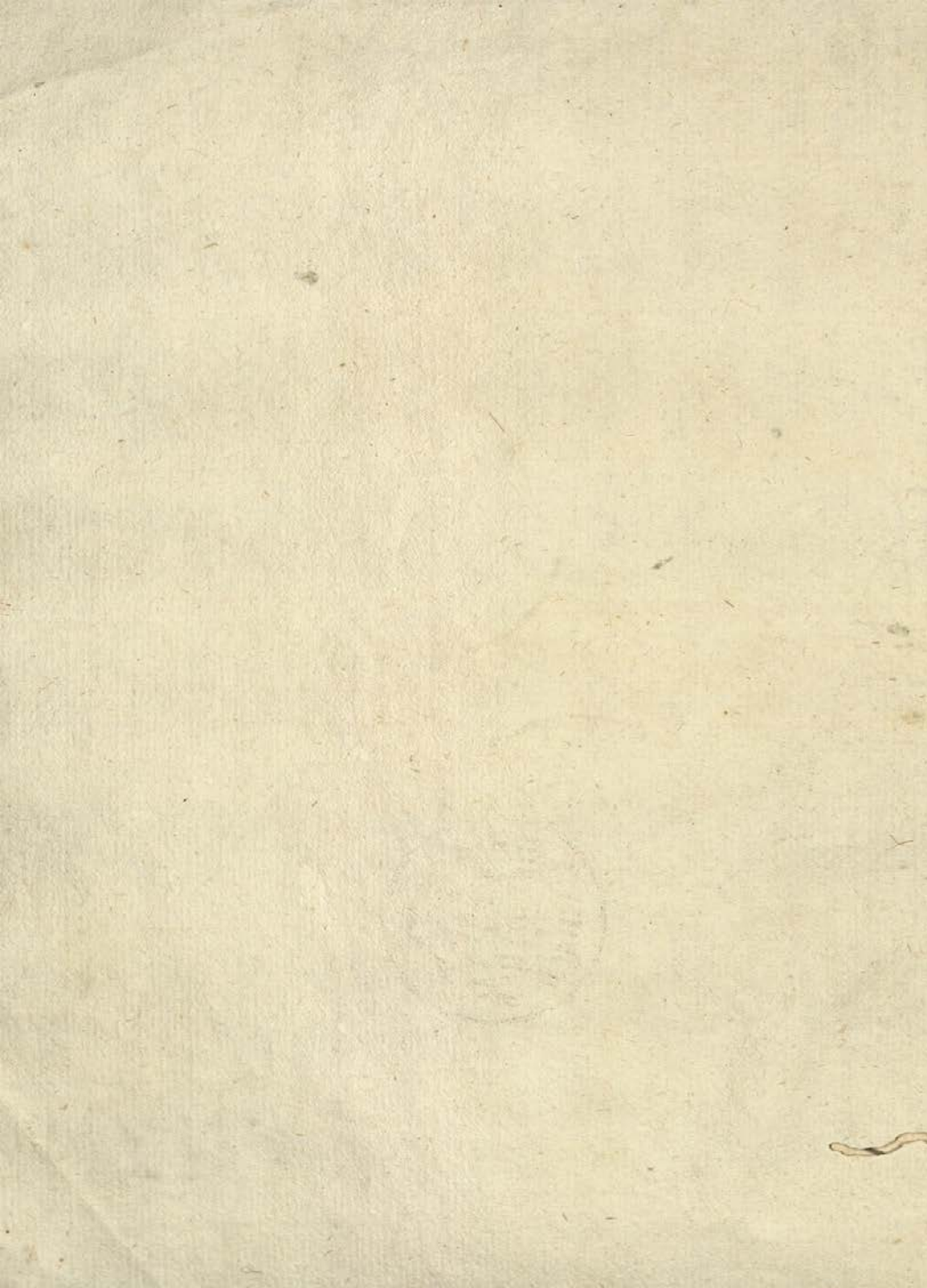

15538. *M. C. e. i.*

✓

MANUALE
PRESIDIUM
CONFRATERNITATIS
ES. CARIT.

MANUALE
PRÆSIDUM
CONFRATERNITATIS
SS. ROSARII

Facultas Reverendissimi P. Magistri
Generalis.

Nos Fr. Thomas Ripoll SS. Theologiæ Professor, ac
totius Ordinis Prædicatorum humilis Magister
Generalis, & Servus.

Arum serie, nostrique autoritate Officii,
quantum in nobis est, tibi Reverendo Patri
Fratri Alberto Pongratz Provinciæ nostræ
Hungariæ potestatem facimus, typis evul-
gandi opusculum, nuper à te studiosè elaboratum, cui
titulus: *Manuale Præsidium Confraternitatis SS. Rosa-
rii, continens Statuta, Indulgentias, atque Privilegia e-
jusdem Confraternitatis.* Dummodo illud prius à duo-
bus Ordinis nostri Magistris in Theologia, ab Admo-
dum Reverendo Patre Magistro Provinciali ejusdem
Provinciæ specialiter, ac nominatim ad hoc deputatis,
exactè revisum, & tanquam prælò dignum approba-
tum fuerit; servatis etiam cæteris de jure servandis. In
nomine Patris, & Filii, & Spiritûs Sancti Amen. In
quorum fidem his, propriâ manu subscriptis, Sigillum
Officii nostri apponi jussimus, Romæ in Conventu no-
stro S. Mariæ super Minervam die 21. Aprilis 1742.

Fr. Thomas Ripoll

reg. pag. 22.

Fr. Emericus Langenwal-
ter Socius.

Approbatio Theologorum Ordinis.

MAnuale Præsidum Confraternitatis SS. Rosarii, continens Statuta, Indulgentias, atque Privilegia ejusdem Confraternitatis, in quo omnia ferè Confraternitatem concernentia breviter, clarè, & solidè declarantur, declarata novissimis Romanis decisionibus roborantur, deinde verè etiam de aliis famosioribus S. Ordinis Prædicatorum Societatibus, & Indulgentiis tractatur, in utilitatem tum Sodalium, cùm præprimis Præsidum, à M. R. Patre Alberto Pongratz ejusdem S. Ordinis p. t. in Conventu Neo-Claustrali Concionatore Ordinario elaboratum, ex commissione Admodum Reverendi, & Eximii Patris Magistri Provincialis Fratris Ludovici Gerl perlegi, illudque typis dignissimum judico.

Viennæ 3. Decembris 1742.

Fr. Thomas Grill Ord. Præd.
SS. Theologiæ Mag.

Beatissimæ Virginis Mariæ honorè, quem Sanctus Pater noster Dominicus per institutionem Confraternitatis SS. Rosarii, aliisque ex Ordine Prædicatorum, exemplum tanti Patris secuti, mirè promoverunt; pariter præsens *Manuale Præsidum*, ita intitulatum, à M. R. Patre Fr. Alberto Pongratz Ss. Theologiæ Lectore, & p. t. Concionatore Ordinario in Conventu Neo-Claustrali sedulò labore, clarò stylò, ac ab Authoribus solidis petita firmâ sententiâ compositum, feliciter prosequitur: in illo enim Statuta, Indulgentiæ, ac Privilegia annexis no-

vissimis declarationibus ita pertractantur, ut in simili compendio vix aliud desiderari possit, in quo etiam de aliis Societatibus, Indulgentiis, ac prerogativis mentionem facit. Denique nihil in eo, quod vel contra Orthodoxæ fidei principia, vel contra bonos mores pugnet, vel ex alio capite reprehendendum esset, inveni. Igitur ex mandato Admodum Reverendi, ac Eximii Patris SS. Theologiæ Magistri Fratris Ludovici Gerl Prioris Provincialis Hungariæ prænominatum *Manuale Præsidum Confraternitatis SS. Rosarii* perlegi, atque æquum esse judico, ut illud pro magno Præsidum ejusdem Confraternitatis adjuvamine, & singulari Sodalium solatiô in lucē prodeat. Græcii die 25. Febr. 1743.

Fr. Josephus Ozeppig Ord.
Prædicat. SS. Theologiæ Magister, & p. t. in Generali Studio Græcensi ad S. Andreã Regens.

Facultas Admodum Reverendi, ac Eximii
P. M. Provincialis.

Frater Ludovicus Gerl S. Ordinis Prædicatorum SS.
Theologiæ Magister, & per Provinciam Hungariæ Prior Provincialis.

 Pusculum latinum, cui titulus: *Manuale Præsidum Confraternitatis SS. Rosarii*, continens *Statuta, Indulgentias, atque Privilegia ejusdem Confraternitatis*, à Magistro Reverendo Patre Fra-

tre Alberto Pongratz Provinciæ Hungariæ ejusdem
Ordinis in Conventu Neo-Claustrali p. t. Subprio-
re solerter congestum, ac à duobus Ordinis nostri
SS. Theologiæ Magistris, specialiter à me deputa-
tis, nimirum Admodù Reverendo, ac eximio Patre Ma-
gistro Fratre Thoma Grill Studii Generalis Viennensis
Regente primario, & Admodum Reverendo, ac Exi-
mio Patre Magistro Fratre Ozeppig Studii Generalis
Græcensis Regente Primario accuratè revisum, & ap-
probatum, ut servatis de jure servandis typis evulge-
tur, liberrimè concedo. Datum Græcii in Conventu
nostro ad S. Andream die 3. Mensis Martii anno 1743.

Fr. Ludovicus Gerl, qui suprà.

Regist. pag. 5. num. 62.

Approbatio Theologi extra Ordinem.

PRæfens *Manuale Præsidum Confraternitatis*
SS. Rosarii &c. operâ A. R. P. Alberti Pon-
gratz ex Sac. Ordine Prædicatorum S. Theo-
logiæ Professoris, & in Conventu Neo-
Claustri Provinciæ Hungariæ p. t. Concionatoris Or-
dinarii, & Sub-Prioris elaboratum, postquàm attentè
perlegi: non tantùm, quem Author habuit in eligendis
Doctòrum sententiis, in Bullis, Decretisq; Pontificiis
exquirendis: & Statutis, Indulgentiis, ac Privilegiis
tam dictæ Confraternitatis, quàm aliarũ Ordinis Præ-
dica-

dicatorum Societatum fideliter allegandis, laborem:
& unà pium ejusdem in commendanda, & promovenda
Ss. Rosarii devotione zelum pro merito laudo. Verùm
etiam, ut illud, tanquàm Præsidibus, & Sodalibus
earũ Confraternitatum, Concionatoribus item, ac aliis
plurimum utile, nec ullò modò Decisionibus Romanis,
aut Doctrinæ salutari dissonum, publicæ luci exponatur,
omnindò dignum censeo. Dabam in Conventu D.
Virg. ad Cœlos assumptæ Labaci die 12. Decembr. 1743.

Fr. Jo. Nepomucenus Tropper
Ord. Min. Strict. observant. actual.
Ss Theolog. Lector Generalis.

Facultas Officii Episcopalis.

UT præmemoratum Confraternitatis SS. Rosarii
Præsidium, ejusdem Præsidibus, Rectoribus,
Ministris, Concionatoribus, & Confratribus
magnoperè utile, magno labore collectum, copio-
sum, & devotum, typis dari possit, hîsce facultatem im-
pertimur. Datum ex Officio Episcopali Labacensi
die 20. Decembris 1743.

(LS.)

Joannes Jacobus Schilling
Ss. Theologiæ Doctor, Proto-
notarius Apostolicus, Canoni-
cus, & Vicarius Generalis La-
bacensis.

OS (1) SO
PRÆFATIO
AD LECTOREM.

N tanta de SS. Rosario librorum copia non ta-
men libellum hunc superfluum arbitraris Lector Benevo-
le. Sunt etenim satis multi adhuc, iis præsertim in locis,
in quibus Sacer Ordo noster Prædicatorum non reperitur,
qui de penuria talium librorum quærentur, dum aut nullum ex his,
aut non nisi antiquum aliquem præ manibus habent, notitiam verò
plenam de adeò dilaudata Sodalitate SS. Rosarii desiderant adipisci,
quam ex antiquioribus libellis amplius hauriri non posse, sibi, & quidem
non abs re persuadent, quemadmodum ipse solus tales ob novas Romæ
factas declarationes, novæque mota dubia plerumque deficientes inve-
ni. Quare multum ad hoc sollicitatus, imò adactus sum, ut talem
libellum conscribam, qui multos posset reddere contentos. Sub ini-
tium quidem horum petitioni nonnihil ob exilitatem meam reluctat-
us sum, cum verò utilitatem, imò necessitatem talis Opusculi clarè
perspexissem, victas urgentibus manus dedi, meque ad talem libellum
compilandum accinxi, qui quidem Sodalibus omnibus, sed præpri-
mè Præsidibus Almæ hujus Sodalitatis deserviret ad praxim: qua-
propter laudes, historias, gratias, quæ in aliis libris acervantur, omit-
to: nonnulla tamen ad calcem Operis adjeci, quæ scire non minùs
jucundum, ac utile est, breviter siquidem, & exactè etiam de aliis fa-
mosioribus Ordinis nostri Sodalitatibus, ac Indulgentiis differo, quæ
sæpè solent cum Rosarianis confundi. Veruntamen illa solùm affero,
quæ proximè has Confraternitates circumstant; circa alia verò remo-
ta, seu ea, quæ de Confraternitatibus in genere quæri possunt, ac
casus, qui in Germania vix unquam eveniunt, Benevolum Lectorem
ad nostrum P. Hyacinthum Donatum *De rerum Regularium praxi tom.*
3. tract. 8. aliòsque, præsertim ibidem citatos Authores remitto.

Ut autem debita cum soliditate procedam, Bullariò Ordinis nostri
operà Reverendissimi Patris Magistri Generalis moderni Thomæ Ri-
poll editò, & ab Admodum Reverendo Patre SS. Theologiæ Magi-
stro Antonio Bremond notis illustratò, aliisque lectissimè Authoribus
usus sum: quare textus Bullarum ex ipso fonte puros haurire licuit,
quin sæpè ad plenam fidè adstruendâ integras Bullas apposui: sunt
namque multi naturæ ejusmodi, ut non credant, nisi ipsum Bulla-
rum tenorem perspexerint, quibus tamen id vitio nequaquam dandum

est; constat siquidem textus longâ ex uno in alium librum transcriptione tandem depravari, quibûs deinde sæpè viri, alioquin docti, decepti sunt, ut ferè necesse sit quemlibet in ipso fonte requirere. Et profectò periculosum est solum intellectum, non verba textuum adducere, talibusque deinde relationibus initi, quæ sæpè repertæ sunt etiam in libellis Rosarianis à veritate prorsus alienæ. Pro iis tamen, quos longiores Bullas perlegere tædet, succum Bullarum paucis verbis delibabo. Inter has Bullas cum repereris Lector Benevole insignem illam Benedicti XIII. incipientem, *Pretiosus in conspectu Domini Fratrum Prædicatorum inclytus Ordo*, datam ad eundem Ordinem 7. Calend. Junii 1727. ne mirare: licet enim Clemens XII. Brevi *Romanus Pontifex* annò 1732. eandem revocaverit; in omnibus tamen eandem revocatam esse, credendum non est, prout suis locis, præsertim n. 4 to. ostendetur. Ubi Bullæ non suppetunt, declarationes Sacrarum Congregationum adduco, sicut & quædam statuta Conciliorum Provincialium Mediolani sub S. Carolo Borromæo celebratorum: quæ licet fuerint à Sede Apostolica pro Diœcesi Mediolanensi approbata; si tamen, inquit Gavantus in præfatione in suum *Manuale Episcoporum*, & alij extra Mediolanum illa sequantur, sine dubio non modicam laudem merebuntur.

In reliquis, ne ipse solus temerè quid definiam, Virorum Doctissimorum, quorum talia scire, & quasi definire interest, consilium adhibui, vestigiis utique præstantissimorum aliorum Authorum, præprimis moralia tractantium, insistentes, qui ipsum se fecisse in suis operibus candidè fatentur. Unde rectè Origenes apud D. Thomam in Catena aurea in Lucæ cap. 2. inquit: *ex uno doctrinæ fonte manat, & interrogare, & respondere sapienter.* Fruere igitur Lector Benevole hòc opere, quod in Dei honorem, tuumque commodum adornavi.

Protestatio Authoris.

Insistendò, quâ par est reverentiâ, Decreto Urbani VIII. die 13. Martii Annò 1625. & alteri edito 5. Julii 1634. protestor, me in Opere hoc relatis miraculis, & revelationibus nullam aliam fidem à quopiam adhiberi velle, nisi eam, quam humani Authores merentur, exceptis ijs solùm, quæ ab Ecclesia Catholica sunt approbata, ac propterea majori fide digna reperiuntur: mèque in omnibus correctioni S. Romanæ Ecclesiæ submitto.

Index, & Ordo Capitum.

- Cap. I. De natura, origine, fine, & præstantia Sodalitatis SS. Rosarii.
 Cap. II. De statutis, ac legibus Præsidum Sodalitatis SS. Rosarii.
 Cap. III. In quo describitur modus recitandi Rosarium.
 Cap. IV. De meditatione Myſteriorum SS. Rosarii.
 Cap. V. De benedictionibus Rosarianis.
 Cap. VI. De Regulis Sodalium.
 Cap. VII. Diversa circa regulas Sodalium dubia resolvuntur.
 Cap. VIII. De communicatione bonorum operum, quæ in Sodalitate Rosariana viget.
 Cap. IX. In quo exhibentur Bullæ Innocentii XI. Clementis XII. & Benedicti XIII.
 Cap. X. De Requisitis ad consecutionem Indulgentiarum in genere.
 Cap. XI. Expediuntur dubia circa Indulgentias Stationū Romanarū.
 Cap. XII. Compendium Indulgentiarum Sodalitatis SS. Rosarii debitis cum observationibus.
 Cap. XIII. De privilegiis Sodalitatis SS. Rosarii.
 Cap. XIV. De institutione Confraternitatis.
 Cap. XV. Quænam in erectione Confraternitatis communicentur Indulgentiæ, & privilegia.
 Cap. XVI. De facultate subdelegandi potestatem in Præsidente.
 Cap. XVII. De Rosario perpetuo, seu distributione Horæ perpetuæ.
 Cap. XVIII. Respondetur ad convicia hæreticorum, & ad alia, quæ contra hucusque dicta moveri possunt.
 Cap. XIX. De Sodalitate SS. Nominis JEſu.
 Cap. XX. De Sodalitate SS. Corporis Christi.
 Cap. XXI. De Sodalitate Militiæ Angelicæ S. Thomæ Aquinatis.
 Cap. XXII. De aliis Indulgentiis Ordinis Prædicatorum.
 Cap. XXIII. De Indulgentiis Ordini Prædicatorum propriis.
 Cap. XXIV. De Indulgentiis Ordinis Prædicatorum tam ipsis Religiosis, quàm aliis fidelibus communibus.
 Cap. XXV. De Indulgentiis Rosariorum S. Birgittæ, & Jerosolymitanorum.
 Cap. XXVI. De benedictione S. Petri Martyris Ordinis Prædicatorum.

MANUALE PRÆSIDUM
SODALITATIS.

SS. ROSARIJ.

CAPUT I.

De natura, origine, fine, & præstantia Sodalitatis SS. Rosarij.

§. I.

De natura, ac nomine Sodalitatis.

DICTURUS de statutis, ac privilegiis Sodalitatis JESU Christi, & Virginis Mariæ sub titulo Psalterii, seu SS. Rosarii, necesse est, ut antea & rationem nominis exponam, & de origine ac præstantia ejusdem, succinctè tamen, differam. Est igitur Sodalitas SS. Rosarii congregatio fidelium piâ recitatione Rosarii Deum ter Maximum, ac B. Mariam Virginem ex proposito, apud Præsidentem factâ, colentium. *Est autem Rosarium sive Psalterium, verba sunt Breviarii nostri, Sacra quædam formulæ precandi Deum in honorem Beatæ Mariæ, quâ per quindecim Salutationis Angelicæ decades, interjectâ singulis oratione Dominicâ, quindecim præcipua Redemptionis humanæ Mysteria piis meditationibus percensentur.* Hæc precandi formula in prima sui institutione est *Psalterium Marianum* nuncupata, quod eam 150. Salutationes Angelicæ, quemadmodum Psalterium Davidicum totidem Psalmi, constituent. Nomen hoc præterea aptè à Psalterio Davidis deductum est, cum, quidquid illis Psalmis prædictum ac celebratum, in Rosario expressius & succinctius recolatur. Sancta prorsus & Divina sunt Psalterii Davidici cantica; ea tamen, præsertim integra, relegendi cuilibet nec scientia est, nec otium: ut igitur molestia hæc aliâ faciliiori precatione redimeretur, Psalterium hoc Marianum divinitus est institutum. Successu deinde temporis

Caput I. De natura &c. Sodalitatis SS. Rosarii. §

poris huic precandi formulæ etiam Rosarii nomen accessit, atque adeo benè adaptatum est, ut propter insignes, quas cum rosis habent precatiunculæ, similitudines jam passim Rosarii nomine nuncupetur. Hanc nomenclaturam talis occasione miraculi ortam scribit noster Justinus Miechoviensis ex P. Clemente Loffan *serm. 1. de Rosario*: Ab obitu S. Patris nostri Dominici sensim fervor in recitando Rosario cœpit tepescere, donec tandem multis in locis penitus fuerit extinctus, ac Rosarium in turpem devenit oblivionem. Hanc desidiam indignatus Deus, pestem illis locis immisit. Porro homines naturali ope jam destituti ad Sanctum quendam Anachoretam sese recipiunt, eique enixè supplicat, ut pro avertenda plaga preces fundere, iisque iratum Numen, ejusque sanctissimam Matrem placare dignaretur. Quod cum ille fecisset, eidem Virgo ter beata se sistit conspicuam, eique causæ luem adscripsit, quod homines suum dederint oblivioni cultum, certumque erga se Ipsam devotionis genus contempserint. Quod si igitur lue hæc liberari velint, cultum resument, iterumque 150 Salutationes Angelicas interje&â quindecies Oratione Dominicâ recitare occipiant, eadem Misericordiæ Mater præcepit. Totam rei seriem homo sanctus ad se remeantibus exposuit, & præscriptam illi devotionem è vestigio sunt amplexi. Verùm cum globuli precarii non essent ad manus in eremo, quibus Salutationes Angelicas numerarent, virgulas arborum in nodulos contorquent, formamque Rosarii, prout poterant, efficiunt: cumque hunc precandi modum ex nomine appellare nescirent, dictas virgulas Altari B. Virginis imponunt, noménque sibi revelari humillimè deprecant. Et ecce! noduli hi ad invicem colligati in sertum rosarum transeunt.

§. II.

De origine Sodalitatis.

DE origine Sodalitatis hujus quæstio magis curiosa est, ac devota; digna tamen, quæ saltem obiter tangatur. Mira de hac jam somniarunt multi, quæ adfert, ac doctissime refellit noster P. Venturini *tomo 1. disc. 4. & 5.* Harum opinionum summa in hoc consistit, quod longè ante S. Dominicum Rosarium jam fuerit in usu, eò quod quidam Orationem Dominicam, aliasque preces ad certum numerum calculorum, etiam filo insertorum, legantur recitasse. Hoc quidem nos ultrò concedimus; sed

quòd illi centum & quinquaginta Salutationes Angelicas, & ad modum Rosarii nostri ordinatas, meditatione Mysteriorum adjunctâ, oraverint, constanter negamus. Missis igitur inanibus somniis, ad duas me transfero præcipuas opiniones, quarum una originem, seu inventionem Rosarii S. Benedicto, aut Venerabili Bedæ, ejus Instituti præclarissimo alumno, assignunt. Adversus hanc ne multis disputem, loquatur Benedictini Ordinis oraculum P. Joannes Mabilonius. Hic in præfatione ad sæcul. 5. Ord. Bened. n. 125. ita scribit: *Si Salutationis Angelicæ usus tantus scilicet, ac nostris temporibus est) nondum invaluerat, ut superioribus ostendimus, ævò S. Benedicti, neque Bedæ, frustra ejus institutio (scilicet Rosarii) ad illa tempora revocatur.* Alteram opinionem suscitavit Polydorus Vergilius, quæ inventionem Rosarii tribuit Petro Ambianensi Eremitæ circa annum 1090. qui utpote vir sanctus (ut narrat Vergilius *de Invent. rerum lib. 5. c. 9.*) cum de recuperanda Terra sancta tractasset cum Urbano II. Pontifice Maximo, ambo in id consentiunt, ut ante expeditionem belli facerentur à Clero, tum à reliqua plebe specialibus precibus Divinum impleretur auxilium. Urbanus igitur in Concilio Claremontano Clero supra horas canonicas etiam Officium B. M. V. imposuit, Petrus verò vulgus ad Psalterium Marianum, seu 150. Salutationes Angelicas induxit: quò factum est, inquit Vergilius, ut Terra sancta felicibus armis fuerit Christiani nominis hostibus erepta. Eremicolum hunc R. P. Archangelus à S. Georgio *conc. 15. de Sanctis n. 13.* ait è numero Carmelitarum extitisse, & hanc viâ originem Rosarii ad suum Carmelitarum Ordinem derivat. Quid autem ad hanc relationem Polydorii viri docti? in historiis versatissimus P. Joannes Mabilonius, quem adducit, & sequitur doctissimus noster Hyacinthus Graveson *tom. 5. seu sæculo 13. & 14. colloq. 6.* relationem hanc ut fabellam explodit; neque hujus ullam mentionem fecit Guilielmus Tyri Episcopus, licet aliàs diligentissimè totam illius belli seriem descriperit. Restat ergo, ut almæ hujus Sodalitatis originem D. Dominico Ordinis Prædicatorum Fundatori asseramus. Hoc passim confirmant in suis ad hanc societatem datis Bullis Romani Pontifices, melioris notæ Scriptores & novissimè Adrianus Bailletus in *Actis Sanctorum ad 15. Augusti*, ubi multa de Origine differit Confraternitatum.

3 Sed, ut veriùs loquamur, neque Dominicum primum hujus salutaris devotionis Authorem, sed ipsam Mariam Virgineam san-

sanctissimam agnoscimus Institutricem. Hæc est, quæ Dominicum hunc pium precandi modum edocuit, eumque per totum orbem prædicare, & dilatare iussit. Cum etenim Vir Apostolicus septem annos convertendò hæreticos Albigenes insumpisset, ac nihilominus hæresim latius serpere conspexisset, in nemus, Mariæ Virginis opem enixius imploraturus, concessit, quæ triduanis, isque varijs macerationibus confecto ac penè deficiēti cœlestibus stipata Virginibus compareret, tum propriò lacte refectum dulcè sermone demulcet; ac nosti, inquit, Dominice, olim salutationem, quam Angelus cœlo ad me detulit, initiū Reparationis humanæ dedisse, præstabit illa idem & modò. Si ergo gentem, pro qua oras, ab æterno vis eripere interitu, salutationem Angelicam illi inculca, prædica Psalterium meum, & armis his exoticos illos in fide errores debellabis. Jam totam illi Rosarii formulam describit, ac in omnibus se illi recipit adstituram. His confirmatus, imò armatus Tolosam properat Dominicus: quam civitatem cum vix ingressus esset, campanæ omnes Angelorum ministeriò sonant, populùmque ad Ecclesiam invitant. His integra cōmoveretur civitas, & penè tota in Ecclesiã ruit: tum Dominicus inscendit pulpitem, suùmque exponit Rosarium. Visò Virò Dei, novòque orationis genere perceptò hæretici in furias aguntur, execrantur Rosarium, fugiunt è templo, convitiisque plùs solito Dominicum onerant: ast extemplo cœlum atris nubibus obduci, horribiliter mugire, fragoribus personare, & quandam extremi iudicii speciẽ exhibere: Dæmones in aère ejulant, seque virtute Rosarii in tartara profligari queruntur: imago demùm Virginis Beatæ, quæ in eadem prostabat Ecclesia, dexteram suam visa est extendere, perfidissque horribiliter minitari. Tota tunc contremuit civitas, talibusque signis adacta tandem & fidei, & Rosariò dura sua colla subjecit. Quàmquàm autem Tolosæ primùm fuerit annuntiatum Rosarium; tamen secundum Jacobum Percinum *lect. 1. an. 1213.* antiquitates conventus nostri Tolosani describentem, Capella SS. Rosarii omnium prima fuit erecta in Ecclesia S. Jacobi Mureti, vel prout opinatur Venturini *tom. 1. disc. 3. n. 9.* Mureli in Gallia: *Indubitata*, inquit Percinus, *est urbis Mureti fides, prout videre est veteribus scriptum characteribus ad ingressum dicti sacelli.* Igitur Sodalitas Rosariana circa annum 1212. suum sumpsit exordium.

Ex quibus manifestè apparet Sodalitatem Rosarianam multis alijs hisce temporibus famosis Congregationibus esse antiquioram.

rem. Junior est Confraternitas S. Scapularis Carmelitarum, cum, teste P. Archangelò à S. Georgio *de festis conc.* 15. n. 3. S. Simon Stok primò annò 1246. 16. Julij S. Scapulare à B. Virgine acceperit. Sodalitas SS. Nominis Jesu prognata est ab Ordine Prædicatorum circa annum 1274. Junior est Confraternitas 7. Dolorum B. Mariæ Virg. quam suscitavit S. Philippus Benitius, qui extremum diem obiit 1285. Junior est Sodalitas Sacræ Corrigiæ in Ordine Eremitarum S. Augustini, quæ, prout modò observatur, erecta est ab Eugenio IV. annò 1440.; dicitur tamen à P. Ægidio Ott instituta jam annò 1294. Sodalitas S. Annæ institutionem suam debet nostro Ven. P. Jacobo Sprenger annò 1476. Immaculatæ Conceptionis B. M. V. confirmata fuit ab Adriano VI circa annum 1523. Prima Confraternitas SS. Corporis Christi erecta est Romæ in Ecclesia S. Mariæ super Minervam Ord. nostri Prædicatorum annò 1539. à P. Thoma Stella. SS. Trinitatis erecta fuit Romæ à Paulo V. initiò Sæculi 17. ut ait libellus hujus Confraternitatis editus Græcii 1696. Reliquas Sodalitates, & Congregationes mitto, quarum pleræque à Sacris Ordinibus S. P. Dominicò junioribus, maxime Mendicantibus, sunt introductæ. Tantam denique senectus Sodalitatis Rosariæ apud omnes venerationem sibi conciliavit, ut eam nonnulli ad tempora D. Benedicti, aut planè Apostolorum referrent.

§. III.

De progressu Sodalitatis.

5 **C**Ælitus sic instituta Sodalitas Rosariana mirum in modum crescentibus ubique signis stupendis brevi fuit dilatata: tatus inter illius temporis Sodales in recitando Rosario fervor, tantæque morum innocentia viguit, ut beata illa primitivæ Ecclesiæ tempora visa fuerint rediisse. Ast cum in mundo, quidquid etiam boni instituat, plerumque diu non persistet, etiam fervor iste Rosarianus ut jam supra §. I. monui, ab exitu S. Dominici sensim quidem, plenè tamen una cum Rosarii memoria multis in locis Sæculò 15. periit, ad quod non parum lues gravissima contulit, quæ eodem sæculò adeo per orbem sævit, ut illam in multis nostris conventibus omnes ad unum fuerint enecti. Oblivionem hanc, interitumque sui Rosarii diutius non ferens Dei Parens primum B. Alano de Rupe, deinde Jacobo Sprenger ambobus tum doctrinam, tum pietate

pietate in Germania ex Ordine nostro conspicuis viris apparuit, eosque ad restaurandum tam foedè collapsum Rosarii Institutum est cohortata. Ambo quidem impositò sibi Apostoli Mariani munere strenuè defundi sunt; Alanus tamen Jacobum præcelluit, qui magnam Europæ partem Rosarium implantandò percurrens, innumeris fulsit miraculis, quæ omnia, sicut & revelationes cælitus sibi factas ipse solus, sic tamen ac si de alio scriberet, in sua Apologia pro Rosario enarrat, quam ad obstruenda illud calumniantium ora compilavit. Ex hoc verò tempore devotio Rosariana aliter non defecit, nisi ab hæreticis Catholicorum loca occupantibus expugnata.

§. IV.

De Sodalitatis fine.

CUM tota dignitas cujusque rei à fine dependeat, quantæ erit dignitatis Rosariana Sodalitas, quæ ob adeo nobilem finem fuit instituta! Finis igitur illius est crebra laus Omnipotentis Dei, ac Mariæ Virginis intemeratæ, contemplationi totius vitæ, & gloriæ Christi, ejusque sanctissimæ Matris conjuncta, cujus non tantum omnia gaudia, sed & dolores in Rosario perpensantur. Quæ contemplatio ut eò melius institui posset, tota utriusque vita sciri, & memoria firmissimè imprimi deberet, quem in finem talia describentes libri crebrò evolvendi forent. Hic subsisto, & Divinum consilium in Rosarii institutione admiror. Vellem ego scire, quid tandem multi hominum aut sub Divinorum precatione, aut residuis de labore horis præsertim vespertinis, si non daretur Rosarium, fastidirent? O quantum pretiosi temporis sine fructu elaberetur! dormitarent quidam, apinarentur alij, bonialiquid præstarent pauci. Quàm alta præsertim apud simplices esset beneficiorum Dei sine Rosario oblivio! quàm rarò ista mentibus hominum occurrerent! Verè Deus disponit omnia suaviter sap. 1. 8. quæ suavissima dispositio præprimis in Rosario relucet. Perfacilis Rosarii precatio est, ut etiam Infantes illam capiant, & addiscant: & quamquàm simplicitatem quandam præ se ferre videatur, quasi ad solos simplices pertineret; tam alta tamen continet mysteria, quæ ipsis etiam eruditissimis amplissimam subministrant meditandi materiam. Non est nimis brevis, ut detur meditationi tempus, sed nec nimis proluxa, ne tædium generare possit. Est ad omne tempus, ad omnem locum opportuna

na: hâc sese post labores corporis, post intensa studia oblectant pii, ac inde ortam lassitudinem, animique fastidium relevant, dum sibi Cælites ante mentis oculos veluti præsentés sistunt, ipsis colloquuntur dulciter, & ineffabili quâdam dulcedine ad quoddam veluti sanctæ voluptatis spectaculum pascuntur. In parte, ut ajunt, Gaudiosa Mariam Virginē cum Archangelo de Incarnatione Verbi veluti sermonicantem percipiunt: jam per montana ad Elisabeth gradientem comitantur: dein Præsepi Salvatoris nati provolvuntur, Illūmq; cum sanctissima Matre, S. Joseph, Pastoribus, Magisque adorant, quin etiam Divinum Pusionem Sancto quōdam ausu in ulnas recipiunt, tenerrimè cordi adstringunt, ipsi inter mille amoris affectus mille basia imprimunt: jam cum præsentato in templo se una Æterno Patri præsentant: post deperditum sollicitè cum sanctis Parentibus quærunt, & reperiunt. In dolorosa, mutatis scenis, gaudium vertunt in luctum. In horto cum Christo sanguine madente orant, ad tribulationes, tormenta, mortēmq; ipsam se offerunt: flagra, spinasque se recipere, ac perferre fingunt: crucem cum ipso bajulant, ac laborem cum ipso dividunt in ferendo: in Calvariæ monte lacrimas lacrimis, necem Christi desentium, commiscunt, crucifixo configuntur, demum mortuo comoriantur. Jam tristis ablata specie theatrum immani gloriâ illustrent. Hic Christum è sepulchro reducem, ut mortis, inferniq; triumphatorem læti cum ejus sanctissima Matre, sanctisque Apostolis excipiunt, tantūmq; post marorem gaudium perferunt, ut cum ipso à mortuis resurrexisse videntur: cum remeante ad cœlestem Patrem vix non in cœlum avolant: exinde cœtui Apostolorum sese ingerunt, Spiritus sancti dona præstolantur, eadem æquè percipere humiliter deprecant: post hoc ad morientis Deiparæ lectulum cum Apostolis convolant, concentum illic Angelorum suavissimum, odorēmq; cœlestem vix non sensibūs hauriunt, majestatemq; triumphicœlum conscendentis Virginis Matris demirantur: demum S. corpusculum ad sepulchrum deferunt, gloriam ipsius triduo ibidem expectant, intuentur resuscitatum, ac Virgini redivivæ ad cœlestis regni sceptrum, & coronam gratulantur. Est præterea devotio Rosariana omni statui & conditioni hominum conveniens, & opportuna. Nescio profecto, quænam unquam devotio (sollis exceptis SS. Sacramentis) in tota terrarum orbe statui tum sæculari, tum Ecclesiastico fuerit Rosarianâ communior? Id sat mirandum, quòd, licet quævis Religio propria habeat pietatis exercitia, ita

ut extranea non admittat; omnes tamen unò fervore, unò studio amplectuntur, ac lingua & calamò extollunt Rosarium. Et quis hominum excusationis aliquid obtendere poterit, quasi ipsi aut non possibilis, aut non conveniens esset recitatio Rosarii? reneram fortè corporis habitudinem? aut nullò rigore, nullà austeritate horret Rosarium. Infinitarum propemodum (ut afferri solet) continuò sibi succedentium occupationum numerum? sed adeo prolixum Rosarium non est, quò minus ipsò per solutò his satisfieri, mirumque esset auditu, si cuiquam de die integro nec unius horæ quadrans liber superesset, quem animæ suæ tribuere posset. Hebetudinem ingenii causabitur quisquam? facilè tamen Rosarium est, & levè negotiò memoriæ imprimitur. Nihil ergo profuse est, quod hominem retrahat à Rosario.

§. V.

Deus per Rosarium magna patravit miracula,

magnasque gratias exhibuit hominibus, de quibus duæ ex recentioribus afferuntur.

SI tantæ dignitatis Rosarium est, atque adeo beneficiorum Dei erga humanum genus memoriam alat, non potest non esse Deo in paucis acceptum, quod inde vel maximè colligi potest, quòd intuitu Rosarii stupenda patraverit miracula, magnasque gratias fuerit elargitus: sunt enim miracula voces Dei, quibus etiam tacitè suam nobis mentem declarat. Innumera autem miracula, innumeræ gratiæ sunt, quas Deus Rosarii precibus exoratus præstitit, quas locupletè P. Dominicus Riera in suo *Mari Magno*, aliique collegerunt, quas hìc missas facio, & solum duas è recentioribus adfero.

Urbini civitate Italiæ contigit annò 1717. quòd primò loco narro. Monasterium ibidem est Sororum Ordinis nostri S. Domini, quarum commensalis Virgo erat honestis orta natalibus, annos quatuordecim nata: hæc in morbum incidit articulare, ut manibus pedibusque distorta jaceret à Medicis, & Chirurgis deposita: ope jam humanà destituta ad B. Virginem, totam suam spem in eam collocatura, confugit, eique quotidie jam unam, jam plures decades Rosarii, prout dolores permiserant, offerebat. Festò deinde SS. Rosarii Moniales omnes devotionis causâ ad fenestras convolant, supplicationem, quæ præter ipsarum Monasterium ducebatur, spectaturæ, infirma interim, ab omnibus

derelicta, sortem suam in lectulo deplorat, quòd nec interesse Processioni possit, nec eam eminus intueri: hìc pijs affectibus æstuat, magnúmque statuat D. Virginis, quæ in Processione circumferebatur, videndi desiderium concipit, confidens, sanitatem se infallibiliter adepturam, si fuerit visu dignum contuita Magnæ Matris Simulacrum. Supplicabat igitur piissimæ Virgini, ut sibi gratiam videndi suam statuat, & convalendi impetret, vovétque se in ejus deinde honorem ac gratiarũ adionem certum Rosariorum numerum persoluturam. Emisit hoc votò tentat vires, num è lectulo surgere, & ulterius prorepere possit, (nam antea nec movere solam se poterat, sed levare ac locari ab aliis debuit) cùmque vires aliquas se recepisse jam advertisset, surgit, & perbenè longam scalam, prout poterat, magis proserpsit, quàm descendit ad unam fenestrarum, ibique statuat B. Virginis præstolatur: quæ ut primùm conspectui occurrerat, sanitatem integram Virgo recepit. Deinde Ordinem nostrum ingressa, fortè adhuc in eodem monasterio sub nomine Benedictæ Deo famulatur. Quòd statim à Judicibus Ecclesiasticis examinatum fuit, & comperita veritas per Italiam primùm, deinde verò etiam in nostra Hungariæ Provincia è cathedris promulgata.

Alteram recentiore describit P. Venturini tom. 1. disc. 31. n. 10. quam fideliter exidiomate italico in latinum traduxi.

9 Bisidiani Civitate Neapolitana in Calabria citeriori Dominicus de Benedicto per calumniam accusatus fuit homicidii voluntarii, in persona Dominici Frascini perpetrati, quapropter trahitur ad carcerem, ibique aliquibus annis maceratur. Cùm verò ipse homicidii reum se esse constanter negaret, nec aliunde veritas explorari posset, fidem Dominico, qui processum formabat, facit, cum protinus liberatum iri, quàmprimùm fassus fuerit, à se Dominicum Frascini mactatum esse. Spe hac & pollicitatione delusus miser, ad evadendum carcerem, pœnasque ulteriores fatetur contra mentem suam, se alteri necem intulisse: sed libertatis locò ipsi mors denunciatur, & secundum illius Provinciæ leges condemnatur ad furcam annò 1723 &, ut moris est, exponitur in aliud cubiculum, post tres dies in trabe suffocandus. Ad sunt exemplo Viri Ecclesiastici, Dominicum ad mortem & SS. Sacramenta disposituri: ast furdo canunt, Dominicus induratus & desperans non poterat ad prædicta flecti, suam causans, & clamitans innocentiam. Accedit illum quoque P. Dominicus Carusi Magister Theologiæ Ordinis nostri, & ostensò Christi Domini

in cruce expirantis simulacrò, quærit ex eo, num Christianus, fidemque Christi professus esset? affirmat hoc condemnatus, sed illico etiam interrogat Patrem, an Christus condemnaverit, an defenderit innocentes? Innocentiam, reponit ille, Christus justissimus Arbiter defendit semper: si ergo, subintulit Dominicus, culpæ, quæ mihi imponitur, insons sum; Christus me defendere, meamque innocentiam ostendere debet, cum per injuriam sim ad mortem condemnatus. Ad quod magno concepto animò & fiducia replicat Pater: si verè innocens fores, Christus te utique jam defendisset; oportet igitur, ut gratiam ipsius in eas, tibi que illi tua confitendò peccata, concilies. Hoc tamen nondum movebatur condemnatus.

Volens igitur Pater aliò eum modò ad confessionem inducere, advertit in colo ejus Rosarium, unde accepta hac occasione quærit, an devotus Rosario sit, & intelledò, eum talem esse, nullaque die illud omisisse: Mañe animò, ait Pater, O Dominice! cum devotus Rosario Beatissimæ Virginis sis, impetrabit hæc à Filio suo, ut possit innocentia tua, antequam moriaris, manifestari. Ad hoc alter: attende, O Pater! ad ea, quæ mihi modò promissisti, ne postea vaniloquus deprehendaris. Pater verò suggerit ipsi, ut ante omnia secum recitet unam Rosarii partem, illudque, quod ipsi B. Virgo inspiraverit, sanctè præstet. Recitatâ tertiâ parte, incæpit emolliri, incallescere, in suspiria, & ætus contritionis prorumpere, ita ut petidò confessariò per tres horas integram, veramque obièrit confessionem: quâ peractâ, cum iterum ad eum confortandum Pater venisset, monuit eum rursus promissi condemnatus, & Pater sic eum affatur: Fateor me audacter, & ut ita dicam, temerè locuturum, nihilominus tamen sentio me interiùs à B. Virgine, ut credo, moveri; ideo facio te securum, à B. Virgine te minimè derelictum iri.

Illuxit demum feralis dies decima quinta Martij, in quo debebat trahi Dominicus appendi. Sub initium quidem ostendit se nonnihil durum; spe tamen protectionis B. Virginis animatus à prædicto Patre, ad locum executionis sententiæ processit quietus, multumque contritus: quem cum attigit, non permisit sibi de collo Rosarium à carnifice detrahi, sed peractâ iterum confessione conscendit scalam, fretus Dei Parentis, ut dicebat, protectione, ubi: Popule (exclamat) Bisidiane! morior innocens delicti, cujus causa sum condemnatus: desideratis scire, cur in hoc patibulo moriar. - - Hic interrupt Carnifex sermonem, cui ille ait:
expe-

expecta parumper, dicere enim intendo causam meæ mortis. At Carnifex fure duplici novo, crassoque, ut postea juraverat, collo circumligatum dejecit de scalis, & Ministri justitiæ, ut moris est, ad accelerandam mortem frangere collum miseri, totoque nisu premere, & attrahere laborant: cumque jam creditur expirasse, laquei, quasi cultellò de trabe præcisi, rumpuntur, & magno impetu Dominicus velut mortuus, linguâ extra spumans os protensâ, in terram decidit, ut ex solo hoc casu mori debuisset.

Observârunt tamen ex circumstantibus quidam, eum adhuc respirare, & proclamant subito eum vivere, cultrumque sibi dari petunt, quò possent laquei de collo scindi; quibus dissectis erigit se Dominicus, licet totus extra se & erigidus, de reliquo verò quasi nihil mali perpeffus, quod videndo populus conclamavit. *Miraculum, Miraculum Regina SS. Rosarii!* Ministri justitiæ stupefacti, attingere eum amplius non sunt ausi, imò & ab ipsismet, comitantibus nonnullis Sacerdotibus & plebe continuo: *Miraculum &c.* proclamante, ductus est ad Ecclesiâ vicinâ, ubi primò sibi restitutus Dominicus, advertit se esse vivum, & à tanto populo circumfusum, & sine mora in laudes Virginis Intemeratæ prorumpit, ibique pro grandi hac gratia, omni, quâ potuit, devotione gratias egit, & jurejurandò affirmavit, internè se, dum è scala detrunderetur, intellexisse, Beatam sibi Virginem adstituram, deinde verò nullum dolorem sensisse, etsi validè à Carnifice strangularetur, in terramque decideret; sed visum sibi esse, somno se occupari, nec benè, num in mundo, num extra illum esset, discretivisse.

Non stetit hîc Miraculum, nec destitit Clementissima Virgo suum clientem defendere, quem in suam susceperat tutelam. Cùm enim Dominicus ex Ecclesia in propria redisset, iterum tentus, & vinctus in carcerem rapitur; volebant etenim judices, suæ de homicidio confessioni insistendò, accedente quoque perversa informatione quorundam malevolorum, denuo eum permittere in patibulo enecari. Dominicus interim nihil turbatus, persistebat in carcere, manu volvens Rosarium, assèrendo, prout postea referebat præfato Patri: Regina SS. Rosarii nunquam, nunquam permittet me in patibulo mori. Elapsis tribus horis Judices suam mutârunt mentem, præceperunt catenis eum & funibus solvi, cœnam insuper eidem lautissimam instrui, & sequenti die eum plena libertate donari.

Adis his, prædictus Pater Dynastam, qui summam rei in Civi-

Civitate illa moderebatur, accessit, quæritque ex eo, qui factum sit, quod conceptam de novo mortis sententiam tam citò, post tres scilicet horas, mataverit, ipsùmque liberum dimiserit? Respondit, quod quidam Vir Ecclesiasticus, affirmando Dominicum esse innocentem, moverit sibi dubium de sententiæ justitia, quam iudices sui tribunalis in illum pronunciaverant; hinc receperit se in suum Oratorium (homo enim pius & justus erat) oratum & petatum à Deo in hoc intricato negotio lumen, ut, si Dominicus sit verè insons, se illuminare dignetur: Peractâ oratione, senserit se interiùs moveri, sibi que vehementer inspirari, Dominicum esse omnino liberum dimittendum; quemadmodum etiam illò statim vespere non solum eum in plenam restituit libertatem, sed & plures dies ipsi in honorem B. Virginis ipsius liberatricis aliquam tribuit pecuniam, quæ indies specialem suam assistentiam erga ipsos demonstrat, qui se illi tota mente commendant. Unde magna cum ratione dixit Bernardus: *In periculis, in angustiis Mariam cogita, non recedat ab ore, non recedat à corde.*

§. VI.

Quàm sit B. Virgini acceptum Rosarium.

Devotionis genus, quod ipse Deus, ipsi Cælites laudant, quantæ dignitatis, quanti meriti esse debet! si jam oculos in B. Alani de Rupe opera conjicimus, quanta ibidè reperimus encomia, quibus ipsa Cæli Regina suum Rosarium dignata est ore suo benedicto extollere, illudque modis omnibus commendare! An verò simile quid alteri cuidam orandi generi præstiterit, haud scio. Innumera ferè sunt encomia, quibus ipsa Rosarium ornavit, eaque notavit Alanus; sed excedunt reliqua, quæ Sola Dominico pro concione dicenda dictavit. Cum enim Dominicus pro die festa S. Joannis Evangelistæ Parisiis alium sibi disertissimum sermonem dicendum composuisset, à sibi comparente Deipara librum accepit, ab eaque monitus est, ut sermonem de Rosario in illo libro contentum peroraret. Sermo hic cælesti quidem succo, sed parabolis plenus est, variisque quæstionibus contextus, è quibus consecutiones ipsi auditores habebant deducere. Sermone hunc, in compendium redactum, è nostris Authoribus exhibet doctissimus è Societate Jesu Pater Antonius Vieira, eumque velut coronidem eruditissimis suis de Rosario sermonibus postremò locò apponit, prout sequitur.

- Ait igitur, imò interrogat Rosarii sui prædicatrix: Si quòd
- 11 Regnum ob Reginæ sterilitatem successore careret, eique quispiam gemmam offerret, cujus virtute sæcunda redderetur, nõnne eam illa cupidè gratantèrque acciperet? Hac quæstione Reginam Blancam signabat; quo Regnum (scilicet Galliarum) Successore destitutum, stabilivit, filiò Rosarii ope obtentò, eòque tali ac tanto, quantus fuit S. Ludovicus. Subinde in commune differens, per alias atque alias interrogationes orationem suam prosequitur.
- 12 Quis vestrum, rogo est, qui, cùm per hostiles regiones iter ipsi agendum est, non liberi commeatùs litteras ante procurrat? aut si cæcatum, nocturnumque fuerit iter, non maximi facit lucem præferentem, viæque Ducem? Quòd si per vastam solitudinem, & cultore vacuas terras eundem, nõnne is maturè de necessariis ad viam sibi prospicit? si deinde fessus idem labore, vel umbrosam arborem, vel limpidum fontem alicubi reperit, nunquid pro singulari beneficio, solatiòque id reputat?
- 13 Præterea, si quibus in locis versaris, tam inopes, vel tam avaros degere homines contingeret, ut vel ostiatim stipem roganti nemo, quò vitam tolerares, largiretur; cognosceres verò esse alicubi Principem, opulentissimum eundem & liberalissimum, an tu ad illum confugere cunctareris? Quòd si eadem illa Provincia pestilente arderet, antidotumque aliquis tibi commendaret, omni contagione validius, ommitteresne illud tibi potius comparare, pectorisque affixum gestare? Si è specula custos, edito signo, adventum hostilium copiarum nunciaret, atque istæ jam machinis mœnia quæterent, dubitarèsne te in castrum, quod munitissimum nosti, recipere?
- 14 Ad extremum, si conjectus in carcerem, catenisque vincus spem omnem liberatis amisisses, atque hęc tibi clavem quis afferret, quã liberum tibi exitum patefacere posses, non tu dantis manum deosculareris, erumperesque continuo, tẽque in tuto collocares? Quòd si autem in Regem læsæ majestatis crimine peccasses, jam, jamque mortis, publicationis bonorum, & perpetuæ infamiæ sententiam operireris, non omni tu ratione impendiòque gratiam, patrociniùmque Reginæ pensares, ejus ut præsidio illò periculò exemptus, veniam consequereris?
- 15 Hęc illa Oratio, hæc quæstiones sunt Rosarii Dominæ; ex quibus quid aliud erui potest, nisi Rosarium gemmam esse pretiosam, esse tuti ab hostibus commeatùs Diploma; esse in tenebris lucem, viaticum in solitudine, opacam arborem in æstu, fontem limpi-

simpidum in siti, Principem beneficum adversus egestatem, antidotum contra pestem, castrum inexpugnabile hostibus, clavam ad carcerem referendum, & super omnia ipsam esse Reginam ac Dominam, quæ vi suâ placare Regem læsum, iratumque, & ad ignoscendum inflectere sola possit? ita ferè Vieira.

Aliàs verò quibus in deliciis suum Rosarium habeat, paucis 16 Alanum edocuit: *Inter omnia, ajebat, post Missam, Rosarium est mihi gratissimum.* Idem Alan. De dignit. Psalt. c. 17. Quod tamen intellige, inter omnes sæcularibus personis proprias devotiones, post usum Sacramentorum, & Missæ auditionem Rosarium primas tenere: nam, ut bene advertit Sapientissimus P. Andreas Roth noster, cujus aureum de Rosario opusculum sæpè per decursum operis allegabo, Horæ Canonicæ, sicut & reliquæ preces, quas Religiosi vi suorum statutorum persolvere tenentur, sine dubio Rosario præstant. Sinam jam extraneum laudes Rosarii promere, ne ipse merces proprias præ reliquis omnibus velle protrudere videar. Edic ergo devotissime simul, ac sapientissime Vieira, quæ tua de Rosario inter cæteras preces sententia? Abusus inquit, est, & fœda ignorantia, postpositis ab ipso Deo institutis precibus sibi proprias confingere, atque integrò sermone quartò totus in eo est ut omnes orationes, quæ ex libera duntaxat electione, non ex obligatione, recitantur, orationibus Rosarii commutentur.

§. VII.

De diversis, magnisque promissis à B. Virgine devotis Rosario factis.

GLoriantur Sodalitates aliæ, nec sine causa, de amplissimis 17 à B. Virgine acceptis pollicitationibus. Sic felicem se reputat celeberrima S. Scapularis Ordinis S. Mariæ de Monte Carmelo Societas, ob solemne illud de sua S. veste effatum, *Ecce signum salutis, in quo quis moriens æternum non patietur incendium*: ob spem ereptionis è piacularibus flammis proxima die Sabbathi post mortem Sodalibus factam. Gloriari & potest Sodalitas Rosariana de non inferioribus sibi à Beatissima Virgine factis promissis. Principaliora audiamus ex Alano. Universim quidem, qualem se erga sinceros Sodales exhibere velit, paucis significavit eidem Alano p. 2. c. 14. dicens: *Ego illis Mater ero, Magistra, & Amica; imprimis autem Filius meus Pater eis, Magister, & Amicus eris. Et sic volo, de utroque sentiant, sperent, & confidant.* Nescio, quid
D
ma-

majus, quid augustius dici potuisset. Ut Mater fovebo, curabo tanquam filios, ut Magistra suggeram, quid ipsis factu, quid omissu opus sit; neque duram, aut infensam, sed amicam illis me exhibebo Matrem & Magistram. Alio autem in loco, seu p. 2. c. 9. magis sese explicans ait: *Volo, ut Psaltæ mei immunes sint à maleditione, cecitate, obduratione, inopia, & servitute, nisi fortè ipsi se in hæc mala per scelestam vitam præcipites dare velint, aut prosperitas ipsis esset ruinae occasio. Necdum satis. Signum probabile & propinquum æternæ damnationis est negligere Rosarium, habentibus verò devotionem ad sanctum Rosarium est signum ordinationis, & prædestinationis ad gloriam.* Alanus p. 2. Item: *Veri Psaltæ mei morientur Sacramentis præmuniti, nec ante perdent loquelam, aut æsumrationis.* Idem p. 2. c. 7. *Volo, ut Psaltæ mei in vita & in morte habeant illuminationem, plenitudinem gratiarum, ac libertatem,* parte 2. c. 9. Ita scilicet Virgo Sacratissima Alano fari dignata est. O ter optatum prædestinationis ad gloriam signum! hoc quàm verum sit, ipsis oculis cernimus. Certissimum siquidem est, perditæ vitæ homines, quemadmodum omnia devotionis exercitia, ita, & quidem præcipuè Rosarium aspernari, illud in asceteria relegare, miracula omnia inter muliercularum nenias rejicere, aut Monachorum imposturas appellare: at contra alios, in quibus nonnulla electionis ad vitam signa apparent, mirò modò erga quæcunque sancta, vel maximè verò erga Rosarium affici comperimus. Præterea apud eundem B. Alanum p. 5. c. 45. ait eadem SS. Mater, veros Psaltes fore multis Sanctis in cælo majores, & p. 2. c. 7. n. 21. eosdem centum, & quinquaginta specialia gaudia habituros. Quin insuper tum ipsi Alano, tum omnibus veris Psaltis se miraculorum, & revelationum gratiam à Filio suo impetraturam spondit: ad quod suò modò spectat illud promissum, de quo Alanus p. 1. c. 4. quòd nempe Virgo Beatissima Psaltes suos, sed veros & perfectos, centum quinquaginta diebus antea velit præmonere (interiùs inspirandò) de morte, intra quos domui suæ, & animæ disponant. Ordo verò noster quàm magnifica à Dei Parente ac Protectrice nostra accepit promissa! *Quamdiu durabit hoc Psalterium in Ordine Prædicatorum, tamdiu florebit in ipso immensam sapientiæ, observantiæ, miraculorum fama & gloria apud Deum & homines.* Idem lib. 2. de 15. gemmis. *Per hoc quoque Psalterium, ait idem de dignit. Psalt. c. 16 in ipso Ordine sacra contigerunt prodigia, & signa mirabilia. Per hoc Psalterium D. Dominici Ordo infra breve tempus adeo crevit, ut infra sexenium per totum orbem percurreret.*

Hæc tamen non ad omnes æquè Sodales spectant, est enim inter eos & magna quidem meritorum distantia, variâque Rosarii dicendi ratio. Alii siquidem, præter hoc, quòd Rosarium recitent, vitam satagunt agere innocentem; apud alios tota pietas in solo Rosario consistit, de cætero vitiis omnibus liberrimè indulgent, in quos id, quod juveni lascivo evenit, quadrat. Hic, ut erat à sua pia Matre instructus, omni die devotè Rosarium recitabat. Defuncta deinde Matre à perversis Sodalibus seductus, à via justitiæ deflexit ad viam lasciviæ & nequitiae, ita tamen, ut in consuetudine indies recitandi Rosarium perseveraret. Quadam die, cùm manducandum sibi cum suis esset Sodalibus, intrat priùs suum cubiculum, ibidem ante imaginem B. V. Rosarii partem dicturus. Cùm verò de oratione & genibus se erigeret, obviam ipsi venit Virgo sanctissima, cibum illi delicatissimum, sed in scutella spurca offerens, & dicens: accipe, & manduca. Cui juvenis: libenter totum absumerem, sed spurcitiæ vasculi horrorem mihi incutit, & tollit appetitum. Et Maria: Scito fili mi, Rosarium tuum, quod mihi offerre soles, rem quidem esse optimam, sed cor tuum sordidum & putidum est: desiste igitur à peccando, & Rosarium evadet mihi gratissimum. Quibus dictis, oculis se illius subduxit Mater gratiæ, ille verò ad frugem, & ad pristinam devotionem & amorem Dei Genitricis rediit. Alii perraro, & tunc satis perfunctoriè aliquid Rosarii plùs blaterant, quàm orant, & isti verba illa audire merentur, quibus tepidè Rosarium recitans Carthusianus perculsus fuit: *Apaga marcidas has rosas, quibus in vireto meo nullus est locus*; alii majorè industriâ & frequentius; alii meditandò Mysteria altè se sublevant; alii eadem vix obiter attingunt; alii quâdam commoditate orantes utuntur; alii sub ipsa oratione corpus affigunt; S. P. N. Dominicus, B. Alanus, aliique ad quamlibet Salutationè Angelicam flagrò se cædebant, alii non item: alii ipsi soli hanc devotionem exercitant; alii præterea in eadem alios accendere student. Num fortè omnes isti omnium promissorum, & gratiæ miraculorum spe sibi blandiri possunt? Nequaquam. Præmium namque majus, etiam majora merita requirat, necesse est.

Omnimodam tamen securitatem de omnibus his promissis neque devotissimis præsto, quemadmodum nec B. Virgo hæc omnia cuilibet certò & infallibiliter eventura promisit. Specialem quidem favorem & protectionem sibi devotis, & immaculatè vivere conantibus, certò promississe dicenda est; non tamen ea, quæ ad

salutem corporis & bona externa pertinent, sed solum sub conditione, si ista etiam salutem animæ promoverint, secus, si eam impederint: sicut & gratias gratis datas, ut gratiam miraculorum, & revelationum promisit pariter Sodalibus sub conditione, si iisdem fuerint digni. Receptionem demum Sacramentorum ante mortem, & æternam beatitudinem nemini etiam devotissimo pro certo est pollicita, sed solum ad ea spem magnam fecit. *Nemo, quamdiu in hac mortalitate vivitur, ait Concilium Tridentinum sess. 6. c. 12. de arcano Divinæ prædestinationis mysterio usque adeo præsumere debet ut certò statuatur, se omnino esse in numero prædestinatorum, quasi verum esset, quòd justificatus, aut amplius peccare non possit, aut si peccaverit, certam sibi resipiscentiam promittere debeat. Nam, nisi ex speciali revelatione, sciri non potest, quos Deus sibi elegerit. Nec obstat communis S. Patrum sensus, asserentium esse impossibile, quòd verus B. Virginis cultor ad æternas pœnas damnetur; hoc enim verum est, si in hoc cultu usque ad finem fideliter perseveraverit, perseverantiam autem hanc nemini certò promisit Deus. Itaque O Sodales! cum metu & tremore vestram salutem operamini. Philip. 1. v. 12. Pessimè verò illi agerent, & in clementiam B. Virginis gravissimè peccarent, qui ex confidentia hujus promissi vitam luridissimè traducerent, crederentque, sibi postea, cum moriendum fuerit, verum eandem de peccatis dolorem impetraturam: posset enim evenire, ut in suæ præsentis pœnam deserantur, & pereant. Notent sibi verba illa Spiritûs Sancti Jerem. 15. v. 1. Si steterit Moyses & Samuel coram me, non est anima mea ad populum istum impœnitentem & induratum: id est, etsi omnes Sancti intercesserint pro populo hoc obstinato, non miserebor illius, nisi etiam ipse seriò converti velit, & mihi ad suam conversionem collaboret. Videatur hæc de re S. Joan. Chryl. homil. 1. in Epist. 1. ad Thessal. & S. Thomas in Suppl. 9. 72. art. 3. Quàmvis non eam inficias, etiam obduratos sæpe B. Virginis intercessione fuisse ad pœnitentiam emollitos, & ad æternam beatitudinem assumptos. Solum ergo spem magnam ista consequendi Sodalibus facimus, & eò majorem, quòd ferventiùs hoc devotionis genere Misericordiæ Matrem honoraverint; non tamen satisfacimus, omnes Rosario Devotos fore infallibiliter salvandos.*

§. VIII.

De merito, quod secum fert Rosarii recitatio.

20 **A**D præcipuum jam, quod Rosarium secum fert, nempe meritum

ritum

ritum descendamus. Talis genii est rude vulgus, ut plus Indulgentiis, quàm merito, seu, ut Theologi loquuntur, præmio essentiali tribuat, sufficitque, dummodo alicui actioni Indulgentiam annexam esse intelligat, præmium quòd attinet, non multum curat. Longè tamen aliter sentit Doctor Angelicus. *Premium essentialiale* inquit ille in Suppl. 9. 25. art. 2. ad 2. *in infinitum melius est, quàm dimissio pœnæ temporalis.* Tantum autem bonum est, quod pœna etiam atrocissima illius amore libenter perferatur, nec Beatorum ullus est, qui millena Purgatoria sustinere formidaret, si sciret se propterea ad eminentiorem locum provehendum. Unde evenire potest, quòd actio majoris meriti non habeat tamen majorem, ac inferior actio, Indulgentiam: cujus ut exemplum Doctor Angelicus ponat, *Dicendum*, inquit ibidem ad 4. quod ille, qui est vicinus Ecclesiæ, & Ecclesiæ Sacerdotes, & Clerici consequuntur tantam Indulgentiam, sicut illi, qui veniunt à mille diebus: quia remissio (pœnæ scilicet) non proportionatur labori, ut dictum est (in corpore articuli) sed meritis, quæ dispensantur: sed ille, qui plus laboraret, plus de merito acquireret. Ubi advertendum, quod, licèt intuitu cujuscunque operis boni, utpote satisfactorii, seclusâ quâcunque Indulgentiâ, pœna aliqua remittatur: tamen Ecclesia ponenti opus applicare potest ex thesauro Ecclesiæ aliquas satisfactiones, per quas adhuc plus de pœna relaxatur, & sæpe, ad positionem minoris momenti & meriti operis, plus ex thesauro Ecclesiæ dispensatur, quàm majoris. Ex quo consequitur, quòd, etsi S. Mater Ecclesia nullas Rosario Indulgentias tribuisset, illud nihilo minus summò esset honore & amore dignum, cum per illud longè sublimius præmium, quàm per multas alias, etiam Indulgentiis dotatas, actiones lucrifiat. Quàm autem magnum, quàm sublimè hoc præmium sit, vel inde satis conjici potest, quòd excellenti quòdam modò tota SS. Trinitas unâ cum Virginea Christi Matre honoretur per Rosarium, si hoc & devotè persolvatur, & sub eo mens ad contemplanda Reparationis nostræ Mysteria elevetur. Quod quàm meritorium sit, pluribus exaggerare supervacaneum arbitror, cum illud universi Sancti Patres, & spiritualis vitæ Magistri sat, superque demonstrèt. Decantata, ac propterea verissima est D. Alberti ita *Tract. de Missa* scribentis sententia: *Simplex recordatio, vel meditatio passionis Christi plus valet, quàm si quis per annum jejunaret in pane & aqua quâlibet sexta feria, vel disciplinaret se quâlibet hebdomadâ per annum usque ad effusionem sanguinis, vel quotidie legeret unum*

Psalterium. D. Alberti Ordinis nostri, inquam, hæc sententia est, tum sanctitate, tum omnigenâ scientiâ verè Magni, cujus opera omnia extant in 23. tomis in fol. 1. cui tamen per injuriam quidam perniciosi libri ab improbis adscripti sunt, & etiamnum adscribuntur: talis est liber, qui inscribitur *Semita vitæ*, sed hunc ipse B. Albertus in libro Mineralium damnat; Liber *De Mirabilibus* est etiam supposititius, ut rectè scribunt Martinus Delrio *Disq. Mag. lib. 1. c. 2.* & Antonius Possevinus in Apparatu Sacro verbò: *Albertus M.* item Liber *De Secretis mulierum*, velut & antecedens indigni sunt, qui tanto Viro tribuantur, quia multa vana, & superstitiosa continent, inquit Robertus Bellarminus librò *De Scriptoribus Eccl. ad an. 1265.*

§. IX.

De mutua bonorum operum inter Sodales participatione.

21 **I**nceptum de bonis operibus sermonem non nihil prosequamur. In hac sacra Congregatione SS. Rosarii est illud beneficium singulare, quòd quidquid boni operis Sodales egerint, id non sibi soli quisque vendicet, sibi que ad proprium tantum commodum usurpet, sed ad participationem ejus quisque alterum admittat. *Caput hujus Fraternitatis est, decernit B. Virgo Legislatrix Sanctissima apud Alanum parte 2. c. 14. ut omnium (scilicet Sodalium) merita sua que sint, ac omnibus communia.* Quam hæc copiosa meritorum messis in tanta per orbem universum Sodalium, inter quos tot sanctitate conspicui reperiuntur, copia! Hæc quidem inter omnes est meritorum communio; est autem adhuc alia specialior in Ordine nostro, quâ ipse omnes Sodales ad beneficia (ut dici solet) seu ad participationem omnium bonorum operum recipit, ut nempe omnium Missarum, orationum, prædicationum, studiorum, vigiliarum, jejuniorum, abstinentiarum, laborum, cæterorumque bonorum operum, quæ per Fratres ubicunque terrarum, etiam inter infideles, in quorum conversione multum defudant, tum & per Sorores fiunt, partem capiant; & ad hæc recepti sunt solemniter à quatuor totius Ordinis Moderatoribus (Generales Magistros eos vocant) nempe à Bartholomæo de Comatiis, Joachimo Turriano, Seraphino Caballo, & Sixto Fabri, quæ receptio, ut amplius revocari non possit, etiam fuit à Sede Apostolica confirmata: sic namque in Capitulo Generali celebra-

to Venetiis annò 1467. declaratum legimus, omnes scilicet Fratres & Sorores S. Societatis de Rosario, approbante Summò Pontifice Innocentiò VIII. in partem, sortémve omnium spiritualium beneficiorum, & meritorum, quæ Dei benignitate Ordini nostro collata aut conferenda sunt, in perpetuum fuisse gratuito acceptatos; quam adoptionem etiam Leo X. & cæteri post eum Pontifices confirmarunt, ut testatur doctissimus noster Leonardus Fossæus in suis de Rosario piis discursibus lib. 1. disc. 4. c. 4. Nec satis, *Ego impetravi* (addit Virgo Sanctissima apud Alanum parte 2. c. 19.) à Filio meo, quòd omnes in Confraternitate Rosarii possint habere in suos Confratres totam Curiam Cælestem in vita & in morte quoad omniù meritorum cum Sanctis communicationem, ac si ipsi Beati in hac mortalitate unam, eandemque cum ipsis haberent Confraternitatem. An verò in aliqua alia Sodalitate inter Sodales sit etiam adeo perfecta omnium bonorum communio? ignoro; nam aliqua, ut sunt certæ preces, & suffragia tam pro vivis quàm defunctis, esse in aliis Sodalitiis omnibus communia, non inficior.

§ X.

Quantis Indulgentiis fuerit hæc Sodalitas à S. Matre Ecclesia exornata.

Hanc, quam Cælum adeo probat, Rosarii devotionem, etiam permagnis Indulgentiis, ac gratis, locupletavit Ecclesia, de quibus ex proposito in sequentibus. Jam verò consideratione dignissimum reputo, quòd absque dubio pium, sanctumque sit etiam sine Rosario Divina Mysteria recolere, Orationem Dominicam, ac Salutationem Angelicam recitare; neutri tamen seorsim S. Mater Ecclesia Indulgentias est elargita, nec B. Virgo divisit tot, tantæque, ac conjunctis simul, promissa fecit. Et hoc non absque ratione, & maturò judiciò factum fuisse arbitremur: nam oratio fovet meditationem, & meditatio inflamat orationem, prout ipsa comprobatur experientia. Quis enim ignorat, quòd paucissimi hominum, nisi fortè doctissimi ac piissimi, tamdiu, ac faciunt modò, meditationi vel unius Mysterii sine Rosario immorarentur? sed neque fieri potest, ut dictæ orationes tantò fervore sine meditatione persolvantur. Demum advertendum est, omnes has Indulgentias ex speciali Ecclesiæ indulto applicari posse defunctis, ut infrà n. 406. dicitur: ut iisdem pii defunctorum Manes ex ardore eripi, & perducì possint ad requiem; unde illos

24 *Caput I. De natura &c. Sodalitatis SS. Rosarii.*
sæpius à vivis petiisse legimus, ut se in Sodalitatem inscribi permit-
mittant.

§ XI.

Contemptores Rosarii reprehenduntur.

23 **Q**UANTUM - verò - cunque Rosarium, ejúsque nominis Congre-
gatio tantis digna sit præconis; sunt nihilominus non pauci
sanctæ etiam antiquitatis pertæsi, novarúmque rerum amantes,
qui hoc orandi genus velut antiquum, & à rudi plebecula usitatum
respuunt, imò contemnunt, Rosariúmque vel supremis digitis
contrectare erubescunt. Verùm recolant hì vindictam, quam § I.
Sceleri huic Cælò illatam retulimus. Alii insuper non tantùm
Sodalitatem hanc, sed & omnes alias contemptui habent, eò præ-
sertim, quòd quilibet Ordo suam dilaudet, protrudat, reliquísque
omnibus anteponat Societatem. O perversa & inepta hominum
judicia! itáne verò, quòd plures sacri Ordines suas fidelibus pro-
ponant Societates, quod una alterâ nobilior sit, omnes pariter
sunt despiciendæ? Utrique omnes sunt Ecclesiæ Catholicæ proba-
tæ, omnes in suo genere perfectæ, omnes Deo & Cælitibus accep-
tæ; cuilibet ergo suæ laudes competunt, cuilibet adnumerari æ-
quum, dignúmque est, & quàmvis una prærogativas quasdam præ-
cæteris possideat, non sunt propterea aliæ proscribendæ. Nunquid
non inter pretiosos lapides, inter metalla ordo quidam est & di-
versitas: quis tamen retento solo adamante, & aurò lapillos reli-
quos, ac metalla abjiciet? Quid prohibet Cælites diversis modis
coli, ac ad cælum pñures vias aperire? Non tantùm maxima, sed
& minima quæcumque pietatis opera Deo accepta sunt, illisque
insignem in cælo mercedem paravit.

24 Sunt & alii, qui mirum in modum *Archi confraternitatis* no-
men, & nostræ & aliis Confraternitatibus in Germania passim
attributum, sugillant, eò quòd non capiant, quò pacto illud possit
pluribus convenire, cum to *Archi* derivatum à græco *ἀρχή* prin-
cipatum & eminentiam præ omnibus aliis denotet, quæ non potest
pluribus æque convenire, sed unam solùm Confraternitatem
Principem, reliquas verò inferiores esse oporteat. Vltro hìc fa-
teor, bene multos in Germania pluribus Confraternitatibus no-
men *Archi confraternitatis* tribuere per errorem, non intelligen-
tes, quid propriè isto nomine veniat; & utinam non quidam pro-
prias Confraternitates ita in depressionem omnium aliarum voca-
rent, ex quo non rarò inter ipsos Ecclesiasticos turpis æmulatio,
inter

inter sæculares verò scandalum generatur. *Archiconfraternitatis* ergo titulus nulli Confraternitati vel Sodalitati competit acceptis secundum se, sed quibusdam particularibus, & in certis locis erectis Confraternitatibus tribuerunt Summi Pontifices eundem titulum, cum facultate alias per orbem ejusdem nominis erectas Confraternitates sibi aggregandi, ac Indulgentias proprias iisdem communicandi. Talis *Archiconfraternitas* est Confraternitas SS. Corporis Christi, erecta Romæ in Basilica S. Petri, sicut & in Ecclesia S. Mariæ super Minervam Ordinis nostri, quarum Administratores alias Confraternitates SS. Corporis Christi, per Breve Pontificium erectas, illis Romanis *Archiconfraternitatibus* aggregant, ac omnes illis communicant Indulgentias. Videatur modus aggregandi infra n. 723. 736. & 739. Nulla igitur Confraternitas, quæ alias sibi non aggregat, Archiconfraternitas appellari potest, si quæ verò aggregat, Archiconfraternitas, Princeps, & Mater est solum respectu aliarum Confraternitatum sibi aggregatarum, non verò aliarum alterius generis per Orbem dispersarum. Cùm igitur Confraternitas SS. Rosarii Romæ in Ecclesiis nostris erecta, alias sibi non aggreget, sed Patres Ordinis licentiâ Reverendissimi Confraternitates SS. Rosarii in aliis Ecclesiis de novo erigant, quæ eò ipsò easdem prorsus Indulgentias & gratias, quas possident Confraternitates nostræ, adipiscuntur, & consequenter illis æquales fiunt, *Archiconfraternitas* dici non potest: & hinc providè monitus sui, ne, dum mentio Confraternitatis in præsentì opere occurrerit, nomen *Archiconfraternitatis* usurpem, quemamodum & ipse Reverendissimus Generalis in data mihi licentia vulgandi Opus, eam non nisi simplici Confraternitatis nomine appellavit.

Caveant sibi, iteratò moneo, sanniones isti à vindicta, quæ ²⁵ similis farinæ homunciones apertè sequi solet, & potius alienò, quàm propriò damnò sapiant. Alii siquidem à malis geniis in pœnam obsessi, alii cœlitus suæ temeritatis admoniti, alii suâ sanitate orbat, alii demum horribili nece multati. Ex millenis unum. Colonia Agripinæ, ut author est noster Reverendissimus D. P. Joanes Lopez Episcopus Monopolitanus lib. 1. de Rosario cap. 15. duo erant, aliàs non ignobiles divini verbi Præcones, ita Mariano Rosario insens, ut communi Studiò illud non tantùm Coloniã sed ipso etiam Orbe eliminare pertentarent, quem in finem privati populum dissuasionibus ab hoc orandi genere retrahebant. Verùm cùm hîscæ necdum, ut optabant, proficerent, unus eorum (quid non aggredditur superba hominum temeritas?) publi-

cè è suggestu in Rosarium debacchari statuit, populúmque ad sermonem hunc proximò diè Dominicò invitat, promittítque se imposturas Dominicanorum detesturum, futile & inane Rosarii commentum luculenter, ac copiosè confutaturum: prælituto die summa comparet hominum frequentia, consueta dicendi sermonis hora adest: ast Præco eo mane in lucem non egreditur; itur ad cubile, sed reperitur in lecto jam cadaver, qui pridie sanus cubitum concessit. Hoc ùt defuncti Collega comperit; ne populus apertam Dei vindictam suspicaretur, mortem hanc naturali cursu evenisse est interpretatus, promittítque, quod alter morte præventus perficere non poterat, se proximè velle abunde complere. Datò die, præsentè concursu summo dum Cathedram conscendere parat, subitò eum vox & vires deficiunt, corrui miser tantùm non exanimis: & cùm jam manifestam cognosceret (præsens etenim sibi nihilominus semper erat) & perferret ultionem, tandem in se reversus, veniam delicti sui à Virginea misericordiæ Matre humillimè postulat, vovétque, nunquam se velle amplius ipsius Rosarium arrodere, quin potius, si vires reciperet, ipsum summò studiò dilatare. Ut primùm hoc se votò obstrinxit, redit pristina sanitas, scandit pulpitem jam conversus Præco, & quidetaturus in Rosarium venire decreverat, jam laudes ipsius ad omnium stuporem summò mentis ardore exponit. Adimpleta hìc fuit minitatio Christi apud Alanum: *Ego pugnabo cum tota Curia cœlesti contra impugnantes hanc devotionem*, & B. Virginis apud eundem: *Omnes, qui Rosariũ meum contemnant, temporibus novissimis peribunt*. Illud tandem quotidianâ experientiâ testatum habemus, similes sacrarum Congregationum derisores, qui ne uni quidem aggregari dignantur, infortunatè vivere, miseréque deperire! *Nolite errare*, clamat Apostolus Paulus Gal. VI. 7. *Deus non irridetur*. Ecce integram in nuce Iliadem! ecce fundamenta, quibus omnes laudes, à tot Marianis cultoribus congestæ, innituntur. Miracula & gratias intuitu devotionis Rosarianæ factas placebit Lectori Benevolo in aliis Authoribus perquirere, mihi etenim solùm de statutis, ac Indulgentiis tractare in præsentì opere proposui, ad quas jam vocor.

CAPUT II.

De Statutis, ac Legibus Præsidum Sodalitatis SS. Rosarii.

Rdimur à statutis Confraternitatis in nostris Ecclesiis erectæ, aut à nostro Ordine in alia Ecclesia canonicè institutæ; nam aliæ Sodalitates, etiam SS. Rosarii, sed immediatè à Sede Apostolica impetratæ, pauciora habent statuta & pauciores Indulgentias, nec earum Sodales ad beneficia Ordinis nostri, de quibus præcedenti capite n. 21. actum est, recipiuntur. Sodalitatis igitur Rosarianæ canonicè erectæ duplicis generis sunt statuta, sive regulæ: quædam præscribuntur ipsis Præsidibus, reliquæ cæteris Sodalibus, quas omnes observare est necesse. Has regulas partim ipsa Beatissima Virgo condidit, partim Sedes Apostolica, partim Reverendissimi Generales Ordinis nostri, hæc à dicta Sede autoritate instructi, partim etiam consuetudo approbata introduxit. Hic agemus de legibus Præsidum, quæ ipsis in erectione hujus Sodalitatis dictantur, & quas illi acceptare & servare tenentur. 26

REGULA I.

IN Ecclesia, in qua erigitur Confraternitas, debet aliquod Altare, vel Capella pro Confraternitate deputari, in quo Altari aliqua icon proponatur, in qua quindecim nostræ Redemptionis sacra Mysteria pingantur, nec non pro hujusce concessionis consentanea recognitione in eadem icone D. Patris Dominici, ejusdem Rosarii primarii Authoris, Imago veneranda, flexis genibus de manu Deiparæ Virginis coronas oratorias accipientis, similiter pingatur. Ita Litteræ Patentes, ut vocantur, quibus Reverendissimi Generales nostri facultatem, alicubi Confraternitatem erigendi concedunt, quas inferius dabo n. 589. 27

Nota in hanc Regulam.

Notandum primò, quòd nomine iconis intelligatur & imago picta, & sculpta. Mysteria repræsentari petuntur non de necessitate, sed de congruentia, ut nempe rude vulgus facilius eadem capiat, ac memoriæ imprimat, picturæ enim sunt simplicium libri. 28

29 Notandum 2. quòd Reverendissimi Generales in icone solam Imaginem S. Patris Dominici exigant, nullâ factâ mentione Sanctæ Catharinæ Senensis Ordinis nostri; Author tamen Libri nuncupati Schagkammer des H. Rosenkranz p. 1. c. 12. fol. 95. vult, quòd debeat etiam ex latere sinistro eadem Sancta Virgo appingi, quòd jam ipsò usu servatur: verùm occasione hujus nonnullæ opinionones natæ sunt, & communiter recipiuntur, quòd nempe S. Catharina Senensis cœtanea fuerit S. Dominico, quòd cum eodem fuerit Rosarii Institutrix quòdque Tertium Ordinem ejusdem S. Dominici ipsa prima erexerit. Opinionones tamen istæ erroneæ sunt, isque homines multùm falluntur: neque enim Catharina Coadjutrix Dominici in institutione & propagatione Rosarii, minùs institutrix appellari potest, quippequæ multis post Dominicum annis extitit: nam Sanctus ille Pater annò 1221. 6. Augusti à confirmatione sui Ordinis annò 5. è vivis ad superos evolavit, ùt narrant Chronica Magistrorum Generalium Ordinis nostri, ad calcem Constitutionum nostrarum posita c. 3. 1. at Catharina postea integrò sæculò elapsò obiit, nempe 1380. ùt dicitur ibidem c. 12.

30 Necetiam aliquem Ordinem inchoavit Catharina, sed ipse S. Dominicus, ùt verba Chronicorum dictorum c. 1. sonant, *videns, quòd aliqui nobiles in partibus Tolosanis, egestate compulsi, tradebant filias suas hereticis nutriendas, & erudiendas, immò potiùs pestiferis erroribus imbuendas: earum miseratus calamitatem, instituit monasterium de Prulliano ad earum susceptionem. Ubi ancillæ Dei virtutibus, & numero plurimum excrecentes, devotù Altissimo exhibent famulatum. Et hoc fuit primum monasterium Sororum Ordinis. Postea successivè circa annum 1218. B. P. Dominicus post Ordinis confirmationem instituit monasterium S. Sixti de Urbe ad mandatum D. Papæ Honorii III. in quo centum, & quinque Sorores inclusit. Ab his ergo omnia alia monasteria Sororum Ordinis originem habuerunt, & sic Ordo iste Sororum, qui secundus Ordo appellari potest, originem habuit à B. Dominico.*

31 De Tertii Ordinis origine ibidem c. 2. sic refertur: *Eòdem tempore, dum per totam Italiam, & etiam per partes Tolosanas hereticorum (Albigensium) & illis credentium perfidia in tantum diffusa esset, quòd quasi nullus Catholicorum eis posset resistere — Volens igitur ferventissimus Fidei Zelator B. P. Dominicus tam bona jura Ecclesiæ defendere — advocatis quibusdam viris fidelibus sibi devotis cepit eum eis de Ecclesiæ defensione, & de heretica perfidia*

extirpanda tractare. Et, ut competentiùs talia perficere posset, instinctu Spiritùs Sancti cogitavit novum Ordinem Catholicorum Laicorum facere in pœnitentia viventium: qui eum adjuvarent ad hæreticorum perfidiam abolendam, & Ecclesiam ac fidem Catholicam defendendam, & quos voluntarios invenerat, faciebat jurare, quòd omnia bona sua & vitam corporalem pro his exponerent. Quapropter eum multos tales invenisset, eos Fratres de Militia Jesu Christi appellavit. Et, ut uxores eorum eos non impedirent, faciebat etiam eas jurare, quòd in negotio Ecclesiæ, & fidei defendendæ nullum maritis præstarent impedimentum. — Post obitum B. P. Dominici & ejus solemnem canonizationem visum est tam Patribus Ordinis, quàm ipsi Confratribus Militiæ Jesu Christi, ad honorem B. P. Dominici sui Institutoris mutare nomen Militiæ in nomen Pœnitentiæ, & appellari voluerunt Fratres & Sorores de Pœnitentia B. Dominici. — Et sic B. P. Dominicus tres Ordines instituit, & fundavit ad laudem Dei Patris, & Filii, & Spiritus Sancti. Hæc Chronica. Alumni tamen hujus Tertii Ordinis usque ad Reverendissimum Ordinis Generalem P. Munionem sub quibusdã consuetudinibus, à S. P. Dominico traditis, vixerunt, ut ajunt Chronica c. 9. Munio hic certam ipsis deinde vivendi normam seu regulam præscripsit, quam circa annum 1285. confirmavit Honorius IV. ipsam quoque etiamnum Religiosi isti profitentur.

Primam hujus Tertii Ordinis Sororem, quam ipse S. P. Dominicus suscepit, nominat R. P. Fridericus Steill ad 5. Januarii ³² *Benedictam*, cujus etiam admirabilem vitam ibidem describit. Ex hoc tempore jam incœpit ille Ordo florere, & ante Catharinam Senensem multæ jam dabantur vitæ perfectæ Sorores, inter quas tamen etsi non tempore, dignitate tamen primaria, gloriosa & Beata Catharina de Senis, Jesu Christi Sponsa dilectissima nuncupatur in prologo Regulæ hujus Ordinis prope finem. Hæc enim elapsis ab Origine Ordinis multis annis vestigia Benedictæ sequi volens, ad Ordinem aspiravit, & febribus etiam laborans à reliquis Sororibus fuit ad ipsarum Societatem, prout in vita eiusdem videre est, suscepta. Nec veritati consentaneum est, quod scribit Gregorius Ripell in lib. de Cæremoniis p. 2. cap. II. Catharinam nempe dictam Regulam multò austeriorem reddidisse, cum Regula à P. Munione ordinata nullã deinceps passa sit mutationem.

Cùm itaque S. Catharina Senensis nec in institutione nec dilata- ³³ *Rosarii fuerit Dominici socia, ut quid in imaginibus ipsi tamen in sociam tribuitur? quid sibi vult, quòd Beatissima Mater,*
tan-

tanquam Rosarium ipsi tribuens, pingatur? sed hoc, quantum capio, moralem quandam continet significationem, nihilque aliud per hoc intelligi datur, quam quod devotio Rosariana integro nostro Ordini tam Fratrum, quem repræsentat Dominicus, quam Sororū, quarum vicem agit Catharina, à Beata Virgine fuerit in hæreditatem data.

R E G U L A II.

- 34 **Q**Ualibet primâ die Dominicâ mensis Octobris per universi Orbis partes, in his videlicet Ecclesiis, in quibus Altare vel Capella Rosarii fuerit, ab omnibus & singulis utriusque Sexus Christianis fidelibus, Festum solemne sub nuncupatione Rosarii prædicti sub duplici majori officio, ad instar aliarum solemnium Festivitatum celebretur, & sanctificetur, eadēque die Officium de Beatissima Virgine novem lectionum more ecclesiasticò persolvatur, & recitetur. Ita decernit Gregorius XIII. Brevi: Monet Apostolus 1. April. 1573. in gratiarum actionē præteritæ, ac memorandæ victoriæ contra Turcas, ejusdem Societatis Confratrum fuis precibus eadē diē (ut piè creditur) ac auxiliò & interventu B. V. impetratæ & obtentæ, Ecclesiam gubernante S. Pio V. annò 1571. Hoc festum ex rationabili causa potest in alium diem transferri cum Indulgentiis per totam Octavam, ut Ordini nostro concessit Benedictus XIII. in Bulla: *Pre-tiosus* §. 24. qui ponetur n. 806.

R E G U L A III.

- 35 **P**Ræses festa, in quibus aliquod Mysterium Rosarii occurrit, item festa infra regula 6. enumeranda, B. Virginis, & S. Patris Dominici 4. Augusti solemniter celebret.

Nota.

- 36 **F**esta tamen, quæ non sunt de præcepto, ut *Præsentationis*, *Visitationis B. M. V.* & *S. P. Dominici* celebret, prout conditio loci admiserit, & ad minus sacrum habeat cantatum.

Quæres, quænam sint festa Mysteriorum?

- 37 **R**espondeo, partis Gaudiosæ est festum Annunciationis, *Visitationis B. V.* Natalis Domini, Purificationis B. V. & festum Inventionis Christi duodenni in templo, quòd incidit in Dominicam infra octavam Epiphaniæ, in qua Evangelium de illa legitur. Partis Dolorosæ numerant quidam, inter quos est noster Fossæus lib. 1. disc. 7. c. 1. n. 1. festum Coronæ Domini, & festum tam Inventionis, quam Exaltationis S. Crucis. Alii tamen Authores, inter

inter quos est P. And. Roth, licet omnia festa Mysteriorum c. 4. n. 1. enumerent, nullam horum festorum mentionem faciunt, sed neque in aliqua Bullarum, quantum mihi conscius sum, expressè inter festa Mysteriorum Rosarii computantur, unde in iis nec Processiones, nec sermones haberi solent. Partis Gloriosa est festum Paschatis, Ascensionis, Pentecostes, & Assumptio- nis B. V.

REGULA IV.

PRæsides festis Mysteriorum, item festis B. M. V. & omni Do- 38
minicâ primâ mensis sermonem tempore opportundò de Rosa-
rio habeat.

Nota.

Ratio hoc & æquitas poscunt, cum hi dies devotioni Rosaria- 39
næ sint deputati, ut in iis populus ad devotionem hanc excitetur :
in his insuper diebus est Indulgentia plenaria, prout infra n. 514.
dicetur, Concionator etiam verbum Dei proponendò, & populus
audiendò habent Indulgentiam 100. dierum, de quo infra n. 524.
De Concionatoribus nostris ita in Capitulo nostro Generali Ro-
mæ 1601. celebrato fuit statutum: *Concionatores in omnibus suis
concionibus eâ pietate & devotione, quâ par est, & ad quam Ordo no-
ster tenetur, ad devotionem B. V. Mariæ & Rosarii ejusdem populos
excitent, ac beneficia ab ipsa collata, omnibus fidelibus SS. Rosario
affectis recolant, miraculâque explicent* Jasinski verbò: *Rosarium.*
Dixi: tempore opportundò, quò scilicet homines comparere pos-
sunt ad concionem: hinc in aliquibus locis ante, in aliis post pran-
dium haberi solet exhortatio. Officium tamen Divinum de B.
Virgine istis Dominicis dici non debet.

Quæres, quænam debeat Dominica prima mensis reputari? 40
Sunt etenim, qui Dominicam primam Rosarianam dicunt eam,
quæ proxima est Novilunio. Sed

Dico, per Dominicam primam mensis non debet intelligi
proxima novilunio, sed Dominica prima in mense, seu quæ proximi-
mè succedit Calendis cujusque mensis. Ita mihi interroganti
erat resolutum.

REGULA V.

PRæsides diebùs mox recensitis post concionem semper præoret 41
Rosarium, & populus illud choraliter prosequatur.

No-

Nota.

- 42 Hoc fuit à Reverendissimis Generalibus Ordinis nostri statu-
tum teste Schaffner p. 1. c. 12. fol. 96. tum ut homines modum
recitandi Rosarium addiscant, tum ut Sodales simul orent, plus
enim valet oratio multorum simul, quàm unius personæ tantum.
Modum hunc infra c. 3. §. 3. describam.

REGULA VI.

- 43 PRæses omnî Dominicâ primâ mensis, & festis B. M. V. Scili-
cet Conceptionis, Nativitatis, Presentationis, Visitationis, An-
nuntiationis, Purificationis, Assumptionis publicam Supplicationem,
seu Processionem cum vexillis & statua B. M. V. Jesulum gestan-
tis unâ manu, alterâ Rosarium tenentis instituat.

Nota.

- 44 Hæc regula est à Sede Apostolica approbata, & Indulgentiâ
plenariâ, ut postea n. 515. dicitur, dotata: Si ergo Indulgentia
plenaria comitandô Processionem acquiri potest, justum est, ut
talis instituat.

- 45 De Processionibus Confraternitatum hæc in Conciliis pro-
vincialibus Mediolanensibus sub S. Carolo Borromæo sunt statuta
apud Gavantum in Manuali Episcoporum tit. *Confraternitas*:
Fiat Processio quotannis ab omnibus simul Confraternitatibus in civitate,
in diœcesi verò in propriis locis, sumptâ ab iisdem sacra communione
in gratiarum actionem de dono Indulgentiæ concessio à Sede Apostolica.
Conc. 3. Quod videtur intelligi debere de Festo principali Con-
fraternitatum. Item, *Prohibetur Processio SS. Sacramenti, id est,*
quòd Processionem cum SS. Sacramento non debeant instituire:
Concil. 7. hoc ipsum sæpe placuit sacre Congregationi, ut scribit
Donatus noster tom. 3. De rerum Regularium praxi tract. 8. 9. 19.
Cum Processiones agunt, nempe Confratres, Sacerdotum secum ha-
beant. Conc. 5. Neque crucem, quæ per Clericos præferri solet,
deferant, sed imaginem Crucifixi, & Sanctorum. Conc. 7.

- 46 In festis tamen Mysteriorum communiter Processio Rosaria-
na non instituitur, eò quòd illis diebus nulla Indulgentia plena-
ria comitantibus Processionem sit concessa: in Bulla enim: *Nuper*
pro parte dilecti Innocentii XI. confirmantur solùm Ingulgentiæ
plenariæ datæ comitantibus Processiones haberi solitas quâvis Do-
minicâ primâ mensis, & festis B. Virginis ibidem nominatis, ne-
que alicubi talis Indulgentia plenaria pro festis Mysteriorum re-
peri-

peritur. Nihilominus etiam Processiones in his festis, sicut & quævis aliæ legitimè institutæ, haberent 60. dierum Indulgentiam, ut conceditur in Bulla *Nuper* c. 7. n. 5. In festis *Præsentationis* & *Visitationis* B. V. cum non sint de præcepto, ubi homines ad devotionem convenire non solent, etiam talis Processio intermittitur, sicut etiam ex rationabili, & urgente causa intermitti potest in allis festis B. V. vix unquam tamen Dominicis primis mensium.

Circa vexilla, conveniens esset, si forent ad numerum partium Rosarii etiam tria, album nempe pictis Mysteriis partis *Gaudiosæ*, rubrum & flavum suis pariter Mysteriis insignitum. Solent etiam in quibusdam locis quindecim Mysteria aut depicta, aut ex alia materia elaborata, supra quindecim pedes, à totidem viris, pro diversitate Mysteriorum vestitis, post labarum circumferri, alibi pedorum loco quindecim vexillula sunt in usu. In locis tamen pauperibus saltem unum vexillum Rosarii habeatur. 47

Statuam B. Virginis quod attinet, non esset inconveniens, si, quæ publicæ venerationi exponi, & in Processionibus circumferri solet, esset benedicta benedictione imaginum B. M. V. quæ in libellis benedictionum oppidò invenitur, cum preces, antebenedictas imagines & statuas profusæ, majoris efficaciam sint, & citius exaudiantur, ut petitur in forma benedictionis. 48

Præterea, quàmvis statuam hanc deceat pretiosè esse vestitâ, & pulcherrimè ornatam; ornari tamen non debet lascivè, aut ad eum modum, contra quem justè è cathedris tonant Ecclesiastæ, & qui modestissimæ, ac sanctissimæ Virgini displicet in aliis; hoc etenim scandalum generaret, si homines mundum cernerent in statua Beatissimæ Virginis, qui in ipsis improbatur. Nec me propterea scrupulosum aut amentem proclames Lector Benevole, sed scito hoc commune esse Ascetarum documentum, è quibus non ignobilem P. Anselmum Fischer Ordinis S. Benedicti audi, qui sui *Tractatus Ascetici* parte 3. cap. 4. n. 5. ita scribit: *Neque id infrequens inter pictores est, quòd majorem suæ artis, quàm honestatis rationem habeant, exprimendò quidem ad vivum conceptas Sanctorum formas, sed non magis tectas, quàm aliquem è fæce scurræ, aut de meretricio Veneris grege scortum. Quæ injuria non rarò in ipsum committitur insontem Deum, taliter à quibusdam pictum, qualiter utique olim in terris apparere erubisset. Hinc licèt ejusmodi formæ Sanctorum nomina præferant, propterea tamen Sanctæ non sunt, neque ad sanctitatem quidquam conferunt, sed magis ob nimis expres-* 49

Sam nuditatis, partiūque quarundam representationem minus honestam, obscenas in animo species gignunt, & phantasiā noxiis formis implicant, ut pro spiritali profectu suo consultius subinde Religiosus faceret, si in cella sua sub horribili forma ad salubrem terrorem haberet depictum diabolum, quā sub lascivientis pemcilli collaribus blandē arridentem Angelum. Examinare ergo nonnunquam oportet devotionem nostram, & sequi consilium oculatissimorum in Asepsi Magistrorum, qui ejusmodi pietatem, hisce imaginibus, & figuris alligatam, suspectam habent, & providē moneant, ut, si deprehendamus, quod e. g. devotio nostra solūm juxta picturā elegantiam major sit: Item si major sit erga Jesum infantulum, quā adultum: si majori affectu feramur ad SS. Virgines, quā Sanctos alios, cautē obviamus malo, & caveamus, ne tunc fortē, si non carnalitas, saltem amica carnis sensualitas se paulatim insinuet, & sanctam devotionis puritatem inquinet; Per hoc tamen nolo improbare devotiones ipsas, sed solūm moneo, ut ita consulamus devotioni nostræ, ne fors sub ejus larva aliquis Asmodæus nos decipiat. Ita ille. Idem quoque docet Nicol. Lancicius Opusc. 2. c. 7. n. 21. & 22. Ne ergo etiam ornatus statuarum, qui magis, ac picturæ movet, quemquam ostendat, honestatis & modestiæ limites non excedat,

Preces ante, & post Processionem dicendæ.

50 **A**ntequam Processio è templo educatur, coram Altari SS. Rosarii Litanix lauretanæ incipiantur, & decantetur initium usque ad verba, *S. Maria! ora pro nobis* inclusive, deinde progrediatur Processio, & sub illa reliqua encomia B. V. dicantur usque ad *Agnus Dei*, & in regressu coram eodem Altari dicatur *Agnus Dei &c.* quibus finitis Sacerdos sequentes preces orabit:

- ℣. Post partum Virgo inviolata permansisti.*
- ℞. Dei Genitrix intercede pro nobis.*
- ℣. Ora pro nobis B. Pater Dominice.*
- ℞. Ut digni efficiamur promissionibus Christi.*
- ℣. Salvos fac servos tuos, & ancillas tuas.*
- ℞. Deus meus sperantes in te.*
- ℣. Fiat pax in virtute tua.*
- ℞. Et abundantia in turribus tuis.*
- ℣. Dominus vobiscum. ℞. Et cum &c.*

OREMUS.

Supplicationem servorum tuorum Deus miserator exaudi, ut, qui in devotione SS. Rosarii Dei Genitricis & Virginis congregamur, ejus intercessionibus à te de instantibus periculis eruamur.

DEUS, qui Ecclesiam tuam B. Dominici Confessoris tui, Patris nostri, illuminare dignatus es meritis & doctrinis, concede, ut ejus intercessione temporalibus non destituatur auxiliis, & spiritualibus semper proficiat incrementis.

Prærende Domine famulis & famulabus tuis Fratribus, & Sororibus nostris dextram celestis auxilii, ut te totò corde perquirant, & quæ dignè postulant, assequantur.

DEUS, à quo sancta desideria, recta consilia, & justa sunt opera, da servis tuis illam, quam mundus dare non potest pacem, ut & corda nostra mandatis tuis dedita, & hostium sublata formidine, tempora sint tuâ protectione tranquilla. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

Poterunt & aliæ pro temporum exigentia Collectæ addi.

Divinum auxilium maneat semper nobiscum. Amen.

Quæres I. An Præses possit sermonem de Rosario, & Processionem transferre de Dominica prima mensis in aliam? 51

Respondeo, quòd non, cum Præses non possit transferre Indulgentias de una die in aliam, & ita nostri Patres Bononiæ non sunt ausi festum SS. Rosarii, & Processionem de Dominica prima Octobris in secundam propriâ authoritate transferre, sed transferrendi licentiam à summo Pontifice (is erat Gregorius XIII.) petierunt, quam etiam in Brevi: *Ad augendam vestram devotionem die 24. Octob. 1577. benignè concessit his verbis: Volumus autem, quòd si pro tempore contigerit Festum S. Petronii in prima Dominica Octobris incidere, tunc pro illa vice tantum festum hujusmodi, Processio & Indulgentia ad secundam Dominicam ejusdem mensis transferantur, & esse censeantur, Supple, translata.*

Ordini tamen nostro concessit Benedictus XIII. facultatem 52 transferrendi Processionem de Dominica prima Octobris in alium diem ex causa rationabili etiam cum Indulgentiis, de quibus postea c. 24. n. 806. hinc loci sufficit audire paragraphum 18. Bullæ: *Pretiosus: Ex quo verò nonnullis in locis, sicut percepimus, iidem Fratres (Prædicatores) legitime impediti ex concursu alterius similis Processionis aliorum conventuum ejusdem Ordinis, vel ex alia causa, talem Processionem (Dominicæ primæ Octobris) ad alium diem differre coguntur, vel etiam juxta consuetudinem ibidem obrinentem unò, aut alterò die B. Virgini Mariæ sacro quotannis publicam Processionem ejusdem Rosarii peragunt, Motu, Scientia, & Potestate sæpe dictis tale Indultum quoad omnia & singula in eo contenta, pro eisdem circumstantiis extendimus, & ampliamus. Quamvis autem fa-*

cultas hæc hisce verbis tantum Ordini nostro tribuatur, cum tamen Benedictus in §. 5. ejusdem Bullæ: *Pretiosus* concedat Indulgentiam plenariam confessis & communicatis Dominicâ secundâ Octobris, etiam in aliis Ecclesijs extraneis obtinendam, ut dicitur n. 554. non video, quare etiam in aliis Ecclesijs ex rationabili causa non possit haberi in eadem Dominica secunda Processio.

53 **Q**uæres 2. an etiam istæ functiones transferri possint de una Ecclesia in aliam, ita ut v. g. Dominicâ primâ in hoc mense fiat sermo & Processio Rosariana in hac Ecclesia, aliò mense in alia? Item an ad hoc, ut possit idem fieri, possit in duabus Ecclesijs ejusdem Parochiæ erigi Altare, aut planè Sodalitas SS. Rosarii.

Respondeo pariter negativè, quia functiones debent peragi in illa Ecclesia, ubi est erecta Confraternitas, dicitur autem infrâ n. 580. quòd in eodem loco v. g. in eadem civitate, pago, aut vicino loco non possit duplex Confraternitas, sed unica tantum erigi. Quòd si autem in eadem parochia inter duas Ecclesias esset sufficiens distantia, posset quidem in utraque erigi Sodalitas, sed quâvis Dominicâ primâ mensis in utraque Ecclesia deberent functiones Rosarianæ peragi. Ita judicatum fuit etiam ab aliis.

REGULA VII.

54 **P**ræses quater in anno anniversarium, seu solemne Officium pro piè defunctis Fratribus & Sororibus in Capella, seu ad Altare SS. Rosarii habeat, nempe proximò die non impedito post hæc 4. festa, scilicet *Purificationis*, *Annunciationis*, *Assumptionis*, & *Nativitatis B. V. Mariæ*.

Nota.

55 **Q**uoad quatuor dicta anniversaria hæc regula est antiqua; duo tamen ex Ordine nostro recentes Scriptores itali, nempe P. M. Joan. Michaël Cavalieri in suo libello italico: *Tesoro delle grandezze del S. Rosario* parte I. c. 10. & Thomas Venturini *tomo I. disc. 19. §. 2.* præscribunt etiam quintum, nempe post Festum principale SS. Rosarii: *Schatzkammer* tamen p. I. c. 11. n. 10. ait, licet istud quintum in aliquibus locis sit in usu; tamen quia de hoc nullum extat præceptum, relinquitur solum ad libitum: consentit etiam P. Joannes Studer in suo opere de Rosario 3. parte c. 12. n. 5. editò Augustæ Vind. 1717.

REGULA VIII.

56 **P**ræses ter in hebdomada coram Altari SS. Rosarii publicè cum populo oret Rosarium, ubi id commodè fieri poterit.

Nota

Nota.

Hæc regula fuit statuta in Capitulo generali nostro, Romæ 57
1629. celebrato, prout narrat *Camillus Jaskinski* noster in *Suſma-
rio Ordinationum Capitulorum Generalium Ordinis nostri* verbò: Ro-
sarium, & laudabiliter Labaci à RR. PP. Augustinianis observa-
tur, apud quos quâvis hebdomada ad vesperum tribùs diebùs solet
dari signum campanâ ad Rosarium, quod deinde totus Conventus
cum populo recitat ante Altare SS. Rosarii. In Ordine autem
nostro oratur Rosarium omni die mane sub primo sacro, ad quod
in magna copia confluit populus, quod etiam magis est consulendum:
constat enim experienciâ, post prandium diebùs ferialibùs
homines Ecclesiam frequentare non solere. Hoc tamen etiam in
locis solitariis fieri nequit.

REGULA IX.

Præses Officiales Confraternitatis instituat, si id fieri potest, 58
quorum operâ & consiliò bonum Sodalitatis promovere possit,
& arculâ pro eleëmofynis reponendis, tribùs seris firmatâ, habeat,
de quibus unam clavim habeat Præses, duas reliquas duo Offi-
ciales.

Nota.

Ad regulam hanc non obligatur Ordo noster, unde nos Offi- 59
ciales habere non tenemur, ut declaravit Benedictus XIII. in Bre-
vi: *Cæmnos* 15. Sept. 1725. meliùs enim Sodalitates nostræ im-
mediatè à nobis sine talibus Officialibus administrantur. Quòd si ni-
hilominus Officiales tolerantur, servandæ erunt ordinationes
Capitulorum generalium nostrorum, & quidem unius Venetiis
1592. celebrati, in quoa ita fuit statutum: *Pro regimine harum Con-
fraternitatum* (SS. Rosarii & SS. Nominis Jesu) *in congregationi-
bus Confratrum, quæ singulis mensibùs fieri debent, ipsi Priores per
se, vel alios graves & religiosos Patres intersint, ut eos ad perseveran-
dum, & proficiendum in Dei debito honore & devotione ad B. Virginem
exhortentur, pariterque videant, & audiant, quid ab eis tractetur,
votùmque suum dent, utpote sine quorum consensu, nomine Religionis
ibi existentium, nihil prorsus fieri debeat.* Talibùsque, quoties con-
gregationibus publicis, vel secretis, pro felici directione dictæ Con-
fraternitatis habendis, interfuerint, sexaginta dies de injunctis eis,
aut quomodolibet debitis pœnitentiis relaxat Innocentius XI. in
Brevi; *Nuper. c. 7. n. 3.* Item ordinatum fuit Tolosæ 1628. *Ur-
mini.*

38 *Caput II. De Statutis &c. Sodalitatis SS. Rosarii.*
ministri Societatis Rosarii quolibet annò suæ administrationis rationem reddant. Jasinski locò citatò.

60 Præterea circa Officiales, & bona temporalia Confraternitatum sequentia statuit Benedictus XIII. in Bulla: *Pretiosus* per tres paragraphos: §. 13. Bona mobilia & immobilia Confraternitatum erectarum in Ecclesiis nostris declarat esse de dominio directo Ordinis: hinc sub pœna excommunicationis latæ sententiæ, soli Magistro Ordinis, & in ejus absentia ejus Vicario reservatæ, prohibet, ne Superiores Ordinis administrationem bonorum comitant hominibus Sæcularibus, seu Officialibus ad hoc unitis & congratis, ubi tales uniones nondum sunt introductæ: ubi verò jam hoc introductum est, præcipit Officialibus his, & Administratoribus in virtute S. obedientiæ, ne se erigant adversus Patres Ordinis, aut aliquid absque eorum voluntate & consensu disponant, sed sint illis in omnibus subjecti. §. 14. Officiales verò rebelles privat in vita, & in morte Indulgentiis, & gratiis Confraternitatis, cujus bona administrant, eorum unionem declarat dissolutam, & si parere noluerint, dicit invocandos esse Episcopos, aut etiam brachium sæculare in auxilium: & tunc bona majoris momenti statuit adjudicanda esse Conventibus promanutatione Capellæ, pro Missis perpetuò celebrandis, Seminariò Clericorum, vel aliò piò opere; bona verò leviora adjudicanda esse Capellæ. §. 15. Si contingat Conventum Ordinis erigi in loco, ubi jam antea fuit erecta Confraternitas vel per Breve Apostolicum, vel ab Ordine, tunc omnia bona temporalia tradenda esse Conventui decernit, ita tamen, quòd solus Magister Generalis Ordinis possit aliquid de prætensione bonorum remittere: si verò prius in illa Confraternitate fuerunt aliqui bonorum Administratores, etiam illi fiunt à suo officio absoluti. Annò deinde sequenti, nempe 1728. fuit hæc in istos administratores potestas adhuc magis ampliata in declarationibus dubiorum, quæ super Bulla: *Pretiosus* erant à S. Congregatione resoluta.

Verùm P. M. Antonius Bremond noster tomò 8. *Bullarii Ordinis tract. De consensu Bullarum tit. 15. q. 2. n. 6. & 7.* ait hæc omnia esse reducta ad jus commune: quid autem istud circa Confraternitatum bona statuit, dicitur infra c. 14. §. 5. Hoc tamen non obstante Officiales habere Ordo non obligatur, ut jam fuit n. 59. dictum: item bona temporalia Sodalitatis erectæ ab Ordine tradenda sunt Conventui, si aliquem in eo loco contigerit erigi, cum ante Bullam: *Pretiosus* idem jam Gregorius XIII in Brevi: *Dudum siquidem* 1. Augusti 1575. definièrit. Quod

Quod attinet Confraternitates erectas extra Ordinem nostrum, earum Præsides tum Regulares, tum sæculares ex usu, ubique locorum jam recepto, ad majorem Confraternitatis decorem Officiales habere obligantur. 61

Munus horum Officialium est, bonis consiliis, aliisque modis, quos devotio cuique suggererit, Præsidem, & Confraternitatem adjuvare: hos inter tamen Præsides eminent, totaque apud ipsum cuncta disponendi autoritas residet; nihilominus tamen nihil magni sine Officialium consilio molitur. Itaque, prout præscribit Schaffhammer p. 1. c. 12. fol. 97. Præsides permittet reformari ærarium, seu arculam pro pecunia Sodalitatis sub tribus clavibus reponenda, quarum ipse unam, reliquas duo Officiales Majores, & Seniores habeant. Ex his unus erit Confraternitatis Rector, unus Secretarius, alii Consultores, vel Assistentes: quando fuerit oblata aliqua eleëmofyna, Secretarius in præsentia omnium illas pecunias numerabit, & ad commune ærarium reponet, & similiter illas pro faciendis sumptibus in omnium præsentia extrahet, quæ omnia in deputato libro diligentissimè adnotabit, super quibus ratiocinia, ad minus semel in anno, instituentur, & si quid deliberandum venerit, etiam omnes aderunt, & juxta suam prudentiam vota sua, & consilia pro augmento Sodalitatis dabunt. 62

Prohibuit etiam Clemens VIII. in Bulla, *Quæcunque à Sede Apostolica* §. 8. (in qua modum Confraternitates erigendi præscribit, cujus compendium postea n. 591. dabo) ne eleëmofynæ oblatae Confraternitatibus ad res inutiles, aut comestiones Præsidi cum Officialibus, sed ad pios usus expendantur, quemadmodum etiam teste Gavantò in Manuali Episcoporum verbo: *Confraternitates*, Congregatio Episcoporum 24. April. 1584. statuit de Officialibus, *ut nihil inde emolumentum accipiatur*: ex quo infert Donatus noster tomò 3. *De rerum regularium praxi tract.* 8. q. 26. oblationes, & legata non pertinere ad Rectorem, sed ad Altaria, & Confraternitatem. Ait nihilominus locò citatò Schaffhammer / quod Officiales possint D. Præsidi pro recognitione, & qualitate laborum annuatim aliquod moderatum donativum largiri, quemadmodum in quibusdam locis 10. vel 12. florenos, aut circiter D. Præsidi dono dare solent. Hæc dictus liber, & sapienter; exigit etenim justitia, ut saltem pro anniversariis aliquid D. Præsidi tribuatur.

De Officialium electione hæc apud Gavantum locò citatò à 63
Con-

40 *Caput II. De Statutis &c. Sodalitatis SS. Rosarii.*
 Congregatione Episcoporum sunt ordinata: *Officiales quotannis eligantur, & cum secretis suffragiis.* 18 Julij 1594. *Electio Officialium ad Confratres, confirmatio ad Episcopum spectat, exceptis ijs, quæ sub immediata Regum potestate existunt.* 11. Aug. 1617 *Nihil inde emolumenti accipiatur, neque Officiales ipsi eligant Successores.* 24. April. 1584. *Sandus quoque Carolus Borromæus in Concil. Prov. 4. Ordinavit, ut fiat presente Parocho, vel alio Sacerdote deputato ab Episcopo, nisi aliud Episcopo videatur.* Item Conc. 7. *Electio Officialium prorogata sine Ordinarii licentia, acta omnia sint deinceps nulla.*

64 *Obfero hic, declarationes has pertinere solùm ad Præsides Ecclesiasticos Sæculares, non Regulares exemptos: hi etenim non sunt in his Episcopis subjecti, sed in aliis, de quibus infra c. 14. §. 5. Quamquàm verò etiam apud Sæculares Episcopi communiter non multùm similes Officiales curent; autoritatem tamen vi harum declarationum de iis, prout placuerit, disponendi habent. Similiter declarationes hæ, factæ pro majoribus civitatibus, & emporiis, extendi non possunt ad viculos, & loca solitaria, in quibus vix aliqui, vel adeo pauci homines civiliores reperiuntur, ut quòvis annò non possint novi in Officiales eligi: nihilominus tamen, cùm Episcopi, etiam in his locis, Syndicos, ut vocari solent, cujusvis Ecclesiæ teneri jubeant, qui claves cum Parochis ærarii Ecclesiarum habeant, oportet, ut etiam isti Syndici claves duas ad ærarium Confraternitatum servent ad modum Officialium.*

65 *Jam verò horum Officialium electio in civitatibus omni annò aliquò die renovatur, & fit per suffragia Sodalium, qui ad hanc renovationem conveniunt, & vel novi eliguntur, vel antiqui confirmantur, quorum nomina postea Calendis Januarii, vel alio die, lectis Sodalibus defunctis è Cathedra à Præside promulgantur. Modum electionis P. Venturini exhibet tomo 1. disc. 19. sequentem: Convocatis omnibus, & genuflectentibus coram Altari B. M. V. si fiat in Ecclesia, vel aliquo Oratorio, vel ante Crucifixi Imaginem, inter duo candelabra collocatam, in alio loco honesto, Pater Spiritualis, vel Præses Congregationis dicit sequentes Orationes.*

Antiph. Veni Sancte Spiritus &c.

Hymn. Veni Creator Spiritus &c.

¶ Emitte Spiritum tuum, & creabuntur.

℟. Et renovabis faciem terræ.

V. Post partum Virgo inuolata permansisti.

R. Dei Genitrix intercede pro nobis.

V. Ora pro nobis B. P. Dominice.

R. Ut digni &c.

V. Salvos fac servos tuos, & ancillas tuas.

R. Deus meus sperantes in te.

V. Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

Dominus vobiscum. Et cum &c.

O R E M U S.

DEUS, quicorda fidelium Sancti Spiritus illustratione docuisti, da nobis in eodem Spiritu recta sapere, & de ejus semper consolatione gaudere.

Gratiam tuam, quaesumus, Domine mentibus nostris infunde, ut qui Angelò nunciante Christi Filii tui Incarnationem cognovimus, per passionem ejus, & crucem ad resurrectionis gloriam perducamur.

Concede quaesumus Omnipotens Deus, ut, qui peccatorum nostrorum pondere premimur, B. Dominici Confessoris tui, Patris nostri patrocinio sublevemur.

Actiones nostras, quaesumus, Domine aspirandò præveni, & adjuvandò proseguere, ut cuncta nostra oratio, & operatio à te semper incipiat, & per te cæpta finiatur. Per Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

Dictis his precibus solet P. Præses brevem exhortationem habere, quâ finita dantur suffragia. Terminata congregatione iterum dicant congregati sequentes preces:

Confirma hoc Deus, quod operatus es in nobis.

Et Sacerdos.

V. Memor esto Congregationis tuæ.

R. Quam possedisti ab initio.

Dominus vobiscum. Et cum Spiritu tuo.

Oremus.

Presta nobis, quaesumus, Domine auxilium gratiæ tuæ, ut, quæ te auctore facienda cognovimus, teoperante impleamus. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen.

R E G U L A X.

P Ræses nomina, & cognomina omnium Christi fidelium in Societatem hanc ingredi, & devotè recipi petentium in libro, ad hoc specialiter deputatò, gratis scribat, Psalteria, candelas, Ros-

42 *Caput II. De Statutis &c. Sodalitatis SS. Rosarii.*
Ias petentibus benedicat, & moribundis Absolutionem Generalem impertiatur. Ita præcipiunt Generales in litteris institutionis.

Nota.

- 67 Nomina, & cognomina debent albo inscribi notatò annò inscriptionis in margine, ait Schastammer p. 1. c. 12. fol. 97. Quàmvis autem detur Præsidibus generaliter quòscumque inscribendi licentia; tamen in Concilio Provinciali Mediolanensi quinto sunt nonnulli verbis sequentibus exclusi: *Ne admittantur iniis, (nempe Sodalitatis) qui doctrinam ignorant Christianam. Neque homines facinorosi, turpis vitæ, aut infamie labe notati. Qui adscripti, & moniti non se emendaverint, amoveantur.*

An Præses functiones has aliis committere possit, & quibus? dicetur postea cap. 16.

REGULA XI.

- 68 Præses semel in anno nomina defunctorum Sodalium publicè leget.

Nota.

- 69 Hanc regulam ipsa B. Virgo condidit, ac S. Dominico præscripsit, ut n. 180. dicam, & solent hæc defunctorum nomina kalendis Januarii, quod & aliò die v. g. Festò SS. Rosarii fieri poterit, post concionem legi, & quidem distinctè, imò & in civitatibus, in aliquo folio impressa, aliis vivis Sodalibus distribui: & hoc totum ideo, ut vivi mortuis suis precibus valeant succurrere. Hinc si quæ contigerit devivere, statim Præsidi intimari debet: suadet Schastammer p. 1. c. 11. n. 9. ut quovis annive-sariò per hoc tempus defunctorum nomina legantur, & in preces commendentur. Præcepit etiam B. Virgo, ut videbimus n. 180. nomina ad Societatem receptorum debere singulis annis distinctè promulgari; hoc tamen jam communiter non servatur. Saltem posset numerus eorum in genere ad ædificationem aliorum dici, ut scilicet alii horum exemplò permoti, etiam nomina sua Sodalitati darent, & ut sciretur, quantum communes preces & bona opera in Sodalitate ageantur.

REGULA XII.

- 70 Si quæ piæ consuetudines fuerunt præter has regulas introductæ, illæ pariter sunt servandæ.

Nota.

- 71 Hæc regula approbatur praxi, nam præter assignatas regu-

las diversæ adhuc in diversis locis sunt piæ consuetudines, quæ non ita statim abrogari possunt. Sed notandum, aliud esse piam consuetudinem supra legem, aliud corruptelam legis; unde primum servandum, alterum erit refecandum.

REGULA XIII.

PRæses quicumque, sive sit intra, sive extra Ordinem nostrum, ⁷² debet parere Reverendissimo Generali, & Provinciali illius Provinciæ, à qua fuit introducta seu obtenta Confraternitas, ita ut si Generalis novi quid circa Confraternitatem ordinaverit, ille absque cunctatione acceptet; aut si talis Provincialis sive per se, sive per alium visitare ipsum, ac Confraternitatem voluerit, similiter visitationem admittere, de observantia horum statutorum rationem reddere, & quæ ille ordinaverit, executioni mandare debeat. Hæc Schaffhammer citatô locô.

Quæres pro coronide hujus capituli, an possit aliquis Sacerdos ⁷³ agere Præsidentem Confraternitatis, qui solus nondum est in ea scriptus?

R. Secundum decisionem à Doct.issimis acceptam, quòd non possit: quare antequam quis alios possit recipere in Sodalitatem, debet ipse solus jam esse in eadem, &, prout dicitur n. 636. se ipsum solus inscribere non potest, sed debet ab alio hâc facultate prædito inscribi.

CAPUT III.

In quo describitur Rosarium recitandi
modus.

Ut novum Præsidentem plenè informem, pono jam
Rosarium recitandi modum.

§ I.

In quo Rosarium summatim consistat.

Um Rosarii recitatio unicus Sodalitatis finis, & omnium Indulgentiarum & gratiarum fundamentum sit, quod præses post sermonem de SS. Rosario præorare tenetur, ut dictum fuit n. 41. & Sodales hebdomada-

tim debent persolvere, ut dicitur n. 200. necesse est, ut illud dicendi methodum describam.

74

Integrum Psalterium vel Rosarium constat unicò Symbolò Apostolicò, quindecim Orationibùs Dominicis, & centum quinquaginta Salutationibus Angelicis. *Credo* potest dici vel ab initio, vel in fine, in nostro Ordine dicitur ab initio; sequitur primum *Pater noster*, deinde 10. *Ave Maria*, ita ut universim quindecim decades consurgant. Subsistit meditabatur quidem S. P. Dominicus, quem secuti sunt alii Pii, totius vitæ, passionis & gloriæ Christi Domini, ejùsque SS. Matris seriem, prout etiam teste B. Alanò fuit ab eadem edoctus, sicut ex articulis meditationis, apud eundem descriptis, colligitur: cùm verò modus iste meditandi sit sublimis, & pauci totam vitam, & passionem sibi ex ordine notare possint, sufficit sola quindecim Capita, vel Mysteria vitæ Christi, ejùsque S. Matris expendere. In gaudiosa parte considerantur quinque Mysteria vitæ Christi, & Virginis Beatæ à conceptione usque ad passionem; nempe Christi incarnatio, ejusdem gestatio ad B. Elisabeth, nativitas, præsentatio in templo, & duodenni in medio Doctorum inventio: in dolorosa quinque Mysteria de passione, & doloribus utriusque; sudatio scilicet sanguinis in orto, flagellatio, coronatio spinea, crucis in montem Calvariæ bajulatio, & crucifixio; in gloriosa demum totidem de glorificatione; nempe resurrectio Christi à mortuis, ascensio in cælum, missio Spiritùs Sancti, assumptio SS. Matris in cælum, ejusdemque coronatio. Et hæ partes dici possunt separatim; sed tunc ad unamquamque dici debet Symbolum Apostolicum, quinque Orationes Dominicæ, & quinquaginta Salutationes Angelicæ. Hæc est genuina Rosarium recitandi formula, ab ipsa Virgine Maria Dominico tradita, ab Ecclesia Catholica confirmata, magnisque gratijs, & privilegijs aucta; & colligitur ex ipsa Rosarii definitione, suprà n. 1. ex Breviario desumptâ. Hoc orandi genere magni sibi fideles comparant meritum, supra quod Sodales Rosariani etiam redduntur participes bonorum operum reliquorum Sodalium, & lucrantur quamplurimas Indulgentias.

75

Tria ergo ad recitationem Rosarii requiruntur; primò certus numerus Orationum, secundò certus ordo, tertio meditatio Mysteriorum, de qua redibit iterum sermo n. 202. Ne autem labilis memoria nostra sub oratione aliò divagetur, sed firmiter meditationi Mysteriorum inhæreat, inventi sunt moduli, seu breves monitiones, quæcullibet decadi præmitti solent, quibus qua-

le Myſterium meditando veniat, exponitur: jamque etiam laudabilis mos inolevit, ut in medio cujusvis Salutationis Angelicæ Myſteria repetantur: & quàmvis hoc ad recitationem Roſarii de rigore non ſit neceſſarium, neque Romæ in Conventibus noſtris obſervetur, cùm ſufficiat, ſine exteriori Myſteriorum expreſſione, ſola interna eorundem meditatio; mos tamen iſte mediſ Salutationibus Myſteria inferendi valde laudabilis eſt, & ſummopere, præſertim rudioribus, commendandus, quò faciliùs ſibi eadem notent, & pro modulo ſuo ruminentur.

Quæres 1. circa numerum. Conſicitne Roſarium, qui mo- 76
dicum quid v. g. unum *Pater noſter*, vel *Ave Maria* omiſit?

R. Qui modicum quid omittit, ſatisfacit quidem Sodalitati, & ſit particeps bonorum operum reliquorum Sodalium, quia parum pro nihilo reputatur; quò verò aliquis fuerit negligentior plura omittendò, eò minùs ſuæ ſatisfaciet obligationi, minùsve capiet de bonis operibus reliquorum: an verò talis etiam lucretur Indulgentias, dicetur poſtea n. 439. ubi dicetur, probabiliùs eſſe, non dari parvitatem materiæ in Indulgentiis: ideòque ſemper eſt ſupplendum, quod fuit neglectum.

Quæres 2. an Roſarium efficiat, qui plura dicit *Pater & Ave*, 77
quàm ſit præſcriptum?

Reſpondet ad hoc doctiſſimus SS. Theologiæ Magiſter noſter P. Leonardus Foſſæus lib. 2. de Roſario diſc. 1. c. 3. ad finem, cujus verba in re tam delicata juvat audire: Reſpondeo inquit, ſi quis illò Orationum numero non ſervatò, ſex v. g. aut ſeptem *Pater noſter*, & quinquaginta aut ſexaginta, *Ave* diceret; iſ vel facit hoc ex inadvertentia, diſtraſione aut oblivione, quia videlicet nescit, aut dubitat, dixeritne tot, quot debet, an non? atque idcirco plura ſupra quinquaginta *Ave*, aut quinque *Pater* reiterat: & hic verum cenſebitur perfeciſſe Roſarium; quia ſecundum juris regulam, *Non habetur reiteratum, quod nescitur factum*: ut patet de Baptiſmate reiterato ex ignorantia *De Conſecrat. diſt. 4. Cum itaque & cap. ſi nullam*. Vel facit ſtudioſè, atque datâ operâ: & hoc tripliciter: primò vel ad ſupplendam negligentiam, aut defectum ſub precibus Roſarii admiſſum, puta, quia diſtraſtus aut mente vagus quinque *Pater* & quinquaginta *Ave* dixerat, ideòque velut in ſupplementum, aut recompensam defectùs illius, adhuc unum, alterùmve *Pater*, aut quinas, denasve Salutationes addit. Secundò vel facit ob id, ut per reſidua illa *Pater & Ave* ſuum Virgini Roſarium, quod jam explevit, offerat, quò gratiùs pro

pro majori orantis devotione id accipiat; & in hoc utroque casu Rosarium censetur, valétque ad omnes Indulgentias, gratias, & suffragia, non secus, atque si quinque tantum *Pater noster*, & 50. *Ave* recitata fuissent. Exemplum in eo est, qui fortè alteri ad 10. solidos obligatur: is, si duodecim ei hac intentione det, quod satisfacere pro 10. velit; tametsi ad libitum duos addat alios, sine controversia debitum solvit. Si verò duodecim ei det, non solvendi aut. satisfaciendi, animò, sed complacendi, aut aliàs ad quippiam ei præstandum beneficii, non erit à debito absolutus, nisi alteri sic fortè placuerit. Tertio vel denique facit sic, quasi Rosarium majus velit, aut melius conficere, Virginique offerre, quàm sit quinque decadam illud: & talis benè licèt agat orandò; Rosarium tamen Virginis Deiparæ neutiquam orat: quippe qui modum & formam non servat eam, quam genuinum Virginis Rosarium petit. Unde nec etiam Indulgentias Rosario donatas promerebitur, sicut nec is, qui absque debita methodo, sive quinque decadam serie, Orationem Dominicam, & Salutationem Angelicam lætitaret. Ita Fossæus.

Quid jam de communi extra Ordinem nostrum dicendi modò tenendum, facilè ex dictis deduci potest. Concedendum quippe est, sanctam esse devotionem, quæ Rosarium cum 6. decadis recitatur, ubi ad sextam duo *Ave Maria* de quolibet Mysterio repetuntur ad Supplementum, si fortè priùs aliquid tepidiùs fuit persolutum: concedendum pariter, hoc modò orandò verum perfici Rosarium. Quòd si quis unà cum tertia Rosarii parte intendat perficere Coronam B. M. V. id est dicere 63. *Ave* ad honorem totidem vitæ Illius annorum, & ad sextam decadem adhuc tria *Ave* adderet ad eum modum, quòd in horum medio tres virtutes, seu tres gratiæ postulantur, in parte quidem gaudiosa post verba *Jesus Christus* adjungitur 1. *Qui nobis augeat fidem rectam*, 2. *Qui nobis augeat spem firmam*, 3. *Qui nobis augeat charitatem perpetuam*: in dolorosa: 1. *Qui nobis intellectum illuminet*, 2. *Qui nobis voluntatem perficiat*, 3. *Qui nobis memoriam roboret*: in gloriosa 1. *Qui nobis dirigat cogitationes*, 2. *Qui nobis regat verba*, 3. *Qui nobis gubernet opera*. De tali jam dubitari potest, an verum recitaverit Rosarium; nam videtur velle majus, & perfectius conficere Rosarium, & per istud additamentum destruere formam illius: & talem orationem verum esse Rosarium negat ibidem Fossæus, asseritque per eandem Indulgentias, genuino Rosario concessas, minimè obtineri. Fitque, inquit, ut, qui obtinere longiorà orationis

tionis serie plus nititur, tandem minus habens inveniatur. Quibus proinde meritò dici potest illud Aggæi Prophetæ c. 1. *Respectis ad amplius, & ecce factum est minus*: In Italia quoque modus iste Rosarium simul, & Coronam B. M. V. recitandi reprobatur, nec a nostris Rosaria seu coronæ sex decadum cum tribus ultimis granis benedicuntur: invehitur etiam in eundem novissimus P. Andreas Roth c. 1. n. 8. *Qui ergo annos ætatis B. Virginis honorare desiderat, dicat illa 63. Ave (vel 72. pro diversitate opinionum) sed separatim à Rosario, nec unum cum alio confundat; & fiet, ut servatâ formâ Rosarii, quam ipsa Virgo sacratissima tradidit, longè tutiùs sperare possit, se Indulgentias Rosarianas obtenturum.* Ad modum quippe Psalterii Davidici, & quidem in honorem vitæ, passionis, & Gloriæ Christi, ejusque Parentis Sanctissimæ est ab eadem institutum Rosarium, ut dictum est c. 1. §. 1. & 4. igitur tantùm 150. Salutationes Angelicæ interjectis 15. Orationibus Dominicis in dictum honorem dicendæ sunt, neque humana curiositas hoc cælicum institutum corrigere, & augere præsumat, præsertim cum recitatione solius Rosarii obtineantur omnes Indulgentiæ Coronæ B. V. concessæ, ut dicitur n. 503.

Quæres 3. de ordine, an si, servatò quidem Orationum numero, non servetur ordo præscriptus, Rosarium conficiatur? 79

Respondet idem Fossæus ibidem, quòd licet tutiùs sit, præscriptum ordinem servare, cum Sixtus IV. in secunda Bulla confirmationis hujus orandi formulæ dicat, singulis decem Salutationibus Orationem Dominicam præponendam; tamen si quis ex oblivione, anxietate, vel simili causa ordinem inverteret, & v.g. seorsim 5. *Pater noster*, & iterum 50. *Ave Maria* separatim diceret, verum censeretur confecisse Rosarium, essetque omnium bonorù communium, & Indulgentiarum Sodalitatis particeps; secus tamen, si quis hoc attentaret ex contemptu, vel tanquam novam formulam Rosarium orandi introducturus.

§ II.

Quâ intentione debeat recitari Rosarium.

IN duobus secundum S. Joannem Damascenum consistit oratio, 80
in laude scilicet Dei, & petitione bonorum, *Oratio*, inquit S. Pater, *est mentis in Deum elevatio, per quam vel mala deprecamur, vel bona nobis, aliisque petimus, vel Deo benedicimus.* Hæc duo reperi-

periuntur etiam in Rosario, in quo Deo benedicatur, illique supplicatur, ut mala avertat, & bona nobis, aliisque tribuat. Ergo duplici intentione recitatur Rosarium, unâ, ut per hoc benedicatur Deus, alterâ, ut impetretur gratia.

81 Laudatur verò Deus in specialibus attributis, in miris operibus, in Sanctis, præcipuè SS. Virgine Maria, & hinc Rosarium recitatur in honorem Dei, in honorem vitæ, passionis, & glorificationis Christi JESU, in honorem quoque Mariæ Matris ejus Purissimæ, aliorumque Sanctorum Dei.

82 Recitatur præterea ad obtinenda beneficia, & secundum mandatum D. Pauli complectitur in se *obsecrationem, orationem, postulationem, & gratiarum actionem*, prout ipse scribit in prima ad Timotheum c. 2. v. 1. *Obsecro igitur primum omnium fieri obsecrationes, orationes, postulationes, gratiarum actiones pro omnibus hominibus.* Quæ exponit D. Thomas 22. q. 83. art. 17. c. 1. ubi, obsecratio, ait, *est per sacra contestatio, sicut cum dicimus: Per nativitatem tuam libera nos Domine.* Oratio est *ascensus intellectus in Deum*; Postulatio, *petitio* scilicet decentium à Deo; gratiarum verò actio additur tanquam ratio impetrandi ex parte nostra (sicut Sanctitas est talis ratio ex parte Dei, unde per eam illum adjuramus) *quia de acceptis beneficiis gratias agentes mere mur accipere potiora*, inquit D. Thomas. Itaque in Rosario ascendimus ad Deum, Mysteria meditandò, ipsum in suis operibus, & Sanctis benedicendò: ab eo etiam pro nobis, & aliis decentia petimus, quæ, ut facilius impetremus, adjuramus ipsum per nativitatem, passionem, aliâque Rosariò comprehensa Mysteria; Beatissimæ insuper Virgini, aliisque Sanctis, in quorum venerationem Rosarium dicimus, supplicamus, ut ea nobis suis precibus consequantur; & demum etiam Rosarium in gratiarum actionem pro acceptis beneficiis offerimus Deo, tanquam eorundem largitori, Sanctis verò, tanquam nostris intercessoribus, ut ampliora obtineamus.

83 Rosarium igitur, in quantum eò Deus benedicatur, recitatur principaliter in honorem SS. Trinitatis, unde illud sæpè à D. Alano vocatur Psalterium SS. Trinitatis: hinc in honorem vitæ, passionis, & glorificationis Christi, concomitanter verò etiam in venerationem B. M. Virginis vitæ, compassionis, & in gloriam assumptionis; secundariò verò etiam in honorem Sanctorum, maximè eorum, quos in Tutelares, & Patronos nostros delegimus, potest offerri.

Ex parte petitionis, cum secundum D. Thomam 22. q. 83. art. 5. c. in oratione peti debeant aliqua determinata propter attentionem, cognitionem nostri desiderii, & ut ferventiùs fiat, principaliter quidem petenda nobis, & aliis est vita æterna secundum S. Jacobum c. 5. v. 16. *Orate pro invicem, ut salvemini*, sicut & reliqua Oratione Dominicâ contenta, quæ ideo toties in Rosario repetitur. Deinde consultum foret, si ad consequendas Indulgentias diceretur Rosarium pro S. Matris Ecclesiæ exaltatione, suppressione ejusdem hostium, & pace & concordia inter Christianos Principes stabienda. Demum alia bona, quæ nobis, & aliis dari, & mala, quæ averti petere decrevimus, poterunt singulatim exprimi, & Divinæ bonitati proponi. Quàmvis autem nemo audeat à suis orationibus aliquem excludere, sed omnes pro omnibus in communi secundum D. Paulum supra citatum orare teneamur; Sodales tamen Rosariani adhuc specialiter præces Rosarii fundere debent pro reliquis Sodalibus, & Ordine Prædicatorum, ut dicitur n. 200. & sequent. Sufficit tamen pro illis ea postulare, quæ Oratione Dominicâ exprimuntur, nisi pro aliqua particulari persona, vel loco determinati aliquid petendum foret.

Offertur demum in gratiarum actionem, sed præcipuè beneficiorum, quæ in Mysteriis importantur: deinde verò etiam in recognitionem aliorum particularium beneficiorum persolvendum venit.

Hæc in genere dicta sunt, specialium verò, & pulcherrimarum intentionum seu oblationum Rosarii varia adfert specimina non minùs eruditus, quàm devotus P. Leonardus Fossæus *lib. 2. de Rosario disc. 5.* quæ latè descripta in hæc pauca verba contraho.

Prima igitur quinquagena offerri potest in honorem vitæ tam contemplativæ, quàm activæ Christi, à conceptione usque ad passionem traductæ. Item ad honorem sanctissimi Corporis Christi, & singulorum ejusdem membrorum, puta, capitis, cordis, oculorum, aurium, oris, brachiorum, manuum, pedum, in quibus varios dolores, & miseras nostri causâ usque ad trigesimum tertium annum pertulit. Præterea etiam ad honorem sacratissimæ Animæ, & singularum potentiarum Illius, puta intellectûs, voluntatis, memoriæ, aliorumque virium, quæ omnes nostro profectui deputavit, & internis passionibus subjecit. Secunda quinquagena offerri potest in honorem & gratiarum actionem passionis Jesu Christi, omniumque vulnerum, dolorum, illusionum, sanguinisque effusionum, quæ per quinque Mysteria dolorosa summatim

proponuntur. Tertia quinquagena offertur ad honorē Resurrectionis, ac glorificationis Christi, omniumque operum, quæ à resurrectione sua peragere dignatus est.

87

Secundæ oblationis in honorem Christi modum proponit Catharina, cognomentò pulchra, quæ teste B. Alanò per orationem Pfalterii tempore, quò illud prædicabat D. Dominicus, mirè fuit conversa. Mulier hæc sancta primam quinquagenam dicere solebat in honorem, & memoriam Passionis Jesu Christi Mentalis, quam à primo sui conceptionis instanti in mente, seu sanctissima anima pertulit usque ad eam horam, quâ reipsâ eam sustinere cœpit. Secundum Doctores enim sacros totam passionem, omnèsque cruciatus, qui ipsi à Judæis suò tempore inferendi erant, à conceptione per totam vitam mente versabat, & quasi in mundissimo speculo, aut recentissima pictura intuebatur, unde nunquam in risum, benè tamen in plandum, & lachrimas resolvi visus fuit. Devota hæc oblatio, & memoria ita allubuit Salvatori, ut eidem in forma parvuli, habentis in capite coronam spineam, in humeris crucem, quinque stigmata in manibus, pedibus, & latere, ac totò penè corpusculo vulneratus appareret, illique diceret: En jam vides Passionem infantiaæ meæ, quam tu prima quinquagenâ honorasti: quam ego à prima mei conceptionis hora ad mortem usque tuli: quæ tanta fuit, ut si arenæ maris universæ pueri forent, & quilibet eorum tantam haberet pœnam, quantum unquam omnes homines moriendò, nequaquam simul summionnes meam, quam sustinui, angustiam adæquarent. Secundam quinquagenam obtulit Christo in honorem ejus Passionis realis. Hinc eidem tanquam vir eâ effigie, quam sub Passionis tempus præ se tulit, comparuit, & dixit: Ecce vides, ô filia, quanta sustinui: tanta enim fuit Passio mea, ut si per cunctas divisa esset creaturas, omnes illæ simul morerentur, & interirent. Tertiam quinquagenam dicere erat solita in honorem, & reverentiam Passionis Deitatis, id est, in honorem Deitatis, quæ humanitati Christi unita horrendas injurias, & contumelias perpeti dignata est. Propter hoc Christus transformatus in solarem claritatem, stigmatibus rutilantibus prædictæ mulieri apparens ait: Ecce quanta patior pro te, cum tamen Deus sim, & pro salute tua, ô filia!

88

In honorem quoque B. M. V. offerri potest pars gaudiosa, primò ad honorem statûs Virginitatis ante partum, seu totius vitæ sacratissimè traditæ à conceptione ejusdem usque ad ejus par-

tum. *Secundò* in memoriam gaudiorum, dolorum, & laborum, quos experta est à tempore Annunciationis suæ usque ad tempus Passionis Christi, occasione ejusdem conceptionis, partûs, reliquæque educationis, ac cum eadem conversationis. *Tertiò* hæc pars referri potest ad honorem omnium membrorum ejusdem castissimi Corporis, puta, cordis, quò ardentissimè semper Deum dilexit; Oculorum, quibus Christum intuita est: aurium, quibus desideranter ipsum audivit; labiorum, quibus dulciter Deum osculata fuit: uberum, quibus largiter Deum aluit; ventris, quò leviter ipsum novem mensibus gestavit; brachiorum, quibus humanissimè Deum strinxit, & circumtulit; manuum, quibus fideliter Deo ministravit; capitis, quod devotè Deo inclinavit; genuum, quæ Deo frequentissimè flexit; pedum, quibus de loco in locum eum in humanitate transtulit. Item ad honorem sanctissimæ Mariæ Virginis animæ, omniùmque potentiarum ejus, puta, intellectûs, voluntatis, memoriæ, concupiscibilis, irascibilis, & motivæ, quibus omnibus Deo sanctissimè ministravit.

Pars dolorosa offerri potest in venerationem statûs Virginitatis in partu, quam per eundem non amisit. *Secundò* referri potest in memoriam compassionis ejusdem, omniùmque dolorum, lacrimarum, terrorum, & anxietatum, quas tempore passionis sui prædilecti Filii perpeffa est. Pars demum gloriosa recitari potest in venerationem statûs Virginitatis post partum. Item in memoriam gaudiorum, reliquæque ipsius vitæ post resurrectionem Christi adæ, assumptionis in cælum, ac gloriosissimæ in Reginâ cæli, terræque coronationis.

Quæ autem in quavis quinquagena convenienter peti possunt, discimus ex S. P. Dominico. Sanctus iste Patriarcha, ut scribit Alanus in Apologia cap. 8. indies tria dicebat Rosaria, sub quibus ferrea se catena flagellabat: primum quidem dicebat pro hominibus adhuc degentibus in mundo, de quo etiam legitur, quòd, dum in domo Catharinæ Romanæ, è peccatrice in mulierem sanctam conversæ, & pœnitentis, morabatur, viderit in spiritu, illâ Psalterium Virginis pro vivis persolvente, venisse Christum formâ, & ætate, quâ erat tempore Passionis, ex cujus quinque vulneribus quinquaginta quinque fontes derivabantur qui totam Ecclesiam militantem fovebant, & irrigabant. Dum pro vivis petitur, peti potest pro bonis, ut Deus eos custodiat, & conservet, item ut eos semper in gratia virtutibus, & meritis proficere, & perseverare faciat, ac tandem ut præmium æternæ beatitudi-

nis percipiant. Secundò pro infidelibus, ut ipsis Deus det fidem, notitiam, & ad se convertat. Tertiò pro Christianis peccatoribus, ut Deus ipsis veram inspiret contritionem, & gratiam donet veram agendi pœnitentiam.

91 Secundum Rosarium dicebat S. Pater pro animabus in Purgatorio detentis; vidit quippe in extasi prædicta, quod orante eadem muliere unam quinquagenam pro animabus, prodiêrunt ex membris parvuli JESU quinquaginta quinque flumina, quæ ad Purgatorium descendebant, ad quorum descensum animæ consolabantur, in Dei laudes erumpebant, de pœnisque eripiebantur.

92 Tertium Rosarium ordinabat in gloriam Beatorum in cœlesti patria lætantium; quandoquidem ex omnibus tribus partibus Rosarii magnam gloriam capiunt, & jucunditatem. Hinc, cum similiter faceret Catharina, conspexit Dominicus venire gigantem miræ magnitudinis sole clariorem, ex quo scaturiebant fontes quinque, de quibus prodibant quinquaginta quinque flumina, quæ, cum ad cœlum mirabili modò ascenderent, totum cœlestem Paradisum tanta suavitate, quæ ijs inerat, irrigabant, ut de illis Angeli, cunctisque Beati reficerentur, magnâ aviditate potarent, ac pro eis gratias immensas Deo redderent. Scribit quoque Alanus, quendam in superna raptum, vidisse ibidem tres Civitates, unam ex auro & argento, alteram ex omni genere pretiosorum lapidum, tertiam ex clarissimis stellis constructam, in quibus tota cœlestis curia lætabatur, ac Deum mirificè laudabat. In his Civitatibus tres Rosarii partes bellò modò erant repræsentatæ.

Modus recitandi Rosarium.

93 **A**lium adhuc Rosarium dicendi modum ipsa Virgo Maria hujus devotionis Institutrix B. P. Dominico revelavit, qui ad omne malum repellendum efficacissimus, & pro omni bono assequendo convenientissimus est, hinc eundem Dominicus frequenter in suis concionibus exponebat. Modus in hoc consistit: Pars gaudiosa dicitur in honorem sacratissimæ Incarnationis Christi JESU, quatenus ipse per suam Incarnationem, sanctissimam conversationem, & vitam suam, quam annis triginta tribus duxit hinc in terris, det & nobis sanctè vivere, sanctèque secundum Divinum beneplacitum suum conversari. Secunda pars, seu dolorosa, refertur in memoriam, & reverentiam passionis, & mortis suæ, & petitur in ea, ut per passionem, & mortem suam concedat nobis

bis gratiam sanctè moriendi. Gloriosa denique offertur ad reverentiam, & gratiarum actionem septem divinatorum Sacramentorum, quæ ex prædictis duobus Mysteriis Incarnationis, & passionis Christi permanant, adjunctâ petitione, ut Dominus Jesus donet nobis eadem Sacramenta in debita veneratione habere, iisque in nostrarum salutem animarum salubriter, & fructuosè uti, ut per ea ad æternam felicitatem pertingere mereamur. Hæc P. Fossæus subministravit. Quidam adhuc oblationis modus adferetur infra n. 666.

Monet autem perbene idem Author, quod cuilibet integrum 94 sit, unum ex propositis, aut plures simul eligere, ac commendatas intentiones formare. Nec etiam opus est, prædicta semper actu ruminare, licèt hoc multùm expediret; sed satis est, virtualiter ad ea attendere, aut saltem generaliter sibi proponere, velle se has Rosarii partes persolvere in Dei gloriam, sanctissimæ Matris, & Sanctorum honorem, sicut legit, vel audivit aliquando; aut ad eum modum, quò devoti eas dicere, & ordinare solent. Quò pacto & illi, quibus isti psallendi modi nunquam innotuerunt, intentionem suam in intentione aliorum, qui modos istos expressè servant, virtualiter inclusam habent: prout in simili docet S. Thomas 22. quod fides minorum & simplicium includatur in fide majorum, loquendo de iis credibilibus, quæ omnibus expressè credenda non proponuntur.

§ III.

Modus publicè, solemniter, & choraliter orandi

Rosarium in Ordine Prædicatorum

usitatus.

AD essentialem, & genuinam Rosarii formam, quam S. I. de 95 scripsi, solent adhuc nonnullæ preces per modum externi ornatûs addi, maximè dum illud publicè recitatur; & licèt istæ in rigore nec ad Indulgentias consequendas, nec ad communionem bonorum operum sint necessariæ; ad devotionem tamen, & ædificationem multùm conducunt, unde à devotis etiam solent in privata oratione adhiberi.

Primò ergo fit à Sacerdote, vel alio, qui præorare habet, in 96 tentio clarâ voce, v. g. *Modò orabimus talem Rosarii partem, quam denominat, v. g. gaudiosam.* Si placuerit eam aliquò ex prædictis modis in Dei, & Sanctorum honorem offerri, dicere poterit: &

banc

hanc offerre volumus in honorem SS. Trinitatis, vite Christi à conceptione usque ad passionem actæ, sicut & in honorem B. M. V. & in memoriam gaudiorum, dolorum, & laborum, quæ in conceptione Christi, ejusque educatione senserat, ac ex conversatione cum eodem traxerat: in honorem pariter D. Dominici, hujus vel illius Sancti, cujus nomen poterit apponi, & omnium Sanctorum. Item in gratiarum actionem beneficiorum, quæ nobis Christus per suam Incarnationem, & reliquam vitam contulit, quæ in hac gaudentia Rosarii parte commemorabimus; item beneficii talis vel talis. Oratione autem hac humillimè à Divina Majestate postulabimus, ut Deus per Christum, Beatissimam Virginem, Sanctos N. N. totamque cælestem Curiam nobis concedat veniam delictorum, meritamque pœnam remittat virtute Indulgentiarum, quas lucrari intendimus. Quare, ut magis dispositi simus, eliciamus contritionem de omnibus peccatis nostris, & preces nostras fundemus pro exaltatione S. Matris Ecclesiæ &c. Item specialiter pro reliquis Sodalibus vivis, toto Ordine Prædicatorum, nec non pro reliquis omnibus, siue illi boni, siue mali sint, ut ea nobis, O Deus! tribuas, pro quibus in Oratione Dominica supplicamus (poterit hic supplicatio fieri pro obtinendis certis bonis, & avertendis malis, aut pro conservatione frugum &c. Deinde, ubi moris est, poterit quosdam speciatim commendare, v. g. infirmum aliquem, in angustiis positum &c. qui se in preces commendarunt.) Volumus pariter hæc oratione succurrere Animabus in Purgatorio, specialiter Sodalibus &c. (Si nempe velit aliquis valorem satisfactorium iis transcribere, si verò velit etiam alicui applicare Indulgentias, eam denominet secundum n. 447.) demum offerimus hoc Rosarium pro quibus, & eò modò, quò velit nos Deus debere orare. Formulæ huic addi, vel detrahi potest secundum cujusque genium, & devotionem.

97 Flexis deinde genibus, formatâ cruce, incipit Antiphonam *Salve Regina*, quam ipsò articulatim præorante populus prosequetur: terminatâ hac immediatè sequuntur Litaniæ Lauretanæ, in quibus post ultimum versum. *Regina Sanctorum omnium* in Ordine nostro repetitur bis, *Regina sacratissimi Rosarii, ora pro nobis*. Post Litaniæ collecta.

Oremus.

Supplicationem servorum tuorum Deus miserator exaudi, ut, qui in devotione sacratissimi Rosarii Dei Genitricis, & Virginis congregamur, ejus intercessionibus à te de instantibus periculis eruamur. Per eundem Christum Dominum nostrum R. Amen.

Jam dicitur Symbolum Apostolorum, postea ante quamlibet decadem, seu quodvis *Pater noster* proponitur breviter Mysterium meditandum: modi autem ista proponendi sunt planè diversi, & in quovis libello alii reperiuntur, mihi præprimis placent, quos in quodam libello italico, ab aliquo Sacerdote Ordinis nostri Tarvisii 1676. edito, reperi, quos etiam apponam. Post *Pater noster* dicuntur in nonnullis locis duo versus scilicet *Gloria Patri &c.* & *Sicut erat &c.* quod etiam habet Venturini. His dictis sequuntur jam 10. *Ave Maria*, in quarum medio, pro juvanda memoria, Mysteria ad meditandum suscepta exprimuntur. Extra Ordinem nostrum multi Antiphonam & Litanias dicunt post Rosarium, hæc tamen est accidentalis, & parvi momenti diversitas.

Ut choraliter recitetur Rosarium, debet una pars hominum incipere unam decadem, & dicere Symbolum usque ad articulum 8. *Credo in Spiritum sanctum*; *Pater noster* usque ad *Panem nostrum*, Salutationem Angelicam usque ad *Sancta Maria* exclusivè; alteram verò partem reliquus chorus prosequitur. Finitâ primâ decade, secunda pars vel chorus incipit alteram, primam orationum partem dicendò, secundam verò partem absolvit chorus primus, & sic de reliquis discurrendò. Ad constituendos choros subinde Ecclesia dividitur in duo latera per medium, subinde per longum in duas partes, ita ut à majori ara usque ad medietatem sit prima pars chori, à medietate Ecclesiæ usque ad portam altera: Subinde solus Sacerdos agit unam chori partem, & populus alteram, & tunc medium orat Sacerdos, reliquum verò populus perfolvit.

Cùm ergo Rosarium ad modum Divini Officii possit cum socio & choraliter dici, etiam in hujus recitatione eadem observari debent, quæ in recitatione Divini Officii observantur. Certùm itaque est, quòd Rosarium possit recitari cum socio, ita ut unam medietatem unus dicat, alter priore audiente alteram, nam censetur aliquis etiam legisse & orasse, quod ab alio legi & orari audit. Sicut autem ille non posset dici recitasse Breviarium, de quo ipse solus nihil oravit, sed totum ab alio dictum audit, ita nec, qui totum Rosarium audit ab alio recitatum. Requiritur ergo, ut quis suam partem recitandò absolvat, & se invicem intelligant, si uterque recitet ex obligatione: quod enim quis nec per se profert, nec intelligit alterum proferentem, censetur illud omisisse. Nec satisfacit, si Sodalitatis audiat quidem alterius vocem, vel aliquid confusum murmur; in quo casu non sufficit recitare mentaliter

ter alteram partem, ut dicitur n. 220. Nec Rosarium debet dici præpropere, nempe incipiendò antequam alter finierat; si enim hoc liceret, tunc centum quinquaginta homines possent integrum Psalterium spatiò unius salutationis Angelicæ persolvere, si nempe quivis eòdem tempore unam diceret salutationem, quod asserere prorsus est in dignum & impium. Cum ergo, quod socius dicit, idem fit, ac si ipse dixissem, sequitur quod id, quod socius omisit, etiam censetur ipse omisisse, nisi suppleam: unde deligendi sunt tales socii, qui omnia proferant, nec alterum præveniant. Sufficit autem, si ipse devotè audiam, licet alter indevotè absolvat; si tamen habeat animum orandi, si enim intendat nugari, nugas mihi communicabit, non preces. Non requiritur, ut socius sit Sodalis, nam & Horæ Canonicæ dici possunt cum eo, qui ad illas non obligatur, & tunc quidem socius non tenebitur audire, & intelligere Sodem, bene verò Sodalitalterum. Plura similia de Breviario videantur in Authoribus, eaque Rosario applicentur.

100 Sequitur jam, quòd, dum choraliter dicitur Rosarium, nemo debeat alterum prævenire, sed omnes unò ore, & corde orare oporteat; debeat quoque unus chorus alterum intelligere in majori parte verborum, & quoad sensum, licet subinde unum vel alterum verbum, vel etiam integram propositionem aliquis non intelligat, hunc enim particularem, & parvum defectum integra supplet communitas. Cum autem hoc procurari nequeat, ut, dum magna multitudo simul orat, omnes eandem syllabam eodem momentò exprimant, hinc fit, ut communiter alii citius, alij tardius orent, & consequenter omnes intelligi nequeant: sufficit tamen in eo casu, si quivis saltem unum ex altero choro majori ex parte intelligat, secus re verà tenetur etiam illud apud se repetere, quod ad alterum chorum spectat. Sufficit præterea, si quis suam partem ita submisè oret, quòd saltem ab iis, qui penes ipsum sunt, intelligatur; imò etsi à nemine percipiatur, dummodo tamen omnia proferat, & reliquum ab aliis audiat, integrum recitat Rosarium; quàmvis semper melius sit, etiam suam partem aliis communicare, cum etiam sibi habeat communicatam ab aliis: sicut, inquit Candidus noster *tom. 2. disq. 25. art. 24. n. 3.* si Religiosus in choro ita suos versiculos recitet submisè, quod non audiatur ab aliis, audiat tamen ipse socios canentes alteram partem, censetur recitasse Divinum Officium, & satisfecit obligationi Officium dicendi privatè, sed choro non fecit satis, quod

vosè ostendit Cajetanus tom. 1. Opusc. tract. ult. responf. 8. Si enim sufficeret medium recitare submissè, & medium audire, possem medium matutinale Officium solus in camera dicere, & deinde audire aliquem legentem reliquum, quod est ridiculum. Hoc tamen Sodales non tangit, cum non teneantur Rosarium choraliter recitare.

In dicenda Salutatione Angelica est quædam parva diversitas. **IOI**
 Cum etenim Innocentius VIII. annò 1488. concesserit Indulgentiam 5. annorum & totidem quadragenarum iis, qui recitandò Rosarium in fine cuiuslibet Salutationis Angelicæ nomen *JESU* nominaverint: Concilium verò Avenionense a quod Fossæum *lib. 1. disc. 7. c. 1.* cuiuslibet per clausulam istam *JESUS CHRISTUS* Salutationē Angelicam terminanti indulserit 50. dies Indulgentiarū. Hinc fit, quod quidam finitā Salutatione SS. Nomen *JESU* pronuncient. At contrā P. Roth *c. 6. n. 2.* ait esse hoc mutatum, ita ut modò hoc SS. Nomen ad consequendas Indulgentias non dicatur in fine; sed, dum Rosarium choraliter dicitur, ingeminetur in medio, ita ut unus chorus medietatem Salutationis terminet his verbis: *Fructus ventris tui JESUS*, & alter chorus idem SS. Nomen repetendò dicat: *JESUS, Sancta Maria &c.* In aliis locis verò profertur ab uno choro ambo SS. Nomina *JESUS CHRISTUS*, & alter chorus inchoat alteram medietatem à verbis, *Sancta Maria &c.* Ad hujus tamen notitiam sciendum est, quòd licet Salutationi Angelicæ addita fuerint à S. Matre Ecclesia verbà illa posteriora *Sancta Maria Mater Dei orapro nobis peccatoribus* annò 431. (ut scribit Baronius tom. 5. ad istum annum) in detestationem hæresis Nestorianæ, eò annò in Concilio Ephesino damnatæ, quæ negabat B. Virginem Deum genuisse, ac propterea non *Deiparam*, sed *Christiparam* vocari debere affirmabat: nihilominus tamen (si Mabilonio citato à Gregorio Ripell *lib. de cærem. Eccles. p. 3. c. 4. n. 15.* credimus) sola prima Salutationis Angelicæ pars sine prædicto additamento communiùs dicta fuit usque ad sæculum XVI. quò jam usus prædictorum verborum cæpit latius propagari, ac paulò post communiter receptus est, quibus tandem S. Pius V. postrema illa: *Nunc & in hora mortis nostræ, Amen.* adjecit. Ergo ante sæculum XVI. desinebat communiùs Salutio Angelica in hæc verba: *Fructus ventris tui*, quibus adjunxit Urbanus IV. *JESUS CHRISTUS. Amen.* pro quo conceduntur Indulgentiæ in dicto Concilio Avenionensi. Quare & Innocentius VIII. per finem Salutationis intellexit verba *Ventris tui*, quibus SS. No-

men *Jesus* adjungi desideravit: & ita ad consequendas Indulgentias hoc SS. Nomen *Jesus* nostris temporibus non debet dici in fine Salutationis, sed post dicta verba S. Elisabethæ in medio; in secundo tamen, & tertio modo orandi choraliter Salutationem Angelicam oportet se consuetudini loci, in quo degitur, conformare.

- 102 Congruenter verbis S. Elisabethæ apponuntur ambo SS. Nomina *Jesus Christus*, quia utrumque in primo statim Incarnationis instanti Incarnato Verbo competeat. *Jesus* seu *Salvator*, quia, licet nos primo moriendo redemerit; *Salvator* tamen jam tunc erat, qui venerat ad salvandum. Alterum Nomen B. Bonaventura apud Ludovicum Granat. in *Meditationibus vite Christi medit.* 6. Sic præclare interpretatur: *Habeat sibi, quod dicitur Christus, id est unctus, & bene: unctus enim est in prophetam, & claruit in doctrinæ eruditione; in pugilem, sicut patuit in diaboli debellatione; in Sacerdotem, sicut ostendit in Patris reconciliatione; in Regem, sicut monstrabat in præmiorum retributione.* Fuit autem statim in illo instanti donum prophetiæ in Christo, & plenitudo scientiæ, cum fuerit plenus gratiâ, & veritate Joan. 1. ut docet D. Thomas 3. p. q. 7. art. 8. & q. 34. art. 2. Fuit etiam tunc Pugil, cum debellaturus dæmonem advenerit, à cujus potestate adhuc materno utero inclusus, Joannem Baptistam mundandò eum à peccato originali, liberavit: fuit Sacerdos, ut ex Patribus ostendit Cornelius à lapide in *coment. Epist. ad Hebræ. c. 9. ad v. 11.* tandem Rex & caput hominum, & Angelorum. D. Thomas 3. p. q. 8. Sequitur jam formula Rosarii.

Pars Gaudiosa.

- 103 In primo Mysterio gaudioso consideremus devotè, & adoremus Æterni Patris Filium, qui amore nostri operante Spiritu Sancto factus est homo, & in purissimo B. Virginis utero conceptus.

Pater noster &c. Ave Maria &c. Jesus Christus.

Quem Virgo concepisti.

In 2. Mysterio consideremus devotè, & adoremus Christum visitantem, & sanctificantem suum Præcursorem Joannem Baptistam, antequam nasceretur.

Quem visitandò Elisabeth portasti

In 3. Mysterio consideremus devotè, & adoremus Salvatorem nostrum à B. Virgine maximo cum gaudio, & sine dolore na-

tum, sed tempore gelido, in extrema paupertate, in stabulo videlicet, collocatum non in molli lecto, sed super scenum in præsepio, nihilominus tamen ab Angelis adoratum.

Quem Virgo genuisti.

In 4. Mysterio consideremus devotè, & adoremus Divinum Pusionem præsentatum in templo suo Æterno Patri, à sua sanctissima Matre. O quàm grata fuit Ipsi hæc oblatio! Ipse igitur Christus se Æterno Patri ad obediendum Ipsi usque ad mortem crucis, & ad redimendum mundum obtulit.

Quem Virgo in templo præsentasti.

In 5. Mysterio consideremus devotè, & adoremus Christum, qui duodenus ad ostendendam suam sapientiam voluit remanere in templo, per tres dies magno cum dolore à sua SS. Matre, & Nutritio Josepho quæri, & tertiâ die magno cum gaudio in medio Doctorem inveniri.

Quem Virgo in templo invenisti.

Pars Dolorosa.

In 1. Mysterio doloroso consideremus devotè, & adoremus Christum in horto mæstum, & præ angustiiis sanguinem sudantem, & orantem; considerandò magna illa tormenta, quæ pro peccatis nostris nocte illa, & die sequenti debeat sustinere.

Qui pro nobis sanguinem sudavit.

In 2. Mysterio consideremus, & adoremus Christum alligatum columnæ, flagellatum à planta pedis usque ad verticem capitis, ulceribus plenum, totumque suo sanguine undequaque profluente cruentatum.

Qui pro nobis flagellatus est.

In 3. Mysterio consideremus devotè, & adoremus Christum spinis coronatum, caput arundine percussum, ligatis oculis, facie sputis infectâ, ob peccata nostra maximè superbiam, jactantiam, vanam gloriam, ambitionem, & invidiam derisum.

Qui pro nobis spinis coronatus est.

In 4. Mysterio consideremus devotè, & adoremus Christum condemnatum ad mortem, portantem suam crucem in montem Calvariæ, & sæpè sub tanto pondere in terram corruentem.

Qui pro nobis crucem bajulavit.

In 5. Mysterio consideremus devotè, & adoremus Christum inter duos latrones cruci affixum, ex omni parte afflictum, &

tandem inter gravissimos dolores mortuum: dolorémque B. Virginis adstantis contemplemur.

Qui pro nobis crucifixus est.

Pars Gloriosa.

In 1. glorioso Mysterio consideremus devotè, & adoremus Christum tertiâ die à mortuis resurgentem. O quantum gaudium attulit suis SS. Apostolis, sed specialiter suæ SS. Matri, dum eis sapiùs gloriosus apparuit, ac cum eis de cœlesti regno dulciter est sermonicatus!

Qui à mortuis resurrexit.

In 2. Mysterio consideremus devotè, & adoremus Christum ascendentem in cœlum, ab Angelis, & animabus è limbo liberatis, dulcè cantantibus & jubilantibus circumstipatum, jam verò in gloria ad dexteram Dei Patris sedentem, & à tota cœlesti curia salutatum.

Qui in cœlum ascendit.

In 3. Mysterio consideremus devotè, & adoremus Christum mittentem Spiritum S. suæ SS. Matri, & SS. Apostolis in die Pentecostes, quando simul in uno cubiculo congregati orationi, & contemplationi vacabant.

Qui nobis Spiritum S. misit.

In 4. Mysterio consideremus, & devotè adoremus Christum suæ SS. Matri in agone constitutæ assistentem, cui tantum Divinum amorem infudit, ut præ ardore animam in manus Ipsius redderet, quam postea tertiâ die à mortuis resuscitavit, & ineffabili majestâte ac gloriâ in cœleste regnum transvexit.

Qui Te in cœlum assumpsit.

In 5. Mysterio consideremus devotè, & adoremus Christum coronantem suam SS. Matrem in Reginam omnium Angelorum & Beatorum. O quis poterit explicare lætitiâ, ac solemnitatem illam, quam Angeli & Beati in suæ Regniæ coronatione senserant, & agebant!

Qui Te in cœlis coronavit.

Noster P. Justinus Miechoviensis adhuc post quamlibet decadem unam ponit oratiunculam, quæ cum in aliquibus locis sit in usu, etiam eas hic exhibeo, ut si fortè cui arriderent, possit pariter earum usum assumere.

Post 1. decadem cujuslibet partis subjungitur: *Decies milies laudent, glorificent, & benedicant Te, ô Sanctissima Virgo Maria!*

omnes Sancti Beatorum Spirituum ordines: cum quibus speramus Te aliquando videre, colleréque in cælo.

Post 2. Vicies millies &c. ut antè, omnes S. Patriarchæ & Prophetæ; cum quibus speramus &c.

Post 3. Tricies millies &c. omnes S. Apostoli & Evangelistæ: cum quibus &c.

Post 4. Quadragies millies &c. omnes SS. Martyres & Confessores: cum quibus &c.

Post 5. Quinquagies millies &c. omnes S. Virgines & Viduæ: cum quibus &c.

Orationes dici solitæ post Rosarium!

seu gratiarum actio.

Agimus tibi gratias Omnipotens Deus pro universis beneficiis tuis, quæ nobis per Mysteria hæc gaudiosa, dolorosa, gloriosa exhibuisti, qui vivis, & regnas in sæcula sæculorum, Amen. 105

O dignissima Mater Dei, Beatissima Advocata nostra, O Virgo Maria! Suscipe hoc Rosarium, quod Sanctissime Trinitati, cælestique Exercitui, specialiter verò tibi in laudem, & honorem nunc oravimus: offer illud dilectissimo Filio Tuo Jesu Christo pro Christianorum Principum concordia, hæresum extirpatione, ac S. Mariæ Ecclesiæ Catholicæ exaltatione, pro felicitate (Domus v. g. Austriacæ) ac totius Christianitatis, pro omnibus vivis, & defunctis Fratribus, & Sororibus, totiusque Confraternitatis, pro salvis, & infirmis, pro captivis, & afflictis, pro nobis famulis, & famulabus tuis. Ora pro nobis, O Regina SS. Rosarii! ut semel, & simul omnes post hoc exilium Tecum, & omnibus electis feliciter in patria cælesti vivere, & sine fine gaudere valeamus. Rogamus Te, Omnipotens Deus! dignare SS. Rosarii veneranda Mysteria, quæ à Tua fidei Ecclesia in honorem Desperæ, sempèrque Virginis Mariæ electa, & custodita fudre, benignissime respicere, ut omnibus, qui in Te sperant, gratiam auxilii Tui præstes, & virtutem Mysteriorum obtineamus, orationisque effectum, per Jesum Christum Dominum nostrum Amen.

Maria Virgo perpetua, cum sua Prole piâ, benedicat, & custodiat nos omnes, à repentina, & improvisa morte, & ab omni periculo liberet nos Deus Pater, † Filius, † & Spiritus Sanctus, † benedictum sit nomen Domini nostri Jesu Christi, & nomen Sanctissime Virginis Mariæ Rosarii Patronæ; Sanctus Pater Dominicus, totaque cælestis Curia sit laudata per quæ sæcula sæculorum, Amen.

CAPUT IV.

De meditatione Myſteriorum

SS. Roſarii.

Multi eruditè, ſed variè de meditatione Myſteriorum SS. Roſarii, unicò Sodalitatis ſcopò, diſſeruerunt, prout nempe quemlibet eorum illuminaverat Spiritus Sanctus; hæc tamen meditationes paſſim ſublimes ſunt, & captum rudiorum excedunt, ideo in præſenti capite adnitar talem meditando modum deſcribere, quem poſſint etiam illiterati comprehendere.

§ I.

De devotione ad recitationem Roſarii requiſita.

106

Uo ad debitam Roſarii recitationem requiruntur, unum, quod reliquibus precibus eſt commune, alterum ſoli Roſario proprium. Commune eſt devotio, ad quam ex parte animi neceſſaria eſt mentis collectio, ex parte verborum, eorundem debita prolatio. De illa cum innumeri libri jam extent, ſufficiet ea ſolum audire, quæ laconicè ſcripſit Ven. Humbertus noſter Expositionis Regulæ S. Auguſtini c. 46. Cordis evagatio, ait, in orationibus aliquando accidit ex infirmitate humana, aliquando ex negligentia, aliquando ex propoſito: licèt autem totum ſit reprehenſibile; tamen tertium magis, quàm ſecundum, & ſecundum magis quàm primum. Item ſunt quædam cogitationes cujuſdam neceſſitatis, ſicut cùm incumbit aliquis in aliquid, de quo oportuit eum cogitare; Sap. 9. *Deprimis terra inhabitatio ſenſum multa cogitantem*; aliæ vanitatis, Pſal. 93. v. 11. *Dominus ſcit cogitationes hominum, quoniam vanæ ſunt*; aliæ iniquitatis, Sap. 1. *Perverſæ cogitationes ſeparant à Deo*: in oratione ergo cavendum eſt à primis, ſed plus à ſecundis, plus à tertiis. Item quædam oriuntur ex immiſſione dæmonum, quædam etiam ex culpa præcedenti, ut cùm quis ante orationem adeo eſt

vagus

vagus, quòd illà occasione occurrant ei orandò, ſicut & in ſomniando, quæ ipſum impediunt; quædam ex culpa præſenti, ut cùm quis dicendò officium ſe occupat in aliis: primum malum, ſecundum pejus, tertium peſſimum. Item in orando occurrunt quandoque cogitationes utiles, & de pertinentibus ad orationem, ut cùm occasione alicujus verbi occurrentis in oratione cogitat quis aliquid utile ad ſermonem; quandoque & impertinentes, & inutiles, imò quandoque nocivæ: primæ habent aliquam excuſationem, ſecundæ minorem, tertix minimam. Multum igitur debent omnes, & maximè Religioſi, dare operam, ut orandò verſetur in corde, quod proferitur in ore. Hucusque Humbertus.

Ex parte prolationis verborum requiritur, ne verba impertinentia inferantur, & ut verba orationis omnia integrè, & debita cum mora proferantur. Cùm verò preces Roſarianæ ſoleant à plerisque nimis celeriter, & præcipitanter dici, oportet, ut contra hoc vitium latiùs agam, illiùsque turpitudinẽ vivis coloribùs depingam. Sub initium, dum aliquis conſuetudinem celeriter orandi in ſe jam inchoatam advertit, & non emendat, lingua ſenſim ita volubilis, & lubrica efficitur, ut in orando curat ſine modo, mentem præveniat, & non niſi maxima cum difficultate poſſit regi: ſi nec hìc frænetur, incipiuntur abſorberi ſyllabæ, à ſyllabis proceditur ad verba, inde corrumpitur ſenſus verborum; tandem fit, ut homo hoc ipſum, quod communi uſu cum aliis loqui deberet, non niſi præcipitanter proloquatur, nec quicquam amplius poſſit legere competenter. Quòd ſi vitio præcipitantix infectum cum aliis clarâ voce orare contingat, verba præire nequit, & erubescit, cùm mira, & trunca verba ſine ullo ſenſu proferat. Hinc eos alii non intelligunt, nec poſſunt aſſequi orandò, ſed aut pariter aliqua verba omittere debent, & ita paulatim etiam ad properantiam diſponuntur, aut longiùs protrahunt orationem; ex quo magna generatur confuſio, dum alius tardiùs, & decenter, alius celerrimè idem pronunciat, ut in fine nec alter alterum intelligat, nec ullus verum conficiat Roſarium, & per conſequens nemo Indulgentias conſequatur. Ulterius adhuc progreditur præcipitantix malitia. Præcipites, cùm non credant alios tardioris, & gravioris linguæ eſſe, eorum moroſitatem ſubſanant, eos ſine miſericordia ad curſum orandum urgent, & impellunt, ut illis vix moram reſpirandi concedant, ex quo non poteſt non aliquis in peſtore dolor ſequi, & ita præſumunt alios cogere ad peccandum: & quod peſſimum eſt, ex quodam affectato zelo nonnulli

ſi frequenter ad publicas preces comparent, ut frequentius poſſint devotionem, & orationem turbare. Ex talibus nauci hominibus progreditur ardens infernalis titio, qui reliquis orationis ſociis idem præcipitantia vitium inurit, qualis viſus fuit è pectore cujuſdam, dum cum aliis clarâ voce, ſed verba abſorbendô, orabat, prorumpere, & in ſocium inflammandum proſilire, qui & ipſe eodẽ modô truncandô verba properabat, prout è Cæſario refert Penequinus in Iſagog. p. 3. c. 14. n. 3.

108

Et hi aſſerere adhuc audent, præſertim qui celerrimè quidem orant, omnia tamen diſtinctè proferunt, ſe in hac celeritate magnam ſentire devotionem, quam ſe ſub debita mora habere negant. Videamus autem, an ita ſit, ut dicunt. Qui devotè orat, mentem in Deum elevat, nec circa aliud cogitationes ejus occupantur, ſed totæ in Deo abſorbentur: præcipitum verò tota cogitatio in eo eſt, ut citius finiatur. Orationis, & devotionis effectus eſt quædam dulcedo ſpiritualis in mente relicta, præcipitum verò mens non dulcedine, ſed amaritudine plena eſt, unde finitâ oratione de earum prolixitate queruntur; ſi fortè cum aliis oraverint, etiam ſub ipſis precibus adverſus alios indignantur, eòſque poſtea, quod nimium verba, & orationem protraxerint, criminantur. Non ita agit, qui ſpiritualem illam deguſtavit dulcedinem; non ſatiatur hic oratione, ſed difficulter ab illa divellitur, unde Sancti multas horas orandô, & meditandô inſumpſerunt. S. Vincentius Ferrerius, quò prolixius occurrebat Officiũ diei, eò magis de illo lætabatur, nec adverſus prolixitatem murmurabat. Alius devotionis effectus eſt vita melior, & in rebus ſpiritualibus zelus quidam, & fervor: præcipientes verò quemadmodum in orando, ita & in cæteris pietatis exercitiis tepent, & languent; omnia perfunctoriè, & quadam triftitiâ obeunt, unde mores eorum non ſunt undequaque, prout deberent, benè compoſiti.

109

Ab his non longe diſtant, qui ex hoc turpi vitio planè virtutem formant, eamque agilitatem linguæ appellant. Similia tamen dicta aliunde non veniunt, niſi ex cæcitate mentis, quâ ſe jam oſtendunt obtenebratos. Si velint ſcire, quâ matre præcipitantia generetur, dicam eis, ex vitio capitali acedia, quæ D. Thomæ eſt *tædium bene operandi, & triftitia de re ſpirituali*, 1. p. q. 63. art. 2. ad 2. Diſcutiant mentem, & inveſtigent cauſam genuinâ, cur ita orantes feſtinent; & nullam aliam reperient, quàm quòd oratione minimè delectentur, ſed illam faſtidiant, ac propterea quàm velociffimè ab illa ſe expedire conentur. Dic ſodes, ſi co-

ram Pontifice, Cæsare, alióve Principe causam capitis tui ageres, & grave damnum à te, tuisve propulsare velles, ita luridè, festine, præcipitanter verba perorares, truncares? cum verò oras, non summum Principem, & Regem Regum alloqueris, non gratiam finalem, felicem mortem, vitam æternam postulas? Crede mihi; licèt Deus sine verborum sono cordis tui vota cognoscat; vult tamen nihilominus, ut tu eadem summâ demissione verbis exterius modò competentî prolati proponas.

Aliud longè de hac celeritate sentiunt Sancti Patres, & A- IIO
scetæ, qui unò eam ore detestantur. Unum vel alterum accipe. S. Bernardus in Speculo de orante dicit: *Omniùm, quæ in oratione dicuntur, usque ad unam literam se pro certo noverit debitorem.* Acriùs scribit Thomas Kempensis Operum parte 1. serm. 6. serè toto in hoc vitium, & inter alia de Religioso curriculò psallente in choro ait: *Adest citò, (dæmon) ut versum ex ore torpentis rapiat, & in sacculum suum verborum fragmenta jactat;* & paulò post: *Si Deum non times, nec Angelos revereris, nec fratres tuos scandalizare erubescis; quare diabolus tibi insidiantem non metuis, quia omnia verba neglecta, & imperfecta in charta sua cautè describit, nempe olim in judicio contra te proferenda?* In hanc rem scribit Jacobus de Vitriaco Cardinalis Hist. occid. c. 34. dæmonem in humerisonustum saccò, plenò syllabarum in Horis Canonicis ex nimia properantia omissarum, à quodam Viro Sancto visum. Plura in Collo thuris Patris Joannis Nadasi S. J. Authoribùsque ibidem citatis perquire, & invenies, quæ satis stupeas, tèque timore salubri percellant.

Hoc licèt agnoscant alii melioris vitæ Christiani, putant ta- III
men sibi licere, dum alijs occupationibùs obruuntur, recitationem Rosarii accelerare: sed & hos corripit Deus. Inter exempla Rosariana de Moniali perhibetur, quæ longò tempore magnâ devotione Rosarium recitabat: impositum deinde ipsi fuit officium, cujus administratio magnam diei partem sibi vendicabat; quare jam Rosarium indevotè, & festinanter cœpit percurrere. Sic luridè quâdam vice in Ecclesia recitanti comparet Gloriosissima Dei Mater, eisque dicit: *Tu Rosarium meum recitas, & ignoras ipsa, quid dicas; cor enim tuum non est amplius, sicut esse solebat, in te.* Si non vales dicere Rosarium integrum, dic tertiam partem, sed tunc recolle te ipsam, & talî modò acceptum mihi tuum erit Rosarium.

Invigilare ergo debent Superiores, Parentes, Patresfamilias, III

ne ſubditi huic vitio aſſueſcant, verba abſorbeant, aut omittant; ſi ſimul oraverint, ne ullus præproperè incipiat, antequam alij omnia integrè pronuntiaverint. Si quos verò vitio hęc jam infectos adverterint, eos ad illud emendandum ſolicitent; ſicut enim celeriter orandò habitus iſte vitioſus acquiritur, ſic iterum tardiùs orandò aboletur.

§ II.

Documenta quædam pro rectè inſtituenda meditatione.

113 **A**lterum ex requiſitis ad devotam Roſarii recitationem, ſoli Roſario proprium, eſt Myſteriorum contemplatio. Ad hanc rectè inſtituendam apprehendi vivaciter debent, quæ in quovis Myſterio, ſeu actu aliquo inſigni vitæ Chriſti, aut B. Virginis geſta ſunt: juvabit quoque concipere circumſtantias aliquas loci vel temporis, item quòd hæc vel illa verba, aut ſermones intercurrerint, etſi de his nec veſtigium in ſacris Litteris reperiatur. Nam ſacri Evangeliftæ totam vitam & paſſionem Chriſti complexi ſunt compendiò historicò, & ſolùm ſubſtantiam rei ſtylò brevè deſcripſerunt, reliqua piæ animæ conſideranda relinquentes; & nonnulla ipſe Deus quibusdam ex ſervis ſuis, illa ſcire devotè petentibus, dignatus eſt revelare, ut eò magis noſtrum ad ſe affectum accenderet, & ad ſui contemplationem & amorem provocaret. Quibùs expenſis affectus opportuni excitandi, & quædam ex actu illo documenta elicienda ſunt. Nihil tamen obeſt, ſi ab aliquo illiterato circumſtantia quædam modò ſimplici concipiatur: nam etſi Myſterium non ita contigerit, fortè nec contingere potuerit; dummodo tamen per hoc exardeſcat affectus & devotio, Deo minimè diſplicebit, utpote cui ſimplicitas in orando præprimis placet, ut præclare oſtendit P. Michaël a S. Catharina *Trini perfecti volumine III. tract. 14. erud. 6.* Hinc pro illiteratis in ſequentibus quodvis Myſterium, prout evenerat, explicabo, addámque nonnullas etiam Sanctarum Mulierum revelationes, præſertim circa duo ultima Myſteria partis glorioſæ, de quibus in Sacris Pagineſ nec verbum reperitur.

114 In eas tamen materias, quæ apud Authores controverſæ ſunt, non oportet ſe immittere, eâſque curioſiùs ruminari: nam hęc modò affectus non excitabitur in Deum, ſed ſuffocabitur. Cùm ergo ſimilis queſtio occurrerit, aut illam tranſire oportebit, prout ipſe da-

datâ operâ feci, aut eligenda una ſententia, & ſecundum eam meditationi inſtituenda, & affectus excitandus erit : & nihil refert, ſi etiam ſententia hæc in ſe non ſit vera ; meritum enim à ſola devotione & affectu dependet. Ponamus unum, vel alterum exemplum. Quæritur à quibusdam, è quo ſpinarum genere fuerit corona Chriſti contexta ? ſunt, qui dicunt, ex junco marino, cujus ſpinæ longiſſimæ & acutiſſimæ ſunt, frondes fuiſſe uſurpatos ; ex rhamnò verò, dicunt alii, quod ſenticeti genus eſt frequens in Palæſtina aculeis, velut herinaceus plenum. Certum autem eſt, fertum Chriſti plenum fuiſſe ſpinis longis & acutis, quales in fragmentis ejusdem ferti in diverſis orbis partibus aſſervati, conſpiciuntur, quarum duas ſe vidiffe ait Romæ P. Cornelius à Lapide in Matth. 27. v. 29. & unam pariter longam & præacutam ipſemet Viennæ apud RR. PP. Capucinos veneratus ſum. Similes quæſtiones ſunt ſimpliciter declinandæ. Item quæritur à S. Scripturæ Interpretibus, quomodo Chriſtus duodenus deperditus, Jeruſolymis triduo victitaverit ? Cornelius à Lapide cum nonnullis in Lucæ cap. 2. cenſet, Chriſtum oſtiatim non mendicâſſe, ſed à Doctõribus, aut ab aliis, qui in templo ſapientiam ejus audierant, & demirati ſunt, in domos ſuas invitatum, victum accepiſſe : S. Bernardus verò homil. infra Octavam Epiph. S. Bonaventura, Alenſis, S. Thomas 22. q. 137. art. 5. & alii putant Chriſtum per illud tempus vixiſſe mendicandò ; quæ ſententia & mihi videtur longè probabilior : ſi enim Chriſtus aliquem invitatus acceſſiſſet, hoſpes utique ex eo ſciſcitatus fuiſſet, quos Parentes habeat, ubi illi morentur ? ſi cognoviſſet eum advenam ; interrogaviſſet, cur cum Parentibus non conceſſerit domum, ſed Jeruſolymis remanſerit ? quæ omnia Chriſtus edicere debuiffet. Hoc tamen nulli hominum revelavit, ſed totum Myſterium occuluit : hinc cum inventus erat in templo, & B. Virgo illi dixerat ; *Pater tuus & ego dolentes quærebamus te* Lucæ II. 48. ita reſpondit, quòd viſus ſit S. Joſephum non agnoſcere pro Patre ſuo, ſed alium, & quidem ipſum Deum, ajebat enim : *Nesciebatis, quia in his, quæ Patris mei ſunt, oportet me eſſe : & ipſi non intellexerunt verbum, quod locutus eſt ad eos.* Lucæ II. 49. & 50., id eſt, circumſtantes Doctores non intellexerunt, cujus tandem Patris filius ſit. Quamcunque tamen in his partem quis elegerit, ſecundum eam etiam formabit affectus.

Ergo critici & ſcioli illi, qui ad modum hæreticorum nihil, 115
quod in S. Bibliis non reperitur, credunt, ac propterea omnes revelationes, præſertim Sanctarum Mulierum vilipendunt ; qui cir-

cumſtantias, quæ in Scriptura non referuntur, circa aliquod Myſterium à devoto quopiam conceptas, conſideratas & expoſitas, ve-
lut anilia ſomnia derident; qui circa Myſteria fidei aliud non a-
gunt, quàm cavillant, illi nunquam debitò modò meditantur: ſcire
quidem volunt, quid meditatio ſit; vim tamen ejus & dulcedinem
nunquam ſunt experti, quin potiùs sæpè ob ſuam temeritatem pun-
niti: prout evenit naſutulo illi, qui, cùm quædam è concione S.
Vincentii Ferrerii noſtri, habita in die Aſcenſionis Domini, etiam
de cathedra referre volebat, aſſerere auſus eſt, quòd Sanctus ali-
quid ex ſe ipſo ſine fundamento adjecerit; ſed quàm primùm hoc
effuſit, in pœnam ſuæ temeritatis obmutuit, & ita diſturbatus eva-
ſit, quòd debuerit manibùs de cathedra deportari. Nota mihi
ſunt verba illa Spiritùs Sancti: *Qui credit citò, levis corde eſt Ec-
cles. IX. 4.* hinc nec ipſe omni, obviæ mulierculæ credo, nec omnem
allatam revelationem recipio, cùm in nulla re faciùs, quàm in
ſimilium revelationum & apparitionum relatione, imò & in ipſis
apparitionibus, ſtrophæ aliqua lateat; diabolus ſiquidem ita no-
vit ſe in Angelum lucis transformare, quòd ſubinde difficulter poſ-
ſit agnoſci. Propterea tamen omnis fides Sanctis Mulieribus,
earùmque revelationibus deroganda non eſt, ſed prudenter credi
poſeſt, quòd, cùm illæ magnâ pietate Divina Myſteria ruminarent,
pleniorémque de iis notitiam deſiderarent, etiam Deus, ipſarum
deſiderio volens ſatiſfacere, ipſis circumſtantias revelaverit, quas
S. Hiſtoriographi reticuerunt: unde & paſſim nonnullæ à piſſimis
& doctiſſimis receptæ ſunt, & cùm multum ad ædificationem &
devotionem faciant, etiam in libris aſceticis & publicis ſermoni-
bus inducuntur. Nec deeſt in Sacris Litteris fundamentum. Chri-
ſtus Dominus à ſua reſurrectione, quibus ſe primò omnium fecit
conſpicibilem? ſuæ Ss. Matri, deinde Mariæ Magdalenæ, & al-
teri Mariæ, iſſque præcipiendò, ut hanc ſui apparitionem Diſci-
pulis extemplo nuncient: *Ite nunciate fratribus meis, ut eant in
Galilaam, ibi me videbunt.* Matt. XXVIII. 10. Apoſtoli autem
nuncium hunc audientes, ad modum criticorum Mulieribus hiſ fi-
dem non adhibuerunt, ſed narrata apparitio ſomnium ipſis & de-
luſio fuit. Quid autem ad hæc Dominus *Exprobravit*, inquit
Marcus cap. ult. v. 14. *incredulitatem eorum, & duritiam cordis, quia
iis, qui viderant eum reſurrexiſſe, non crediderunt.*

116

Simili reprehentione etiam illi tepidi, & nominatenus ſolum
Catholici, digni ſunt, qui miraculis, gratiis ſpiritualibus, aut
pœnis manifeſtis, ſi parumper miræ videantur, fidem omnem de-
trahunt

trahunt. Sed, ſi atteſtante S. Scriptura in veteri teſtamento ad conſolationem aliquorum peculiare gratiæ, & apparitiones, & in terrorem, & exemplum aliorum horribiles pœnæ factæ ſunt etiam ſupra ordinem, curſumque naturæ; cur non etiam ſimilia in novo contingere potuerunt? Aut cur Chriſtus & Beati non poſſent diverſis formis fidelibus ſuis amicis apparere. *In poteſtate*, inquit Princeps Theologorum D. Thomas 3. p. q. 76. art. 8. c. r. *Corporis glorioſi eſt, quod videatur ab oculo non gloriſicato vel ſecundum totum, vel ſecundum partem, & in effigie propria vel aliena.*

Alii verò, quibus omnia antiqua, etiam ſacraſſima, cor- 117
deſcunt, omni die novas revelationes habere volunt; ſed, ſi mil-
lies antiqua Myſteriorum puncta recolantur, digna adhuc ſunt,
quod milles repetantur.

Ut de affectibus etiam quædam dicamus, monendæ ſunt mu- 118
lieres, quæ nimium pulchritudine delectantur, ne ex apprehen-
ſione ſolius pulchritudinis Chriſti Domini Infantis in parte gau-
dioſa actus amoris eliciant, actus enim iſti ſolum naturales forent;
ſed altiùs ſe attollant, & ſpecioſiſſimum hunc Infantulum etiam
Deum agnoſcant, ament, adorent. In parte doloroſa quidam
contemplandò illa Myſteria alium affectum producere nequeunt,
quàm commiſerationis, quod eſt per ſe bonum ſit, & ſan-
ctum, inquit Ludovicus Granatenſis noſter Memorialis lib. 6. c.
29. non eſt tamen primarius fructus, qui ex hac arbore vitæ ſolet
decerpi. Quare excitandi ſunt affectus perfectiores, nempe con-
tritionis de peccatis, quæ tantorum erant dolorum cauſa; propo-
ſiti imitandarum virtutum, quæ in paſſione Chriſti renitebant;
humilitatis, patientiæ, obedientiæ, benignitatis, manſuetudinis,
ſilentii &c. gratiarum adionis pro tantis beneficiis, ſed præcipuè
redemptionis; amoris reciproci; admirationis divini conſilii,
quod nos tam ſvavî, & convenienti modò, nempe inſtruendò vir-
tuoſè vivere, redemptos eſſe voluerit.

Oraturus ergo ſelige locum opportunum; negotia, ſolicitu- 119
dinem craſtini, & aliarum rerum depone: Deum tibi præſentem,
B. Matrem, aut Cœlites cogita; aut concipe te cum illis laudes
Dei alternare, prout modò viſibili Horas Canonicas cum Chriſto
alternatim dixit S. Catharina Senenſis, & alius Novitiuſ noſter
cum ipſa B. Virgine Officium Marianum recitavit: recole, quâ
devotione, & mentis ardore Sancti hoc Roſarium dixerint, aut
dicerent, ſi tuas vices ſupplerent: poſtula à Deo gratiam, My-
ſteria propoſita contemplandi, luménque Spiritus Sancti, cujuſ o-
pus

puſe eſt ardens meditatio, hoc vel ſimili affectu: *Da, O Deus! modò gratiam devotè meditandi, loquere Domine quia audit ſervus tuus* (1. Reg. c. 3. v. 10.) *ſed inſpira etiam, quid respondeam; intellectum illuſtra, ut tua cognoſcat beneficia, affectum in tuo amore inſamma, voluntatem demum ad ea amplectenda move, quæ in his faciendâ novèrit.* Sub ipſa oratione alii ſeſe afflictabant: quod ſi ad hoc te reſolvere nequis, de geniculis ora: aut ſecundum conſilium Patris Leonardi Foſſæ lib. 1. diſc. 6. c. 1. n. 5. ſecundum diverſitatem Myſteriorum, & affectuum, quibûs æſtuas, etiam corpus compone, ut cum Chriſto proſtrato in oratione etiã proſternaris, cum eo huc illuc tranſeunte ambules, coram Iudice ſtes, jâmque ipſum cernuus adores &c. Item preces jaculatorias interpone, propoſitum, & intentionem devotè orandi ſæpius innova: ſi quid minùs devotè dixeris, dole. Finitas preces dulciſſimo Cordi Chriſti Domini (ut ipſe Beatam Gertrudem docuerat) perficiendas committe: Quàmvis enim hæc devotiſſima Virgo, ſcribit Bloſius in Monili c. 3. §. 11. Divinum Officium cum aliis peragens, ſingula verba attentè pronuntiare ſtuderet; ſæpe tamen ex humana fragilitate diſtracta eſt: unde quâdam vice dixit intra ſe: *Et quis fructus provenire poteſt ex hoc ſtudio, cui tanta inſtabilitas eſt conjuncta? At Dominus volens eam conſolari, præſentavit ei digniſſimû illud totius boni Gazophilacium Cor ſuum, & dixit: Ecce Cor meum oculis mentis tuæ prætendo; cui omnia, quæ per te minùs perficere poteſ, fiducialiter pro te perficienda commendabis, & ita coram oculis meis apparebunt perfectâ. Certè ipſum Cor meum Divinum hamanam fragilitatem, inſtabilitatèmq; cognofcens, ſemper cum deſiderio expectat, ut tu ſi non verbis, ſaltem cogitatione committas ei pro te ſupplendum, emendandum, ac perficiendum, quidquid minùs per te vales. Igitur quilibet poſt Horas Canonicas, vel alias preces poteſt hoc modò orare: Bone JEſu! propitiuſ eſto mibi peccatori: ego tepidum, & diſtractum ſervitium comendo mellifluo cordi tuo emendandum ac perficiendum; tibi que ipſum offero ad ſalutem omnium, in unione illius perfectiſſimæ attentionis, quâ tu Patrem orâſti, & laudaſti in terris. Reſponde, quaſo, ſatisfac, & ſupple prome pleniffimè. Hæc Bloſius.*

§. III.

Expenditur Myſterium primum partis

gaudioſæ.

120 I Imaginare tibi, ante tuæ mentis oculos cœlum aperiri, de quo

B. Trinitas, concludo de mundo redimendo conſilio, mittit unum e ſupremis Angelis, Gabrielem nomine, in terras, in civitatulam Nazareth ad juvenem, teneram, Sanctamque Virginem. Comitare ſolemne hunc Nuncium uſque in ſecretus Mariæ conclave, ibique, quid celo attulerit, auſculta. Maria id temporis in oratione, & rerum Divinarum contemplatione tenetur, & Angelus, ſpecie elegantis juvenis aſſumpta, inopinato ad eam ingreditur, humaniſſime ſe ad conſeſtandam reverentiam inſeſcit, imò, ut quidam ſcribunt, genibus provolutus ipſi ſalutem imperit, nunciatque, Dei ſcilicet Filium velle jam celis ſe demittere, caſtiſſimum ſuum uterum intrare, naturamque humanam induere. Qua autem de cauſa? Ut genus humanum, uno bolò diabolo venditum, redimat, & celum, per quatuor jam mille annorum ſpatium clauſum, referet. Quid autem ipſum ad hoc impulit, quid induxit? Puriſſimus erga mortales amor: potuiſſet etenim mundum in dæmonis poteſtate reliquiſſe, & admiſſiſſe, ut nemo unquam ad cœleſtem gloriam pertingeret. Hæc nuncii ſumma. Quâ propoſitâ Angelus, ut Virgo ſuum animum declaret, rogat: quæ primum rubore præ verecundia, cum ita ſe extolli audiviſſet, ſuſſuſa, & perterrita, conſenſum deinde ſummâ animi modeſtiâ dedit, dixitque: *Fiat mihi ſecundum verbum tuum.* In ipſo temporis articulo mittit cœleſtis Pater Filium ſuum deorſum: Filius adventat, & Spiritus Sanctus Virginem obumbrat: format ex puriſſimo Mariæ ſanguine pulchrum, & omnibus membris plenè inſtrudum corpusculum; creat animam, & eam illi infundit, & corpusculum hominem viventem facit, cui ſe hypoſtaticè Verbum Divinum unit, & ſic naturam humanam aſſumit. Hic Deo conjunctus homo nomen Chriſti Jeſu ſortitus eſt; cumque in primo ſtatim conceptionis ſuæ momento plenâ ratione polleret, præceptum ipſi à Patre Æterno, mundum per ſæviſſima cruciamenta in cruce olim redimendi, impoſitum, lubens promptuſque ſuſcepit dicens: *Ecce veniam, ut faciam Deus voluntatem tuam* Hebræ. X. 9. In hac Filii Dei conceptione tantis, ex omnibus in Matrem Dei electa Virgo, gaudiis innatavit, ut ea nemo ſatis poſſit profari. Angelus interim genibus poſitis novem horis ſuum recens conceptum Dominum adorat, humilitatem, & excellentiam Mariæ cum conjunctis ſibi aliis Angelis demiratur, honorat. (*Hoc revelatum ſcribit P. Matthæus Pecker S. J. in concio. de Añunc. B. M. V.*) Myſterium cognovimus, ſed quid nobis jam agendum, niſi quod & nos ſaltem mente in genua ante noſtrum Salvatorem procumbamus.

cumbamus, ipſi in adventum gratulemur, cum demiffimè ad-
oremus? Reprehendimur verò hìc ingrata erga Deum mentis,
qui ultroneè, & purò amore tot nobis dona, & beneficia contulit.
Pro nobis, non pro infelicibus Angelis, factus eſt homo; non ad
redimendum illos, ſed nos, advenit.

§. IV.

Secundum Myſterium partis gaudioſæ.

121 **A**ppareat coram oculis mentis tuæ tenella Virgo, quæ per mon-
tana viam ſatis ſalebrosam carpit. Quò autem tendit ipſius
iter? ad cognatam ſuam Eliſabetham. Mirum hoc alicui videri
poſſet, quòd Virgo, aliàs ſolitudinis amantiſſima, modò jam in
publicum prodeat, tamque prolixum iter per montesineat: non
tamen abſque ratione egit. Proſciſcitur ſiquidem, non ut vagari,
ſed Cognatæ ſuæ, cæterà ſterili, & ſeni, inopinatam desperatæ
jam graviditatis benedictionem poſſit gratulari. Ne autem quis exi-
ſtimet, potuiſſe B. Virginem aut per litteras, aut internuncium
hanc civilitatem exhibuiſſe, ac per conſequens etiam domi manſi-
ſſe: ſciendum eſt, quòd ipſa Virgo humillima, tanquam junior
ſeniorum convenire voluerit non ad gratulandum tantùm, ſed eti-
am ſamulandum, quòd & per trium ferè menſium tempus uſque
ad ejus partum egit. Et quòd caput itineris eſt, Maria ſe ad il-
lam contulit, ut Chriſtus, quem in ſuis præcordiis jam geſtave-
rat, Joannem infantulum, maternò adhuc clauſum uterò, à pec-
cato originali mundaret. Itaque non ita ex ſe ipſa, quàm inſtin-
ctu Spiritus Sancti proceſſit eò præſertim fine, ut Chriſtus quàm
citiffimè ſuum Præcurſorem ſanctificaret. Videtur quoque non
inſiciandum, Mariam vel ab Angelo, vel per aliquam aliam reve-
lationem didiciſſe, quòd Eliſabeth ſit præcurſorem Chriſti paritu-
ra, quòdque Chriſtus ad eum Spiritu Sanctò replendum feſtinet,
cùm per donum prophetiæ, quòd ipſi collatum fuiſſe è Sacris Pa-
ginis novimus, non tantùm futura, ſed etiam occultiffima ſciverit.
Præterea ſi Spiritus Sanctus Eliſabetham non cellaverit,
quis jam ſub corde B. Virginis quieſcat, ut propterea hunc fractù
illa benediceret, non malè concludi poteſt, quòd eò magis totum
præſentem, ac futurum infantis Eliſabethæ ſtatum Maria cogni-
tum habuerit. Maria feliciffimè domum Eliſabethæ attigit,
& quàmprimùm ipſi ſalutem dixit, Chriſtus Joannem à pec-
cato originali liberum effecit, qui propterea præ gaudio exul-
tavit.

tavit. O quantæ in uno itinere Virginis ſanctiſſimæ virtutes relucēt, quæ totidem in te vitia repræhendunt! illa ſubmiſſa erat, tu ſuperbus, illa præſertim erga cognatos officioſa; tu agreſtis: illa nihil non egit, ut eò citiùs Joanni ſuccurrat, illúmque è peccato eximat; tu amore proximi nec digitum moves: illa Spiritûs Sancti inſtrumentum fuit, per quod tot bona acta ſunt; tu inſtrumentum diaboli es, per quod tot mala operatur. Illa in ſua converſatione non niſi de Divinis loquitur, tu de terrenis, laſcivis, famæ proximi injuriis &c.

§ V.

Tertium Myſterium partis gudioſæ.

Quid hîc occurrit oculis? O triſte ſpectaculum! Maria proxima partui cum Sponſo ſuo Joſepho iter agit verſus civitatem Bethlehem, ut ſua nomina deſcriberentur, novúmque tributum penderent Tiberio Cæſari. In civitate hac, cùm advenis plena eſſent omnia, jam hunc, jam illum vicum tranſeunt, petunt ubique teſtis, & ſedibûs recipi; ſed ubique depelluntur. Tandem in ſpeluncam rupe exciſam, quæ in modum ſtabuli ſerviebat (*Cornelius à Lapide in Luca cap. 2. v. 7.*) divertendum erat. Maria hoc peregrinum, & ſpуреum habitaculum oculis undequâque luſtrat, nec reperit locum ad parandos cibos, illóſque ſumendos, per noctem quieſcendum opportunum, ſed omnia telis aranearum obtexta, omnia fæore, humore, horrore plena. Propterea tamen non ita propriæ commoditatis, quàm filii, illâ nocte generandi, cauſâ angebatur, cùm non ſuppeteret locus, quò ipſum poſſet pro merito locare. In hoc mœrore, & anguſtia tempus ſui partûs expeſtat prægnans Virgo, quò appropinquante pedes ad exemplum Moyſis, ad rubum ardens acceſſuri, nudat, pallium ſuum expandit, mittit ſe in genua, orationem, & mentem elevat ad ſuperna. (*ex lib. 7. Revel. S. Birgittæ c. 22.*) Procedit jam clauſo uterò Divinus Puſio in mundum, ſéque in brachia ſuæ inviolatæ Matris deponit, (*ex lib. 8. Revel. ejuſdem c. 47.*) quem ſtatim admiratione, gaudiò, & devotione plena ſalutat, & adorans oſculatur primò pedes illi tanquam Deo; manus tanquam Domino; & faciem tanquam filio; mox artiſſimè eum peſtori ſuo admovet, & tenerimè amplexatur (*Hoc traditione haberi ſcribit P. Ribadeneira in feſto Nativit. Domini.*) Ad novum hoc miraculum accurrit Joſephus, qui interim ad latus receſſerat, procidit

quoque ad pedes Divini Infantis, illumque adorat: id ipſum fecerant & cœleſtes Genii, paulò poſt tres devoti paſtores, & tandem tres ab Oriente Magi. Valde reprehensibiles eſſemus, ſi hîc velut inſenſati nullam devotionem, nullum amorem erga natum Salvatorem demonſtraremus. Ergo procidamus & nos ante eum, debitòque eum honore afficiamus. Quin bonâ Sanctæ Matris veniâ in ulnas ſuſtollamus, cordibus noſtris tenerrimè admotum dulci amplexu involvamus, oscula primùm pedibus imprimamus in ſuâ Deitatis agnitionem, manibus deinde eadem libemus, tanquam noſtri Domini, & benefactoris munificentiffimi, demum extremis labris labella contingamus, velut fraterculi, amici, & ſponſi animarum noſtrarum. Quod ſi paulò a te, O dulcis Jeſule! oculos deſectimus, & per tuum diverſorium circumducimus, omnia, quæ conſpicimus, ruborem nobis incutiunt; dum nonniſi pauperiem extremam Regis ditiffimi, humilitatem profundiffimam ſummi, auſteritatem vitæ Infantis tenerrimi, ſed præprimis amorem ardentiffimum Sponſi clamant. Quò ergò nos cum noſtra ſuperbia, avaritia, commoditate vitæ tendimus?

§. VI.

Myſterium quartum partis gaudioſæ.

123 **I**N hoc Myſterio Maria, ruruſ in itinere conſtituta, noſtrum ſubit conſpectum. Patere, O Virgo ſacraſſima! ut nos tibi vitæ ſocios nos adjungamus. Et quò, O Beatiffima Mater? Jeruſolyman, ait, in templum, ut legem purificationis adimpleam, meum filium Æterno Patri præſentem, eundem à ſummo Sacerdote redimam, parturturum, vel columbarum offerri ſinam. Sed quæ iſta reſponſio? Ergòne tu, puritatis ſpeculum etiam aliquà indiges purificatione? Divinum Filium tuum redimere à Sacerdote intendis? Ergo Filius tuus illius eſt? Quantum pro illo Sacerdoti numerabis? Ad quod blandè ſubridens Mater amabilis, non legiſtis, inquit, quid Levitici XII. præceperit Dominus? Mulier, quæ prolem à viro conceptam peperit, aliquot hebdomadis immunda cenſeri debet; quibûs evolutis in templum unâ cum prole ſiſtere ſe debet, & à Sacerdote certis mundari cæremoniis, & infans Deo offerri. Proles verò primigenita ex lege alia Num. c. 18. v. 15. pertinet ad Sacerdotem ita tamen, ut Parentes eam quinque ſiclis (ex ſententia aliquorum ſecundum monetam noſtram tribûs florenis, 45. cruciferis) poſſint ab eo redimere: quòd ſi

ſi redimere non potuerint, vel noluerint, infans in dominium tranſit Sacerdotis, ipſiusque ſervus efficitur. (*Sermone de Purificat. B. V. ex ijs qui S. Vincentio Ferrerio adſcribuntur: nam, ut obſervat noſter Hyacinthus Graveſon tom. 6. Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ colloq. 5. hos omnes ſermones non manu S. Vincentii, ſed Auditorum, qui ex ore dicentis reportârunt, fuiſſe ſcriptos, unde magna ſtyli barbaries, aliæque minutie in ijs offenduntur, quæ tantò Virò prorsus ſunt indignæ*) Optimè leges adduxiſti Virgo Sacrata; ſed quid iſtæ ad te, tuumque Filium? Hunc tu nullò cooperante virò, ſed virtute ſolum Altiffimi concepſti, abſque dolore, & ſupra naturæ ordinem genuiſti: tu ergo lege hac non teneris, Filius quoque tuus, quem hic in gremio adoramus, extra omne Sacerdotum dominium collocari debet; Dominus univerſi eſt, non ſervus, non eſt pes hominum, ſed Caput. Obſecuit jam modetiſſima Virgo, nec eximere voluit ſe hiſ legibùs, aut exemptam declarare; ſed, ut pervenit ad templum, locum inter alias mulieres immundas occupat, ſecundum morem par turturum, aut columbarum offert, & pro Filio præſcriptum æs apud Sacerdotem deponit, quod illi de theſauris Magorum adhuc ſupererat, nam reliquum jam pauperibus erogavit. Hæc videndò non poſſumus non admirari tum Matris, tum Filii demiffionem: illa licèt mundiffima, purificari; hic quinque ſicliſ, quaſi jure aliquò ad Sacerdotes ſpectaſſet, à ſervitute redimi, voluerunt. Confundimur hic ob ſuperbiam, & duritiem cordis noſtri; nos neque hoc, ad quod legibus obligamur, & pœniſ pellimur, obſervamus. Quæ non in nobis conſurgit indignatio; ſi minoris, quàm nobis ipſis eſſe videmur, æſtimamur.

§. VII.

Myſterium quintum partis gudioſæ.

Vix nati Salvatoris vitæ jam inſidiatur Herodes, ac propterea 124
 multa infantum millia circa Bethlehem præcipit jugulari, putans inter eos quoque Chriſtum hæc funeſtâ clade involvendum. Sed monente Angelò fugit Sacra Familia noctu in Ægyptum, Regnum à moribus incolarum, & ſuperſtitione ethnica barbarum: poſt ſeptem annos (*Chriſtophorus à Caſtro*) deinde reſtreſſa habitavit in civitate Nazareth; inde poſt annos quinque Sanctiſſimi Parentes Filiolum duodenum ducunt Jeruſolymam ad feſtum Paſchatis celebrandum, expletis verò diebùs ſolemnitatis ſep-
tem,

125

Aſt quibùs ſtetibùs & ſuſpiriis via undequaque ſonat? Con-
juges hi, aliàs feliciffimi, amiſſum deſlent filiolum ſuum, eum-
que inter notos, & incognitos gemebundi requirunt, apud quos
ejus os ambroſium, ocellos, crines, totiùsque corporis formam,
& habitum deſcribunt. In tertium diem ſic illum ſolicità quæ-
rentibùs, Jeſus Jeruſolymis in templo cum Doctõribus de altiſſi-
mis S. Scripturæ Myſteriis, & quidem, ut nonnulli conjecturant,
de adventu Meſſiæ differebat, ita ut ſapientiam ejus nemo ſatis
potuerit demirari: finitiſ verò hiſce colloquiis panem per triduum
hoc oſtiatim mendicabat, quanta hæc Cœli Domini demiffio! Ad-
verte tamen, Mariam, Conjugemque ſuum abſque culpa propria
Divinum hunc Puellum amiſſiſſe, cum ille in reſſu de Jeruſa-
lem datâ operâ ibidem occultè remaſſerit. Aliorum quidem in-
fantum nemo ſimile quid ſuis Parentibus abſque peccato perpe-
trâſſet; Chriſtus tamen ſine peccati nota hoc agere potuit; nam
etſi infans, ſummus tamen Deus, & Dominus etiam ſuæ ſanctiſ-
ſimæ Matris erat, hinc & ipſum prona debebat adorare. Præci-
pua ſecefſus hujus Chriſti à ſuis Parentibus ratio fuit, quòd vo-
luerit aliquem ſapientiæ ſuæ radium, adventumque Meſſiæ, ex-
pletis de eo vaticinijs, aliquò modò Civitati Jeruſolymitanæ oſ-
tendere, & ita eandem ad ſui in talem receptionem diſponere.
Inter reliquas rationes non eſt poſtrema, quòd ideo ſuos dilectiſ-
ſimos Parentes voluerit vehementer contriſtare, ut ipsis occaſionem
patiendi aliquid, & magnam in cœlis coronam merendi præ-
beret. Nec permisit illos longò tempore hoc mœrore confici: ſed
tribùs poſt diebùs triſtitiàm eorum in maximum convertit gaudi-
um, cum ſe in templo inter Doctõres medium fecit inveniri.
Quibùs verbis poterit illud gaudium exprimi, quod Maria, & Jo-
ſeph ingreſſi templum ad dulciſſimæ ejus diſputantis vocis ſonum,
deinde ejus incomparabilis formæ conſpectum conceperunt? ſed
nec exiguus è Sapiencia ejus, quam adeo circumſtantes Doctõres
admirabantur, in SS. Matrem honor redundavit. Cogita, Sapi-
entes hos Viros, cum verba attonitæ Matris audiebant: *Fili!*
quid feciſti nobis ſic? Ecce Pater tuus, & ego dolentes quærebamus
te. Luca c. 2. in eam omnes ſua ora, ſuos oculos convertiſſe, mo-
deſtiam, & formam humanâ altiorem contemplantes. Ergo, ſe-
cum ratiocinabantur, hi Parentes illi feliciffimi hujus admirandi
Filii ſunt? ſuos deinde oculos in Filii vultum refleciunt, in eaque
eadem

eadem lineamenta, totiùſque oris diſpoſitionem, quæ in Matre apparebat, deprehendunt; nec jam amplius hujus filium eſſe ambigere poterant, quem ipſa corporis ſpecies prodidit; ſed fortem tantæ Matris, conditionemque, quæ naturam ipſis tranſcendere videbatur, beatiffimam nec ſine honoris ſignis prædicabant. In-
terim Chriſtus Parentes ſecutus, Doctores ſtupore, & reverentiâ erga ſe, & Ss. ſuam Matrem plenos reliquit: *Et erat ſubditus illis*, & quidem in omnibus, ita ut eos non ſolùm fuerit reveritus, ſed & artem fabrilem exercens ſuſtentârit. De die labori manuum inſiſtebat, noctu verò orationi & contemplationi rerum cœleſtium vacabat. Et nos decuiſſet cum Maria & Joſepho amiſſum Puerulum requirere, quid verò agimus? Cum ipſum culpâ propriâ amittimus, imò è cordibus noſtris peccandò per nefas expellimus, ipſum amplius requirere, in peccatis perfeverandò, dedignamur. Quòd ſi per breve tempus ſe nobis abſconderit, & conſolationes ſuas ſubtraxerit; ſi crucem aliquam, ſi triftitiam immiſerit, ipſum pariter debita cum humilitate non requirimus, ſed ad mundana, ad deſperata convertimur. Rebelles ipſi, non obediētes ſumus.

§ VIII.

Myſterium primum doloroſum.

IN hoc vitæ genere Chriſtus multis annis Sanctiſſimis ſuis Pa-¹²⁹
rentibus convixit, Joſepho quidem annis viginti & octo, quibus tranſactis piſſimus Senex inter ſuæ caſtiſſimæ Conjugis, ejuſque Divini Filii manus placidiſſimè deſunctus eſt, & ita conditionem B. Virginis jam viduæ reddidit notabiliter miſeriores; Sanctiſſimæ ſuæ Matri verò adjecit adhuc duos annos. Abhinc verò poſtquam quadraginta dies jejunaverat, non amplius quàm faber, ſed quàm Doct̄or orbis in publicum proceſſit, & tribus annis prædicandò, magna patrandò miracula, multaque incommoda & vitæ pericula perferendò per totam Judæam, ſinitimâſque regiones circumcuſabat; quorum itinerum & incommodorum majori ex parte ſociam habuit ſuam Beatiffimam Matrem. (*Chriſtophorus à Caſtro.*) Tandem mundum redimere volens, pridie, quàm pateretur, in ſui mnemoſynon Ss. Euchariſtiæ Sacramentum inſtituit. Quàmvis autem ſua Dilectiſſima Parens ad cœnam ultimam unà non diſcubuerit; tradit tamen cum aliis Paulus Barry *Anni Mariani 2. p. c. 17.* quòd eadem nihilominus cum aliis piis Mulieribus in eadem etiam domo, ſed in alio cubiculo fuerit, quò
Pe-

Petrus SS. Sacramentum à Chrifto juſſus ſintulit, còque primò Beatiffimam Matrem, deinde ſocias paverit, ut illæ hujus Sacramenti virtute paulò poſt ſecuturos dolores & agones faciliùs poſſent perferre.

127

Poſt hæc extra civitatem proceſſit in hortum montis olivarum, redemptionis opus ab oratione auſpicaturus, quam ut ritè & imperturbatè perageret, tempus quietæ noctis, & locum ad lapidis jactum à diſcipulis ſemotum elegit, ubi poſitis humi genibùs in ferventiſſimas ſe præces effudit, quas etiam in tres horas produxit; quibus Æterno Patri ſupplicavit, ut amariffimæ paſſionis calicem à ſe tranſire faceret: ne verò ſuæ voluntati contraire videretur, adjecit: *Veruntamen non mea voluntas, ſed tua fiat.* Lucæ c. 22. v. 42. (diſcamus modum, tempus, & locum orandi; diſcamus noſtris, majoris præſertim momenti, operibus orationem præmittere) Inter orandum tantis anguſtiis conficitur, ut deficiente animâ in terram corrueret, ac ſanguinem ſudaret. Accurrere jam, ô anima mea! cum S. Theresia deberes, Divinum ſponſum tuum de terra ſublevare, refovere, ſudorem de ſua SS. facie detergere; nam ab omnibus dereliçtus, à nemine ullum, nec in agone quidem, ſolatum habet. Aſt, ſi Theresia multitudinem ſuorum peccatorum deterrita, propiùs accedere non eſt auſa, ſed ſolùm longiùs ſemota ſtabat multis aſſiçta cogitationibùs; (*taliter Myſterium hoc contemplari hæc Virgo, teſte Ribera in ejus vita, ſolebat*) quò paſſio tu, ô anima! appropinquare præſumes, majoribùs & copioſioribùs irretita peccatis? Ergo eminus eundem contemplare, & in cauſas agonis hujus, & ſanguinei ſudoris inquire. Naturalis cauſa fuit horror quidam tormentorum iminentium, quæ omnia clariffimè prævidebat, & vehementi imaginatione apprehendebat; ex quo ſecutus eſt terribilis in anima conflictus, dum ex una parte animus tormenta & mortem refugiebat, ex altera eum ad illa ſubeunda zelus, & Dei honor impellebant. Cauſa altera fuit omnium totius orbis peccatorum, quæ tam varia, tam enormia, tam copioſa ſunt, apprehenſio, pro quibus omnibus ſatisfacere, ac illatam Divinæ Majeſtati injuriam compenſare intendebat. Perpende hinc anima mea etiam crimina tua inter illa enormia numerum feciſſe, & quasdam guttas ſudoris illius ſanguinei expreſſiſſe. Alia præterea cauſa erat dolor, è tam exiguo fruçtu ſuæ amariffimæ paſſionis, ac profundendi ſanguinis in tam multis peccatoribus præviſo, conceptus. Cave ergo ne & in te paſſio hæc ſuò fruçtu fruſtretur, & tu pereas æternum; te cum quoque meditare, ſi apprehen-

prehensio mortis naturalis tantas in Christo excitavit angustias; quas non excitabit in peccatore moriente apprehensio mortis æternæ?

Excussô paulisper terrore, & confirmatô ab Angelo Gabriele 128
animô, procedit Christus satellitibus (quos de Pilati custodia, & peditum 550. equitum verò 56. fuisse, quidam scribunt) & eorum duci Iſcariotæ quadraginta passibus (ut referunt nonnulli) obviam: hunc tamen scelestissimû proditorem non torvis oculis, non gestibus minacibus, non demum eò modò, ut nos inimicos nostros solemus, sed blandâ & serenâ facie exceptit, & ô dignatio! ô amor admirandus! osculum à projectissimæ sortis homine acceptum, familiariter reddidit, (*Cornelius à lapide in Matth. c. 26. v. 49.*) & *Amice*, inquit, *ad quid venisti?* Conversus deinde ad Judæ commilitones, quærit ex eis, cujus quærendi causa huc advenerint? & responso accepto de Jesu Nazareno, ait: *Ego sum. Ut ergo dixit eis: Ego sum: abierunt retrorsum, & ceciderunt in terram* Joan. c. 18. v. 6. Unica hac vocula totam ad terram turmam prostravit, manifeste ostendens, quòd, nisi ipse capi velit, in se nihil possit committere. Licet autem Christus satellites iterum se erigere permiserit, nihil tamen placiores, quin potius in furorem acti, in Agnum innocentem irruunt, & ut vicem rependerent, ipsum pariformiter sternunt, deinde super pectus ejus ingeniculant, sputis faciem amabilissimam ex agone adhuc pallidam, & ex sudore madidam turpissimè inficiunt, & tantum non eundem suffocant; tandem ligatis ad tergum manibus, velut latronem ad Annam Pontificem abducunt. *S. Bernardus apud Discipulum De Sanctis serm. 14. lit. 4.*

§ IX.

Myſterium secundum dolorosum.

Pertrahunt igitur eum in eadem nocte ad Annam quondam 129
Pontificem, coram quo alapam ipsi infregit miles petulantissimus: inde ducitur ad Caipham illius anni summum Sacerdotem, ubi an ipse Christus, Messias promissus, & Filius Dei esset, interrogatur: quod, cum affirmasset, à Caipha & ibidem congregatis Senioribus blasphemus judicatur: cum verò Levitici c. 24. v. 16. præceperit Deus, ut, *Qui blasphemaverit Nomen Domini, morte moriatur: lapidibus opprimet eum omnis multitudo, sive ille civis, sive peregrinus fuerit*; condemnarunt eum, velut blasphemum ad mortem. Cum autem nox esset, ac propterea sententia non posset executioni mandari,

dari, ſervabant eum ad diem ſequentem in eadem domo ſcilicet Caiphæ, in qua tanta perpeſſum dicit S. Hieronymus, ut illa in die iudicii ſint primò ad plenum revelanda. Sequenti mane convenerat adhuc major Scribarum & Seniorum turba, eandem mortis ſententiam in eum iterum pronunciant, & tradunt Pontio Pilato idololatræ, quinto Judææ Præſidi à Tiberio Cæſare conſtituto, occidendum; nam Judæis non licebat interficere quenquam. Pilatus verò auditò, quòd Jeſus Galilæus, & hinc de poteſtate Herodis, Regis Galilææ, eſſet, mittit eum ad Herodem: qui, cum ſibi Jeſus nihil fuerit locutus (nolebatur quippe à morte liberari, quod unicò bonò verbò ab Herode obtinuiffet) albâ veſte indutum velut fatuum, qui oblatum favorem regium reſpuerat, nec ſe ipſum juvare voluerat, clarâ luce per urbem copioſiſſimam, ineffabilè cum confuſione ad Pilatum remittit. Pilatus devolutâ ad ſe iudicandi poteſtate, cum nullam in Jeſu mortis cauſam inveniret, liberum eum dimittere conabatur: verùm Judæis ante prætorium ejus ſtantibus (non enim illud ingreſſi ſunt, *Ut non contaminarentur, ſed ut manducarent Paſcha.* Joan. c. 18. v. 28.) & necem Chriſti inſtanter petentibus, rebatur Pilatus forè Judæorum furorem mitigandum, ſi Jeſum flagellis acriter cædi permetteret. Itaque juſſit eum à ſuis militibus Romanis, gentilibus, & Judæis inſenſiſſimis verberari, ut ſic flagellatum, delinitis Judæis, poſſet libertate donare. Intellectâ hac Pilati juſſione ſine dubio Pontifices, & primores Judæorum milites, ex ſe jam crudeles, promiſſâ pecuniâ ad validiùs cædendum incitabant.

130 Ingredere jam, ô Anima! Pilati domum, ſeu potius macellum, & crudele hoc ſpectaculum intuere. Viden, quanto furore milites Chriſto primùm veſtem albam, quâ adhuc indutus ſtabat, deinde omnia reliqua indumenta detrahant, nudum jam ad ſtatuam raptent, cui ille manus, loris aut funibus alligandas, ſine ullo reniſu admoveat. Qui non hinc riſus, qui ſarcasmi à circumſtante cohorte moti! Interim dum Chriſtus præ rubore nec oculos attollit, jam ſonat vibratum flagellum, & ſacrum crudeliter dorſum ferit. Corpus primò ſubjacet, deinde livet, & intumet, tandem lacerata cute ſanguis profluit copioſus. Nihil hinc impatientiæ conſpicitur, nihil confuſi, & inconditi ejulatus à Chriſto auditur: hæc tamen ipſa patientia ad majorem milites furorem acuit, ita, ut, quò mitiùs hæc flagra ſuſtinet, eò majori inclementia deſæviant. Dorſò jam conciſò, itur ad pectus, & reliqua corporis membra, de quibus avulſa cute etiam ipſa caro ſul-

catur, ut in toto corpore non niſi unum continuum vulnus appareat. Teſtes furiarum militum, in ipſa etiamnum columna marmorea, ſtigmata perfeverant, quæ flagella inflexa, columnæ eidem impreſſerunt: (*Raynaudus in ſuo De ſigmatiſſimo*) Expleta ſunt hîc, quæ de eo vaticinatus eſt David Rex: *Congregata ſunt ſuper me flagella, & ignoravi*, nempe eorum cauſam *Pſal. 34. v. 15.* Item: *Super dorſum meum fabricaverunt peccatores.* *Pſal. 128.* quod verti poteſt ex hebræo: *araverunt aratores dorſum meum.* Quantum in corpore tenerriſimo dolor, O Deus! ſed quanta etiam in eodem tolerando patientia! Cùm ergo, flagellandô laſſati, funes, quibûs Chriſtus columnæ alligatus tenebatur, ſolverant, concidit dolore, ſéque in ſuo cruore volutat; deinde recepta anima ad colligendas huc illuc ſparſas veſtes reptat, & ubique poſt ſe crucenta veſtigia relinquit.

O infelices manus, quæ auſæ ſunt caſtiſſimum Chriſti corpus coram tot impudentiſſimis ſcurris ſiſ privare veſtibûs! O flagra, quæ ſic illud dilaceratiſtis! O ſi nunquam fabricata fuiſſetis! Vide tamen, ô homo! ſi tuæ inter illas fortè manus etiam fuerint; ſi & tu illum denudaveris? & ſcito, ſuberbiam, luxúmque in veſtibus ita Dominum gloriæ dehoneſtâſſe: peccata, præſertim virtuti caſtimoniæ adverſantia, flagra hæc confecerunt, hæc in Virgineam Chriſti carnem debachata ſunt. Ergo ad columnam hanc, ad pedes Chriſti recentem adhuc ſanguinem ſtillantes provolvere, tantæ ſævitiæ veniam deprecare: dolor tibi lachrimas ex oculis propellat, quibûs vulnera Chriſti eluas; & oleô eas devotionis perunge, demum cum S. Thereſia gratiam, tuas pravas inclinationes, & habitus ſuperandi pete. *Cornelius à lapide in Matth. c. 27. ad v. 26.* *Hieremias Drexelius de Chriſto moriente parte 2. c. 3. S. 5.* *Jacobus Marchantius Hortô paſtorum tract. 3. lect. 17. &c.*

§. X.

Myſterium tertium doloroſum.

Voluntati Pilati abunde in flagellatione Chriſti ſatiſfactum eſt, nec aliquid pœnarum ulterius ipſi inſigili deſideravit; rabies tamen militû, inſtigantibûs præſertim Judæis, nondû quiet, ſed congregatâ univerſa cohorte, quæ minimû quingentiſ viris conſtabat (*Cornelius à lapide in Matth. c. 27. v. 27.*) milites injuſtu Pilati, ſed propria ſponte Chriſto, tanquam Regi ſiſtitio illudere, & per ludibrium Regijs eum inſigniſ ornare, Regiôſque hono-

131

res exhibere conſtituunt, cùm eum Regiam ſibi dignitatem arrogãſſe audièrint. Itaque nudum (dubium eſt, an nudus ex flagellatione remanſerit, an dein veſtitum renovandò vulnera nudaverint) in ſcannum vel ſaxum eminentius elevant, in eòque velut thronò, tali ſcilicet Regi ludrico competentì, ſedere faciunt, in purpuræ vicem detritam, laceramque ei chlamidem coccineam circumponunt, caput coronã, non aureã, ſed è ſpinarum ramuſculis contextã, plenã oblongis, acutis, duriuſculis ſpinis, non per modum circuli, ſed pilei, quã totum caput uſque ad medietatem frontis contegeretur, (*Discipulus de Sanctis ſerm 14. lit. M.*) circumdant: ut autem tenaciùs capiti inhæreret, eandem ligneò, aut alterius generis instrumentò impreſſerunt; unde factum eſt, quod multæ ſpinæ cutem capitis ſubintraverint, imò juxta nonnullos apud Drexelium *De Chriſto moriente parte 2. c. 4.* cranium cum utraque, tam pia ſcilicet quàm dura, meninge perforãrint, ut, niſi eum ſuſtentaffet Divinitas, naturaliter decedere debuiffet. Videre hîc erat ſpinas undequaque protuberare, rivulòsque ſanguinis in frontem, oculos, faciem totam, in aures, collumque defluere, ita ut nec videre aliquid poſſet, niſi per compreſſionem ciliorum ſanguinem, oculis inſuſum, ejeciſſet. (*S. Birgitta lib. 1. Revel. c. 10.*) Sceptrum demum regale, Cannam nempe, ei in manus tradunt. Sic coronatum Regem milites jam ſalutant, & flexò poplite, *Ave*, inquirunt, *Rex Judæorum: & exprentes in eum, acceperunt arundinem, & percutiebant caput ejus.* Matth. c. 27. v. 30. ut ſpinas altiùs, firmiùsque capiti inſingerent, & ad quemlibet pulſum novum excitarent dolorem.

Ego verò, O Chriſte Salvator mi! Regem te agnoſco non fanaticum, ſed verum: non ludibrii, & theatri, ſed gloriæ. Ego coram te procido, & ut illas injurias, ſannãſque aliquò modò compenſem, adoro te, & maxima cum reverentia dico: *Ave Rex cælorum.* Memento mei Domine, cum veneris in Regnum tuum, mihi que ibidem coronam gloriæ tribue, quam mihi per hanc ſpineam promeriſti. Sed indulge veniam, quòd ſuperbiendò ſæpe honorem tuum tibi abſtulerim, eumque mihi attribuerim; quòd cogitationibus meis iracundis, elatis, invidiſ, laſciviſ &c. velut totidem ſpinis tuum S. caput pertuderim: jam verò tuum tibi honorem reſtituo, veniãque commiſſorum peto.

Hoc amiſtu, his inſignijs ad commiſerationem commotus Pilatus producit Jeſum ad propilæum viginti oſto gradibus altum, qui adhuc Romæ viſuntur, & columnis marmoreis innixum,

populo ſpectandum. Ad unam columnarum conſiſtit Præſes, ad alteram Chriſtus; coccineâ deinde veſtem paululum reducens Pilatus, ut vulnera totius corporis, & abraſâ flagris carne prolucen- tes coſtæ poſſent conſpici, duo ſolùm ſenſu plena verba inſclamat: *Ecce homo!* Monſtrum hoc, quod oſtento, O Judæi! homo eſt, non decoriatum pecus. Homo ille eſt, quem vos mihi tradidiſtis, quem vos multorum poſtulâſtis, ſed in nullo conviciſtis; ita jam inſons caſtigatus eſt, ita humana in eo ſpecies corrupta eſt, ut ea vix poſſit amplius cognoſci. Utique crudelitas veſtra jam exſatura erit, & iſtis pœnis contenti ulteriores non expetetis. Intuea- mini, conſiderate; ſi homines, non ſaxa, eſtis.

Huc huc anima cum penicillo, & totam Chriſti, ſponſi ſanguinum, formam in tuo corde vivis effigura coloribûs. Stat hic coram te immotus: caput ſerô dumoſô, & undique ſtillante, prægravatum; capilli ſanguine concreſcente compaſti; oculi ſanguine ſuffuſi, modeſtè depreſſi; facies rheumatis putidiſſimis, cruore commixtis, obduta, cæterùm verô è tot verberibus livida, nec domeſticis noſcenda; manus reſte colligatæ ſceptrum tenent fragile; reliquos artus chlamis malè aptata tegit ex parte aliqua, ſed ex majori patula relinquit. Sic deformatus coram infinita propemodum multitudine lachrimabili ſpecie ſuos etiam tacitus dolores perorat. Hunc igitur in corde depiſtum jugiter contem- plare.

§. XI.

Myſterium quartum doloroſum.

Falleris verô, ô Anima! ſi arbitraris Judæorum animos inſpec- 133
tâ ejus formâ delinitos, nec pœnæ aliquid eidem inferendæ poſtulâſſe. Audi, quid unanimi voce clamitent: *Tolle, tolle, cruci- fixe eum.* Quibus vociferationibus quàmvis fortiter obluſtaretur Præſes; minis tamen, & timore, incurrendi apud Cæſarem odii, induſtus vota illorum implet, & JESUM ad crucis mortem condemnat. Sententia hac lætanter à Judæis, & militi- bus exceptâ, remonent ab humeris, & tergo, vulneribus nonni- hil ſiccatis, adhæreſcentem purpuram, & Chriſtum ſuis veſtibûs induunt, ut, ſi non ex facie deſormata, ſaltem poſſet ex veſtibus agnoſci. Crux humeris ejus prægravis (cujus haſta 15. pedum longa, brachia 8. lata paſſim ſcribuntur) injicitur, ac ad calvariæ montem proceditur. Si vidifti, ô homo! unquam reum aliquem ad ſupplicij locum evehi, tunc conceptum ex illo ſpectaculo hor- rorem

rorem hęc excita, & commiſerationem. Productus eſt etiam Jeſus ſat lugubri apparatu. Primò progreditur tibicen, qui tubam inflans ad hoc ſupplicium ſpectandum convocat populum, qui ad feſtum Paſchatis ex omni Judæa, aliſque regionibus copioſiſſimè Jeruſolymam convenerat: (*Cornelius à lapide Matth. c. 27. ad v. 31.*) Sequitur tribunus cum ſua armata cohorte, in ejus medio Chriſtus cum duobus aliis, ad idem ſupplicium damnatis, latronibus incedit anhelitu ægrò, & difficili, incurvò corpore, & lentò paſſu, cum præ dolore, debilitate, & laſſitudine totus tremere, & vix ſibi ipſi, multò minùs tanto ponderi ferendo ſufficeret: nam præter hoc, quòd totam noctem ſine ſomno exegerit, plagas innumeras toto corpore accepit; unde non mirum, quòd tanto ſanguine exhaustus vix potuerit pedibus inſiſtere. Urgetur tamen ſine miſericordia, nec abſque dolore maximo: nam cum crux per terram tracta continuò ad ſaxa, & ſerobes allideret, totum ejus corpus concutiebat, & sæpenumero coronam contingens, aculeos innovatò dolore altius capiti intrudebat. Plaudunt interea, & conviciantur Pontifices, & reliqua Judæorum ſæx, quæ infame hoc agmen claudebat. Sic gradiens obvius fit ſux Virgineæ Matri, quæ fortè in quodam civitatis vico cum Joanne aliſque piis mulieribus adventum ejus præſtolabatur: quòd conſpectò tantuſeam dolor invaſit, ut in deliquium propè exanimis prolaberetur, ex quo ſurgens Jeſum ſequitur dolore plena: cui adjuuge & te, ò Anima! plorans Chriſtum comitare, & calumnias, blaſphemias, imaledicta, quibus exagitur, audi. Non procul ventum eſt, & deſedit Jeſus in terram, & quidem, priuſquam locum patibuli attigit, pluries. (*ex S. Birgitta.*) Non vides, Ò Anima devota! Chriſtum ſub cruce jam fatiſcentem? Accurre ergo, quid moraris? & ſubleva laborantem, crucemque de ipſius humeris in tuos ſuſcipe. Sed timeo, ne te præſumptionis argutum repellat, tibiſque dicat: tu crucem meam bajulare attentas, cum tuam leviffimam non feras, ſed ei jam dudum delicatulus ſuccubuisti? tu amore mei nihil planè duri vis ſuſtinere. Si me adjuvare deſideras, trabem hanc allevia; depone innumera tua crimina, quæ illi inſident, meque uſque ad terram ſuò pondere deprimunt: hæc per pœnitentiam expia, & me multum relevaſti.

Cum ex tot caſibus jam adeo debilem Chriſtum advertiſſent Judæi, timuiſſentque, ne, ſi etiam ſuſſum in montem crucem ferat, in via expiret non crucifixus; crucem imponunt Simoni Cyrenæo, coguntque eandem ſuſſum in montem portare, ut, Chriſto

vivo adhuc & citiùs cruci appenſo, reverti poſſent Jeruſalem ad prandium. O crudelis Judæorũ clementia! ideo Chriſto parcunt in via, ut atrociius in eum ſæviant in monte; ut vivus in infami crucis patibulo ſuſpenſus velut publicus latro pereat.

§. XII.

Myſterium quintum doloroſum.

QUò propiùs ad ſui ſupplicii locum ſcandit Chriſtus, eò magis 135
 increſcunt anguſtiæ. Jam in loco debito carniſices ſacras veſtes, tot vulneribus compactas & agglutinatas, violenter detrahunt, ut iis refriſcatis, & immenſus dolor renovaretur. Aliùs interea in cruce foramina, ſed non accèptã juſtã latitudinis & longitudinis Chriſti menſurã, terrebrat: unde factum eſt, ut longiùs à ſe invicem diſtarèt, quàm potuerint Chriſti manus pedèſque pertingere. (*S. Birgitta lib. 1. Revel. c. 10. & alii paſſim.*) Hoc tamen animadverſum eſt primò dextrã manu jam cruci ſuffixã; unde, antequam novum foramen excavarent propinquiùs, alligatò ad manum ſiniſtram fune ad venarum uſque, nervorũque diruptionẽ eum diſtenderunt, dum manus ad foramen pertraheretur: idem hoc in affixione pedum egerunt, ut olim jam prædixit Pſalter Regius: *Foderunt manus meas & pedes meos: dinumeraverunt omnia oſſa mea.* Pſal. 21. v. 18.; itã enim omnia membra luxata ſunt, ut potuiſſent omnia oſſa dinumerari. Hęc diſtenſio inter omnia fuit tormentum acerbiffimum, quemadmodum (ut narrat *Discipulus in ſæpe citato ſermone de Paſſione Domini inter eos, qui ſunt de Sanctis, decimo quarto lit. P.*) ipſe Chriſtus Perſonæ cuidam devotæ, de cruciату maximo interroganti, affirmavit dicens: *Tunc maximum dolorem ſenſi, quando ita extenſus in cruce fui, ut omnia oſſa mea potuerint dinumerari, & quicumque mihi pro illo dolore gratias egerit, ita gratum mihi obſequium præſtabit, ac ſi omnia vulnera mea unguentò pretioſiſſimò deliniret.* Audi verò, quam formam corpori Chriſti hæc extenſio induxerit: *Tunc, ait B. V. B. Birgitta lib. 1. c. 10., oculi ejus aparuerunt ſeminortui, maxilla ejus ſubmerſa, & vultus lugubris, os ejus apertum, & lingua ſanguinolenta, venter dorſo inbarens conſumptò humore, quaſi non haberet viſcera. Omne corpus pallidum & languidum ex fluxu, & egreſſione ſanguinis. Manus & pedes ejus rigidiſſimè extenſi erant, & juxta formam crucis cruci attracti & conformati. Barba & crines ex toto reſperſi ſanguine. Itaque cum filius meus ſic laceratus & lividus ſtaret, ſolùm cor recens erat, quia optime & fortiſſime nature erat. In infandis his doloribus tribùs pependit horis, à ſexta nempe*

pe uſque ad nonam, ſi nempe horæ computari incipiunt ab ortu ſolis ſecundum modum Orientalium; ſecundum modum verò germanicū à duodecima uſque ad tertiam pomeridianam: in cruce enim aſtus eſt 25. Martii in æquinoſtium verno, quò tempore ſol per univerſum orbem oritur, & occidit horâ ſextâ: igitur horâ ſeptimâ Orientalibus eò tempore eſt prima, nempe ab ortu ſolis, & conſequenter hora ſexta Orientalis, aliis Babilonica, eſt Germanis duodecima; & nona Babilonica, tertia pomeridiana Germanica. Circa quam prædiſtos dolores clauſit dolor maximus, quem in morte, inter omnia terribilia extremo, ſenſit. Certum quippe eſt, dolorem, qui in ſeparatione animæ à corpore totum hominem torquet, reliquos totius vitæ ſuperare; ſicut & eundem adhuc eò eſſe acriorem, quò difficilius anima à corpore divellitur; quod omnino contingit in ætate media & ideo floſcente, dum natura ad ſtatum venit perfectum, virésque optimas recipit, ut homo, cum primò incipiat perfectè vivere, etiam deſideret in multos annos conſervari: ſi homo nulla prævia, aut ſaltem brevî depaſtus infirmitate, habeat brevî decedere; tunc enim reſiſtenti fortiter naturæ integræ etiam major inferitur violentia: ſi homo rem in vita unicè dilectam & quidem ſibi præſentem habeat deſerere. Cum ergo Chriſtus annò ætatis trigeſimò quartò nullâ præcedente infirmitate, (nullam enim unquam corpus ipſius modò perfectiſſimo à ſpiritu Sancto formatum ſubiit) ſolum unâ nocte & die mediâ diſcruciatuſ, corde recente & vivace, in præſentia ſuæ dilectiſſimæ Matris, quæ interim dolore ineffabili deficiebat, expiraverit; non potuit fieri, quin ejuſdem cor ſummò dolore finderetur. Genuinè autem dolorem mortis deſcripſit deſunctuſ ille Converſuſ, de quo ex Cæſario Speculum Exempl. tit. Paſſio Chriſti exemp. 3. Hic eadem, quâ mortuſ erat, horâ apparenti ſuo ſuperiori petiit licentiam aliò è monaſterio migrandi; requiſituſ ab eo, quò abire vellet? reſtâ ad Deum, reſpondit. Et Prior: cum multi vitæ perfectæ viri per Purgatorii flammas tranſeant, quid eſt; quod tu abſolutè, te ſtatim ad Deum perreçturum, dicas? Deſunctuſ: Habebâ conſuetudinem, quoties tranſirem Crucifixum, hanc dicendi orationem: *Domine per amaritudinem illam, quam propter me in cruce, maximè quando anima tua de corpore tuo egreſſa eſt, ſuſtinuiſti, anime meæ in egreſſu ſuo miſerere.* Et exaudivit orationem meam Dominuſ, meique eſt miſertuſ. Et Prior: Quomodo tibi fuit morienti? reſpondit: Videbatur mihi in agonia totuſ munduſ eſſe lapſuſ, & peduſ meum premere. Talem ergo compressionem eti-

am mei cauſâ expertus eſt Dominus. O igitur vos omnes, qui tranſiſtis per viam, attendite, & videte, ſi eſt dolor, ſicut dolor meus! Thren. c. i. v. 12.

Sine ſenſu, ſine vita eſſem, O Deus! ſi me cum Maria Magdalena ad crucis pedem non proſternerem, in lachrimas non deſtuerem, tibiſque ſuſnas gratias non agerem. Quare illuc proſtutum me tui, O Chriſte! miſereſcit maximè, ſed tu quoque mei miſerere: gratiam veniã mque temeritatis clementer indulge, quòd ipſe quoque (proh dolor!) peccatis meis ad tuam necem multum contulerim: Scilla tamen ſuper me unam pretioſiſſimi tui ſanguinis guttulam, quæ omnes animæ meæ maculas abluat. Ut autem hoc faciliùs aſſequar; tuum, O Mater mœſtiſſima! patrocinium imploro: tibi in Joanne in filium datus ſum, tu ergo in ſalem me ſuſcipere dignare. O altitudo! O Sapiencia Divini conſilii! tu, O Chriſte! longè faciliòr viã me redimere potuiſſes, ſed amor tuus in hanc te crucem ſuſtulit. Inſinitæ tibi ſint laudes, & gratiæ pro immenſo hoc redemptionis beneficio, pro tam horribili membrorum tuorum in cruce tendore. Per tuum te agonem etiam rogo, da mihi felicem aliquando ex hoc mundo tranſitum. Deposituſque de cruce ad exemplum Ss. Matris totum deoſcularè, & triſte funus ad ſepulchrum proſequere.

§ XIII.

Primum Myſterium glorioſum.

QUàmvis autem anima Chriſti in morte ſeparata fuerit à corpore, Divinitas tamen tam corpori pendenti in cruce, quàm animæ manſit ſemper unita. Cùm primùm verò corpore egreſſa eſt, ſplendore & majeſtate Divinã in fugam egit dæmones, qui in magna copia in loco ſupplicii aderant, tum ut milites ad extremam incitarent crudelitatem, tum ut viderent finem, necdum enim illum Filium Dei ſciabant (*ita dæmon quidam infirmo apparens faſſus eſt, ſe moriente Domino in brachio crucis ſediſſe. Diſcipulus ex Cæſario ſerm. 135. de tempore in fine: alium narrat Alphoſus Villegas in ſua Chriſti, & Sanctorum hiſtoria cap. 44. conſediſſe ſub cruce*) Luciferum verò, qui ibidem præcipuas partes obibat, deviſtum & captivum in triumpho duxit in infernum, & ligatum recluſit ibidem ad mille annos, ut ipſe in perſona egredi amplius non poſſit, donec ſolvatur tempore Antichriſti: ſed & ipſi & reliquis dæmonibus vires imminuit, ut tantum amplius homini damnum inferre neque-

queant, niſi volenti, & illos propius accedenti. *Cornelius à Lapi-
de in Apocal. c. 20. v. 1. & ſequen.* Contulit autem ſe anima Chri-
ſti ad limbum Ss. Patrum, qui ibidem redemptionem ſuam præſto-
labantur, & ſuam ipſis oſtendendò Divinitatem, ac ejus viſione
beandò, totum carcerem convertit in paradifum, (*S. Thomas 3. p.
q. 52. art. 4. ad 3.*) apud quos etiam tridò ſuæ mortis remanſit :
(*ibidem in c.*) lætitiã verò eorum, gratiarum aſtiones, aliòsque
pios affectus relinquo animæ devotæ conſideranda. Illuſcente
die tertio (*S. Thomas 3. p. q. 53. art. 2. ad 3. & communiùs Docto-
res*) educit hos omnes Ss. Patres è Limbo, & nonnullas animas è
Purgatorio (*Idem ibidem q. 52. art. 8. c.*) liberas ad ſepulchrum,
iſque lividum ſuum, ſaucium, & deformatum corpus oſtendit, ut
ex vulneribus, ac ſtupenda forma, quantum amore ipſorum per-
peſſus ſit, intelligerent. Credibile eſt, Sanctos corpus hoc adorãſe,
in eo vulnera, & amorem Chriſto, quò in ſe flagraverat, ſumè
admiratos, illique cumulatiffimas gratias egiffe. Subinde per
miraculũ hinc inde ſparſus ſanguis, crines, aliq; de corpore avulſa,
allata, corporique debitò locò inſerta, & adjuncta ſunt, quod de-
inde anima ſubintrans, illique ſe iterum uniens, illud ex omnibus
plagis, quinque exceptis, ſanum, vivum, atque glorioſum, quatu-
or ei dotes communicandò, effecit: dotem ſcilicet agilitatis, quã
poſſet velociffimè ſe de loco in locum, etiam remotiffimum, trans-
ferre, ac, ubi vellet, conſiſtere; Subtilitatis, quã poſſet corpora
omnia ſine læſione permeare; claritatis, quã pulchritudinem &
ſplendorem incomparabilem, præſertim in quinque plagis, in-
deptus eſt; & immortalitatis, ut nihil incommodi pati, multò ve-
rò minùs obire poſſet. Talibùs inſtructus dotibùs erexit ſe vivus
Salvator, & vi ſubtilitatis penetravit illæſum & immotum, qui o-
ſtium monumenti claudebat, lapidem, & vi agilitatis cum toto ſuo
Animarum, & Angelorum comitatu ſe ad ſuam dulciſſimam Ma-
trem proripit, quò priùs Archangelum Gabrielem, ut ſuum
nunciaret adventum, ablegavit. (*S. Vincentius Ferrer. ſerm. 1.
Paſch. & alii.*) Mox Angelus, in modum fulguris, de cœlo de-
cendit, ſplendore, motuque terræ excitatò perterret excubiales
milites, lapidem revolvit, ut cerni poſſet ſepulchrum jam vacuum,
& conſequenter Chriſtum redivivum jam inde abiſſe: poſt in ſa-
xo reſidens, mulieribus adventantibus enarrat, Chriſtum à mor-
tuis virtute propriã ſurrexiſſe, quòd, cùm non procul latitantes
adhuc milites audierant, Jeruſolymam ad Pilatum & Pontifices ti-
more conciti profugerunt potius, quàm redierunt. *Cornelius à*

Lapide in Matth. c. 28. v. 1. Tu, O Anima! cubile B. Virginis debita cum reverentia ingredi. Et ecce! totum cubiculum fulgore cælico colluſtratur, & mox Chriſtus, Angelorum, conſanguineorum, aſſinium, reliquorumque veteris teſtamenti Beatorum turmâ conſociatus, intrat, qui omnes tenerimè Sanctiſſimam Matrem ſalutant, eſque gloriam ſuam, ſed præcipuè Chriſtus ſua ſupra ſolem rutilantia vulnera, oſtendunt. Quod hic gaudium! quæ in feliciffima Matre exultatio! Illa verò nihil cunctata, ut debite exciperet mortis Triumphatorem, ad pedes ejus vulnera exoſculatura procidit, eſque felicem de inferno, cunctiſque inimicis triumphum gratulatur. (Idem fac & tu Anima devota.) Ad ſodales quoque converſa, humaniſſimam eis reddit ſalutem, ac cum iis, ſed præcipuè cum SS. Genitoribus Joachim & Anna, Joſepho ſponſo ſuo, S. Joanne Baptiſta, cæteriſque cognatis cœleſti modo jucundatur.

Simili gloriâ, O Anima! & corpus tuum habet in die judicii reſurgere, ſi tamen tolerandò patienter quæque adverſa hanc fueris gratiam emerita. *Si tamen compatimur*, inquit D. Paulus Rom. c. 8. v. 17. *ut & congloriſicemur*. Alitè tuo cordi verba illa imprime: *Hæc oportuit pati Chriſtum, & ita intrare in gloriam ſuam*. Lucæ c. 24. v. 26. Si oportuit Chriſtum per ſpinas intrare in gloriam ſuam; tu per flores vis intrare in alienam?

§. XIV.

Secundum Myſterium glorioſum.

Noluit verò Chriſtus conſeſſim poſt reſurrectionem ſuam cœ-
lum conſcendere, ſed aſcenſum hunc uſque ad quadrageſi-
mum diem comperendinavit, ut diſcipulos ſuos varijs argumen-
tis in fide, & ſpe reſurrectionis confirmaret; deinde ut paulatim
ſine illo vivere, & abſentiam dulcis illius commercii patienter
ferre aſſueſcerent: nam ſi ſe ſtatim illis ſubtraxiſſet, non potuiſ-
ſet fieri, quin inde acerbiffimum conciperent dolorem, inquit
Ludovicus Granatenſis *Memorial. lib. 6. c. 43*. Intra hoc tempus
quàmvis cum illis continuò non ſit converſatus, ſæpe tamen tum
Genitricem ſuam, tum Apoſtolos inviſens in diverſis inſtituit, ac
ineffabili gaudiò, & dulcedine replevit. Die tandem quadrageſi-
mò, qui erat quintus Maii, finitò prandiò, quod Jeruſolymis cir-
ca meridiem cum diſcipulis ſumpſit, duxit illos, aliòſque com-
plices cum SS. ſua Parente, ac familia Marthæ, in montem Oli-
veti, quò & Animæ SS. Patrum, fortè etiam B. Virgini, aut al-
teri

teri cuidam conſpicabiles, ut ubi incoeperat paſſionem ſuam ſudandò, etiam inchoaret triumphum gloriæ ſuæ in cœlos aſcendendò. Quantâ autem dulcedine, & inter quas lachrymas comitantibus valedixerit, cogitare aliquid poſſumus, ſed non enarrare. Egredere ergo & tu, O anima mea! & huic te ſupplicationi mente adjunge. Conſcendò montis vertice, cuncti, qui aderant, pedibus ſe Chriſti affundunt, illos ſicut & manus cœleſtem odorem ſpirantes, lucemque emittentes, diſſuaviantur, & inter calidiſſimas lachrymas ultimum dulciſſimo Domino vale dicunt: in illius ſe gratiam, tutelamque commendant. Cùm deſeras nos, clamant, & oculis tuam præſentiam, tuam pulchritudem, auribus noſtris ſuaviſſimam tuam loquelam ſubtrahas, ne in cœlis ad dexteram Patris poſitus noſtri obliſcaris: illi nos comenda, illi pro nobis tua vulnera exhibe, ibidem nobis loca præpara, & brevi iterum nos reſiſta, noſque ad te aſſume. Pro nunc verò nobis tuam S. benedictionem impertire. Quibus ille faciem ſolitò amabiliorem, & radiantiorem exhibens, dulciſſimâ, & conſolatione plenâ verbis eos demulſit, & *elevatis manibus ſuis benedixit eis, & ferebatur in cœlum* (Lucæ c. 24. v. 50.) virtute propriâ, angelicò quidem ſtipatus obſequiò, non tamen ſultus auxiliò, relictiſ in rupe, ubi ultimam conſtiterat, pedum veſtigijſ, quæ ibidem etiamnum perſeſerant. Sancti quoque, ſi cui viſibiles erant, eidem ſuaviter valedicentes ſurſum ſe cum Chriſto in aëra ſublevârunt, qui ſplendore, & majeſtate circumdatus pedepreſſim ſurſum elevabatur, ut infrâ ſtantium longiùs produceret ſolatium: cùm verò ad eam pervenit altitudinem, ut eorum oculos reſugere inciperet, nubes glorioſâ, & eximia luce coruſca ſuſcepit eum ab oculis eorum, ac mox velociſſimè per dotem agilitatis ad cœlum pervenit empyreum, in quod, poſtquam peccatò Adami clauſum reſeraverat, ſecum ſuum beatorum agmen introduxit. Quantò verò honore ab Æterno Patre Chriſtus exceptus ſit, & ad ſuam dexteram collocatus; quæ feſtivæ acclamationes Angelorum auditæ ſint, nemo eſt, qui enarret. Credibile eſt, Sanctos ante thronum SS, Trinitatis proſtratos, eâ poſſibili devotione adorâſſe, illique pro omnibus beneficiis ſummas perſolvifſe gratias, ac demùm aſſignatas ſuas Stationes, & palatia magnificentiſſima occupâſſe, thronos conſcèdiſſe, ac imperium regni cœlorum velut Reges auſpicâſſe, cujus decorem, ſplendorem, deliciâſque non quidem ſatis admirari, capere tamen poterant, & experiri.

Si amor tuus, & ſponſus, O anima mea! in cœlis reſidet, non eſt

est, quod cor tuum terrenis affigas: si patria tibi cœlū est, terra hæc sit tibi exilium, nec ibidem remanere affectes: si tibi sedes, & corona in cœlis à Christo parentur, ergo illuc enitere, sic vive, ut percipias: tua desideria in cœlum tendant, illac suspira; dic sapius cum illa infirma Virgine, de qua Marchantius *Horti pastorum tract. 3. lect. 27. prop. 3. in fine: Domine! quando me de hoc carcere erues? quando apparebo coram te? quando tuâ fruâr pulchritudine?* His illectus piis desiderijs Virginum Sponsus apparet illi, promittitque sua se velle in die ascensionis suæ vota implere. Quâ adveniente puella circa meridiem unâ manu Crucifixum, alterâ cereum arripiens, devota verba erga Sponsum pronuncians, in cœlum ad eundem migrat. Vix verò animam efflavit, cùm horologium horam post meridiem significavit, quâ Salvator noster cœlum ascendit, inquit Marchantius.

§. XV.

Tertium Myſterium gloriosum.

PRomiserat Christus in ultimo ante ascensionem prandio, se 138
Discipulis suis missurum Spiritum Sanctum, ideoque ne ante ipsius adventum Jerosolymis discederent, præcepit. Igitur ipsi cum B. Virgine multisque aliis in monte Sion in cœnaculo, quò Christus ultimò cœnavit, in oratione perseverantes, jejunantesque se ad ejus adventum parabant, ubi & interim Matthiam in duodecimum Apostolum Judæ locò ascivère. Nec diu eos moratus est, sed decimò post ascensionem, 50. post resurrectionē die, nempe 15. Maii, misit spiritum Sanctum: ad cujus adventum insonat quasi tonitruī fragor, ventus validus terram & cœnaculum concutit, ut ibidem congregati Apostoli & fideles ad eundem devotè suscipiendum excitarentur, & magna civitatis pars ad eandem domum & hoc spectaculum exciretur: porro nubes lucida totam domum intexit, & ignis lucidissimus, seu potius sub ejus specie Spiritus Sanctus, de cœlo descendens, domum illorum ingreditur, qui in partes seu formas linguarum diffiliens, capitibus insedit singulorum. Sub specie verò ignis huic Divino Spiritui apparere placuit, ut per hanc suam denotaret naturam & effectum. Ignis Divinitatem & ardentissimum amorem, qualis ille inter Patrem & Filium est, velut symbolum proprium repræsentat: inter effectus verò ejus etiam est, quòd accendat, purget, quidquid corripit, in suam substantiam transmutet, & demum illuminet. Ita & Spiritus Sanctus corda ibidem congregatorum adhuc vehementiùs in Dei amo-

re accendit, diverſis donis & gratiis auxit, in Apoſtolicis terrenos affectus conſumpſit, ac in homines cæleſtes tranſmutavit. In iſtu præterea oculi eos omnes lumine ſuo non tantùm ita illuſtravit, ut altiffima fidei myſteria, etſi litteris nunquam navârint operam, pleniffimè intelligerent; ſed & omnium nationũ eiſidiomata inſudit, ut in iisdem myſteriis diverſarum nationum populos, modò ad perſuadendum apto & intrepido, poſſent inſtruere; quem in finem eiſ quoque Sacramentum & charactereſ contulit Confirmationis. Hinc non jam, ut antea, pavidi, ſed imperterriti in medium populorum, qui ad hoc portentum concurrerant, proſiliunt, & fulgente adhuc ſupra eorum capita linguâ flammeâ, totius admirandi caſus rationem in diverſis linguis exponunt, Spiritum Sanctum, ut Joël Propheta prædixerat, adveniffe nunciant, Chriſtum verum Deum, & Meſſiam eſſe ſuadent, ac alia magnalia Dei loquuntur. Quàmvis autem Phariſæi, & Scribæ quidam eos velut ebrios irriderent, tria tamen circiter millia in illa die converſorum fidem Chriſti ſuſceperunt. *Actus Apoſtol. c. 2. Cornelius à Lapide ibidem, &c.*

139 O amorem Dei in nos miſeros homines admirabilem! Tota Ss. Trinitas noſtram voluit ſalutem operari. Hæc enim, de qua dicit Leo Papa in ſermone Beatæ Trinitatis, immutabilis Deitas una eſt in ſubſtantia, indiviſa in opere, conſors in voluntate, par in omnipotentia, æqualis in gloria: diviſit ſibi opus noſtræ redemptionis, ut Pater propitiaretur, Filius ſalvaret, Spiritus Sanctus igniret, ſanctificaret, & redemptos in fide, ſpe, & amore roboraret. Quàmvis autem tota Trinitas, cùm omnes tres Perſonæ ſimul ad extra operentur, in Apoſtolos deſcenderit, eòſque cæleſtibûs chariſmatis repleverit; ſolus tamen Spiritus Sanctus viſibiliter apparuit, cùm Divinæ illæ Perſonæ hæc ex magno amore & bonitate egerint, gratiam ſanctificantem, aliâque dona hominibus illis inſuderint, quæ omnia Spiritui Sancto ſpecialiter attribuuntur: Patri enim, velut primæ in Trinitate Perſonæ attribuitur Omnipotentia & Creatio univerſi, quæ inter beneficia, hominibus collata, eſt primum; Filio Sapientia & Redemptio, ut Perſonæ ſecundæ aſſignetur beneficium ſecundum; tertiæ demum Perſonæ datur Bonitas, & inde promanans beneficium tertium ſanctificationis: quàmvis omnes tres tam ad creationem, quàm ſanctificationem concurrant; Filius tamen ſolus, naturam Chriſti humanam terminandò, mundum redemit. Quantas ergo gratias, ô anima mea! non tantùm Filio, ſed & Æterno Patri & Spiritui Sancto debes!

Nec tamen tuam deplora ſortem, quòd id temporis in cœtu Apoſtolorum non fueris, neque ſub illa ſpecie Spiritum Sanctum receperis: nam & modo ad quamlibet juſti animam Divinus ille Spiritus cum Patre, & Filio deſcendit, & manſionē apud eam facit. Si eos nondum hoſpitiò receperis, age, ora, invita, ut recipias; ſi recepisti, ſæpe cum illis piis affectibus colloquere. *Nolite contriſtare ſpiritum Sanctum Dei*, (Ephes. c. 4. v. 30.) aliquòd vel leviffimò peccatò, ſed potiùs in deſolatione, & ariditate ad illum convolate, in rebus dubiis conſulite, & invocate, inſpirationes ipſius, & monita acceptate.

§ XVI.

Quartum Myſterium glorioſum.

HOc amore inſtammata Maria Virgo Sacratiffima multis adhuc 140 annis, quotidie è manu Capellani ſui Joannis Evangeliftæ S. Euchariftiam ſumendò, loca Paſſionis Chriſti ſummâ devotione viſitandò, alios in rebus fidei inſtruendo, eòsque, ſed præſertim puellas aliquas, quas ad ſuum contubernium ſuſceperat, illisque velut Mater præerat, in omni devotione & ſanctitate inſtituendò (*Barry Anno Mariano parte 2. c. 47.*) in mundo agebat, ſicque ſe ad beatam mortem parabat: quam ut minùs terribilem haberet, Chriſtum adhuc ſecum converſantem deprecata eſt, ne in exitu ſuo ſibi quemquam malignorum ſpirituum cernere daretur, ut author eſt S. Coſmas Veſſitor in *Hiſtoria de tranſitu B. Virginis* quem de ſanctitate & doctrina commendat Hipolyt. Marracius in *Polyanthea, & Bibliotheca Mariana parte 1.*, & floruit inter græcos circa annum 850. Cùm verò viribus, amoris igne ſenſim conſumptis, beata mors inſtabat, apparet ei Angelus, quem quidam Gabielem autumant, mortis horam intimaturus, & ad cœleſtem gloriam invitaturus, qui præter veſtimenta funebria, quibus indui moritura deberet, etiam palmam ei, in ſignum brevi ſecuturæ victoriæ, ſeu feliciffimæ mortis, & triumphalis in cœlum ingreſſus, in ſignum quoque ſui corporis incorruptionis, porrexit; Apoſtolos præterea ſuæ morti adfuturos, corpus humaturos, ac in admirabili ejus funere perſonam Chriſti impleturos prædixit. Feliciffimum hoc de beata morte nuncium amicis, & cognatis renarrat B. V., atque ſe ad Filium brevi migraturam, ſed inde graviter turbatos, & lachrimantes graviffimis verbis conſolatur. Deinde lectulo funerali ſe imponit, cui ibidem, ex amore languenti, per tres dies inſervièrunt novem Angelorum chori. (*S. Mechbildeſ lib.*

lib. 1. c. 47.) Ne inſuper Apoſtolorum deſſent obſequia, ecce validiſſimus tonitruſ ſonus auditur, (*Cosmas ibidem*) turbo, hinc inde per orbem ſparſos Apoſtolos, nube candidâ involutos advehit, & ante januam domûs Virginis collocat: dum verò cauſam raptûs ſui ignorantes plurimùm mirabantur, prodit è domo Joannes, iſque, quæ ab Angelo Virgini intemeratæ nunciata ſunt, oſtendit. Sed hæc lamenta, & lachrimas ex Apoſtolorum oculis elicuerunt: à Joanne tamen conſolati, deterſis lachrimis ad B. Virginem introeunt, eamque reverenter ſalutant (Pete & tu Anima devota à Joanne intromitti, ut felicem poſſis ſpectare exitum, ab illâque maternam benedictionem adipiſci) Et illa, reditâ illis ſalute, dicit ſe jam in limine æternitatis conſiſtere, ſequè jam jam ad amplexum ſui Filii ex hac vita migraturam. Veſtimenta ſubinde funebria indicit, lugentes dulciſſimis verbis, promiſſoquè ſuo patrociniò refocilat, ſupremum vale dicit, & maternam eis benedictionem impertitur; (*O Virgo Beatiffima! & mihi tuam ſacram benedictionem impertiri dignare*) corpus ad exitum in lecto componit: ad cujus caput Petrus, ad pedes Joannes conſtitit, cæteri Apoſtolorum lectulum ambiunt, & DEI Genitricem laudant; reliqua autem Virginum turba, quarum centum, & viginti Cosmas adſuiſſe ſcribit, lacrymabunda ejus mortem præſtolatur. Mox, inquit Cosmas, tonitru magnum totam domum concuſſit, & cœleſtis odor tantâ illam ſuavitate replevit, ut omnes, qui aderant, exceptis Apoſtoliſ & tribus virginibus lucernas geſtantibus, conſopiti redderentur. Interim Chriſtus magnò ſplendore & majeſtate circumdatus, ingenti Angelorum & Beatorum multitudine ſtipatus, allabitur, & Genitricis animam nullò dolore inter concentus Angelorum ſolutam corpore decimâ quintâ Auguſti (juxta alios 8. Septembris) ſuſcipit: Petro jam, & reliquis Apoſtoliſ præcipit, ut corpus debitâ veneratione ſepeliant, & ad ſepulchrum tribus diebus excubias agant, quibus tranſactis ſe illud in cœlum translaturum quoque apertè ſignificavit. Hæc ut dixerat, jubilante Angelorum & Beatorum coronâ, cum ſua Sanctiſſima Parente in cælum eſt reſgreſſus; ſopiti verò homines expergeſacti, jam ſummò animi ſenſu exanime corpus tantæ Matris reppererunt. Tollunt igitur Apoſtoli ſacratiffimum corpusculum, & præſente Petrò Pfalmum 113. *In exitu Iſraël de Ægypto, deſerunt per mediam Jeruſalem, confluente undique turbâ ad monumentum.* Rumor hujus etiam ad Pontifices pervenit, qui in contemptum Matris, à ſe in cruce ſuſpenſi, mittunt armatos, qui ſup

plicationi huic & feretro aliquam inferant injuriam. Unicus tamen ex his eò audaciæ processit, quod manus ad feretrum, tumbam ad terram detractus, extenderit; sed non impune: nam utraque manus de suo cubito in pœnam avulsa, feretro adhæsit, & ex illo pependit. Miser verò præ dolore horribili ejulare, veniam petere, & promittere emendationem. Ad hæc Petrus spem omnem consequendæ salutis ipsi denegat, nisi corpus perpetuæ Virginis reverenter osculetur, ac Christum ex ea prognatum Dei Filium esse confiteatur. Quò factò manus iterum suo quoque cubito adhæsit: Apostoli verò iter suum ad prædium Gethsemani profecuti sunt, ibique corpus involutum findone mundâ, quam hinc inde apprehenderant, (non enim illud tangere præsumebant) in sepulchrum submiserunt, & secundum mandatum Christi ibidem in tertium diem Angelicos concentus audientes (secundum Nicephorum & S. Joannem Damascenum) excubabant.

Suspirabis sine dubio, & dices: O si & mihi daretur beatè mori! *Moriatur anima mea morte justorum, & sicut novissima mea bonorum similia.* Num. c. 23. v. 10. Morieris autem sanctè, si sanctè vixeris; talis enim mors est, qualis erat vivendi ratio, & hoc utrumque per Beatissimam Matrem impetrabis, si eam devotè & perseveranter invocaveris.

§ XVII.

Mysterium ultimum gloriosum.

Hucusque, Anima devota! in terris cum Maria Matre Dei con- 14 F
versata es, eamque ubique secuta; sequere eam quoque modo euntem in cælum, ejusque gloriosissimum triumphum contemplare. Corpore Anima illius egressa, illico cælesti fuit decore & splendore induta, & à Christo, jubilante circumquaque Angelorum & Beatorum agmine, in cælum ducta: de quo triumphali ascensu in quodam loco scribens B. Alanus de Rupe ait: *Nullus cœlitum visebatur absque psalterio aliquo musico, nil nisi puram Salutationem Angelicam resonante, mira cum specialis melodiæ suavitate.* Tali pompâ, Christo, velut sponsa sponso innixa, cælum conscendit, quam ille per medios, hinc & inde subsistentes, pulcherrimos Beatorum ordines ad Æternum Patrem adduxit, ac modis omnibus commendavit. Quæ cum ita se habeant, subintulit tota B. Trinitas: Cum ipsa vitæ sanctitate omnes superârit Beatos, superet etiam gloriâ. Igitur te, ô Virgo immaculata! in cœlorum
seu

ſeu omnium Angelorum & Beatorum nobiſcum jam in cœlis com-
morantium; item terræ totius, ſeu omnium tam rationalium,
quàm irrationalium creaturarum Reginam creamus, inſtituimus
& damus; omnibûſque creaturis præcipimus, ut te in talem ſuſci-
pian, venerentur, tibiſque pareant. Accedunt primò Angeli,
quorum exercitum duxit S. Michaël, ipſique (ut revelatum tra-
ditur B. Amadæo, ſeu Joanni Menefio) ad tantam coronam gra-
tulantur: ſequuntur Beati reliqui, inter quos Cognati ejus, viſâ
tanta ſuæ Cognatæ dignitate, ineffabili modò exultant. Talis
fuit gloria Animæ Virginis Sacratiffimæ exhibitæ.

142 Sed & corpori ejusdem magnam volebat Deus exhibere glo-
riam, idque ante univerſalis judiciæ diem vitâ redonatum in cœlis
præmiare. Hinc die tertiâ, ad ſepulchrum adhuc in Dei ac Vir-
ginis intemeratæ laude perfeverantibûs Apoſtoliſ, nubes ſplendi-
diſſima ſepulchrum circumdedit, ait Coſmas; comparet cum in-
numeris cœli incolis Chriſtus, & ex Diſcipuliſ quærit, (ut narrat
Petrus de Nataliûs lib. 7. c. 65.) quis honor, quæ gloria hoc cor-
pus deceat? quibûs reſpondentibûs, dignum illud eſſe, quod in
cœlum transferatur, ut ibidem redivivum debitam poſſit mercedem
recipere, Chriſtus animam ſuæ Dilectiſſimæ Matris continuò
illi corpori, adhuc incorrupto, & gratiſſimum odorem ſpiranti reu-
nivit: & mox de ſarcophago prodit viva cœlorum Domina, novis,
cœleſtibûs, ſimilibûſque iis, quibuſcum Chriſtus viſebatur, veſti-
bûs induta, ut ipſa revelavit S. Birgittæ *lib. 7. Revel. c. 40.* & in
conſpectu omnium immenſâ gloriâ à Chriſto in cœlum ſubvehitur.
Unus autem ex Apoſtoliſ tantis ſolemniſ defuit, (*proſequitur hi-
ſtoriam Coſmas*) quem S. Joannes Damascenus *Orat. 2. De dormit.
Deip.* Thomam appellat, & die tertio poſt advenit, qui tanta mi-
rabilia audiens, admirânsque ſepulchrum ſibi aperiri inſtantibûs
poſtulabat, ut horum omnium cognosceret veritatem: Hoc verò
Apoſtoliſ detreſtant, aſſerentes tantorum illi teſtimonia ſufficere
debere, néve, ſi fortè infideles ſepulchrum apertum audirent,
corpus furto ſublato eſſe prædicarent. At Thomas: cur me,
inquit, ſimilem vobis, communis noſtri theſauri portione fraudatiſ?
Tandè ſepulchrum aperientes, veſtimenta tantùm & ſindone-
nem, corpus verò minimè repererunt. Addunt alii, in eodem ſepul-
chro etiam roſas, aliâque fragrantia olera reperta, in cujus memo-
riam etiam eadem feſtò Aſſumptionis B. V. benedici ſolere. *Gre-
gorius Rippell in ſuo de Cæremoniſ Eccleſiaſticis parte 3. c. 8. n. 3.*

In cœlum ſummâ magnificentiâ introducta, quinque præceſſa 143
 concepit gaudia, quæ ipſa S. Mechtildi in hunc ferè modum enume-
 ravit lib. I. c. 48. Primum percepi ex conſpectu SS. Trinitatis, in
 qua vidi, quantum præ cæteris creaturis electa ſim ad dignitatem
 filię Patris, Matris Filii, & ſponſæ ſpiritus Sancti. II. Dum Ss.
 Trinitas me excepit, ſalutavit, mihiſque gratulata eſt. III. Dum
 eadem oſculum mihi dedit, mēque ineffabilibus gaudiis replevit.
 IV. Dum plenitudinem ſuæ mihi charitatis infudit, ut tota anima
 ex amore divino incenderetur, meumque cor præ ducedine lique-
 ſceret. V. Dum tota ſe ſe mihi infudit Trinitas, & omnia mem-
 bra penetravit, & ego plena Deo effeſta ſum, & deinceps omnia il-
 le in me peregit: nam per oculos aſpiciebat, per aures audiebat, in
 corde habitabat, & ore meo ſibi ſoli dulciſſimas & perfectiſſimas lau-
 des dicebat.

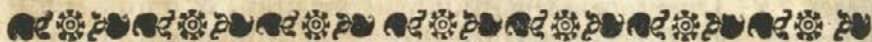
Myſtici quidam Doctores apud Engelgrave de Aſſumpt. B. V. 144
 §. 5. ad maximam Deiparæ gloriam tradunt, eam paulò ante, quàm
 obdormiret, SS. Euchariſtiam pro viatico ſumpſiſſe, cujus deinde
 ſpecies in mortuo, ſed incorrupto, corpore etiam non ſunt corrup-
 tæ, ſed una in cœlum aſſumptæ, ubi hodie in Virgineo pectore ve-
 lut cryſtallo pellucida adhuc SS. Hoſtia à Beatis ſumma cum volup-
 tate conſpicitur, ac velut fons reſurreſtionis totâ æternitate adora-
 ratur.

Gloriam demum ſupremæ Matris adauxit repetitus Beato-
 rum omnium applauſus. Sicut enim dubitari non poteſt, quin Ss.
 Trinitas novos ipſi honores exhibuerit, fortè iterum de novo co-
 ronaverit, aut ſaltem, ut Reginam proclamaverit: ita nec dubitari
 poteſt, quin Beati novis ipſam honoribus affecerint, iterum illi
 ſubmiſſi homagium fecerint, ac ad plenam tam animæ ſcilicet,
 quàm Corporis gloriam fuerint gratulati. Quare indigniſſimus,
 & ingratuſſimus hominum eſſem, ô Domina! ſi, dum cælum & ter-
 ra tuam gloriam loquuntur, ipſe ſolus obmuteſcerem. Igitur & ego
 ad tuum, ô præceſſa Virgo! thronum adrepo; tibi ad tantam ma-
 jeſtatem, quâ poſt Chriſtum major in cœlo non eſt, gratulor, tēque
 in Dominam & Reginam recipiens, tibi etiam homagium præſto.
 Aſt, ſi Regina mea es, me in vaſalum ſuſcipe; ſi Domina, in ſer-
 vum; ſi Patrona, in clientem; ſi Mater, in filium. Quanta in tam
 ſublimi Perſona Regia dignatio! non dedignaris etiam abjeſtiſſi-
 mum in filium adoptare, cui ſat magnæ gloriæ eſſet, ſervum re-
 manſiſſe. Hâc fretus, totâ devotione ad te confugio rogitans; ut
 Filio tuo me præſentes, me comendes, ac æternam beatitudinem

98. *Caput IV. De meditatione Myſteriorum Ss. Roſarii.*
impetres; in qua eò te ardentius amabo, laudabo, ac pro tantis be-
neficiis uberiorēs gratias agam.

145

Hæ meditationes, ſi ad tuum ſint, Lector benevole, palatum,
eas ſæpius, ſed præprimis ante Roſarii recitationem, revide: eſti
enim totam earum ſubſtantiam cognitam jam habeas; experieris
nihilominus, te, quotieſcunque iterum relegeris, iterum in amo-
re Dei incaleſcere: ordo certè verborum, & ſententiarum empha-
ſis valent multùm ad affectus excitandos, quæ tamen recentì non
poſſunt diu memoriâ retineri.

CAPUT V.

De benedictionibus Roſarianis.

Ria ſolent in Confraternitate Roſariana benedici,
nempe Roſaria, candelæ, & Roſæ, de quibus, cùm
ea benedicere ad munera Præſidis pertineat, in præ-
ſentiarum tractare, & ob quandam connexionem eti-
am de Abſolutione Generali diſſerere lubuit.

146

De his generatim ſciendum eſt, quòd quivis Sacerdos non ha-
bet facultatem iſta benedicendi, & dandi Abſolutionē Generalem,
ſed hæc facultas ſolùm aliquibus ſit conceſſa. In Ordine noſtro ſe-
cundũ decretũ Reverendiſſimi P. M. Generalis Antonii de Monroy,
quod in epiſtola encyclica ad totum Ordinẽ dedit 30. Auguſti 1679.
eandem habent tantùm Provinciales, Priores, Subpriores, loco-
rum Præſidentes, & Vicarii, actuales Prædicatores, etiam Quadra-
geſimales, Roſarii Promotores, ac Directores, & Sacriſtæ major-
es, ſed *Confessariorum*, inepto enim ad audiendas confeſſiones talis fa-
cultas denegatur à Reverendiſſimis Generalibus; videatur n.
633. & quòd hoc decreto etiam hodie dum ſtandum ſit, deciſum
mihi fuit eo in loco, ubi de ſimilibus convenit ſciſcitari: ergo alii
Sacerdotes non poſſunt prædicta benedicere, nec moribundos ge-
neraliter abſolvere. Extra Ordinem noſtrum prædicta præſtare
poſſunt tantùm Præſides Confraternitatis, cùm ſolis iis Reveren-
diſſimi noſtri Generales in litteris inſtitutionis Sodalitatis, quas
infrà c. 14. n. 589. dabo, illam facultatem tribuant. Et hoc prop-
terea

terea ita ordinatum arbitror, ne benedictiones, & Absolutio Generalis vilescerent, si triviales forent, & omnibus communes, sed eo in majori honore, & æstimatione haberentur, quo à paucioribus, iisque majoribus conferri possent: hinc etiam coronæ, Rosaria, & similia in aliis Ordinibus non nisi ab aliquibus, iisque majoribus benedicuntur, & Absolutio Generalis impertitur. Possunt nihilominus Priores nostri extraneis Sacerdotibus Confessariis, sicut & alii extranei Præsides aliis Sacerdotibus Confessariis in casu impedimenti delegare facultatem absolvendi generaliter, (sed non præfata benedicendi, quàmvis prout dicitur c. 15. reg. 2. n. 623., Rosaria ab extraneis Præsidibus benedicta nullas habeant Indulgentias) & quidem extranei Præsides id delegare ex se ipsis nequeunt, sed ex licentia Reverendissimi Generalis per expressas litteras obtenta, quarum specimen inferiùs c. 16. n. 633. apponam. Hinc errat Author libri dicti Schaffhammer in editione altera an. 1715. dum asserit, quòd ipsi Sodales habeant jus, à quovis Sacerdote petendi Absolutionem Generalem, quam propterea ipsis etiam ille impertiri possit, ac debeat. Quamvis autem absente Sacerdote, qui hâc autoritate instructus sit, Sodalibus moribundus gratiâ Absolutionis Generalis destituatur, adhuc tamen 4. modi residui illi sunt Indulgentiam plenariam lucrandi, de quibus postea c. 12. §. 12.

Benedictiones sequentes debent à Sacerdote, stolâ indutò, dici, ad quas etiam à nonnullis accenditur cereus Rosarii benedictus, hæc tamen cæremonia nullibi præscribitur, nec est de essentia benedictionis. Sacerdoti tamen physicè præsentia esse debent, quæ benedicere intendit. 147

§ I.

Benedictio Rosariorum.

V. Adjutorium nostrum in nomine Domini.

R. Qui fecit cælum, & terram.

V. Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

V. Dominus vobiscum. R. Et cum &c.

Oremus.

Omnipotens, & Misericors Deus, qui propter eximiam charitatem tuam, quâ dilexisti nos, Filium tuum unigenitum Dominum nostrum Jesum Christum de cælis in terram descendere, & de Beatissimæ Virginis Mariæ Domine nostræ utero sacratissimo Angelò nunci-

ante, carnem suscipere, crucemque, ac mortem subire, & tertia die gloriose à mortuis resurgere voluisti, ut nos eriperes de potestate diaboli; obsecramus immensam clementiam tuam, ut hæc signa Rosarii, in honorem, & laudem ejusdem Genitricis Filii tui ab Ecclesia tua fidelitè dicata, benedicas, & sanctifices, eisque tantam infundas virtutem Spiritus Sancti, ut quicumque eorum quodlibet secum portaverit, atque in domo sua reverenter tenuerit, & in eis ad te secundum ejusdem sanctæ Societatis instituta divina contemplandò Mysteria devotè oraverit, salubrè, & perseverantè devotione abundet: sitque conjors, & particeps omnium gratiarum, privilegiorum, & indulgentiarum, que eidem Societati per sanctam Sedem Apostolicam concessa fuerunt, ab omni hoste visibili, & invisibili, semper, & ubique in hoc sæculo liberetur: & in exitu suo ab ipsa Beatissima Virgine Maria Dei Genitricis tibi plenus bonis operibus presentari mereatur. Per eundem Dominum &c.

Aspergantur aquâ benedictâ.

149 Quæres primò, quam virtutem Rosaria per benedictionem acquirant?

Respondeo eam, quæ in formula benedictionis exprimitur, & est triplex: prima est, ut, qui tale apud se gestaverit, & ex eo meditandò Mysteria oraverit, perseverantè devotione abundet, seu magis ac magis in hac devotione inardescat. Secunda est, ut fiat particeps Indulgentiarum Rosarianæ Societatis. Tertia, ut specialè modò defendatur ab infestatione dæmonum, constat siquidem dæmones, eorumque ministros Rosaria benedicta averfari, & fugere, ac talia apud se gestantibus nocere sæpius non fuisse auctos: unde primi Sancti Patres, ac Sorores Ordinis nostri publicè supra vestes è collo suspensa gestabant.

150 Unò, vel alterò exemplò dicta confirmemus. Refert ex aliis P. Venturini tom. 1. disc. 33. ignem tantum Rosario benedicto, divinitus coactum, exhibuisse honorem, ut idem nec quidem corripere, minùs consumere valuerit: cùm enim Rosarianæ devotioni cuidam addictissimo, nescio, quò infortuniò, domus conflagrasset, id solatii, jacturam suam deploranti, nihil ominis ignis reliquit, quòd, totà supellestili in carbonum cumulum redactâ, solum suum Rosario integrum, & penitus illæsum repererit. Non minùs mirabile, quod cum quinque Indis gestum est. Carpentibus his simul eandem viam ingruit tempestas horrida, pluit, fulgurat, tonat: quæ ut non nihil evaderent, recipiunt se in proximam speluncam; sed hoc asyllum adeo tutum non erat, quin tonitru

nitruſin medium illorum non prolaberetur. Ecce tamen ſtupendum miraculum! duos illico perimit, reliquos tres, qui colloſaria ſubnexa habebant, non attingit. Egit hoc Divina Majeſtas, ut gentem illam ad fidem Catholicam recens converſam erga ſuam SS. Matrem, ejusque Roſarium eò amplius inflammaret. Hæc Venturini. Auſim quoque aſſerere, ſi tanta à fidelibus fides, ſpèsque in Roſaria benediſta, quanta in S. Scapulare Carmelitanum, Corigiam S. Monicae, aliàque ſimilia, collocaretur, etiam tanta per illa miracula patrarentur.

Quæres 2dò, an oratio Roſarii non valeat tantum, ſi fiat è non benediſto Roſario, quàm benediſto?

152

R. quod oratio Roſarii ſit quidem ejusdem meriti ad quodcunque materiale Roſarium dicatur, unde & orans devotè ſine benediſto, vel planè ſine ullo Roſario ſatisfacit legibus Sodalitatis, & ſit particeps bonorum operum reliquorum Sodalium; Indulgentias tamen eas non obtinet, quæ Roſariis benediſtis ſunt affixæ, quod per ſe eſt manifeſtū, quia non ponit conditionè requiſitã à Pontificibus, & quia, prout ex formula benediſtionis patet, per benediſtionem Roſariis aliquæ Indulgentiæ affiguntur; reliquis tamen recitantibus devotè Roſarium, aliàque pia opera exercentibus, indultis Indulgentiis tales minimè privantur. Longè ergo melius eſt è benediſto Roſario conſultam peragere orationem propter diſta n. 149.

Quæres 3. Ut Roſaria ſint benediſtionis capacia, ex qua materia debeant eſſe conſecta?

153

R. nullam materiam excipi: tamen piè monet Pepinus noſter in traſtatu, quod inſcripſit *Salutate Mariam* conc. 3. ne in Roſariis vanitas & oſtentatio quærat: ne ob nimis pretioſa grana, aut appenſa numiſmata dicamur plus velle eſſe pulchri, pretioſi & rari, quàm devoti. Quare in Confraternitate Scapulariſtica Carmelitarum inhibitu eſt Scapularia acu pretioſè picta, quæ non niſi ad vanitatem deſervire poſſint, benediſti.

Quæres 4. quam formam debeant habere Roſaria, ut poſſint benediſti?

153

Reſpondeo, Roſaria materialia debent habere talem formam, ut repræſentent vel integrum Pſalterium Marianum, vel tertiam partem: petitur enim in formula benediſtionis à Deo, *ut hæc ſigna Roſarii in honorem & laudem ejusdem Genitricis Filii tui ab Eccleſia tua ſideli dicata benediſcas*; ergo Roſarium debet habere parvam crucem, quæ ſignet Symbolum Apoſtolicum, deinde 15. majuscu-

la grana pro totidem Orationibus Dominicis, & 150. minuscula pro Salutationibus Angelicis: vel si signet tertiam partem, 5. majuscula, minuscula 50. Ratio hujus ex se est clara, quia nulla res capax est benedictionis, quæ non potest denotare, aut denominari Rosarium; quod autem non habet dictam formam, non potest denotare, aut denominari Rosarium: igitur nec benedici. Idem videre est in aliis benedictionibus; sic quod non habet formam calicis, non potest recipere benedictionem calicis. &c.

154

Quid jam de Rosariis sex decadum annexis tribus granulis sentiendum?

De hoc jam mentionem feci c. 3. n. 78. quod nempe talia Rosaria à nostris Authoribus, ibidem citatis, reprobentur, quodque in Italia nullatenus à nostris benedicantur, cum scilicet illa Rosaria (sic dicta) non habeant veram formam Rosariorum, sed sint propriè Coronæ B. M. V. quia ad numerum annorum ætatis ejusdem 63. globulis constant. Hoc si verum est, paucissimi in Germania Rosarium benedictum habebunt, quia passim dictæ Coronæ sunt in usu. Quia tamen nulla emanavit hac in re declaratio, ideo dubium hoc gravissimis Doctoribus proposui, ab illisque expetii sententiam. Quidam responderunt, dictas Coronas posse à nobis in Germania validè benedici, ita ut in illis, *Rosarium tamen nostrum* orantes, possint Indulgentiis Rosarianis frui: & hoc ex ea, ut arbitror, ratione, quod, licet, si in rigore loquamur, in se non sint signa Rosarii, nec Rosarii formam habeant; sint tamen signa Rosarii secundum communem persuasionem hominum, neque aliter, quàm Rosaria nuncupentur. Cum quo tamen stat, quod, si quis in eisdem Coronis intendat recitare solum Coronam B. Virginis, seu in honorem Ætatis illius dicere 63. *Ave*, nequaquam lucretur Indulgentias, Rosariis benedictis concessas: Quod si dictam Coronam jungat Rosario, se exponat periculo amissionis dictarum, prout dictum fuit n. 78. Alii è contrà negabant, asserentes, si S. Congregatio Indulgentiis præposita consuleretur, eam responsurâ, non posse benedictione Rosarianâ dictas Coronas benedici, quemadmodum, ut sæpè dictum est, in Italia non benedicuntur; cum Rosaria materialia repræsentent orationes Rosarii, quarum nec plures, nec pauciores sunt, quàm 150. si accipiantur summam, vel 50. si de illis solum pars tertia spectetur. Conveniunt tamen in hoc omnes, populum instruendum esse, quod Rosaria è 5. aut 15. decadis constare debeant, talibusque ad majorem certitudinem Indulgentiarum utantur, prout etiam PP. Bri-

gittini instruunt homines, sua Rosaria tantum 5. decadam esse debere.

Quæres 5. possunt ne etiam Rosaria, seu Coronæ Jerosolymitanæ Franciscanæ 7. decadam benedici? 155

R. si de coronis 6. decadam jam dubium sit, non potest non esse dubium de Coronis 7. decadam, mihi que longè verisimilius videtur, quòd tales benedictionis Rosarianæ minimè sint capaces. Rosaria etenim Jerosolymitana nec in se, nec secundum persuasionem hominum sunt Rosaria, cum communiter à Rosarijs Dominicanis distinguantur; sed, si consent 7. decadis, propriè sunt Coronæ B. M. V. quibus 72. Ave Maria in honorem totidem annorum ætatis ejusdem (secundum aliam opinionem) recitantur. Quòd si etiam in 7. decadis adhuc perseverat forma, & signum Rosarii, perseverabit etiam in 8. 9. aut 100. decadis, & sic Rosarium nullam habebit certam formam, aut globulorum numerum; quod tamen apertè est falsum.

Dices, tamen æquè benè, & comòdè potest Rosarium in talibus Coronis dici. Item ubi 7. decades sunt, sunt etiam 5. ergo ubi 7. aut plures sunt decades, ibi erit & forma Rosarii. 156

R. Hoc argumentum nimis multum probat, & consequenter nihil. Nam Rosarium æquè comòdè recitari potest ex digitis, aut globulis vestium; quis tamen affirmabit digitos & globulos posse velut Rosaria benedici? Non ergo ideo præcisè Rosaria benedicuntur, quia ex illis comòdè Rosarium dici potest, sed quia signant & repræsentant Rosarium Marianum, quia granorum numerus respondet numero Orationum in Rosario, quia ex talibus cognosci potest, hominem hunc esse Sodalium Rosarianum, & Rosario affectum: hinc Pontifices apud se, maximè palam, Rosarium benedictum gestantibus certas Indulgentias concesserunt, prout postea n. 500. videbimus. Ex corona verò 7. aut plurium decadam quis Sodalium Rosarianum dignoscet?

Ad alterum dico; licet, ubi sunt plures decades, sint etiam 5.; tamen istæ 5. ob additionem aliorum non amplius sunt signum Rosarii, nam numeri secundum Philosophos per additionem vel ablationem mutantur specie, & hinc quinque & septem differunt specie, etsi in septem etiam contineantur quinque.

Quæres 6. An grana absque filo possint benedici?

R. Suppono tanquam certum, cumulum aliquem granorum non posse benedici, quia illa nondum habent formam Rosarii, sed adhuc sunt indifferentia ad quemcunque usum, quemadmodum 157
non

non potest benedici benedictione calicis argentum etiam jam præparatum, antequam actu formam calicis recipiat. Dico jam, quòd neque præparati jam, & numerati globuli prelatorii benedici possint, antequam sint in filum trajecti, & possint deservire ad actua-
 117 lem usum: quia nulla materia, etiam proximè disposita, potest benedici, antequam actualem recipiat formam, & possit esse usui, ita patet in vestibus sacris, quarum materia etiam præparata, & confecta non benedicitur, nisi consuatur, & ponatur in eo statu, ut possit indui à Sacerdote.

Obijciunt tamen quidam simplicissimè, quòd nempe non benedicatur filum, sed grana.

Respondeo tamen, quòd nec solum filum separatim, nec sola grana benedicantur, sed utrumque simul, quia per utrumque constituitur integrum Rosarium, quod potest servire ad usum: exemplum est in veste sacra v. g. Casula, de qua anterior, & posterior pars, usque dum sunt separatæ, benedici adhuc non possunt, licet filum, quo illæ partes junguntur, se solò non benedicatur.

158 Quæres 7. quando Rosarium benedictum amittat benedictionem?
 R. Secundum communem, res benedictæ tunc amittunt benedictionem, quando amittunt debitam formam, & usum, sed quæstio est, qualis destructio ad amissionem requiratur? Ideo.

159 Quæres 8. si unicum granum deperdatur de Rosario, seu de 150. granis, an amittatur benedictio, & Indulgentiæ? tamdiu enim Indulgentiæ affixa manent, quamdiu benedictio. Eadem profus difficultas est, an Rosarium, in quo unus globulus prelatorius deest, possit benedici? videtur enim par ratio utriusque. P. Studer parte 3. c. 10. in fine ait, in hoc casu non deperdi benedictionem.

Meliùs tamen P. Claudius La Croix S. J. lib. 6. p. 2. n. 1385. dicit probabilius esse, si Indulgentia fuerit Rosario, vel grano applicata, & hoc deperdatur, deperdi Indulgentiam, nec posse rem aliam substitui: idem declaravit Innocentius XIII. de Rosariis Jerosolymitanis, ut n. 841. dicemus, ita ut deperditò unò granò, totum Rosarium deperdat benedictionem, & Indulgentias, neque possit aliud granum substitui. Hoc ipsum La Croix videtur extendere ad alia quæcunque Rosaria. Verùm de Rosario nostro nunquam fuit edita similis declaratio, neque bene declarationes de uno Rosariorum genere transferuntur ad aliud: ergo ex hoc capite nihil de Rosariis nostris evincitur. Alia ratio hujus opinionis afferri posset, quòd nempe deperditò aut deficiente unò granò desit forma Rosarii requisita. Sed posset responderi, quòd tunc

notabiliter non destruat formam, parum autem pro nihilo reputatur. Contra tamen est, quod juxta n. 156. amissò unicò grandò mutetur species numeri, in certa autem specie numeri granorum consistit forma Rosarii. Item Rosarium benedictum, & recitatio Rosarii se habent eòdem modò, Rosariis etenim Indulgentiæ affiguntur in ordine ad recitationem Psalterii; sed probabilior, & tutior sententia est asserens, quòd si in recitatione Rosarii vel unum *Ave Maria* omittatur, non acquirantur Indulgentiæ, ut dicitur n. 439. nisi illud suppleatur: ergo & probabilius, & tutius erit, supplere unum granum, & deinde benedicere Rosarium.

Ex quo sequitur, quòd eò magis amittantur Indulgentiæ, si de integro Rosario una decas deperdatur, vel plures, ac propterea non possit benedici unica sola decas, aut duæ, vel tres, quia tunc planè non adest ampliùs forma Rosarii.

Quæres 9. Si rumpatur filum Rosarii, an benedictio amittatur? 160

R. Si filum rumpatur, & iterum colligatur, non perdi benedictionem videtur certum, sicut cingulum, quod pertinet ad vestes sacras Sacerdotum, si ita rumpatur, quòd una pars adhuc sit apta ad cingendum, manet adhuc benedictum, & altera pars, si addatur, redditur benedicta, cum accessorium sequatur principale: secus si nullà parte se possit Sacerdos præcingere, ut docet P. Hermànus Busenbaum *lib. 6. p. 2. tract. 3. cap. 3. dub. 4.*

Si filum ita rumpatur, ut debeat assumi novum, communis est hominum persuasio, non amitti benedictionem. Opponi tamen possunt non omnino contemnenda: Res siquidem benedictæ amittunt benedictionem, quando amittunt formam, & usum ordinarium, ut cum communi dictum fuit n. 158. atqui Rosarium ruptò filò & commixtis granis perdit formam, & usum ordinarium. Item res benedicta, si redigatur in eum statum, in quo non posset benedici, desinit esse benedicta: grana autem remotò filò ponuntur in eum statum, in quo nequeunt benedici secundum n. 157. Tertio, dum separantur ab invicem partes notabiles in aliis rebus benedictis, perit benedictio, ut mox fuit dictum de cingulo ex P. Busenbaum, ubi & addit, si manica ab Alba separetur, etsi postea assuatur, Albam nihilominus evadere non benedictam. Dicunt quoque nonnulli Authores, & fortè probabilius, si Crux, cui Indulgentiæ sunt applicatæ, frangatur, deperditas esse Indulgentias, etsi ab Aurifabro redintegretur: quia posità fracturà cessant, nec est aliqua causa nova, quæ eas reducat, etsi redintegretur, & ita inter alios docet la Croix *lib. 6. p. 2. n. 1285.* licèt aliqui dicant

Crucem reparatam adhuc retinere benedictionem, cum videatur moraliter eadem cum illa. Nec dicas, in Rosario non filum, sed grana benedici: ratiuncula enim hæc jam est everfa n. 157. ubi ostensum est, nec filum solum, nec sola grana, sed integrum compositum benedici. Et reponet tibi la Croix, nec gluten, quò brachia cum hasta Crucis conjunguntur, benedici; & nihilominus illò dissolutò deperdi benedictionem.

His tamen obstat cõmunis persuasio hominum & usus: nam ubique locorum Rosaria, quantumcunque tenui, & mox permutando, filo inhæreant, sine scrupulo benedicuntur; unde si mutatio filò periret benedictio, omnia venalia Rosaria, quæ necessario debent in fortius filum colligi, amitterent benedictionem, per quod sequeretur magna turbatio in populo, quin & Rosaria in contemptum abirent. Unde videtur dicendum, res benedictas, etsi in illis contingat aliqua mutatio, adhuc permanere benedictas, si factâ mutatione adhuc maneant secundum cõmunem æstimationem prudentum, & persuasionem hominum moraliter eadem, quæ erant ante mutationem; quale est Rosarium assumptò aliò filò, iisdem permanentibus granis. Scio nihilominus multos timoratos pro majori securitate variatò filò iterum Rosaria benedicere sole. Demum lacerata Rosaria non videntur comburenda, cum non benedicantur benedictione consecratiua, ut vestes sacræ, sed solum invocatiua specialis assistentiæ, vel auxiliù Dei, ut candelæ, rosæ, & alia comestibilia: licet & hæc in materia subjecta subinde requirant certam formam & usum, ut patet in benedictione Crucis &c.

161 Quæres 10. An Rosaria nostra possint vendi, permutari, commodari, donari sine amissione Indulgentiarum?

Respondeo, cum hucusque non fuerit à Sede Apostolica prohibitum, licetè possunt alienari etiam cum Indulgentiis: Et ita etiam Romæ solent peregrini permittere Rosaria à nostris benedici, quæ deinde in aliis provinciis dividentur.

§. II.

Benedictio Candelarum Ss. Rosarii.

V. *Adjutorium nostrum in nomine Domini.* R. *Qui fecit &c.*

V. *Dominus vobiscum.* R. *Et cum &c.*

Oremus.

Domine JESU Christe lux vera, qui illuminas omnem hominem venientem in hunc mundum, effunde per intercessionem Virginis Mariæ Matris Tuae, & per quindecim ejus Rosarii Mysteria benedictionem tuam

tuam super hos cereos, & candelas, & sanctifica eas lumine tue gratia: & concede propitius, ut, sicut hæc luminaria igne visibili accensa, nocturnas depellunt tenebras, ita corda nostra invisibili igne, ac Spiritus Sancti splendore illustrata, omnium vitiorum cæcitate careant, ut puræ mentis oculò cernere semper possimus, quæ tibi sunt placita, & nostræ salutis utilia; quatenus post hujus sæculi caliginosa discrimina ad lucem indeficientem pervenire mereamur. Qui v. vis &c.

Aspergantur aquâ benedictâ.

Quæres I. quare in Sodalitate cerei benedicantur? quæ candelæ ad Rosarium convenientia? 163

Respondet P. Venturi tom. 1. disc. 33. S. 3. n. 12., quod aptè benedicantur à Sodalitate, quia in candela accensa bellè exprimitur Rosarium: cera repræsentat humanitatem Christi secundum vitam ante passionem, seu quantum ad Mysteria gaudiosa; flamma Divinitatem in Mysteriis gloriosis, & consumptio cerei à flamma donat passionem, quæ proponitur in Mysteriis dolorosis. Aliæ expositiones morales cerei videantur in libris, quæ facillè occurrunt.

Quæres 2. quam virtutem obtineant isti cerei benedicti?

R. Primò eam, pro qua petitur in benedictione: ut scilicet, qui talibus cereis usi fuerint, per intercessionem B. Virginis omni mentis cæcitate careant, & illuminentur, ut possent cernere, quæ Deo sunt placita, & salutis nostræ utilia. 164

2. Qui talem cereum ardentem tenuerit in agone, acquirit Indulgentiam plenariam, ut dicitur n. 541.

3. Habent virtutem mira patranda, sic teste P. Venturini *ibidem* n. 13. cum agenti jam animam ex infelici, & alto casu, quò omnia membra collisa fuerant, candela hæc benedicta de more in manum tradita esset, ut primùm flamma pervenerat ad impressam B. V. imaginem (nam talis in quibusdam locis imprimitur) ultra progredi non est ausa, & ecce! luctans jam cum morte redditur sensibus, & post integræ sanitati. Candela verò, quæ tantum operata est portentum, ad honorem, & gloriam Reginæ SS. Rosarii in publica, & solemnè supplicatione Victoriæ, in qua Urbe hoc contigit, circumlata fuit. Narrat præterea idem P. Venturini, duas puerperas, quæ angustiis partûs conficiebantur, applicatâ tali candelâ feliciter peperisse. Hinc sicut Jacobus Marchantius. *Horti Pastorum tract. 3. De fide Christi. lect. 15. prop. 3.* piè suadet, ut ingruentibus doloribus partûs coram Venerabili Sacramento lumen accendatur, ut Christus, qui lumen est de lumine, & ex Matre sine dolore processit, gratiam largiatur infanti, ut etiam

sine periculo ad lumen vitæ hujus per partum, & ad lucem gratiæ per baptismum possit pertingere: ita ex iisdem motivis hæc Rosarii candela potest coram imagine B. V. accendi.

- 165 Probabile est talem candelam posse in manus tradi moribundo non tantum jam Sodalitati inscripro, sed etiam inscribi petenti, sicut eidem dari potest Absolutio Generalis, non enim major de una ratio est, quam de altera: itaque pie credendum, quod petens fieri Sodalis, gaudere possit Indulgentiâ plenariâ candelæ. Reliqua de his candelis dicentur infra n. 543.

§. III.

Benedictio Rosarum.

- 166 *V. Adjutorium nostrum in Nomine Dom. R. Qui fecit cælum, & terram, V. Dominus vobiscum. R. Et cum &c.*

Oremus.

Deus, Creator, & Conservator generis humani, dator gratiæ Spirituales, & largitor eterne salutis, benedictione tuâ sanctâ benedice has rosas, quas pro gratiis tibi exsolvendis cum devotione, ac veneratione Beatæ, sempérque Virginis Mariæ Rosarii hodie tibi præsentamus, & petimus benedici, & infundi in eis per virtutem sanctæ Crucis benedictionem cælestem, ut, qui eas ad odoris suavitatem, & repellendas infirmitates humano usui tribuisti, talem signaculo sanctæ Crucis benedictionem accipiant, ut, quibuscunque in infirmitatibus appositæ fuerint, seu qui eas in domibus suis portaverint, ab infirmitatibus sanentur, discedant diaboli, contremiscant, & fugiant pavidi cum suis ministris de habitationibus illis, nec amplius tibi servientes inquietare præsumant. Per Dominum, &c.

Aspergantur aquâ benedictâ.

- 167 Ratio, cur rosæ in hac Sodalitate benedicantur, est in promptu: quia nempe, prout supra n. 1. dictum est, ipsa Sanctissima Rosarii Patrona Psalterium suum coronæ rosis confectæ assimilare dignata est: hinc rosa tum ipsius Virginis Sacratissimæ, tum ejus Rosarii symbolum est elegantissimum, & ipsis communiter tot, tantisque bellis modis adaptatur.

- 168 Quæres tamen de harum rosarum virtute, quam scilicet illæ per benedictionem nanciscantur?

R. Virtus hæc est duplex: prima, ut sint in infirmitatibus remedium efficacius; secunda, ut fugent dæmones & maleficia. Usus earum est ordinarius, quod scilicet adhibentur ad medicinas; est etiam extraordinarius, quod plus ab ipsa Deipara, quam à naturali

zali rosarum virtute effectus expectatur, & iste est varius: solent enim folia aut integra, aut in pulverem redacta sumi per modum medicinæ tam ab homine, quam à pecore, aut illis infirmi fumigari, vel verò eadem folia tanquam emplastra plagis exterioribus applicari: & taliter magnâ fide, & imploratô Divinô auxiliô adhibita rosæ & contulerunt jam, & adhuc conferunt desideratam sanitatem, quod plura comprobant experimenta. Tale est celebre illud, de quo P. Venturini *ibidem* n. 6. quod contigit Lisabonæ annô 1575. ubi miser quidam, postquàm per longum tempus diros morsus, cruciatúsque in suo senserat corpore, & jam à Medicis erat derelictus, tandem magnâ fide, & devotione nonnulla benedicta rosarum folia sumpsit aquæ innatantia: elapsâ deinde ferè mediâ horâ, magni in ipso exurgunt motus, & contorsiones, & ecce! prodit carnifex per vomitum ejectus, serpens scilicet 10. palmarsû longitudinis, & unius digiti crassitudinis. Sæpè item deonerarunt puerperas, ita quidem, quòd, referente eòdem P. Venturini, sumpta folia à Matre attulerit infans secum in lucem super humeros, ad demonstrandum, partum fuisse virtute harum rosarum promotum. Videatur n. 146. & 629.

Rosas benedicere possunt, qui Rosaria. Quare cùm aliquibus tantùm hæc benedicendi detur facultas, eam non omnes habent, ut dictum fuit n. 146. & dicitur n. 629.

§. IV.

De Absolutione Generali.

Inter Præsidis Sodalitatis benedictiones, de quibus in præsen- 169
tiarum, colloco etiam Generalem Absolutionem. Hæc est singulare solatium vitæ decedentium, quam etiam summi Pontifices sibi à Generalibus Ordinis nostri postulant impertiri.

Formula Generalis Absolutionis

Di&ò ab aliquo Confiteor, Pater Spiritualis: *Misereatur &c. Indulgentiam &c Dominus noster Iesus Christus Filius Dei vivi, qui B. Petro Apostolo suo dedit potestatem ligandi, atque solvendi, per suam piissimam misericordiam recipiat confessionem tuam, & remittat tibi omnia peccata quæcunque, & quomodocunque in toto vitæ decursu commisisti, de quibus corde contritus, & ore confessus es, restituens tibi stolam primam, quam in Baptismate recepisti, & per Indulgentiam plenariam à summis Pontificibus Innocentio VIII. & Pio V. Confratribus SS. Rosarii in articulo mortis constitutis concessam, liberet te à præsentis, ac futuræ vitæ pœnis, dignetur Purgatorii cruciatus remitte-*

re, portas inferi claudere, paradisi januam aperire, & que ad gaudia sempiterna perducere per sacratissima sue vite, passionis, & glorificationis Mysteria SS. Rosario comprehensa. Quicum Patre, & Spiritu Sancto Deus unus vivit, & regnat in secula, seculorum, Amen.

Quæres 1. quem effectum habeat Absolutio Generalis?

170 R. Moribundus per eam acquirit Indulgentiam plenariam, ita ut sit liber ab omni reatu pœnæ, ac infans post S. Baptisma, quod significatur per stolam primam in Baptismate receptam.

Quæres 2. Quò apparatu debeat Sacerdos eam impertiri.

171 R. Sacerdos læcularis sit indutus superpelliceo, & stolâ, Regularis verò stolâ. Hæc tamè plus solemnitatis sunt, quàm necessitatis; nam absolutio Sacramentalis, licet major, validè tamen sine his confertur. Pater Studer p. 3. c. 12. n. 5. ait Adrianū VI. ordinasse, ut, ad profitendū veræ fidei lumen, moribundus sub Generali Absolutione tenere debeat candelam benedictâ; piè tamen credo, Pontificem hoc non exegisse, tanquam conditionem absolutè necessariam ad consequendam Indulgentiam, sed tanquam aliquam congruentiam, hoc enim foret nimis durum, cum apud pauperes rarò aliqua candela benedicta reperiatur. Quòd si moribundus ante agonem, dum absolvitur, teneat cereum benedictum SS. Rosarii, habeat intentionè lucrandi solùm Indulgentiâ plenariam per Absolutionem Generalem, non per retentionem cerei obtinendam, sed hanc reservet sibi pro agone; nam Indulgentia cereo affixa est pro agone solùm, & pro illo, qui eam tenendò objerit.

172 Quæres 3. Qualiter debeat esse dispositus moribundus, & primò quidem, an debeat antea confiteri? Videtur enim, quòd sic, quia in formula Absolutionis dicitur: *Remittat tibi omnia peccata, de quibus corde contritus, & ore confessus es.*

Respondet tamen P. Andreas Roth c. 8. n. 29. quòd non requiratur absolutè, ut antea confiteatur moribundus in re, sed sufficiat, si confiteatur in voto, si nempe interiùs doleat de peccatis, licet jam amplius non possit confiteri, & hoc videntur innuere illa verba: *De quibus corde contritus es.* Censeo nihilominus, si tales adhuc sunt in statu confitendi, & dudum non fuissent confessi, eos monendos esse ad confessionem; si verò non ita pridem confessionem peregerint, renovandus erit dolor de peccatis, ut meliùs ad percipiendam hanc Indulgentiam disponantur.

173 Quæres 4. An moribundi debeant esse in agone? Indulgentia enim concessa est pro constitutis in articulo mortis, qualis est propriè tunc, dum homo est in agone.

Respon-

Respondet Idem *ibidem*, quòd, si faveat tempus, convenientius Absolutio detur infirmo, dum optimè sibi adhuc est præfens, & se possit per aliquem pium actum ad illam gratiam recipiendam disponere: Unde per articulum mortis etiam intelligitur illud tempus, quò homo creditur brevè moriturus.

Quæres 5. Cui moribundo?

R. Solùm Sodali SS. Rosarii, sicut & ei, qui licèt adhuc non sit inscriptus, petit tamen inscribi, ut dicitur n. 190. Unde ille, qui non est Sodalis, aut, si talis est, nunquam tamen tota vita Sodalitatis statuta servavit, hanc gratiam non meretur. Illi tamen hæc gratia non est deneganda, qui hebdomadatim Rosarium persolvere non potest, aut qui illud plerumque recitat, licèt illud subinde negligat, prout dicitur infra n. 509. Reverendi ergo Domini, qui moribundis SS. Sacramenta ministrant, eosdem ad hanc Sodalitatem invitabunt, si eos nondum inscriptos invenerint; qui si ad Sodalitatem aspiraverint, eos ad Sodalitatem recipiant dicendò v. g. *Ego te recipio in Sodalitatem*, si sint ipsi Præsides; si verò sint delegati: *Ego in nomine Præsidis, cujus vices gero, te in Sodalitè Rosarianà suscipio*; Deinde ipsi statim impertiantur Absolutionem Generalem, & Præsides quantocyus nomina & cognomina ipsorum albo Mariano inseret; vel si delegatus, nomina Præsidi inscribenda mittat. Ita nimirum totum fieri debere edoctus sum.

Quæres 6. An casu, quò hæc Absolutio data jam sit semel alicui in articulo mortis præsumpto, iterum ipsi debeat dari in articulo mortis vero?

P. Andreas Roth adducit quendam Authorem negantem, quòd tali infirmo iterum possit dari Absolutio. Sed rectè opinionem hanc rejicit P. Roth *cap. 8. n. 31. & sequentibus*: nam, dum impertitur hæc Absolutio, semper tacitè seu implicitè subauditur: *Ego tibi impertior Indulgentiam plenariam, si verè obièris, secus non*, cum hæc Indulgentia non nisi in articulo mortis vero acquiratur: Innocentius siquidem VIII. prout videbimus n. 366. voluit hanc Indulgentiam *semel in vita & semel in morte* obtineri posse. Præterea dum Absolutio datur in articulo mortis præsumpto, non suspenditur ista Indulgentia usque ad articulum verum: quare eadè semper debet repeti, usque dum ad verum agonem deveniatur.

Forma Absolutionis Generalis in antiquis libellis est antiquata. In nova n. 169. posita volebant quidam apud P. Roth non debere fieri mentionem S. Pii V. prout nec fit in Bulla Innocentii XI. infra n. 408. credebant etenim S. Pium specialem adhuc Indul-

dulgentiam pro articulo mortis concessisse: in novo tamen Ordinis nostri Breviario etiam mentio S. Pii est inserta. Reliqua videantur n. 146. & 512.

Dicetur autem infra n. 512. quod hæc Absolutio Generalis non possit dari sano & incolumi, sed tantum moribundo. Dictum quoque jam fuit n. 146. quinam possint hanc impertiri Absolutionem.

CAPUT VI. De Regulis Sodalium.

177 **R**egulas suis clientibus ipsa B. Virgo præscripsit, ac B. P. Dominico dictavit, quas B. Alanus in sua Apologia p. 2. c. 14. recenset. Miror autem Scriptores Rosarianos nullam regularum istarum mentionem fecisse, & ex omnibus, quos mihi videre licuit, unicus Venturini eas exhibet tom. I. disc. 19. §. 2. has igitur, cum debitis tamen observationibus, dabo, nam illæ successu temporis à Summis Pontificibus sunt nonnihil immutatae, & auctæ. Quare ut status pristinus, & modernus Sodalitatis perspiciatur, & regulas antiquas B. Virginis, & modernas, sed essentielles tantum, subjicio: in diversis etenim locis etiam diversa consuetudine introducta observantur, quæ omnibus aliis Sodalitatibus imponere nec expedit, nec oportet; nonnullæ tamen consuetudines in Bulla Innocentii XI Nuper c. 7. infra n. 386. & sequentibus referenda confirmantur, & Indulgentiis ornantur.

Statuta Confraternitatis Psalterii.

Ab ipsa Deipara S. Dominico dictata.

178 *Hæc mea Confraternitas Psalterii in Nomine Jesu Christi, & Virginis Mariæ esse fundata debet. Ita B. Virgo.*

Regulæ Sodalium modernæ.

REGULA I.

Hæc Confraternitas debet appellari Confraternitas Jesu, & Mariæ sub titulo Psalterii, vel Rosarii B. Mariæ Virginis.

Nota.

Titulus hic etiamnum servatur, & in omnibus libris huic Sodalitati attribuitur, & inhibetur, ne aliò nomine appelletur.

179 *Fratres autem & Sorores (pergit Regina Rosarii) esse quicumque ex omni statu Ecclesiæ possunt, & subjectas observabunt ceremonias,*

at, siue statuta: facta prius sui declaratione de perseverantia in eâ Fraternitate. Ex quo potest erui.

REGULA II.

Suscipiendi in hanc Confraternitatem declarent se, quòd velint in ea perseverare.

Nota.

Nullus in hanc Sodalitatem suscipitur ad certum tempus, sed in perpetuum, & imprudentissimus esset, qui vellet ad certum tempus esse Sodalis, cum tales in morte, & post mortem multis gaudeant gratis, & Indulgentiis, quibus ille omnibus destitueretur, postquam desineret esse Sodalis.

Datòque simul nomine in Album inscribendò, quæ nomina, ut & 180 defunctorum semel in anno publicè legentur. Revide cap. 2. regulam 11. n. 68.

REGULA III.

Suscipiendorum nomina, & cognomina debent Albo ab habente potestatem inscribi.

Nota.

Hæc inscriptio fit in signum, quòd ad hanc Confraternitatem, & ad omnia beneficia, gratias & privilegia eidem annexa suscipiantur. Modum ex quodam libello edito à P. Jacobo Sprenger præscripsit Schaghammet p. 1. c. 11. n. 3. atque ad Altare Ss. Rosarii statuendam esse mensam ad inscribendos Sodales, quod congruum est, & etiamnum in usu, non tamen est necessarium, ut hæc inscriptio in Ecclesia peragatur. Addit autem dictus Author, nomina inscriptorum debere postea à Sacerdote sub majori Sacro publicè legi, & iterum ore tenus ad Societatem recipi: sed hæc cæremonia jam exolevit. 181

Necesse non est, ut quis die inscriptionis confiteatur, & ideo etiam in statu peccati mortalis existens potest ad Sodalitatem recipi & inscribi, & verè fieri Sodalis, licèt hoc redigendum non sit in praxim, sed ad consequendam Indulgentiam plenariã oportet eò die sua peccata confiteri, & ad mensam cœlestem accedere. Ex quo habetur, quòd non sit necesse, ut volens inscribi ipse templum, in quo est Sodalitas, adeat, sed sufficit, si se per alium inscribi permittat; sicut etiam satis est, si semel in uno loco fuerit ad Societatem receptus. Ita sententia communis. 182

Quæres 1. an inscriptio sit absolutè necessaria ad gratias Sodalitatis 183

litalis consequendas, ita ut non sufficeret, si quis solum per verba, aut signa sit ad Sodalitatem receptus, sed insuper debeat esse Albo inscriptus? Non omnium hac in parte eadem est sententia, sed pro diversitate gratiarum etiam diversa sentiunt. Ut autem recto ordine procedamus, referendæ erunt gratiæ, quas homines ex hac Sodalitate habent.

Prima gratia est, quod aliquis in Sodalem recipiatur. Quod ad consequendam hanc gratiã requiratur susceptio ad Sodalitatem, conveniunt Doctores omnes, quod ita per se clarum est, ut nullã opus sit probatione: nemo enim ratione solius Christianæ fidei, aut spontaneæ recitationis Rosarii Sodalitatis Rosarianus est, sed qui ad hanc Societatem, ab aliquo ad id habente autoritatẽ, recipitur.

184

Verumtamen quæritur, an sufficiat aliquem solis verbis, aut signis recipere, an verò insuper oporteat Albo Sodalitatis inscribere? Non requiri inscriptionem decent probabiliter P. Andreas Copenstein, Cornelius Snekis, Leonardus Fossæus, Joannes Studer *parte 3. c. 10. n. 3.* Andreas Roth *c. 2. n. 4.* Dum enim aliquis solis verbis ad Sodalitatem recipitur, talis proponit sibi regulas Sodalitatis servare, easque deinde servat, & recitat Rosarium, hæc autem omnia sufficiunt ad esse Sodalem, & sine inscriptione etiam bona est Rosarii recitatio, & Deo accepta, licet Indulgentias Sodalitatis (ut mox dicetur) nondum habeat annexas. Deinde nullibi declaratum invenitur, quod alio signo fieri non possit, nisi solã inscriptione, ad Sodalitatem receptio.

185

Secunda gratia est, quod homo hujus Sodalitatis beneficio participet merita totius Sodalitatis, imò totius Ecclesiæ, Ordinis Prædicatorum, & omnium Beatorum in cælo regnantium. De hac communione meritorum agetur latissimè infra c. 8. & dicetur n. 313. & 337. probabilius esse ad primam, & tertiam non requiri inscriptionem, bene verò ad secundam n. 334. Sola tamen receptio verbalis, ut ita dicam, non est in usu, nec in eum deduci debet, sed oportet homines tum propter majorem securitatem, tum ut reddantur capaces Indulgentiarũ, ut statim dicetur, semper inscribere, minùs verò talis receptio committi debet, aut potest sæculari, ut dicam infra n. 627. solum ergo ex hac sententia deduci potest, quod, si Præses receptum ad Sodalitatem postea inscribere obliviscatur, aut differat; receptus interim nihilominus membrum Sodalitatis efficiatur, & in communionem meritorum, seu bonorum operum veniat.

186

Imaginantur sibi nonnulli, quod, qui petit ad Sodalitatem susci-

suscipi, eò ipsò jam recipiatur ad eam: sed errant, nam ipsa petitio gratiæ non est formaliter ejusdem receptio, sed sæpè ab invicem se parantur; quare petitionem sequi debet aliquis actus receptionis ex parte Præsidis. Circa modum recipiendi valdè solliciti & cauti olim erant Patres nostri, qui, ut paulò ante didum fuit, in scriptos iterum publicè oretenus sub majori Sacro ad Societatem receperunt, & modò adhuc servandum præcipitur, ut, dum in aliquo loco ab Ordine nostro erigitur Sodalitas, ille, qui eam erexit, initio Albi novi scribat, se in hoc libro in posterum describendos in Sodales Marianos suscipere, ut dicetur infra n. 605.

Ipsa inscriptio signum optimum, & securissimum est receptionis ad Sodalitatem: item Studer & Roth *locis citatis* supponunt, Præsidem virtualiter, & interpretativè aliquem recipere, si promittat se velle eundem inscribere, quòd licèt impugnare nolim; dico tamen valde benè Præsidem acturum, si inscribi petentibus exponat ante omnia breviter statuta Sodalitatis, ipsòsque moneat, ut opera sua bona, precèsque Sodalibus cõmunicent, deinde hæc ferè dicit: *Quare ego te ad Sodalitatem, ejusque gratias recipio, tibi que pariter in nomine reliquorum Confratrum omnium eorum merita vicissim applico.* Tandem secundum dicenda n. 212. curet, ut ille adhuc eò die inscribatur. 187

Tertia gratia est, quòd Sodales possint lucrari Indulgentias Sodalitatis; nam extra eam constituti, etsi etiam opera præscripta ponerent, v. g. recitarent Rosarium, Indulgentias pro iisdem operibus concessas Sodalibus minimè lucrarentur. De hac gratia quæritur: an ad eam absolutè inscriptio desideretur? 188

Non esse absolutè, sed solùm ad melius esse necessariam, dixerunt Coppenstein, Snækis, Guil. Pepinus in Tract. *Salutate Mariam conc. 7.* Studer, & Roth ibidem. Probat autem hoc P. Studer inde: Quia si Præsides oblivisceretur alicujus nomen Albo inserere, talis non possit lucrari Indulgentias, quòd tamen dici nequit: nam sine culpa propria magnam pœnam sustineret. Aliam rationem pro hac opinione non inveni. Allata autem valde est infirma, facilè enim responderi potest, alienà culpà non inscriptum Indulgentias lucrari non posse, non ex pœna sibi inflata, sed ex infortunio, quòd scilicet non fuerit adimpleta conditio necessaria.

Dico tamen: susceptio per signa, aut verba non sufficit, sed absolutè requiritur inscriptio. Hoc declararunt summi Pontifices; 189

qui *in scriptis* Indulgentias sunt elargiti. Ita S. Pius V. in *Brevi Consueverunt*: concedit Indulgentias per Sacerdotes à Magistro Generali Ordinis Prædicatorum, vel ejus Vicario duntaxat deputatos, in Sodalitatem Rosarii receptis, & descriptis. Ubi notanda sunt ultima verba, nempe *receptis, & descriptis*, si enim receptio sufficeret, non addidisset: *in scriptis*. De Indulgentiis Stationum videntur Litteræ Reverendissimi nostri Garziæ de Loaysa infra cap. 11. n. 474. ponendæ. Hanc inscriptionem esse necessariam declaravit Capitulum nostrum generale Neapolitanum annò 1600. celebratum his verbis: *Si Fratres nostri voluerint ipsidem Indulgentiis, id est Confraternitatum SS. Rosarii, & Nominis Jesu, gaudere, debent nomina sua facere in libro ad hoc deputato describi ab habente ad id auctoritatem*. Iasinski verbò *Rosarium*: ubi notandum, quòd Capitula Generalia semper à Sede Apostolica approbentur. Idè eddixerunt alii Reverendissimi Generales, è quibus de P. Thoma Turco infra distinctius referemus; qui omnes in erectione Sodalitatis in Litteris institutionis præcipiunt Præsidibus, ut nomina, & cognomina, devotè recipi petentium, in libro, ad hoc specialiter deputato, scribant, ut dictum est c. 2. reg. 10. n. 66. & 589. Demum ipsa B. Virgo citatis verbis inscriptionem exegit. Ad quid ergo adeo energeticè à tot, & tantis præciperetur, si tantæ non esset necessitatis? Ita sentiunt magni Doctores, Clement Loffan *serm. 6. de Rosario*, Leonardus Fosseus *lib. 1. de Rosario disc. 5. c. 1* Vidal in suo *Tract. De propos. damn. annexò nostro P. Martino Wigand exam. 1. ad propos. 37. q. 1.* positam declarationè Capituli Neapolitani allegans, idem quoque, quos consului, responderunt. Hinc cum opposita opinio declarata fuerit falsa, à nemine amplius potest acceptari.

190 Moribundi recipi possunt ad hanc Societatem, si petierint, quibus etiam sic receptis impertiri potest Absolutio Generalis ex speciali S. Matris Ecclesiæ benignitate, etiam antequam actu inscribantur, & ut piè credo, etiam aliis Indulgentiis pro articulo mortis Sodalibus concessis frui possunt. Si tamen decedant, licèt secundum dicenda n. 313. & 319. ipsis suffragia Sodalium vivorù profint, etiam antequam inscribantur, Indulgentiæ tamen eis nequeunt applicari, ut dicitur n. 546. quare ab eruditissimis mihi rescriptum fuit, uti idem moribundi statim eodem die, vel saltem quàm citissime Albo inscribantur, ut præterea etiam Indulgentiam pro die inscriptionis concessam lucrentur.

Detegendus est hic error aliquorum opinantium Confratres Ss. Rosarii gaudere posse Indulgentiis omnium aliarum Confraternitatum, absque eo, quod in illas scribantur: aut hoc privilegium nullibi legitur nostræ Sodalitati concessum, quod aliunde thesaurum proprium prope infinitarum Indulgentiarum, & gratiarum possidet, quod etiam solò est contenta. Multi insuper dubitant, an communicatio Indulgentiarum, inter Regulares abrogata à Paulo V. in Brevi *Romanus Pontifex* 23. Maii 1606. §. 3. ponendo *infra* n. 770. sit restituta, cum alii affirmant, alii negent. Ex quo sequitur, multò minus dari communicationem Indulgentiarum inter Confraternitates, nisi per Sedem Apostolicam alicui particulari tale fuerit privilegium indultum, quale ostendere nequit Confraternitas Rosariana, quæ tamen propterea aliis non est deterioris conditionis, cum ex fine, & objecto, si non nobilior aliis, certè æquè nobilis maneat.

Ut Sodalitatem hanc ingredi volentes in speciale Album describat S. P. Dominicus, aliâ vice ipsa Sacratissima DEI Genitrix serîo præcepit, prout apud Alanum *lib. de Dignitate Psalt.* aliòsque reperitur. Cùm enim S. P. Dominicus vice quadam in mari constitutus, in manus incideret piratarum, ab eisque destinaretur ad trêmes, protinùs tempestas horribilis exorta est, quâ navarchus fluctibus involutus interiit, reliqui verò in magnum vitæ periculum conjicerentur. In his multiplicibus angustiis Dominico ferventer pro incolumitate omnium oranti, B. V. multis fulgoribus coruscans apparuit, & dixit, quod ejus amore tranquillum mare, & apricum cælum velit reddere, dummodò homines illi antea in hoc consentiant, omni die se Psalterium dicturos, & novam Fraternitatem, quæ Jesu Christi, & Virginis nuncuparetur, inchoaturos. Acceptata hac conditione continuò siluère venti, & furentes æquoris fluctus subsedere. Tum Dominico B. Virgo injunxit, librum ut titulò sequenti insigniret. *Fraternitas Psalterii Domini nostri Jesu Christi, & Sacratissimæ V. Mariæ*, illòsque primos Sodales in illum referret. Initium ergo conscriptioni Sodalium ipsa Gloriosissima Virgo dedit.

Quadrat quoque huc, quod in Apolog. B. Alani c. 17. legitur, fuisse nempe devotum quendam tempore S. Patriarchæ Dominici extra se in superna raptum, ubi vidit librum magnò splen-

Splendore circumfusum, in quo Confratres, & Conforores Ss. Rosarii pulcherrimè descripti legebantur: SS. Patres verò Dominicus, & Franciscus illi erant, qui hos exarabant.

194

Quæres 2. an, si Ecclesia, in qua fuit Sodalitas Rosariana erecta, destruat, aut devastetur, insuper & Album Sodalitatis deperdat, aut comburatur, Sodales ibidem inscripti debeant de novo alibi locorum in Sodalitatem scribi?

R. cum Fossæo lib. 1. de Rosario disc. 5. c. 1. n. 5. quòd non sit necesse eos denuo scribi; dico tamen, libros Sodalitatis, etiam vetustos servandos esse, prout etiam communiter servantur, deserviunt etenim ad notitiam status Sodalitatis pristini, & fervoris prædecessorum nostrorum; ad exemplum, ædificationem, sequelam posteritatis. Videantur etiam dicenda cap. 14. n. 613.

185

Quæres 3. quinam habeant potestatem recipiendi, & inscribendi?

R. In Ordine nostro eam tantum habent Provinciales, Priores, Subpriores, locorum Præsidentes, & Vicarii actuales, Prædicatores, etiam tempore Quadragesimæ, Rosarii Promotores, ac Directores Rosariani, Sacristæ majores, si tamen sint Confessarii, & nullus alius. Ita decrevit Reverendissimus Generalis noster P. Antonius de Monroy in sua encyclica ad universum Ordinem nostrum datâ 30. Augusti 1679. idem declarârunt Generales alii, cui decreto etiamnum inhærendum esse edoctus sum ab iis, quos talia scire oportet. Extra Ordinem nostrum eam habent Præsides Confraternitatis, item quibus illi de licentia Reverendissimi Generalis nostri commiserint, de quibus postea specialiter cap. 16.

196

Caput hujus Fraternitatis est, ut omnium merita, suâque sint, ac omnibus communia. B. V.

REGULA IV.

Sodales debent sua merita communicare aliis Confratribus, ac pro iis suas preces, præprimis Rosarianas offerre.

Nota.

Cum prout sæpe benè observat Fossæus, applicatio specialis meritis

meritorum & precum fit in libertate Sodalium, ut eas applicare possint, quibus ipsi velint, & sine eorum voluntate nemo possit earum fieri particeps, hinc secundum mandatum B. M. V. Sodales debent habere ea communicandi voluntatem: unde in ingressu Sodalitatis moneri debent, ut tunc hunc applicationis actum eliciant, secus nec illi aliorum operum participes erunt. Videantur dicenda n. 311.

Decreta hæc, seu cæremonia minùs observatæ nullam penitus culpam importabunt, sed privationis pœnam, quâ pro sola parte omissionis careant parte satisfactoriæ communicationis: idque in solo precum penso, stante interim cæterorû meritorû cõmunitatis participatione. B. V.

REGULA V.

Nullus obligatur ad servandas has regulas sub aliqua culpa! si tamen quis unam non observaverit, privabitur gratis observationi hujus regulæ respondentibus: si verò alias servaverit gaudebit gratis, earum regularum observationi indultis.

Nota.

Notandum, quòd etsi aliquis etiam per longum tempus nullam Sodalitatis legem servaret, non desineret esse Sodalis, ac propterea nullâ opus esset renovatione, qualis fit in Sodalitate Scapularistica, sed sufficit iterum incipere recitare Rosarium.

Ad receptionem, & ingressum in Fraternitatem hanc nulla unquam pecunia pendetur directè vel indirectè, nisi liberâ sponte ad Ecclesiæ ornamenta, ad luminaria, cæteraque Divino cultui necessaria pro cuiusque devotione B. V.

Hoc ipsum, ne à recipiendis ad Sodalitatem pro inscriptione aliquid exigatur, prohibuit Leo X. in Bulla: *Pastoris æterni* 1502. S. Pius V. in Brevi: *Inter desiderabilia* 1569. prohibent ad ipsum Generales nostri in Litteris institutionis inferiùs ponendis: ventant demum Authores, quorum multos recitat Studer p. 3. c. 10. n. 3.

Quilibet Sacerdos annò quolibet tres Missas dicet, unam de Cruce, alteram de Domina (nempe B. Virgine) tertiam pro defunctis in Fraternitate. Non Sacerdotes quilibet hebdomadâ unum dicent Psalterium B. V.

REGULA VI.

Quilibet Sodalis omni hebdomadâ integrum dicet Psalterium Marianum vel per se, vel per alium, pro felici statu S. Romanæ

næ Ecclesiæ, Sodalitatis, & totius Ordinis nostri, meditando My-
steria Rosarii, cui tantum ingenii est, ut ea possit meditari.

Nota.

Hæc regula continet tria: primum, quòd Sodales omnî heb-
domadâ debeant unamquamque ex tribus Rosarii partibus recita-
re. Tempore quidem D. Dominici Sodalibus quotidie integrum
Psalterium persolvendi erat laudabilis consuetudo, ut refert Ala-
nus de Rupe, deinde Colonix Agripinæ & alibi locorum inducâ
fuit lex, vîcujus Confratres obligantur quâvis hebdomadâ tria
Psalteria, & quidem unumquodque integrum unâ die absolvere,
quam legem confirmavit Sixtus IV. in Brevi: *Pastoris æterni*
1478. & Sodalibus eam observantibus indulgit pro integro Rosario
7. annorum Indulgentiam in certis festivitatis obtinendâ: hanc
tamen obligationem sustulit Clemens VII. & declaravit sufficere
ad prædictas Indulgentias consequendas, si per hebdomadam uni-
cum Psalterium, & quidem tribus ejus partibus in tres dies distri-
butis, recitetur: quod in substantia refertur, & confirmatur ab In-
nocentio XI. in Bulla: *Nuper c. 3. n. 8.* item novissimè à Benedi-
cto XIII. in Brevi: *Preiosus §. 4.* Unde illæ tres Missæ à Sacer-
dotibus ampliùs non exiguntur, sed omnibus indiscriminatim
quâvis hebdomadâ integrum Psalterium recitandi obligatio est
imposita.

201 Secundum, quòd hoc Psalterium possit dici per alium, maxi-
mè in casu impedimenti, quod confirmavit Innocentius XI. in
Bulla: *Nuper c. 3. n. 4.* Advertit hîc Fossæus *lib. 1. disc. 9 cap. 1.*
non requiri, quòd substitutus si membrum Sodalitatis; & monet
benè, ut iste substitutus intentionem suam in orando, more alio-
rum Confratrum, ad cõmunitatem referat. Advertit quoque P.
Roth *c. 3. n. 16.* quòd, qui Rosariû permittit recitari ab alio, pri-
vetur propriò meritò, quod acquireret, si solus Rosariû recitasset.

202 Tertium, quòd Rosarium debet dici certò modò: unde dixi I.
quod debeat dici *pro felici statu Ecclesiæ*, nam, ut infrâ ostendam,
per Rosarium multæ obtinentur Indulgentiæ, ad quas illa inten-
tio requiritur. II. *pro felici statu Sodalitatis & Ordinis nostri*, cum
hoc enim onere illi ad communionem bonorum operum, & benefi-
cia Ordinis recepti sunt, & poscit æquitas, ut pro illis oretur, à
quibus magnâ promanant beneficia. III. *Meditandò Mysteria*, dici-
tur enim in formula benedictionis Rosariorum, ut, qui in tali be-
nedictio Rosario *secundum ejusdem sanctæ Societatis instituta, Divi-
na contemplantò Mysteria, devote oraverit*, si particeps gratiarum
&

& Indulgentiarum Societatis: ergo ut Rosarium recitetur *meditando* *Mysteria* est institutum Sodalitatis. Sed de hoc infra

Demum sciendum est, Psalterium in quocunque honesto loco, & quocunque honesto corporis situ persolvi posse.

Die autem festo solempni præter hebdomadarium, Filio, mibique integrum præsentabunt Psalterium. B. V. Hoc fuit observatum tempore B. Alani, ut etiam ipse narrat, modò tamen amplius non exigitur. 203

Pro infantibus autem, infirmis, aliterve impeditis, quotidie unum Pater, & Ave à quocunque licet, offeratur, & tantundem pro defunctis, quos dederit inscribendos, sic per modum suffragii participaturis. Hæc regula est mutata in sequentem.

R E G U L A VII.

IN hanc Confraternitatem suscipi possunt omnis generis, & conditionis homines etiam illi, qui regulas præscriptas servare non possunt, ut sunt defuncti, & infantes, dummodo ipsorum locò ab aliis integrum per hebdomadam Psalterium dicatur. 204

Nota.

Quòd defuncti recipi possint in Sodales, declaravit, & confirmavit Alexander VI. in Brevi: *Illius, qui perfecta charitas est* 4. Idus Junii 1495. in quo confirmat Sodalitatem SS. Rosarii, quæ, ut ipse fatetur, *non solum vivos recipit, sed etiam defunctos Confratres, & Conforores.* 205

Infantes etiam in quibusdam Italiæ partibus sacrò fonte ablutunt statim in Ecclesiam Ordinis nostri deferuntur, ac coram Altari SS. Rosarii Reginae Cælorum ab aliquo Sacerdote certis precibus offeruntur, deinde ut Sodales Albo Confraternitatis inferuntur, & ipsis ad collum appenditur Rosarium, quod abhinc ita appensum gestant. Benè autem circa infantes monet Schaffner, p. 1. c. 11. n. 4. quòd, licet non sint Indulgentiarum capaces, neque devotionem aliquam, aut pium motum sentiant, ac adulti, dum hanc ingrediuntur Sodalitatem; negandum tamen non sit, quòd hoc ipsum eis aliquid profit, quòd Sodalibus sint aggregati, & tanquam clientes à Cælorum Regina in specialem tutelam recepti, quòd ipsorum locò alii preces persolvant: & arbitror Indulgentias recitatione Rosarii, Infantium nomine & locò acquisite, animabus in Purgatorio existentibus esse applicandas. His quàm primùm ad usum rationis pervenerint, intimandum erit, eos jam 206

jam esse Sodales Marianos, & consequenter ad regulas Sodalitatis obligatos.

207 Horum igitur locò aliud agendum non est, quàm hebdomadatim integrum dicere Psalterium, quod est communiter à Doctoribus receptum. Ratio autem hujus est, quia tales per receptionem vel inscriptionem efficiuntur veri Sodales, & hinc ex regula præcedenti obligarentur ad hebdomadale Psalterii pensum: cum igitur ipsi soli illud persolvere non valeant, illud persolvendum erit ab alio. Qui tamen curam hanc cujusdam defuncti in se suscepit, optimè aget, si & ipsi Indulgentias ac sacras communionis applicabit; quòd si autem hoc intermitteret, Anima nihilominus ratione Psalterii alijs communibus suffragiis gauderet. Hoc intelligendum est de illis defunctis, qui primò post mortem inscribuntur, nam pro iis, qui in vivis, etsi paulò ante mortem, jam inscripti sunt, non est necesse recitare hebdomadatim Psalterium, sed aliunde jam sunt participes suffragiorum. Demum non est opus, ut ille ipse, qui alterum sive vivum, sive mortuum inscribi fecit, vices ipsius recitandò Rosarium expleat, sed poterit eas committere alteri etiam non Sodali, ut advertit P. Studer. p. 3. c. 10. n. 3. cum verò non Sodalis nec pro se, nec pro defunctis lucrari possit Indulgentias Rosarianas, damnum non leve defuncto emergeret, si ejus locò consuetum Rosarium diceret non Sodalis.

208 Quòd dictum est de defunctis, & infantibus, intelligendum est de infirmis, & impeditis, qui hebdomadatim non possunt persolvere Psalterium: hi ergo poterunt quoque illud permittere recitari per alium; si tamen impediti isti possint soli recitare Rosarium, sint autem tantùm impediti ab ingressu Ecclesiæ; lucrari nihilominus poterunt etiam domi omnes Indulgentias, alias in Ecclesiis consequibiles, ut dicitur infra n. 535.

209 Quæres 1. an Sodalis substitutus per idem Psalterium possit, & suæ, & alterius obligationi satisfacere; vel debeat unum Psalterium persolvere pro se, & aliud pro altero?

Respondet Schaghamer p. 1. c. 11. n. 9. quòd talis non satisfaciatur per unum Psalterium, sed debeat recitare unum pro se, & aliud pro altero: nam duo distincta debita duarum personarum non extinguuntur eodem actu, sicut nec in civilibus eadem pecuniâ: hinc autem sunt re verâ duo debita duarum personarum: ideòque utrique non poterit satisfieri eodem Psalteriò.

210 Quæres 2. an, si substitutus sit in peccato mortali, oratio ejus alteri profit?

R. Cum S. Thoma, qui in *Suppl. q. 71. art. 3.* quærit utrum suffragia per peccatores facta mortuis profint? ad quod in C. ita respondet, ut etiam solvat quæstionem factam de vivis, ait enim: *Respondeo dicendum, quod in suffragiis, quæ per malos fiunt, duo possint considerari. Primum ipsum opus operatum, sicut Sacrificium Altaris, & quia nostra Sacramenta ex se ipsis efficaciam habent absque opere operantis, quam æqualiter explent, per quoscunque fiant, quantum ad hoc suffragia per malos facta defunctis profunt. Aliud modum quantum ad opus operantis, & sic distinguendum est, quia operatio peccatoris suffragia facientis, potest uno modo considerari, prout est ejus, & sic nullum modum meritoria esse potest, nec sibi, nec alii. Aliud modum, in quantum est alterius, quod dupliciter contingit. Uno modo in quantum peccator suffragia faciens gerit personam totius Ecclesiæ, sicut Sacerdos, dum dicit in Ecclesia exequias mortuorum, & quia ille intelligitur facere, cujus nomine, vel vice sit, ut patet per Dion. in lib. Eccl. Hierarchy. c. 7. inde est: quod suffragia talis Sacerdotis, quamvis sit peccator, defunctis profunt. Alio modo, quando agit ut instrumentum alterius: opus enim instrumenti est magis principalis agentis, unde quamvis ille, qui agit ut instrumentum alterius, non sit in statu merendi: actio tamen ejus potest esse meritoria ratione principalis agentis, sicut si servus in peccato existens, quodcumque opus misericordiæ faciat ex præcepto Domini sui charitatem habentis. Unde si aliquis in charitate decedens, præcipiat sibi suffragia fieri, vel alius præcipiat charitatem habens, illa suffragia valent defuncto, quamvis illi, per quos fiunt, in peccato existant: magis tamen valerent, si essent in charitate, quia tunc ex duabus partibus opera illa meritoria essent.*

Ad ingressum quisque primum ritè confessus SS. Eucharistiam sumat ipsò die, aliòve post tempore opportuno. Dicentque ad sui oblationem Filio, Mibi que factam septies Pater & Ave contra septem peccata capitalia pro Fratribus & Sororibus. B. V. 211

REGULA VIII.

IN die ingressus in Societatem oportet confiteri, & S. Communionem refici.

Nota.

Dictum jam supra est in nota ad reg. 3. n. 182. quod sine S. Communionem subsistat inscriptio; tamen ad consequendam Indulgentiam plenariam oportet ipsò die ad S. Synaxim accedere ita, ut si aliò die quis inscribatur, non lucretur Indulgentiam, sicut mihi interroganti fuit resolutum, quia Bullæ hanc Indulgentiam 212

concedentes, volunt & inscriptionem, & S. Communionem eodem die fieri debere. Preces quod attinet, S. Pius V. requisivit, ut eodem die insuper dicatur saltem una quinquagena, seu tertia pars Rosarii; at postea Clemens VIII. in Bullis citatis ab Innocentio XI. in Brevi *Nuper* c. 2. n. 2. & 3. eandem Indulgentiam inscriptis & communicatis elargitur absque eo, quod aliquas preces persolvendas præscribat; unde concludit P. Roth c. 2. §. 2. hanc indulgentiam plenariam acquiri posse sine hac quinquagena: Communio tamen secundum communem sententiam præcedere, vel subsequi potest inscriptionem: quod autem addit P. Roth, nempe sufficere ad istam Indulgentiam acquirendam, si etiam alia die postea sequatur communio, patet ex dictis non esse amplectendum, neque talis extensio communionis ad aliam diem in ulla Bullarum aperte fuit à Pontificibus admissa. Ex quibus habetur illa 7. *Pater* & *Ave* amplius absolutè nec ad inscriptionem, nec ad Indulgentiam repitri, sed esse solum de consilio.

R E G U L A IX.

213 Sodales ad omnes publicas devotiones Rosarianas comparebunt.

Nota.

Capite 2. dictum est, quales devotiones Rosarianæ publicè debeant institui, & servari, Processio nempe & concio omnibus diebus Dominicis primis in quolibet mense, festis B. M. Virginis, & festis Mysteriorum SS. Rosarii: ad hæc igitur devotè comparebunt Sodales Mariani, & studebunt se tantarum Indulgentiarum participes reddere. Justum autem est, ut sub Sacro cantato, aut Processione aliquam elemosynam tribuant, ut Sodalitas honestius possit observari, quamvis etiam ad hoc nullus absolutè obligetur. Ad majus tamen sacrum comparendi his festis nullam invenio obligationem, licet aliqui aliter scripserint, quia plerumque sermo de Rosario, & Processio post Vesperas habentur.

214 *Ultra Paschalem confessionem ter in anno confitebuntur. B. V.*

R E G U L A X.

Sodales sæpius in anno, præsertim Dominicis primis mensium, aut festis Mysteriorum, & B. M. V. ad consequendas Indulgentias confiteantur, S. Eucharistiam sumant, ac Altare SS. Rosarii visitent. Deceret præterea, ut eadem SS. Sacramenta festis S. P. Dominici hujus Almæ Societatis Authoris perciperent.

Nota.

Expedit valde, ut Sodales recensitis diebùs sæpiùs per annum conscientiam suam per Confessionem purgent, ac studeant Indulgentias plenarias lucrari, quæ ex S. Communionem & Processione acquiruntur: Indulgentiæ enim hæ à Sede Apostolicâ in vanum non offeruntur, & talibùs gratiis Sodales profecto se probarent indignos, si eas sponte oblatas acceptare recusarent. Sunt præterea omnes Indulgentiæ Rosarianæ defunctis per modum suffragii applicabiles, ut postea dicetur; justum autem est, ut Sodales vivi defunctis per Indulgentias plenarias succurrant, quin imò videtur hæc Sodalitas, aliis certam & annuam eleemosynam petentibus, specialiter animi puritatem expetere. Nonnulli præscribunt communionem omnî Dominicâ primâ mensis, & festis Sodalitatis; sed tanta obligatio ex nullo capite probatur, ut etiam observavit P. Studer 3. parte c. 12. n. 5.

Pro defuncto vel defuncta in Fraternitate quilibet unum Pater & Ave dicet. Aderuntque exequiis illius, si commodè poterint, sicque honorabunt se invicem, ut salventur. B. V. 215

REGULA XI.

Sodales veniant ad anniversaria pro defunctis haberi solita. Item pro quovis defuncto dicant unum Pater & Ave, quàm primam ejus obitus innotuerit.

Nota.

Quoad primam regulæ partem observandum est, quòd debeat priùs populo intimari, quò scilicet die illa anniversaria sint celebranda, de quibus suprâ c. 2. reg. 7. n. 54. De secunda parte ait quidem Schaffhammer p. 1. c. 11. n. 9. eam non esse regulam essentialem & universalem, sed particularem: nescio tamen, quare non deberet hoc tam facile, piùmque B. Matris statutum universaliter recipi, & unum Pater & Ave ad signum campanæ, pro recenter defunctis dari solitum, dici, cum illud signum ad hunc ipsum finem sit ab Ecclesia institutum, ut scilicet vivi pro piè defunctis orent. Non autem exigitur, ut Sodales pro quolibet defuncto per universum orbem illud Pater & Ave dicant: cum enim ob immensam Sodalium multitudinem non sit ferè hora, in qua non aliquis decedat, dicta obligatio nimis gravis & odiosa redderetur: sufficit itaque specialiter orare pro defunctis Sodalibus Sodalitatis loci, in quo aliquis degit, & pro illis, quorum obitus fuit peculiariter intimatus. Scribunt præterea Authores nonnulli, debere scilicet annuatim

nuatim pro defunctis Sodalibus à quolibet Sacerdote offerri unum sacrificium Missæ, ab aliis integrum Psalterium recitari; benè tamen Schaffhammer ibidem ait, quòd hoc de rigore non sit præceptum, sed solùm sit quoddam opus supererogatorium, quemadmodum etiam funus defuncti prosequi, & ad ipsius exequias comparere solùm est de consilio, ut ipsa B. Legislatrix per illa verba: *Si commode poterint, expressit, ad quæ pietatis opera etiam Sodales per Indulgentias in Bulla: Nuper Innocentii XI. c. 7. n. 3. invitantur.*

216 *Hæc Confraternitatis formula habeatur propalam in tabula, ut cuius esse cognita possit. B. V.*

Verùm, ut vidimus, hæc formula jam est immutata; bonum tamen esset, si modernæ regulæ in tabella pallam ad Altare Rosarianum haberentur; sed nec hoc in usu servatur, & sufficit, si homines fati erudiantur.

Denique (ait Virgo Sanctissima) ut prædixi, non mando, sed moneo. Qui voluerit omni die offerre Missas, Psalterium Mariæ cum 150. Ave, & 15. Pater benè fecerit, meliùs, qui majus Psalterium Christi cum 150. Ave, & 15. Pater, & Ave supperaddiderit, optimè fecerit, qui maximum Psalterium Christi, & Mariæ cum 150. Pater, & Ave, & cum 50. Credo, Pater, & Ave obtulerit. Longè is optimè, qui cum totidem puncturis, seu disciplina ictibus horum aliquid quasi litaverit. Jam verò omnes is explevit numeros, qui prædictis addiderit animam velut, ac vitam, nimirum meditationem Vitæ, Mortis, & Gloriæ Christi. Istis post Missæ Sacrificium sanctissimum haud mihi gratius quidquam est. Quò certius filii præsidium, meumque patrocinium constabit Psaltis nostris, ego illis Mater ero, Magistra, & Amica; imprimis autem Filius meus Pater eis, Magister, & Amicus erit. Et sic volo de utroque sentiant, sperent, & confidant. Hucusque Alanus.

Nota.

Alia duo Psalteria, de quibus hic sit mentio, jam non sunt in usu. Tertium observavit S. P. Dominicus, qui qualibet nocte orandò Psalterium ferreà se catenâ cæcidit.

217 *Nemo jam arbitretur statuta Deiparæ fuisse per injuriam, & temerè immutata, cum ipsa sub rigore eadem non præceperit, sed observari solùm monuerit, & suaserit: hinc etiam Ecclesiæ Catholicæ pro diversitate temporum immutandi, & augendi reliquit potestatem, quæ deinde, ut vidimus, dicta statuta immutavit, & ad majorem devotionem, & splendorem Confraternitatis auxit.*

CAPUT VII.

Diverſa circa regulas Sodalium dubia
reſolvuntur.

Quæres primò, an regulæ recenſitæ debeant neceſſariò
ab omnibus obſervari? 218

R. Omnes hæ regulæ à Sodalibus in communi
obſervari debent, id eſt, quòd ſemper quidam compa-
reant ad devotiones publicas, ſeu conciones, Proceſſiones, anni-
verſaria &c. Ratio eſt, quia Sodalitas aliqua in vanum in aliquo lo-
co non inſtituitur; debent ergo ſtatuta illius ſaltem ab aliquibus
ſervari. Accedit, quòd Præſes teneatur in conſcientia omnes de-
votiones publicas inſtituere, quòd fieri non poſſet, ſi nullus Con-
fratrum accederet; quibus enim tunc concionabitur? aut quibus
Roſarium præorabit? quomodo publicam ducet Proceſſionem? In
particulari tamen nemo Sodalium ad omnes regulas ita obligatur,
ut, ſi unam non ſervaverit, Indulgentiis omnibùs & gratiis prive-
tur. Laudabilis tamen, nec omnino abolenda eſt eorum conſue-
tudo, qui, dum per ſe ad diſtas devotiones accedere vel nolunt, vel
non poſſunt, alios, ut famulitium ſuum, ad eas ſui locò mittunt,
Indulgentias tamen aſtibus illis conſeſſas, quos non per ſe, ſed per
alios ponunt, non aſſequuntur; exceptò ſolò Roſariò, quòd etſi
Sodalis per alium dici curet, 100. dierum Indulgentiam conſequi-
tur, ut conſeſſit Bulla *Nuper* Innocentii XI. c. 3. n. 4.

Quæres 2. Quænam regulæ ſint eſſentiales, & ad conſequen-
das Indulgentias neceſſariæ? 219

R. Regula 1. eſſentialis, & fundamētalis eſt, quòd aliquis debeat
eſſe receptus ad ſocietatē: ſecunda principalis eſt, quòd Sodalis de-
beat dicere quavis hebdomadâ trinum Roſariū, & quidem Myſteria
& Dei beneficia meditandò, iſte enim eſt Sodalitatis finis, ut dic-
tum fuit cap. 1. § 4. Inſcriptio ad quas gratias conſequendas ne-
ceſſaria ſit, diſtum fuit cap. præced. reg. 3. Quæ ad participanda
aliorum merita neceſſariò deſiderantur, dicentur cap. 8. Ad lucran-
das autem Indulgentias in rigore non obligantur Sodales; ex ſup-
poſitione tamen ſi eas lucrari velint, videtur eſſe ſecuriùs aſſeren-
dum, quòd velut fundamentum requiratur trina per hebdomadâ
Roſarii recitatio ſecundum dicenda n. 509. deinde poſitio operum
præ-

præscriptorum, de quibus latissimè postea cap. 12. Sicut autem Indulgentiæ, & gratiæ non sunt inter se essentialiter connexæ, sed una acquiri potest sine altera, ita & regulæ inter se non sunt ita arctè connexæ, ut una servari non possit sine altera: sed neque quævis regula connexa est cum omnibus gratiis, sed singulæ gratiæ dependent à singulis regulis. Ex quibus apertè sequitur, quòd ille, qui adimplet unum statutum, obtineat gratiam eidem statuto annexâ, non verò alias; & si vellet adipisci omnes, deberet servare & omnes condiciones requisitas. Quare, qui quævis hebdomadâ persolvit integrum Psalterium, non tamen comparet ad publica devotionis exercitia &c. lucratur quidem Indulgentias, & gratias recitanti bus Rosarium indultas, at non gaudet Indulgentiis aliis bonis operibus concessis.

220 Quæres 3. an sufficiat recitationem Rosarii mente peragi, an verò debeat esse peracta voce?

Respondeo sub distinctione; si Rosarium debeat dici ex voto; non potest dici mentaliter, quia votum accipiendum est tanquam præceptum Ecclesiasticum, hoc autem solâ oratione mentali non impletur. *Candidus noster tom. 2. disq. 25. art. 22. dubit. ult.* debent itaque proferri omnia verba distinctè; non tamen requiritur, ut aliquis se ipsum audiat, cum hoc nec ad recitationem Horarum Canonicarum de jure communi requiratur. *Idem ibid. art. 24. dub. 1.* In Constitutionibus tamen nostris *dist. 1. c. 1. ad lit. D.* statuitur, ut Horæ Canonice, quando in privato dicuntur, taliter recitari debeant, ut ille, qui dicit, nisi sit surdus, vocem propriam possit audire. Si verò Rosarium dicendum est ex devotione, & ad satisfaciendum legibus Sodalitatis, tunc dico cum Fossæ *lib. 1. disq. 6. a. 1. n. 2.* quòd sufficiat illud recitare solâ mente; dum enim dicitur ex devotione, dicitur liberè & suâ sponte: sicut ergo dici potest vel stetitendo, aut ambulando &c. ita & aut sola mente, aut externâ voce: sed nec Ecclesia, nec leges Confraternitatis in hoc aliquid determinârunt; utraque tamen mentalis simul, & vocalis ob duplicem, videlicet corporis, & mentis pœnalitatem seu laborem, plus valere censendæ sunt, quàm altera oratio seorsim tantum. Si tandem per Rosarium desideret aliquis consequi Indulgentias, illud non sola mente, sed voce externâ recitare oportet, quia, ut dicitur n. 437. Indulgentiæ per solam mentalem orationem secundum sententiam veriore non obtineri.

221

Quæres 4. An liceat interrumpere Rosarium?

R. Si licet ex rationabili causa, cum intentione tamen con-

tinuandi, interrompere unam Horam Canonicam, etiam licebit interrompere unam Rosarii partem, imò & eandem decadem. Hoc extendit Candidus *ibidem* art. 23. *dubit.* 1. etiam ad casum, quò aliquis se obligavit ad id dicendum ex voto. Interruptum deinde Rosarium, quàm primùm fieri poterit, resumatur, ita ut ordinariè interruptio hæc ultra unum diem non protendatur: in casu tamen tanti impedimenti, ut intra unum diem non possit eadem Rosarii pars absolvi, iudico, quòd possit alterò die compleri, sicut in Ordine nostro divisim etiam per plures dies persolvi potest Officium defunctorum, cum nec hujus, nec Psalterii Mariani dicendi obligatio sit affixa diei, sed hebdomadæ.

Quæres 5. an, si quis Rosarii locò dicat Horas Canonicas, Sodalitati satisfaciatur? 222

Multi sunt, qui autumant, quòd possit cuique Sodalitati per solum Breviarium satisfieri; hujus tamen opinionis aliud fundamentum non invenio, nisi quòd Breviarium sit præstantior, digniorque omnibus aliis oratio, ut supra c. 1. n. 16. observatum fuit; ex quo jam inferitur, quòd multò melius per illud, quàm per alias quascunque preces possit cuilibet Sodalitati satisfieri.

Dico tamen I. Per Breviarium non acquirentur Indulgentiæ, quæ acquirentur per Rosarium & alia Sodalitatum opera. Nam Indulgentiæ tantum donant, quantum sonant secundum receptam Theologorum regulam, neque pro iis requisita opera mutari possunt ad libitum, sed in nonnullis tantum Indulgentiis potestas opera præscripta commutandi à summis Pontificibus conceditur confessariis; vel certè solò Breviariò possit quis omnes omnium Confraternitatum, imò totius orbis Indulgentias adipisci; quod tamen non est verum.

Dico II. Si spectetur finis proximus cujuscunque Sodalitii, qui sanè spectari debet, censeo, Breviariò minimè Sodalitatibus satisfieri; nam quævis præscribit certas preces, aut alia pietatis opera; sicut & Rosarianæ finis non est recitatio Breviarii, sed Rosarii, quò proinde per Horas Canonicas frustratur. Hinc ex hac parte Deo & Cælitibus magis accepta sunt opera præscripta, quàm Breviarium.

Dico III. Qui Rosarii locò recitat Horas Canonicas eo fine, ut Sodalitati satisfaciatur, aliquò imperfectò modò, & secundum quid eidem satisfaciatur; tum quia melius agit, quàm si pro Sodalitate nihil egisset, tum quia Rosarii loco orationem persolvit longè perfectiorem. Quòd si præterea Horas Canonicas offerat Deo pro aliis

Sodalibus, magnum ex communicatione meritorum aliorum Sodalium fructum capiet, videatur tamen n. 315. quod autem oratio Breviarii non tantum, inquantum meritoria de congruo, sed etiam inquantum impetratoria, licet pro tota Ecclesia fieri debeat, etiam pro particulari persona offerri possit, mihi certissimum est; cum Superiores Regularium, dum aliquem ad beneficia Ordinis, seu ad participationem bonorum spiritualium omnium recipiunt, pro eodem postea omnia bona opera, precésque omnes, etiam in choro persolutas, Omnipotenti Deo offerant.

223

Quæres 6. An Rosarii locò, quod quis hebdomadatim persolvere non potest, offerri possit aliquis actus virtutis, & an per hunc satisfiat Societati?

Author anonymus libelli Germanici geistliches Schagkästlein editi Augustæ Vind. 1729. lib. 5. 6. instructione 6. ad consolationem illorum, qui aliis occupationibus, quasi absorpti, non possunt persolvere hebdomadale Rosarii pensum, scribit, quod, si alium virtutis actum v. g. patientiam in improbis laboribus, aut infirmitatibus, obedientiam &c. in Rosarii vicem offerant, æquè benè, si non melius, satisfaciant; & quod tali virtutis actu Deus ac Beatissima Mater oblectentur magis, ac tepidè persolutò Rosariò. Et hujus asserti duplicem assertit rationem: prima est, quæ coincidit cum superiori, quia nempe actus virtutis positus cum fervore Deo acceptior est, quàm aliæ tepidæ preces; sicut, inquit, si pauper quidam deberet unum florenum, quem si non haberet, suo creditori offerret vitulum saginatum triplò plus valentem, summè ipsum contentum redderet, suumque extingueret debitum. Altera est, quod per talem virtutis actum æquè satisfiat fini Sodalitatis, qui est esse virtuosum.

Respondeo tamen ad hoc, prout ad præcedens, quod scilicet per talem virtutis actum non obtineantur Indulgentiæ recitationi Rosarii concessæ, & quod ex una parte quidem Deo acceptior sit talis actus, quàm tepidum Rosarium, ex altera tamen parte cum fervore peractum Rosarium gratius est, quàm alius virtutis actus, quia per Rosarium satisfiat Sodalitatis fini. Unde ad alteram rationem dico, quod quidem quælibet Sodalitas intendat, ut homines evadant virtuosii, sed tanquam finem remotum: tanquam finem verò proximum intendunt observantiam suarum regularum: unde, licet omnes Religiones pro fine habeant perfectionem; regulas tamen pro libitu permutare Religiosis est inhibitum: ita pariter etsi omnium Sodalitatum finis sit virtus, Sodalibus tamen

leges invertere, & præscripta cum aliis commutare non licebit.

Quæres 7. Quid ergo talibus suadendum, qui asserunt se propter occupationes non posse per hebdomadam integrum persolvere Psalterium? 224

R. Tales instrui debent, quomodo tempus ad recitandum quærere debeant; potest enim unò die festò integrum dici Psalterium, & sic pro tota hebdomada satisfieri: item potest dici ambulandò per viam, quæ, si longior sit, eò erit ad orandum opportunior. Præterea si per diem tempus non supererit, detrahendus est somno quadrans horæ. Item Rosarium dici potest intercisè. Quòd si quis nec istò modò poterit quavis septimanà integrum Rosarium dicere, faciat illud sui locò dici ab alio, vel legi annuatim unù Sacrum secundum dicenda n. 315. si nec hoc ipsi sit possibile, tunc Rosarii loco offerat Deo, Virginique Immaculatæ aliud virtutis opus, ac sinceram, promptamque voluntatem, quæ sine dubio pro ipso factò reputabitur, nec talem à participatione bonorum operum Sodalium reliquorum exclusum iudico; Indulgentias tamen non lucrabitur, quæ non interno affectui, sed externæ actuali recitationi conceduntur.

Quæres 8. an Sodalis, qui pluribus septimanis, aut etiam tota vitâ preces Psalterii negligit, peccet? 225

R. Cum Fosso lib. 1. disc. 6. c. 1. in fine; si talis negligit ex affectata malitia, seu contemptu, sic ut cum murmure, & despectu hoc genus orationis deserat, tunc peccat vel venialiter, vel mortaliter secundum modum & rationem contemptûs, ut ex miraculis quibusdam satis colligitur, quale etiam supra c. 1. n. 25. retulimus. Si faciat hoc ex crassa, & ut vocant, supina negligentia, tunc peccat, sicut aliàs per neglectum eorum, quæ ad salutem animæ, profectumque spiritualem attinent, peccaret; & participatione meritorum, quæ ex recitatione Psalterii proveniunt, caret: cæterorum tamen operum bonorum meritûs, quæ omnibus Christi fidelibus communia sunt, minimè destituitur. Addo, quia secundum S. Bernardum, Neglectus semper culpabilis est, contemptus verò damnabilis. Si verò intermittat ex nimia occupatione, labore, aut infirmitate, licet intermissio sit diuturna, non peccat, & tunc habet locum, quod dictum fuit reg. 5. cap. præcedenti. Si demum ex aliqua aliâ levi causa non persolveret suum pensum, non est facilè definire, an ommissio hæc sit peccaminosa, nisi aliquis advenerit contemptus.

Quæres 8. an Recitandò Rosarium possit satisfieri aliis Sodalitatibus? 226

Respondet idem Author anonymus ibidem, quòd possit satisfieri iis, quæ non nisi 7. *Pater, & Ave*, aut adhuc pauciora requirunt, & benè, quia illa *Pater, & Ave* includuntur in Rosario, in quo tam dolores, quàm gaudia, & virtutes Christi, & B. Virginis recoluntur: tum etiam quia Rosarium potest in honorem cuiuslibet Sancti offerri, & insuper ex pluribus intentionibus recitari, ut dicetur n. 508 & sic etiam cuiuslibet Sodalitatis finis salvari: tum quia eodem actu plura præcepta adimplentur; Indulgentias tamen singularum Confraternitatum non lucrificiet, sed illas tantum, quas lucrandi habuerit intentionem, quia, prout dicetur n. 465. eodem actu diversis titulis concessæ Indulgentiæ non acquiruntur: præsertim si aliarum Sodalitatum preces debeant ex propriis coronis, vel grans ad hoc benedictis recitari, prout fit in Sodalitate 7. dolorum B. M. V. &, ut novissimè introductum est in Societate S. Corigiæ apud RR. PP. Augustinianos, ut nempe ad consequendas Indulgentias necesse sit sua 13. *Pater, & Ave* recitare ex benedictis 13. grans, quæ jam in uno filo circumferuntur.

227 Ex istis omnibus colligi jam potest, quid sentiendum sit de iis, qui multis sese permittunt adscribi Sodalitatibus, quibus deinde omnibus unâ recitatione Divini Officii, aut Rosarii, vel aliquò virtutis actu intendunt satisfacere: isti siquidem ex parte non satisfaciunt, cum alias Sodalitates suis finibus frustrent, sed nec illarum Indulgentias consequuntur. Constat præterea, tales nullam Sodalitatum, prout decet, fervidè observare, sed jam huic, jam illi adhærere. Longè proinde meliùs est, paucarum Sodalitatum obligationem in se suscipere, illasque singillatim magnâ, & constanti devotione explere, quàm multis, sed absque observatione obrui: melior quoque est brevis, sed devota, quàm longa, sed festina, sed tepida oratio, testante D. Hieronymò *de consecr. d. 5. c. Non mediocriter: Melior est septem Psalmorum decantatio cum devotione, & cordis puritate, & spirituali hilaritate, quàm totius Psalmi vii modulatio cum cordis tristitia, & anxietate.*

228 Quæres 9. an licitè possit institui, ut annuatim Sodales aliquid ad honestam Societatis sustentationem, vel rerum Societatis conservationem pendant?

Respondet S. Antoninus 1. p. tit. 1. c. 5. §. 19. apud Fossæum lib. 1. disc. 5. c. 1. n. 7. dicentem: *De Confraternitatibus, in quibus statutum est, quòd nullus recipiatur, nisi promittat, vel juret se daturum tantum annuatim; in hujusmodi datione non habet locum simonia, quia hujusmodi Confraternitates non possunt verè dici Religiones, sed*

Congregationes ad benefaciendum. Quinimò si talis datio temporalium ab eis imponatur pro eleemosynis faciendis, ut pro alendis pauperibus, pro redimendis captivis (addi potest, pro extruendis, vel ornandis Altaribus, pro majori decore Capellæ Sodalitatis, aliisque, quæ ad Dei gloriam, proximi salutem, aut ædificationem ordinantur) laudabile est, & tales Fraternitates bonæ sunt. Et similiter si oportet, quod semel, aut iterum, vel sæpius in anno conveniant Confratres ad tractandum de salute animarum (addit Fossæus, ad audiendum verbum Dei, celebrandas Missas, faciendas orationes pro vivis, & defunctis, ad excitandam devotionem) & ad disponendum de agendis, & propter hoc expensæ fiant : justum est, ut ponant inter se aliquam certam quantitatem. Tamen ad tollendam omnem ambiguitatem secundum Ul. tutius esset, quod hujusmodi statuta sub forma affirmativa, puta : si quis dederit tantum, recipiatur in Confratrem ; & non per verba negativa, scilicet : qui non dederit tantum, non recipiatur. Sed secundum Raymundum juramentum in hujusmodi non approbatur propter periculum perjurii. Singula ferè S. Antonini verba cavillant Doctores apud Donatum nostrum tomo 3. De rerum Regulariũ praxi tract. 8. 9. q. 17. concludit nihilominus Donatus ; tales leges non fore simoniacas, & consequenter licitas.

Nihilominus modò post S. Piũ V. id statuere non licet: ita enim Sanctus ille Pontifex statuit in Brevi, *Inter desiderabilia*, die 28. Junii 1569. ubi ita loquitur: *statuimus, quod nulli licitum existat, minúsque aliquis Capellam Ss. Rosarii in quavis Ecclesia, sive loco erigere præter dictum Generalem (scilicet Ordinis Prædicatorum) aut ab eo deputatos, ac præfatum Ambrosium (is fuit sacerdos Ordinis ejusdem) minúsque aliquis Confrater seu vir, seu mulier aliquid eidem Societati pro illius ingressu, vel alia quavis de causa persolvere, supple, cogatur, nam spontanea oblatio non prohibetur. Et talis lex prudenter in Ordine nostro non admittitur, ne pauperibus ad hanc Sodalitatem via præcludatur, & ut omnis avaritiæ suspicio à mentibus pusillorum tollatur.*

Quæres 10. quamdiu aliquis maneat in Sodalitate?

229

R. Tamdiu manet, etsi præscripta non peragat, donec vel ipse renunciât, vel è Sodalitate ejiciatur. Si postea in eam iterum venire desideret, sufficit, si de novo iterum in eam recipiatur, & non est necesse, ut nomen ipsius denuo Albo inscribatur, nisi fuisset deletus, & sufficit, si illa anterior inscriptio rata habeatur.

CAPUT VIII.

De communicatione bonorum operum, quæ in Sodalitate Rosariana viget.

Riplici speciali fœdere, seu cõmunicatione bonorum operum conjungi Sodales Marianos, nempe cum Beatis in cælo, alterum cum altero in mundo, & cum Ordine nostro Prædicatorum, dictum fuit jam superius cap. 1. n. 21. præterea c. 6. n. 196. ostensum est, Sodales in ingressu Sodalitatis debere sua bona opera aliis communicandi habere voluntatem, de qua communicatione sæpe hinc inde facta fuit mentio. Ut autem triplex hæc communio intelligatur ex fundamento, fit.

§. I.

Quænam bona opera possint communia pluribus fieri, & quomodo?

230 Omnia opera bona iusti *meritoria* sunt, & *satisfactoria*: meritoria, in quantum bona, & hoc dupliciter, *de condigno*, & *de congruo*. *De condigno* meretur homo, dum ponit aliquid opus, cui ex iustitia debetur aliquid præmium, & ita meretur per opera bona præmiũ effẽciale in cælis, & augmentũ gratiæ: *de congruo* verò meretur, dum ponit opus, cui non competit ex iustitia aliquid præmiũ, sed solum ex quadam convenientia, & ita per opera bona iustus meretur, ut Deus intuitu horũ operũ etiam aliis hominibus aliquid beneficiũ præstet, v. g. peccatores convertat, in iustis gratiam augeat: sic inquit cum Petro de Palude nostro Sylvester de Prierio æquẽ noster *Summæ parte 2. verbò Participatio*, propter merita Abraham liberavit Deus Loth, & quandoque parciat impiis propter justos. *Satisfactoria* sunt, in quantum pœnalia, nam omnis virtutis actus, quantumvis suavis, laboriosus est, & difficilis, virtus quippe circa difficultia versatur, ut ait Aristoteles *lib. 5. Eth. c. 3.* & cum in quolibet actu omnes circumstantiæ observari debeant, non fit sine difficultate & labore. Hinc per quemcunque actum bonum potest aliquod modò pro peccatis satisfieri, & pœnæ promeritæ remissio aliqua, etiam de condigno obtineri. Iter hæc opera bona oratio præter hoc, quod sit *meritoria* & *satisfactoria*, est etiam *impetratoria*, ita ut iustus per eam possit aliquid à Deo impetrare.

Hæc

Hæc opera bona nemo aliis communicare potest, in quantum sunt *meritoria de condigno*; nemo enim alteri mereri potest æternam vitam, & augmentum gratiæ *de condigno*, nisi Christus, cum sit caput hominum, & Angelorum. Nemo ergo recipiet præmium, quod alius per sua bona opera promeruit, sed *Unusquisque propriam mercedem accipiet secundum proprium laborem* 1. Corinth. 3. In quantum sunt *meritoria de congruo*, communicari possunt aliis, quod idem est, ac justus per talia opera mereri potest aliis aliquod cœleste beneficium, ut jam fuit superius n. 230. declaratum.

Duplici modò bona hæc, in quantum *meritoria* communicantur aliis, unò ratione charitatis, & communionis, quæ inter omnes *Fideles* existit, etsi homo expressè illa nemini communicet, ita ut, etsi homo nihil horum cogitet; alii tamen eadem bona participant ratione charitatis, quam communicationem quidam Authores vocant *indirectam*: aliò modò applicari possunt intentione speciali uni, vel pluribus, & tunc isti majus inde emolumentum capiunt, ac alii, & hæc communicatio à quibusdam dicitur *directa*.

Fructum communicationis hujus describit D. Thomas in Suppl. q. 71. art. 1. c. his verbis. *Quantum ad aliquid, quod est consequens, vel accessorium ad statum, scilicet beatitudinis, opus unius potest valere alteri non solum per viam orationis, sed etiam per viam meriti. Quod quidem dupliciter contingit, vel propter communicantiam in radice operis, quæ est charitas in operibus meritoriis. Et ideo omnes, qui sibi invicem charitate connectuntur, aliquod emolumentum ex mutuis operibus reportant; tamen secundum mensuram statûs uniuscujusque, quia etiam in Patria unusquisque gaudebit de bonis alterius: & inde est, quod articulus fidei ponitur Sanctorum communio. Aliò modò ex intentione facientis, qui aliqua opera specialiter ad hoc facit, ut talibus profint. Unde ista opera quodammodo efficiuntur eorum, pro quibus fiunt, quasi eis à faciente collata: unde possunt eis valere vel ad impletionem satisfactionis, vel ad aliquid hujusmodi, quod statum non mutat. Quod magis explicans Emanuel Rodriguez tomo 1. qq. Reg. q. 33. art. 3. docet, quod fructus hujus communicationis meritorum non sit, ut ille, cui communicantur, ex hoc immediatè absque ullo bono opere, & dispositione habeat gratiam gratum facientem, & præmium gloriæ; conducit tamen illa ad hoc, ut ille consequatur à Deo gratiam conversionis, illuminationem, & virtutum profectum; conferantur illi bona spiritualia, præservetur à peccatis, aliisque tam animæ, quam corporis malis liberetur.*

234 Communicatio ex intentione directa, ut jam monui, & con-
sentiunt omnes, magis proficua est, quàm prima. In qua iterum
sunt aliqui gradus, & non omnibus æqualiter prodest, sed secun-
dum quandam mensuram, & una quidem mensura est intentio ap-
plicantis merita, & altera mensura est dispositio participantis: di-
ctum est enim, quòd, si quis alteri expressè, & directè comunicet
merita, illum plus juvent, quàm si fuissent solum indirectè, &
voluntate interpretativà applicata. Item stat adhuc penes commu-
nicantem, ut etiam per voluntatem expressam, & directam plus
velit sua merita uni prodesse, quàm alteri, & ita potest adhuc uni
applicare specialius, quàm alteri. Certum quoque est, quòd men-
sura hujus fructus ex parte participantis sit ejusdem dignitas, &
dispositio, unde digniori, magisque disposito plus, quàm alteri
indigniori profunt.

235 Præterea bona opera, ut meritoria de congruo, possunt non tan-
tùm uni personæ, sed etiam pluribus v. g. integræ communitati,
aut familiæ communicari, in quo casu, ut docent D. Thomas,
locò citatò, Paludanus, Sylvester, & cæteri omnes, participatio me-
 ritorum non minuitur ex multiplicatione participantium, sicut
non fit deterior conditio hominis Christiani multiplicatis electis ad
gloriam, sed melior: cujus rationem assignat D. Thomas in Suppl.
q. 71. art. 13. c. *Quia charitas non minuitur, si distribuatur affectus
in multos, imò magis augetur: & similiter etiam gaudium, quantum
pluribus est commune, fit majus, ut dicit Augustinus 8. Conf. c. 4.* In-
super merita ipsa non distribuuntur in multos per appropriationē,
sed solum Deo repræsentantur, ut ipse intuitu horum aliis aliquod
conferat beneficium. Unde dum novi ad participationem merito-
rum assumuntur, prioribus nihil decedit. Nihilominus dum me-
rita pluribus simul confusè applicantur, tunc quidem, quantum
est ex parte applicantis, omnibus illis æqualiter profunt, minus
tamen, quàm dum uni in particulari sunt applicata, cum hęc adhuc
specialior intentio interveniat: dum etenim pro alio directè offe-
runtur merita, semper intercurrit aliqua oratio, hæc autem, ut di-
cetur n. 288. quoad vim impetratoriam magis prodest applicata
uni determinatè, quàm pluribus in communi & confusè.

236 Demum sciendum est fructum hunc non esse infallibilem;
meritum siquidem de congruo non semper & infallibiliter conse-
quitur præmium, cum non debeat ex justitia, sed ex quadam
congruentia. *Paulus à Conceptione suæ Theologie tomo 3. tract. 14.
disp. 2. v. 1.*

§. II.

Quomodo opera bona, ut *satisfactoria*, aliis communicari possint ?

Communicare opus bonum ut *satisfactorium* alteri, seu communicare ipsam satisfactionem est offerre Deo opus satisfactorium, ac petere, ut Deus tantum de pœna remittat alteri, quantum propter hoc opus bonum remittendum nobis esset de pœna peccatis nostris debita; vel breviter, est agere pro altero pœnitentiam: & hæc communicatio vel oblatio satisfactionû pro peccatis alterius hominis, se habet ad modû solutionis alieni debiti, tanquã si unus pro altero indigenti ex propriis facultatibus solveret, quod alter debet.

Quæres jam primò, an pœnam satisfactoriam possit unus pro alio explere? 238

Respondeo cum S. Thoma in Suppl. q. 13. art. 2. quòd possit, quod in *sed contra n. 2.* ita pulchrè probat. *Charitas magis potest apud Deum, quàm apud homines; sed unus potest apud homines pro alterius amore debitum alterius solvere: ergo multò fortius hoc in divino iudicio fieri potest.* Quæ ratio stat tam pro vivis, quàm mortuis, & ex ea habetur, quòd Deus opus bonum pro pœna alterius acceptet. Ad hoc tamen requiruntur aliquæ conditiones:

Ex parte satisfaciendi, sive pro se, sive alio intendat satisfacere, requiritur primò status viæ: unde Beati in cœlo nec quidem proprias satisfactiones possunt ampliùs alicui communicare: illæ enim aut in eorum vita jam cuidam applicatæ fuerunt, vel sunt repositæ in thesauro Ecclesiæ; semel autem applicatæ, non communicantur ampliùs, clavim verò ad Ecclesiæ thesaurum non possident Beati, sed Vicarius Christi in terris. Deinde requiritur status gratiæ, ut verior & securior sententia docet. Demum intentio specialis & directa pro altero satisfaciendi: nam communicatio satisfactionum ita à sola hominis voluntate dependet, ut illæ nemini, nisi illi tantum profint, pro quo aliquis voluerit voluntate expressâ, aut saltem interpretativâ satisfacere. Intentio verò ista formari debet, antequam opus terminetur, nam ut primùm opus sortitur finem, aut remittitur pœna opus ponenti, aut applicatur alteri, vel certè in Ecclesiæ thesaurum reponitur, & hinc liberæ dispositioni hominis subtrahitur. Ita communiter Doctores.

Ex parte operis requiritur, quòd sit voluntarium, liberum, moraliter bonum; non tamen obstat, si sit præceptum, quin & per flagella à Deo immissa, patienter tamen tolerata, possumus Deo

128 *Caput VIII. De communicatione bonorum operum*
pro peccatis satisfacere, ut docet Concilium Tridentinum sess. 14.
de pœn. c. 9.

Ex parte ejus, pro quo satisfit, requiritur remissio culpæ, & status gratiæ, nam remissio pœnæ est actus amicitia, qui à Deo non præstatur inimico. *La Croix lib. 6. p. 2. q. 178. & sequent.*

339 Quæres 2. an eò ipsò quod aliquis satisfaciat pro alio, satisfaciat etiam pro peccatis proprijs?

Respondeo cum S. Thoma, qui in Suppl. q. 13. art. 2. ad 3. ita scribit: *Non autem, qui pro alio satisfacit, etiam pro se ipso satisfacit, quia illa quantitas pœnæ non sufficit ad utrumque; tamen satisfaciendò pro alio, sibi meretur aliquid majus, quàm sit dimissio pœnæ, scilicet vitam æternam.* Doctorem Angelicum sequuntur omnes in hoc, quòd per eandem numerò satisfactionem non possit aliquis satisfacere pro peccatis proprijs & alienis, nisi fortè illa satisfactio esset ad hoc sufficiens, aut excedens pœnam, & peccata utriusque, quod vix contingit. Hoc probatur alià efficaci ratione & paritate: qui pro alio solvit debitum, per eandem numerò pecuniam non solvit etiam debitum proprium, si eadem pecunia non sufficiat pro debito utroque; sed satisfactio pro alio se habet per modum solutionis debiti alieni. ergo.

240 Jacobus tamen Munfordus S. J. in suo tractatu *de misericordia Fidelibus Defunctis exhibenda* c. 10. & cum eo multi alii docent, quòd actus, quò pro alio offertur satisfactio propria, propter insignem charitatem fiat de novo satisfactorius, unde per priorem satisfactionem deletur debitum alienum, per alteram proprium.

Probant hoc primò. omnis actus meritorius simul est satisfactorius, ut dictum est n. 230. sed actus iste est meritorius; ergo & satisfactorius.

2. *Charitas operit multitudinem peccatorum* 1. Petri 4. v. 11. *Item Eleëmofyna ab omni peccato, & à morte liberat, & non patietur animam ire in tenebras* Tobia 4. v. 11. sed hic actus est maximè charitatis, & eleëmofynæ spiritualis: ergo.

Dico tamen. Licet omnis actus bonus, præsertim si à magna charitate procedat, sit satisfactorius; si tamen ille alteri transcribitur, tunc actus ille vel non redditur de novo satisfactorius; vel si redditur, tunc illa nova satisfactio cum priori communicatur alteri. Si enim non ita res se haberet, tunc illa nova satisfactio, si iterum alteri applicaretur, (non enim apparet aliqua ratio, cur non posset alteri applicari, cum sit ejusdem naturæ cum prima) posset iterum actus fieri de novo satisfactorius, & sic iretur in infinitum; quod asserere est absurdum.

Quæ-

Quæres 3. an satisfactiones suas possit homo pluribus appli- 241
care, & quò modò ipsis profint ?

Respondeo esse extra dubium, quòd possint applicari pluri-
bus ; tunc tamen, cùm sint finitæ, inter eos dividuntur ita, ut,
quòd plures illi fuerint, eò minùs de pœna singulis remittatur, pro-
ut docet S. Thomas in Suppl. q. 71. art. 13. c. Notat ad propo-
situm Cajetanus noster tomò 2. *Opusc. tract. 3. §. Cavetamen*, quòd
satisfactio unius operis possit etiam transcribi pluribus personis, &
secundum proportionem inter eos dividi : itaque censet, quòd, si
quis celebrandò Missam mereretur remissionem pœnæ unius anni,
& eam donaret duobus, tunc quivis relevaretur pro medio anno ; si
tribus, pro tertia anni parte ; quòd si verò uni soli totam velit sa-
tisfactionem donare, tota ei etiam soli cedat in emolumentum.

Quæres 4. an sit consultum pro alio offerre Deo satisfactiones 242
superabundantes ? hæ autem illæ sunt, quibùs homo non habet
opus, sed aliunde in Ecclesiæ thesaurum cederent.

Videtur quòd non : nam Sancti satisfactiones suas nec vivis,
nec defunctis applicârunt, sed eas reposuerunt in thesauro Eccle-
siæ teste D. Thoma 4. dist. 20. 1. 3. q. 1. c. ubi ait : *Sancti, in quibus
superabundantia operum satisfactionis invenitur, non determinatè pro
isso, quiremissione indiget, hujusmodi opera fecerunt ; (aliàs absque
omni indulgentia remissionem consequeretur) sed comuniter pro tota Ec-
clesia : sicut Apostolus dicit, se adimplere ea, quæ desunt passionum
Christi in carne sua pro corpore ejus, quod est Ecclesia (Coloss. 1.) ad
quam scribit. Unde certum est, in thesauro Ecclesiæ præter satis-
factiones Christi infinitas, etiam satisfactiones superabundantes
B. M. Virginis, sanctorum Martyrum, aliorumque Beatorum
reperiri.*

R. Est nihilominus consuetum, cùm hæc oblatio sit actus in-
signis virtutis, nempe charitatis erga proximum. Ad oppositum
exemplum Sanctorum dico, cùm thesauro Ecclesiæ præter satis-
factiones Christi innumeræ jam sint illatæ, consequenter jam du-
dum ex majori parte suppletum fuerit, quod defuit passionum
Christi, benè jam satisfactiones superabundantes certis personis
communicantur. Thesaurus tamen iste non exhauritur, imo au-
getur, cùm quotidie multæ satisfactiones superabundantes, quas
homines nemini applicant, inferantur.

Quæres 5. an consuetum, licitum, & meritorium adhuc sit a 243
liquam satisfactionem, sibi ad expianda propria delicta, & pœnam
promeritam necessariam, alteri communicare ?

Negat Navarrus, eò quod communicare alteri satisfactionem sibi necessariam videatur esse contra charitatem propriam; per hoc enim non extinguitur debitum proprium secundum dicta n. 240.

Respondeo tamen cum aliis omnibus affirmativè, cum actus iste possit æquè à virtute procedere, possitque talis homo promeritæ pœnæ remissionem obtinere vel per Indulgentias, aut opera satisfactoria aliò tempore peragenda: si quis verò moreretur antea, foret per accidens, & tunc secundum S. Thomam acquireret aliquid melius, nempe vitam æternam.

244 Quæres 6. an Deus acceptet satisfactiones necessarias pro altero oblatas, etsi homo prodigaliter, & contra charitatem propriam (ut tenet Navarrus) ageret?

R. Affirmativè; nam satisfactio pro altero se habet per modum solutionis alieni debiti, in hoc autem mundo, si quis pro altero debita solveret, etiam sua prodigèdò, acceptaretur hæc solutio, cum donatio prodiga valeat, quod ipsum etiam præsumendum est de altero mundo.

245 Quæres 7. an consuetum si pro aliquo vivo agere pœnitentiâ?

Respondet S. Thomas in Suppl. q. 13. art. 2. c. Respondeo dicendum, quòd pœna satisfactoria est ad duo ordinata: scilicet ad solutionem debiti, & ad medicinam pro peccato vitando. In quantum ergo est ad medicinam sequentis peccati, sic satisfactio unius non prodest alteri. — Sed quantum ad solutionem debiti, unus potest pro alio satisfacere, dummodo sit in charitate, ut opera ejus satisfactoria esse possint. — Unde dicitur in *Vitis Patrum*, quòd propter charitatem unus, qui alterius Fratris charitate ductus, pœnitentiam fecit pro peccato, quod non commiserat, alteri peccatum, quod commiserat, dimissum est. Nec etiam exigitur quantum ad solutionem debiti, quòd ille, pro quo fit satisfactio, sit impotens ad satisfaciendum, quia etiam si esset potens, aliò satisfaciente pro ipso, ipse à debito immunis esset: sed hoc requiritur, in quantum pœna satisfactoria est in remedium. Unde non est permittendum, quòd aliquis pro alio pœnitentiam agat, nisi defectus aliquis appareat in pœnitente, vel corporalis, per quem sit impotens ad sustinendum, vel spiritualis, per quem non sit promptus ad portandam pœnam. Et hujus rationem desumendam vult ex antea dictis; homo enim pro suis peccatis satisfaciens, & delet pœnam debitam, & sumit medicinam ad vitanda imposteriorum peccata: si igitur sine prædictis defectibus unus pro altero satisfaceret, alteri quidem remitteretur aliqua pœna, sed daretur etiam occasio per.

persistendi in peccatis defectu medicinæ, scilicet operum pœnitentiæ, quæ alter posset ex reposita in alterum confidentia non implere. Hoc tamen sumendum est, quod de facili non sit permittendum, ut unus pro altero, hoc sciens, agat pœnitentiam; nihil tamen prohibet id agere pro altero, hoc ipsum nesciente, ex quo apud eum tollitur occasio negligentia, aut in operibus pœnitentiæ, aut in peccatis persistentiæ.

Quæres 8. an homini consulendum sit, ut in se aliena peccata suscipiat cum obligatione pro iis satisfaciendi in vita? 246

R. Talis actus cum primis nobilis est, & heroicus, ac proinde etiam non vulgaris meriti, quale consecutus est Vir ille sanctus, de quo in Speculo M. exemplorum titulò: *Desperatio exemplo 8.* ex quo, quod ille præclarè gesserat, subjungo. Homo quidam, postquam vitam suam in omni luxuriæ genere luridissimè traduxerat, lethali tandem morbo correptus ad extrema deductus est. Vocatur ad hunc sanctus quidam Eremita: tentat hic diversis modis infirmum emollire ad pœnitentiam; surdo tamen cecinit Eremita. Delusus in variis sanctus Senex tandem hanc artem cominiscitur: si tanta, inquit, tuorum te peccatorum molles ita deprimat, & in desperationem agat, in me suscipio omnia peccata tua, vicissim verò omnibus me bonis operibus, ac meritis meis ultroneè privo, tibi que ea donò trado: si igitur in hoc pariter consentias, tua mihi crimina ex ordine enarra, ut, de quibus, quantàmve agere debeam pœnitentiam, nòrim. His ille sanctus peccator, totam suam mentem Eremitæ aperit, nullùmque peccatum cellat. Cùmque narrationem ille absolvisset, subjungit Senex: doles de istis, & vis, ut sacramentalis sit confessio tua? ad quod cum annuisset infirmus, Eremita ipsum ritu debito absolvit, & alter feliciter devixit. Post mensem apparuit Eremitæ, eique, quod in statu æternæ beatitudinis esset, intimavit. Cùm autem Senex requireret, quid de suis meritis, quibus se spoliaverat, esset, ait mortuus: Deus tibi ea reservat duplicata, eò quod abstuleris desperationem meam, signumque maximæ charitatis mihi demonstraveris.

Hoc tamen temerè faciendum non est, nec à quolibet, nec quavis occasione, sed narratæ simili; proinde non est consulendum illi, qui ob propria peccata magnarum pœnarum reatum incurrit, sed homini verè pio, innocenti, actibus pœnitentiæ assuetto, prout ipse misericors Deus nos sequenti prodigiò voluit comenefacere. Religiosus quidam valde devotus, & misericors, mediam pœnitentiæ partem, quæ alteri sui cœnobii Monacho ob e-

nor-

normia crimina imposita fuerat, ad preces ejusdem in se suscepit perferendam. Hic brevi post tempore, antequam pro alterius peccatis quoad susceptam medietatem plenè satisfecerat, defunctus est. Elapsis deinde paucis diebus alteri in somnis apparuit, ac male, inquit, mecum agitur propter te: nam liber à propriis, quia tuis me vinculis innotavi, & alienæ cautionis obnoxium reddidi, nec persolvi, flagellis atteror. Quare suffragia tum ab ipso, tum à toto Conventu, quâ valuit supplicatione depoposcit, quibus persolutis iterum eidem per visum apparens, se ad cæleste regnum esse receptum dixit. *S. Petrus Damianus epist. 6. ad B. Fratrem, & ex eo speculum M. exempl. tit. Oratio exemplo 4.*

247

Quæres 9. an eò ipso, quòd quis opera satisfactoria pro alio offerat Deo, v. g. si pro alio oret, etiam offerat ipsas satisfactiones?

R. Si oblatio fiat pro defunctis, tunc intelliguntur proprie oblata satisfactiones, nam ita interpretari possumus voluntatem ejus, quòd scilicet velit ea opera defunctis applicare omnî modò, quò ipsi prodesse possunt: tum quia multi Doctores docent, ad nullius petitionem pœnas Animabus à Deo impositas relaxari, nisi condigna pro his satisfactio præsteretur, ut dicitur n. 287. Si verò oblatio fiat pro vivo, v. g. si quis pro peccatoribus se flagellò cædat, tunc verisimilius est, quòd pro iis non intendat satisfacere, sed solum illorum conversionem impetrare: *nam inspicimus in obscuris, quòd est verisimilius, vel quòd plerumque fieri consuevit* reg. 45. de reg. Jur. in 6. rarò autem fit, ut unus pro alio vivo pœnitentiam agat.

248

Quæres 10. an Deus oblatas pro alio satisfactiones infallibiliter acceptet?

R. Si quis intendat satisfacere pro se ipso, & adsint conditiones requisitæ, sentiunt Catholici omnes, quòd Deus tale opus infallibiliter acceptet, & ipsi pœnam, olim in Purgatorio luendam, remittat. Si verò quis velit satisfacere pro alio, & nulla desit conditio, putant quidam apud *La Croix lib. 6. p. 2. n. 1327.* Deum etiam infallibiliter eandem satisfactionem acceptare ex promissione, & quâdam justitiâ: obligavit enim se, inquiunt, ad hoc, ut charitas amplificetur, & omnes per ipsum essemus unum. Verùm de defunctis n. 300. cum aliis statuetur contrarium, qui asserunt pro illis solum à Deo hæc suffragia acceptari, qui, dum viverent, istam gratiam meruerunt. Quòd si hoc verum est de defunctis, ita etiam philosophari licebit de vivis, quòd hæc oblata satisfactio non pro omnibus, sed pro bonè meritis solum à Deo suscipiatur, & re
verè

verâ de infallibili acceptatione non potest ex sacris paginis manifesta promissio ostendi. Ita senserunt Medina noster, Cönink, Bassaus tom. 2. v. Suffragium n. 2.

Quæres II. si ille, cui applicantur satisfactiones, sit illarum incapax, quò illæ deveniant? 249

R. Si ille, pro quo fructus operis satisfactorii offertur, sit illius incapax, vel illò non egeat, putant quidam, eundem reponi in thesaurum Ecclesiæ; alii verò cum Raymundo dicunt, eundem statim à Deo concedi alicui sive vivo, sive defuncto secundum interpretativam voluntatem applicantis, prout de tali fructu satisfactionum applicato Animæ in Purgatorio determinatæ censet D. Thomas in 4. sent. dist. 45. art. 4. q. 3. ad 2. ubi ait? *Credibile est, quòd per divinam misericordiam, si aliquid de specialibus suffragiis superfit his, pro quibus fiunt, ut scilicet eis non indigeant, aliis dispensetur, pro quibus non fiunt, si eis indigeant.* Quòd si verò quis ponat opus satisfactorium, & non habeat animum satisfaciendi pro alio, extra dubium est, fructum hunc satisfactorium aut prodesse ipsi soli, aut in thesaurum Ecclesiæ transferri.

§. III.

An satisfactiones totius vitæ licitè, & meritoriè possint alteri transcribi?

Quæstio hæc solet quidem communiter proponi, an licitum, & meritorium sit satisfactiones omnes tam superabundantes, quàm necessarias totius secururæ vitæ donare defunctis? cùm autem argumenta, quæ in utramque partem afferuntur, æque militent pro vivis, ideò generaliter quærendum duxi, an satisfactiones prædictæ possint sine peccato alteri sive vivo, sive defuncto applicari? fusius autem hanc celebrè quæstionem tractabimus, cùm ex ejus solutione nihil intelligentia Comunitatis Rosarianæ dependeat.

Primam sententiam defunctis favorabilem communiùs tenent Doctores S. J. inter quos sunt Nierenbergius, Hautinus, Jacobus Munfordus, quem, utpote in hac materia præcellentem, sequitur Thobias Lohner tomo 4. suæ bibliothecæ concionatoriæ tit. *Theologia à q. 17. usque ad 21.* & alii. Docent hi, quòd licitum, & summe meritorium sit omnes satisfactiones, etiam necessarias, nullâ sibi retentâ, totius secururæ vitæ defunctis applicare. Solam satisfactionem Sacramentalem multi excipiunt, qui docent opera injuncta in Sacramento pœnitentiæ posse tantùm pro peccatis propriis, non alienis applicari, quàmvis alii etiam aliter sentiant.

Pro-

251 Probatur hæc sententia à Munfordo in citato *Traçtatu de misericordia defunçtis exhibenda rationibûs sequentibûs*. Primò. Bonum, & meritorium est aliquas defunçtis applicare satisfactiones, & quò plures applicantur, eò est meliùs: ergo applicare omnes est optimum.

252 2. Modus, per quem plures animæ juvantur, & liberantur, magis est licitus, perfectior, & Deo acceptior, cum ipsius promoveat honorem, quem animæ liberatæ Ipsi tribuunt in cœlis, & nobis, & animabus utilior; sed per modum, quò omnes satisfactiones applicantur, plures liberantur: ergo.

253 3. S. Thomas in *Summa contra gentes c. 158. prope finem* ait: *Afflictio charitatis in eo, qui pro amico patitur, facit magis satisfactionem Deo acceptam, quàm si pro se pateretur. Hoc enim est promptæ charitatis, illud autem est necessitatis*. Ergo actus magis erit Deo acceptus, si homo non patiat pro se ipso, sed pro alio.

254 4. Si per impossibile Christus ipse arderet in Purgatorii rogo, quilibet optimè ageret, si Illius liberationi proprium commodum postponeret, & Ipsi omnes, etiam necessarias satisfactiones applicaret: sed quidquid præstatur aliis animabus, idem est, ac si præstaretur ipsi Christo, prout ipse affirmavit: *Amen dico vobis, quam diu fecistis uni ex fratribus meis minimis, mihi fecistis*. Matth. 25. v. 37.

255 5. Quò plures virtutes ad aliquem actû concurrunt, eò est perfectior, & magis meritorius; sed ad actum præsentem plures concurrere possunt virtutes: potest enim proficisci ex sincero Dei amore, charitate proximi, misericordia &c. ergo.

256 6. Si actus iste non esset licitus, foret ideo, quò violaret legem naturæ, quâ quis tenetur amare se ipsum, sed hanc non violat: nam, licet homo omnes satisfactiones suas donaverit alteri, non habebit aliquid tolerare pro peccatis propriis primò, quia per hunc actum satisficit pro peccatis propriis, est enim satisfactorius, quod probant argumenta supra n. 240. allata.

257 2. Etsi per eundem actum non obtineretur remissio pœnæ propriæ ex vi satisfactoria, supersunt tamè tali homini Indulgentiæ.

258 3. Actus ille, etsi non esset satisfactorius, est tamen meritorium, & impetratorius in sensu inferiùs n. 286. explicandò: ergo per eundem quâ meritorium saltem de congruo promereri homo poterit omnis pœnæ remissionem, & quâ impetratorium, poterit per eum eadem gratia impetrari.

259 7. Si quis alium eripuisset è purgatorii flammis, non posset is liberatorem suum in iis flammis negligere, & præsertim si ex iisdem

dem pœnis liberaretur ipse Christus; qui autem eripit Animam ex illo lacu, idem est, ac si eriperet ipsum Christum: ergo nec Christus nec animæ liberatæ patientur talem diutius illis flammis torreri.

8. Sicut *Per quæ quis peccat, per hæc & torquetur* Sap. II. v. 17. 260
 ita in quacunque re fratri suo benefecerit quis, in hac & ei benefi-
 er, *Et sicut fecit, sic fiet ei.* Unde *Beati misericordes, quoniam ipsi*
miser ricordiam consequentur. Matt. 5. v. 7. Quare talis spem mag-
 nam concipere posset, Purgatorii pœnas vel omnino, vel magna
 ex parte evadendi; fortè enim Deus precibus Animarum & meritis
 permotus, vel tali adeo perfectam contritionem immittet. ut cum
 culpis universis universa remittatur & pœna, vel ita res disponet,
 ut in morte Indulgentiam plenariam consequatur, vel certè multis
 inspirabit, ut nos suis precibus potentiùs longè juvent, quàm no-
 stris solum satisfactionibus fuisset adjuti, inquit Munfordus
 c. II. n. I.

9. Confirmatur hoc revelationibus & exemplis. Sanctissima 261
 Virgo Gertrudis, ut ex Dionysio Carth. refert Munfordus c. 11.
 n. 9. omnia sua opera satisfactoria pro Animabus, in Purgatorio
 sublevandis, per totum vitæ suæ decursum offerre consuevit. Hinc
 factum est, ut morti vicina ob alienatas satisfactiones suas ipsa sibi
 timere cœperit, ne fortè ob peccata propria acerbius quid de anima
 sua à severo Judice statueretur. Dum hæc sollicita volveret, Chri-
 stus eam sequentibus suavissimis verbis recreavit: *Ut intelligas,*
quàm grata mihi fuerit charitas tua, quæ erga Animas usa es, remitto
jam nunc omnes pœnas, quæ tibi essent subeundæ. Et qui pro uno spo-
pondi centuplum, liberalitatem meam modò ostendam, tuamque glori-
am cumulabo. Paulus de Barry quoque in suo Anno sancto ad 5.
 Novemb. ad hoc stabilien dum adducit factum S. Theresiæ, quæ die
 quâdam, quidquid unquam totâ vitâ boni egerat, certæ Animæ,
 quæ detinebatur in Purgatorio, transcripsit, quam propterea eod-
 dem momentò in cœlum ferri eadem Sancta Virgo conspexit.

10. Ideo vel maximè talis transcriptio omnium satisfactio- 262
 num non esset consulenda, cum illis transcriptis homo non esset
 securus de Purgatorio evadendo, sed etiam retentis satisfactionibus
 nemo de eodem evadendo est securus: igitur nec licebit reservare
 sibi satisfactiones necessarias; quod tamen est falsum una cum as-
 sumpto: nam si quis omnes satisfactiones dederit defunctis, majo-
 rem spem habet, se Purgatorii cruciatus minimè sensurum.

11. Demum etsi talis haberet propter delicta propria luere 263

pœnam aliquam in Purgatorio; hoc tamen damnum multis bonis compensaretur: nam talem manebit præmium magnum in cœlis, minimum autem cœli præmium præstantius bonum est, quàm cuiuscunque pœnæ remissio. Item Animæ liberatæ, aliisque Sancti pro eo jugiter intercedent, ut vincat tentationes, pertingat ad cœlum, & fortè etiam liberationem ab omni pœna impetrabunt. Imò degentes adhuc in Purgatorii flammis non intermittunt pro suis benefactoribus orare.

264 Oppositam tamen sententiam amplectuntur Rodericus de Ariaga, & Theophilus Raynaudus polyhistor ille celebratissimus in suis Heteroclytis spiritualibus p. 2. sect. 2. q. 2. ubi primæ sententiæ pietatem vocat anomalam, præposteram, & anilem. Censent itaque isti, quemlibet hominum debere ex lege charitatis sui ipsius primò adniti satisfacere per bona opera pro peccatis propriis, deinde verò succurrere cæteris, & nisi hoc faciat, peccare eum saltem venialiter contra rectum ordinem charitatis: hinc satisfactiones omnes alteri sive vivo sive defuncto transcribere, negant esse actum alicujus virtutis, sed vitii prodigalitatæ, nec esse meritum, per quod nonnulla argumenta sententiæ prioris subnervantur.

265 Probant verò hanc suam sententiã unicâ ratione: Ille peccat contra charitatem sui ipsius, qui se ipsum immergit in Purgatorii flammis, aut ad minus eligit immergi, ut alius inde liberetur; sed qui alteri omnes satisfactiones suas transcribit, hoc ipsum agit: igitur peccat saltem venialiter. Majori is facillè adhærebit, qui, quàm atrox sit Purgatorii cruciatus, expenderit. min. prob. Qui non satisfacit pro delictis propriis, ille se immergit, aut eligit immergi in Purgatorii flammis; at qui alteri transcribit omnes suas satisfactiones, ita ut per omnia sua bona opera intendat satisfacere pro altero, non satisfacit pro delictis propriis, ut §. præcedenti n. 240. dictum fuit: ergo.

Quòd si meum leve iudicium in medium afferre ausim, totam difficultatem sequentibus conclusionibus decidam.

266 Dico igitur primò Homo justus, & innocens, qui non habet multas subeundas pœnas, potest licitè, & meritorie ad exemplum S. Gertrudis omnes satisfactiones totius seculuræ vitæ Animabus Purgantibus transcribere.

Ratio. Apud talem non est tantum periculum inversæ charitatis, cum facillè aliis mediis consequi possit omnis pœnæ remissionem; tales enim, cum studeant semper, se ad percipiendas Indulgentias legitimè disponere, easdem etiam sæpissimè consequuntur

quantur; tum propter fervorem charitatis, quò erga proximum ardent, faciliùs impunitatem suorum delictorum consequentur.

Dico 2. Homo justus, & innocens æquè meritoriè poterit omnia opera bona in satisfactionem alterius offerre, aliquibùs solùm sub conditione exceptis, si nempe ipse aliquà satisfactione indigerit. 267

Probatum primò. Dum homo sibi quasdam satisfactiones servat sub conditione, si illarum indigerit, satisfactiones hæ reservatæ vel transeunt in commodum animæ alienæ (quod sæpè in justis contingere potest, si omnis pœnæ remissionem v. g. per aliquam Indulgentiam obtinuerint) vel transeunt in commodum animæ propriæ, ita ut propter obtentam remissionem pœnæ eadem præservetur à Purgatorio, vel saltem Purgatorii pœna, sustinenda post mortem, minuatur: Si primum; habetur intentum: si secundum; tunc animam propriam præservare à Purgatorio, aut minuere ejus Purgatorium tanti est meriti, quanti liberare animam alienam è Purgatorio, vel minuere illius cruciatus: ergo. 2. pars min. probatur: si non majoris, saltem ejusdem est meriti præservare animam, ne veniat in Purgatorium, quàm animam in illud immersam inde liberare; nam per utrumque anima effugit eandem pœnam, & consequitur eandem gloriam, cœlum ita citò repletur Sanctis, promovetur Dei honor &c. ex quibus prima opinio desumit meriti magnitudinem: itè non est major ratio, sive liberetur una, sive altera: ergo.

2. Ideo transcriptio omnis satisfactionis in alias animas est summi meriti, quia in illis liberatur è Purgatorio ipse Christus; sed etiam in præservatione, aut liberatione animæ propriæ liberatur, & præservatur ipse Christus: ergo. min. prob. Si alius meam animam è Purgatorio eripuisset, eripuisset in ea ipsum Christum: cur non etiam ego illum in anima mea eriperem? Deinde in anima mea liberatur ipse Christus, cum ipse eam redemerit suo sanguine, sitque ejusdem caput, sed sive eam ipse liberem, sive alius, semper redempta manet à Christo, ejusque membrum. ergo. 268

3. Virtutes omnes, quæ exerceri possunt in transcriptione omnis satisfactionis, exerceri etiam possunt in aliquarum reservatione: ergo & promereri idem præmium. Ant. prob. Præcipuæ virtutes, quæ ad illum actum concurrere possunt, sunt purissimus Dei amor, charitas proximi, & misericordia, sed hæ eadem concurrere possunt ad se ipsum: ergo. min. prob. Potest homo sibi reservare satisfactiones quasdam eâ intentione, ut anima sua ci-

tius pertingat ad Dei visionem, ut ipsum citius in cœlis laudet, ardentius amet: deinde nemo alicui magis est proximus, quam ipse sibi: ergo adjuvando se ipsum adjuvat proximum, & hoc ipse exerceat misericordiam erga se ipsum: si enim homo erga se ipsum crudelis esse potest, cur non etiam misericors?

Oppones tamen duo. Primò: si talis sui locò liberasset alterum, numerus suorum Sanctorum Tutelarium, & Patronorum cœlestium undè evasisset major.

2. Licet in illa reservatione etiam exercentur dictæ virtutes erga se ipsum; in majori tamen intensiōnis gradu exercentur erga alium, cum juxta D. Thomam perfectius sit pro amico, quam se ipso pati.

R. Ad 1. Si ille non liberandò Animas è Purgatorio non est nactus plures Patronos, potest tamen viis aliis v. g. per specialem electionem, & cultum plures nancisci, qui omnia nec essaria à Deo illi poterunt impetrare: sed nec necesse, aut possibile est, ut quisquemlibet Beatorum peculiariter colat, in suum Patronum delingat, aut omnes animas è Purgatorio liberet; sufficit proinde aliquos Beatorum sibi conciliare, suosque amicos facere.

270 Ad 2. Dico, quòd ille defectus intensiōnis in amore erga se ipsum suppleri, & compensari possit per aliam virtutem v. g. humilitatem, ex qua justus ita credere potest se esse flagitiosum, tantæque pœnæ obnoxium, quæ non possit nisi magnis cruciamentis expiari.

Probant. 4. Hoc exemplis suis complures viri doctissimi, & sanctissimi, qui ad expianda peccata propria aut abdiderunt se in speluncas montium, aut secesserunt in monasteria, aut alias corporis macerationes, & incommoda, etiam ob levissima piacula subierunt, quod nemo, nisi in historia Ecclesiastica peregrinus negaverit. Unum è mille produco totius sanctitatis, & doctrinæ exemplar absolutissimum, Sanctum videlicet P. Dominicum. Hic, ut alias jam dictum fuit, tribus vicibus quavis nocte orans Rosarium, ferreà in se catenà deserviit; prima flagra sibi inflixit pro peccatis propriis, altera pro peccatis defunctorum, tertia pro conversione illorum, qui vitam criminibus obnoxiam traducunt. Nescio verò, an aliquis sine horum Sanctorum injuria asserere audeat, eos minus perfectè, minus prudenter, deteriusque, quam S. Gertrudem suas satisfactiones collocasse.

271 5. Confirmatur demum revelatione. Joannes Ximenez de votus Societatis Jesu Religiosus, ut ex relatione P. Pauli Barry An.

Annò sanctò ad 4. Novemb. habemus, quâvis hebdomadâ, ut ab ipsa B. Virgine fuerat instructus, pro Animabus Purgantibus ad S. Sinaxim accessit, iisque *subinde*, quidquid boni agebat, applicabat; ergo ex ipsa instructione B. Virginis non omnia bona spiritualia & satisfactoria, neque semper, sed *subinde* tantùm pro iis peragebat.

Dico 3. Hominibus laxioris conscientiæ, præsertim flagitiosis consuli non debet, ut adus pœnitentiæ ad refrigerium animarum, sed ad expianda propria delicta assumant.

Primò. Quà talis farinæ homines vix aliquid boni, aut certè ²⁷² perfuntoriè intuitu Animarum peragent. Sic, si flagitioso suadeatur, ut ad pendendas priorum scelerum pœnas ingrediatur Religionem, longè faciliùs ad hoc inducetur, quàm si ei dicatur, ut ad arctum illum statum convolet, non ad satisfaciendum pro delictis suis, sed ad animas liberandas.

2. Ita dignoscitur egisse omnis retro antiquitas: quis etenim ²⁷³ sapientum persuadere sibi poterit, quòd v. g. S. Maria Magdalena in tam horridam eremum concesserit non ad propria, sed aliena crimina expianda? Aut quòd S. Petrus Apostolus non propria delicta, sed cruciatus Animarum tam amarè desleverit? Et tamen hi perfectionis Magistrū Christum, ipsam scilicet incarnatam Sapientiam habuerunt.

3. Hoc videtur voluisse ipse Christus Servator noster, qui ²⁷⁴ unicum tantùm Sacramentum, SS. nempe Sacrificium Missæ, in defunctorum solatium, omnia verò septem instituit in emolumentū vivorum, mediantibus quibus maximè peccatores possint peccata sua abstergere, & pœnam. Christo concordat Ecclesia, quæ diversa per anni spatium jejunia, etiam ex eo fine directè instituit, ut nempe per illa pro peccatis nostris satisfaciamus; quàmvis non negem, hanc castigationem carnis posse pro defunctis assumi, meritumque illius satisfactorium illis applicari; quam tamen applicationem instituendò jejunium Ecclesia minimè primariò intendit. Indulgentias quoque non omnes voluit esse defunctis applicabiles, sed quasdam solis peccatoribus vivis reservavit, ne scilicet ipsi omne tuum studium, & actiones ad liberandas animas convertant, sed etiam sui ipsius aliquam curam gerant.

4. Translati in defunctos omnibus satisfactionibus, peccator ipse in magno esset periculo perferèdi in Purgatorio ob delicta propria graves & diuturnos dolores; nam, ut ex solutione argumentorum sententiæ contrariæ constabit, illa omnimoda securitatem non evincunt: hoc autem periculum magnum posset incutere ²⁷⁵ timo-

timorem, & angustiam in agone; si enim de hoc sibi timebat Gertrudis illa innocentissima Sponsa Christi, quomodo non timebit peccator?

276 Ad 1. ergo dicendum, quòd bonum sit applicare omnes satisfactiones defunctis secundum se, sed inter defunctorum animas est etiam anima propria, quæ etiam per satisfactiones, sibi retentas, potest è Purgatorio liberari; actus tamen iste in se bonus, quòd omnes satisfactiones applicantur personis alienis, consulendus quidem est devotis & piis, cum illum magnò fervore & intensâ charitate communiter ponant, non tamen est consulendus impiis, qui intuitu animarum aut nihil, aut certè perfunctorie aliquid agerent.

277 Ad 2. dicendum, quòd tot Animæ liberentur, & etiam aliquæ satisfactiones sibi reserventur, sequatur etiam idem Dei honor, sive propria sive aliena Anima ad Dei visionem pertingat.

278 Ad 3. dico, quòd pati pro amico secundum se sit perfectiùs, quàm pati pro se ipso, cum communiter hoc fiat ex prompta charitate, quòd etiam suadendum est piis; potest tamen contingere, quòd homo ex magna humilitate patiatur dura pro se ipso, in quo casu meritum humilitatis tantum, imò etiam majus esse potest, ac meritum charitatis.

279 Ad 4. jam ostensum fuit, quòd in anima propria etiam liberetur ipse Christus.

Ad 5. Pariter ostensum est, in casu reservationis aliquarum satisfactionum posse prædictas omnes virtutes exerceri.

280 Ad 6. Ostensum jam fuit supra n. 240. actum hunc aut non fieri de novo satisfactorium, aut hanc novam satisfactionem simul cum priori alteri personæ applicari. Deinde etsi actus ille de novo evaderet satisfactorius; hic tamen novus valor non est tantus, ut omnem pœnam totius vitæ tollat, quòd ostendo evidenter: nam actus iste non habet majorem virtutem delendi pœnam, quàm habeant Sacramenta, & actus virtutum, in eorum perceptione elictarum, sed Sacramenta, & dicti actus non semper, imò rarissimè, delent omnem pœnam: ergo multò minùs ille actus.

281 Ad 2. de Indulgèdico effugere velle omne Purgatorii supplicium per solas Indulgentias homini liberioris vitæ satis periculosum est: primò quia constat tales de lucrandis Indulgentiis non esse multum sollicitos; deinde, ut infra n. 427. dicetur, paucissimi hominum præsertim luridorum, & vix sanctissimi Indulgentiâ plenariam, & consequenter absolutionem ab omni pœna consequuntur, non
solum

solùm ex eo, quòd pauci omnem affectum ad omnia venialia eti-
am levissima, & occultissima excludant, sed etiam ex eo, quòd ra-
rò omnia ad consecutionem Indulgentiarum requisita adsint,
præsertim apud luridos: nam ut concessio Indulgentiæ suum for-
tietur effectum, requiritur ex parte concedentis, ut eam concedat
ex causa non solùm iusta, sed etiam aliquantulum proportionata In-
dulgentiæ, ex parte verò recipientis requiritur debita dispositio,
& adimpletio omnium operum præscriptorum, de quibus
si vel unum, quòd fuit de intentione primaria concedentis, eti-
am ex ignorantia omittatur, tunc nihil de fructu Indulgentiæ,
vel saltem non percipitur totus. At verò quòdcunque opus bo-
nũ, si adsint omnes cõditiones requisitæ, quæ longè pauciores sunt,
quàm quæ ad Indulgentias requiruntur, infallibiliter consequitur
saltem aliqua pœnæ remissio, ut dictum fuit n. 248. Igitur homo
criminosus longè securius operabitur, si studuerit per bona opera
pro suis peccatis satisfacere, quàm si iis neglectis, vel aliorum ap-
plicatis, venandò Indulgentias voluerit Divinum Judicem pla-
care.

Ad 3. de actu meritorio dico. Valde incertum est, posse per
solas preces obtineri absolutionem à pœna, ut dicitur n. 287. 282
Meritum quoque de congruo non semper, & infallibiliter conse-
quitur præmium, ut fuit dictum n. 236.

Ad 7. 8. 9. R. Fatendum quidem est, quòd Deus intuitu illo-
rum, quæ ibi adducuntur, sit alleviaturus talis hominis pœnas, 283
& quibusdam etiam omnes sit condonaturus, ut fecit B Gertrudi,
qui scilicet tantò fervore charitatis satisfactiones suas Animabus
transcripserint, vitamque tali innocentiam traduxerint, sicut illa.
Sed sine temeritatis nota nemo asserere audebit, quòd medium in-
fallibile omne Purgatorium evadendi sit, omnes totius vitæ satis-
factiones Animabus donare. Quòd S. Theresiam concernit, in-
epitè adducitur; cum illa non obtulerit pro Anima sua bona o-
pera, in quantum *satisfactoria*, sed solùm, in quantum *impetratoria*
& *meritoria de congruo*: illa siquidem obtulit omnia sua bona spi-
ritualia vitæ præteritæ, seu quidquid boni egerat, valor autem sa-
tisfactorius, prout jam dictum fuit n. 338. non suspenditur ad
aliud tempus, sed statim peractò opere, aut applicatur ponenti

Ad 10. dico, eum, qui aliquas satisfactiones saltem sub condi-
tione sibi applicavit, magis ob hucusque dicta esse de evadendo 284
Purgatorio securum. 34

Purgatorio securum.

Ad I I. dico eum, qui aliquid sibi servavit sub conditione ex magna aliqua virtute v. g. humilitate, posse etiam omnibus ibidem recensitis bonis gaudere, ut fuit n. 269. ostensum.

§. IV.

Quomodo oratio, in quantum *impetratoria*, pro alio offerri possit.

285 **O**Ratio, utpote opus bonum, est *meritoria*, & *satisfactoria*, & hinc de ea sub utraque hac ratione idem esto iudicium, ac de aliis operibus bonis. Præter hoc autem est insuper *impetratoria*, & sub hac ratione est etiam aliis communicabilis, potest namque homo & sibi, & aliis aliquid à Deo orando impetrare.

286 Duplex autem est oratio, ut observat S. Thomas in Suppl. q. 72. art. 3. c. *expressa*, scilicet & *interpretativa*, & utraq; ait Sanctos pro nobis orare: *Utd modò oratione expressâ, dum votis suis aures divine clementiæ pro nobis pulsant. Alio modò, quasi oratione interpretativâ, scilicet per eorum merita, quæ in conspectu ejus existentia, non solum eis cedunt ad gloriam, sed sunt etiam nobis suffragia, & orationes quædam, sicut etiam sanguis Christi pro nobis effusus dicitur veniam petere.* Hoc idem dicendum est de justis militantibus in hoc mundo, quod nempe tam pro se, quàm aliis orare possunt oratione expressa per vota, & interpretativa per merita, & hæc quidem orant continuò, & tamdiu, quamdiu eorum merita ante conspectum Dei existunt. Hinc universaliter omnia opera bona à quibusdam dicuntur *impetratoria*. Possunt insuper hæc merita velut motiva expressè Divinæ misericordiæ proponi, ut oratio fiat ad flectendum Deum efficacior, quemadmodum si miles exhiberet Regi vulnera, aut mater filio ubera, si aliter ab iis non possent extorquere petitum. Fructus orationis interpretativæ idem est, ac communicationis meritorum indirectæ, de quo supra n. 233. sermo proinde tantum erit de oratione expressa: de cujus fructu si loquamur, certum est per eam omnia impetrari posse tam pro persona propria, quàm aliena, quæ aliquid possunt ad obtinendam salutem conferre. Hunc tamen effectum non esse infallibilem, quotidiana docet experientia, cum non omnia, quæ à Deo petimus, etiam ab illo consequamur. Oratio præterea prodest alteri secundum intentionem orantis, qui pro uno specialius orare potest, ac pro alio, & secundum dispositionem ejus, pro quo oratur.

287 Quæres tamen primò, cum per orationem omnia possint à Deo impetrari, an possit etiam aliquis alteri remissionem pœnæ, pec

peccatis debitæ, impetrare per eam præcisè, ut est *impetratoria*, & non ut *satisfactoria*, seu si ille per eandem non intendat pro altero satisfacere, sed præcisè pœnæ remissionem deprecari?

Affirmant Cajetanus, Durandus, Præpositus, Cœnink. Probatum 1. Beati, qui satisfacere non possunt, possunt tamen & vivis, & defunctis orandò impetrare pœnæ remissionem. 2. Orationes, quæ pro defunctis fiunt nomine Ecclesiæ, non sunt satisfactoriæ; nemo tamen dubitare audeat, quin eæ multum ad liberationem Animarum conducant. 3. S. Theresia liberavit Animam pro ea offerendò bona opera vitæ antea actæ, præcisè ut meritoria erant, & impetratoria, ut dictum fuit n. 283.

Negant tamen Gabriel, Suarez, Raynaudus, La Croix, & alii, tum quòd Divina justitia videatur exigere, ut omne delictum puniatur; tum quia non esset pro honore satisfactionum Christi, si Deus illas non respiceret, sed gratuitò hominibus pœnas condonaret; unde inferunt, quòd, quandocunque Deus ab aliquo exoratus (non autem semper similes preces audit) remittit alicui pœnam, semper respiciat satisfactiones Christi, per quas censeatur præstita solutio pro tali pœna. Et licet per hoc soluta jam sint objecta, ad primum tamen adhuc specialiter respondent, quòd Beati precibus suis juvare possint defunctos, vel directè impetrandò pro illis remissionem propter satisfactiones Christi, vel indirectè procurandò, ut viventes pro iis offerant suas satisfactiones: quod tamen non pro omni anima agunt, aliàs enim jam dudum fuisset Purgatorium extinctum.

Quæres 2. Si oratio pro pluribus offeratur, quomodo illis proficit? 288

R. Oratio in hoc casu, in quantum *satisfactoria* minùs prodest singulis juxta dicta superiùs n. 241. An verò idem judicium de ea, in quantum *impetratoria* fieri debeat, non conveniunt Doctores. Affirmant quidam, negant alii cum Cajetano nostro *romo 2. Opusc. tract. 3. c. 2. §. Et ad secundam partem*, ubi ait: Impetratoria vis fidei principaliter innititur ex parte nostri juxta illud Marci II. *Quidquid orantes petitis, credite, quia accipietis, & fiet vobis: ex parte verò Dei innititur suæ misericordiæ. Et quoniam nec fides de uno petito minuit fidem de alio obtinendo, nec liberalitas Divina circa unum minuitur ex alterius largitione; ideo oratio, in quantum impetratoria, non minùs, si pro pluribus, quàm pro uno fiat, valet, sed magis, pro quanto ex majori fiducia Divinæ largitatis, & ampliore charitate procedit. Ita ille. Est igitur eadem ratio*

ratio de oratione, ac de meritis, quæ sine sui diminutione offerri possunt pro pluribus, nec apparet aliqua disparitas, sicut enim merita, ita & preces non appropriantur aliis, sed solum movent Divinam bonitatem ad miserendum. Unde sequitur, quod oratio oblata pro pluribus, tantum proficit singulis, quantum profuisset uni soli, si pro eo tantum oblata fuisset.

Hoc tamen intelligendum puto, si intentio orantis eadem sit ad omnes, quæ fuisset ad unum, & eodem modo tam unum, quam plures sumat vel confuse, vel distinctè; potest enim homo pro uno vel pluribus orare vagè, & confuse, v. g. pro aliquo vel aliquibus sibi optimè affectis, quicumque demum illi sint, neminem denominandò; item determinatè, & distinctè v. g. pro hoc vel illis amicis denominatis. Si autem mutetur intentio, & acceptio, etiam variatur orationis effectus. Certum enim est apud omnes teste La Croix lib. 6. p. 2. n. 47. quod docet D. Thomas *Quodl.* 8. q. 5. art. 8. ad 1. & art. 9. in *sed contra*, quod nempe oratio plus valeat, si offeratur pro uno distinctè, quam confuse, & vagè: *Non est dicendum*, inquit ultimò locò D. Thomas, *quod frustreretur pia intentio eorum, qui pro suis charis specialia suffragia faciunt: frustreretur autem, si eis specialius non prodesse: & 22. q. 83. art. 8. c. ait. Necessitatis est, ut in omnibus nostris orationibus, quas pro aliis facimus, inimicos non excludamus. Quod autem pro eis specialiter oremus, perfectionis est, non necessitatis, nisi in aliquo casu speciali, scilicet extremæ necessitatis: majoris ergo momenti, & utilitatis est orare pro aliquo in particulari, quam in communi. Si igitur oratio persolvatur pro uno nominatim, & distinctim, pro aliis vero solum generatim, & confuse, illi uni oratio magis erit impetratoria, quam aliis: non quidem ex eo, ut quidam arbitrantur, quod oratio ob multiplicationem personarum unicuique decreverit, sed ideo, quod, dum oratio fit pro uno distinctè, specialius illi ab orante eadem applicetur, quam aliis pluribus acceptis solum confuse.*

Dices tamen: oratio est causa finita, & effectus ejus seu fructus impetrationis pariter finitus; sed fructus finitus in plures distributus minuitur: ergo.

R. Nego suppositum, quod unis numero fructus unius orationis pluribus applicetur, sed quævis persona, pro quo fuit oratum, acquirit suum proprium fructum, à fructibus aliarum distinctum: oratio autem horum fructuum non est causa physica, sed moralis, physica autem est Bonitas Divina infinita, quæ, magna devo-

devotione, & fide exorata, potest multis æquales gratias, tamque magnas conferre, quam uni soli, si pro eo solo preces fuissent fusæ, contulisset.

Quæres 3. Quid melius sit, an pro se, an pro alio orare?

289

Respondet S. Thomas Quodl. 8. q. 5. art. 8. c. Oratio in quantum impetratoria *cæteris paribus plus valet facta pro se, quam pro alio: quia efficacia orationis in impetrando potest omittere suum effectum, quando pro alio fit, ex aliquo impedimento, quod invenitur in eo, pro quo oratur. Unde una de conditionibus orationis, quæ faciunt eam efficacem ad impetrandum, est, ut aliquis pro se oret. Quantum autem ad secundum valorem (nempe meritorium) oratio magis valet, quæ ex majori charitate procedit, sive pro se, sive pro alio fiat. Si autem de interiori charitate per exteriora opera debeat judicari, tunc ista comparatio potest dupliciter intelligi: unò modò, ut aliquis ita oret pro alio, quòd etiam pro se ipso, & tunc majoris meriti est pro alio orare, & pro se ipso, quàm pro se tantum. Majoris enim meriti est amicum, & benevolum, & beneficum esse sibi & aliis, quàm sibi tantum. Aliò modò potest intelligi, ut aliquis oret pro alio, & non pro se, & sic ostenderetur esse alteri benevolus magis, quàm sibi, & ita peccaret in ordine charitatis, magis alium, quàm se, diligens, & hòc modò intelligendò comparationem, melius est orare pro se, quàm pro alio.*

Demum, si quis intendit aliquid à Deo alteri impetrare, foremet intentionem suam ad hunc finem orandi ante ipsam orationem; intentio enim finis omne prudens negotium præcedere debet; sed finitâ oratione, ejusdem oblatio repeti potest, denuòque illi, pro quibus petitum fuit, poterunt Deo commendari. Oratio tamen, quâ *meritoria de congruo*, etiam postquam transierat, semper adhuc potest, sicut alia antiqua merita, velut causa aliqua movens, ad facilius impetrandum, Deo præsentari.

§. V.

Quid magis consultum, an suffragia pro vivis, an mortuis offerre?

Suffragium, ut à Theologis accipitur, est auxilium quoddam, quod unus fidelis præbet alteri ad obtinendam à Deo remissionem pœnæ temporalis peccatis debitæ, vel aliquid hujusmodi. *Bassæus* tomo 2. verbò *suffragium suppl. n. 1.* Auxilium hoc alteri ferri potest, quodcunque opus bonum pro altero Deo offerendò.

Quæritur jam, quid melius sit, an pro vivis, an mortuis suffragia offerre?

Primò aspectu videtur, quòd meliùs sit juvare suffragiis defunctos quàm vivos, quòd probatur autoritate simul & ratione S. Thomæ: hic in Suppl. q. 71. art. 5. ad 3. ait: *Magis acceptatur suffragium pro mortuo, quàm pro vivo, quia magis indiget, cum non possit sibi auxiliari, sicut vivus potest.*

Explicatur magis hæc ratio, & confirmatur exemplò decernatò quidem, sed à Scriptoribus passim malè relatò. Duo erant in Ordine nostro sub initium valde devoti Sacerdotes: horum primus Ven. scilicet P. Bertrandus Garriga S. P. N. Dominici socius pro conversione peccatorum celebrare consueverat, alter verò Benedictus contra pro defunctis SS. Mysteria peregit. Quapropter pia inter eos contentio exorta est, num meliùs sit pro peccatoribus, an pro defunctis orare? A peccatoribus stetit Bertrandus, cum Animæ de salute sua certæ sint, peccatores verò in periculo æternæ damnationis versentur; ab Animabus stetit alter ex ratione, quòd illæ se ipsas juvare nequeant, benè verò peccatores, sicut è duobus egenis, stipem rogantibus, quorum unus integris esset membris, & sensibus, invalidus alter, & inferior, huic præ altero eleemosyna esset utique eroganda. Cum autem à sua persuasione dimoveri non posset Bertrandus, conspicibilem habuit nocte quãdam defuncti cujusdam animam vultu, totaque specie formidabilem, quæ feretro, quòd manibus gerebat, decies in ipsum irruens, mortemque intentans, ipsum ita à sua sententia absteruit, ac correxit, ut deinceps jugiter multa cum pietate, & lacrimis pro mortuis celebrârit.

R. I. Licet secundum se meliùs, & perfectiùs suffragia fiant pro mortuis, quàm vivis, hoc tamen non obstante tenemur orare pro utrisque; hinc ex ordinatione Christi in petitione quinta Orationis Dominicæ dicimus: *Dimitte nobis debita nostra*, non verò, *Dimitte mihi delicta mea*: & ne diutius rei per se notæ imòremur, Ecclesia Catholica quotidie tam pro refrigerio Animarum, quàm salute peccatorum intercedit. Unde velle tantùm orare pro defunctis, exclusis vivis, aut vice versâ pro vivis tantùm, exclusis defunctis, non perfecti, sed imperfecti Christiani est. Si enim ex eo capite, quòd Animæ miseriore sunt vivis, pro eis solùm orandum esset, tunc nec pro quavis earum, sed solùm pro miserissima foret orandum. Sicut ergo, etsi faciliùs & citiùs flecti debeamus ad dandam eleemosynam miseriori, non possumus præterire pauperes non ita miseros, cum isti æquè benè, ac alteri repræsentent Christum, ita citiùs, & magis succurrere debemus mortuis, quàm vivis

vis, et si etiam vivi totaliter non sint excludendi. Quod in ea sententia, quam supra n. 288. probavimus, quod scilicet eadem oratio pro pluribus fundi possit, quin fructus orationis cuiquam ex hoc decrescat, nullam patitur difficultatem.

R. 2. Idem sentiendum est de suffragiis, quæ sunt per applicationem satisfactionum, quod scilicet bonum sit & meritorium omnes satisfactiones, secundum discretionem tamen supra explicatam, offerre pro defunctis. Potest tamen contingere, quod æquè benè, imò longè melius sit aut omnes, aut saltèm aliquas transcribere vivis, licèt per hoc defunctis suffragiorum aliquid subtrahatur, cum, ut supra dictum fuit, satisfactiones pluribus applicatæ cum sui diminutione in singulos dividantur. Hinc Munfordus, quàmvis in toto suo tractatu, supra citatò, contendat, summi esse meriti omnes planè satisfactiones, nullà sibi retentâ, offerre pro defunctis; *capite tamen 15. n. 1. fol. mibi 257.* excipit eam satisfactionum partem, quam homo subinde applicare tenetur ad alios fines, sive ad hoc teneatur ex rigore justitiæ, sive ex fidelitate, pietate obedientia, charitate. Sed & in hoc casu majores aut necessariae possunt donari defunctis, minores v. g. superabundantes vivis.

Ad majorem tamen claritatem probatur exemplis Sanctorum, & ne longius abeamus, tale exemplum nobis exhibent duo illi supra laudati Monachi, qui, ut alios desperationis barathrò eximerent, ultrò eorum peccata in se luenda susceperunt.

Item secundum inferiùs n. 329. dicenda possunt Superiores Regulares satisfactiones suorum subditorum applicare vivo v. g. insigni benefactori Ordinis, quod Superior ex virtute grati animi, inferior verò obedientiæ faciet.

Clare cit jam, quomodo verba & ratio D. Thomæ sint intelligenda. Ad historiam dico, P. Bertrandum non fuisse per apparentem Animam propterea correptum, quod ante pro conversione peccatorum sacrificare in usu habuerit, sed quod rarò Sacrificium incruentum obtulerit pro defunctis, unde & correptus, licèt jugiter celebraverit pro defunctis, non tamen omnino peccatores vivos neglexit.

§. VI.

De Suffragiis mortuorum.

DE his quæres 1. Dum suffragia offeruntur pro Anima determinata, an eadem etiam omnibus reliquis Animabus prosint? 292

R. Olim dabantur Doctores quidam, quos secutus est nonnullus

nullus Recentior, qui affirmabant, suffragia pro una Anima oblata, omnibus quoque reliquis prodesse, & illis quidem magis, qui majori in Deum charitate ardent; & ita comparant suffragia candelæ ardenti, quæ licet sit pro uno tantum accensa; omnibus tamen reliquis lucet, & iis quidem magis, qui clarioribus oculis polent. Sanctus Thomas tamen in Suppl. q. 71. art. 12. docet suffragia, pro una tantum facta, causare quidem in omnibus aliquod gaudium, cum existant in charitate, quæ omnia aliquo modo facit communia, & secundum hoc, ait, suffragia rectè assimilari candelæ: poenam tamen illi soli hæc suffragia diminuunt, pro cuius levamine fiunt, & secundum hunc effectum, ait S. Doctor, non debent assimilari lumini, sed solutioni debiti: dum autem dissolvitur debitum unius, non dissolvuntur debita reliquorum. Hinc Ecclesia rectè pro aliquibus specialiter orationes instituit, quibus etiam solis tota satisfactio applicatur.

293

Suppositò hæc Munfordus *cap. 9. n. 6.* cum gravissimis Doctoribus suadet, ut, dum preces, & alia suffragia pro uno determinato fiunt, addatur intentioni hæc, vel similis clausula: *Volo autem, ut, si hæc Anima his suffragiis non indigeat, aut de iis aliquid superfit, id omne cedat in bonum Animæ alterius talis N. aut quam à me juvari debere Deus novit, & desiderat.* Ne fortè hæc suffragia nemini ex defunctis profint: valdè enim incerta est sententia volentium, quòd, si contingat Animam suffragiis pro se oblati non egere, ea juxta interpretativam voluntatem orantis applicentur alteri defuncto. Dum autem suffragia offeruntur pro pluribus, non videtur dicta clausula esse necessaria, cum præsumendum sit, ea saltem uni ex illis profutura.

294

Quæres 2. Quid melius sit, an suffragia offerre pro aliquibus tantum, an pro omnibus simul?

R. Optimum est, si primò offerantur suffragia in particulari pro iis, quibus ad opitulandum aliquo modo obligati sumus, deinde verò etiam pro reliquis omnibus simul, ne aliqua Anima in solata relinquatur. Hinc oportet, ut filii pro genitoribus in specie intercedant, sicut & Sodales pro iis, quos compererint obisse, ut dictum est n. 215. In Anniversariis tamen melius esse reputo, suffragia offerre pro omnibus simul, pro quibus illa Anniversaria instituuntur; fiunt etenim illa in eum finem, ut pro iis quoque preces fundantur, pro quibus per annum speciatim nullæ preces persolvebantur, quamvis etiam in talibus diebus pro determinatis fieri possint suffragia, sicut de Die Animarum fuit à

S. Congregatione 4. Augusti 1663. declaratum, quod nempe eo die Missa applicari possit tum in genere pro omnibus, tum in specie pro aliquibus defunctis, ut refert La Croix lib. 5. p. 2. n. 515.

Quæres 3. An validè omnia suffragia, quæ post mortem meam pro me ab aliis persolventur, possim vivus relinquere Animabus, & sic eas bonorum istorum ex asse hæredes scribere? 295

R. Hoc multis affirmat, & suadet Jacobus Munfordus citatò tractatu de Misericordia Fidelibus defunctis exhibenda cap. 15. & 16. sed restiùs negat Raynaudus, & cum eo la Croix lib. 6. p. 2. n. 1334. nam applicatio suffragiorum solùm dependet à voluntate operantis, nec est in potestate illius, pro quo illa offeruntur: ille verò, qui pro me mortuo oblaturus est illa suffragia, non offeret ea ad hanc meam intentionem, sed solùm, ut mihi, & non aliis, profint.

Quæres 4. an suffragia, in statu peccati mortalis peracta, profint defunctis? 296

Ad hoc jam fuit superiùs n. 210. ex D. Thoma responsum indirectè, dictùmque fuit, Sacrificium Missæ prodesse defunctis, quod peccator pro illis offerri curat, sicut & alias orationes dictas in nomine Ecclesiæ ab ejus Ministro, peccatis inquinatò; orationes verò, quæ immediatè ab ipso peccatore profunduntur, defunctis nihil levaminis generare.

Hoc ab ipsis defunctis sæpiùs fuit affirmatum: de uno refertur in Specul. M. Exempl. Joan. Maj. verbo Defuncti exemplò 20. Defunctus hic, cum pro se orationes fieri petiisset, & interrogaretur, an vellet ab unò denominato Sacerdote pro se orari, nihil respondens, caput more renuentis concussit: cum verò propositus esset devotus Eremita, protinus, utinam, inquit, ille pro me oraret! Reperitur quoque in antiqua dispositione prædicti speculi Exempl. quod etiam narrat Paulus de Barry in Anno sancto ad 7. Novemb. n. 2. quòd præterlapsis non minùs, quàm triginta duobus annis è Purgatorio reversus ad filium Pater, petièrit se ipsius precibus adjuvari; cum verò filius per tanti temporis decursum se jam pro ipso preces fudisse affirmasset, audire à Patre debuit, preces has sibi nihil profuisse, quòd ipsas in statu peccati mortalis persolverit. Hoc exemplum, licèt P. Joannes Major S. J. notet in indice verbo Defuncti n. 24. intra ipsa tamen exempla non reperitur.

Loquendò verò de suffragiis in specie, certissimum est omnia bona opera, nempe jejunium, sub quo comprehenduntur omnia opera ardua, & pœnalia, ac voluntariæ afflictionis tolerantia, oratio. 297

160 *Caput VIII. De communicatione honorum operum*
tionem & eleëmofynam posse applicari defunctis; maximo tamen
ipsis emolumento esse SS. Missæ Sacrificium fatentur Catholici
omnes.

298 De sacra Communione, seu SS. Eucharistiæ sumptione qua-
ri potest, an illam aliquis sumere possit pro defunctis, seu fructum
hujus sumptionis in illos transferre?

Videtur hoc negare S. Thomas, qui in cap. 6. Joan. lect. 6. in
fine ait: *Nontamen, si laicus sumat hoc Sacramentum, prodest aliis,*
quantum ex opere operato, in quantum consideratur ut perceptio, quam-
vis ex intentione operantis, & percipientis possit communicari omnibus,
ad quos dirigit suam intentionem. Ex quo patet, quod laici sumentes
Eucharistiam pro his, qui sunt in Purgatorio, errant. Adferri potest
& ratio: sumitur enim per modum cibi; cibus autem sumentem,
non ceteros nutrit, & juvat.

Dico tamen, quod pia & laudabilis sit consuetudo pro mortuis
communicandi, & teste nostrò Contensonio apud Franciscum Vi-
dal tract. de Bulla Crucata exam. 3. n. 8. oppositam sententiam &
opusculum 6. tom. 6. Theophyli Raynaudi, in quo communio-
nem pro mortuis, tanquam errorem populi refellit, S. Congregatio
authoritate Apostolicâ damnavit. Ad quod deservit, quod P. Se-
renus Schatter refert concione 2. in Coman. Gen. quod nempe in
civitate quadam, nocte diem Dominicum (in quo in Ecclesia Pa-
trum S. J. Communio Generalis erat) præcedente, Anima quædam
Purgans in thalamo duorum piorum Conjugatorum suspirans lu-
gubrissonò hæc verba protulerit: *Date & mihi micam, de crastina*
scilicet cælesti mensa, ad quam, vos rogo, pro me accedatis.

Ad oppositam auctoritatem & rationem dico, S. Thomam
aliud non velle, quam quod Sacramentum directè non profit de-
functis, sed tantum sumentibus, velut cibus; non tamen eum ne-
gare, quod non possit indirectè etiam ex opere operato illis prodes-
se, hoc enim docet in Suppl. q. 71. art. 9. ad 3. ubi ait: *Eucharistia*
est signum Ecclesiasticæ unionis, & ideo ex ipso opere operato ejus efficien-
cia in alterum transire potest. Hoc ut melius intelligatur, adverten-
dum, quod ex sumptione SS. Eucharistiæ, & actibus virtutum
concomitantibus diversos fructus homo percipiat: fructus princi-
palis est gratia nutritiva; & hic remanet soli communicanti, sicut
& remissio venialium, & præmium essentialiale repositum in Cælis;
secundarius effectus est remissio pænæ, *Quam*, ut ait S. Thomas
ibidem q. 79. art. 5. *in ea per quandam concomitantiam ad principa-*
lem effectum homo consequitur directè, tum ratione ipsius Sacramenti,

tum ratione actuum virtutum tunc temporis exercitorum. Nihil autem reperi, quare non possit hæc remissio pœnæ tum à Sacramento, tum ab actibus virtutum causata, transcribi defunctis: & sic indirectè ipsi proderit hujus Sacramenti devota susceptio.

Præter expositos modos juvari etiam defuncti possunt applicatione Indulgentiarum. De his tamen hæc loci aliud dicendum non est, quàm quòd omnes applicabiles per modum suffragii, meritorie possint iisdem sine ullo metu neglectis sui applicari, cum aliæ multæ Indulgentiæ suppetant, quæ iis non sunt applicabiles. sed in solo recipiente suum effectum, pœnam remittendò, exercent, Reliqua dicentur cap. 10. §. 6.

Quæres demum, an suffragia mortuos infallibiliter juvent? 300

Non desunt Authores, qui affirmant, sed negantem sententiã ambabûs ulnâs amplector, & est S. Augustini, qui in *lib. de Cura pro mort.* ita scribit: *Neque negandû est, defunctorû animas pietate suorû viventium relevari, cum pro illis Sacrificiû Mediatoris offertur, vel e-læmosynæ in Ecclesia sunt. Sed e s hæc profunt, qui, cum viverent, hæc sibi, ut postea possent prodesse, meruerunt: ergo illis non profunt, qui in vita non meruerunt, ut sibi hæc prodesse post mortem.* Favet huic sententiæ Doctor Angelicus in *Suppl. q. 71. art. 2. ad 1.* ubi hoc videtur colligere ex Apostolo 2. Corinth. 5: v. 10. *Omnes enim nos manifestari oportet ante tribunal Christi, ut referat unusquisque propria corporis, prout gessit, si ve bonum, si ve malum,* ubi verba illa, *prout gessit,* idem videntur indicare.

Ratio etiam est, quia Deus tanquam supremus Judex non tenetur, nec promisit se acceptaturû solutionem debiti ab alio oblatam. Solet præterea justissimus orbis Judex eos, qui damnum proximo intulerant, tamdiu permittere in Purgatorii flammis cruciari, donec damnum resarciatur, prout millena probant exempla. Confirmat idem communis fidelium persuasio, qui pro eadem Anima plura permittunt sacra, etiam ad Altaria Privilegiata, offerri, & eidem pluries donant Indulgentiam plenariam. Imò ipsi defuncti sapissimè plura sibi Sacra expetièrunt, prout in serè infinitis historiis est reperire. Vel ob hoc unicum sententia contraria rejicienda esset, quòd præbeat occasionem tepidioribus Christianis suffragia tam pro sua anima, quàm aliorum minuendi. Contigit siquidem, ut audivi, non ita pridem, quòd peculiaris notæ, & fortunæ miles, cum sibi moriendum erat, nonnisi unicum Missæ Sacrificium, & quidem communi stipendiò sacerdoti persolutò, pro se defuncto debere dici voluerit, afferens se per illud omni pœnâ solvendum,

vendum, cum sit valoris, & virtutis infinitæ, & infallibilis effectus, præsertim si ad Altare Privilegiatum dicatur. Sed insipiens ignoravit, Sacrificium Missæ operari secundum dispositionem & dignitatem ejus, pro quo offertur, nec proinde infallibiliter omnem pœnæ remissionem procurare. Sed etsi omnino per unicum Sacrum liberatus fuisset; si tamen nihilominus plura legenda constituisset, plures è Purgatorio Animas liberasset, suamque gloriam, ut fundatores Missarum perpetuarum, auxisset.

301 Denique ut illa opinio plenè confutetur, veritas nostræ est cœlitus revelata. Narrat siquidem Dourolt. c. 8. tit. 20. *exemp. 7.* & ex eo P. Thobias Lohner tomò 3. tit. 96. *Misericordia erga defunctos* §. 6. n. 52. Religiosum quendam ex Ordine Minorum S. Francisci, cui apparuerat, dixisse, quòd pœnas in Purgatorio gravissimas sustinuerit, & quòd nihil sibi preces, & sacrificia, etiam pro se directè perfoluta, profuerint, eò quòd Deus Animabus aliis ea applicuerit in pœnam, quòd vivens valdè fuerit negligens in orando pro defunctis.

Caveant ergo sibi, qui in hac vita pro peccatis suis satisfacere negligunt, ne Deus post mortem suffragia aliorum, pro ipsis oblata, non acceptet, & ipsi soli satis pati cogantur. Ii præsertim sibi metuant, qui defunctorum nunquam recordari dignantur, nec ipsos precibus suis, aut Indulgentiarum applicatione adjuvant; scriptum est enim Matth. 7. 1. *In qua mensura mensi fueritis, remetietur vobis*, & iterum Jacobi 2. v. 13. *Judicium sine misericordia illi, qui non fecit misericordiam.* Unde talibus etiam posset evenire, ut vicissim post mortem ipsis nullus vivorum succurrat, aut suffragia Deus pro ipsis non acceptet, sed pro aliis melioribus, qui majorem erga defunctos misericordiam habebant.

§. VII.

De Communione Sanctorum.

302 **J**Actis jam hîsce fundamentis non erit captu difficilis *Communio Sanctorum*, quæ non immeritò universalis, & fundamentalis Communicatio bonorum Ecclesiæ inter fideles nuncupatur. In illo etenim Symboli Apostolici articulo 9. declaratur, omnia Ecclesiæ Catholicæ bona esse omnibus fidelibus communia, & proficua, *Sicut*, inquit S. Thomas Opusc. 6. §. 13. *in corpore materiali operatio unius membri cedit in bonum totius corporis, ita in corpore spirituali, scilicet Ecclesia. Et quia omnes fideles sunt unum corpus, bonum unius alteri communicatur Rom. 12. Singuli autem alter alterius membra.*

In alia perpulchra similitudine proponit hanc Communionem celestis ille Ecclesiastes Gallicanus Joannes le Jeune tom. 5. conc. 7. lit. H. Ita, inquit, res se habet in Ecclesia Catholica, quemadmodum in domo, in qua toti familiæ communis habitatio, tota ex communibus bonis vivit, ita ut & infans in cunis jam iis gaudeat, quæ adultus ejus frater negociandò lucratur. Et hæc comunio etiam se extendit ad Purgantes Animas, cum vivis sint charitate conjunctæ. Videatur Jacob. Marchant. Hort. Past. tr. 4. lect. 11. Verùm cum diversa sint bonorum genera, illa quoque diversimodè participantur. Inter reliqua sunt Sacramenta, merita Christi, & Sanctorum, sicut & orationes, opera satisfactoria tam à vivis elicita, quàm in thesauro Ecclesiæ reposita. Sacramenta, exceptò SS. Missæ Sacrificiò, nullum actu fructum fidelibus afferunt, nisi recepta: sunt tamen ante receptionem nihilominus, sed intantum communia, inquantum sunt pro omnibus instituta, & præparata; Sacrificium tamen Missæ, cum omni horâ per diversas orbis plagas pro tota Ecclesia offeratur, etiam omni horâ toti Ecclesiæ prodest, sed præsertim iis, qui sunt in gratia Dei constituti. Merita Christi, & Sanctorum sunt pariter diversimodè communia; sunt communia, inquantum toti Ecclesiæ cedunt ad laudem & gloriam; sunt communia, inquantum præbent occasionẽ, & materiam spiritualiter lætandi: docet siquidem tract. 32. in Joan. D. Augustinus, quòd, si quis concipiat gaudium de collata à Deo alteri gratia v. g. donò virginittatis, nec invideat, hanc gratiam & donum quodammodo faciat suum, & hoc ideo, cum ipse in altero, non quidem per essentiam, sed per charitatem sit: ait enim: *Varia sunt in Ecclesia dona spiritus Sancti, nec omnes omnia habere possumus. Si amas unitatem, nihil non habes, nam etiam tibi habet, quisquis in illa aliquid habet. Tolle invidiam, & tuum est, quod habeo; tollam invidiam, & meum est, quod habes, livor separatur, charitas jungit.* Sunt & communia & utilia merita & orationes, cum continuò pro tota Ecclesia Æterno Patri præsententur, intuitu quorum ipse & parcit impiis, & favet justis. Satisfactiones tamen actu non participantur, nisi actu applicentur vel à persona, cujus sunt, vel ab Ecclesia ex thesauro per Indulgentiarum concessionem: nam, ut argumentatur Paludanus, & Sylvester *Summæ parte 2. verbò Participatio*, si sine speciali applicatione, & solùm ratione solius charitatis particeps illarum aliquis esse posset, tunc, quicumque esset in charitate in hoc vel alio mundo, statim immunis redderetur omni pœnâ, cum satisfactiones tum intra, tum extra thesaurum Ecclesiæ prope innumeræ sint,

sunt, inter quas primum locum obtinent satisfactiones Christi, quæ sunt valoris infiniti. Plenius hæc Communio perspicitur potest in opposita sibi Excommunicatione; quibus enim bonis ista privat, altera abundat.

§. VIII.

De communicatione bonorum operum, quæ est inter Sodales Rosarianos.

303 **P**Ræter hanc generalem, & fundamentalem sunt adhuc aliæ communioniones speciales, è quibus confœderatis plus emolumenti, quàm ex illa generali promanat. Tres speciales sunt in Confraternitate Rosariana, ut dictum initio hujus capituli fuit, ex his primò locò eam, quæ inter Sodales habetur, explicabimus.

Sodales vivi ex ipsius B. Virginis constitutione tenentur invicem communicare non tantùm SS. Rosarii preces, sed omnia etiam opera bona, ut docent Authores Rosariani omnes, & ex verbis Virginis Intemeratæ est manifestum; *Caput hujus Confraternitatis est, inquiebat S. Legislatrix, ut omnium merita suâque sint, ac omnibus communia.*

Hic aperitur difficultas non levis, secundum quam rationem hæc bona spiritualia sint inter Sodales cõmunia? An inquantùm *impetratoria*, & *meritoria de congruo* tantùm, an etiam simul inquantùm *satisfactoria*? Sed antequam hoc definiatur, determinandum venit, an liceret Sodalibus invicem suas satisfactiones communicare?

304 Dico igitur primò. Quivis Sodalium potest licitè suâ liberâ sponte, etsi nulla daretur lex, satisfactiones suas vel necessarias, vel superabundantes reliquis omnibus Sodalibus simul, vel uni determinato applicare. Veritas hujus patet ex dictis §. 2. 3. & 5. Veruntamen in hoc casu vix ab aliquo reciprocè ipsi aliqua satisfactio applicaretur. Dico II. Potuisset quoque statui, ut quivis Sodalium, (relictis ad dispositionem propriam satisfactionibus necessariis) teneretur solas superfluas transcribere reliquis vivis. III. Item potuisset ordinari, ut Sodales applicent defunctis necessarias, reliquis verò Confratribus vivis superabundantes. IV. Imò potuisset poni statutum, ut quivis omnes satisfactiones tam necessarias, quàm superabundantes solis vivis debeat applicare. In his enim ordinationibus nihil fuisset mali repertum, ut ex locis mox citatis patet.

305 Dices tamen contra 3. & 4. conclusionem primò. Tales ordina-

nationes impingerent in leges ordinatæ charitatis, quæ incipit à propria persona; nam eæ privarent hominem omnibûs satisfactio- nibûs, & sic saltem magnis peccatoribus non essent imponendæ secundum dicta §. 3. n. 172.

R. Tales ordinationes acceptari possunt etiam à maximis peccatoribus; licet enim per easdem denudentur propriis satis- factio- nibûs; participarent tamen multò majorem satisfactio- num cumulum à reliquis Confratribus, qui omnes reciprocè satisfactio- nes suas peccatoribus istis transcriberent.

Dices 2. Tales ordinationes videntur nugatoriæ, si enim ali- quis Sodalium è luridiorum numero, cui vix aliquæ satisfactio- nes supersunt, & necessariæ sunt modicæ, & paucæ, has applica- ret innumeris reliquis Sodalibus, vix aliquid de his ad unum- quemque pertingeret, nam secundum superius n. 241. dicta, satis- factio- nes pluribus applicatæ diminuuntur.

R. Cùm in Sodalitate Rosariana innumeri reperiantur, qui satisfactio- nibûs superabundant, ut multi viri Religiosi, juvenes innocentes &c. indigens his, & dispositus Sodalis magnam satis- factio- num vim adipisceretur, nam multa grana etiam magnum cumulum constituunt.

Cardo ergo totius difficultatis vertitur in hoc, an detur in Confraternitate lex, quâ teneretur quilibet Sodalium aliquas sa- tisfactio- nes aliis vivis Confratribus communicare?

Videtur quòd sic: statuit siquidè B. Virgo, ut, qui leges Soda- litatis non servaverint, *pro sola parte omissio- nis careant parte satis- factoriæ communicationis*: ergo, qui eas exequitur, gaudet communi- catione *satisfactoriæ* meritorum; *satisfactoriæ* autem *communicatio- nis* aliud non videtur esse, quàm communicatio satisfactio- num.

Item Author Confraternitatis S. Dominicus quòvis die se flagrò pro peccatoribus petiit, quò factò videtur eos hac satisfactio- ne participes fecisse.

Dico tamen. In Confraternitate Rosariana nulla est obliga- tio communicandi vivis Confratribus sive necessarias, sive super- abundantes satisfactio- nes. Probo I. Obligatio- nes, utpote res odio- sæ, sunt restringendæ, & leges obligatoriæ strictè interpretandæ: ergo pariter lex de bonis spiritualibus invicem communicandis: fortè etiam tale statutum nonnullos ab ingressu Sodalitatis deter- reret, qui aut privatâ devotione, aut aliâ obligatione vellent suas satisfactio- nes personis aliis v. g. Animabus Purgantibus transcri- bere. II. Inter Sodales non est adstruenda major bonorum spiri- tualium

tualium communio, quàm inter religiosos in aliquo Ordine; sed in Religionibus non est obligatio communicandi invicem satisfactiones ergo. III. Prælati Regulares, ut dicitur n. 329. possunt satisfactiones tam necessarias, quàm superabundantes suorum subditorum applicare benefactori: ponamus autem, quòd subditi sint membra Sodalitatis, non verò benefactor, quòdque subditi existente istà lege communicassent satisfactiones suas cæteris Confratribus Rosarianis, Prælati jam (præsertim Ordinis nostri) eas non posset ampliùs communicare alteri benefactori, quòd est absurdum. IV. Si daretur ista lex in Sodalitate, tunc etiam Ordo noster deberet suas satisfactiones inter Sodales distribuere, sed eas nō distribuit: ergo, min. prob. Ordo noster eas non applicat ordinariè suis benefactoribus etiam insignioribus; sed non videtur rationi consentaneum, ut plura bona applicentur Sodali simplici, quàm insigni benefactori: ergo. V. Secundum S. Thomam non est permittendum, ut aliquis pœnitentiam agat pro alio id sciente, nisi ipse sit impotens ad eam implendam; sed in Confraternitate Rosariana innumeri sunt, qui possunt pro delictis suis agere pœnitentiam: ergo non est permittendum, ut pro ipsis, legem hanc scientibus, alii satisfaciant.

309 Ad 1. dicendum est, quòd per communicationem *satisfactoriam* intellexerit B. V. communicati onem operũ satisfactoriorum, sed non inquantum *satisfactoria*. Ad 2. dictum fuit superiùs n. 247. quòd offerendò opus satisfactorium pro alio vivo, eò ipso non offeratur satisfactio: sed nec ejus applicatio peccatori, in peccato mortali existenti, quicquam prodesset.

310 Quare dicendum est, quòd communicatio bonorum in Sodalitate consistat in communicatione orationum, & omnium bonorum operum, inquantum sunt *meritoria de congruo*, & *impetratoria*: debent ergo pro invicem non tantum recitationem Rosarii, sed etiam quascunque alias preces, & præterea omnia opera bona Deo offerre.

Hæc tamen communicatio solum est inter vivos Sodales, & non se extendit ad mortuos: certa enim obligatio non est constituenda in re dubia, & incerta; obligatio autem communicandi bona spiritualia in Sodalitate est certa, incertum verò, an opera bona, & preces, ut impetratoriæ, aliquid profint defunctis, ut supra n. 287. fuit observatum: quòd autem satisfactiones suas non teneantur transcribere Sodalibus mortuis, etiam satis ex rationibus mox supra n. 308. positis convincitur. Quare Confratres Ro-

fariani ex lege communicationis tenentur sua bona spiritualia communicare vivis; ex aliis tamen legibus tenentur etiam succurrere defunctis, & in specie quidem jubentur tantum pro iis orare ex lege II. n. 215. nihil tamen vetat, quod minus etiam iis aliis suffragiis, ut jejunio, & elemosyna, aut applicatione Indulgentiarum, quæ in eum finem à Sede Apostolica factæ sunt iis applicabiles, operam ferant, si velint: quo in casu orationes vivis proderunt, in quantum *impetratorie*, in quantum verò *satisfactorie* defunctis.

Sufficit autem in ingressu Societatis pro aliis orandi, & merita offerendi habere voluntatem, quæ interpretativè, & virtualiter adesse censetur, si quis gnarus, Societati eam obligationem annexam esse, eam nihilominus ingrediatur: at, si quis eam obligationem ignoret, & non habeat intentionem generalem suscipiendi in se omnes obligationes ejusdem, non ausim dicere, talem distam intentionem virtualem & tacitam habere. Ut ergo omne periculum propulsetur, talis obligatio aut privatim ingressuris Sodalitatem, aut ad minus publicè è cathedra exponenda est universis. Nec afficit, quod multi, in quo genuinè hæc communicatio consistat, non capiant; sufficit enim illa intentio generalis, quæ velint secundum leges Societatis orare pro aliis, suæque merita cæteris transcribere.

Actus oblationis meritorum potest hõc ferè modò formari:

O Deus meus! qui charitate, quæ homo proximum suum in hac
tachrimarum vale adjuvat, delectaris, ad quam legibus Confraternitatis SS. Rosarii, cujus membrum indignus sum, specialiter obligor: hinc omnes orationes meas, & quidquid unquam boni per totam vitam egero, cum meritis, & precibus Christi Domini, B. Mariæ Virginis, S. Patris Dominici, omniumque Sanctorum conjungo, idque totum in laudem, & gloriam Divinæ tuæ Majestatis, honorem quoque B. Mariæ Virginis, S. Patris Dominici, & omnium Sanctorum offero, ut, O Deus! non ita intuitu mearum precum, & bonorum operum, quàm operum, & precum Christi, totiusque Cælestis Curie, miserearis mei, & omnium Confratrum, & Confororum SS. Rosarii, sed præprimis Ordinis Prædicatorum, qui non modò Societatem SS. Rosarii, tantis cum gratiis, & Indulgentiis nobis communicat, sed insuper ad participationem omnium spiritualium bonorum nos suscipit. Miserere igitur horum omnium, peccatores ad te converte, in justis gratiam adauge, quod cuique in particulari ad salutem animæ, & corporis necessarium est, elementer largire, nosque aliquando omnes ad tui visionem in cælum

assume. Quemadmodum autem ego hæc mea bona opera tibi pro aliis offero, iisque, ut aliquid profint, desidero; ita quoque demissimè rogo, fac me, O Deus! vicissim aliorum orationum, & bonorum operum participem, illa reciprocè pro me oblata suscipe, & intuitu illorum mihi omne illud tribue, quod ad animæ, corporis que salutem pertinet, licet ipsum, si merita propria spectentur, indignus sim, ut accipiam.

313

Ad percipiendum hujus communicationis fructum modò perfectò requiruntur tria: I. Ut aliquis sit ad Sodalitatē receptus, etsi non sit Albo inscriptus, ut probabiliter sustinet Fossæus lib. 1. de Rosario disc. 7. cap. 2. n. 1. ubi planè vult sufficere, si quis solò verbò hanc petierit Fraternitatem, quod tamen non approbo, nisi aliqua sequatur ejusdem in Sodalem receptio, merita etenim Sodalitatis communia sunt Sodalibus, non aliis. Dum igitur aliquis ad Sodalitatem recipitur, hic eo ipsò se obligat ad ejusdem regulas servandas, & consequenter ex vi regulæ 4. n. 196. communicat reliquis Sodalibus sua merita: cùm autem hæc communicatio sit mutua, sequitur quòd etiam alii reciprocè ipsi sua communicent. II. Ut receptus ad Sodalitatem velit sua bona spiritualia aliis Confratribus esse communia, quod sequitur ex mox dictis, cùm hæc communicatio meritorum debeat esse reciproca. III. Ut idem omnì hebdomadâ integrum Psalterium Marianum oret, si potest, ut mox probabitur.

314

Quæres 1. Quod damnum incurrit Sodalis, dum dictum Psalterium intermittit?

R. Si cæteroquin reliqua opera bona communicat aliis, tunc nullum fructum habet ex recitatione Rosarii aliorum; reliqua tamen aliorum merita ipsi applicantur, & fructificant. Ita B. Virgo. *Decreta hæc, seu cæremoniæ* (id est regulæ Sodalitatis) *minus observata* (inquirebat illa Alano) *nullam penitus culpam importabunt, sed privationis pœnam, quâ pro sola parte omissionis careant partæ satisfactoriæ communicationis, idque in solo precum penso, stante interim cæterorum meritorum communitatis participatione.* Imò ex eo, quòd pro parte omissionis subtrahatur illi pars communicationis, erui potest, quòd universaliter observationem illius regulæ nemo participet cum aliis, quam solus non observat: sic ut qui non recitat Rosarium, nihil habeat de Rosariis aliorum; qui non venit ad Processionem, ipsi nihil profit devotio ad illam venientium &c. Hoc tamen de aliis bonis operibus dici nequit, quia aliàs, quidquid unus boni peragit, deberet hoc ipsum peragere & alter. Hinc quòd plures regulas, & quantò meliùs aliquis eas servaverit, plus ex illa

communicatione fructus habebit, prout è converso secundum negligentiam in iis observandis etiam fructus communicationis subtrahetur. Imò non errabo, si dixerò, quòd etiam ei, qui nullam regulam Confraternitatis, et si possit, observat; reliqua tamen bona opera cum aliis communicat, adhuc reciprocè ab aliis saltem aliqua bona, præter illa, quæ sunt Sodalitati propria, comunicentur; hoc enim honestas, & grati animi leges in aliis petunt.

Quæres 2. an ad participanda modò perfectò aliorum merita non sit aliquod remedium pro iis, qui nec omni hebdomadâ integrum persolvere Psalterium, nec alia statuta possunt servare?

R. Si Rosarium non possit, etiam sine culpa dici nec per se, nec per alium, nec conjunctim, nec divisim, sequens remedium suppeditavit Alexander VI. in Brevi: *Illius, qui perfecta charitas est annò 1495. dicens: Volumus autem, & auctoritate Apostolica ordinamus dictis Confratribus, & Confororibus conscriptis, Orationem, & Salutationem prædictas dicentibus, aliquod aliud privilegium vivis pariter, & defunctis in perpetuum duraturum per Nos concessum, videlicet, quòd, si dicti Confratres istam Confraternitatem prædictam observare non valeant, annuatim dicant, aut dici faciant unam Missam, ut tandem participent, & communicent ad invicem in bonis spiritualibus ab eisdem Confratribus, & Confororibus dicturis, & facturis, (dicendis, & faciendis) similiter & in Nostri, totiusque Militantis Ecclesiæ, in quibus volumus eos fieri participes. En! planè totius Ecclesiæ meritorum fiunt participes, qui statuta Sodalitatis servant, si possunt, aut Missam dici curant, sed Sodalitati inscripti, nam Pontifex hoc privilegium conscriptis concedit. Qui tamen verà nec dicere possunt Rosarium, aut alia statuta servare, nec permittere dici Missam, piè credendum est, quòd dicta merita ipsis applicentur perfectè, præsertim infirmis pauperibus, qui, dum sani erant, statuta Sodalitatis pro viribus observare sategerunt. Ergo illi, qui statutorum locò non faciunt dici Missam, sed recitant Breviarium, aut aliud quid boni agunt, non participant perfectè merita aliorum.*

Quæres 3. an possit quis iterum fieri particeps orationum, quibus ob neglectum fuit privatus?

R. cum Fosliæo lib. 1. de Rosario disc. 6. c. 1. in fine, quòd si omissio non fuerit culpabilis, & omittens intenderit postea, cum integrum sibi fuerit, neglecta Rosaria supplere, quòd, inquam, talis etiam tempore omissionis à communione bonorum operum non fuerit exclusus. Ita ille. Unde, qui intentionem supplendî

non habuit, fuit illa participatione privatus, si nec per alium satisfecerit, nec Missam illò annò dici permiserit. Si verò negligentia fuit culpabilis; adfuit tamen intentio alià vice supplendi, potest secundum Fossæum iterum in partem communionis venire, dum supplet, quod neglexit: & hoc præsumendum est de pietate reliquorum Confratrum, quòd nempe talem etiam ad illam communionem bonorum iterum admittant: unde fructus ille manet suspensus, donec suppleat intermissum.

317 Sed quid, si omittens non intendat ampliùs supplere; postea tamen poenitentia ductus, nihilominus negligenter ommissa suppleat?

Respondet idem, quòd talis non recuperet, quòd de participatione aliorum precum perdidit: quia bona illa, sicut jam transacta, sic & eorum fructus jam divisi, & translati in alios sunt, nec transferri, ac dividi ampliùs possunt. Exemplum est apud Paludanum in 4. sent. de Missa jam peracta, quæ quando vel ante, vel dum celebraretur, directa in alium non fuit, nec postea transferri poterit, eò quòd sit jam alicui, puta ipsi celebranti applicata. Quòd pariter intelligo de eo, qui sine culpa quidem etiam, sed sine intentione supplendi, præscriptum non persolvit Rosarium.

318 Quin imò etiam recitantes Rosarium, etsi ad Sodalitatem nondum recepti sint, largò quòdam modò Confratres Rosariani dici possunt, iisque etiam aliquid boni ex recitatione Rosarii, à Sodalibus facta, provenit, prout ex ipso eventu à B. Alano recitato colligitur. Fuit quippe, eodem Authore, D. Dominici temporibus, quibus undequaque hæresis Albigensum grassabatur, eidem sectæ pertinaciter addictus homo, Antonius nomine. Quamquam autem nullis rationibus ad ejurandam suam hæresim, ac peccata legitimo Sacerdoti confitenda adduci posset, & præterea hæresi cognatis sceleribus totus quantus immerfus esset; id tamen in eo unicum fuit, unde commendari poterat, quòd indes Rosarium recitaret: solet siquidem in partibus mixtæ Religionis persæpè fieri, ut de hæterodoxis nonnulli in quibusdam orthodoxis adhærescant. Contigit verò eundem nocte quãdam, cum in somnum resolutus esset, per occultam imaginationis vim abripi; quo in statu vidit se à millenis dæmonibus comprehendi, & ad patentem infernum rectâ trahi, quo in loco innumera, eaque horrenda conspectui occurrebant tormenta, inter quæ supra modum horribilia erant parata iis, qui peccata sua confiteri detrectant, aut in ipsa S. exomologesi de industria aliquod mendacium proferunt. Jam
jamque

Jamque in hæc cruciamenta immergendus erat Antonius: & ecce de repente adest Dei Genitrix Virgo, & de unguibus dæmonum eripit miserrimum, sic eundem affata: En! cum meum recitaveris Rosarium, tibi modò succurrere volui, & te à tanto periculo liberare; non quòd tu hæc misericordiâ dignus inventus sis, sed quòd Sodales Rosarii mei, Confratres tui, pro te intercesserint. Constat siquidem tibi, unicum pomum in arbore nihil fieri, unum racemum in vite, unum granum in agro nullius momenti reputari, unicum Religiosum in monasterio, unicum mercatorem in foro, unicum militem in bello nihil efficere. Noveris ergo, quòd gratia hæc tibi, non intuitu tui, sed intuitu bonorum operum Confratrum prædicatorum contingat, quæ bona ut cum ipsis perfectius participes, confitere, redi ad ovile Christi, fidem, quam Dominicus servus meus prædicat, amplectendò. Confer te ad ipsum, illique, quæ tibi ostensa sunt, enarra. Ut ergo Antonius iterum sibi restitutus est, ilicet se ad Dominicum recipit, & quæ sibi præcepta erant, exactè peregit. Ad fidem deinde Catholicam translatus, cum Albigenes etiam armis expugnarentur, castra Catholicorum secutus, totam spem in Rosario collocavit, cumque ob insignem bellandi artem in Ducem delectus esset, pro Symbolo suo Rosarium depingi in vexillis voluit, & armis suis, suorumque insculpi: nec spem se fellit eventus. Nam hostes, quoties cum illis congressus est, tum naturalibus, tum supernis viribus debellavit: ita iidem, dum cum Antonio dimicare habebant, vice unâ ignitos lapides, alterâ tela ignea, iterum aliâ exercitum integrum, omnia hæc in se Cælo ruentia, conspexerunt, quibus non pauci inimicorum commoti, fidem salvificam susceperunt: sed neque nisi fidei & devotioni Christiani, ac Rosariani Militis à quoquam ista adscribi poterant.

§. IX.

De bonis spiritualibus, quæ in Sodalitate communicantur defunctis.

Hucusque de bonis spiritualibus Sodalitatis communibus Sodalibus vivis. Cùm verò multa suffragia, multæ orationes, & in specie quatuor anniversaria in omni Ecclesia, ubi hæc Sodalitas reperitur, fiant quotannis pro omnibus Sodalibus defunctis in communi, Indulgentiæ insuper iis applicentur, possumus etiam quædam bona communia defunctis, eorumque communicationem erga eosdem in Sodalitate constituere. Quòd autem hæc suffragia, orationes scilicet, sacrificia Missæ, aliâque bona opera juvent defunctos

functos receptos in vita, etsi nemo ipsorum locò recitet Rosarium, certum est apud omnes: quin & ex concessione Alexandri VI. n. 315. posita gaudent suffragiis totius Ecclesiæ. Idem dico de receptis in agone: nemo enim Authorum, quantum mihi constat, asseruit etiam talium defunctorum locò esse ab alio dicendum Rosarium, sed videntur per hoc solùm meruisse gratiam, ut sibi hæc suffragia profint post mortem, quòd petierint inscribi, & animum, in casu convalescentiæ statuta servandi, habuerint: unde illi, qui in agone constituti non propriò motu, aut precibus, sed solùm procurante aliò inscripti sunt, non videntur hæc gratiã potiri, sed æquiparandi sunt omnino inscriptis post mortem, de quibus statim.

320

Inscriptos post mortem etiam hæc suffragia juvant, & cunctorum bonorum & satisfactionum participes fiunt non aliter, atque si dum in vivis erant, hujus Societatis membra ipsi fuissent, si alius ipsorum locò hebdomadatim recitet Rosarium. Hoc certum est apud omnes Authores, &, ut scribit Fossæus *lib. 1. De Rosa rio disc. 5. c. 1. n. 6.* Colonia idem per animam cujusdam defuncti revelatum ferunt. Imò Alexander VI. concessit, ut etiam fiant participes suffragiorum totius Ecclesiæ militantis privilegiò supra n. 315. relatò, quod dicit se *vivis pariter & defunctis in perpetuum concedere*; sed hoc adhuc specialius verbis mox referendis indulgit.

321

Quòd si ille, qui defunctum inscribi fecit, non possit recitare Rosarium, permittat pro eo dici annuatim unum Sacrum, ut concedit Alexander verbis eòdem n. 315. notatis, aut det juxta facultatem suam pro ejus anima elemosynam, ut idem concedit in eadem Bulla verbis sequentibus: *Verùm, ut Christi fideles B. Virginis Mariæ Confratres & Consores effici concupiscant, volumus, & auctoritate Apostolica decernimus, quòd omnes, & singuli Confratres & Consores, animabus suorum Parentum, vel aliorum defunctorum, in Purgatorio existentium, succurrere volentes, singulariter nomina suorum Parentum vel aliorum defunctorum, in Purgatorio existentium, exarent, vel exarrare (exarari) faciant.* Si verò pro singulari anima, interventione devotã, manus porrexerint adjutrices, juxta eorum posse & facultatem, tandem penam, quam in Purgatorio pati debuerint, auctoritate Dei, quòd utimur in terris, de qua magis, ac magis confidimus in cælis, auctoritate plenariã, totius militantis Ecclesiæ eis bona ipsius communicandò, ac merita Passionis Christi, ac Virginis Mariæ intercessionibus, per modum suffragii misericorditer in Domino relaxamus pariter, & dimittimus.* Si verò id est, si ille, qui animam inscribi fecit, velit, ut ipsi etiam suffragia Sodalitatis & totius Ecclesiæ pro-*

profunt, non sufficit eam esse inscriptam, sed debet etiam pro ea eleemosyna erogari.

Hæc gratia, meò videri, ferè tanti æstimari debet, quanti Bulla Sabbathina, de qua non immeritò Confraternitas Scapularistica Carmelitarum gloriatur: imò & potest huic aliquò modò anteponi. Per hoc enim, quòd in Bulla Sabbathina Confratribus SS. Scapularis, in Purgatorio detentis, concedatur Indulgentia plenaria pro primo die Sabbathi, ipsorum mortem consequente, applicantur etiam illis Animabus merita Passionis Christi ex thesauro Ecclesiæ plenariè: at nostra Bulla videtur quoque merita Christi, & Sanctorum applicare plenariè, nam ait Pontifex, *se auctoritate plenaria totius Ecclesiæ bona* communicare defunctis. Deinde nostra melior est alterâ, quòd per illam primò post aliquod tempus, nempe Sabbathò sequenti, illa merita applicentur: at per nostram fit applicatio sine determinatione certi temporis, consequenter Sodalibus Rosarianis merita Christi, & suffragia totius Ecclesiæ (quæ, inspectò orbe universò, omni momento pro aliquibus defunctis fiunt) statim, quàm primùm in Purgatorium descenderint, profunt applicata. Quin sæpè etiam, ut piè credi potest, hanc applicationem brevè sequitur plenaria remissio pœnæ, & è Purgatorio liberatio: sed neque Bulla Sabbathina infallibilem habet effectum, ut postea n. 461. ostendam. De applicatione Indulgentiarum fiet postea n. 445. sermo.

Dubitari tamen potest, an, nemine talium locò persolvente Rosarium, illi nihilominus suffragiis Sodalium juventur? 323

Visum fuit Patri Andreae Coppenstein *in Clavi*, & Joanni Studer *parte 3. c. 10. n. 3.* quòd juventur ex eo: si enim hæc ipsis non prodesse, inscriptio nihil utilitatis eis afferret, & essent velut non Sodales, aut membra à Sodalitate præcisa.

2. Dicitur fuit, præsumendum esse de pietate vivorum, quòd illi pro impotentibus, & infirmis offerant suas preces, & merita, quòdque Deus ista pro illis acceptet: sed defuncti ita derelicti haberi debent pro impeditis, & infirmis: ergo

3. Vivis, non recitantibus ex negligentia Rosarium, in pœnam non profunt Rosaria pro ipsis oblata: sed quòd pro defunctis nemo oret Rosarium, ipsi non sunt in culpa: ergo.

Dico tamen I. Extra dubium collocari debet, quòd si animabus inscriptis post mortem expressè, & directè aliquod bonum opus ab aliquo Sodali applicetur, ipsis proficit, etsi nemo vice talium oret Rosarium: hoc enim est commune omnibus animabus.

Dico

Dico II. Rosaria, oblata pro defunctis Sodalibus in comuni, non acceptantur à Deo pro his defunctis, nisi pro iis annuatim legatur una Missa, aut detur eleemosyna. Ita Alexander VI. locò suprâ n. 321. citatò: Ratio quoque est, quia aliàs gratis præscriberetur, ut alius ipsorum loco dictum Rosarium persolvat. Videatur n. 207. Ita ergo habendi sunt, sicut vivi non recitantes Rosarium, pro quibus Deus aliorum Rosaria, pro Sodalibus in genere oblata, non acceptat.

Dico III. Probabilius est, quòd ipsis profint aliæ preces, & anniversaria pro defunctis Sodalibus in genere facta. Nam preces oblatae pro Sodalibus vivis, ipsis etsi non orantibus hebdomadatim Rosarium, profunt; si tamen alias preces pro reliquis Sodalibus persolvant: sed multi Authorum, ut Bellarminus, Suarez, Dionysius Carth. Munfordus in *Tract. De misericordia defunctis exhibenda c. 9. n. 14.* & alii docent rationibus & exemplis, quòd defuncti orent pro vivis, maximè suis benefactoribus: ergo.

Ad 1. ergo dicendum, quòd illa ratio nimium probet, & consequenter nihil: probat etenim, quòd etiam vivus ratione solius inscriptionis, sine ullo bono opere peracto, & reliquis communicato, possit nihilominus omnia reliqua merita aliorum participare, quod tamen est falsum. ¶ Inscriptio ergo habet alium effectum proprium, quòd nempe reddat hominem proximè capacem communicationis bonorum, & Indulgentiarum, quæ, etsi cæteroquin ponerentur omnes conditiones requisitæ, sine inscriptione tamen homo, vel anima non participaret.

Ad 2. dicendum, quòd vivi præsumendi sint eò modò pro illis suffragia offerre, quò modò Deus ea pro illis acceptat; sed Rosarium persolutum in genere pro defunctis Deus non acceptat pro dictis animabus, bene verò alias preces & suffragia.

Ad 3. dicendum, quòd hæc privatio non fiat in pœnam, sed proveniat ex infortunio, quòd nemo pro illis oret.

§. X.

De communicatione, quâ Ordo Prædicatorum sua merita communicat Sodalibus Marianis.

HIS Sodalitatis legibus cum ligetur etiam Ordo noster Prædicatorum, propterea etiam omnes hujus Ordinis alumni Sodalibus Rosarianis sua bona Spiritualia communicant. Suprà quod adhuc nonnulli Generalium nostrorum eosdem specialiter & solemniter ad participationem eorundem bonorum receperunt, ut

ut dictum fuit n. 21. Quem autem fructum hæc receptio secumferat, paucis indicabo.

Pro certo haberi debet, quòd Prælati Regularium ex concessione Urbani IV. & Julii II. imò juxta Navarrũ etiam juxta jus commune possint quibusdam, maximè Benefactoribus suffragia, orationes scilicet, & alia bona spiritualia suorum subditorum, & Congregationum, Generalis quidem totius Ordinis, Provincialis suæ Provinciæ, Prior verò sui Conventûs, communicare, quia eo ipsò, quòd habeant curam Congregationis suorum subditorum, habent auctoritatem omnia bona communitalis dispensandi. *Satus in 4. dist. 21. q. 1. art. 4. prope finem, & alii communiter.* Emanuel Rodriguez præterea *tom. 1. qq. Reg. q. 33. art. 2.* volebat, dictos Prælatos posse quoque aliis communicare Indulgentias sui Ordinis, ita ut alii vñ hujus communicationis præstando opera præscripta consequantur Indulgentias, aliàs soli Ordini concessas: sacra tamen Congregatio post dictum Authorem, annò videlicet 1678. in Decreto de apocryphis Indulgentiis declaravit, Indulgentias communicatas ab Ordinibus esse nullas. Facultatem hanc recipiendi extraneos ad beneficia Ordinis, seu ad participationem bonorum spiritualium sui monasterii attribuunt Lezana, & cum aliis Bassæus *Florum Theologicæ tom. 1. verbò Abbatisa n. 77.* A' batissis, consequenter etiam Moderatricibus Conventuum Ordinis cujuscunque; ex quo inferunt, quòd etiam istæ, sicut & Prælati, possint certas preces etiam sub peccato injungere suis subditis, pro receptis ad beneficia Ordinis persolvendas.

Et si quidem hæc bona opera Religiosorum spectentur quoad vim meritoriam de congruo, & impetratoriam, non relinquuntur locus dubietati, taliter scilicet ea à Prælati aliis posse communicari. Quando ergo Prælatus hæc bona alicui per litteras (quarum exemplar pro Ordine nostro habetur in Formulatio nostro) vel alio solemnî modò (qualis in Collectario nostro describitur) communicat, tunc secundum Rodriguez loco citato, & Vincentium Candidum nostrum *tom. 2. disquis. moral. disq. 24. art. 69. dubit. 16.* recipit eum in filium, vel membrum Ordinis, Provinciæ, vel Conventûs, & ad participationem communicationis meritorum, quæ est inter ipsos Religiosos, de qua pulchrè differit P. Anselmus Fischer in suo *Tract. ascet. p. 1. c. 3. n. 13.* Et si hanc receptionem secundum dicta n. 286. accipiamus, dicendum erit; quòd, dum Prælatus recipit aliquem ad beneficia Ordinis, non faciat aliud, quàm offerat omnia bona opera, & orationes suæ Religionis Deo,

Deo, ut intuitu horum omnium, ac intercedentibus simul omnibus Beatis Ordinis, ad hoc specialiter invocatis, ipsi aliquid boni præster: quam oblationem ipsi deinde litteras tradendo facit manifestam.

326 Frustrum hujus communicationis jam sæpius explicui, sicut & gradum. Non ergo omnibus idem fructus est, sed secundum mensuram intentionis applicantis, & dispositionem recipientis. Hinc Rodriquez locò citatò cum aliis benè intulit, quòd communicatio bonorum Communitatis, facta à Prælati per suas litteras Benefactoribus intuitu beneficiorum, non participetur nisi pro rata, sicut nempe plùs, minùsve se beneficos exhibent. Item plus commodi affert, si fiat uni personæ determinatæ, quàm pluribus simul in confuso seu in genere: quàmvis etiam ex multiplicatione receptorum nulli ex illis aliquid lucri decedat, & propter hoc inquirunt Paludanus, & Sylvester locò sæpe citatò, sine præjudicio priùs receptorum ad beneficia alicujus Ordinis posse recipi alios, nec minus capere novissimos, quàm primos. Non tamen requiritur, ut, dum Superior bona spiritualia subditorum communicat, ipsi subditi consentiant, aut etiam illa una cum suo Superiore expressè communicent; nulli enim ex hac communicatione nascitur aliquod præjudicium aut detrimentum, sed illa bona eò ipsò alicui jam fructificant, quod fuerint à Prælato applicata. *Vincentius Candidus ibidem.* Dicit præterea Bassæus *tom. 2. verbò suffragium I. n. 1.* quòd Religiosi pro Benefactoribus mortuis sui Monasterii, ad cujus beneficia erant à Prælato per litteras recepti, possint celebrare Missam, quæ eos liberet à pœnis Purgatorii, & hoc ex concessione Clementis VIII. Fratribus Minimis, & cum eis participantibus facta, quæ habetur *tom. 2. privilegiorum illius Ordinis constitutione 4. ejusdem Clementis.* Aliunde autem in nostris Ecclesiis sunt omnia Altaria pro quocunque fidei quotidie privilegiata.

327 De bonis operibus autem, in quantum *satisfactoriis*, quæritur inter Doctores, an Prælati possint satisfactiones subditorum, ipsis in vitis, aut nescientibus in satisfactionem peccatorum sibi, aut aliis applicare?

Videtur nonnullis, quòd possint; nam subditi sunt Prælati subiecti quoad omnia: dicitur enim in c. *Non dicatis*, 12. q. 1. Religiosos non tantùm propriis facultatibus, sed etiam voluntatibus renuntiasse.

328 Dico tamen cum *Suarez, Paulo Layman lib. 5. tract. 7. c. 4. n. 5. Candido locò citatò dubit. 21.* quòd non. Nam Superior non habet

bet potestatem immediatam in bona spiritualia subditorum, sed solum in voluntatem. Potest ergo solum præcipere subdito, ut satisfactiones suas applicet alicui; quòd si nihilominus subditus non pareat, sed illas aut reservet sibi, aut applicet alteri, tunc subditus quidem peccat non obediendò, & prout ait Candidus *dubit.* 22. talia opera satisfactoria amittunt bonitatem moralem, & consequenter etiam valorem satisfactorium, ita ut nec illi profint, cui vult Prælatus ea prodesse; nec operanti, aut alteri, cui ipse propriò donaverit motu. In casu tamen applicationis à Prælato factæ non exigitur, ut etiam subditi satisfactiones directè, & expressè aliquibus transcribant; sufficit enim si eas generatim applicent iis, quibus Prælatus velit esse applicatas. *Layman, & Candidus ibidem.*

Ad oppositum respondet Layman, quòd illorum verborum sensus non sit, quòd, sicuti terrenarum substantiarum, ita & suorum liberorum actuum dominium amittant; sed quòd per obedientiæ votum ita suã voluntatem Superioris imperio subjecerint, ut contra ejus justum imperium nihil licitè velle possint.

Quæres 2. An Prælati præcipere possint subditis, ut tam satisfactioes superabundantes, quàm necessarias alteri applicent? 329

R. De superabundantibus, quas aliunde Religiosus aut applicaret alteri, aut in Ecclesiæ thesaurum cederent, non est dubium apud Doctores; nam tales satisfactioes ex hoc, quòd iis Religiosus non egeat, redduntur communes; bonorum autem communium superabundantium Prælatus tenet dispensandi auctoritatem. De operibus satisfactoriis necessariis, seu quæ subditus intendit pro satisfactione necessaria suorum peccatorum elicere, Nugno noster, Candidus *dubit.* 19. Bassæus *tomo 2. v. suffragium I. n. 1.* dicunt, Prælatos regulariter non posse eas aliis applicare, quia talia non sunt bona communia, nec cederent in thesaurum Ecclesiæ, sed ea Religiosus intendit facere pro se. Item Prælatus non potest à subdito auferre bona temporalia necessaria v. g. cibum, vestes, somnum &c. ergo nec spiritualia necessaria. Sotus tamen noster, & cum eo Candidus sustinent, quòd in casu extraordinario, aut gravis necessitatis possit Superior præcipere, ut subditus etiam sibi necessarias transferat in alium v. g. insignem Benefactorem, præcipuè quia per hoc subditus non privatur præmiò essentiali sui operis, quod in alios transire non potest, & illud præmium adhuc per obedientiam augebit. Hoc tamen ad satisfactioes necessarias aliquot dierum, vel brevis temporis restringendum puto; nam velle satisfactioibus necessariis totius vitæ aliquem præsertim, qui ma-

jora crimina commiserat, spoliare, non discretionem, sed inamnam crudelitatem sapit.

30 Quæres 3. An Prælati communicandò alicui bona spiritualia subditorum, etiam ipsi immediatè & directè cõmunicent satisfactiões, saltem superabundantes subditorum?

R. Cum Layman, aliisque ab eocitatis negativè. Hoc enim cederet in perturbationem, ac gravamen subditorum; deinde cum subditi immediatè, & directè non sint in suis bonis satisfactoriis Prælato subjeçti, sed in eorundem applicatione prævaleat intentio subditorum, daretur locus præventioni; possent enim subditi nescientibus Prælati eas applicare aliò, & sic applicatio eorum aut redderetur invalida, aut incerta.

31 Jam ad rem. Dico igitur. Licet Religiosi Ordinis nostri, utpote Sodales Rosariani, ex se teneantur sua merita facere aliis Sodalibus communia; prudenter nihilominus quidam Generales specialiter omnia bona spiritualia illis cõmunicarunt, ut scilicet adhuc plus emolumenti inde in illos promanaret. Non enim hæc nova, & specialis communicatio reputari debet superflua, aut velut nuda ceremonia: in communicatione etenim meritorum datur quædam latitudo, & quidam gradus, ut sæpè monui, qui præcipuè ab intentione communicantis dependent. Cùm igitur Generales adhuc specialiùs bona spiritualia Ordinis Sodalibus communicarint, sequitur quoque ipsis illa etiam specialiùs prodesse. Minùs tamen eis profunt, quàm aliis Benefactoribus, qui præterea adhuc specialissimè per Litteras alias ad eadem beneficia Ordinis assumentur. Merita etenim & suffragia profunt secundum intentionem applicantis, & dispositionem, ac dignitatem recipientis; cùm ergo per Litteras merita, & suffragia adhuc specialiùs applicentur Benefactoribus, quàm aliis Sodalibus, & Benefactores insuper ob exhibita beneficia plus illis mereantur; non est dubitandum, quòd dicta suffragia ipsis majus afferant in vita, & à morte emolumentum. Hinc Anniversarium, quod in Ordine nostro celebratur sequenti die post Octavam S. Augustini Episcopi pro Benefactoribus & familiaribus nostris, sicut & suffragia, quæ habentur pro receptis per Litteras ad beneficia Ordinis à festo S. Dionysii usque ad Adventum, Sodalibus Rosarianis non ita, ac prædictis profunt, ut paulò post dicetur. Benè sibi hoc notent illi, qui autumant Sodales eòdem modò ad beneficia Ordinis, atque Benefactores esse receptos; utriusque quidem ad illa suscepti sunt, sed diversò modò, unde & inæqualem fructum habent; quare supervacaneum non est Sodalem
jam

jam, ob beneficia Ordini exhibita, iterum ut Benefactorem, per
 speciales Litteras ad beneficia Ordinis admitti.

Dignæ autem sunt, quæ apponantur, Litteræ Reverendissimi 332
 P. M. Generalis nostri Seraphini Caballi, quibus Sodales Rosaria-
 nos solemniter ad beneficia Ordinis receperit; has ex aliquo Authore
 illi cœtaneo accepit :

In Dei Filio sibi dilectis

Universis utriusque sexûs Christi Fidelibus Sanctissimi Rosarii 33
 Societatis Confratribus, Deiparam Viginem Domi- 33
 nam nostram devoto hęc venerantibus cultu. 33

Frater Seraphinus Caballus Brixien. Sacræ Theologiæ Pro- 33
 fessor, ac totius Ordinis Prædicatorum humilis Gene- 33
 ralis Magister & Servus, salutem, & æternam 33
 Sanctorum Communionem. 33

Divinî Spiritûs unitas, à quo sancta Ecclesia Catholica 33
 regitur, quemadmodum efficit, ut quidquid in ea collectum est, 33
 commune sit omnibus, & quæcunque piè, sanctèque ab uno sus- 33
 cipiuntur, ea ad omnes pertineant, & charitate (quæ non quæ- 33
 rit, quæ sua sunt) omnibus profint, sicuti membrum totius cor- 33
 poris particeps esse dicimus, sic conjunctum omnibus timentibus 33
 Deum, & custodientibus mandata ejus ; ita & una nostrum com- 33
 munitatis origo, unius scilicet Capitis ac Patris Sanctissimi D. Do- 33
 minici, idem finis ac institutum, Dei Filium, ejûsque Sacratif- 33
 simam Genitricem D. N. divinò hęc, singularique cultu ve- 33
 nerandi, atque colendi, quemadmodum nos adinvicem singu- 33
 larî etiam charitatis nexu, tanquam unius capitis, ac corporis 33
 membra conjungere debent, ita & hoc unum efficere, ut nihil 33
 boni à nobis fieri, vel possideri existimemus, quod non omnibus 33
 commune esse intelligamus. Quare Prædecessorum nostrorum 33
 vestigia sequentes, & eorum acta firmantes, de nimia Omnipot- 33
 entis Dei misericordia & liberalitate, deque sacratissimæ ejus 33
 Matris Mariæ Virginis D. N. & nostri Ordinis singularis Advoca- 33
 tæ, & Patronæ, nec non Sanctorum Dominici Patris Nostri, 33
 Petri Martyris, Antonini, Thomæ, Vincentii, Catharinæ, ac 33
 cæterorum Sanctorum, & Sanctarû Dei piâ intercessione confisi, 33
 omnium Missarum, & Sacrificiorum, orationum, prædicationû, 33
 studiorum, vigiliarum, jejuniorum, abstinentiarum, peregrina- 33
 tionum, obedientiarum, laborum, cæterorumque bonorum, ac 33

meritorum, quæ per Fratres, & Sorores Nostri Ordinis Divina
 Bonitas in mundo fieri dederit universo; communionem & parti-
 cipationem libenter vobis concedimus, & pie elargimur; vosque
 ad ipsius Ordinis beneficia, & suffragia universa, & singula reci-
 pimus, admittimusque in vita pariter & in morte, ut multipli-
 cî Sanctorum Suffragiorum præsidio adjuti, hic augmentum
 gratiæ, & in futuro gloriam percipiatis æternam. In nomine
 Patris, & Filii, & Spiritûs Sancti. Amen.

In quorum fidem has Officii Nostri sigillò munitas propriâ
 manu subscripsimus. Datum Romæ in Conventu Nostro San-
 ctæ Mariæ super Minervam die ultima Martii 1573.

333

Vt hujus receptionis ad beneficia, & suffragia Ordinis ejus-
 dem satisfactiones non communicantur Sodalibus, sed solum assu-
 muntur in membra Ordinis: itaque ipsis omnia bona opera, & suf-
 fragia tam Fratrum, quàm Sororum, seu Monialium profunt tam
 in vita, quàm post mortem, sicut ipsis Religiosis, non tamen om-
 nimodâ æqualitate, sed aliqua proportione tantum. Unde, ut ar-
 gumentatur P. Joannes Studer *parte 3. cap. 8. n. 4.* omnia suffra-
 gia, & anniversaria, quæ in Ordine fiunt pro defunctis quibuscun-
 que, etiam intelliguntur oblata pro Sodalibus. Quoad suffragia
 ergo mortuorum extendit se hæc communicatio etiam ad defun-
 ctos, etiam post mortem inscriptos. Quàmvis etiam fatendum sit,
 quòd suffragia illis Animabus magis, quàm Sodalibus profint, pro
 quibus directè, & intentione expressâ offeruntur, cùm, prout su-
 præ n. 288. dictum fuit, intentio specialis præponderet generali.

334

Cùm hæc communicatio major sit communicatione bonorum,
 quæ inter ipsos Sodales reperitur, etiam ex parte Sodalium ad
 participationem beneficiorû Ordinis plûs requiritur in hac, quàm
 in illa: in illa requirebantur duo, ut scilicet aliquis sit receptus ad
 Sodalitatem, & sua merita aliis communicet: in hac requiritur in-
 super, ut notat P. Fossæus, *lib. 1. de Rosario disc. 7. cap. 2. n. 1.* &
 fuit jam supra n. 193. observatum, ut Sodalis etiam ab habente
 potestatem Albo Societatis inscribatur. Valde quoque probabile
 mihi videtur, quòd non sit satis communicare sua merita Ordini
 Prædicatorum, nisi quoque regulæ Societatis pro possibili serven-
 tur, aut saltem frequentius trinum Rosarium, & quidem illud
 specialiter pro Ordine nostro offerendò, hebdomadatim persolvatur,
 licèt illud subinde negligatur: ratione enim communicatio-
 nis meritorum factæ Ordini, communicantur vicissim ab Ordine
 merita modò ordinariò, sed non speciali: hæc enim specialis communi-

municatio non debet judicari gratuita, ita ut sine speciali obligatione, aut peractione alicujus boni operis possit aliquis tantis beneficiis gaudere. Defuncti tamen, inscripti ante mortem, gaudent his specialibus suffragiis Ordinis, etsi ipsorum locò nemo postea dicta tria Rosaria persolvat, non enim talis persolutio est in usu: sufficit ergo apud ipsos, quòd in vita recitaverint Rosarium, aut saltem, si primò in morte suscepti, & inscripti fuerint, animus illud recitandi. Aliter tamen discurrendum puto de defunctis inscriptis post mortem, quòd nempe apud hos non sufficiat sola inscriptio, sed quòd insuper aliquis ipsorum locò per hebdomadam tria Rosaria oret (quòd requirit etiam P. Studer *ibidem*) defunctorum enim, quorum locò nemoorat, eadem est conditio, ac Sodalium vivorum non orantium, hi autem, ut mox dictum est, sine prædicta oratione non gaudent ab Ordine communicatis beneficiis: ergo nec mortui.

§. XI.

Quâ ratione Beati sua merita Sodalibus communicent.

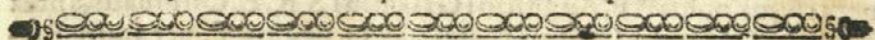
Tertia communicatio meritorum in Sodalitate Rosariana est 335
 Beatorum in cælo ad Sodales, pro qua intelligenda juvat iterum verba B. Virginis, jam suprà cap. 1. §. 9. insinuata, referre. Ego, ajebat Alano, *impetravi à Filio meo, quòd omnes in ista Confraternitate habere possint in Confratres suos totam Curiam Cælestem in vita & in morte quoad omnium meritorum cum Sanctis communicationem, ac si ipsi Beati in hac mortalitate unam, eandemque cum ipsis haberent Confraternitatem.* Ex suprà dictis jam concludi potest, quòd per merita intelligi non possint satisfactiones, quæ amplius in eorum potestate non existunt. Ergo per merita intelligi debent opera Sanctorum, in quantum sunt meritoria de congruo, & orationes, quæ omnia Sancti communicant Sodalibus: nam illi, ut ex verbis B. Virginis desumitur, eò modò sua bona opera Sodalibus communicant, ac si in hoc mundo in eadem Confraternitate descripti viverent: si autem velut Confratres in mundo degerent, & preces & merita secundum dicta n. 309. pro aliis offerre deberent.

Propter quod piè credi potest, quòd Beati ad modum Sodalium viventium pro iis oratione expressâ, & quidem merita sua Deo præsentandò, & offerendò intercedant. Hoc etiam ex eo capite suadet, quòd hoc ipsū B. Virgo pro clientibus suis agat: scribunt autem quidam Devoti, quòd, dum ipsa pro aliquo apud Divinum 336
 Judi-

Judicem intercedit, eam tota Sanctorum Corona summa cum reverentia circumdet, ac similiter se se in preces pro illo effundat. Jugibus præterea Beati Dei laudibus delectantur, utpote quorum potissima, imò unica actio in iis consistit: hinc verisimile est, quòd etiam in Sodales Marianos, qui id ipsum in terris faciunt, singulari voluntatis inclinatione propendeant, ac propterea in salutem eorum peculiari modò intenti sint, ut eos in cælis habeant aliquando laudum socios, quos habent in terris æmulatores. Fortè ipsa sacratissima Virgo, & sua, & reliquorum Beatorum merita omnium nomine, tanquam eorum Regina (ipsis tamen lubentè animò consentientibus, cum inter Beatos summa sit animorum consensus) Deo pro Sodalibus suis repræsentat, quòd videtur factis colligi posse ex iis verbis, *Impetravi à Filio meo*; ergo petit à Deo, ut merita Beatorum fiant Sodalibus communia, ac per consequens ipsis proficua; hoc autem petendo non potuit non eadem Deo repræsentasse. Saltem ad Salvandam hujus revelationis veritatem fatendum erit, Deum ipsum motu proprio intuitu meritorum Omnium Electorum specialia Sodalibus beneficia conferre, & hoc tam in vita, quàm in morte, id est, post mortem eos citius è Purgatorii carcere educendò.

337 In hac communicatione bonorum spiritualium sunt pariter aliqui gradus admittendi. Unde etsi Beati etiam pro iis orare, suæque merita offerre dicantur, qui, non adhuc Confraternitati aggregati, devotè tamen Rosarium recitare consueverunt, fatendum erit Beatos prædicta adhuc specialius pro iis peragere, qui nomen insuper huic Sodalitati dedere, illiusque statuta observant, cum propter ingressum Sodalitatis, qui summæ laudabilis, & meritorius est, & statutorum observationem aliis longè digniores reperiantur, imò quòd plura servaverint, plùs etiam illis hæc precum, & meritorum proderit communicatio. Cùm verò Beati dicantur ad modum Sodalium vivorum sua merita Confratribus vivis communicare, etiam Sodales dicentur illa ad modum meritorum Confratrum vivorum participare, & ita, quæ requiruntur ad participanda una, requiruntur etiam ad participanda altera. Ad perfectam autem participationem meritorum Sodalium viventium exigitur, tanquam fundamentum, receptio ad Sodalitatem, & inscriptio non est necessaria; deinde reciproca communicatio meritorum priorum, & adimpletio Sodalitatis legum; ita quoque participationis meritorum cælestium fundamentum erit receptio ad Sodalitatem, deinde necessaria erit oblatio precum

& meritorum Deo in honorem Sanctorum (alio enim modò ipsis non queunt illa communicari) ita enim convenit , ut eos Sanctos peculiariter veneremur , qui peculiarem nostri curam gerunt (modum autem prædicta offerendi in actu oblationis, supra n. 312. descriptò, expressi, & reliqua omnia ad hujus trinæ communicationis participationem necessaria comprehendì) & tandem etiam necessaria est adimpletio legum Societatis. Et si verò leges hæc etiam ex negligentia non ferventur ; si tamen cæteroquin reliqua bona opera in honorem Sanctorum peragantur , piè credi potest , Beatos vicissim pro his, sed imperfectiori modò , orare, meritâque sua Deo offerre, cum suos nunquam cultores despiciant.

CAPUT IX.

In quo exhibentur Bullæ Innocentii XI.
Clementis XII. & Benedicti XIII.

§. I.

Egimus de regulis, ad Indulgentias nunc transeamus. 338
Pauca admodum Indulgentiæ tribuuntur Confraternitati SS. Rosarii, immediate à Sede Apostolica erectæ: cum enim ad modum aliarum Confraternitatum à Secretaria Brevium impetretur, non habet Indulgentiam plenariam, nisi in die inscriptionis, articulo mortis, & Festo Principali (nempe SS. Rosarii Dominicâ prima Octobris) quovis annò obtinendam, in aliis quatuor festivitatibus B. M. V. aut aliis diebus, ad libitum primâ vice eligendis, Indulgentiam 7. annorum, pro quibusdam verò bonis operibus, in Brevis numeratis, 60. dierum, quod Breve sequenti consuetâ clausulâ terminatur: *Volumus autem, ut, si aliàs dictis Confratribus, & Sororibus, præmissa peragentibus, aliqua alia Indulgentia perpetuè, vel ad tempus nondum elapsum duratura, concessa fuerit, præsentibus nullæ sint, utque, si dicta Confraternitas alicui Archiconfraternitati aggregata jam sit, vel imposterum aggregetur, aut quâvis aliâ ratione unatur, vel etiam quomodolibet instituatur, priores, & quævis aliæ Litteræ Apostolicæ illis nullatenus suffragentur, sed ex tunc eò ipsò nullæ sint.* Igitur dum Confraternitas in tali loco postmodum ab Ordine

ne nostro erigitur, priores Indulgentiæ cessant, & prope infinitæ aliæ communicantur, quibus Confraternitas in Ecclesiis nostris, tum in aliis, in quibus ab Ordine instituitur, abundat, & de his nobis erit in subsequenti sermo.

339

Antequam verò easdem ex ordine referam, visum est ipsas Bullas Pontificum, à quibus illæ concessæ sunt, ad verbum ponere, prout jam supra in præfatione indicavi, ut scilicet omnem scrupulum antevertam, plenamque dicendis fidem adstruam. Porro copiosæ jam olim erant huic Sodalitati à diversis Pontificibus collatæ Indulgentiæ, ex quibus nonnullas Clemens VIII. & Paulus V. revocârunt, quas tamen iterum ad humillimas preces Eminentissimi nostri P. F. Augustini Galamini S. R. E. Cardinalis, antea Magistri Generalis Ordinis nostri, idem Paulus V. per suum Breve, datum Romæ apud S. Marcum die 20. Septemb. 1608. restituit eidem Confraternitati SS. Rosarii, & confirmavit omnes Indulgentias ab aliis summis Pontificibus concessas, ac si Litteræ revocationis earundem non emanassent. Abhinc iterum annò 1678. cum multi abusus circa Indulgentias irrepissent, jussu Innocentii XI. editum fuit à S. Congregatione, Indulgentiis, Sacrisque Reliquiis præposita Decretum *De apocryphis Indulgentiis*, quò statutum fuit, ut Summaria Indulgentiarum cujuscunque Confraternitatis, nisi ab eadem Congregatione recognita, non permittantur. Jussit igitur Innocentius XI. Summarium Indulgentiarum Sodalitatis SS. Rosarii adornari, quod deinde Bullæ suæ incipienti: *Nuper pro parte dilecti*, inseruit, approbavit, ac in lucem publicam edi fecit.

340

Hæc Bulla, & hoc Summarium Indulgentiarum Innocentii jam viget, & amplius non fuit revocatum, quin potius à Benedicto XIII. in Bulla: *Pretiosus* §. 4. confirmatum. In hocce Summario contentas Indulgentias Generales nostri neo-erectis Sodalitatibus communicatas declarant, dum ita in Litteris Patentibus institutionis loquuntur: *Notum facimus, Innocentium XI. in suo Brevi datò Romæ apud S. Mariam Majorem sub annulo Piscatoris die 31. Julii 1679. gratias, & privilegia non auxisse solùm, sed etiam omnium Indulgentiarum Summarium eidem Brevi inseruisse.*

341

Licet autem hoc Summarium Innocentii multas Indulgentias contineat, adhuc tamen aliquas Benedictus XIII. in præfata Bulla adjecit, ac nonnulla loca additis declarationibus explanavit, de cujus valore infra in hoc capite §. 3. edocenter differam. Horum igitur Pontificum Bullæ omnibus Indulgentiis fundamentum, & robor

robur præbent, ideòque illas solas apponere ad verbum placuit, cum ipsi hi Pontifices ferè omnes aliorum Prædecessorum Bullas collegerint, & adduxerint. Hæ autem Bullæ, quas ambo Pontifices citant, & confirmant, frustra quæruntur in Bullario Magno Cherubini; reperiuntur tamen in Bullario novissimo Ordinis nostri, easque etiam, prout sæpiùs jam indicavi, adducit Thomas Nicolaus Venturini ad calcem primi Thomæ operum de SS. Rosario, quod moderni Reverendissimi P. M. Generalis Thomæ Ripoll honoribus consecravit. Sed parùm refert, ubicunque illæ reperiuntur, sufficitque ita Indulgentias in illis Bullis expressas ab Innocentio, & Benedicto confirmari, ut etiam de novo concedantur, prout ex ipso verborum tenore brevè perspectum fiet, neque alias Indulgentias præter istas Sodalitas nostra habet.

Quoniam verò circa prædictas Bullas Innocentii, & Benedicti multa veniunt observanda, neque congruè omnia hîc loci apponi possunt, particulares circa quodvis capitulum, & paragraphum observationes in sequentia capita refero; & pro generalibus tantùm locum hîc opportunum reperio.

Observandum igitur primò, quòd omnes Indulgentiæ, à quovunque, & quomodocunque concessæ, approbentur ab Innocentio in dicta Bulla: *Nuper c. 1.* & à Benedicto in Bulla: *Pretiosus §. 4.* Obiter etiam notandum est, dum in Bulla dicitur *legi Rosarium*, idem significet, ac *recitari*.

2dò. Omnes Indulgentiæ alicui Confraternitati, in quodam particulari loco erectæ, concessæ, communes sunt omnibus aliis Confraternitatibus per totum mundum erectis, vel imposterum erigendis, ut concedit Innocentius in Bulla: *Nuper c. 1. n. 2.* Excipe tamen illas Indulgentias, quæ specialiter sunt datæ Ordini nostro, ut Indulgentiæ Altaris privilegiati &c. quæ aliis Confraternitatibus non communicantur, ut dicitur cap. 15.

3tiò. Licet Indulgentiæ, quæ in Summario Innocentii leguntur, videantur oppositæ, cum pro uno opere dicatur, ab uno Pontifice esse concessa Indulgentia plenaria, ab alio limitata; item limitata multorum annorum, deinde verò dierum; non tamen minor per majorem, nec vicissim major per minorem revocatur, & destruitur, sed omnes simul confirmantur: dicit enim aperte Innocentius c. 1. se confirmare Indulgentias in Summario recensitas nullâ factâ exceptione, etsi secus foret, oportuisset, aut reprobatas non apponere, aut quænam ex illis authenticæ, quænam apocryphæ sunt, declarare. Hinc concludit P. Roth in *Instructione*

pro Indulgentiis acquirendis circa num. 22. verum non esse, quod asserit P. Martinus Wigand tract. 14. exam. 3. n. 85. non dari scilicet authenticam Indulgentiæ partialis supra plenariam concessionem.

345

Nec tamen hæc concessio existimari debet inutilis, & superflua: licet enim obtentâ Indulgentiâ plenariâ nemo possit amplius pro se obtinere Indulgentias limitatas; potest tamen illas obtinere pro defunctis, si nempe iis sint applicabiles: pro se etiam limitatas lucrari ille potest, qui ob defectum aliquem, fortè complacentiam de aliquo peccato veniali, non meruit plenariam, ut docet P. Roth ibidem. Item tempore Jubilæi, quò secundum Claudium La Croix lib. 6. p. 2. n. 1401. saltem non suspenduntur Indulgentiæ limitatæ concessæ ab aliis, quàm à Papis, quales etiam in Bulla: *Nuper* confirmatæ reperiuntur, etiam istæ poterunt obtineri.

346

4tò. Dum diversi Pontifices concedunt eandem Indulgentiam eò modò, ut unus illorum requirat certam conditionem, quam eandem alius Pontifex non requirit, poterit quæcunque ex istis Bullis ad libitum eligi, & illa conditio poni, vel omitti, & nihilominus Indulgentia acquiri. Exemplum hujus statim occurrit in: *Nuper* c. 2. in quo n. 1. refertur, S. Pium V. ad Indulgentiam plenariam in die Inscriptionis voluisse, ut dicatur ad minus una quinquagena, seu una pars Rosarii; n. autem 2. & 3. dicitur Clemens VIII. eandem Indulgentiam confirmasse nullâ factâ mentione quinquagenæ: hinc, prout jam supra c. 6. in nota ad reg. 8. n. 212. observatum fuit, Indulgentia hæc etiam sine quinquagena poterit obtineri.

§. II.

BULLA D. INNOCENTII XI.

Sanctissimi Domini Nostri Innocentii Divinâ providentiâ Papæ XI. Confirmatio Indulgentiarum SS. Rosarii.

INNOCENTIUS Papa XI.

Ad perpetuam rei memoriam.

347

Nuper pro parte dilecti filii Antonii de Monroy Magistri Generalis Ordinis FF. Prædicatorum nobis expositum fuit, quòd de hujus S. Sedis mandato confectum, & à Congregatione Venerabilium Fratrum nostrorû S. R. E. Cardinalium Indulgentiis, & Sacris Reliquiis præpositâ, revisum & approbatum fuit Summarium Indulgentiarum, & aliarum gratiarum
spi-

„ spiritualium, Confraternitatibus sub titulo SS. Rosarii erectis,
 „ & institutis auctoritate Apostolicâ concessarum, tenoris, qui se-
 „ quitur, videlicet :

Summarium.

„ Indulgentiarū, & gratiarum, Confratribus, & Confororibus SS.
 „ Rosarii tam in vita, quàm in morte concessarum.

C A P U T I.

„ De Confirmatione, & extensione Indulgentiarum
 „ SS. Rosarii.

„ **P**rimò. Sciendum à multis sumis Pontificibus respectivè fuis- 348
 „ se confirmatas Indulgentias, & gratias ab eorum Antecessori-
 „ bus benignè elargitas Confratribus, & Confororibus SS. Rosa-
 „ rii, nimirum à Leone X. in Bulla, quæ incipit : *Pastoris æterni*,
 „ die 6. Octob. 1520. à Clemente VII. in Brevi : *Etsi temporalium*,
 „ die 8. Maij 1534. à Julio III. in Brevi : *Sincera devotionis* 24. Au-
 „ gusti 1551. à Pio V. in Brevi : *Inter desiderabilia*, die 28. Junii
 „ 1569. ac in Brevi : *Consueverunt*, die 17. Septemb. 1569. Deinde
 „ cum omni amplitudine confirmatas, & innovatas à Sixto V.
 „ in Brevi, quòd incipit : *Dum ineffabilia*, 30. Januarii 1586. De-
 „ nique etiam Paulus V. in Brevi : *Cùm olim*, die 20. Septemb.
 „ 1608. revocatò Brevi suò revocatoriò Indulgentiarum antiqua-
 „ rum SS. Rosarii in executionem constitutionis Clementis VIII.
 „ incipientis : *Quæcunque*, & illud ad terminos juris reduxit, &
 „ pristino statui restituit, easdem Indulgentias, à summis Ponti-
 „ ficibus suis Prædecessoribus concessas Confraternitatibus SS.
 „ Rosarii, canonicè institutis, ubique locorum existentibus.

„ Secundò. Omnes Indulgentias specialiter, vel generaliter, 349
 „ aut quòcunque modò uni vel pluribus Confraternitatibus SS.
 „ Rosarii, vel etiam Confratribus, vel Confororibus alicujus Con-
 „ fraternitatis, in aliqua particulari Ecclesia erectæ, impertitas,
 „ communes esse omnibus Confraternitatibus SS. Rosarii, omni-
 „ bûsque Confratribus, & Confororibus omnium dictarum Con-
 „ fraternitatum universi orbis. Hoc indulfit Gregorius XIII. in
 „ Brevi incipiente : *Pastoris æterni*, 5. Maij 1581. pro Confrater-
 „ nitatibus canonicè erectis. Et Sixtus V. in præfato Brevi : *Dum*
 „ *ineffabilia*, omnia privilegia, indulta, facultates, exemptiones,
 „ immunitates, concessiones, Indulgentias etiam plenarias à sum-
 „ mis Pontificibus concessa, & concessas Confraternitatibus, aut

» Confratribus SS. Rosarii extendit, & ampliatur in perpetuum ad
 » Confraternitates erigendas, illarumque Confratres, & Conso-
 » rores pro tempore existentes.

350 » Tertio. Denique quascunque Indulgentias in hoc Summa-
 » rio contentas, quæ concessæ sunt alicui particulari Confrater-
 » nitati SS. Rosarii vigore præfatarum litterarum Apostolica-
 » rum, communes esse cuilibet Confraternitati, & cuilibet respec-
 » tive Confratri, aut Conforori in aliqua Confraternitate de-
 » scriptis.

C A P U T II.

» Indulgentiæ pro iis, qui ad Confraternitatem SS.
 » Rosarii recipiuntur.

351 » Primo. Pius V. in præfato Brevi: *Consueverunt*, concedit plena-
 » rias Indulgentias omnibus, & singulis Christi fidelibus per
 » deputatos à Magistro Generali, vel Vicario Generali pro tem-
 » pore descriptis, verè pœnitentibus, & confessis, qui primâ vice
 » descripti fuerint, & SS. Eucharistiæ Sacramentum in aliqua Ec-
 » clesia, seu Cappella dictæ Confraternitatis perceperint, & unâ
 » saltem quinquagenam Rosarii recitaverint, & pro tranquillitate
 » S. Matris Ecclesiæ oraverint: eandem elargitur illis, qui in mor-
 » tis articulo constituti salutaris pœnitentiæ, & Viatici Sacra-
 » menti fuerint muniti.

352 » Secundo. Clemens VIII. in Brevi: *Saluatoris*, die 13. Jan.
 » 1592. omnibus Christi fidelibus verè pœnitentibus, & confessis,
 » atque SS. Eucharistiæ Sacramentò refectis, qui Rosarii Con-
 » fraternitatem ingredientur, eandem in Ecclesia Prædicatorum
 » oppidi Divionensis, die primò eorum ingressus, plenariam In-
 » dulgentiam elargitur.

353 » Tertio. Eandem pariter Indulgentiam concedit idem Ponti-
 » fex in Bulla, quæ incipit: *De salute gregis*, die 18. Jan. 1592. pro
 » descriptis in Confraternitate erecta in Ecclesia Prædicatorum
 » Utini.

C A P U T III.

» Indulgentiæ pro recitantibus Rosarium diebus
 » ordinariis.

354 » Primo. Confratres lucentur quadraginta dies Indulgentiarum,
 » quoties recitaverint, aut recitari fecerint tertiam partem Ro-
 » sarii, uti concessit Alexander Episcopus Foroliviensis, per uni-
 » ver-

» versam Germaniam Legatus à Latere, Confratribus Confraternitatis institutæ in Ecclesia Prædicatorum Coloniae, ut apparet in litteris incipientibus: *Esti gloriosos*, die 10. Martii 1476. quam concessionem confirmavit Leo X. in præfata Bulla: *Pastoris æterni*.

» Secundò. Cuicumque fidei tertiam partem Rosarii recitanti 355
 » elargitur Sixtus IV. in Bulla incipiente: *Ea, quæ ex fidelium*,
 » 12. Martii 1479. quinque annos, & totidem quadragenas. Eandem etiam confirmat Leo X. in præfata Bulla: *Pastoris æterni*.

» Tertiò. Ex concessione Innocentii VIII. in Bulla, quæ incipit: 356
 » *Splendor paterna gloria*, Romæ 27. Febr. 1488. Confratribus, &
 » Confororibus in aliqua Confraternitate, in Ordine Prædicatorum
 » erecta, conscriptis, verèque pœnitentibus, & confessis, qui tertiam
 » Rosarii partem recitaverint, toties quoties id egerint, sexaginta
 » millia annorum, & totidem quadragenæ Indulgentiarum de in-
 » junctis sibi pœnitentiis relaxantur; in eadem Bulla iisdem Con-
 » fratribus, & Confororibus, nunc, & pro tempore existentibus
 » verè pœnitentibus, ac ob Beatissimæ Virginis Mariæ reverenti-
 » am Rosarium deferentibus, præfatus Innocentius 100. annos,
 » & totidem quadragenas Indulgentiarum de injunctis sibi pœni-
 » tentiis misericorditer indulget. Insuper iisdem Confratribus,
 » si nomen Jesu in fine cujuslibet Angelicæ Salutationis nomina-
 » verint, quinque annos, & totidem quadragenas similiter con-
 » cedit.

» Quartò. Franciscus de Claro monte tituli S. Stephani in Cæ- 357
 » lio monte S. R. E. Præbiter Cardinalis Rosarii Societatem, in
 » Biterrensi civitate institutam, auctoritate Apostolicâ sibi con-
 » cessa, approbavit, confirmavit, & ratificavit, ejusque Confratri-
 » bus, & Confororibus, quotiescunque per se vel per alium B.
 » M. V. Rosarium, quod 50. Ave Maria continet, & 5. Pater
 » noster, continuè legerint, vel legi fecerint, 100. dies Indul-
 » gentiarum largitus est, & F. Antoniò Curone in Theologia
 » Præsentatò Rosarium idem prædicante, omnibus Christi fide-
 » libus sermonem ejus audientibus, 100. dies pro qualibet vice de
 » injunctis pœnitentiis relaxavit.

» Quintò. Raymundus titulò S. Mariæ Novæ Cardinalis, per 358
 » Germaniam S. Sedis Legatus, concedit Confratribus, & Con-
 » fororibus Rosarii Confraternitatis Coloniaensis, quoties Ro-
 » sarium recitaverint, 100. dies Indulgentiarum. Quod confir-
 » mavit Leo X. in præfata Bulla: *Pastoris æterni*.

- 359 Sextò. Confratribus, & Confororibus dictæ Confraternita-
 ris, Colonia institutæ, verè pœnitentibus, & confessis, seu con-
 fitendi propositum habentibus, qui ter in hebdomada Rosari-
 um devotè recitaverint, pro qualibet vice 10. annos, & totidè
 quadragenas de injunctis pœnitentiis relaxat Leo X. in præfata
 Bulla: *Pastoris æterni*.
- 360 Septimò. Adrianus VI. in Bulla, quæ incipit: *Illius, qui Do-*
minicum gregem, die 1. Aprilis anni 1523. omnibus Confratri-
 bus oppidi de Victoria Diœcesis Calaguritanæ, qui in Capella
 SS. Rosarii, aut in quacunq[ue] parte ipsius Ecclesiæ, ex qua Al-
 tare dictæ Capellæ conspici possit, recitaverint singulis dieb[us]
 tertiam partem Rosarii pro qualibet die, quâ id fecerint, ut
 præfertur, 50. annos de injunctis pœnitentiis pariter relaxat.
 Clemens autem VII. in Bulla incipiente: *Considerantes*, die 6.
 Aprilis 1524. & in alia, quæ incipit: *Ineffabilia*, die 23. Martii
 annò 1529. concedit eandem Indulgentiam Confratribus dictæ
 Confraternitatis, qui extra Civitatem prædictam existentes, in
 aliqua Ecclesia, seu Oratorio cujusvis loci, tertiam Rosarii par-
 tem devotè recitaverint.
- 361 Octavò. Clemens VII. in Brevi: *Etsi temporalium* 8. Martii
 1534. addidit 2. annos Indulgentiæ Confratribus institutarum
 Confraternitatum pro quolibet ex tribus diebus hebdomadæ, in
 quo tertiam partem Rosarii recitabunt, dummodo in septima-
 na integrum Rosarium recitent. Cùm enim ad lucrandam In-
 dulgentiam, à Sixto IV. concessam, necessarium esset unò die
 totum Rosarium recitare, voluit Clemens præfatus, sufficere
 ad prædictum effectum recitare integrum Rosarium in una sep-
 timana, assignans pro diebus diem, & pro pluribus vicibus unâ
 vicem. Et cùm prædicta Bulla publicata non fuerit vivente Cle-
 mente, publicata fuit per Paulum III. in Brevi, quod incipit.
Rationi congruit, die 3. Novemb. 1534.
- 362 Nonò. Pius V. Confratribus Confraternitatum SS. Rosarii
 erectarum per Fratrem Ambrosium Salvio de Balneolo Ordinis
 Prædicatorum, quoties devotè recitaverint Rosarium reliquis
 anni dieb[us] (exceptis dieb[us] Annunciationis, Assumptionis,
 Nativitatis, & Purificationis B. M. V. in quibus major acquiritur
 Indulgentia) concessit 40. dies Indulgentiarum, prout con-
 stat ex Brevi, quod incipit: *Injunctum nobis*, 14. Junii 1566.
- 363 Decimò. Ex ejusdem Pontificis concessione in Brevi: *Con-*
sueverunt, 17. Septemb. 1569. Confratres Confraternitatum e-
 recta-

reſarum, & per deputatos à Magiſtro Generali, vel Vicario
 Generali pro tempore deſcripti, ſi devotè recitaverint Roſari-
 um integrum qualibet ſeptimanâ, lucrantur Indulgentiam 7.
 annorum, & totidem quadragenarum de pœnitentiis injunctis.

Undecimò. Clemens IX. denique in Brevi: *Exponi nobis*, die
 22. Febr. 1668. elargitur Confratribus Confraternitatum ere-
 ctarum, & erigendarum in futurum in Indiis, Regi Hiſpaniarû
 ſubjectis, integrum Roſarium recitantibus, omnes, & ſingulas
 Indulgentias, quibus ex A poſtolica conceſſione fruuntur omnes
 Chriſti fideles in regnis Hiſpaniæ, recitantes Coronam Beatif-
 ſimæ Virginis.

C A P U T IV.

Indulgentiæ, quas Confratres in particularibus an-
 ni diebus recitantes Roſarium lucrantur.

PRimò. Alexander Epicoſopus Foroliviensis in Germania lega-
 tus 100 dies Indulgentiæ concedit omnibus, & ſingulis Con-
 fratribus Confraternitatis Coloniensis, dicentibus tertiam par-
 tem Roſarii in 5. Feſtivationibus B. Virginis, videlicet Annun-
 ciationis, Viſitationis, Aſſumptionis, Nativitatis, & Purifica-
 tionis, uti conſtat ex præfata Bulla Leonis X. *Pæſtoris æterni*.

Secundò. Innoentius VIII. annò 1484. 15. Octob. vivæ vocis
 oraculò conceſſit omnibus Confratribus Confraternitatis SS.
 Roſarii, recitantibus Roſarium per hebdomadam, Indulgenti-
 am plenariam, & omnium peccatorum remiſſionem, applican-
 dam à Confeſſario, ſecundum eorum arbitrium eligendò, ſemel
 in vita, & ſemel in mortis articulo, quam Indulgentiam Leo X.
 in præfata Bulla: *Pæſtoris æterni*, confirmat.

Tertidò. Sixtus IV. in Bulla incipiente: *Pæſtoris æterni*, die
 29. Maij 1478. elargitur 7. annos, & totidem quadragenas Con-
 fratribus Confraternitatis Coloniensis verè pœnitentibus, &
 confeſſis, dictam Confraternitatem ſervantibus, qui integrum
 Roſarium recitaverint, in diebus feſtis Nativitatis, Annuncia-
 tionis, & Aſſumptionis Beatiffimæ Virginis, ſicut refert, & con-
 firmat Leo X. in præfata Bulla: *Pæſtoris æterni*.

Quartò. Pius V. in præfato Brevi: *Injunctû nobis*, concedit
 omnibus Confratribus Confraternitatum Roſarii inſtitutarum,
 & inſtituendarum à Fratre Ambroſio Salvio de Balneolo, qui
 corde contriti, confeſſi, devotèque communicati in die, & feſti-
 vitate Annunciationis devotè Roſarium recitaverint Indulgen-
 tiam

369 „ tiam plenariam. Diebùs verò Assumptionis, Nativitatis, & Purificationis 10. annos, & totidem quadragenas.

369 „ Quintò. Idè Pontifex in dicto Brevi præfatis Confratribus, quoties nomen D. N. JESU Christi, & ejusdem Beatissimæ Virginis Mariæ Matris suæ, tam intus, quàm extra dictum Rosarium piè & devotè nominaverint, seu invocaverint, 7. dies de injunctis pœnitentiis relaxat.

370 „ Sextò. Præterea Pius V. in Brevi, quod incipit: *Consueverunt*, concedit omnibus Confratribus Confraternitatum, erectarum à deputatis per Magistrum Generalem vel Vicarium Generalem, pro tempore descriptis, qui in diebus Resurrectionis Domini, Annunciationis, & Assumptionis B. V. communicati, ut supra c. 2. n. 2. dictum est, tertiam partem Rosarii recitaverint, 10. annos, & totidem quadragenas.

371 „ Septimò. Præterea iisdem Confratribus, tertiam partem Rosarii ad minùs recitantibus in reliquis diebus festis D. N. JESU Christi, & B. V. Mariæ, in quibus sacra Rosarii Mysteria recensentur, 7. annos, & totidem quadragenas de injunctis pœnitentiis relaxat.

C A P U T V.

372 „ Indulgentiæ, quas lucrantur Confratres SS. Rosarii processionem associantes, fieri solitam primâ Dominicâ cujus libet mensis, & diebùs festis B. V.

372 „ PRIMò. Pius V. in præfato Brevi: *Consueverunt*, omnibus, & singulis utriusque sexûs Christi fidelibus, etiam non Confratribus, qui processionem SS. Rosarii, quæ qualibet primâ Dominicâ mensis fieri consuevit, devotè interfuerint, 7. annos, & 7. quadragenas de injunctis pœnitentiis relaxat.

373 „ Secundò. Confratres processionem, debitis diebùs faciendam, associantes, 100. dies Indulgentiæ consequuntur ex concessione Gregorii XIII. Confratribus Rosarii Civitatis Papiens. facta in Brevi, quod incipit: *Cùm sicut*, die 3. Jan. 1579. Præterea idem Gregorius in Brevi: *Pastoris æterni*, die 5. Maii 1581. concessit Indulgentiam plenariam omnibus Confratribus verè pœnitentibus, & confessis, ac communicantibus, qui processionem primâ Dominicâ cujuslibet mensis interfuerint. Insuper Confratres, qui propter infirmitatem, aut aliud legitimum impedimentum processionibus prædictis adesse nequiverint, si confessi, & sanctissimâ communionem refecti Rosarium devotè recitaverint,

rint, aliásque preces pro S. Matris Ecclesiæ exaltatione, hæresum extirpatione, ac pace inter Principes Christianos concilianda, & conservanda fuderint, easdem Indulgentias consequentur, quas consequerentur, si ipsis processionibus personaliter interessent ex concessione ejusdem Gregorii in Brevi: *Cupientes*, die 24. Decemb. 1583.

Tertiò. Eandem plenariam Indulgentiam assequuntur **374**
Confratres, & Consores Confraternitatum Rosarii verè pœnitentes, & confessi, ac sacrâ communionem refecti, qui processioni primâ Dominicâ mensis peragendæ interfunt, & pro Christianorum Principum concordia, hæresum extirpatione, & S. Matris Ecclesiæ exaltatione pias ad Deum preces effundunt, ex concessione Pauli V. in Brevi, quod incipit: *Piorum hominum*, die 15. Aprilis 1608.

Quartò. Pius IV. eandem etiam Indulgentiam plenariam **375**
concessit Confraternitati SS. Rosarii, institutæ in Ecclesia S. Mariæ super Minervam in Urbe, in Bulla incipiente: *Dum præclara*, die 28. Febr. 1561. omnibus Confratribus, & Consores SS. Rosarii verè pœnitentibus, & confessis, vel firmum propositum, temporibus statutis confitendi habentibus, qui processionem associaverint in dicta Ecclesia fieri solitam in festivitibus, & solemnitatibus gloriosæ Virginis Mariæ, videlicet Purificationis, Annunciationis, Visitationis, Assumptionis, Nativitatis, Præsentationis, & Conceptionis.

Quintò. Gregorius XIII. in Brevi: *Ad augendam*, 24. Octob. **376**
1577. elargitur Indulgentiam plenariam Confratribus Confraternitatis Rosarii, erectæ in Ecclesia S. Dominici Bononiæ, verè pœnitentibus, & confessis, ac S. communionem refectis, qui singulis annis solemniter processioni primâ Dominicâ cujuslibet mensis, in dicta Ecclesia celebrandæ, interfuerint, & Capellam SS. Rosarii devotè visitaverint, & ibi pro Christianorum Principum concordia, & unione, ac hæresum extirpatione, Sanctæque Matris Ecclesiæ exaltatione pias ad Deum preces effuderint.

C A P U T VI.

Indulgentiæ pro Confratribus visitantibus Capellam SS. Rosarii.

PRimò. Pius IV. in præfata Bulla: *Dum præclara*, concedit **377**
Indulgentiam plenariam ijs, qui verè pœnitentes, & confes-

si, vel firmum propositum confitendi habentes, statutis ab Ecclesia temporibus, devotè visitaverint Cappellam SS. Rosarii in Ecclesia S. Mariæ super Minervam de Urbe in festis B. Virginis, videlicet Purificationis, Annunciationis, Visitationis, Assumptionis, Nativitatis, Conceptionis, & Præsentationis à primis Vesperis usque ad occasum solis dictarum festivitatum.

378° Secundò. Gregorius XIII. in Brevi: *Ad augendam*, 12. Martii 1577. concessit plenariam Indulgentiam Confratribus Confraternitatis SS. Rosarii, institutæ in Ecclesia Prædicatorum Cremonæ, qui verè pœnitentes, & confessi, nec non S. communionem refecti, devotè visitaverint Cappellam Rosarii prima Dominicâ cujuslibet mensis, & omnibus festis Beatissimæ, & Gloriosissimæ Virginis, ibique pias ad Deum preces effuderint pro Christianorum Principum concordia, extirpatione hæresum, & S. Matris Ecclesiæ exaltatione.

379° Tertiò. Idem Pontifex in Brevi: *Ad augendam*, die 24. Octob. 1577. Indulgentiam plenariam concessit cuilibet Confratri Confraternitatis Rosarii, erectæ in Ecclesia S. Dominici Bononiæ, qui pœnitens, & confessus, ac sanctissima communionem refectus Cappellam Rosarii S. Dominici de Bononia in singulis festivitibus B. Virginis devotè visitaverit, atque ut supra oraverit.

380° Quartò. In alio brevi incipiente: *Cum sicut*, 3 Jan. 1579. idem Gregorius elargitur Confratribus Confraternitatis erectæ in Ecclesia Prædicatorum Civitatis Papien. pro quolibet die, quò visitaverint Cappellam, seu Altare SS. Rosarii in præfata Ecclesia, 100. dies Indulgentiæ, orandò Deum, ut supra. Insuper concedit Indulgentiam plenariam Confratribus ejusdem Confraternitatis Papiensis, qui devotè visitaverint dictum Altare, seu Cappellam in præfata Ecclesia tertiâ Dominicâ Aprilis, & primâ Octobris à primis Vesperis usque ad occasum solis, dummodo verè pœnitentes, & confessi, ac S. communionem refecti, ut præfertur, oraverint.

381° Quintò. Idem Gregorius in Brevi: *Exponi nobis*, 1. Octob. 1577. concedit Indulgentiam plenariam omnibus, & singulis utriusque sexûs Christi fidelibus, qui verè pœnitentes, & confessi primâ Dominicâ mensis Octobris devotè visitaverint à primis Vesperis usque ad occasum solis ejusdem Dominicæ, Ecclesiam S. Mariæ super Minervam de Urbe, & ibi pro Principum concordia &c. pias ad Deum preces effuderint.

382
 Sextò. Præterea idem Pontifex in Brevi: *Pastoris æterni*, die
 5. Maii 1581. Indulgentiam plenariam concedit omnibus Con-
 fratribus erectarum Confraternitatum Rosarii, qui verè pœ-
 nitentes, & confessi, ac sacratissimâ communionem refecti, devo-
 tè visitaverint Capellam SS. Rosarii illis diebùs, quibùs aliqua
 Mysteria Rosarii celebrantur, & processioni primæ Dominicæ
 cujuslibet mensis interfuerint.

383
 Septimò. Clemens VIII. in Brevi: *Salvatoris, & Domini no-*
stri, 13 Jan. 1592. elargitur plenariam Indulgentiam Confratri-
 bus Confraternitatis Rosarii erectæ in Ecclesia Prædicatorû
 Divioni, verè pœnitentibus, & confessis, ac S. communionem re-
 fectis, qui devotè visitaverint Cappellam, seu Altare Rosarii
 dictæ Ecclesiæ in qualibet prima Dominica mensis Octob. à pri-
 mis vesperis usque ad occasum solis, ac inibi pias ad Deum preces
 effuderint, pro Sedis Apostolicæ, & fidei Catholicæ exaltatione,
 & hæresum extirpatione, nec non pacis inter Principes Christi-
 anos conservatione, aut alias, prout unicuique suggeret devotio.

384
 Octavò. Insuper in eodem Brevi concedit eidem Confratri-
 bus 7. annos, & totidem quadragenas Indulgentiæ, qui verè
 pœnitentes, confessi, & devotè communicati, ultra festum
 Paschatis Resurrectionis in diebus festis Pentecostes, Assump-
 tionis B. Virginis, nec non omnium Sanctorum, & Nativitatis
 D. N. Jesu Christi Cappellam, aut Altare SS. Rosarii visitave-
 rint, & Deum, ut præfertur, oraverint.

385
 Nonò. Idemmet Clemens VIII. in Bulla incipiente: *De salu-*
te gregis, die 18. Jan. 1592. Confratribus, & Confororibus SS.
 Rosarii Confraternitatis erectæ in Civitate Utinensi, verè pœ-
 nitentibus, & confessis, ac communionem sacrâ refectis, qui in
 festivitate Assumptionis B. Virginis singulis annis devotè visi-
 taverint Ecclesiam dictæ Confraternitatis à primis Vesperis us-
 que ad occasum solis, ibique aliquas preces effuderint pro exal-
 tatione S. Matris Ecclesiæ, extirpatione hæresum, reductione
 hæreticorum, & conversione infidelium, & pro conservatione
 pacis, concordiæ, & unionis inter Principes Christianos, quo-
 ties id egerint, Indulgentiam plenariam concedit. Præterea
 in eadem Bulla iisdem Confratribus, qui verè pœnitentes, con-
 fessi, & communicati devotè visitaverint prædictam Ecclesiam in
 solemnitatibus Conceptionis, Nativitatis, Annunciationis, &
 Visitationis Gloriosæ Virginis Mariæ, & oraverint, ut supra, 7-
 annos, & septem quadragenas Indulgentiæ elargitur.

„ Indulgentiæ, quas Confratres, & Conforores SS.

„ Rosarii lucrantur, pia opera exercentes.

386 „ Primò. Alexander Episcopus Forolivienſis Legatus Apoſtoli-
 „ cus per Germaniam conceſſit 40. dies Indulgentiæ de injunc-
 „ tis ſibi pœnitentiis omnibus Confratribus Confraternitatis Ro-
 „ ſarii erectæ Coloniae, qui Sabbathis, & feſtivis diebùs interfue-
 „ rint, dum cantatur *Salve Regina* poſt Completorium coram Al-
 „ tari B. Virginis, ubi prædicta Confraternitas inſtituta eſt, quam
 „ conceſſionem confirmavit Leo X. in præfata Bulla: *Pæſtoris*
 „ *æterni.*

387 „ Secundò. Gregorius XIII. in præfato Brevi: *Cum ſicut acce-*
 „ *pimus*, 3. Jan. 1579. Confratribus Confraternitatis SS. Roſarii
 „ Papiæ relaxat 100. dies de injunctis eis, ſeu quomodolibet debi-
 „ tis pœnitentiis, qui Vexillum SS. Roſarii aſſociaverint, quando
 „ corpora mortuorum Confratrum deferuntur ad ſepulturam, &
 „ interſuerint Anniverſariis pro animabus defunctorum Confra-
 „ trum celebrandis, & ibi pro Chriſtianorum Principum concor-
 „ dia &c. vel aliàs oraverint, vel infirmos Confratres ad Eccle-
 „ ſiaſtica Sacramenta ſumenda hortati fuerint, & viſitaverint.

388 „ Tertio Clemens VIII. in Brevi: *Salvatoris*, die 13. Jan.
 „ 1592. Confratribus Confraternitatis SS. Roſarii erectæ in Ec-
 „ cleſia Prædicatorum Oppidi Divioneſis, qui Divinis officiis,
 „ per illos Confratres, ſeu ex eorum inſtituto, in dicta Capella
 „ decantandis, ac congregationibus publicis, vel ſecretis, pro ſeli-
 „ ci directione dictæ Confraternitatis habendis, interſuerint, at-
 „ que aſſociaverint ſanctiſſimum Sacramentum, dum ad aliquem
 „ infirmum deferri contigerit, ac qui legitime impedit hoc face-
 „ re nequiverint, campanæ ad id ſignò datò, genuflexi, ſi potue-
 „ rint, orationem Dominicam pro eodem infirmo recitaverint,
 „ nec non cujuſcunque Confratris cadaver ad ſepulturam Eccle-
 „ ſiaſticam aſſociaverint, vel eos in eorum infirmitatibus viſita-
 „ verint, vel conſolati fuerint, ac orationem Dominicam quinquies,
 „ & toties Angelicam Salutationem coram imagine ſanctiſſimi
 „ Crucifixi in honorem 5. plagarum D. N. Jeſu Chriſti pro ani-
 „ mabus eorundem Confratrum, in Chriſti charitate defunctorum,
 „ recitaverint; quoties aliquod præmiſſorum fecerint, 60.
 „ dies de injunctis eis, aut aliàs quomodolibet debitis pœnitentiis
 „ relaxat.

Quartò. Idem in Brevi : *Ineffabilia Dei Genitricis*, die 12. Feb. 1598. Confratribus Confraternitatis SS. Rosarii erectæ in Ecclesia S. Pauli Vallisoleti Ordinis Prædicatorum 100. dies, quoties verè pœnitentes, & confessi, seu à jure statutis temporibus firmum confitendi propositum habentes, antiphonæ : *Salve Regina* in præfata Ecclesia post Completorium, decantari solitæ, interfuerint, in festiuitatibus autè B. Virginis, nec non SS. Apostolorum, & Sanctorum dicti Ordinis, & quando ipsi Confratres juxta statuta dictæ Confraternitatis cum cereis accensis adesse tenentur, eisdem Confratribus, ut præfertur, interessentibus tres annos, & totidem quadragenas de injunctis eis, aut quomodolibet debitis pœnitentiis relaxat. Illis autem Confratribus, qui pro solemnitate, à dicta Confraternitate celebrari solita, Dominicâ infra octavam Natiuitatis B. Virginis, ornandis Altaribus, vel Ecclesiæ præparandæ vacauerint, aut ornamenta, ad Diuinum cultum spectantia, miserint, 100 dies Indulgentiæ concedit, extendens suprâ dictas Indulgentias ad infirmos, mulieres gravidas, & legitimè impeditos, qui flexis genibûs prædictam Antiphonam : *Salve Regina*, coram Altari, vel imagine B. Virginis deuotè recitauerint : qui autem Confratrem infirmum uisitauerint, aut corpus defuncti Confratris ad dictam Ecclesiam associauerint, tres annos, & totidem quadragenas de injunctis eis, aut quomodolibet debitis pœnitentiis.

Quintò. Idem Pontifex in Bulla : *De salute gregis*, die 15. Febr. annò 1592. Confratribus Confraternitatis SS. Rosarii erectæ in Ecclesia Prædicatorum Utini, quoties interfuerint Diuinis Officiis, aut Missis, quæ celebrantur in dicta Ecclesia, vel intuitu, vel ex instituto, aut consuetudine dictæ Confraternitatis, aut hospitio pauperes peregrinos exceperint, aut elemosynis, vel officiis adiuuerint, aut pacem cum inimicis composuerint, seu componi fecerint, vel procurauerint, ac etiam corpora defunctorum tam Confratrum, quàm aliorum ad sepulturam associauerint, aut infirmos consolati fuerint, aut processiones ordinarias, tam Confraternitatis, quàm alias quascunque, de licentia Ordinarii celebrandas, sanctissimum Sacramentum tam in processibus, quàm ad infirmos, vel quouis modò delatum, comitati fuerint, seu impediti per alium vel alios associari fecerint, vel campanæ ad id signò datò genuflexi, semel orationem Dominicam, vel Salutationem Angelicam pro animabus Confratrum defunctorum recitauerint, aut diuina ali-

27 aliquem ad viam salutis reduxerint, aut ignorantes præcepta
 28 Dei, & alia ad salutem necessaria docuerint, aut quodcumque
 29 aliud pietatis, vel charitatis opus exercuerint, quoties præmis-
 30 sa, vel aliquod præmissorum egerint, 60. dies de injunctis eis,
 31 aut quomodolibet debitis pœnitentiis relaxat.

39^I

27 Sextò. Rursus Gregorius XIII. in Brevi: *desiderantes*, 22. Mart.
 28 1580. Confratribus Confraternitatum SS. Rosarii institutarū in
 29 Ecclesiis FF. Prædicatorū Provinciæ S. Jacobi novæ Hispaniæ in
 30 Indiis, & omnibus Christi fidelibus, qui verè pœnitentes, confes-
 31 si, ac S. communionem refecti, devotè visitaverint dictas Ecclesi-
 32 as diebus festis Patroni earundem respectivè, & in solemnitate
 33 corporis Christi, Indulgentiam plenariam concedit. Insuper
 34 omnibus Confratribus, qui Sabbathis in quadragesima assistent
 35 Missæ, & concioni B. Virginis, ac dum cantatur Antiphona:
 36 *Salve Regina*, concedit unius anni Indulgentiam. Præterea
 37 quando ex eleëmofynis Confraternitatis SS. Rosarii virgines
 38 matrimonio junguntur, tam ipsis, quàm ipsarum maritis, &
 39 Confratribus, SS. Rosarii processioni interessentibus, 5. annos
 40 Indulgentiæ elargitur. Denique Confratribus & Conforibus,
 41 associantibus processionem, quæ fit singulis Sabbathis, aut semel
 42 in mense per Ecclesias, vel claustrum dictarū domorum, in suffra-
 43 gium mortuorum, 8. annos Indulgentiæ de injunctis, aut aliàs:
 44 quomodolibet debitis Indulgentiis relaxat.

C A P U T VIII.

27 Indulgentiæ, quas consequuntur Confratres, &
 28 Conforores SS. Rosarii visitantes 5. Altaria.

39²

27 LEO X. instituit, & concessit, ut quilibet Confrater Confra-
 28 ternitatis SS. Rosarii, canonicè in quacunque Ecclesia Or-
 29 dinis Prædicatorum erectæ, 5. Altaria visitandò cujuscunque
 30 Ecclesiæ, aut unum, vel duo quinquies, si quinque defuerint,
 31 easdem Indulgentias integraliter consequatur, ac si omnes al-
 32 mæ Urbis stationes peregrinandò circumiret, quam concessio-
 33 nem confirmat, & approbat CLEMENS VII. in Brevi: *Etsi tem-
 34 poralium*, quod Paulus III. in Brevi: *Rationi congruit*, 3. No-
 35 vemb. 1534. publicavit.

CAPUT IX.

„ Indulgentiæ, quas lucrantur Confratres, & Con-
 „ sorores, peccata sua confitendô, & communicandô aliquibûs
 „ Dominicis anni.

„ **P**rimò. Gregorius XIII. in Brevi, quod incipit : *Ad augendam*, 393
 „ pro Confraternitatibus institutis in Ecclesiis Prædicatorum
 „ Provinciæ utriusque Lombardiæ die 8. Novemb. 1578. & in alio
 „ simili pro Provincia Romana annò 1579. die 29. Augusti, con-
 „ cedit plenariam Indulgentiam omnibus Confratribus, & Con-
 „ sororibus SS. Rosarii, qui verè pœnitentes, & confessi, ac de-
 „ votè in dictis Ecclesiis primis Dominicis diebûs cujuslibet men-
 „ sis Sacram Communionem sumperint, ibique pro extirpatione
 „ hæresum, pro pace inter Principes Christianos, & S. Matris Ec-
 „ clesiæ exaltatione piis ad Deum preces effuderint, quam Indul-
 „ gentiam extendit ad Confratres infirmos, qui ad eandem Eccle-
 „ sias, seu quamlibet earum accedere non valentes, præviâ confes-
 „ sione, & communionem domi suæ ante devotam imaginem devo-
 „ tè Rosarium, seu coronam, aut septem Psalmos, qui legere sci-
 „ unt, recitaverint.

„ Secundò. Clemens VIII. in Brevi : *Ineffabilia Gloriosa Vir-* 394
 „ *ginis* 12. Febr. 1598. Confratribus Confraternitatis SS. Rosarii
 „ erectæ in Ecclesia S. Pauli Vallisoleti Ordinis Prædicatorum,
 „ qui Dominicâ infra Octavam Nativitatis B. Virginis solemniter
 „ hujusmodi festivitatem celebrare volunt, si verè pœnitentes,
 „ & confessi eadem die annis singulis SS. Eucharistiæ Sacra-
 „ mentum perceperint, & Altissimo preces pro Universalis Eccle-
 „ siæ, & Romani Pontificis statu fuderint, plenariam suorum
 „ peccatorum Indulgentiam concedit.

„ Tertiò. Gregorius XIII. in Brevi, quod incipit : *Desideran-* 395
 „ *tes*, 22. Martii 1580. Confratribus, & Confororibus Confraterni-
 „ tatum jam erectarum in Ecclesiis FF. Prædicatorum Provin-
 „ ciæ S. Jacobi novæ Hispaniæ in Indiis, qui primâ Dominicâ
 „ Octobris verè pœnitentes, & confessi alicui Confessario dicti Or-
 „ dinis, S. Eucharistiam sumperint in præfatis Ecclesiis, in qui-
 „ bus instituta est Confraternitas SS. Rosarii, plenariam Indul-
 „ gentiam elargitur.

CAPUT X.

„ Indulgentiæ, quibûs fruuntur Confratres, &
 „ Conforores SS. Rosarii in mortis articulo.

396 „ Primò. Suprà diximus, quòd Confratres, & Conforores SS.
 „ Rosarii respectivè ex concessione Innocentii VIII. & Leo-
 „ nis X. qui per septimanam Rosarium recitaverint, consequan-
 „ tur semel in vita, & semel in morte Indulgentiam plenariam,
 „ & Pius V. in Brevi: *Consueverunt*, Indulgentiam plenariam con-
 „ cedit Confratribus Confraternitatum erectarum in articulo
 „ mortis constitutis, confessis, & per modum viatici sacrâ commu-
 „ nione refectis.

397 „ Secundò. Adrianus VI. in Bulla: *Illius, qui Dominicum gre-*
 „ gem, die 1. Aprilis annò 1523. plenariam Indulgentiam conce-
 „ dit Confratribus Confraternitatis SS. Rosarii erectæ in Ecclesia
 „ Prædicatorum Victoriæ (verè pœnitentibus, & confessis, vel fir-
 „ mum propositum confitendi habentibus) qui in mortis articulo
 „ in manibus tenentes cereumbenedictum Confraternitatis in ho-
 „ norem Virginis Mariæ ex hac luce migraverint, si ante eorum
 „ obitum Rosarium semel duntaxat recitaverint. Quam Indul-
 „ gentiam confirmavit Clemens VII. in præfata Bulla: *Ineffa-*
 „ bilia &c.

398 „ Tertiò. Clemens VIII. in Brevi: *Salvatoris*, 13. Jan. 1592.
 „ Confratribus Confraternitatis SS. Rosarii institutæ Divioni,
 „ qui verè pœnitentes, & confessi, ac S. communionem refecti,
 „ pium nomen JESU corde, si ore nequiverint, in mortis articulo
 „ invocaverint, plenariam Indulgentiam elargitur.

„ Quartò. Et in Brevi: *ineffabilia Gloriosæ*, 12. Febr. 1598. Con-
 „ fratribus Confraternitatis SS. Rosarii erectæ in Ecclesia S. Pauli
 „ Vallisoleti, si in articulo mortis recipiendò SS. Ecclesiæ Sacra-
 „ menta, & Ecclesiæ Romanæ fidem profitendò, Antiphonam:
 „ *Salve Regina* dixerint, & B. Virgini se commendaverint, Indul-
 „ gentiam plenariam concedit.

399 „ Quintò. Idem in Bulla, quæ incipit: *De salute gregis*, 18. Jan.
 „ 1592. Confratribus, & Confororibus Confraternitatis SS. Ro-
 „ sarii Urini erectæ, verè pœnitentibus, & Confessis, ac S. Com-
 „ munionem refectis, qui in articulo mortis SS. nomen JESU corde,
 „ si ore nequiverint, invocaverint, vel aliquod contritionis signum
 „ dederint, Indulgentiam plenariam concedit.

35 Sexto. Clemens X. in Brevi: *Cælestium munerum*, 16. Feb. an- 401
 35 ni 1671. Sacerdotibus Sæcularibus, aut Regularibus, quibus li-
 35 citum fuerit juxta Constitutiones, & decreta Sedis Apostolicæ
 35 celebrare Missam SS. Rosarii, eandem celebrandò, sicut & omni-
 35 bus Religiosis & Sanctimonialibus, etiam Tertii Ordinis Præ-
 35 dicatorum, & omnibus Confratribus, & Confororibus cujuscun-
 35 que Confraternitatis SS. Rosarii jam erectæ, aut erigendæ in
 35 futurum in quocunque loco, qui verè pœnitentes, & confessi,
 35 vel firmum confitendi habentes propositum, prædictæ Missæ
 35 devotè interfuerint, ibique pro pace inter Principes Christianos,
 35 hæresum extirpatione, & exaltatione S. Matris Ecclesiæ orave-
 35 rint, quoties id egerint, impertitur omnes Indulgentias, pec-
 35 catorum remissiones, & pœnitentiarum relaxationes, quas Con-
 35 fratres, & Conforores dictæ Confraternitatis integrum Rosari-
 35 um recitandò, ex Sedis Apostolicæ concessione assequuntur.

35 Septimò. Idem Pontifex in eodem Brevi omnibus, & singu 402
 35 lis prædictis, qui soliti fuerint dictam SS. Rosarii Missam cele-
 35 brare, ut dictum est, aut eidem assistere, si verè pœnitentes, con-
 35 fessi, & communicati oraverint, sicut dictum est, concedit, ut
 35 omni mense easdem similiter consequantur Indulgentias, pec-
 35 catorum remissiones, & pœnitentiarum relaxationes, quas con-
 35 sequuntur Confratres, & Conforores dictarum Confraternita-
 35 tum, assistendò processioni SS. Rosarii qualibet primâ Domini-
 35 ca mensis.

35 Octavò. Præterea idem summus Pontifex in eodem Brevi con- 403
 35 cedit, ut omnes hæ Indulgentiæ, peccatorû remissiones, & pœ-
 35 nitentiarum relaxationes, possint per modum suffragii anima-
 35 bus defunctorum applicari.

C A P U T XI.

35 Quomodo omnes prædictæ Indulgentiæ ad infir-
 35 mos, ac legitimè impeditos extendantur.

35 PRæter ea, quæ capite 5. & 9. diximus, sciendum, Sixtum V. 404
 35 in præfato Brevi: *Dum ineffabilia*, Confratribus Confrater-
 35 nitatum tam hætenus erectarum, quàm imposterû erigendarum
 35 itinerantibus, navigantibus & servientibus, totû Rosariû, infir-
 35 mis verò, aut aliàs legitimè impeditis tertiam ejus partè devotè
 35 recitantibus, necnon temporibus debitæ, & ab Ecclesia statutis
 35 confitendi, & communicandi firmum propositum habentibus,
 35 qui Cappellam Rosarii in Ecclesia S. Mariæ super Minervam

Ordinis Prædicatorum Romæ, aut alias Ecclesias, vel Cappellas, ubicunque dicta Confraternitas canonicè erecta fuerit, ijs diebùs, quibùs festa Myfteriorum Rosarii celebrantur, visitare, & processioni, quæ primâ Dominicâ cujuslibet mensis fieri solet, interesse non potuerint, plenariam Indulgentiam concedere, & elargiri, illisque communicare omnes, & singulas Indulgentias, peccatorum remissiones, etiam plenarias concessas, & concedendas in futurum omnibus Contratribus, & Confororibus in præfatis diebus Cappellas, seu Ecclesias Rosarii visitantibus, ac dictæ processioni interessentibus, perinde ac si iisdem diebùs dictas Cappellas, seu Ecclesias personaliter visitarent, & processionibus hujusmodi interessent: advertant nihilominus Confratres, ut debitâ contritione muniantur.

C A P U T. XII.

Indulgentiæ pro defunctis.

405 PRImò. Gregorius XIII. in Bulla, quæ incipit: *Omnium salutis*, 30. Octob. 1582. concedit Ecclesiæ Prædicatorum Loci Raconisij, ubi est Altare SS. Rosarii, quod non est Altare majus, indultum Altaris privilegiati, quoties ab aliquo dictæ domus Sacerdote duntaxat Missa defunctorum celebrabitur pro anima cujuscunque fidelis defuncti Confratris SS. Rosarii.

406 Secundò. Clemens X. concedit omnes Indulgentias, capitulo 10. n. 6. recensitas, posse applicari per modum suffragii animabus defunctorum.

407 Tertiò. Præterea Innocentius XI. concessit, & indulgit in perpetuum, ut omnes, & singulæ Indulgentiæ Confratribus, & Confororibus Rosarii concessæ, possint ab iisdem per modum suffragii applicari animabus fidelium defunctorum, quæ Deo in charitate conjunctæ ab hac luce migraverint.

408 Forma, ut vocant, Absolutionis, seu modus impertiendæ Indulgentiæ Confratribus Rosarii in mortis articulo.

Confiteor. Pater spiritualis. *Misereatur &c. Indulgentiam &c.* Dominus noster JESUS CHRISTUS Filius Dei vivi, qui B. Petro Apostolo suo dedit potestatem ligandi, atque solvendi, per suam piissimam misericordiam recipiat confessionem tuam, & remittat tibi omnia peccata, quæcunque, & quomodocunque in toto vitæ decursu commisisti, de quibus corde contritus, & ore confessus es, restituens tibi stolam primam, quam in Baptisma-

te recepisti, & per Indulgentiam plenariam à summo Pontifice Innocentio VIII. (in novissimis Breviariis Ordinis nostri dicitur autem: à Summis Pontificibus Innocentio VIII. & Pio V.) Confratribus SS. Rosarii in articulo mortis constitutis, concessam liberet te à præsentis, ac futuræ vitæ pœnis, dignetur Purgatorii cruciatus remittere, portas Inferi claudere, Paradisi januam aperire, téque ad gaudia sempiterna perducere per sacratissima suæ vitæ, passionis, & glorificationis Mysteria, SS. Rosariò comprehensa. Qui cum Patre & Spiritu S. Deus unus vivit, & regnat in sæcula sæculorum, Amen.

Die 31. Julii 1679. S. Congregatio Summarium hoc Indulgentiarum, à se recognitum, approbavit.

(L.S.)

A. Cardinalis Homodeus.

Michaël Angelus Riccius S. Congregationis Indulgentiarum, sacrarúmque Reliquiarum Secret.

Cùm autem sicut eadem expositio subjungebat, dictus Antonius Magister Generalis summarium hujusmodi, quò firmissus subsistat, Apostolicæ confirmationis nostræ patrocinio communi, & aliàs opportunè in præmissis à Nobis provideri, ac, ut infra, indulgeri plurimum desideret. Nos ipsius Antonii Magistri Generalis votis hac in re, quantum cum Domino possumus, favorabiliter annuere volentes, eumque à quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis à jure, vel ab homine, quâvis occasione, vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum præsentium duntaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutum fore censentes, supplicationibus ejus nomine Nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, præinsertum Summarium Indulgentiarum, & gratiarum spiritualium, omniâque, & singula in eo contenta auctoritate Apostolicâ tenore præsentium approbamus, & confirmamus, illique inviolabilis Apostolicæ firmitatis robur adjicimus, ac omnes, & singulos juris, & facti defectus, si qui desuper quomodolibet interverint, supplemus. Præterea præfato Antonio moderno, & pro tempore existenti Magistro Generali dicti Ordinis FF. Prædicatorum, eoque à Romana Curia absente Vicario Generali ejusdem Ordinis itidem pro tempore existenti, Confraternitates sub titulo SS. Rosarii hujusmodi in quibusvis mundi par-

tibus, servata tamen constitutione felic. record. Clementis PP.
 VIII. Prædecessoris nostri, quæ incipit: *Quæcunque à Sede A-*
postolica &c. 7. Decem. 1604. editæ, ac decretorum hujus S.
 Sedis, præsertim circa distantiam locorum, in erectione Con-
 fraternitatum similis instituti servandam, emanatorum formâ,
 & dispositione erigendi, & instituendi quamcumque necessari-
 am, & opportunam facultatem autoritate, & tenore præfa-
 tis tribuimus, & impertimur. Ac omnibus, & singulis Confra-
 ternitatibus utriusque sexûs Christi fidelium sub eodem titul o
 SS. Rosarii ubicunque locorum hætenus erectis, & in futurum
 tam in præfati Ordinis, quàm in aliis quibuslibet Ecclesijs, vel
 Oratorijs per memoratum Magistrum Generalem, seu Vicarium
 Generalẽ, sicut præmittitur, quandocunque erigendis, illarũ
 que, Confratribus, & Cõsororibus ut statim, atq; canonica ipsarũ
 Confraternitatũ erectio facta fuerit, etiã absque ulla Indulgenti-
 arum, & gratiarum spiritualium communicatione, vel aggrega-
 tione, omnium, & singularum Indulgentiarum, etiam pleni-
 nariarũ, & aliarum gratiarum spiritualium præfatarum partici-
 pes sint, distique Confratres, & Conсорores omnes, & singulas,
 etiam plenarias Indulgentias, & peccatorum remissiones, &
 pœnitentiarum relaxationes, cæterásque gratias spirituales,
 in Summario præinserto contentas, & expressas, servatis ta-
 men, & adimpletis omnibũ illis, quæ pro illarum consecutione
 respectivè præscripta sunt, consequi, illis que uti, frui, & gau-
 dere libere, & licitè possint, & valeant, eadem autoritate
 harum serie concedimus, & indulgemus. Decernentes eas-
 dem præsentis litteras semper firmas, validas, & efficaces exi-
 stere, & fore, suosque plenarios, & integros effectus fortiri,
 & obtinere, ac illis, ad quos spectat, & pro tempore quando-
 cunque spectabit, in omnibus, & per omnia plenissimè suffraga-
 ri, & ab eis respectivè inviolabiliter observari, sicque in præ-
 missis per quoscunque iudices ordinarios, & delegatos, etiam
 causarum Palatii Apostolici Auditores judicari, & definiri de-
 bere, ac irritum, & inane, si quid secus super his à quoquam quã-
 vis autoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.
 Non obstantibus, quatenus opus sit, nostrã, & Cancellariæ A-
 postolicæ regulã de non concedendis Indulgentiis ad instar, ac
 præfata Clementis Prædecessoris, aliisque Constitutionibus, &
 ordinationibũ Apostolicis, nec non quibũsvis, etiam juramentõ,
 confirmatione Apostolicã, vel quavis firmitate aliã roboratis, stã-

„ tutis, ac consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & litteris
 „ Apostolicis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis,
 „ confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis, illorum
 „ tenores præsentibus pro plenè & sufficienter expressis, ac
 „ de verbo ad verbum insertis habentes, illis aliàs in suo robore
 „ permansuris, ad præmissorum effectum hac vice duntaxat specialiter,
 „ & expressè derogamus, cæterisque contrariis quibuscunque.
 „ Volumus autem, ut earundem præsentium litterarum transumptis,
 „ seu exemplis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici
 „ subscriptis, & sigillò personæ, in Ecclesiastica dignitate constitutæ,
 „ munitis, eadem prorsus fides ubique locorum tam in judicio,
 „ quàm extra illud habeatur, quæ haberetur ipsis præsentibus,
 „ si forent exhibitæ, vel ostensæ. Datum Romæ apud S. Mariam
 „ Majorem sub annulo Piscatoris die 31. Jul. 1679. Pontificatûs Nostri annò tertiò.

I. G. Slusius.

§. III.

HOc Innocentii XI. Indulgentiarum Summarium iterum Benedictus XIII. ex Ordine nostro ad Pontificatum assumptus, in sua Bulla: *Pretiosus* annò 1727. non tantùm confirmavit, sed novas eidem insuper gratias adjunxit, in eaque insignia privilegia Ordini nostro concessit, quæ Bulla iterum sequenti annò, sed adjunctis quibusdam declarationibus, fuit Romæ recussa. Cum verò Clemens XII. annò 1732. in Brevi: *Romanus Pontifex* dictam Bullam *Pretiosus* utriusque editionis quoad aliqua revocaverit, necesse est, antequàm eam apponamus, in quibus fuerit revocata, indicare. Clemens ergo XII. dictam Bullam moderatur, ac ad terminos juris communis, Concilii Tridentini, & Constitutionum Apostolicarum reducit, & illa Privilegia solùm abrogat, quæ auctoritati Episcoporum præjudicant, & primò in dicta Bulla à Benedicto Ordini conceduntur, non verò ea, quæ Ordo ante dictam Bullam pacificè possedit; hinc Privilegia, & gratias etiam à Benedicto primùm indultas, quæ nulli præjudicio esse possunt, quales sunt Indulgentiæ, intacta reliquit, prout ipse Clemens se in sequenti Bulla ex parte declarat, quam sequenti annò dedit:

CLEMENS PAPA XII.

Ad futuram rei memoriam.

„ Cum sicut accepimus, etsi ex ipso tenore Constitutionis
 „ Nostre tertiò Kalendas Aprilis annò Incarnationis Dominicæ

1732. quæ incipit, *Romanus Pontifex*, promulgatæ perspicuè,
 luculentèrque appareat, per moderationē à Nobis inibi adhibitā
 non nisi ad terminos juris redactam fuisse inter alia Constitutio-
 nem sel. rec. Benedicti Papæ XIII. Prædecessoris Nostri,
 cujus initium est: *Pretiosus* &c. annò ejusdem Incarnationis
 Dominicæ 1727. septimò Kalendas Junii emanatam, ejusque
 declarationes, ac privilegia illa, gratias, favores, indulta, ex-
 emptiones, facultates, & declarationes, quæ ibidem Ordini
 Fratrum Prædicatorum de novo concessa fuerant; nihilominus
 aliqui Constitutionem Nostram sinistrè, ac secus quàm par est,
 interpretantes, plerásque lites, & controversias Fratribus præ-
 dictis moverint in diversis locis, ac tribunalibus, per quas privi-
 legia, & prærogativas, quibus iidem Fratres, priusquam ipsa
 Constitutio Benedicti Prædecessoris emanaret, ex aliis legiti-
 mis titulis, & concessionibus Apostolicis potiebantur, aggredi,
 & oppugnare adnituntur; dictusque Ordo præcipuè vexetur
 occasione celebrationis duarum Processionum, publicarumque
 Supplicationum, SS nempe Eucharistiæ Sacramenti, ac Rosarii
 B. M. V. tametsi illam SS. Eucharistiæ Sacramenti, die Domi-
 nicâ infra octavam Corporis Christi à rec. mem. Pio V. & Cle-
 mente VIII. Romanis Pontificibus Prædecessoribus Nostris
 juxta ejusdem Clementis Prædecessoris die 8. Martii 1597. al-
 teram verò Rosarii B. M. V. Dominicâ primâ Octobris ab ipso
 Benedicto Prædecessore per suas die 10. Aprilis 1725. in simili
 forma Brevis respectivè expeditas Litteras, nec non declaratio-
 nem die 18. Julii 1726. desuper editam quotannis peragendi
 facultas eidem Ordini disertè indulta fuerit, adeoque ante me-
 moratam Benedicti Prædecessoris Constitutionem, in qua, ejus-
 que declarationibus Ordini prædicto nihil amplius circa duas
 Processiones præfatas tribuitur, quàm quod jam antea per eos-
 dem Pium, Clementem, & Benedictum Prædecessores attribut-
 um fuerat: & quia mens, & intentio nostra non est, nec unquam
 fuit gratis, indultis, exemptionibus, & privilegiis dicto Ordini
 Fratrum Prædicatorum ante enarratam Benedicti Prædecessor-
 is Constitutionem concessis, præsertim respectu duarum Pro-
 cessionum hujusmodi aliquod vel minimum generare præjudi-
 cium, hinc est, quòd Nos lites, & controversias præfatas è medio
 tollere, earumque occasionem, & quodvis aliud in præmissis
 impedimentum submovere cupientes, nec non Ordinem, &
 Fratres prædictos specialibus favoribus, & gratis prosequi vo-
 len.

lentes, ipsorumque Fratrum singulares personas à quibusvis Excommunicationis, suspensionis, & Interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, Censuris, & pœnis à jure, vel ab homine, quâvis occasione, vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatæ existunt, ad effectum præsentium duntaxat consequendum, horum serie absolventes, & absolutas fore censentes, supradictas Clementis, & Benedicti Prædecessorum Litteras, editamque ab eodem Benedicto Prædecessore declarationem, quoad duas Professiones, publicasve Supplicationes præfatas, cum omnibus & singulis, in eisdem litteris & declaratione dispositis, & contentis, Authoritate Apostolicâ harum serie approbamus, confirmamus, & innovamus, illisque inviolabilis Apostolicæ firmitatis robur adjicimus, ac illa deinceps exactè observari, atque executioni demandari, eâdem Authoritate, tenore præsentium præcipimus, & mandamus, decernentes præsentis litteras semper firmas, validas, & efficaces existere, & fore, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere, ac Ordini, & Fratribus prædictis, aliisque, ad quos spectat, & pro tempore spectabit in omnibus & per omnia plenissimè suffragari, sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, & delegatos etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales etiam de Latere Legatos, Sedisque Apostolicæ Nuncios, aliisque quoslibet quâcumque præ eminentiâ, & potestate fungentes, ac functuros, sublatâ eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & authoritate, judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane, si secus super his à quoquam quâvis authoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari, non obstantibus præmissis, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, nec non omnibus, & singulis, quæ in Clementis, & Benedicti Prædecessorum litteris, & declaratione præfatis concessa sunt, non obstare, cæterisque contrariis quibuscumque. Volumus autem, ut præsentium litterarum transumptis, seu exemplis etiam impressis manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillò personæ in Ecclesiastica dignitate constitutæ munitis, eadem prorsus fides in judicio, & extra adhibeatur, quæ præsentibus ipsis adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Datum Romæ apud S. Mariam Majorem sub annulo Piscatoris die 10. Aprilis 1733. Pontificatûs Nostri annò tertio.

412 Annò sequenti nempe 1734. adhuc specialiter quæsitum fuit ex S. Congregatione, an Indulgentiæ concessæ in Bulla: *Pretiosus*, sicut & Altaris Privilegiati, quas Benedictus dedit omnibus Altaribus Ecclesiarum nostrarum, sint à Clemente XII. revocatæ? Respondit 3. Aprilis negativè, ut scribit P. Bremond tom. 3. Bullarii Ordinistract. de consensu Bullarum tit. 15. q. 4. §. 3. n. 6.

§. IV.

Dixi jam §. præcedenti Bullam: *Pretiosus* Benedicti præter Indulgentias Rosarianas etiam alia privilegia Ordinis continere, quæ cum non faciant ad propositum, ideo illis omissis, solum hanc Confraternitatem concernentia, ex illa adducam.

„ Benedictus Episcopus Servus Servorum Dei,
 „ Ad perpetuam rei memoriam.

§. I.

413 **P**retiosus in conspectu Domini Fratrum Prædicatorum inclitus Ordo, quem Divinus Sponsus ad cumulandos dilectæ Sponsæ suæ Sacrosanctæ Ecclesiæ in terris militanti cælestes triumphos excitavit, & quem Nos ab ineunte ætate Nostra expressè professi sumus, promeretur, ut ea, quæ ob innumera & indes adulescentia erga Sedem Apostolicam merita, de pluriù Romanorum Pontificum Prædecessorum Nostrorum diversis sic meritis, & ipsis exigentibus temporibus, gratia processerunt, in unum à Nobis redigantur, approbentur, confirmentur, & de novo, novis etiam superventis meritis concedantur, ut ex eis omnibus sic in unum redactis, debita privilegiorum amplitudo, & ex ea altitudo appareat meritorum, & Ordo ipse in Nobis filii expertus obedientiam & reverentiam, paterni nunc quoque Divinâ sic disponente bonitate, Nostris amoris affectum experiatur & liberalitatem. Hinc Nos &c.

§. IV.

314 **I**nsuper Indulgentias Societati SS. Rosarii ab ipso Ordinis Prædicatorum Fundatore Patre S. Dominico cum insigni animarum fructu, & Beatissimæ Mariæ Virginis honore instituti à quocunque & quomodocunque concessas: nominatim verò à laudato S. Pio V. LXXXVI. — *Inter desiderabilia* — 28. Junii 1569. & Sixto V. XXI. — *Dum ineffabilia* — 30. Jan. 1586. Urbano IV. Joanne vulgò XXII. Sixto IV. Innocentio

VIII. Alexandro VI. Julio II. ac Leone X. (qui in Constitutione ILVI. — *Pastoris aeterni* — pridie Nonas Octobris 1520. concesserat, ut Confratres, & Conforores Rosarii per Confessarium prædicti Ordinis Prædicatorum in certis diebus, ab eodem assignatis, absolvi possent, ab omnibus casibus, & censuris, etiam Apostolicæ Sedi reservatis, exceptis contentis in Bulla cœnæ, eorúmque juramenta quæcunque, sine præjudicio alicujus, relaxari, & vota ultramarinis, visitationis liminum BB. Apostolorum Petri, & Pauli, nec non castitatis, & religionis votis exceptis, in alia pietatis opera commutari, Ordinarii loci, vel cujusvis alterius licentiâ desuper minimè requisitâ, quæ quidem, ut supra, pariformiter confirmamus, innovamus, & de novo concedimus, sed intelligendâ, & accipiendâ volumus, & declaramus juxta sancita à Clemente VIII. in Constitutione CXV. — *Quæcunque à Sede* 7. Decemb. 1604. § 9. nimirum, ut confessarii prædicti ab Ordinario loci, & à suis Superioribus sint approbati, neque absolvere possint à gravioribus casibus prædictæ Sedi reservatis, & ab ipso Clemente VIII. ibidem expressis, aut reservatis Ordinario loci, neque ab excommunicatione ab homine lata, neque dispensare valeant cum prædictis super quacunque irregularitate, ex defectu, vel delicto proveniente) Adriano VI. Clemēte VII. Paulo III. Julio III. Paulo IV. Pio IV. & prædicto S. Pio V. ac Gregorio XIII. Nec non à nonnullis prædictæ Sedis de latere Legatis, & Nunciis: ac demum ab Innocentio XI. — *Nuper pro parte* — 31. Julii 1679. simulque decreta novissima per Congregationem SS. Indulgentiis præpositam edita 13. April. & 13. Augusti 1726. & per Nos approbata. Ad consolationem personarum verè rudiorum, ac Divinis meditandis Mysteriis in præfato S. Rosario comprehensis minùs idonearum, præterea declarantes easdem devotâ ac piâ ejusdem Rosarii recitatione prædictas Indulgentias juxta posterius hoc Decretum Mysteria illa meditantibus tantummodo concessas, etiam lucrari posse, tametsi planè volumus, ut iisdem Reparationis nostræ Mysteriis sacratissimis meditandis juxta Rosarii institutum assuefiant.

§. V.

UT tamen devotio Deo, ac B. M. V. adeo accepta, ac populis salutaris indes augeatur, de Apostolica benignitate indulgemus, sicut in perpetuum visitantes infra Octavam, vel in ipsa

ipsa Octava festi Rosarii Capellam, in qua erecta sit Societas eiusdem Rosarii, die per eosdem eligenda, Indulgentiam plenariam consequantur, si confessi, ac S. Eucharistiâ refecti pijs demore Ecclesiæ ad Deum preces effuderint; declarantes ad mentem quoque Prædecessorum Nostrorum, hanc & cæteras superius confirmatas Indulgentias, visitantibus Capellam Rosarii concessas, eos solummodo lucrari posse, qui Capellam ipsam sive Altare, non verò quamcunque sanctissimæ Virginis Rosarii statuam extra Capellam prædictam constitutam visitaverint.

§. VI.

416 NE verò eadem devotio in posterum minuat, Constitutio-
nem CXLIX. Alexandri VII. incipient. — *In supremo* —
editam die 28. Maii 1664. respectu Rosarii vulgò Seraphici: &
aliam Clementis XI. — *In supremo* — ad petitionem moderni
Ordinis Predicatorum Procuratoris Generalis 8. Martii 1712.
respectu alterius Rosarii in honorem SS. Trinitatis nuncupati,
consulta Sacrorum Rituum Congregatione emanatam, confir-
mamus, & innovamus, ut supra, easque & in eis contenta quæ-
cunque extendimus, & ampliamus Motu, Scientia, & Potesta-
te similibus, ad cætera quæcunque Rosaria de novo inventa,
aut invenienda sine opportuna prædictæ Sedis facultate, quibus
authenticum Rosarium prædictum Deo, & B. M. V. sacrum,
non sine fidelium perturbatione antiquaretur.

§. VII.

417 Confirmamus pari, & expressâ ratione eidem privativè circa
Missam Votivam Privilegiatam prædicti Rosarii, incipi-
— *Salve Radix Sancta* — Constitutionem XXIX. Clemen-
tis X. inci. *Cælestium munerum* — 16. Febr. 1671.

§. VIII.

418 PRædecessorum in super quorumvis Nostrorum constitutiones,
nec non Congregationis Rituum in una, Mediolanen.
Decretum latum die 9. April. 1661. quibus post S. Pium in præ-
dicta constitutione — *Inter desiderabilia* — asserta est privativa
facultas erigendi, ac fundandi Societates Rosarii, eisque præ-
dictas indulgentias communicandi soli Magistro Ordinis, aut
Vicario Generali prædicto, ita tamen ut, per præsentem consti-
tutionem nostrâ Motu, Scientiâ, & potestate prædictis indulgè
illud per Prædecessores Nostros Innocentiû XII. & Clementè XI.

in Apostolicis litteris suis similiter incipi. — *Exponi nobis nuper fecit dilectus filius Antoninus Cloche* — 1. Martii 1692. & 18. Feb. 1713. eidem tunc in humanis existenti Ordinis prædicti Magistro, quoad viveret, concessum, circa facultatem Provinciales Canarien. Sanctæ Crucis, S. Antonini in Indiis Mexican. Peruan. Quitem. Chilen. Oaxacan. Chiapen. Angelorum in nova Hispania, Philippinarum, & Congregationis Indiarum Orientalium Portugalix, nec non Vicarios Provinciales missionariorum in Tunkini, & Sinarum regnis, pro erectione Societatis Rosarii, in illis regionibus longissimè distantibus substituendi, & delegandi eâ lege, ut iidem alios subdelegare nullatenus possent, & quotannis eundem Antoninum de erectis Confraternitatibus certiore reddere tenerentur; ac salvâ semper autoritate Congregationis Venerabilium Fratrum S. R. E. Cardinalium Concilii Tridentini Interpretum non solum ad modernum primò dictum, sed etiam ad quemvis pro tempore futurum prædicti Ordinis Magistrum, etiam respectivè ad Provinciales de Buenos, Ayeres, & ad Vicarios Congregationis SS. Nominis Jesu, & S. Rosarii in America, ac etiam in ordine ad erigendas Societates supradictas ejusdem Nominis Jesu, & infra dicendas militiæ S. Thomæ in prædictis omnibus regionibus extendimus, & ampliamus.

§. IX.

AC demum declarationem prædictæ Congregationis Indulgentiis præpositæ 7. Septemb. 1607. de mandato prælaudati Clementis VIII. nimirum pro erigendis novis illis, aliisque Societatibus non requiri distantiam illam, quæ per antiquiores Apostolicas ordinationes sancita fuerat, dummodo cætera serventur requisita. Datum Romæ 7. Calendas Junii 1727. Hæc habet Bulla ista de Rosario. 419

In §. 4. hujus Bullæ etiam confirmantur decreta novissima edita ab eodem Summo Pontifice Benedicto XIII. & ex his unum editum est 13. Augusti 1726. hoc reperitur infra n. 506. alterum autem, quod extat in Bullario Ordinis, idque affert P. Venturini tom. 1. pag. 268. est tenoris sequentis: 420

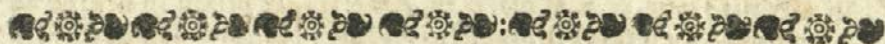
Sanctissimus Dominus Noster Benedictus Papa XIII. Summâ devotione motus, quâ fervet erga Rosarium B. M. Virginis, ut adeo Ecclesiæ utilis, Deoque accepta devotio in cuncto Christiano populo magis, magisque augeatur, & propagetur; auditò

„ votò S. Congregationis Indulgentiis, Sacrisque Reliquiis præ-
 „ positæ, omnibus utriusque sexûs Christi fidelibus Rosarium,
 „ vel saltem tertiam partem ejusdem devotè recitantibus, pro
 „ qualibet oratione Dominica, & pro qualibet salutatione Ange-
 „ gelica indulgentiam centum dierum concessit. Recitantibus
 „ verò quotidie per integrum annum idem Rosarium, vel pariter
 „ saltem ejus tertiam partem, si confessi, ac S. Comunione refecti
 „ fuerint, & pro Christianorum Principum concordia, hæresum
 „ extirpatione, ac S. Matris Ecclesiæ exaltatione oraverint; se-
 „ mel in anno, die ab unoquoque eligenda, insuper concessit in-
 „ dulgentiam plenariam etiam cum facultate applicandi de-
 „ functis.

„ Declaravit tamen Sanctitas sua, ut ad effectum lucrandi
 „ prædictas indulgentias requiratur, ut Rosarium fuerit de more
 „ benedictum à Fratribus Ordinis Prædicatorum. Datum Romæ
 „ 13. April. 1726.

L. Cardinalis Picus Præfatus.

Raphaël Cosmus de Hieronymis Secretarius.

CAPUT X.

De requisitis ad consecutionem Indulgentiarum in genere.

 Um de Indulgentiis jam sit inceptus sermo, non erit
 inconveniens, si, antequam ad speciales difficultates
 circa Indulgentias Rosarianas descendamus, aliquid
 de requisitis ad consecutionem Indulgentiarum in
 genere in medium afferamus, & ea solùm, quæ deser-
 viunt ad præxim, prosequamur, reliqua altiora aliis Theologis
 comittentes.

§. I.

421 **Q**uæres igitur primò; dum textus Bullarum circa Indulgen-
 tias per se non sunt satis clari, an sint strictè vel largè in-
 terpretandi?

R. cum Francisco Vidal de Bulla Cruciatæ exam. 1. n. 7. & 8.
 cum probabiliori Thomistarum, item Claudio La Croix lib. 6. p.

2. n. 1301. quod latè : quia etsi intelligendæ sint, ut sonant ; tamen, ut ait Vidal, sunt beneficium Principis Ecclesiæ sine alicujus præjudicio, quod latè est interpretandum, cum ab eo non limitetur *ex cap. Quia circa, de privileg. cum Glossa* : tum quia sunt opus liberalitatis, clementiæ, charitatis &c. Unde censendæ sunt Indulgentiæ perpetuæ, quæ datæ sunt sine temporis restrictione, & hõc modò etiam præsentibus licebit interpretari.

Quæres 2dò. quæ & quot conditiones requirantur ex parte 422
ejus, qui vult lucrari Indulgentias?

R. Cum P. Martino Wigand esse quinque sequentes : prima est, ut sit baptizatus, quia nemo potest esse particeps Thesauri Ecclesiæ, nisi sit membrum Ecclesiæ : fit autem membrum per Baptismum. 2. Ut non sit excommunicatus excommunicatione majori quia excommunicatio privat Ecclesiæ bonis. 3. Ut Indulgentiâ indigeat, non enim potest eam suspendere, vel in futurum reservare, usquedum indiguerit. 4. Ut non sit in peccato mortali, quia remissio pænæ temporalis supponit remissionem culpæ, & pænæ æternæ ; cum inimicus Dei sit indignus, imò incapax talis gratiæ. 5. Ut exequatur opera injuncta modò præscriptò à dante Indulgentiam.

§. II.

Circa 4. conditionem quæres ; casu quò ad unam & eandem In- 423
dulgentiam acquirendam plura essent præscripta bona opera, an illa omnia debeant poni in statu gratiæ ? Multi graves DD. requirunt, ut ultimum tantum opus ex præscriptis fiat in gratia : At cit. P. Wigand.

Respondet cum distinctione : si Indulgentiarum finis est pro peccatis satisfacere, vel Deum Christiano populo reddere placabilem, & ad hujus finis consecutionem injunguntur preces, eleemosynæ, jejunia, templorum visitatio &c. tunc verius esse videtur, omnia hæc opera debere fieri in statu gratiæ. Quia sine gratia ad illum finem non conducunt : nam, cum dona impiorum non probet Altissimus Eccles. 34. v. 23. & odio sint Deo impius & impietas ejus Sap. 14. v. 9. per talia opera non placatur, nec per ea Deo satisficit. Ergo si quis sit in mortali, debet operibus præmittere salutem contritionem, si non confessionem.

Si verò finis sit alius v. g. ædificatio templi, vel hospitalis, sublevatio pauperum, subsidium belli sacri &c. sufficit esse in gratia, quando ultimum opus perficitur, seu quando Indulgentia est per-
cipi-

cupienda, quia ille finis potest obtineri per opera etiam à peccatore facta. Ita ille. Restè tamen monet P. Roth in *Instruct.* pro Indulg. lucrands longè esse securius omnia opera in statu gratiæ perficere.

424 2. Quid, si pœnitens omnia opera in mortali faciat, adeòque Indulgentiam non lucretur, lucraturne postea obice, fictione, seu peccatò per pœnitentiam sublatò?

Dicit idem P. Wigand, quòd non : quia Indulgentia tantùm valet, quantum sonat, & non operatur ultra intentionem concedentis : sed indubitatè, si concedens interrogaretur, diceret, hanc non esse mentem suam.

425 3. Si autem opera præscripta impleantur in peccato veniali ? Respondet idem ibidem n. 93. quòd, si Indulgentia data est ad satisfaciendum pro peccatis, & placandum Deum, nulla planè obtineatur Indulgentia : si verò Indulgentia data sit ad alium finem, tunc quidem non obtineri Indulgentiam plenariam, sed solum limitatam, id est, remissionem pœnæ aliis peccatis debitæ, quæ per pœnitentiam jam sunt deleta. Et hujus postremæ partis rationem assignat, quia nempe veniale non tollit statum gratiæ, adeoque nec pœnæ remissionem.

426 Prima tamen pars videtur nimis dura, & oppositum est verisimilius : ideo enim secundum Authorem, ille non acquirit Indulgentiam, quæ data est ad placandum Deum, qui aliquod opus posuit in peccato mortali, quia Deus dona impiorum non acceptat ; sed Deus acceptat dona piorum, licèt alicui peccato veniali adhæreant : ergo isti poterunt lucrari Indulgentiam, ad quemcunque finem fuerit indulta.

427 Certum tamen est, si homo vel de unico peccato veniali non doleat, sed ipsi adhæreat, etsi illud etiam sit occultissimum, quòd non obtineat Indulgentiam plenariam ; nam pœna non remittitur, nisi remittatur culpa : illi autem non remittitur culpa, de qua non dolet, sed illi adhæret : ergo nec remittitur ei pœna, scilicet debita peccato ; licèt obtineat Indulgentiam seu remissionem pœnæ aliis peccatis, de quibus dolet, debitæ. Hinc benè concludit P. Andreas Roth in *Instructiōe pro obtinendis Indulgentiis* n. 6. & alibi sæpè, quòd paucissimi sæcularium, & rarò Indulgentiam plenariam consequantur, qui, cùm toti sint curis, & sæculo immerfi, valde rarò verum, & sincerum dolorem de omnibus omnino venialibus, quibus dediti sunt, eliciunt. Verùm utinam non esset etiam verum de Ecclesiasticis ! etiam ex istis paucissimi in fine vitæ Indulgentiam plenariam adipiscuntur, & sine
Pur-

Purgatorio in cœlestem gloriam avolant, sed sanctissimi quandoque Viri saltem per breve tempus in Purgatorii flammis leves defectus luere debebant: prout refertur de S. Udalrico, de S. Stephano Archiepiscopo Coloniensi, de quo S. Damianus; & de S. Paschasio, de quo S. Gregorius M. lib. 4. *Dialog. c. 40.* ut alios plures silentio præteream.

Hinc apparet, quòd sæpè dolor, quem nonnulli de omnibus omnino sive mortalibus sive venialibus, tam cognitis, quàm incognitis peccatis elicere videntur, in se, & reverà non sit universalis, nec se extendat ad omnia peccata, licèt talis esse putetur; si enim interrogarentur de omnibus venialibus singulatim, responderent sine dubio, se de hoc, vel illo vel planè non, vel non ex corde dolere. Et hoc contingere potest ex multiplici ratione: sunt namque multi, qui, licèt agnoscant hoc vel illud esse peccatum veniale; ita tamen illi adhærent, ut nunquam de illo sincerè doleant, nec se emendare satagant: & hi sunt de quibus Proverb. c. 13. v. 4. dicitur: *Vult, & non vult piger.* Alii sunt, qui culpabiliter ignorant actionem hanc esse peccaminosam, ac propterea etiam de illa non dolent, quia ignorant esse vetitam, vel præceptam. Et talis videtur fuisse ille è S. J. Sacerdos, de quo P. Thobias Lohner in sua Bibliotheca concionatoria, qui post mortem apprensus, dixit se propterea per aliquod tempus igne purgante punitum fuisse, quòd erga SS. Trinitatem specialem devotionem non habuisset, licèt eam erga alios Cœlites habuerit. Alii verò, etsi legant, vel audiant; persuaderi tamen non possunt ad credendum, aliquid ejusmodi esse peccatum, & talium multos dari quotidiana docet experientia. Demum sunt alii, qui quidem de omnibus peccatis dolent; si quod tamen leve damnum proximo intulerunt, illud reparare negligunt, & eo usque differunt, donec obliviscantur: isti similiter sine Indulgentia plenaria decedunt, & in altera vita luunt, prout plures confirmant hystoriae. Deservit etiam ad rem nostram, quod narrat P. Joannes Nadasi S. J. *Anni morientium hebdom. 19. n. 3.* Virum quendam piissimum die quòdam B. Virginis festo; quò confessus, & S. communionem refectus est, repentinà morte obiisse: hic postera die Confessario suo apparuit, ac unum Sacrificium Missæ pro sui liberatione è Purgatorio ab ipso efflagitavit; in quod se missum asseruit ob paucillum vini, quod post obtentam Indulgentiam plenariam post prandium, & quidem oblatum ex urbanitate, ebibit supra sitim. *Et hebdom. sequenti n. 5. narrat idem ex Blosio, B. V. Mariam Sanctæ Birgittæ, pro anima præcellentis virtutis*

tutis Viri oranti, in hunc modum locutam esse: *Filia hujus Eremitæ amici mei anima de corpore egressa mox pervenisset in cælum, si in morte perfectum habuisset desiderium pertingendi ad præsentiam Dei, ejusque visionem: quod quia non habuit, detinetur nunc in Purgatorio desiderio, ubi nulla pœna est, nisi solum desiderium perveniendi ad Deum. Scito tamen ipsam traducendam in caelestem gloriam, antequam corpus ejus recondatur in terra.* Memoria etiam proditum est, in Purgatorio desiderii præter alios fuisse per quinque dies Ven. nostrum Joannem Thaulerum: quibus confirmatur sententia Doctoris & sæpè laudati Patris Andreæ Roth in dicta Instructione pro Indulgentiis, aliorumque Doctorum, pœnam scilicet sensûs, & damni separabiles esse in Purgatorio, & quod Deus sæpè pœnam damni sine pœna sensûs defunctis infligat. De hoc, qui plura desiderat, legat P. Carolum Stengelium Abbatem Benedictinum ad 8. Novemb. Mirum jam nemini videri debet, non obstantibus infinitis ferè in Ecclesia Indulgentiis, Purgatorium nihilominus semper esse animabus repletum; tum quia tam pauci remissâ per Indulgentiam plenariam omni pœnâ decedunt; tum quia Indulgentiæ defunctis applicatæ, ut mox ostendam, non sunt infallibiles, sed sæpè à Deo non acceptantur.

§. III.

42° **C**irca conditionem quintam extra dubium est, quòd omnia ad Indulgentias requisita principalia debeant impleri, secus Indulgentiæ non lucrifunt. Ita expressè de Rosarianis decernit Innocentius XI. in fine Bullæ: *Nuper supra n. 409. quòd Sodales illas, servatis tamen, & adimpletis omnibus illis, quæ pro illorum consecutione respectivè præscripta sunt, consequi possint.*

43° Quæritur igitur 1. an liceat opera præscripta propriâ auctoritate in alia ad libitum commutare?

R. prout jam supra n. 222. dictum est, quòd non; sed talis potestas commutandi subinde in Bullis conceditur Confessariis, prout communiter fit in Jubilæo: talis potestas in Sodalitate S. Scapularis Carmelitarum datur Præsidibus, vi cujus possunt eisdem Sodalibus jejunium diebus Mercurii in aliud pium opus commutare.

43° Quæres 2. An opera præscripta teneatur aliquis per semetipsum implere?

R. Cum communi. Si opus potest præstari per alium tanquàm per instrumentum, v. g. datio elemosynæ; tunc præstito per alium opere præscripto acquiritur Indulgentia; si verò opus non potest

potest per alium ut instrumentum poni; attendenda est mens concedentis Indulgentiam: si concedit, quod æquè possit fieri per alium, acquiritur Indulgentia, secus non. Unde quia in Bulla: *Nuper* conceduntur aliquæ Indulgentiæ iis, qui per se dixerint, vel ab alio dici fecerint Rosarium, utrumque datum est ad libitum. Cùm autem talis concessio in aliis operibus non reperitur; sequitur, quòd aliquis debeat per se visitare Capellam, quinque Altaria, comparere ad Processionem & anniversaria; confiteri, communicare &c.

§. IV.

DE confessione & S. Communionem quæritur; an, dum illæ ad Indulgentias exiguntur, etiam teneantur confiteri, & communicare, qui non habent nisi venialia? 432

Sunt multi Authores, qui dicunt, confessionem & S. Communionem præscribi solùm illis, qui sunt in mortali, & quod tales Bullæ nihil aliud intendant, quàm ut preces peragantur in statu gratiæ: si ergo aliquis jam aliunde in eo sit statu, non habet opus confiteri. Alii è contra volunt, quòd omnes, etiam qui sunt in venialibus, debeant confiteri, & communicare, aliàs non lucrantur Indulgentias. Huic sententiæ tanquam tutiori, & probabiliori, & ego adhæreo: tum propter verba Innocentii XI. n. 429. posita: tum quia, si solus status gratiæ sufficeret ad consequendas Indulgentias, etiam peccatores gravissimi non tenerentur confiteri, sed sufficeret illos conteri cum proposito confitendi, cùm per talem contritionem jam obtineatur gratia; neque etiam teneretur quis communicare, sed solùm confiteri, quod tamen nemo audebit dicere; hòc enim modò omnes Bullæ eluderentur: tum denique, quia in Bulla *Nuper* cap. 11. suprà n. 404. solùm impeditis datur hæc gratia, ut sine actuali confessione & Communionem possint nihilominus lucrari Indulgentias per contritionem & propositum confitendi: ergo non impediti tenentur confiteri & communicare. Propterea alii dicunt, quòd tunc requiratur confessio, si illa injungatur, ut pars operis implendi, etsi tantùm venialia quis haberet; secus verò si Confessio injungatur ut dispositio ad gratiam: tunc autem volunt eam esse injunctam ut partem operis implendi, quando in Bulla exprimitur, quòd debeat fieri confessio etiam venialium: ut dispositionem verò, quando simpliciter dicitur: *confessis & communicatis*. Ast si hoc esset verum, tunc ferè nunquam esset necessaria confessio, quia in Bullis non solet apponi: *Confessis etiam*

venialia, sed communiter tantum dicitur: *confessis & communicatis*, quod tamen ob mox positas rationes est falsum. Posset nihilominus dici cum multis satis probabiliter, quod confessio requiratur tanquam dispositio ad S. Communionem, ac quod propterea ille potiatur Indulgentiâ, qui sibi fidit sine confessione celebrare Missam, aut ad S. Synaxim accedere. Tutiùs tamen erit etiam confessionem præmittere, nisi Bulla expressè asserat, quod sufficiat propositum confitendi.

433

Quæres 2. in quo loco debeant confessio & Communio peragi?

R. Cum communi. Confessio potest fieri ubique. De Communionem dico cum tutiori & communiori, quod debeat fieri in illa Ecclesia vel Capella, in qua eam fieri debere præcipitur; ita P. Claudius la Croix lib. 6. p. 2. n. 1362. & benè: quia Pontifices intendunt, ut huic Ecclesiæ vel Capellæ per S. Communionem, & visitationem exhibeatur aliquis honor, ibique Deus colatur speciall modò, ubi speciales dispensat gratias.

434

Quæritur 3. Si communio, & confessio præscribantur pro aliquo die festo; an sufficiet esse pridie, vel ante paucos dies confessum, & communicatum?

Multi negant, plures affirmant. Hoc mihi tamen certum est: si indulgentiæ incipiant à primis Vesperis in vigilia ante festum, quod sufficiat confessio, & communio pridie peracta in vigilia, ad Indulgentias post Vesperas obtinendas: sufficit præterea, si confessio pridie peragatur, communio verò in festo, & talis usus communis est in Ecclesia. Videtur mihi etiam non tantum tutior, sed & probabilior sententia, asserens communionem debere peragi in ipso festo, quia sæpè Ecclesiæ finis est reddere aliquam diem ob specialem memoriam v. g. accepti magni beneficii, celebriorem; quod fit, si populus eò die mentem suam purget per confessionem, Epulis Cœlestibus reficiatur, & Deo debitas gratias referat. Quando ergo duobus successivè diebus sunt Indulgentiæ plenariæ, conflutissimum dico, ut homo priori die jam confessus, & communicatus denuo alterò die ad S. Communionem accedat, quod prudens Confessarius tenerioris conscientiæ hominibus poterit permittere.

435

Demum dum dicitur: *Confessis, & contritis*, tutiùs est, verba accipienda esse in sensu proprio, & consequenter non sufficere attritionem: posset tamen dici per illa verba aliud non requiri, quàm verum dolorem de peccatis, qualis esse potest etiam attritio, quod probabilius videtur.

§. V.

Circa preces quæritur ; an per preces pro pœnitentia à Confes. 436
sario junctas possint acquiri Indulgentiæ ?

R. Affirmativè cum P. Roth in *Instructiōe pro acquir. Indulg. n. 34. & aliis* : quia Indulgentiæ acquiri possunt per opera aliunde debita.

2. An sufficiat oratio mentalis, vel debeat esse vocalis? 437.

R. Licet aliqui dixerint sufficere purè mentalem ; tamen communior jam sententia est, quòd debeat esse linguâ expressa. *Claudius la Croix lib. 6. p. 2. n. 1421. Vidal tract. de Bulla Cruciatæ exam. 2. n. 27.*

3. Quid, & quantum orandum, si in Bulla non determinetur? 438

R. Respondet P. Roth loco cit : quòd tunc per quamcunque brevem, sed ferventem orationem possint lucriferi Indulgentiæ : imò Passerinus cum aliis vult sufficere piam meditationem sive vitæ, passionis, gloriæ Christi, sive aliorum. Securius tamen, inquit idem P. Roth, determinati aliquid oratur : & la Croix loco citatò ait, ad ordinarias Indulgentias sufficere, si dicatur septies *Pater & Ave* ; nam Gregorius XIII. in Bulla : *Omnipotentis* dicit Sodales Congregationum S. J. lucrari Indulgentias stationum, si certis diebus in templo S. J. hoc orent : sed P. Roth cum aliis multis docet etiam sufficere 5. *Pater & Ave*, cum tantum requirat Paulus V. in Bulla infra c. 22. ponenda pro Religiosis ad Indulgentias, visitatione suarum Ecclesiarum, acquirendas. Patet jam, quid & quantum orandum pro Indulgentiis lucrandis Dominicâ primâ mensis, festis B. V. M. & Mysteriorum SS. Rosarii, in visitatione Capellæ.

4. Qui ex præscripto certo numero precum aliquid omittit ; 439
an nihilominus acquirat Indulgentias ?

R. Cum P. Wigand loco cit. And. Roth in *Instruct. pro Indulg. n. 33. & la Croix lib. 6. p. 2. n. 1408.* in præscriptis pro Indulgentiis non dari parvitatem materiæ, quidquid dicant alii : unde si ex 5. *Pater* orandis omitteretur unum, foret pars notabilis, & Indulgentiæ non acquirerentur, nisi illud quintum *Pater* suppleatur. Et hoc ideo, quia, ut scribit P. Wigand ex P. Gobat, Eugenius IV. Monachis Vallisoletanis concessit Indulgentiam plenariam pro articulo mortis eâ lege, ut per totum annum singulis festis feriis jejunent, ita ut, si unicâ vice etiam involuntariè jejuni-um intermiserint, teneantur illud annò proximò supplere : quòd

si secus fiat, non possint lucrari Indulgentiam. Dicit præterea Fossæus *lib. 1. disc. 7. c. 1. notabili 4.* quòd, qui ex operibus præscriptis aliquid implevit, aliquid neglexit, non acquirat unam partem Indulgentiæ, & alteram deperdat, sed quòd de ea nihil planè habeat; talis enim præsumitur fuisse mens concedentis. Ex quo infero, quòd ille, qui per integrum annum quotidie non oravit Rosarium, non possit in anno lucrari die placitò Indulgentiam plenariam per confessionem & S. Communionem, nisi neglecta suppleat Rosaria: de qua Indulgentia videatur n. 556.

440 5. Quà intentione debeant dici preces?

R. Cum laudato la Croix *ibidem n. 1324. & 1423.* quòd debeant dici ad intentionem concedentis Indulgentiam. Est autem communis persuasio etiam apud Confessarios, si intentio orandi facienda sit pro certis necessitatibus in Bulla expressis, satis esse, si quis intendat orare ad intentionem Ecclesiæ; expedit tamen etiam expressè pœnitenti dicere intentionem Ecclesiæ, illùmpue monere, ut secundum hanc suas preces peragat, quæ intentio plerumque est pacificatio Principum Christianorum, extirpatio hæresum, exaltatio S. Matris Ecclesiæ. Quòd si præscriptæ intentioni alia admisceatur, redditur dubia, quia quòd opus pluribus finibus destinatur, eò minus prodest singulis, inquit la Croix: oppositum tamen ostendi n. 288. & iterum dicam n. 508.

441 6. Quo ordine debeant preces persolvi?

R. P. Busenbaum apud la Croix *lib. 6. p. 2. n. 1301. in fine* ait, consuetum esse, ut communio sit ultimum opus, per quam aliquis plene liberatur omnì culpâ: dico tamen, quòd post S. communionem primò possint dici preces; Bullæ enim semper post S. communionem easdem ponunt; & hoc convenienter, ut homo majori cum devotione illas persolvat, ac dignæ reddantur, quæ exaudiuntur.

442 7. Quid adhuc circa preces notandum?

R. Cum eodem la Croix *ibidem n. 1421. & tribùs sequentibus:* Oratio debet esse devota; unde non sufficit voluntariè distracta, nec est apta ad impetrandum id, quòd Pontifex intendit. 2. Licet dicatur subinde in Bullis esse orandum Deum; sufficit tamen dicere preces ad B. Virginem, vel Sanctos. 3. Debet fieri in loco, & tempore per Bullam designato.

443 8. Tempus quòd attinet, solent pro festis dari Indulgentiæ additâ declaratione, quòd illæ durent à primis Vesperis usque ad occasum solis diei sequentis: quæri jam potest, quomodo ista verba debeant sumi?

R.

R. Per *Vesperas* sumi debent *Vesperæ cantatæ*, vel *dictæ* in ista Ecclesia, in qua celebratur festum, ita ut illis inchoatis inchoentur & Indulgentiæ: vel si tales non cantantur, ut in Ecclesiis solitariis, intelligi debet tempus, quò solent in eo loco aliàs cantari alibi, solent autem in nonnullis Ecclesiis decantari jam horâ secundâ, communiùs in aliis horâ tertiâ à meridie. Unde etiam in quadragesima à Vesperis ante meridiem dictis incipiunt jam Indulgentiæ: nam ab istis inchoatur festi solemnitas in Ecclesia, consequenter etiam Indulgentiæ annexæ.

9. An requiratur etiam intentio Indulgentias lucrandi? 444

R. Cum communi, quòd non requiratur actualis, sed sufficiat habitualis, & interpretativa, id est, quòd expressè quis non contradicat; unde potest acquirere aliquis Indulgentiam, dummodo ponat opus eo modò, quò præscribitur, etsi ignoret, an aliqua, vel qualis Indulgentia sit pro illo opere concessa? Ratio est, quam assignat P. Wigand loco citatò n. 55. si enim unus justus alteri etiam ignorantì, non tamen positivè reluctanti, possit suas applicare satisfactiones; etiam summus Pontifex poterit homini ignorantì, à sensibus alieno, etiam moriturò satisfactiones Christi, & Sanctorum ex thesauro Ecclesiæ applicare. Pro majori tamen securitate sæpiùs renovanda est intentio consequendi Indulgentias, ad minus in initio cujusvis hebdomadæ; longè melius fiet, si renovetur omnì mane; optimè verò, si immediatè ante ipsum opus.

§. VI.

DE applicatione Indulgentiarum defunctis certum est primò, 445 quòd Indulgentiæ Rosarianæ defunctis possint applicari, ut conceditur in Bulla: *Nuper* cap. 12. n. 2. & 3. supra n. 406. & 407. ex vivis tamen nulli possunt applicari, cum in nulla Bullarum hoc concedatur. 2. Certum pariter est, quòd eandem numerò Indulgentiam nemo possit sibi, & aliis lucrari. 3. La Croix lib. cit. n. 1353. probabilìus judicat, quòd licet catechumenus in vivis non possit gaudere Indulgentiis; possit nihilominus existens in Purgatorio; & ideo, quod illæ possint etiam ipsis applicari: sed n. 1345. existimat eas non posse applicari excommunicato, ante absolutionem quidem, sed in pœnitentia mortuo. 4. Certum est apud omnes, quòd, si quis solus Indulgentiâ non egeat, eò quòd nullam sit promeritus pœnam, & si etiam hanc Indulgentiam nulli applicavit, quòd talis Indulgentia redeat in thesaurum Ecclesiæ; quòd si verò Indulgentia fuit quidem cuidam applicata, sed

sed ille hac non egeat, aut quod jam sit aut in cœlo, aut in inferno, talis Indulgentia etiam redeat in thesaurum Ecclesiæ, aut secundum infinitam Dei misericordiam alteri a nimæ applicetur.

446 Quæres igitur 1. An per opera in peccato mortali facta, licet nemo pro se Indulgentiam lucretur; lucretur tamen eam pro defunctis?

Multi, inter quos etiam est la Croix *lib. cit. n. 1351.* tenent affirmativam; sed sententia negativa est probabilior, quia inquit Wigand *loco cit. n. 96.* nemo potest alteri lucrari, vel applicare Indulgentiam, quam ipse non acquisivit; nemo enim donare alteri potest, quod non habet; sed peccator non potest acquirere sibi Indulgentiam: ergo nec aliis applicare. Et ita etiam ostendi superius n. 296. suffragia, in peccato mortali persoluta, defunctis non prodesse.

447 Quæres 2. Quonam modo debeant Indulgentiæ Animabus applicari?

R. I. Secundum communem teste P. Wigand *loc. cit. n. 98.* la Croix *lib. cit. n. 1326.* & P. Andrea Roth *c. 5. n. 15.* Indulgentia una non potest applicari pluribus, sed uni Animæ tantum, ideoque in applicatione non est divisibilis.

448 II. Anima illa debet in individuo, aut in specie denominari v. g. dono hanc Indulgentiam Petro, Paulo &c. vel meo maximo Benefactori, Animæ maximè derelictæ, quam B. V. maximè diligit, uni ex Sodalibus Rosarianis hic loci inscriptis, cui Deus favere velit &c. P. Roth *ibidem.* Imo P. Vidal *tract. de Bulla Cruciatæ exam. 3. n. 21.* dicit, quod Indulgentia plenaria in hac Bulla, nempe Cruciatæ, concessa ex communi Ecclesiæ praxi non possit accipi pro pluribus Animabus, vel pro illis, quas Deus velit, sed pro una determinatè. Hoc ipsum ego quoque in applicatione aliarum Indulgentiarum etiam limitatarum dissuadeo, ne scilicet eadem committantur Deo, ut ille eas applicet Animæ, cui ipse voluerit: modus enim iste Indulgentias applicandi non videtur Deo acceptus, utpote qui nostræ reliquit libertati, ut interpellemus pro Anima, quam ipsi elegerimus: unde vult, ut nos determinatè oremus pro Benefactoribus, inimicis &c. & ostendamus nostrum erga illos affectum, aut gratum animum: quemadmodum etiam voluit intentionem Sacerdotis sacrificantis esse mensuram, secundum quam proficit Sacrificium iis, pro quibus offertur; hinc & iste debet denominare, & determinare eum, pro quo vult celebrare, & modum, quomodo velit eum reddere Missæ participem vel primario, vel secunda-

cundariò. Demum suadet P. Roth, ut duæ, vel tres Animæ denominentur vagè, ut si fortè una non egeat Indulgentiâ, applicetur alteri, & in fine, si nulla ex determinatis opus habeat, totum Divinæ dispositioni relinquatur, ut liberet Animâ, quam ipse elegerit. Revideatur n. 293.

III. Hanc intentionem debet homo facere ante finem operis, quia statim, ac ponitur ultimum opus, vel ipse acquirit Indulgentiam, si eâ indiget, vel ea iterum reponitur in thesaurum Ecclesiæ. Addit P. Roth c. 9. n. 12. tutius esse, si Sacerdos celebrans ante Missam, vel saltem ante consecrationem hanc intentionem habeat. 449

IV. Mane posset hoc modò intentio institui: quòd nempe velit homo lucrari omnes Indulgentias annexas operibus bonis eò die perficiendis, & etiam illa opera eò modò, & sine perficere, quò ea fieri præcipit Ecclesia. Si unam deinde Indulgentiam plenariam reservare sibi velit, non requiritur, ut istam Indulgentiam designet; sed sufficit, si aliqua eligatur indeterminatè, & aliquam etiam obtinebit: De reliquis Indulgentiis unam det huic Animæ, alteram alteri pro suo genio, & devotione. Pro simplicibus verò, qui ista sibi notare non possunt, sufficit, si dicant, se eò modò vel le facere intentionem lucrandi Indulgentias, & eas Animabus applicandi, prout traditur in libris, vel faciunt devotissimi. Ita P. Roth de Rosario c. 5. n. 15. & in Instructione pro Indulg. acquirend. n. 37. 450

§. VII.

Quæ concernunt Altare privilegiatum, sumpsit potiora ex famosissimo P. Claudio la Croix S. J. reliqua ex aliis, & sunt, quæ sequuntur:

1. Privilegium Altaris consistit in hoc, quòd per Missam ad tale Altare celebratam possit liberari Anima è Purgatorio: ergo est aliqua Indulgentia plenaria applicanda Animæ, si pro ea in certo Altari Sacrum fiat. 451

2. Dum Papa exprimit, quòd Missa debeat esse de *Requiem*, per aliam Missam non obtinetur Indulgentia, nec Anima liberatur, prout declaravit Congregatio Cardinalium. 452

3. Si concedatur, quòd possit etiam per aliam liberari anima, quam de *Requiem* (prout jam actu concessum est à Clemente IX. 23. Septemb. 1669. Bullâ: *cùm felicitis Recordationis*, pro omnibus illis diebus, in quibus per Rubricas Missalis vetitum est legere Missam 453

Missam de Requiem) cit. Author judicat, esse addendam Collectam pro defuncto, exceptis Festis primæ classis, & non sufficere commemorationem pro defuncto in Memento, quàmvis id alii sufficere putent. Ast in præfata Bulla Clementis IX. nulla talis obligatio sive pro Collecta, sive pro commemoratione, in Memento habenda, reperitur: nec in Decreto S. Congregationis edito 3. Aprilis 1688. hac in materia, & confirmatò ab Innocentio XI. Constituit: Aliàs postquam 14. Maii ejusdem anni.

454 4. Si privilegium datum sit pro certis diebus, aliis vi harum Indulgentiarum Anima non liberatur. Addo: si privilegium datum est pro certis animabus e. g. pro Sodalibus hujus, vel alterius Sodalitatis, aliis idem privilegium non prodest, quia Indulgentiæ tantum donant, quantum sonant.

455 5. Si in Brevi statuatur, ut quotidie ad Altare Privilegiatum legantur saltem 7. Missæ, dicunt quidam, non obesse, si bis, aut ter intra annum non legantur; cum etiam diebùs Jovis, Veneris, & Sabbathi in septimana Sancta tot Missæ non dicantur. Hæc ferè la Croix lib. 6. p. 2. n. 518. & seqq. Verùm S. Congregatio respondit annò 1701. 30. Julij, ad dubia sibi de hoc proposita, quòd non obsit etiam privilegio Altaris, si præfixus numerus Missarum, quandoque deficiat ob infirmitatē Sacerdotù tam Regulariù, quàm Sæcularium, aut quando occasione Festivitatum, vel fune- rum, aut similibus Sacerdotes à Superioribus ad alibi celebrandum transmittuntur. Ita refert P. Kazenberg: in *supplem. ad Theolog. Sacrament. Patris Sporer c. 3. sect. 2. n. 134. ex Matthæucci*. Sed hæc quoque inferendum est, quòd ultra tradit P. la Croix lib. cit. p. 3. n. 931. nempe.

456 6. Privilegium Altaris pro omnibus defunctis conceditur illis Ecclesiis tantùm, in quibus quotidie per annum dicuntur 7. Missæ, & quidem pro una die in septimana: si tamen quâlibet die dicantur 9. aut 10. Missæ, potest per Memoriale à Sede Apostolica impetrari privilegium pro binis diebus. Et hoc debet intelligi de Altaribus, in quibus non est erecta aliqua Confraternitas; nam in aliis Altaribus pro Confratribus, & Cõsororibus alicujus Confraternitatis datur etiam, si hebdomadatim unica tantùm Missa dicatur; in ejus petitione autem debet titulus Confraternitatis exprimi, & solvi 10. Bajoci. Privilegium hoc, si à Sede Apostolica petatur per Memoriale, non nisi ad septennium concedi solet.

457 7. Idem lib. 6. p. 2. n. 525. dicit esse decisum à S. Congregatione, Indulgentiis & Reliquiis præposita, annò 1711. quòd hoc sep-

septennium non à die publicationis Bullæ in loco, pro quo fuit obtenta, sed à die dati Brevis incipiat.

8. Item *ibidem* n. 523. ait, esse Romæ decisum: Si Ecclesia, in qua est tale Altare, destruat, manente Altari, perit privilegium. 458

9. Deinde in *Decretis* n. 267. refert sic esse Romæ 1676. decisum: Clausula posita in Brevibus Indulgentiarum, scilicet, *Voluntus autem, ut, si aliàs Christi fidelibus dictam Ecclesiam visitantibus aliqua alia Indulgentia perpetua vel ad tempus nondum elapsum duratura, concessa fuerit, presentes nullæ sint: non comprehendit Altaria privilegiata pro defunctis.* 459

10. Item n. 268. sub generali Indulgentiarum suspensione, quæ fit annò Jubilæi, non comprehenduntur Altaria privilegiata, nec aliæ Indulgentiæ pro solis defunctis concessæ. 24. Jan. 1700. 460

§. VIII.

Queritur inter Doctores, an applicatio Indulgentiarum defunctis infallibiliter à Deo acceptetur ita, ut si uni Animæ applicata fuerit Indulgentia plenaria, aut pro ea Missa, celebrata ad Altare privilegiatum, infallibiliter è Purgatorio liberetur? 461

Multi affirmant; multi cum Schola Thomistarum negant, asserentes à Deo hanc applicationem acceptari solùm, dum Animæ hoc sibi in isto sæculo meruerunt; Bellarminus lib. 1. de Indulg. c. 14. neutram sententiam audeat reprobare, vocatque priorem valde piam, secundam valde rationabilem, quam & ego conformiter dictis n. 300. amplector, ubi multis ostendi, suffragia mortuos omnes infallibiliter non juvare; quod maximè suadet usus Fidelium, qui sæpius eidem personæ Indulgentiam plenariam applicant: quemadmodum & in omnibus Religionibus, etsi in illarum Ecclesiis Altaria privilegiata habeantur; nihilominus tamen præceptum est, ut pro suis defunctis non tantùm plura sacra, sed & preces persolvantur: & his omnibus non obstantibus nonnulla Religiosorum Animæ diutius in Purgatorio detentæ leguntur.

Dices tamen 1. Indulgentiæ tantum donant, quantum sonant; sed multæ sonant liberationem Animæ: ergo. 2. Quia aliàs Papa fideles deciperet, si illæ Animæ non semper liberarentur.

R. cum P. Wigand *locò cit. n. 97.* ad 1. quidem, quòd Indulgentiæ pro vivis tantum donent, quantum sonant, quia super eos Papa habet auctoritatem, cum sint ejus fori: pro defunctis verò non semper, & infallibiliter tantum donant, quantum sonant; quia Papa non potest eis remittere poenā per modum iudicii, & aucto-

ritatis, cum ipsi amplius non sint subjecti; sed Indulgentiæ ipsius juvant solum per modum suffragii, aut deprecationis, quæ sepe à Deo non suscipitur. Ad 2. dicendum, quod Pontifex non decipiat, cum non promittat infallibilem liberationem

462

Cum dubium sit, an aliquis in fine vitæ sit Indulgentiam plenariam consecuturus, item an suffragia ipsi sint statim profutura; in hoc verò mundo per leviores pœnas pro peccatis satisfieri possit, quàm in Purgatorio: quæri potest, an liceat homini petere à Deo, ut pœnarum locò, quas sustinere deberet in Purgatorio post mortem, immittat sibi aliquos cruciatus in hac vita, ut post mortem possit sine ulla mora in cœlum recipi?

R. Secundum scilicet, si petatur debitò modò, & magnâ humilitate; hoc enim egerunt nonnulli, & exauditi sunt: veruntamè si Deus precibus indulserit, gravissimos hominem faciet cruciatus pati; prout legitur factum Religioso juveni S. J. de quo ita eleganter scribit R. P. Tobias Lohner S. J. in sua Bibliotheca concionat. tom. 3. tit. Purgatorium §. 6. n. 6. Ægrotabat aliquando Juvenis è Societate necdum initiatus, sed sensu, & virtute juvenilem ætatem supergressus. Hic ingravescente morbò uni familiari Socio dixit: Heus tu mi Frater! ora, obsecro, pro me Dominum; grandis enim mihi imminet tempesta. Etece; vix dixerat, cum subito multiplex cruciatuum, & dolorù procella ingruere, æstuarè pectus, ardere, premi, frangique scapulæ, humeri, tergum, caput totum tremere, pungi, lancinari cœpit; imò & omnibus reliquis in membris, & ossibus desævire malum. Stupere interim omnes, condolere laboranti, precibus ad Deum juvare, blandisque vocibus consolari æstuantem, ipse patienter omnia tolerare, & B. Virginis opè implorare. Perduravit viginti quatuor horis hoc malum, quibus elapsis æger, quasi in portu consistens, causã tantæ tempestatis explicuit, dixitque se petiisse à B. V. ac Deo, ut Purgatorium suum in hac vita sustinere liceret, precésque suas exauditas fuisse. Unde paulò post sanctè in Collegio Eboriensi obiit.

463

Potest tamen contingere, quod in talem petitionem se infinet præsumptio de viribus propriis, quasi posset aliquis gravissima sustinere tormenta; deinde etiam tentatio Dei interpretativa, quâ homo summos sibi dolores sine necessitate accerseret, ut ad eos perferendos auxiliò Dei extraordinariò opus haberet: tentat enim interpretativè homo secundum S. Thomam 22. q. 97. art. 1. c. Quando scilicet, etsi hoc non intendat, ut experimentum sumat, id tamen agit, vel dicit, quod ad nihil aliud videtur ordinabile, nisi ad

experimentum sumendum. Et in fine ex quadam glossa ait: *Deum tentat, qui habens, quid faciat, sine ratione committit se periculo, experiens, utrum possit liberari à Deo.* Et talis petitio est peccaminosa, & vel non auditur à Deo; vel si audiatur, sævissimos in eo homine excitat cruciatus; sed denegat gratiam illos patienter sufferendi, ut homo suã temeritatẽ, & viriũ imbecillitatẽ agnoscat; ut contingit Moniali illi Ordinis S. Claræ, de qua R. P. Marcus de Lisabona 2. p. Chronicorũ Ordinis S. Frãncisci lib. 5. in vita S. Antonii de Padua cap. 36. Audivit hæc in concione quadam, quàm atrociam sint Purgatorii cruciamenta, ex quo magnò horrore, & timore correpta illa tenus devenit, ut à Deo peteret, dignetur ille sibi gratiam in hoc mundo peccata sua pœnã aliquã delendi præstare, nec ab oratione desistit, donec impetrãrit. Tales verò cruciatus in illam irruerunt, ut illis sufferendis jam non esset par; hinc suis conquesta Sororibus, causãque eorum pandens, petiit ab eis, ut illæ Deum, & S. Antonium Paduanum pro se orent, ut istis intolerabilibus iterum possit doloribus liberari. Ut autem preces persolutæ sunt, per intercessionem S. Antonii illud cessavit malum. Nec præsumpsit, inquit Author, amplius tentare Deum, sed totam se impostero Divino arbitrio commisit.

Magnis itaque peccatoribus, quos atroces manent in Purgatorio cruciatus, non videtur suadendum, ut isthoc petant; impetrarent enim dolores, quos difficulter possent perpeti, sed devenire ad impatientiam aut desperationem: In Purgatorio verò, et si pœnæ longè sint atrociores; eas tamen Animæ sustinent patienter, cum sint in gratia confirmatæ, nec possint amplius peccare. Quicumque tamen Purgatorium in hoc mundo petere voluerit, petat, ut dixi, magnã demissione, non tentandò Deum, non propriis viribus fidendo; sed sub conditione, si hoc ita placeat Divinæ Majestati; & si quas dederit pœnas; etiam vires, gratiam, & quidem patienter perferendi unã largiatur. Idem observent illi, qui magna pro Deo pati desiderant; ne, dum postea ipsis simile quid evenierit, ipsos pœniteat petiisse.

§. IX.

Discutiendum etiam est, an eòdem die possint plures Indulgentiæ obtineri? Hæc autem quæstio triplicem admittit sensum: 1. an per idem opus ad semel possint obtineri plures Indulgentiæ diversis viis concessæ? 2. An idem opus possit de die sæpius repeti ita, ut etiam sæpius eòdem Indulgentiæ acquirantur?

3. An in eadem die per diversa opera etiam diversæ obtingantur Indulgentiæ?

465 Quæres igitur 1. an per idem opus possint obtineri plures Indulgentiæ diversis viis concessæ?

Ad hoc respondeo cum communi, & probabiliori, quòd si opus sit iterabile v. g. preces, tunc non acquiri per idem opus Indulgentias diversis viis indultas: quia, inquit Bassæus verbò *Indulgentia II. n. 6.* intentio concedentis verisimilior est, ut pro qualibet Indulgentia consequenda singuli actus, & singula opera præstentur; & talis est mens Ecclesiæ, & praxis fidelium, ait Claudius la Croix *lib. 6. p. 2. n. 1371.* consentit noster Vidal *tract. de Bulla Cruciatæ exam. 2. n. 26.* De aliis operibus, quæ iterari non possunt, & requiruntur per modum dispositionis, quale est jejunium, confessio, & communio, sentit idem Vidal, & cum Busenbaum la Croix *ibidem n. 1301. & 1371.* quòd sufficiat, si ponantur semel; unde confessus, & communicatus potest eodem die visitare plures Ecclesias, ibique lucrari Indulgentias, quia una dispositio sufficit ad plures effectus morales. Bene tamen monet la Croix, videndum esse, in quonam templo fieri debeat cõmunio, secundum dicta n. 433.

466 Quæres 2. an per idem opus, sæpius repetitum, acquirantur eadem Indulgentiæ?

Respondet noster Vidal *loco cit.* cum cõmuni, Indulgentias limitatas posse obtineri eodem die toties, quoties opera præscripta fuerint repetita, quando concessio est perennis. Ita olim docuit S. Thomas in *supp. q. 25. art. 2. ad 4.* dicens: *Quando Indulgentia ad determinatum tempus datur, intelligitur semel tantum; sed si in aliqua Ecclesia sit Indulgentia perennis, sicut in Ecclesia B. Petri 40. dierum, tunc quoties aliquis vadit, toties Indulgentiam consequitur.* Verùm eadem Indulgentia plenaria non potest sæpius per idem opus eodem die lucrifieri, ut declaravit S. Congregatio Indulgentiis & S. Reliquiis præposita in Decreto de Apocryphis Indulgentiis, *semel autem duntaxat in die plenariam Indulgentiam, in certos dies Ecclesiam visitantibus concessam, vel aliud pium opus peragentibus lucrifieri.* Unde si quis duabùs vicibùs in die recitaret integrum Rosarium, non obtineret bis Indulgentiam plenariam.

467 Quæres 3. an in eadem die per diversa opera obtineantur Indulgentiæ diversæ.

R. cum cõmuni, de Indulgentiis limitatis planè non esse dubium, & de plenariis etiam videtur esse certum, quas potest homo obtinere pro se, si nempe obtentâ primâ Indulgentiâ, iterum in
ali-

aliquod peccatum inciderit. Unde inquit P. Roth, Sodalis Rosarianus potest eadem die v. g. primâ Dominicâ mensis acquirere primam Indulgentiam plenariam, si confiteatur, & communicet; secundam, si comitetur processionem; tertiam, si persolvat integrum Psalterium Marianum. Quòd demum plures Indulgentiæ plenariæ possint acquiri pro defunctis eòdem die, est extra controversiam, teste nostrò P. Michaële Cavalieri p. 2. fol. mibi 114.

Demum duco consulendum, ut quivis per plura bona opera pluries de die Indulgentiam plenariam, & maxime in mortis articulo quærat, ubi pluribûs medijs ad æternitatem præmuniri expediat: tum etiam, quia fortè primâ, vel altera vice ad percipiendam indulgentiam non erat satis dispositus; aut fortè interim in novum peccatum prolapsus est, ut virtute novæ Indulgentiæ lucretur promeritæ pœnæ remissionem.

§. X.

Occurrit etiam dubium, num Indulgentiæ affixæ loco, vel rei definant, si res vel locus destruat?

P. Claudius la Croix lib. 6. p. 2. n. 1383. sic discurret de loco: Quòd, si v. g. Ecclesia paulatim destruat, & reædificetur, non cessent Indulgentiæ, cum sit eadem Ecclesia, quæ etiam non indiget nova consecratione. Si simul destruat, & nova reædificetur, aliqui Canonistæ, Rhod. Burgh. cent. 2. casu 49. Diana p. 11. r. 8. R. 9. putant priores Indulgentias transferri in novam Ecclesiam, quia censetur moraliter eadem cum priore. E contra Lugo meritò dubitat, cum enim Ecclesia nova egeat novâ consecratione, non videtur censi eadem cum priore. Ita la Croix. Et idem videtur debere intelligi de Altari privilegiato destructo, & deinde iterum erecto.

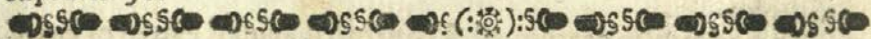
In hoc puncto certum est, si contigerit apud Regulares Ecclesiam destrui, & novam ædificari, quòd omnes Indulgentiæ generaliter Regularibus, vel illi speciali Religioni, cujus est Ecclesia, concessæ, transferantur in novam Ecclesiam, etsi oportuerit illam de novo consecrari: ipsò enim factò, quòd Regulares obtineant aliquam Ecclesiam, si eam visitant, lucrentur Indulgentias à Paulo V. concessas, de quibus infrâ cap. 22. item intelliguntur erectæ Confraternitates, quæ sunt Religionis illius filix, quòd de nostris Sodalitatibus inferius expressè ostendetur. Unde apud Regulares quoad Indulgentias ipsis Religionibus concessas valet prior sententia Canonistarum. Quoad Indulgentias specialiter impetratas

v.g. Altaris privilegiati altera sententia est securior: hinc pro majori securitate poterunt de novo à S. sede impetrari. De aliis rebus dicta quædam sunt n. 158. & sequent.

§. XI.

471 **D**E tempore Jubilæi breviter dico, Indulgentias suspendi solùm in Jubilæo Anni Sancti, id est, durante Annò Sanctò, non verò in aliis Jubilæis extraordinariis: ita Urbanus VIII. in Brevi: *Cùm nuper 6. Nonas Maii 1624. suspendens Indulgentias ait: Eòdem Annò (id est Sanctò) durante, nulli prodesse, aut suffragari debere, irritum quoque & inane decernimus.* Suspenduntur autem omnes Indulgentiæ vivis concessæ, etiam affixæ granis, numismatibus &c. ut decernitur in dicto Brevi, sicut etiam Indulgentiæ plenariæ pro vivis concessæ. De non plenariis etiam certum est, eas non suspendi, quæ sunt concessæ ab Episcopis & Cardinalibus: de concessis à Summis Pontificibus controversitur inter Authores: multi dicunt, etiam eas non suspendi; sed Tanner, & Marchantius *Horto Pastorum tract. 5. lect. 1. fol. mibi 418.* dicunt etiam eas suspendi, eùm Urbanus suspendat affixas granis & numismatibus, & ita etiam, ait Marchantius, responderunt Cardinales post Bullam Urbani emanatam. Plenariæ tamen pro articulo mortis non suspenduntur, ut declaravit Urbanus VIII. Innoc. X. Clemens X. apud la Croix *lib. 6. p. 2. n. 1401.* Item non suspenduntur immediatè pro defunctis concessæ, prout dictum est n. 460. bene tamen concessæ immediatè pro vivis, & applicabiles defunctis, quales sunt Rosarianæ, ut declaravit Clemens X. apud eundem ibidem.

Quòd demum Indulgentiæ Rosarianæ affixæ certæ diei non possint privatâ Authoritate transferri in aliam, dictum jam fuit supra n. 51.

CAPUT XL.

Expediuntur dubia circa Indulgentias Stationum Romanarum.

Ropiùs jam ad ipsa dubia de Indulgentiis Rosarianis accedamus. Inter hæc maximi momenti sunt, quæ Indulgentias Stationum Romanarum concernunt, quibus propterea hoc integrum caput tribuimus.

§. 1.

An Indulgentiæ Stationum Romanarum sint quotidie per integrum annum, vel solum diebus Stationum in Missali notatis, à Sodalibus SS. Rosarii acquirendæ?

Primò declarandum venit, quid nomine Stationis intelligatur. 472
Sciendum igitur, quòd olim in primitiva Ecclesia propter persecutiones Christiani Romæ in locis subterraneis convenire, ac sacra facere consueverint, quæ loca exinde etiam, redditâ Ecclesiæ tranquillitate, in magna semper habebantur veneratione, & frequentari nunquam desiêrunt, quin imò ad eadem insignes etiam Ecclesiæ sunt excitatæ. Piam hanc dicta loca visitandi consuetudinem etiam probavit S. Gregorius M. Pontifex Maximus, & visitantibus 7. annorum Indulgentiam indulxit: Hujus exemplum alii Pontifices secuti, innumeras alias Indulgentias adjunxerunt. Cùm verò Romam non omnes se conferre possint; hinc Pontifices benignè indulserunt, ut etiam in aliis Ecclesiis eadem possint Indulgentiæ obtineri, quæ gratia quoque indulta est à pluribus Pontificibus Sodalibus SS. Rosarii, prout refertur, & confirmatur in Bulla *Nuper* cap. 8. suprâ n. 392.

Grande autem inde exortum est dubium, num scilicet istæ 473
Indulgentiæ Stationum possint quòvis die per integrum annum, vel solum in certis diebus acquiri? quantæ sint genuinæ illæ Indulgentiæ? quid demum ad eas lucrandas fuerit præscriptum? In hac controversia, quot capita, tot erant sententiæ. Ante Decretum S. Congregationis Indulgentiis & S. Reliquiis præpositæ, *De apocryphis Indulgentiis* editum 7. Martii 1678. communiter dicebatur, Indulgentias eas esse quotidianas; post Decretum verò adhuc censent nonnulli probabile esse, quòd sint pro omni die concessæ. Cùm verò omnis quæstio de Indulgentiis debeat ex ipsis Bullarum verbis dirimi, quæ tantum donant, quantum sonant; necessarium proinde duxi ipsas Bullas apponere, in quibus Indulgentiæ istæ Sodalibus nostris conceduntur.

In Bulla igitur *Nuper* c. 8. suprâ n. 392. dicuntur eadem à 474
tribus Pontificibus, nempe Leone X. Clemente VII. & Paulo III. indultæ. Primus autem horum eas solum vivæ vocis oraculo concessit, cujus concessionis authographum, ut ait Venturini, servatur Hispalî, antigraphum verò Romæ in archivo Ordinis nostri, eamque Reverendissimus P. Garzias de Loaysa tunc temporis Magister Generalis Ordinis nostri, postea verò S. R. E. Cardinalis,
toti

Caput XI. Expediuntur dubia circa
toti Ordini sequentibus litteris intimavit, quas P. Venturini ex-
hibet tomo 3.

*In Dei Filio sibi Charissimis universis Professoribus,
Fratribus & Sororibus Ordinis Prædicatorum Fr. Garzias de
Loaysa S. Theologiæ Professor, ac totius ejusdem Ordini
humilis Generalis Magister & Servus. Salutem,
& religionis augmentum.*

*Noveritis SS. in Christo Patrem & DD. Leonem Divinâ provi-
dentia Papam X. ex singulari devotione, quam ad B. M. V. & ejus
sacrum Rosarium gerit, ut ejus devotio eò amplius dilatetur, quò per
Sedem Apostolicam amplius privilegiis & Indulgentiis ditatur, & ro-
boratur; concessisse nobis hodie vivæ vocis oraculo, quòd universi &
singuli fideles ubique existentes, qui in libro Confraternitatis conventuû
Prædicatorum dicti Rosarii inscripti fuerint, visitantes quinque Altaria,
& in quolibet illorum quinquies Pater noster, & quinquies Ave
Maria pro statu Ecclesiæ orantes dixerint, aut si tot Altaria visitare
noluerint, unum vel plura Altaria in Ecclesiis, ubi se invenerint, præfati
modo orantes visitaverint, consequantur omnes & singulas Indulgentias
ac remissiones concessas omnibus & singulis Ecclesiis Urbis Romæ, in
quibus vel in qua talis Statio & Indulgentia, & peccatorum remissio est,
visitassent. In quorum fidem & robur præsentis manu propria subsig-
nantes, & sigillò totius Ordinis munitas ad vos destinare decrevimus.
Valet, ac continuis vestris orationibus pro totius Ordinis augmento &
profectu orate Datum Romæ in Conventu S. Mariæ super Miner-
vam die 23. Maii 1518.*

475 Neque hæc objicias Lector erudite, concessionem hanc debere
revocatam censerî, cùm Urbanus VIII. in constitutione; *Aliàs felix*
recordationis 10. Decemb. 1631. omnia vivæ vocis oraculo data
privilegia annullaverit. Multi quidem Authorum censent tan-
tùm abrogatas esse gratias & privilegia, non verò Indulgentias,
alii verò, inter quos est noster de la Cruz, longè tutiùs & probabi-
liùs sentiunt hæc constitutione etiam esse annullatas Indulgentias.
Prædicta nihilominus concessio Leonis X. etsi solum vivæ vocis
oraculo facta, non fuit revocata, sed à pluribus Pontificibus confir-
mata; & primò quidem à Clemente VII. in suo Brevi, *Etsi tempo-*
ralium, quod tamen Breve promulgatum non fuit, cùm Pontifex
inexpectatâ morte fuerit præventus; quia tamen hoc Breve à Pau-
lo III. postea fuit confirmatum, & publicatum, ideo etiam verba,
quibus concessio Leonis X. confirmatur, ex ipsa Bulla, quæ habe-
tur in 1. tomo Patris Venturini, excerpo: Et

Et quia Leo X. ordinandò instituit, ac benignè concessit, quod 476
 quilibet ex dictis Fratribus ubicunque existentibus, visitandò 5. Al-
 taria cujuscunque Ecclesiæ, vel unum, aut duo, quinquies, si quinque de-
 fuerint, easdem Indulgentias integraliter consequeretur, ac si omnes Al-
 mæ Urbis Stationes peregrinandò circumiret; hoc idem auctoritate A-
 postolicâ tenore præsentium approbamus, & confirmamus, ac pro firmis,
 & approbatis esse & haberi volumus, & decernimus. — Datum Ro-
 mæ octavò Idus Maii, Annò undecimò. Paulus verò III. hoc ip-
 sum confirmavit Brevi sequenti, quod habet Venturini tom. 1. fol.
 224.

P A U L U S P A P A III.

Ad futuram rei memoriam.

Rationi congruit, & convenit honestati, ut ea, quæ de Rom. Pont. 477
 gratia processerunt, licet ejus superveniente obitu litteræ desuper expedi-
 tæ non fuerint, suum debitum sortiantur effectum. Dudum siquidem,
 cum ad notitiam fel. recor. Clementis Papæ VII. Prædecessoris deve-
 nisset: quod dilecti filii Confratres Confraternitatis sub invocatione
 Rosarii B. M. V. in quibusvis domibus Ordinis FF. Prædicatorum
 canonicè instituta, à piæ memoriæ Sixto IV. & Leone X. Prædecessori-
 bus nostris: nedum confirmationem ejusdem Confraternitatis, & aug-
 mentum, sed Indulgentias quamplures, & privilegia non immeritò obti-
 nere meruerunt. — Cùmque idem Leo ordinando instituisse, ac
 benignè concessisset, quod quilibet ex dictis Confratribus ubicunque exi-
 stentibus visitandò quinque Altaria, cujuscunque Ecclesiæ, aut unum,
 vel duo quinquies, si quinque deessent, easdem Indulgentias integraliter
 consequeretur, ac si omnes Almæ Urbis Stationes peregrinandò cir-
 cumivisset, præfatus Clemens Prædecessor hoc idem dictâ auctoritate
 Apostolicâ similiter approbavit, & confirmavit, ac pro firmo & appro-
 bato haberi voluit, & decrevit. — Ne autem de absolutione, ap-
 probationibus, confirmationibus, roboratione, voluntatibus, ordinatione,
 decreto, concessione, & aliis præmissis, pro eo, quod super illis dicti
 Clementis Prædecessoris, ejus superveniente obitu, litteræ confectæ non
 fuerunt, valeat quomodolibet hæsitare, ipsique Confratres illorum fru-
 strentur effectu: volumus & similiter Apostolicâ auctoritate prædictâ
 decernimus, quod præsentibus litteræ ad probandum plenè absolutionem
 approbationis, confirmationem, roborationem, voluntates, ordinationes,
 decretum, & concessionem, & alia prædicta ubique sufficiant, nec ad id
 probationis alterius adminiculum requiratur. Datum Romæ apud S.
 Petrum sub annulo Piscatoris 3. Novemb. 1534. Hæc omnia adhuc
 H h con-

confirmat Innocentius XI. in Bulla: *Nuper* c. 8. & Benedictus XIII. §. 4. supra c. 9. n. 414.

478

Ex his ergo Bullis nonnulli Authores deduxerunt Confraternitati SS. Rosarii à prædictis Pontificibus concessas esse Indulgentias Stationum Romanarum pro omni die totius anni, ita ut quolibet die visitandò 5. Altaria possint acquiri Indulgentiæ Stationum Romanarum, eò quòd in dictis Bullis concedantur Indulgentiæ Stationum, seu omnium Ecclesiarum Romæ, quod ipsi pro omni die indultum esse intellexerunt. Ita Schaffner & alii, & novissimè noster Venturini cum Michaële Cavalieri æquè nostro censet satis esse probabile, concessas has Indulgentias pro omni die, licet etiam contrarium dicat esse tutius & probabilius propter mox ponendam declarationem S. Congregationis Indulgentiis, & S. Reliquiis præpositæ.

479

Dico nihilominus, Sodales hujus Sodalitatis non possunt omni die lucrari Indulgentias Stationum Romanarum, sed tantum diebùs in Missali expressis. Ita declaravit dicta S. Congregatio in Decreto de Indulgentiis Apocryphis editò 7. Martii 1678. in quo ita statuitur: *Indulgentias Stationum Urbis, quæ à Romanis Pontificibus singulari quodam beneficio, vel communicatae sunt, vel communicantur interdum aliquibus locis, Ordinibus, aut personis, diebùs tantum Stationum in Missali Romano descriptis suffragari posse declarat.* Et huic declarationi esse standum sentit noster P. Franciscus Vidal tract. de Propositionibus damnatis exam. 2. n. 37. qu. 2. & tract. de Bulla Cruciatæ exam. 2. §. 5. per totum, sequens P. Franciscum Sanchez nostrum Provinciale Philippinarum Virum eruditissimum lib. de Rosario cap. 8. aliòsque magnos Doctores: idem sentit novissimus P. And. Roth c. 7. cum aliis magni nominis Authoribus, consenserunt pariter, quos hac in re consului.

480

Respondet P. Cavalieri, quòd Innocentius XI. concedendò prædictas Stationum Indulgentias contraheret posito Decreto S. Congregationis, eò quòd absolutè in sua Bulla: *Nuper* c. 8. confirmet, dictas Indulgentias à Leone X. concessas, nullà factà mentione decreti hujus annò præcedentì editi, ac consequenter quòd easdem confirmet pro omni die totius anni, quemadmodum Leo eas concessisse videtur, qui tamen Innocentius in dicta Bulla alia privilegia diligenter secundum ordinationes aliorum Pontificum restringit, ut fecit confirmando facultatem erigendi Confraternitatem Ordini nostro privativè datam, servatà tamen constitutione Clementis VIII. servatàque pro tunc requisitâ locorum distantia: cum

cum ergo non dixerit concessionem hanc debere intelligi secundum decretum antea dictum, & à se annò præcedenti confirmatum; videtur eam, non obstante illò decretò, pro omni die fecisse: ex quo concludit dictus Author securè homines ad quotidie visitanda Altaria, & acquirendas Indulgentias Stationum exhortandos esse.

Hæc tamen cavillatio nullius est roboris, nec etiam prædictus Author eâ satis se convictum esse fatetur, sed prædictam declarationem debita cum reverentia suscipit, quàmvis tamen adhuc anceps remaneat. Licet enim Innocentius nullam mentionem decreti illius fecerit; tamen etiam contrarium apertè non concessit: utique ergo tacitè voluit, concessionem hanc debere secundum declarationem dictam, à se annò præcedenti confirmatam, intelligi, in qua declaratur concessionem similes, & jam factas, & imposterum faciendas tantùm secundum dies in Missali expressos accipiendas esse. Præterea ex allatis Bullis Clementis VII. & Pauli III. non potest apertè erui Leonem X. dictas Indulgentias pro omni die concessisse, sed omnes loquuntur verbis ambiguis, in dubiis verò sine omni prorsus dubio standum est declarationibus Sacrarum Congregationum ad hunc finem editis.

Aliud argumentum format pro opposita opinione Antonius Natalis *in suo lib. de Purgatorio cap. 9.* cui nonnihil adhæret Venturini. Supponit autem dictus Author Romæ inter Ecclesias communicationem Indulgentiarum esse, ita ut in quacunque, præsertim verò in 7. Capitalibus, Ecclesia sint omnes Indulgentiæ consequibiles, quæ cuicumque particulari Ecclesiæ sunt concessæ: cum igitur non sit dies in anno, in quo in aliqua Ecclesia Romæ non sit aliqua Indulgentia, conclusit idem eas pariter Indulgentias esse omnî die in Ecclesijs Stationum: communicatis igitur Indulgentiis Stationum communicantur omnes Indulgentiæ quotidianæ omnium Ecclesiarum Romæ existentium. Ait præterea idem Author ibidem, & ex illo noster Cavalieri, Indulgentias plenarias variis Ecclesijs concessas esse quotidie ad minimum 38. quas omnes ex ordine recenset, & omnî die Dominicò, & die Mercurii ommissis alijs quibusdam diebus unam vel plures animas è Purgatorio posse liberari; non plenarias verò Indulgentias ait esse infinitas. Unde factum est, quòd diversa Calendaria, has Stationum Romanarum Indulgentias continentia, fuerint concinnata, quæ pro omni die per integrum annum certas adferunt Indulgentias, & hæc omnia hoc ipsissimò nituntur fundamentò: tale etiam est *Calendarium dictum Perpetuum* pro Sodalitate SS. Rosarii, in quo

plerumque tantum Indulgentiæ limitatæ aliquot mille annorum notantur, cum tamen juxta dictos Authores, & positum fundamentum pro quavis die Indulgentiæ plenariæ poni debuissent.

482 Verum hoc argumentum funditus evertit doctissimus noster P. Petrus Maria Passerinus, qui Romæ per plures annos munere Procuratoris Generalis Ordinis nostri summâ cum laude functus est: hic *Tract. de Indulg. qu. 97. & 100.* docet, quod, licet Romæ in Ecclesiis Stationum sint multæ Indulgentiæ, etiam ferè quotidianæ; sint tamen diversis titulis, & intuitu diversorum operum concessæ, neque omnes hæ Indulgentiæ sint Indulgentiæ Stationum, seu titulo Stationum datæ, sicut nec ipsæ Stationum Indulgentiæ etiam Romæ sunt omni die acquisibiles (quod ipsum etiâ bene advertit P. Roth c. 7. n. 6.) sed tantum diebus in Missali notatis, ad hoc enim illa notatio in Missali est facta, ut sciatur, quibus diebus, & in quibus Ecclesiis istæ per annum Romæ acquirantur: ex quibus dedit Passerinus, quod, dum communicantur Indulgentiæ Stationum, non communicantur omnes Indulgentiæ Romæ in Ecclesiis Stationum acquisibiles; sed tantum illæ, quæ datæ sunt titulo Stationis: cum igitur nec Romæ sint quotidie Indulgentiæ Stationum, nec etiam, quæ communicantur, erunt quotidianæ.

483 Addit nihilominus P. Vidal, &, laudo, inquit, tamen consuetudinem visitantium quotidie, & multoties Altaria pro Animabus, quia piè credi potest de S. Matre Ecclesia, lucriferi semper aliquas Indulgentias, & ad minùs meritum, impetratio, & satisfactio maximo illis erunt emolumento. (opinatur enim orationem ut meritoriam & impetratoriam posse juvare defunctos, de quo videatur n. 287.) Monitos tamen eos velim, ne quotidie publicent Stationum Indulgentias propter dictum Decretum, sed simpliciter dicant: faciamus pro animabus Purgatorii Stationes secundum Ecclesiæ intentionem. Ita ille.

484 Dies Stationum in Missali expressi.

Tales sunt numero 88. in quibus semper Statio ad unam tantum Ecclesiam notatur.

In Januario.

Festum Circumcisionis.

Epiphania Domini.

In Febuario.

Septuagesima.

Sexagesima.

Quinquagesima.

In Quadragesima.

Quilibet dies incipiendò à die Cinerum (in quo fit Statio Romæ in Conventu nostro S. Sabinæ, ibique Cardinales & Romanus Senatus de manu Papæ sacrum Cinerem accipiunt) usque ad Sab-

Sabbathum Sanctum inclusivè.

P. Venturini.

Quinquagesima.

Excipit diem Parasceves, sed malè, cum in Missali etiam eò die Statio notetur.

In Aprili.

Pascha, & tota inclusivè octava.

Festum S. Marci 25. Aprilis.

In diebus Rogationum.

Omnes tres dies.

In Junio.

Ascensionis Domini dies.

Vigilia Pentecostes cum tota octava inclusivè.

In Julio, & Augusto.

Nullus est dies Stationũ notatus.

In Septembri.

Omnes tres dies quatuor temporum.

In Octobri, & Novembri.

Nullus dies.

In Adventu.

Omnes quatuor Dominicæ, & tres dies quatuor temporum.

In Decembri.

Vigilia Nativitatis Domini.

Dies Nativitatis, quò sub quavis ex tribus Missis est distincta Statio notata.

Dies festus S. Stephani, Joannis, Innocentum.

§. II.

De alijs ad Indulgentias Stationum pertinentibus.

QUÆRES I. quales, & quantæ sint Indulgentiæ Stationum? Diversæ sunt hac de re sententiæ. Antonius Natalis cum alijs ait, esse merè plenarias; alii volunt, in aliquibus diebus esse plenarias, in alijs aliquot mille annorum, ita *Calendarium Perpetuum SS. Rosarii*: alii dicunt, esse tantum limitatas, hujus sententiæ erat olim S. Thomas, qui in 4. dist. 20. qu. 1. art. 3. quæstione. 2. ait: *Ejusmodi Indulgentiæ, quò pergens ad unam Ecclesiam habeat septem annos Indulgentiarum, à B. Gregorio in Stationibus Romæ institutæ sunt.* Hinc Cardinalis Toletus ait, esse Indulgentias annorum: unde à diversis diversa confecta sunt Indulgentiarum Calendaria, & in quovis ferè Authore aliud reperitur, quod advertens P. Passerinus ait se consilia cum doctissimis, & in hac materia versatissimis viris Romæ hac de re contulisse, & tandem omnes unò ore conclusisse, esse incertum, quales, & quantæ istæ Indulgentiæ sint; negat proinde Passerinus esse plenarias: hanc sententiam de incertitudine harum Indulgentiarum amplectuntur etiam P. Vidal *loco cit.* & P. And Roth *c. 7. n. 4.* qui tamen conjecturat, eas debere esse magnas ex effato Bonifacii Octavi, qui in Bulla: *In sublimi Sedis Apostolicæ solio* ita loquitur: *Indulgentiæ Lateranensis Ec-*

eleſiæ numerari non poſſunt, niſi à ſolo Deo, & ego omnes illas conſy-
mo. Unde, ſi quis ad hanc noſtram Lateranenſem Eccleſiam cauſa de-
votionis, orationis, vel peregrinationis acceſſerit, ab omni ſorde pecca-
ti ſit mundatus totus: & hæc verba etiam adducit Venturini. Aſt
cùm prout ſ. præc. dictum fuit, non omnes Indulgentiæ Eccleſia-
rum Romanarum aliis communicentur, hinc P. Roth de quan-
titate earum ſuum ſuſpenderit iudicium, dicitque in *Inſtruc. pro
Indulg. n. 22.* probabiliter eas poſſe pluries de die obtineri, quia
fortè ſunt partiales, cùm non conſtet eas eſſe plenarias. P. Vidal
verò reputat nihilominus probabilius nunc plures eſſe plenarias,
& cùm ſint per modum ſuffragii defundis applicabiles, etiam illi
ſæpius per eas è Purgatorio poſſunt liberari.

486 Quæres 2dò, an ad has Indulgentias acquirendas, requiratur
confeſſio, & communio.

R. cum P. Vidal *ibidem n. 29.* & And. Roth *c. 7. n. 8.* quòd
non: unde ſufficit eſſe in ſtatu gratiæ, aut, ſi quis ſit in ſtatu pec-
cati mortalis, elicere contritionem.

487 Dictum etiam eſt jam ſuprà n. 431. quòd volens confequi has
Indulgentias debeat ipſe ſolus viſitare Altaria: infirmi tamen, ait
P. Roth, ſecundum privilegium infrà n. 535. ponendum lucrari
caſdem poſſunt domi, ſi ſibi notam aliquam Eccleſiam repræſent-
tant, & mente eadem Altaria percurrant. Veruntamen, ſi Bullæ ac-
cipiantur ad literam, tunc concedunt ſolum, quòd impediti poſ-
ſint domi acquirere Indulgentias, quas alii lucrantur in Eccleſiis
Dominicis primis meſium, feſtis B. M. V. & Myſteriorum; ni-
hilominus P. Roth de pietate Pontificum præſumens, hoc privi-
legium etiam extendit ad Indulgentias Stationum.

488 Quæres 3. quæ, & quot Altaria debeant viſitari?

Ad 1. reſpondet P. Vidal, quòd Altaria debeant eſſe deſtina-
ta ad celebrandam Miſſam, ac propterea debeant habere aram ſe-
cundum tutiorem ſententiam.

Ad 2. de numero Altarium, nonnulli dixerunt ſufficere, ſi
unum viſitetur, etiam ubi plura reperiuntur, ita *Calendarium Per-
petuum SS. Roſarii*, conſentit Vidal, quia, inquit, ita conceſſit In-
nocentius XI. in ſua: *Nuper c. 8.* ubi ait: *viſitandò cujuſcuſque
Eccleſiæ, aut unum, vel duo quinquies: ſed P. Vidal Bullam hanc
non legit; nam ſtatim additur, ſi quinq; defuerint.* Habet tamen
hæc ſententia fundamentum non leve in litteris Reverendiſſimi
P. Garziæ de Loaysa ſ. præc. poſitis, ubi dicitur: *viſitantes quinq;
Altaria, & in quolibet illorum quinquies Pater noſter, & quinquies Ave*

Maria pro statu Ecclesiæ orantes dixerint, aut si tot Altaria visitare noluerint, unum vel plura Altaria in Ecclesiis, ubi se invenerint, præfatò modò orantes visiterint, consequantur omnes & singulas Indulgentias &c. Sed Fossæus lib. 1. de Rosario disc. 7. c. 1. §. Tertium ait S. Pium V. teste Patente Brixianâ hoc limitasse, quòd nempe orans 5. *Pater & Ave* ante unum Altare semel; sed in Ecclesia Rosarii Prædicatorum; satisfaciât ad promerendas Indulgentias.

Dico nihilominus, modò standum esse decretis Clementis 489 VII. Pauli III. & Innocentii XI. §. præc. positis, qui omnes decernunt esse visitanda quinque Altaria, & tunc solum sufficere visitare unum, vel duo quinquies, si quinque defuerint. Ita P. Roth c. 7. n. 8. idem senserunt, quos hac de re consului.

Sed quid, si in Ecclesia sint plura Altaria, quàm quinque? 490
Respondet P. Vidal, quòd ex illis debeant quinque à Superiore illius Ecclesiæ pro Stationibus deputari; & addo consultissimum fore, ut aliquæ tabellæ cum inscriptione: *Altare Stationum* in deputatis Altaribus collocentur, saltem in Ecclesiis, in quibus reperitur Sodalitas.

Quantum autem orandum?

Respondet P. Vidal, quòd quidem in antiquis Summariis Indulgentiarum præscripta fuerint quinque *Pater & Ave*; sed quia in novissima concessione, & Brevi Innocentii XI. hoc jam amplius non exigitur, sufficiet unum *Pater & Ave* ad dictas Indulgentias consequendas: hoc idem dicunt Calendaria perpetua, sed malè. Unde

Dico, quòd debeant à Sodalibus sæcularibus dici 25. *Pater & Ave*, nam, ut antea dictum est, debent visitari 5. Altaria, aut unum vel duo quinquies; sed juxta litteras Garziæ de Loaysa ad unum quodque ex quinque Altaribus debent orari 5. *Pater, & Ave*: ergo universim 25. Ita P. Roth ibidem & alii. Ex hoc autem, quòd Innocentius in dicto capite nihil certi pronunciaverit orandum, nihil colligitur, cum ibidem confirmet concessionem Leonis, prout illa fuit intellecta à Clemente VII. & Paulo III. & hi Pontifices voluerunt, ut quinque Altaria vel unum quinquies, & quidem semper recitandò ad quamlibet visitationem 5. *Pater & Ave* visitentur: unde ex hoc potius contrarium eruitur. Ex quibus omnibus apertè sequitur, nihil jam amplius Calendaria Perpetua SS. Rosarii valere. De Religiosis tamen verum est, quòd illi possint lucrari Indulgentias Stationum, dummodo suas Ecclesias visitent, & quinque *Pater & Ave* orent, ut ipsis concessit Paulus V.

ut infra videbimus c. 22. Hæc tamen Indulgentia Pauli V. non est applicabilis defunctis. Unde si Religiosi velint Indulgentias Stationum donare defunctis, orent 25. *Pater & Ave* ad 5. Altaria.

492 Quæres 4. An Altaria debeant visitari, ita ut ab uno ad aliud fiat verus motus ?

Respondeo eum communiori, non requiri verum & physicum motum, sed sufficere moralem, seu quod aliquis mente & intentione procedat ab uno Altari ad aliud: hac in re mihi placet instructio P. Thomæ Tamburini S. J. *Tract. de Bulla Cruciata* c. 10. §. 1. ita scribentis: Dum visitas quinque Altaria, certè securius est, si dum fundis preces, facias aliquem corporis motum versus illud Altare, ad quod preces porrigis: secus ea visitatio non videtur esse quintuplex, sed una. Dum item visitas unum Altare quinquies, securius etiam erit, si primâ visitatione, hoc est, primâ oratione finitâ, caput v.g. inclines, vel si es genuflexus, surgas, & iterum genuflectas, & sic facias in singulis, ut nimirum appareat, & quidè sensibiliter, esse plures visitationes. Idem sentit & Vidal.

493 Estne autem necesse, ut Altaria videantur ?

Respondeo, si fieri possit, debent videri; si non possit, tunc, inquit P. Roth c. 7. n. 12. oportet vultum vertere ad loca, in quibus sunt erecta Altaria: si nec hoc fieri possit, dico, quòd sufficiat mente ab uno Altari procedere ad aliud; si enim infirmus etiam domi existens possit visitare Altaria, & lucrari Indulgentias, ut dictum est, cur non poterit eò modò visitare moraliter Altaria intra, vel extra Ecclesiam existens, etsi illa non possit cernere ?

494 Quæres 5. in qua Ecclesia sint istæ Indulgentiæ ?

Respondeo cum P. Roth c. 7. n. 9. quòd istæ Indulgentiæ Stationum possint in quacunq; Ecclesia, etiam ubi non est erecta Confraternitas Rosariana, obtineri, & hoc colligitur ex verbis Innocentii: *Leo X instituit, & concessit, ut quilibet Confrater Confraternitatis SS. Rosarii canonicè in quacunq; Ecclesia Ordinis Predicatorum erectæ, 5. Altaria visitando cujuscunq; Ecclesiæ, aut unum, vel duo quinquies, si quinque defuerint, easdem Indulgentias integraliter consequantur.* Decet tamen, ut, si in loco adest, in Ecclesia Confraternitatis Altaria visitentur. Sufficit etiam, si Ecclesia solum sit benedicta, licèt non sit consecrata, nec obest, si polluat, quia etiam talis absolutè gaudet privilegiò Ecclesiæ, ait Vidal. Sufficit præterea secundum eundem P. Vidal, & P. Roth Oratorium privatum, tum quia Oratoria veniunt nomine Ecclesiæ; tum quia etiam ibidem possunt Altaria visitari.

Si autem in Ecclesiam non daretur introitus, vel quia clausa est, vel quia plena populò, sufficitne orare ad fenestram, vel ad januam? 495

R. Cum P. Vidal, quòd ordinariè debeat aliquis esse intra Ecclesiam, quia positus extra illam non censetur moraliter visitare Altaria. Si verò non posset quis intrare, poterit foris vel ad fenestram, vel januam mente visitare Altaria, & lucrari Indulgentias, conetur tamen etiam eadem cernere, ut dictum est; non enim videtur ad consequendas Indulgentias major præsentia requiri, quàm ad audiendam Missam, sufficit autem juxta communem sententiam dicta præsentia extra Ecclesiam ad audiendam Missam, si aliquò modò cognoscatur, in quonam Altari illa legatur: sufficiet igitur etiam ad Indulgentias.

Quæres 6. an hæc visitatio Altarium possit institui sub Missa in die festo? 496

Respondet P. Roth c. 7. n. 12. affirmativè, & adducit pro se Sylv. verbo *Missæ*: Ego tamen opinionem hanc non reducerem ad praxim; nam ad audiendâ Missam requiritur devotio, & attentio exterior ad Missam, ut docet noster Sylvester verbò: *Missæ II. quæst. 11.* talis autem qui sub Missa procederet physicè, & cum motu de uno Altari ad alia, fortè etiam satis distantia, non videtur posse habere simul attentionem exteriorem ad Missam: & eadem etiam ratio est, si visitatio fiat mente, & intentione, nam & in hac proceditur de Altari, in quo est Missa, ad alia Altaria, & ad ista figitur mens, & intentio.

Quæres 7. an visitatio hæc debeat esse continua, vel possit interrumpi? 497

R. cum P. Roth ibidem, quòd possit interrumpi; continuatio enim in nulla Bulla exigitur; meliùs tamen est ad semel, & continuè integram devotionem complere.

Quæres 8. quando istæ Indulgentiæ possint acquiri?

Noster Vidal dicit, eas posse acquiri quâlibet horâ diei naturalis à media in mediam noctem, quia in Bulla non exprimitur usque ad occasum solis, ut solet in Jubilæis, dies autem absolutè positi stant pro naturalibus. Tamburinus contrâ *Tract. De Bulla Cruciatâ cap. 10. §. 3.* Supponit, Romæ Indulgentias has esse à primis Vesperis usque ad occasum solis sequentis diei. Quidquid sit, ad minùs verum est, quòd post Vesperas sint Indulgentiæ aut præsentis, aut jam sequentis diei acquisibiles, si plures Stationum dies sibi continuè succedant. 498

CAPUT XII.

Compendium Indulgentiarum debitum
cum observationibus.

MOnui jam superius n. 342. circa quodvis capitulum, & paragraphum Bullarum Innocentii XI. & Benedicti XIII. venire aliqua observanda, & hæc in isto capite suscipimus discutienda: utque commodius istud præstetur, compendium Indulgentiarum debitum cum observationibus formabimus. Ponam autem Indulgentias, prout illæ concessæ sunt à Summis Pontificibus, & plerumque eam, quæ inter reliquas est major, & minores revideri poterunt in ipsa Bulla Innocentii, quam per primum ejus verbum: *Nuper* indicabo.

§. I.

Indulgentiæ, quas habent recepti ad Societatem in die inscriptionis.

499 **I**gitur eò die, quò quis in Societatem fuerit receptus, & scriptus in Albo, si confiteatur, & in aliqua Ecclesia seu Capella Confraternitatis S. Communionem reficiatur, acquirit Indulgentiam plenariam. *Nuper c. 2. n. 1. n. marg. 351.* Vide, quæ dicta sunt n. 212.

§. II.

Portantes apud se Rosarium benedictum.

500 **Q**ui apud se Rosarium benedictum sive clam, sive palam portaverit, & (prout intelligit verba Innocentii n. 356. allegata P. Roth c. 6. n. 3.) sæpius dolorem de peccatis elicuerit, habet Indulgentiam 100. annorum, & totidem quadragenarum: & quoniam Alexander VI. in Brevi: *Illius, qui perfectus*, duplicavit omnes Indulgentias à suis Prædecessoribus Rosario indultas, concludit Venturini tom. 1. disc. 22. fol. 147. quòd per gestationem Rosarii omni die acquirantur 200. annorum Indulgentiæ. Benedictus autem XIII. in Bulla: *Concessione ampliativa* 13. April 1726. declaravit, quòd tale Rosarium debeat esse benedictum à quodam Sacerdote Ordinis Prædicatorum. Ita Venturini ibidem.

§. III.
Orantes Rosarium.

1. **Q**ui continuè recitaverint, aut recitari fecerint tertiam partem Rosarii, habent Indulgentiam 100. dierum diebùs ferialibùs ordinariis. *Nuper c. 3. n. 4. n. marg. 357.* Item recitanti- bus tertiam partem, ita tamen, ut in hebdomada integrum Psalterium persolvant, 7. annorum. *Ibidem n. 8. marg. 361.* Qui tertiam partem Rosarii persolverint cum proposito confitendi, ita tamen ut integrum Psalterium per hebdomadam compleant, pro qualibet vice, seu tertiâ parte 10. annorum, & totidem quadragenarum. *Ibidem n. 6. marg. 359.* Qui verè pœnitentes & confessi tertiam partem oraverint, sexaginta millium annorum, & totidem quadragenarum. *Ibidem n. 3. marg. 356.* quæ Indulgentia apud probos, qui nunquam talem pœnitentiam meruerunt, semper est plenaria. Qui tertiam partem in Capella SS. Rosarii, vel in aliqua parte Ecclesiæ, ex qua Altare dictæ Capellæ conspici possit, recitaverit, 50. annorum. *Ibidem n. 7. marg. 360.*

2. Recitantes verò tertiam partem, confessi & communicati tamen, diebùs Resurrectionis Domini, Annunciationis, & Assumptionis B. Virginis 10. annorum, & totidem quadragenarum. *Ibidem c. 4. n. 6. marg. 370.* reliquùs festis Domini Nostri Jesu Christi, & B. M. V. in quibus sacra Mysteria recensentur, 7. annorum & quadragenarum. *Ibidem n. 7. marg. 371.*

3. Integro Psalterio conceduntur omnes Indulgentiæ indultæ Coronæ B. M. V. in Hispaniis usitatæ. *Nuper c. 3. n. 11. marg. 364.* Hæc Corona est Franciscana, quæ teste P. Andrea Roth, præter penè infinitas limitatas, habet etiam Indulgentiam plenariam, quam eidem elargitus est Paulus V. ut habet etiam P. Vidal *Tract. de prop. damn. exam. 2. n. 40.*

4. Qui per hebdomadam integrum Psalterium oraverit, duabùs vicibùs potest lucrari Indulgentiam plenariam, applicandam à Confessario, semel in vita, & semel in mortis articulo, quam vivæ vocis oraculo concessit Innocentius VIII. *Nuper c. 4. n. 2. marg. 366.*

Nota.

Notandum 1. ad lucrandas has Indulgentias, recitationi Rosarii concessas, necessarium esse, ut Rosarium recitetur meditandò Mysteria. Hoc colligitur ex formula benedictionis Rosario-

rum, in qua petitur: *Ut, quicumque horum quodlibet (ex Rosariis benedictis) secum portaverit, atque in domo sua reverenter tenuerit, & in eis ad te secundum ejusdem Sanctæ Societatis instituta Divina contemplantis Mysteria devotè oraverit, salubri & perseveranti devotione abundet, sitque consors & particeps omnium gratiarum, privilegiorum & Indulgentiarum, quæ eidem Societati per S. Sedem Apostolicam concessa fuerunt.* Idem fuit etiam à S. Sede declaratum: ab obligatione tamen meditandi solvit verè rudes Benedictus XIII. in Bulla *Pretiosus* §. 4. suprà n. 414. positò, declarans, eosdem devotà, ac pià ejusdem Rosarii recitatione prædictas Indulgentias juxta posterius hoc decretum, Mysteria meditantibus tantummodo concessas, etiam lucrari posse, tametsi planè volumus (ait Pontifex) ut iisdem Reparationis nostræ Mysteriis sacratissimis meditandis juxta Rosarii institutum assuefiant. Alii ergo capaciores tenentur recolere Mysteria, ad quod rudes paulatim sunt disponendi: valde tamen profunda, variisque summis affectibus commixta meditatio non requiritur.

506

De hac meditatione propositū fuit S. Congregationi sequens dubium, quod una cum declaratione à Benedicto XIII. approbatà, reddo ex P. Venturini tom. 2. disc. 45. fol. 276. extat etiam in Bullario Ordinis tom. 6. fol. 600.

Cùm Sacræ Congregationi Indulgentiis, sacrisque Reliquiis præpositæ P. Proc. Ord. Præd. supplices preces porrexerit pro declaratione dubii: an, qui Sanctissimum Rosarium B. M. V. recitans omis& consueta meditatione Mysteriorum humane Reparationis, & illorum vice, mortem, aut cætera Novissima, vel alia pia, ac religiosa meditantur, Indulgentias, à Summis Pontificibus concessas, pro recitatione Rosarii lucentur? Sacra Congregatio die 6. Augusti 1726. respondit, non lucrari: quam Sacræ Congregationis declarationem per me Secretarium SS. D. Nostro relatam, Sanctitas sua benignè approbavit.
Datum 13. Augusti 1726.

Loco † Sigilli.

L. Cardinalis Picus Præfectus.

Raphaël Cosmus de Hieronymis Secretarius.

507

Quid autem incipiendum, cùm meditatio Mysteriorum non possit componi cum attentione ad sensum, quem includunt verba Orationis Dominicæ, & Salutationis Angelicæ; intellectus enim noster non potest ad semel esse pluribus æquè intentus?

Respondeo, quòd melius sit considerare Mysteria, quàm sensum

sum verborum : nam secundum D. Thomam 22. q. 83. art. 13. c. attentio ad finem orationis, & ad rem, pro qua oratur, est optima inter attentionem ad verba, & ad verborum sensum: cum igitur finis in Rosario sit consideratio Mysteriorum, optimum erit ad hæc attendere, licet non adeo bene ad verborum sensum advertatur.

Notandum 2. quòd ad participanda bona opera totius Sodalitatis Rosarium sit recitandum pro reliquis Sodalibus, & Ordine nostro Prædicatorum, ut dictum fuit n. 309. 313. 334. ad lucrandas tamen Indulgentias intentio specialis nullibi præscribitur, saluberrimum esset id recitare pro S. Matre Ecclesia, ut aliàs fieri consuevit, & ideo n. 96. & 202. hanc intentionem apposui. Quod demum præter dictas generales intentiones adhuc possint fieri aliæ particulares, probat Ecclesiæ usus.

Quæres hinc, an ad lucrandas Indulgentias, Sodalibus Rosari-
anis concessas, requiratur præter inscriptionem etiam trini Rosa-
rii hebdomadalis recitatio? 508

Negat necessariam esse recitationem P. Andreas Copenstein, quem sequitur P. Joannes Studer 3. p. c. 10. n. 3. Foslaus lib. 1. disc. 7. c. 1. not. 4. Aliàs enim inscriptio iis nihil prodesset.

Item in Bullis non reperitur, quòd reliquæ Indulgentiæ à recitatione Rosarii dependeant; Bullæ autem sunt largè interpretandæ.

Sed contra est: Reliquæ Indulgentiæ videntur concessæ per modum præmii diligentæ & devotionis Sodalium, trinum Rosarium hebdomadatim recitantium, & ut propositò hoc præmiò ad illam recitationem faciliùs inducantur.

Item non recitantes ex negligentia dictum Rosarium haberi debent, tanquam indigni gratiarum Sodalitatis, cum principalem regulam non observent; est autem singularis gratia, quòd Sodales inscripti possint positis certis conditionibus lucrari multas Indulgentias, quas non inscripti, etsi præscriptas condiciones ponant, non lucrantur. ergo.

R. Prima pars est probabilis, sed secunda est probabilior & securior, ac propterea omnino amplectenda, cum huic faveant Pontificum Bullæ: nam in Bulla: *Nuper c. 4. n. 3. marg. 367.* ad Indulgentias ibidem requisitas requiritur, *ut Confraternitas servetur*: Idem ad aliam Indulgentiam requiritur *ibidem c. 10. n. 1. marg. 396.* demum in formula benedictionis Rosariorum dicitur, ut, qui ex Rosario benedicto *devotè oraverit, salubrè & perseverantè devotione abundet, sitque consors & particeps omnium gratiarum, privile-*
gio-

giorum & Indulgentiarum, quæ eidem Societati per S. Sedem Apostolicam concessa fuerunt: quæ verba, ut reor, hunc genuinum sensum continent: ut, sicut illi, qui non ex Rosario benedicto orant, sunt participes gratiarum, privilegiorum & Indulgentiarum Societatis juxta n. 151. ita magis sit horum omnium particeps, qui è Rosario oraverit benedicto: & ita ista verba ubique recitationem Rosarii exigunt, ut homo possit fieri gratiarum, Indulgentiarum & privilegiorum particeps Sodalitatis. Hòc tamen non obstante, si quis consueverit recitare Rosario, licèt illud subinde, sed rarò omittat, autumo esse extra dubium, eum posse cæteras Indulgentias lucrari; sicut & eum, qui planè nec per se, nec per alium, nec conjunctim, nec divisim potest hebdomadatim persolvere Psalterium, ita enim de clementia S. Matris Ecclesiæ præsumendum est, quòd nolit tales dictâ gratiâ privare.

Ad 1. igitur dico. Etsi præter inscriptionem requiratur recitatio Psalterii; hoc tamen utilitatis inscriptio habet, quod reddat hominem proximè capacem Indulgentiarum. Ad 2. Bullæ sunt largè interpretandæ, nisi prudens præsumptio sit, quòd Pontifex intenderit contrarium.

510 Hoc præterea etiam certum est, Indulgentias reliquas inter se non esse connexas, unde positò, quòd quis legem de recitando hebdomadatim Rosario adimpleat, jam hanc, jam illam Indulgentiam lucrari potest, v. g. si non vult visitare Capellam, confitetur tamen Dominicâ primâ mensis, & comparet ad Processionem; his actibus concessis Indulgentiis nihilominus gaudebit.

511 Notandum 3. circa n. 503. quòd quidem non decernatur in Bulla, an ad hoc, ut integrò Psalteriò acquirantur Indulgentiæ plenariæ, debeat illud Psalterium dici unò & eòdem die; credibile tamen est sufficere, si pluribus diebus absolvatur, Bullæ enim, ut sæpè jam dictum est, sunt largè & benignè intelligendæ, & ita videtur etiam sentire P. Roth c. 3. n. 1.

512 Notandum 4. circa n. 504. ex P. Roth c. 3. n. 2. quòd illa Indulgentia plenaria in articulo mortis applicetur per Absolutionè Generalè, ut patet ex formula; sed si datur semel in vita, non applicetur à Confessario per Absolutionem Generalem, hæc enim propter verba in formula expressa, *In articulo mortis constitutis* propriè datur moribundis. Indulgentia ergo in vita applicanda est à Sacerdote in Confessione his vel similibus verbis immediatè post verba, *Absolve te ab omnibus peccatis tuis proferendis: Et concedo tibi Indulgentiam plenariam à Summo Pontifice Innocentio VIII. concessam.*

cessam. In Nomine Patris &c. sequitur, Passio Domini. &c. Si quis verò hoc proferre nollet, saltem monere debet pœnitentem, ut se ad hanc Indulgentiam obtinendam disponat, & illam intendat obtinere. Ita ille. Et arbitror, in vita Indulgentiam hanc non posse à quolibet Sacerdote applicari, sicut nec in morte, sed tantùm ab eo, qui potest dare Absolutionem Generalem: secundum enim dictam concessionem Innocentij VIII. eadem est facultas applicandi Indulgentiam plenariam sive in vita, sive in morte: sed in morte non potest à quovis applicari per Absolutionem Generalem, ut dictum est n. 146. ergo nec in vita.

§. IV.

Pronunciantes SS. Nomina *JESUS & Maria*

Benedictus XIII. in quodam Brevi concessit omnibus fidelibus etiam non Sodalibus devotè hæc SS. Nomina pronunciantibus 25. dierum Indulgentiam. Concilium verò Avenionense, ut habet Fossæus *lib. 1. disc. 7. c. 1.* cuilibet per clausulam istam *JESUS Christus* salutationem Angelicam terminanti concessit dies 50. Indulgentiarum: facit in uno Rosario annos 6. cum dimidio, hebdomadas 18. dies 2. Sodales verò devotè pronunciantes sive intra, sive extra Rosarium SS. Nomen *Jesu, & Mariæ* 7. dierum Indulgentiam lucrantur. *Nuper c. 4. n. 5. marg. 369.* Idem Sodales, qui in fine cujuslibet Salutationis Angelicæ Nomen *Jesu* nominaverint, obtinent 5. annorum, & 5. quadragenarum Indulgentiã. *Nuper. c. 3. n. 3. marg. 356.* revide hîc caput 3. n. 101. Quod si istæ Indulgentiæ cum aliis §. præcedenti allatis simul sumantur, tunc numerus multorum millium annorum confurgit.

§. V.

Confessi certis diebus.

Qui Dominicâ primâ cujuslibet mensis fuerit confessus, & in Ecclesia, in qua est Sodalitas, S. Synaxi refectus pro felici statu S. Matris Ecclesiæ oraverit, habet Indulgentiam plenariam. *Nuper c. 9. n. 1. marg. 393.* Item in festo S. Nominis B. Mariæ Virginis, seu Dominicâ infra octavam Nativitatis Ejusdem. *Ibid. n. 2. marg. 394.* Jam autem ad instantiam Caroli VI. Imperatoris concessæ sunt Indulgentiæ plenariæ pro hoc festo in partibus hæreditariis ejusdem, iis, qui Majori Sacro eò die interfuerint. Advertendum tamen, quod istæ Indulgentiæ sint in Dominica prima in mense, & non in Dominica prima secundum Novilunium, ut dictum fuit supra c. 2. reg. 4. n. 40.

§. VI.

Comitantes processionem.

515 **Q**ui interfunt processioni omnī Dominicā primā mensis fieri solitæ, absque prævia confessione habent 7. annorum Indulgentiam. *Nuper c. 5. n. 1. marg. 372.* post S. Confessionem verò, & Communionem, solitæque pro S. Matre Ecclesia, in ipsa processione peragendas, preces Indulgentiam plenariam. *Ibidem n. 3. marg. 374.* Hic itidem advertendum, quomodo debeat Dominica prima sumi. In festis verò B. M. V. videlicet *Conceptionis, Nativitatis, Purificationis, Annunciationis, Visitationis, Assumptionis, Præsentationis*, acquirunt pariter Indulgentiam plenariam, qui confessi, & communicati, vel saltem firmum propositum confitendi habentes, pro S. Matre Ecclesia oraverint, & processioni interfuerint. *Ibidem n. 4. marg. 375.*

Nota.

516 In Bulla exprimitur in festis B. M. V. sufficere propositum confitendi, non verò in diebus Dominicis; in his enim simpliciter ibidem ad Indulgentiam plenariam consequendam requiritur Confessio, & Communio ante processionem nullā factā mentione propositi. Preces autem in processione peragendæ nullibi determinantur, ideòque inquit P. Roth *c. 5. n. 11.* sufficit quævis, dummodo fervens, oratio. Revideatur, quod dictum est n. 46. de processione in festis Mysteriorum.

517 Sciant autem illi, quos pudet cum aliis interesse processioni, ac propterea remanent in Ecclesia, quòd has Indulgentias non lucrentur, quia non adimplent requisitam conditionem, quæ est actualis comitatio processionis.

§. VII.

Visitantes Capellam SS. Rosarii.

518 **V**isitantes Capellam SS. Rosarii absque prævia confessione, & orantes pro S. Matre Ecclesia, quotidie lucrantur Indulgentiā 100. dierum. *Nuper c. 6. n. 4. marg. 380.* De orantibus in eadem Capella tertiam partem Rosarii dictum est n. 501. in fine. Qui confessi & communicati visitaverint à primis Vesperis usque ad solis occasum Capellam, orantes pro S. Ecclesia, ut solitum est, in festo omnium Sanctorum, remittuntur eis 7. anni, & tot quadragenæ. *Ibid. n. 8. marg. 384.* Qui verò hòc modò confessi &c. ut

mox dictum est, visitaverint Capellam Dominicâ primâ cujuslibet mensis, & omnibus festis B. M. V. n. 2. marg. 378. item Dominicâ tertiâ Aprilis, n. 4. marg. 380. & illis diebûs, quibûs aliqua Rosarii Mysteria celebrantur, n. 6. marg. 382. lucrantur Indulgentias plenarias.

Nota.

Per Capellam, & Altare SS. Rosarii debere intelligi ipsam 519
Capellam, sive ipsum Altare SS. Rosarii, non verò quamcunque B. Virginis statuam extra Capellam, declaravit Benedictus in Bulla: *Pretiosus* §. 5. ubi etiam indulget, *Quòd visitantes infra octavam, vel in ipsa octava festi Rosarii (id est S. Mariæ de Victoria Dominicâ primâ Octobris) Capellam, in qua erecta sit Societas ejusdem Rosarii, die per eos eligenda, Indulgentiam plenariam consequantur, si confessi, ac S. Eucharistiâ refecti pias de more Ecclesiæ ad Deum preces effuderint.*

Adverte pariter, ad Indulgentias plenarias in Dominicis primis Mensium, & festo Nominis B. M. V. non requiri visitationem 520
Capellæ, sed sufficere Confessionem; at in aliis festis B. V. & festis Mysteriorum requiri præter Communionem etiam visitationem Capellæ: patet hoc manifestè ex Bulla: *Nuper*, in qua distincta capita ponuntur, in quorum uno, nempe sexto, ad has Indulgentias requiruntur Confessio, Communio, & visitatio Capellæ; in altero verò, nempe 9. solùm requiruntur Confessio, & Communio.

Festa autem Mysteriorum ennumeravi suprâ c. 2. reg. 3. n. 37. 521
An autem Indulgentiæ sint omnibûs tribûs diebûs Paschatis, & Pentecostes, non determinant Bullæ, benigniùs tamen interpretandæ sunt, & ad omnes 3. dies extendendæ.

Quantum in visitatione sit orandum, in Bulla non determinatur, sed videantur dicta n. 438.

P. Franciscus Vidal tract. de Bulla Cruciatâ exam. 2. n. 25. §. 522
3. *Posse*, ait esse pro festo Assumptionis B. M. V. concessum jubilæum, in quo Indulgentia plenaria à primis Vesperis usque ad occasum solis diei sequentis toties quoties, seu pluries obtinetur. Verùm de hujusmodi jubilæo nihil in Bullis inveni, neque ejus P. And. Roth, aut aliquis Authorum, quos legi, meminit: poteramus tamen die hõc, & tribûs diebûs præcedentibûs absolvere à casibus reservatis, ut dicitur c. 13. n. 573. & sequent.

§. VIII.

Visitantes quinque Altaria.

523 **V**isitantes quinque Altaria cujuscunque Ecclesiæ, aut si tot in eadem non fuerint, unum vel duo quinquies, & ad quamlibet visitationem quinque *Pater & Ave* pro S. Matre Ecclesia recitantes, consequuntur eandem Indulgentiam, ac si Romæ Stationum Ecclesias visitassent. Videatur caput II.

§. IX.

Exercentes pia opera.

524 **I**n *Nuper* c. 7. recensentur quidem multa pia opera, pro quibus est indulta Indulgentia 60. dierum, cum autem *n. 5. ad finem n. marg.* 390. dicatur, quod, qui quodcunque pietatis, vel charitatis opus exercuerint, lucentur etiam 60. dierum Indulgentiam, hinc illa singillatim non refero, sed quædam videri possunt in eodem capite septimo. Et P. Roth c. 6. n. 1. per bona opera non tantum intelligit ea, quæ de se sunt bona opera virtutis, sed etiam opera indifferentia, ut comedere, deambulare &c. si fiant ex bona intentione, saltem facta mane; & per talia opera, ait, posse æquè 60. dierum Indulgentiam acquiri.

Sequentibus autem bonis operibus concessi sunt 100. dies: qui scilicet audièrint sermonem de Rosario. *Nuper* c. 3. n. 4. m. 357. ubi, quantum autumo, ipse verbi Dei præco non debet ab hac gratia excludi, qui non est deterioris conditionis, ac ipsi auditores. Item qui ad associandum ipsius SS. Rosarii vexillum, quando corpora mortuorum Confratrum ad sepulturam deferuntur, adfuerint, & anniversariis pro animabus defunctorum Confratrum celebrandis interfuerint, & ibi, ut præfertur, vel aliàs oraverint, aut infirmos Confratres ad Ecclesiastica Sacramenta capienda adhortandò visitaverint. *Nuper* c. 7. n. 2. marg. 387. Iterum, qui pro solemnitate SS. Nominis *Mariæ* ornandis Altaribus, vel Ecclesiæ præparandæ vacaverint, sive ornamenta ad Divinum cultum miserint. *Nuper* c. 7. n. 4. n. marg. 389.

525 Illis, qui interfuerint Antiphonæ *Salve Regina*, quotidie in nostris Ecclesiis solemniter decantari solitæ, remittuntur quidem Sodalibus aliqui dies in certis diebus in *Nuper* c. 7. n. 4. marg. 389. & 391. *unus annus certis temporibus*, sed Paulus V. annò 1608. omnibus, & singulis Christi fidelibus omnî die, quâ ad dictum *Salve Regina* post Completorium comparuerint, concessit 200. dies Indul-

dulgentiarum. Verùm de hoc iterum postea sub locò, nempe n. 814.

Solet similiter in nostro Prædicatorum Ordine omni septimana processio funebris institui, & pro defunctis Responsorium *Libera me Domine* cum Collectis decantari, cui processioni si quis se adjunxerit, remittuntur ei 8. anni. *Nuper c. 7. n. 6. marg. 391.*

§. X.

Legentes, & audientes Missam Votivam de Rosario.

Legentes Missam Votivam de Rosario: *Salve Radix Sancta*, & qui eidem Missæ verè pœnitentes, & confessi, vel firmum confitendi habentes propositum, devotè interfuerint, ibique pro pace inter Principes Christianos, hæresum extirpatione, & exaltatione S. Matris Ecclesiæ oraverint, quoties id egerint, assequuntur omnes Indulgentias, quas assequuntur recitantes integrum Rosario, inter quas est etiam Indulgentia plenaria, ut dictum est §. 3. n. 503. *Nuper c. 10. n. 6.* Item soliti legere, & audire dictam Missam poterunt omni mense semel die placitò per confessionem, & S. Communionem lucrari Indulgentiam plenariam. *Ibidem n. 7. marg. 402.*

Nota.

Notandum 1. quòd antiqua Missa, quæ habetur in antiquioribus Missalibus, sit abrogata, ideo solùm legenda est nova: *Salve Radix Sancta* P. Roth c. 8. n. 30. 528

Notandum 2. cum S. Sedes non declaraverit, in quonam Altari, aut Ecclesia hæc Missa debeat legi, hinc privilegium hanc legendi est personale, & sequitur personas Sacerdotum Ordinis nostri; & ideo ubicunque eam legerint, privilegium habet effectum. 529

Notandum 3. quòd hæc Missa non possit legi in festo Duplici, sed tantùm illis diebùs, in quibus dici potest Missa Votiva, ut habent nostræ rubricæ; nullum etenim privilegium extat, vñ cuius possit dici etiam in festo Duplici, de quo expressè, & in libris indagavi, & peritiores interrogavi. Si ergo legitur in die prohibito, per eam Indulgentiæ non acquiruntur. 530

Notandum 4. cum P. Vidal *tract. de Propos. damn. ex am. 1. n.* 40. quòd eam legere possint Sacerdotes etiam sæculares Tertii Ordinis nostri juxta communem, & totò orbe receptam sententiam asserentem, quòd Tertiarii possint uti Breviariò, & Missali Ordinum, 531

num, in quorum Tertio se inveniunt. Item P. Vidal *ibidem* adducit decretum Clementis X. die 16. Feb. 1671. concedentis Tertiarios, etiam non Sodales, dum tali Missæ interfunt, lucrari posse dictam Indulgentiam.

532

Notandum 5. ex P. Venturini *tom. 1. disc. 32. §. 1. n. 2. & P. And. Roth c. 8. n. 25.* quodd eandem Missam legere non possint Regulares, in quorum Ecclesiis est instituta Sodalitas SS. Rosarii. Isti piè arbitrati sunt id sibi licere propter verba Clementis X. in *Nuper c. 10 n. 6. marg. 401.* adducta, quibus conceduntur dictæ Indulgentiæ *Sacerdotibus Sæcularibus, aut Regularibus, quibus licitum fuerit, juxta Constitutiones, & Decreta Sedis Apostolicæ celebrare, Missam SS. Rosarii, pro majori tamen quiete à S. Congregatione* decisionem hujus dubii postularunt, quibus fuit responsum, prout sequitur: *Decretum.*

Nonnulli Regiosi Regulares soliti pro sua devotione dicere Missam Rosarii, nescientes hucusque, an suspensio dictæ Missæ etiam ipsos concernat, aut solummodo sæculares Sacerdotes? supplicarunt Sac. Rituum Congregationem, quatenus dignaretur id pro quiete suarum conscientiarum declarare &c.

R. Sacra Rituum Congregatio Missam Sanctissimi Rosarii approbavit tantummodo pro Fratibus Prædicatoribus; ideoque aliis sine dubio est interdicta.

Joannes Baptista Rinuccius Secr.

Fidem facimus, qualiter in Archivio Sacræ Rituum Congregationis adest supra dictum Decretum, & facta collatione cum originali concordat. Hæc die 27. Jan. 1664.

Bernardinus Casalius S. Rit. Congreg. Secret. Concordat cum suo originali.

F. Petrus Paulus Ceandus Magist. & Secret.

F. Petrus Tava Mag. & Regens Collegii S. Thomæ de Urbe manu propria.

533

Notandum 6. quodd eam legere non possint etiam Præsides hujus Sodalitatis Rosarianæ, qui non sunt ex Ordine Prædicatorum; hæc enim declaratio S. Congregationis etiam eosdem concernit. Refert etiam R. P. And. Roth *ibidem* de se ipso, quodd nempe ipse solus scripserit Reverendissimo Patri Antonino Cloche Generali Ordinis nostri, supplicans, ut ipse à Sede Apostolica impetrare dignaretur facultatem, saltem Præsidibus istam Missam legendi: respondit autem Generalis, cum S. Sedes iterum de

de novo soli Ordini Prædicatorum eam Missam adjudicaverit, se non audere dictam facultatem pro aliis postulare.

Demum nec Confessarii Monialium Ordinis nostri, si sunt extranei, eam audent legere, etsi aliàs se illorum Breviario accommodare possint. Hoc totum iterum confirmavit Benedictus XIII. in Brevi: *Preiosus* §. 7. n. 417.

Subjungo jam Missam de SS. Rosario, ut si fortè in alia Ecclesia legenda esset, ubi Missale nostrum non reperitur, ea ex præsentis libello dici possit.

Missæ Votiva per anni circulū SS. Rosarii B.M.V.

Officium, sive Introitus.

Salve Radix Sancta, Salve mundi gloria; O Maria flos Virginum, velut Rosa, vel Lilium! tuum pro nobis deprecare filium. Temp. Pasc. Alleluja, alleluja.

V. Gratia super gratiam mulier Sancta, & pudorata. Gloria Patri.

Gloria in Excelsis, si regulariter dicitur.

Oratio.

Omnipotens, & Misericors Deus, qui ab æterno Unigenitum tibi coæqualem, atque consubstantialem filium secundum carnem prædestinasti in Spiritu sanctificationis; Dominum nostrum Jesum Christum, & Sanctissimam Virginem Mariam tibi acceptissimam in Matrem eidem à sæculo præelegisti; præsta, quæsumus, ut amborum meritis per sacra quindecim Mystera sacratissimi Rosarii completis, ita in præsentis sumus illis addicti, quatenus etiam in cælestis vitæ gloria fructus eorum in nobis jugiter sentiamus. Per eundem Dominum nostrum Jesum Christum filium tuum, qui tecum vivit, & regnat in unitate ejusdem Spiritus S. Deus &c.

Lectio libri Sapientiæ.

Ego flos campi, & lilium convallium. Sicut lilium inter spinas, sic amica mea inter filias. Favus distillans labia tua Sponsa, mel, & lac sub lingua tua, & odor vestimentorum tuorum sicut odor thuris. Hortus conclusus soror mea Sponsa, hortus conclusus, fons signatus. Emissiones tuæ paradus malorum punicorum cum pomorum fructibus. Ego quasi vitis fructificavi suavitatem odoris, & flores mei fructus honoris, & honestatis. Ego Mater pulchræ dilectionis, & timoris, & agnitionis, & Sanctæ spei. In me gratia omnis vitæ, & veritatis. In me omnis spes vitæ, & virtutis. Transite ad me omnes, qui concupiscitis me, & à generationibus meis implemini. Spiritus enim meus super mel dulcis, & hæreditas mea super mel, & favum.

R. Dilectus meus mihi, & ego illi, qui pasceitur inter lilia, donec
aspiret dies, & inclinentur umbrae.

Y. Sicut dies verni circumdabant eam flores rosarum, & lilia
convallium Alleluja, alleluja.

R. Virga Jesse floruit, Virgo Deum, & hominem genuit: pacem
Deus reddidit, in se reconcilians ima summis. Alleluja.

Infra Septuag. Tractus: Gaude Maria Virgo, cunctas heres
ses sola interemisti.

Y. Quae Gabrielis Archangeli dictis credisti.

Y. Dum Virgo Deum, & hominem genuisti: & post partum Vir-
go inviolata permansisti. Tempore Paschali. Alleluja, alleluja.

Y. Virga Jesse floruit, Virgo Deum, & hominem genuit, pacem
Deus reddidit, in se reconcilians ima summis. Alleluja.

Y. Surrexit Dominus, & occurrens mulieribus, ait: avete. Tunc
accesserunt, & tenuerunt pedes ejus. Alleluja.

Tempore Ascens. Y. ut supra: Virga Jesse &c. Alleluja.

Y. Ascendens Christus in altum, captivam duxit captivitatem,
dedit dona hominibus. Alleluja.

Sequentia S. Evangelii secundum Lucam.

In illo tempore iter faciebat Iesus per civitates, & castella, pra-
dicans, & evangelizans regnum Dei: & duodecim cum illo, & mulieres
aliquae, quae erant curatae à Spiritibus malignis, & infirmitatibus:
Maria, quae vocatur Magdalene, de qua septem daemonia exierant, &
Joanna uxor Chusae Procuratoris Herodis, & Susanna, & aliae multae,
quae ministrabant ei de facultatibus suis. Cum autem turba plurima
convenirent, & de civitatibus properarent ad eum, dixit per similitudi-
nem. Exiit, qui seminat, seminare semen suum: & dum seminat, ali-
ud cecidit secus viam, & conculcatum est, & volucres caeli comederunt
illud. Et aliud cecidit supra petram, & natum aruit, quia non habe-
bat humorem. Et aliud cecidit inter spinas, & simul exortae spinae suf-
focaverunt illud. Et aliud cecidit in terram bonam, & ortum fecit
fructum centuplum. Haec dicens clamabat: qui habet aures audiendi,
audiat. Interrogabant autem eum Discipuli ejus, quae esset haec para-
bola. Quibus ipse dixit: vobis datum est nosse. Mysterium Regni Dei,
ceteris autem in parabolis, ut videntes non videant, & audientes non
intelligant.

Offertorium. Ave Regina Caelorum, Mater Regis Angelorum.
O Maria Flos Virginum, velut Rosa, vel Liliium, funde preces ad
Filium, pro salute Fidelium. Tempore Paschali. Alleluja, alleluja.

Secreta.

Anne, quæsumus, Misericors Deus, precibus nostris: ut quicumque intra Rosarii Dei Genitricis Mariæ ejus soli Filio dicati ambitum virtutis continemur: plenâ tibi, atque perfectâ corporis & animæ devotione placeamus: ut dum hæc præsentia vota reddimus, ad æterna præmia te adjuvante, venire mereamur. Per eundem Dominum. &c.

Præfatio. Et te in veneratione Sanctissimi Rosarii.

Communio. O quàm speciosa facta es, & suavis in deliciis Virginitatis Sancta Dei Genitrix! quam videntes filie Sion vernantem in floribus rosarum, & liliis convallium, beatissimam prædicaverunt, & Regina laudaverunt eam.

Temp. Pasc. Alleluja, alleluja, alleluja.

Postcommunio.

Veneranda SS. Rosarii Mysteria in honorem Dei Genitricis semper Virginis Mariæ ab Ecclesia tua fidei dicata celebrantes, Omnipotens Deus, benigno favore prosequere; ut omnibus in te sperantibus auxilii tui munus ostendas, & Mysteriorum virtus, & votorum obtineatur effectus. Per eundem Dominum &c.

§. XI.

Prædictæ Indulgentiæ ad legitimè impeditos extenduntur.

Infirmi, & alii legitimè impediti, ut itinerantes, navigantes, 535
servientes &c. si totum Rosarium, vel, si non potuerint, ut infirmi, saltem tertiam partem devotè recitaverint, nec non temporibus debitis, & ab Ecclesia statutis, pro obtinendis Indulgentiis mediâ confessione, & S. communionione, confitendi, & communicandi firmum propositum habuerint, easdem Indulgentias adipiscuntur, ac si personaliter Ecclesiam, aut Capellam visitassent, confessi, & communicati in Ecclesia fuissent, aut processioni interfuissent. *Nuper c. II. n. marg. 404.*

Nota.

Inter impeditos sapientissimè P. And. Roth in *Instr. pro Indulg. n. 31.* etiam reputat eos, qui diebus festis se quidem ad percipienda SS. Sacramenta parant, & tamen ob ingentem hominum copiam, vel aliud impedimentum ad illa pervenire non possunt, & tales censet posse æquè recipere Indulgentias etiam sine integro Psalterio, dummodo, ut moris est, pro S. Ecclesia orent. Securius tamen secundum dictam Bullam diceretur Rosarium. 536

537

Censeo pariter, quòd illi, qui Ecclesiam Societatis adire non possunt, in alia Ecclesia comunicati easdem Indulgentias consequi possunt: si etenim impediti etiam domi eas lucentur, multò magis eas lucrabuntur in alia Ecclesia; sed, etsi communicent, Rosarium nihilominus dicere securius est, ut dicitur in *Nuper c. 5. n. 2. n. marg. 373.* de iis, qui processionibus adesse nequiverint.

§. XII.

Indulgentiæ pro moribundis.

538

Moribundi 5. modis lucrari possunt Indulgentias plenarias. 1. Si fuerint confessi, & per modum viatici S. Communionem refecti. *Nuper c. 10. n. 1. marg. 396.*

539

2. Si confessi, & S. Communionem refecti, vel saltem, si morte præventi confiteri non potuerint, aliquò signò contritionis datò, pium Nomen *Jesu* corde, si ore nequiverint, in mortis articulo invocaverint. *Ibidem n. 3. & 5. marg. 398. & 400.*

540

3. Si in articulo mortis recipiendò SS. Ecclesiæ Sacramenta, & Ecclesiæ Romanæ fidem profitendò, Antiphonam: *Salve Regina* dixerint, & B. Virgini se commendaverint. *Ibid. n. 4. marg. 399.*

541

4. Si verè pœnitentes, & confessi, vel firmum propositum confitendi habentes, in mortis articulo in manibus tenentes cereum benedictum Confraternitatis in honorem Virginis Mariæ ex hac luce migraverint, si ante eorum obitum Rosarium semel duntaxat recitaverint. *Ibid. n. 2. marg. 397.*

542

5. Acquiritur Indulgentia plenaria per Absolutionem Generalem, de qua fusè suprâ. c. 5. §. 4.

Nota.

543

Circa 4. modum veniunt aliqua notanda: 1. Ad hanc Indulgentiam, tenendò cereum benedictum obtinendam, non requiritur necessariò confessio, sed sufficit propositum confitendi. 2. Sufficit pariter, si talis moribundus semel ante suum obitum (id est in vita sua, ut interpretatur mentem Pontificis Fossæus *lib. 1. disc. 7. c. 1. & P. Roth*) Rosarium (alii dicunt integrum, alii saltem partem, Bulla enim nihil determinat) & quidem, ut tutius arbitror propter dicta suprâ in nota ad §. 3. n. 505. meditandò Mysteria (si fuerit capax) oraverit. 3. Cereus iste debet esse benedictus benedictione Rosarianâ; ita expressè statuit Innocentius XI. ait enim: *Tenentes cereum benedictum Confraternitatis in honorem Virginis Mariæ, Nuper c. 10. n. 2. marg. 397.* ideòque aliter benedictus, ut solet v. g. benedicti in festo Purificationis, ad hanc Indulgentiâ acquirendam non est idoneus,

Præter dictos 5. modos P. Roth videtur adhuc ponere sextum 544
c. 3. n. 2. & c. 8. n. 21. & 31. ubi adstruit Innocentium VIII. du-
 plices Indulgentias plenarias concessisse pro articulo mortis; unã
 quæ applicatur per Absolutionem Generalem, alteram, quæ de-
 beret applicari à Confessario per verba supra §. 3. n. 512. posita.
 Quantum tamen colligo ex Bullario P. Venturini Innocentius
 VIII. tantum unicam Indulgentiam plenariam concessit pro arti-
 culo mortis: nam Pontifex iste alias Indulgentias non concessit,
 nisi quas in sua Bulla (quam unicam ad Sodalitatem dedit) *Splen-*
dor paternæ gloriæ 1488. enumerat, & illam plenariam semel in
 vita, & semel in morte per applicationem Sacerdotis obtinendam,
 de qua supra §. 3. n. 512. quam solum vivæ vocis oraculo concessit;
 in dicta autem Bulla nulla reperitur pro articulo mortis: sequitur
 ergo manifestè, quòd pro articulo mortis concesserit tantum uni-
 cam, quæ est illa, quam vivæ vocis oraculo dedit, & mediã Absolu-
 tione Generali applicatur, prout in ipsa formula Absolutionis
 habetur.

§. XIII.

Indulgentiæ pro defunctis.

Defunctis possunt omnes Indulgentiæ hujus Confraternitatis 545
 per modum Suffragii applicari. *Nuper c. 12. n. 2. & 3. marg.*
 406. & 407.

Altare tamen SS. Rosarii in nulla Ecclesia est Privilegiatum
 etiam pro defunctis Sodalibus, nisi tantum in Ecclesiis Ordinis no-
 stri, in quibus jam omnia Altaria sunt Privilegiata pro quacun-
 que die, & quocunque defuncto etiam non Sodali, sive Missa De-
 functorum celebretur, sive alia, si defunctorum celebrari non pos-
 sit, sive sit ex obligatione, sive devotione. Ita Benedictus XIII.
 in Bulla: *Pretiosus* §. 23.

Nota.

De Indulgentiis notandum est, quòd, etsi in Bullis non ex- 546
 primatur, quibus Animabus illæ sint applicabiles; dicendum ta-
 men est, quòd possint applicari solis Sodalibus defunctis, non A-
 nimabus aliis. Hæ enim Indulgentiæ Sodalitatis sunt, & supe-
 rius n. 189. latè probatum fuit, quòd ad eas obtinendas absolu-
 tione requiratur. Et hoc tanquam certum supponunt Cop-
 penstein in *Clavi* & Studer, qui dicunt illis defunctis, qui primò
 post mortem inscripti sunt, eorum tamen locò nemo Rosarium
 recitat, Indulgentias Rosarianas prodesse posse ratione solius in-
 scrip-

scriptionis. Sed cum de talibus eadem sit ratio, ac de vivis non persolventibus Rosarium, ideo quod de istis censui superius n. 509. hoc censeo etiam de defunctis, securius scilicet esse, si pro illis Rosarii pensum alius solvat.

547

Notandum 2. quod de Altaribus SS. Rosarii aliarum Ecclesiarum magna fuerit controversia, multi enim persuadebant sibi, illa esse privilegiata pro certis diebus, & se fundabant in *Nuper c. 12. n. 1. marg. 405.* ubi refertur Gregorium XIII. concessisse Ecclesie Prædicatorum loci *Racconisii*, ubi est Altare SS. Rosarii, quod non est majus, indultum Altaris Privilegiati, quoties ab aliquo dictæ domus Sacerdote duntaxat Missa defunctorum celebrabitur pro anima cujuscunque fidelis defuncti Confratris SS. Rosarii. Cum autem in eadem Bulla: *Nuper c. 1. n. 2. & 3. marg. 349. & 350.* Innocentius XI. omnes Indulgentias, cuicunque particulari Confraternitati concessas, fecerit omnibus aliis per totum orbem communes, maximè illas, quas in illa Bulla recenset, & confirmat; intulerunt etiam Indulgentias Altaris Privilegiati esse omnibus aliis Sodalitatibus communes. Hoc dubium cum propositum fuisset Benedicto XIII. edidit decretum, cujus initium: *Exponi nobis nuper fecit. 22. Septemb. 1724.* quod Privilegium dictum, soli Ecclesie *Racconisii* concessum, extendit ad omnes Ecclesias Ordinis nostri, & ad omnes nostros Sacerdotes, & pro quocunque fidei defuncto etiam non Sodali. Per hoc tamen Decretum nondum dirempta fuit illis, adhuc etenim Præfides extra Ordinè nostrum Privilegiū istud Altaribus SS. Rosarii in suis Ecclesiis esse indultum existimabant. Ergo claram hujus decisionem sæpè laudatus P. Magister And. Roth directis Romam litteris postulavit, talèque responsum à Socio Reverendissimi P. M. Generalis ex parte Provinciarum ultra montes Assistente, obtinuit: *Ipsè Sanctissimus (scilicet Benedictus XIII.) in festo, & in Conventu nostro S. Clementis præsentibus Reverendissimis P. Magistrò Generali, Patre Magistrò Secretariò Indicis, & me (scilicet ipsò Socio) vivè expressit verbis hæc: (vivè vocis oraculo post petitam decisionem dubii propositi) Privilegium (sunt verba Pontificis) quod dedit Gregorius XIII. in altari Rosarii pro liberandis animabus Fratrum, & Sororum, hoc Ego ampliavi ad omnes universim fideles animas, & ad omnia Altaria Ecclesiarum nostrarum, dummodo (hæc bis, vel ter repetit) dummodo in iis Sacerdos Ordinis Nostri sacrificet, & non alius Sacerdos, sed solùm nostri secundum Bullam Gregorii XIII. & Summarium Innocentii XI.* Hucusque P. Roth c. 9. n. 4. Cum autem Gregorius voluerit solùm Altare SS.

Rosarii esse Privilegiatum, quando scilicet in eo celebranda esset Missa de Requiem, hinc prædictus SS. Pontifex Benedictus XIII. plus adhuc S. Ordini nostro Prædicatorum, quem in sua juventute se professum sæpè in suis Bullis gloriatur, indulgendo, confirmavit suum antè citatum Decretum in Bulla: *Pretiosus* §. 23. illud extendendò ad omnia Altaria Ecclesiarum nostrarum, sive Missæ (sed à nostris tantùm Sacerdotibus celebratæ) sive Defunctorum, sive non, si Missa defunctorum dici nequeat, sive ex obligatione, sive ex devotione, sive offeratur pro Sodali, sive aliquo alio. Et hæc gratia à Clemente XII. non fuit revocata, cum nemini præjudicet, ut dictum fuit n. 412.

Fuit etiam Benedicto XIII. proposita quæstio, an in Ecclesiis Monialium Ordinis nostri sint etiam Altaria Privilegiata, sicut in nostris? 548

Decisio hujus quæstionis fuit Patri Andreæ Roth, prout ipse narrat c. 9. n. 4. in hunc modum à P. Socio Reverendissimi Generalis Romæ transmissa: *Ad aliud dubium nuper ab alia Provincia factum respondit Reverendissimus ex ore, & vivæ vocis oraculo ejusdem Sanctissimi: Hoc privilegium extendi etiam ad Altaria Ecclesiarum Sororum nostrarum Ordini nostro immediatè subjectarum (nullò modò verè locorum Reverendissimis Ordinariis aut aliis quibuscunque subjectarum, etiamsi bis à nostris Sacramenta ministrantur) ita tamen, ut illa in claustris suis, ut Altaria Ecclesiæ eorum Privilegiò prædictò gaudeant, teneantur habere, aut erigere Altare Rosarianum, etsi in Ecclesia earum aliud simile extet.* In Ecclesiis ergo Monialium immediatè Ordini non subjectarum, nullum Altare est Privilegiatum. In Ecclesiis verò subjectarum Ordini omnia Altaria adhuc sunt privilegiata, sed pro Sacerdotibus Ordinis nostri Prædicatorii tantùm, quia hoc Privilegium Altaribus Ordinis concessum, est extensum ad Altaria Monialium: cum ergo, sicut dictum est, hoc Privilegium in nostris Ecclesiis sit tantùm pro Sacerdotibus nostris, etiam pro nostris erit in Monialium Ecclesiis.

Videtur jam clarè; Altaria SS. Rosarii in aliis Ecclesiis non esse privilegiata, quicumque demum (etsi etiam noster) ibidem celebret. Item habetur, quòd, etsi hæc gratia ab aliquo Pontificum iterum ab Ordine Prædicatorum tolleretur, ita ut omnia Altaria amplius non essent Privilegiata, adhuc vti indulti Gregorii XIII. & Innocentii XI. solum Altare SS. Rosarii in Ecclesiis tantùm nostris esset privilegiatum, non in aliis; talem enim mentè eos habuisse declaravit Benedictus. 549

550 Gratia hæc Altaris Privilegiati facile impetratur à S. Sede pro Altaribus SS. Rosarii in aliis Ecclesijs, etsi quotidie in illis septem Missæ non celebrentur, ut dictum jam fuit n. 456.

§. XIV.

Indulgentiæ etiam non Sodalibus communes.

Hucusque recensitis Indulgentiis gaudent tantùm Sodales SS. Rosarii, descripti in aliqua Sodalitate canonicè ab Ordine nostro erectâ, ut jam sæpè dictum fuit.

551 Autumant etiam nonnulli, quòd Sodales SS. Rosarii possint lucrari Indulgentiam plenariam festis Sanctorum Ordinis nostri, etiam in quacunq; Ecclesia Sodalitatis; sed errant: nam Indulgentia plenaria dictis diebùs est tantum in Ecclesijs Ordinis nostri pro omnibus Christi fidelibus, ut iterum dicitur n. 804. & 808. quare nec in ipso festo S. Patris Dominici in alijs Ecclesijs aliqua Indulgentia specialis obtineri potest.

552 Sunt nihilominus & aliæ Indulgentiæ communes etiam alijs, extra hanc Sodalitatem constitutis, sed Rosario devotis. Qui ergo interfuerint processioni SS. Rosarii quâvis Dominicâ primâ mensis solitæ fieri, eis septem anni, & totidem quadragenæ de injunctis pœnitentijs relaxantur. *Nuper. c. 5. n. 1. marg. 372.*

553 2. Cuicumq; fidei tertiam partem Rosarii recitanti elargitur Sixtus IV. quinque annos, & tot quadragenas. *Ibidem c. 3. n. 2. marg. 355.*

554 3. Quicumq; Dominicâ primâ Octobris confessus, & communicatus visitaverit Capellam SS. Rosarii à primis Vesperis usque ad Octavam inclusivè ejusdem Dominicæ, & ibi pro S. Matre Ecclesia, ut moris est, oraverit, lucratur Indulgentiam plenariam. *Ibidem c. 6. n. 5. marg. 381. & in Pretiosus §. 5. n. 415.*

555 4. Qui confessi, & comunicati visitaverint Ecclesiam, in qua est Sodalitas SS. Rosarii, in festo Patroni Indiarum S. Jacobi Majoris, (& non, ut quidam malè intellexerunt, in festo Patroni loci, aut Ecclesiæ) & in festo Corporis Christi, acquirunt pariter Indulgentiam plenariam. *Nuper c. 7. n. 6. marg. 391.*

556 5. Benedictus XIII. in Brevi suprâ n. 420. posito, omnibus utriusque sexûs Christi fidelibus Rosario, vel saltem tertiam partem ejusdem devotè è Rosario benedicto à Patribus Ordinis nostri Prædicatorii recitantibus, pro qualibet Oratione Dominica, & pro qualibet Salutatione Angelica Indulgentiam 100. dierum concessit. Recitantibus verò quotidie per integrum annum

idem

idem Rosarium vel pariter saltem tertiam partem, si confessi, ac S. Communionem refecti fuerint, & pro Christianorum concordia, hæresum extirpatione, ac S. Matris Ecclesiæ exaltatione oraverint, semel in anno, die ab unoquoque eligenda, insuper concessit Indulgentiam plenariam, etiam cum facultate applicandi defunctis. Similes Indulgentiæ sunt etiam Rosariorum S. Birgittæ, ut dicitur n. 830. & 831.

Nota.

Circa Indulgentias n. 556. positas notandum est, probabilius esse, quod eodem annò, etsi non sit finitus, recitans quotidie Rosarium possit die sibi placitò lucrari Indulgentiam plenariam, & quod sufficiat adhuc reliquò annò quotidie illud recitandi propositum, sic enim concedere videtur Benedictus in dicto Brevi: quod si quis eò annò nonnullis diebus recitare omiserit, suppleat annò sequenti, prout dictum fuit n. 439. 557.

Hæ sunt veræ & approbatæ Indulgentiæ Sodalitatis SS. Rosarii, quæ à nullo in dubium vocari possunt: & si quæ aliæ adferuntur, vel apocryphæ sunt, vel saltem dubiæ, aut jam expirarunt.

Unum adhuc adducendum est ex B. Alano de Rupe p. 5. c. 45. ubi inducit B. Virginem sibi in hunc modum loquentem: Etsi plures Indulgentiæ Rosario meo fuerint indultæ; multò tamen adhuc plures pro qualibet quinquagena Ego illis à Filio meo impetrabo, qui immunes peccatò mortali, singulari cum devotione, & è genibus oraverint Rosarium. 558.

CAPUT XIII.

De Privilegiis Sodalitatis SS. Rosarii.

Bonus ordo postulat, ut post Indulgentias Sodalitatis SS. Rosarii de aliis gratiis, nempe Privilegiis sermo instituat.

Privilegium I.

Altaris SS. Rosarii erectio.

Primum reputo illud, quod in quacunque Ecclesia, ubi hæc Sodalitas erigitur, possit Capella, vel Altare SS. Rosarii erigi, vel de novo è fundamentis extruendo, vel aliud exstructum in hoc commutando. Hoc expressè in erectione Sodalitatis præcipitur, ut dictum est c. 2. reg. 1. n. 27. 559.

II.

Omnes devotiones, & functiones publicæ & privatae liberè possunt peragi.

560 Alterum est, quòd omnes devoriones, & functiones hujus Sodalitatis, quas suprà c. 2. recensui, liberè possint peragi. Fuerunt quidem jam dudum homines, quales nec hodiedum desunt, qui similes Sodalitates, earúmque functiones ægerrimè tulerunt, afferentes, hòc modò populum ex Ecclesiis Parochialibus ad Religiosos abstrahi, quod ipsis nefas videbatur, unde hoc impedire omnibùs modis aggressi sunt, sed irritò semper conamine. Ita refert P. Justinus Muchovienfis noster de *Rosa Mystica disc. 2.* & Bzovius æquè noster in *Annalibus Eccles. tomo 13. ad annum 1246.* quod Petrus de Vineis Cancellarius Friderici II. Imperatoris hac de causa multùm contra Ordinem nostrum, & Minorum S. Francisci exarserit, & nomine totius Cleri sæcularis coram Summo Pontifice conquestus sit, nullò tamen secutò effectu, quin potius, quòd idem Petrus de perfidia, aliisque vitiis convictus, tandem ferrò candenti excæcatus, in carcere miseram vitam finièrit. Eædem querelæ sæculò præteritò ab Episcopo Vercellensi S. Sedi fuerunt expositæ, ac causa hac super re de novo agitata, in favorem tamen Religiosorum, sed præsertim nostri Ordinis, & Sodalitatis Rosarianæ decisa, editúmque fuit sequens Decretum à S. Congregatione Cardinalium, negotiis Regularium præposita, quod exhibet laudatus sæpè Venturini *tom. 1. disc. 3.*

Decretum favorabile S. Congregationis pro omnibus Conventibus Ordinis Prædicatorum, & pro Confraternitate SS. Rosarii.

Cùm conquesti fuissent in S. Congregatione Card. negotiis Regularium præposita, Fratres Ord. Prædicatorum loci de Biella, quòd Episcopus Vercellensis sub prætextu, quòd ipsi SS. Eucharistiæ Sacramentum exponerent absque ejus licentia, & processiones facerent extra ambitum proprii Conventus, ingrediendò fines Parochiæ Curatorum illius loci sine eorum licentia, ac impedirent, ne Procuratores Confraternitatis SS. Rosarii in ipsorum Ecclesia erectæ, coram ipso redderent rationes suæ administrationis, rebùsque aliis hęc. eidem Confraternitati interdictum opposuisset, Fratres ipsos ab audiendis Confessionibus Sacramentalibus, à celebratione Missarum, & concionandi facultate suspendens, inhibendò eisdem Fratribus & Consonoribus, ne auderent impe-

imposterum Coronam SS. Rosarii in eorum Ecclesia recitare; Processiones extra ambitum sui Conventus dirigere, & facere; personis tam secularibus, quàm Ecclesiasticis utriusque sexûs, ne sub pœna Interdicti eleemosynas eisdem Fratribus attribuant, neve ipsi, tam in loco præfato, in quo ipsorum Ordinis Conventus existit, quàm in aliis locis suæ diœcesis eleemosynas ipsas quærant; Eadem S. Congregatio visâ relatione ejusdem Episcopi, auditis partibus, & negotiò maturè discussâ ad relationem Eminentissimi Cæsarini, censuit restituendum esse, prout tenore præsentis Decreti restituit præfatis Fratribus facultatem audiendi Confessiones, concionandi Quadragesimalis jejunii tempore per turnum, juxta solitum in eorum Ecclesia; Missas tam in propria, quàm in aliis Ecclesiis, & Oratoriis approbatis celebrandi, ac preces SS. Rosarii publicè recitandi, aliâque Societati præfate concessa, privativè quoad alias Societates ejusdem Nominis, in eodem loco postea erectas, exercendi, & tam in prima Dominica Octobris, quàm in aliis Dominicis, & festis diebus Processiones facere extra ambitum eorum Ecclesiæ, & Conventus, absque alia licentia Parochorum, quorum Parochiæ sine ingrediuntur stante consuetudine, hucusque absque contradictione per eos observatâ, nec potuisse, nec posse ab Episcopo, seu ejus Officialibus prohiberi, quò minùs in loco præfato, & aliis suæ diœcesis, ubi habent Conventus, eleemosynas quærant; sed tamen, si extra loca, ubi ipsorum Ordinis Conventus existunt, quærere voluerint, teneri suorum Superiorum licentiam Episcopo ostendere; ac demum revocandam, prout revocat, prohibitionem factam, ne eisdem sub pœna Interdicti eleemosynæ tribuantur. Et sic imposterum observari debere mandat, & præcipit; præmissis, ceterisque contrariis quibuscunque non obstantibus. Roma 18. Maii 1640.

Fr. Antonius Card. S. Honsfrui
J. Archiep. Theb. Secretarius.

III.

Possunt Patres Ordinis Prædicatorum Dominicâ primâ cujuslibet mensis Processionem Rosarianam, longiùs extra suos Conventus ingrediendo fines Parochiarum, ducere.

S Acra quidè Congregatio S. Rituum declaravit annò 1591. apud 561
Gavantum tit. Processio n. 49. in Man. Episc. quòd Processiones Confraternitatum non debeant extendi per vias, sed circa muros Regularium, quæ eas regunt. Nihilominus Barbosa De offic. & potest. Episc.

Episc. p. 3. alleg. 78. n. 7. ait per triginta passus extra ambitum Monasterii Processiones ducere absque alia licentia Religiosis licere per Caput: *Sicut antiquitus*, causâ 17. q. 4.

562

Patres tamen Ordinis nostri possunt Dominicâ primâ cujuslibet mensis Processionem instituere etiam fines Parochiarum longius ingrediendô. Plures pro hoc privilegio adfert declarationes Sacræ Congregationis noster P. Bremond tomô 8. Bullarii Ordinis tract. De consensu Bullarum tit. 15. q. 4. §. 4. ex quibus unam appono, quæ inter Constitutiones Clementis XI. est sexagesima quinta.

In causa Neapolitana Processionis vertente inter Patres Dominicanos S. Severi, & Confratres Congregationis SS. Rosarii ex una, & Parochum S. Georgii Martyris Piorum Operariorum ejusdem Civitatis, Partibus, ex altera, proposita fuerunt infrascripta dubia, de more resolvenda, videlicet:

Primum: An liceat Patribus Dominicanis Sancti Severi Neapolis in prima Dominica cujuslibet mensis facere Processionem SS. Rosarii, cum stoa, pluviali, ac Reliquia S. Severi, nec non Simulacro, sive Statua B. Virginis de Rosario intra limites Parochiæ S. Georgii Martyris absque licentia Parochi?

Secundum: An prædicti Patres S. Severi inciderint in censuras cominatas in Decreto Curie Archiepiscopalis sub die 4. Augusti 1715. in casu &c.

Sacra Congregatio Eminentissimorum & Reverendissimorum DD. S. R. E. Cardinalium, negotiis & consultationibus Episcoporum & Regularium præposita, visâ & relatione Eminentissimi Archiepiscopi Neapolitani, ac maturè perpensis juribus & rationibus ab utraque parte informante deductis, referente Eminentissimo Caracciolo, ad suprâ scripta dubia infrascriptum in modum respondendum censuit.

Ad primum: affirmativè. Ad secundum: negativè. Romæ 7. Augusti 1716.

Fr. Card. de Abdua.

P. Archiepisc. Damasceus Secretarius.

Sed adhuc specialius de Dominica prima Octobris idem decrevit Clemens XII. in Brevi suprâ n. 411.posito. Quòd si insuper consuetudinem ingrediendi limites Parochiæ teneamus, eò minùs poterit ob Decretum mox n. 560. positum quisquam obstrepere. Idem privilegium extendit etiam Benedictus XIII. ad festa B. Virginis in Bulla; *Pretiosus* §. 20. & 21. verùm ad præcavendas omnes lites

lites, standum etit consuetudini in his festis Processionem instituendi introductæ.

IV.

Confraternitas ad quasvis processiones, & funera

Sodalium, nullâ requisitâ licentiâ alicujus, cum vexillis suis, & insignibus comparere potest.

Hoc privilegium indulgit S. Pius V. in Brevi: *Inter desiderabilia* die 28. Junii 1569. ubi ita loquitur: *Autoritate Apostolicâ per presentes statuimus, quòd nulli licitum existat, minùsque aliquis Capellam SS. Rosarii in quavis Ecclesia, sive loco erigere præter dictum Generalem, aut ab eo deputatos, ac præfatum Ambrosium, minùsque aliquis Confrater, seu Vir, seu mulier aliquid eidem Societati pro illius ingressu, vel alia quavis de causa persolvere, ac singuli Confratres ad quasvis processiones accedere, & in quibus corpora Defunctorum ad sepeliendum deferuntur cum eorum insigniis, cujusvis, etiam Superioris licentiâ desuper minimè requisitâ, etiam absque aliquo conscientia scrupulo, & censurarum ecclesiasticarum incurso possint, & valeant, seu eorum quilibet possit, & valeat. Districtiùs inbibentes quibusvis, ne eosdem Generalem, seu deputandos, & Ambrosium super erectione, & institutione Societatum hujusmodi in quibuscunque Civitatibus, terris, & locis factis, & faciendis, neque eosdem Confratres super exercitio piorum operum, & profectu ad processionem, seu incessu cum signo eorum, aut dicti signi delatione molestare, perturbare, aut inquietare audeant, nec debeant, quinimo Generali, deputatis, & Ambrosio præfatis auxilium, consilium, vel favorem præbeant.*

Circa funera refert Gavantus in Manuali Episc. tit. *Confraternitates* n. 44. statutum fuisse in 7. Concilio Mediolanensi sub S. Carolo Barromæo: *Neque possint (scilicet Confratres) associare funus ullum (scilicet solemniter cum labaro Societatis) nisi, qui obiit, unus sit ex ipsis, vel facultatem in scriptis obrinuerint ab Ordinario, quibus casibus nihil consequantur, scilicet juris: nam Sodales Rosarii comitandò funus, etiam extranei, lucrantur 60. dierum Indulgentiam, ut concessit Innocentius XI. in Bulla: Nuper c. 7. n. 5. marg. 390.*

V.

Sodalitas Rosarii in processionibus publicis alias præcedit, nisi ex consuetudine jam alium locū teneat.

Clemens VIII. in Constitutione: *Exposcit pastoralis officii*

munus, edita 1583, ita statuit de præcedentia Ordinum Mendicantium, ac earundem Confraternitatum: *De nobis attributa potestatis plenitudine volumus, & Apostolicâ auctoritate decernimus, quod quicumque ex dictis Fratribus Mendicantibus inter se de præcedentia hujusmodi concertantibus, aut Confratribus Confraternitatum prædictarum, inter quos lites, & causæ præmissorum occasione ortæ jam sint, seu oriri contigerit in futurum, qui in quasi possessione præcedentiæ, ac juris præcedendi sunt, ij (quibuscunque reclamationibus, protestationibus, appellationibus, & alijs subterfugijs prorsus remotis, & cessantibus, & postpositis) in processibus, tam publicis, quàm privatis præcedere debeant. Quando verò non probetur, aut non constet de quasi possessione præcedentiæ hujusmodi inter Fratres, qui sunt Mendicantes, ij, qui antiquiores in loco controversiæ; inter Confratres verò inter se litigantes, ij, qui prius facti sunt usu, in processibus tam publicis, quàm privatis præcedere debeant, ita, ut si contigerit nova Monasteria aut domus alicujus Ordinis Mendicantium, in loco, in quo alterius Ordinis ex dictis Mendicantibus Monasteria, aut domus prius erecta, & instituta sunt, ille Ordo, qui prius Monasterium, seu domum in loco habuerit, præcedat. Hucusque Clemens VIII. Præcedentia autem Regularium intelligitur, quando monasterium est prius erectum, non simplex domus, ut declaravit Cong. Episc. 8. Maii 1584. apud Gavantum in Manuali Episc. tit. Præcedentia. Similes declarationes circa Confraternitates adfert idem Gavantus ibidem tit. Confraternitas: Dignior locus detur antiquiori Confraternitati, quæ habitum prius assumpserit de Episcopi, aut Papæ facultate, & solita fuerit antea obire supplicationes, licet tempore sit inferior, & minoribus gaudeat privilegijs. Prov. Concil. Medion. 6. Et de Confraternitate Rosariana idem declaravit S. Congregatio S. Rituum 9. Decemb. 1617. Confraternitati Rosarii non competit præcedentia super alias, quæ ante illam habent habitum. Idem die de Confraternitate Corporis Christi in processione ejusdem. Eadem 30. Sept. 1628.*

565

Quòd si contigerit cum monasterio Ordinis nostri simul erigi aliud Ordinis alicujus Mendicantium, tunc, quemadmodum Patres Ordinis nostri præcederent alios, ita & Rosariana Sodalitas Sodalitates alterius monasterii, quia secundum positam declarationem Clementis VIII. eum ordinem debent servare Confraternitates, quem servant Religiosi, ad quos dictæ Confraternitates spectant; at Ordini nostro Prædicatorum asseruerunt plures Pontifices præcedentiam inter reliquos omnes Ordines Mendicantium, ita ut semper simus primi post antiquos Ordines Monasticos, qualis est

est S. Benedicti, Cisterciensis &c. etsi etiam alii Ordines Mendicantium prius eo in loco fuissent. Ita concessit nobis Leo X. in Const. *Accepimus nuper* 3. Julii 1518. S. Pius V. in Const. *Divina disponente* 27. Augusti 1568. Clemens VIII. novem annis post supra positam Constitutionem, in alia, *Inter cetera* 25. Sept. 1592. quod confirmavit Benedictus XIII. in sua præclara Bulla *Preiosus* §. 64. testificans, post antiquos Ordines Monachales locum in omnibus primum, honorabiliorem, & digniorem pacificè in Conciliis generalibus, ac etiam Lateranensibus inconcussè Ordinem nostrum obtinuisse, & hunc locum etiamnum possidemus. Breviter, ille locus competit Sodalitati Rosarianæ, qui competit Ordini nostro; si verò alia Confraternitas sit in possessione præcedentiæ, aut antea fuerit in eo loco: tunc Sodalitas Rosariana cedit alteri Sodalitati, non tamen Ordo noster alteri, etsi priori in eo loco.

Sunt, qui Confraternitatem Rosarianam Sodalitatibus Christi Domini ideo postponunt, quòd tantum sit Confraternitas B. M. V. quæ sine dubio Christo Dominò est minor; hinc dignitatem Sodalitatum ex dignitate eorum desumunt, in quorum honorem sunt institutæ. Nòrint tamen illi Sodalitatem Rosarianam non esse præcisè in honorem B. M. V. sed etiam Christi Domini, (cujus vitam integram jugiter habet contemplari, imò & totius SS. Trinitatis, unde & Rosarium trifarium divisum est) institutam; recolant, quod c. 6. reg. 1. n. 178. dictum fuit, hanc scilicet Sodalitatem ex mandato B. M. V. debere genuinè appellari *Confraternitatem Jesu, & Mariæ sub titulo Psalterii, vel Rosarij B. M. V.* hinc & in imagine hujus Confraternitatis non sola Virgo Beatissima, sed cum suo Divino Pusione exprimitur, in quem modum & statuæ efformantur. Standum ergo tantum erit positis declarationibus, in ordine ad præcedentiam debere ad tempus institutionis earum, & ad consuetudinem attendi, unde & Confraternitati SS. Corporis Christi, licèt secundum objectum nobilissimæ, secundum positam declarationem non competit præcedentiæ super omnes alias.

VI.

Nulla alia Confraternitas potest instituere Processionem Dominicam primam mensis, neque pingi possunt alii Sancti, aliquod genus Rosariorum è manu B. M. V. recipientes. Ita decrevit Alexander VII. in Brevis, *In supremo militantis Ecclesiæ folio*, die 28. Maii 1664. quod Breve redderem ex P. Venturini, si in eo celebris quidam Ordo non perstringeretur, cujus ut honori parcam, illud omitto.

VII.

Omnia reliqua Rosaria jam inventa, sed à Sede Apostolica expressè non approbata, & in posterum sine ejusdem S. Sedis licentia invenienda, sunt prohibita.

- 568 Hoc jam dudum prohibuerunt Alexander VII. & Clemens X. quod refert, & confirmat Benedictus XIII. in Bulla: *Preliosus* §. 6. n. 416.posito ne scilicet hoc antiquissimum, & sacratissimum, Rosarium, non sine fidelium perturbatione, antiquetur. Notanda hęc est modestia Benedicti, quod ex se, & proprio motu reliqua Rosaria non prohibuerit, ne, utpote Dominicanus, nimium videatur suarum partium studiosus, suoque Ordini ultra modum additus: sed solum Prædecessorum suorum Constitutiones renovavit.

VIII.

Sodalitas Rosariana potest habere bona, & recipere pia legata.

- 569 Hoc privilegium concessit S. Pius V. in Bulla: *Consueverunt Romani Pontifices* edita 7. Sept. 1569. quam etiam habet Venturini, in qua dicitur: *Quod Confraternitatum SS. Rosarii ad id deputati Confratres omnia, & singulas oblationes, & legata, seu donationes, aut aliàs quodvis modò sive in testamento, sive in codicillis, aut alià ultima, vel inter vivos voluntate, illis relicta, & erogata quæcunque, quotcunque, & qualiacunque, etiamsi specialitè notè digna sint, percipere, exigere, levare, & in Confraternitatum hujusmodi pios usus convertere, etiam Ordinarii loci, aut cujusvis alterius licentià desuper minimè petita liberè ac licitè possint.*

- 570 Hęc sunt privilegia Confraternitatis indubitata, circa quæ in Capitulo Generali nostro Romæ 1629. ita fuit apud P. Jafinski verbò Rosarium statutum: *Si aliqui Confratres quidpiam contra privilegia & immunitates Confraternitatis SS. Rosarii Ordini concessas apud personas extra obedientiam Ordinis constitutas, attentaverint, statim ab eadem Societate expellantur, & expulsi denuncientur.* Duo adhuc insignia privilegia erant olim indulta huic Confraternitati, cum tamen hęc temporibus sint probabiliter revocata, ideo postremò locò de iis agemus.

IX.

Privilegia olim pro tempore Interdicti indulta, sunt verisimilius revocata.

- 571 Hęc ante Concilium Tridentinum concessit Clemens VII. in Bul-

Bulla: *Ineffabilia*, decimò Kal. April. 1529. per verba sequentia: *Quilibet ex dictis Confratribus (scilicet SS. Rosarii) qui ad loca Ecclesiastico Interdicto, ordinariâ authoritate supposita, declinaverit, in illis locis, clausis janvis, non pulsatis campanis, & submissâ voce, excommunicatis, ac interdictis exclusis, dummodo ipse causam hujusmodi non dederit, nec per eum stet, quò minus interdictum hujusmodi observetur, & illi pareatur, Missas, & alia Divina Officia in sua, & familiarium, ac domesticorum suorum presentia per se ipsum, si Presbiter fuerit, aut proprium, vel alium Sacerdotem celebrare, & celebrari facere, liberè, & licitè valeat. Quòdque, si hujusmodi Interdictò durante in loco, ubi illud appositum fuerit, cum contingat ab humanis discedere, illius corpus cum modesta funerâ pompa Ecclesiasticâ sepulturæ tradi possit, concedimus.*

His privilegijs videntur gavisi solum Sodalitati inscripti, non 572
verò in eadem tantum recepti: si enim ab Ordinariis locorum fuisset quæsitum, an illi sint Sodales? debuisset ipsis, eisdem tales fuisse, demonstrari, quòd aliter fieri non potuisset, quàm eorum nomina, Albo Confraternitatis inserta, ostendendò. Recitationem Rosarii quòd attinet, piè dici poterat, eandem absolutè non fuisse requisitam; securiùs tamen, & probabiliùs erat asserendum, quòd illi tantum hïs gavisi sint privilegijs, qui illud frequentius recitaverant, sicut fuit dictum n. 509. sed in foro fori debuisset præsumi, talem regulas Societatis observâsse, tamdiu enim aliquis æstimandus est bonus, donec probetur esse malus.

Hæc privilegia esse à Clemente XII. in Brevi: *Romanus Pontifex* 1732. revocata, est probabilius, cum in eodem privilegia Ordinũ reducerit ad jus commune, & ad decreta Concilii Tridentini: licet autem in alio Brevi: *Cum sicut accepimus* positò suprâ n. 411. se declaret, quòd noluerit revocare privilegia, quæ Ordo Prædicatorum habebat ante Bullam: *Pretiosus* Benedicti XIII. qualia sunt præsentia; quia tamen Clemens dicit, se nolle revocare privilegia, quibus legitimis titulis potiebatur Ordo ante Benedictum: hïs autem privilegijs nec Ordo, nec Sodales potiebantur legitimò titulò post Concilium Tridentinum, cum multi Authorum apud nostrum Donatum tomo 3. *De rerum Regularium praxi tract.* 8. dixerint, illa esse per Concilium dictum revocata: unde hæc privilegia à nullo alio Pontifice subsequente erant confirmata; licet nihilominus oppositum cum alijs teneat Donatus: sequitur hæc esse à Clemente revocata.

X.

Privilegium, in certis festis absolvendi Sodales à reservatis, juramenta relaxandi, & commutandi vota, est probabilius revocatum.

573 Aliud insigne privilegium tam Ordini nostro, quam Sodalibus Marianis concessit Leo X. in Bulla: *Pastoris aeterni* an. 1520. vi cuius Sodales, qui ter in hebdomada Rosarium devotè oraverint, (piè tamen credo, non obstitisse, licèt hoc subinde; sed rariùs neglexerint, aut orare non potuerint) poterant in certis festivitatibus à Patribus Ordinis nostri Prædicatorum ab omnibus casibus & censuris S. Sedi extra Bullam Cœnæ reservatis absolvi: item eorum vota, exceptis quinque consuetis, in alia pietatis opera commutari, & juramenta sine præjudicio alicujus relaxari. Dies autem à Leone assignati erant sequentes: festum *Paschatis*, item festa *B. M. V. Annunciationis, Visitationis, Assumptionis, Nativitatis, & Purificationis*, ac tres dies, hæc festa præcedentes. Addit P. Wigand *Tract. 14. exam. 2. n. 74.* ex nostro P. Thoma Leonardo etiam festum *Circumcisionis Domini*: in prædicta tamen Bulla, quam legi, hoc festum non reperitur, sed in festo *Circumcisionis*, & tribus diebus antea concessit Pius IV. Indulgentias per modum jubilæi Sodalibus Sodalitatis nostræ SS. Nominis JESU, quæ cum Rosariana non debet confundi. Pro dictis tamen tribus diebus festa præcedentibus nullæ Indulgentiæ concessæ reperiuntur. Pro solo autem die primo Paschatis videtur fuisse dictum privilegium, quia Bulla Leonis ait: *In Pascha Resurrectionis*, quod absolute prolatum, stat propriè pro solo primo Paschatis die.

Hoc tamen privilegium plures tenent fuisse sublatum postea à Concilio Tridentino, cum sentiant per illud privilegia Regularium fuisse ad jus communiæ reducta; sed alii nihilominus contrarium docuerunt.

574 Nihilominus postea idem privilegiū concessum fuit à Paulo III. Presbiteris Societatis Jesu, & consequenter propter communicationē privilegiorum etiam aliis Religiosis Mendicantibus, ita ut quoties opus erat, potnerint omnes fideles à casibus, & censuris, Papæ extra Bullam Cœnæ reservatis, absolvere, ipsorum juramenta sine præjudicio tertii relaxare, & vota, exceptis 5. consuetis, in alia pietatis opera commutare. *Bassæus tom. 1. verbò Casus reservatus n. 36. Wigand tract. 10. exam. 3. n. 45. la Croix lib. 3. p. 1. n. 531. & alii passim.* Verùm postea hoc privilegium fuit ita pro Confessa-

rijs tam Regularibus, quàm sæcularibus, degentibus tamen in Italia extra Urbem, à S. Congregatione Jussu Clementis VIII. 26. Novemb. 1602. moderatum, ac declaratum: ne quis eorum sub prætextu privilegiorum præsumat aliquem absolvere à casibus, & censuris Bullæ Cœnæ, reservatis ab Episcopis, casu violationis immunitatis Ecclesiasticæ in terminis Bullæ Gregorii XIV. violationis clausuræ Monialium ad malum finem, provocationis & pugnæ in duello in terminis Concil. Trid. & Gregorii XIII. injicientium manus violentas in Clericos juxta *Cap. si quis. Simoniæ realis scienter contractæ, & confidentiæ beneficalis*: unde etiam ab his (exceptis casibus reservatis Ordinarijs propter declarationem aliorum Pontificum subsequentium) extra Italiam poterant absolvere Confessarii privilegiati. *Bassæus ibidem, Passerinus noster tom. 2. De Hominum Statibus & Officiis ad q. 187. 2. 2da D. Thomæ Aquinatis n. 373. & 374.* Moniales tamen, & Religiosi non poterant ab his casibus absolvi, ut declaravit Clemens VIII.

Hoc idem privilegium fuisse postea revocatum, vel inde satis colligo, quòd Benedictus XIII. in Bulla: *Pretiosus* §. 4. innovaverit privilegium Leonis X. indulseritque Confessarijs Ordinis nostri, ut à casibus reservatis extra Bullam Cœnæ absolvere &c. possint solos Sodales Marianos, & quidem in festivitibus à Leone denominatis. 575

Sed hoc privilegium multis Viris Doctissimis, etiam Romæ degentibus, videtur fuisse revocatum à Clemente XII. in Brevi: *Romanus Pontifex* 1732 in quo privilegia, in præjudicium Episcoporum, Regularibus à Benedicto XIII. concessa revocat, & ad jus commune reducit: certum autem est, quòd Religiosi dictum privilegium non habuerint de jure communi, quò jure nec quidem Episcopis illud competit, sed illud in Germania quidam inter facultates extraordinarias recipiunt à Sede Apostolica, de quibus videndus est P. Claudius la Croix *lib. 6. parte 3. n. 846.* Nec obstat quòd idem Pontifex se declaraverit in Brevi: *Cùm sicut accepimus* an. 1733. supra n. 411. posito, quòd non habuerit animum revocandi privilegia concessa Ordini nostro ante Bullam: *Pretiosus* Benedicti XIII. quale est prædictum Leonis X. nam Clemens in dicta Bulla: *Cùm sicut accepimus* solum excepit illa privilegia, quibus ante Benedictum XIII. legitimis titulis Ordo noster fuit potitus, prædicto autem privilegio ante Benedictum legitimò titulo non fuit potitus, cum jam tunc multi existimaverint fuisse sublatum. Hinc ob periculum invalidæ absolutionis usus prædicti privilegii minimè est consulendus. 576 CA-

CAPUT XIV.

De institutione Confraternitatis.

Sodalitas hæc est quidem Ordini nostro propria; est tamen etiam aliis Ecclesiis communicabilis, unde quomodo in alias transferatur, videamus.

§. I.

De loco, in quo erecta intelligitur, aut erigi potest.

§77 **I**mprimis de Ecclesiis nostris fuit in hunc modum in Capitulo Generali habito Venetiis 1592. constitutum: *Priores omnem diligentiam habeant, quatenus Societas SS. Rosarii, & Nominis Dei in omnibus nostris Ecclesiis erigantur, & fundentur, & Altaria harum Societatum erecta vel dedicata decenter, & reverenter, prout possibile est, apertur, & conserventur.* Et Neapoli 1600. *Imò in omnibus Ecclesijs, in quibus Fratres nostri Officia, vel Missas ordinariè celebrant, dictæ Societates erectæ, & institutæ intelliguntur.* Solùm ergo penes Superiores stat eas Sodalitates promulgare.

§78 **A**lias Ecclesias quod attinet, primò ordinatum fuit Romæ in Capitulo Generali 1629. apud P. Jasinski verbò *Rosarium, quòd in monasteriis Monialium, aut Oratorijs, in quibus fideles utriusque sexus liberè interesse nequeunt, non erigatur.* Sensus est, quòd in Ecclesijs Monialium, etiam Ordinis S. Dominici, non possit Sodalitas erigi, etsi uterque sexus in earum Ecclesijs possit convenire: nam ut declaravit S. Congregatio Episc. 14. Aug. 1584. & 6. April. 1595. In Ecclesijs Monialium non possunt erigi Confraternitates; & meritò, quia monialibus interdicta est hominum conversatio. *Donatus noster tom. 3. De rerum Regularium praxi tract. 8. q. 3. n. 1. & 2.* Ut tamen Indulgentiis Rosarianis gaudere possint, autoritate Apostolicâ, ut scriptum mihi fuit 10. Martii 1742. statutum fuit, quòd Sodalitas SS. Rosarii debeat intra earum claustra in oratorio (& non in exteriori publica Ecclesia) erigi ab Ordine nostro ad eum modum, quò solet alibi locorum institui, & quòd in hoc casu teneantur Altare Rosarianum erectum in dicto Oratorio ad consequendas Indulgentias visitare, & solæ præscriptis diebus Processiones peragere intra claustrum. Et hæc Sodalitates pro ipsis Monialibus

alibus, & intra earum claustra degentibus erectæ intelliguntur. Quod si ex ignorantia in exteriori aliqua Monialium Ecclesia etiam pro quibuscunque fuisset erecta Sodalitas, ante annum 1679. 15. Junii; error fuit suppletus eodem die ab Innocentio XI. Si postea; erectio hæc est nulla, & pro remedio erroris esset ad nostrum Reverendissimum P. M. Generalem recurrendum. Aliorum tamen Ordinum Moniales gaudent privilegio concessõ impeditis, de quo supra c. 12. §. 11. unde non est necesse, ut in earum monasteriis ista Confraternitas erigatur; potest tamen etiam ibidem, si desideraverint, ad modum, mox explicatum, erigi

Secundò fuit dictis verbis ordinatũ, ne erigatur in Oratoriis, 579
in quibus fideles utriusque sexus liberè interesse nequeunt, supple, concionibus de Rosario, anniversariis, Processionibus, in quibus Oratoriis festis diebus liberè non possunt convenire, nec confiteri, Communionem sumere, Capellam, aut diebus Stationum Altaria visitare, nec demum ad percipiendas Indulgentias necessaria peragere. Unde in privatis Oratoriis domorum, Castrorum, prædiorum, in quibus prædicta servari nequeunt, erigi Sodalitas nec potest, nec debet, ne Beatissima Virgo honore debitõ, & homines tot gratis & Indulgentiis defraudentur.

Tertiò declaravit Clemens VIII. in Brevi: *Quæcunque à Sede* 580
Apostolica 24. Decemb. 1604. §. 1. & 2. in eodem loco, vel Civitate non posse duas simul Sodalitates ejusdem rationis, & tituli fundari: debet igitur inter unã, & alteram aliqua intercedere distantia, circa quam ita fuit olim Romæ 1589. in Capitulo Generali ordinatum: *Societates Rosarii, & Nominis Dei nunquam erigantur in locis, in quibus circiter duo milliaria consimiles Confraternitates erectæ fuerint, aut Religio nostra Conventum, aut Ecclesiam habuerit*: postea tamen Vallisoleti statutum fuit, ut saltem unõ milliari distent, ut refert P. Jasinski verbõ: *Rosarium*. Jam autem Benedictus XIII. in Bulla *Pretiosus* §. 9. n. 419. statuit illam distantiam ampliùs non requiri: quare in vicinis etiam locis poterit institui Confraternitas cum moderamine tamen; nam experimur, quòd in simili casu nimix vicinitatis in uno loco tepescat, aut planè intereat devotio, nec tantæ contribuuntur eleemosynæ, ut Confraternitatis insignia & ornamenta aut fieri possint, aut conservari.

Sodalitas SS. Rosarii, sicut & SS. Nominis JEsu, authoritate Magistri Generalis Ordinis nostri erecta in aliquo loco, postquã 581
 ibidem erigi contigerit Conventum Ordinis nostri, Ordini eidem accedit plenariè cum omnibus bonis tam spiritualibus, quàm tem-

poralibus, ut olim jam concesserat Gregorius XIII. in Brevi: *Dum siquidem* 1. Augusti 1575. & confirmavit Benedictus XIII. in Bulla: *Pretiosus* §. 15. si Ecclesia, in qua instituta fuit Sodalitas, tradatur Ordini, Sodalitas accedit ad Ordinem; si in eodem loco aliam Ecclesiam Ordo nanciscatur, tunc Sodalitas in alia Ecclesia cessat, & cum omnibus bonis transfertur in nostram, quibus omnibus cedere debent Directores prioris Confraternitatis, si illi in erectione illius ad cessionem per litteras se obligaverint, si non; nam dicti Pontifices generaliter, & sine exceptione casus, quod se Directores non obligassent, loquuntur, & talem Confraternitatem nobis adjudicant *ex vi suarum Constitutionum* & non ex vi obligationis scriptarum, licet ad praevidendas omnes lites secundum mandatum Generalium in erectione Sodalitatis semper tales Litterae Obligatoriae a novis Directoribus, & Communitate debeant postulari. Et hoc totum verum est non tantum in erectione Conventus, sed etiam Residentiae ita, ut quamprimum Residentiae accesserit Ecclesia, & in hac (si nostri Officia & Missas celebrare inchoaverint) Sodalitas promulgata fuerit, eadem in alia Ecclesia cesset. Quod si verò Sodalitas alibi erecta ita interiret, ut nulla spes restorationis superesset, tunc omnes illius proventus, ornamenta & quaecunque alia bona ad Conventum, a quo illa erecta fuit, transportari debent. *Copenhagen lib. 2. c. 7. & 8. Fossæus lib. 1. disc. 5. c. 3. Schaystamer 1. p. c. 11. Studer 3. p. c. 10. n. 4.*

582 Si autem erigeretur Conventus Ordinis non procul a loco, in quo est Sodalitas Rosarii, transferentur ne etiam hoc ipso in Conventum?

R. Si locus iste distet a Conventu uno milliario germanico, Sodalitas in eo non cessat, quia talis distantia permittebatur etiam ante Benedictum, ut mox dictum fuit; quod si distet medio milliario, seu duobus italicis aut circiter, probabilius est etiam post Benedictum illam Sodalitatem desinere: tunc enim censeri debet Sodalitas cessare, quando locus adeo redditur Conventui propinquus, ut stante Conventu non posset prudenter de novo erigi, stante autem jam Conventu prudenter non posset erigi in loco solum per mediam horam distante, ut per se clarum est, ergo & debet intelligi tunc cessare. Pro majori tamen securitate Reverendissimus Generalis esset consulendus.

§. II.

A quo erigi possit Sodalitas in aliis Ecclesiis, & quomodo erectio debeat peti?

Sodalitas SS. Rosarii cum hucusque expositis Indulgentiis, & privilegiis à nullo erigi potest in aliqua Ecclesia, nisi à nostro S. Dominici Ordine tantum. Hoc Privilegium multi nobis Pontifices reservârunt, ut videre est in Bulla Innocentii XI. *Nuper* in fine, & in Bulla: *Pretiosus* §. 8. quocirca ita fuit in Capitulo nostro Generali Romæ 1629. ordinatum: *Magister Ordinis personis, extra Ordinem nostrum constitutis, non concedat facultatem erigendi Societatem SS. Rosarii in Ecclesiis ad nostram Religionem non spectantibus. Impetret à Sanctissimo Breve, quò declaret omnes erectiones Societatum SS. Rosarii absque Ordinis nostri licentia factas esse nullas, talémque institutionem, tanquam subreptitiè obtentam, nullam declarari permittat.* Jafinski verbò *Rosarium*. 583

Licentiam hanc erigendi in nostris Europæ partibus dare potest solus Reverendissimus Generalis noster, & in ejus absentia illius Vicarius, & nemo Provincialium cujuscunque Provinciæ, quam licentiam Generalis, ejusque Vicarius concedunt per Litteras Patentes, quæ paulò post apponentur. Ita declaravit S. Pius V. in Brevi: *Inter desiderabilia* die 28. Junii 1569. cujus verba videri possunt suprâ c. 12. Privil. 4. n. 563. postea tamen annò 1601. Romæ in Capitulo Generali concessum est Provincialibus ultramontanis, ut possint dare facultatem erigendi prædictas Confraternitates (nempe SS. Rosarii, & Nominis Jesu) & eas confirmandi absque hoc, quòd mittatur Romam pro earum confirmatione. Jafinski ibidem. Ast iterum annò 1661. 9. April. emanavit à S. Congregatione in una Mediolan. Decretum, quò constitutio Pii V. fuit innovata, & facultas privata erigendi, ac fundandi Societates Rosarii, eisque prædictas Indulgentias communicandi asserta est soli Magistro Generali Ordinis, aut ejus Vicario. Provincialibus tamen Indiarum concesserunt Innocentius XII. & Clemens XI. facultatem erigendi Societates ita, ut eam possint delegare aliis eâ lege, ut intra annum Generalem Ordinis de erectis Confraternitatibus certiozem reddere teneantur, quòd adducit, & confirmat Benedictus XIII. in Bulla *Pretiosus* §. 8. cujus verba videantur suprâ c. 9. n. 418. His igitur constitutionibus denegata est Provincialibus extra Indias auctoritate propria, & sine litteris Patentibus Reverendissimi Generalis Societates erigendi facultas, aut eandem aliis delegandi.

585

Quod si per errorem ab aliquo Provincialiũ sine Litteris Generalis consuetis fuisset alicubi erecta Sodalitas post Bullam: *Exponi nobis* Innocentii XI. editam 15. Junii 1679. erectio hæc est nulla, & prout mihi ab iis responsum fuit, qui soli talia decidere habent, necesse est de novo Sodalitatem erigere de licentia Reverendissimi Generalis, per dictas Litteras obtentã. Cũ verò nemo in tali loco legitimè sit inscriptus, ad cavendum scandalum, populo non esset intimandum, neminem eorum verum esse Sodalem defectu legitimæ Sodalitatis erectionis, sed dicendum solũ esset, renovari Sodalitatem, in quam si quis iterum se inscribi permittat, Indulgentiam plenariam consequetur. Si tamen sciretur Sodalitatem fuisse per dictas Litteras institutam, essent verò deperditæ, nullã opus esset renovatione: in dubio, an Litteræ fuerint unquam pro erectione Romã transmissæ, pro securitate essent Romã petendæ, & Sodalitas renovanda. Dixi: *post Bullam: Exponi nobis*, nam Innocentius in dicta Bulla supplevit omnes errores, & defectus in erectionibus ante dictam Bullam fortè commissos.

586

Actu verò Sodalitatem erigere de jure soli possunt Priores, & deinde etiam alii Patres ab iis, qui sunt à consilio deputati.

587

Porrò si in aliqua Ecclesia hæc Sodalitas desideratur, illius loci R. D. Parochus nomine totius Communitatis à suo Reverendissimo Episcopo licentiam, in suam Ecclesiam hanc Sodalitatem introducendi petat secundum ordinationem Clementis VIII. de qua §. 3. (ad quod Religiosi exempti non obligantur, ut dicitur n. 592.) Obtentã ab Ordinario, Litteris expressã, licentiã Parochus Priorem Ordinis nostri in viciniori Conventu supplex conveniat, & ille huic tam pio non deerit voto. Oportet autem Priorem hunc primò consulere P. Provinciale suæ Provinciæ, quemadmodum, teste Patre Jasinski *ibidem*, ordinatum fuit Romæ in Capitulo Generali 1589. qui de competenti distantia, aliisque fortè occurrentibus impedimentis habet, quod judicet.

588

Ex hujus consensu scribat Romam ad Admodum Reverendum ac Eximium Patrem M. Assistentem, seu Socium Reverendissimi Generalis ex parte suæ Provinciæ, & per eum à Reverendissimo petat Litteras institutionis, & licentiam erigendi Confraternitatem, simul denominet locum, in quo erigi debet, titulum Ecclesiæ, & Diœcesim. Hæc occasione postulet quoque à Reverendissimo pro novo Præside alias Litteras Patentes, seu licentiam, quã possit in casu impedimenti aliis Sacerdotibus committere facultatem inscribendi petentes in Sodalitatem, & dandi Ab-

solu-

solutionem generalem moribundis, de qua postea n. 633. Generalis verò, si nullum invenerit impedimentum, libenter petitis annuet, & Litteras Patentes erectionis mittet tenoris sequentis:

„ In Nomine SS. Trinitatis Patris, & Filii, & Spi-
 „ ritus Sancti. Et ad laudem, & gloriam Beatissimæ Dei Geni-
 „ tricis Virginis Mariæ Dominæ Nostræ, Piámque vene-
 „ rationem D. Patris Nostri Dominici SS. Ro-
 „ sarii Auctoris, atque Institutoris.

„ Fr. Thomas Ripoll SS. Theologiæ Professor Ordinis Prædi-
 „ catorum humilis Magister Generalis, & Servus, omni-
 „ bus præsentibus Litteras inspecturis, salu-
 „ tem à Domino.

„ **Q**uemadmodum Christianæ perfectionis summam in unita-
 „ te fidelium ad Christum, veluti membrorum ad caput, om-
 „ nium perfectionum fontem, nec non unione Christianorum
 „ ad invicem consistere credimus, ita ad illam adipiscendam op-
 „ timum esse orationis medium ratione, & experientia piè edoce-
 „ mur; modus verò Deum orandi, secundum quem Sanctissima
 „ Virgo Mater Dei per centum quinquaginta Salutationes Ange-
 „ licas, & quindecim Dominicas Orationes instar Davidici Psal-
 „ terii colitur, qui Rosarium nuncupatur, à Sanctissimo Patre
 „ nostro Dominico primùm inventus, & institutus, à Summis
 „ Romanis Pontificibus successivè ad devotam Patrum Nostri Or-
 „ nis intercessionem approbatus, privilegiis quoque maximis, ac
 „ innumeris Indulgentiis, aliisque Apostolicis gratis decoratus
 „ inter cæteros in Ecclesia inventos ad hoc obtinendum (ut piè
 „ credimus) magnoperè confert: nam præter hoc, quòd B. Dei
 „ Genitrix, cujus intercessio nobis perfectionem hanc impetrare
 „ potest, ubi crebrius invocatur, ipse quoque per se modus oran-
 „ di (si rectè fiat) quàm facillimè compendiò illam consequitur,
 „ dum JESU Christi Salvatoris Nostri vitam omnem per quindecim
 „ Mytheria digestam, meditandò percurrere facit. Quæ vos
 „ in Christo dilectissimi, & devotissimi Christi fideles loci NN. piè
 „ considerantes, ad habendum, augendum, & conservandum
 „ prædictum modum orandi, Confraternitatem Psalterii sub in-
 „ vocatione B. M. V. in Ecclesia NN. dicti loci instituendi, & or-
 „ dinandi, ejusque Altare, & Capellam fundandi, & erigendi à
 „ Nobis instantissimè petivistis per interpositam Personam, vobis
 „ licen-

27 licentiam impertiri cum gratiis, & favoribus opportunitis. Nos
 28 igitur vestris votis, & piis petitionibus inclinati dictam Con-
 29 fraternitatem, sic, ut præfertur, instituendi auctoritate Apo-
 30 stolicâ Nobis concessâ, tenore præsentium licentiam concedi-
 31 mus, & facultatem, accedente tamen assensu Ordinarii loci, ac
 32 Prioris vicinioris Conventûs, seu loci Ordinis Nostri, ac me-
 33 diâ prædicatione alicujus Patris ejusdem Ordinis Nostri per su-
 34 um Superiorem destinandi, dummodò in dicto loco alia Con-
 35 fraternitas SS. Rosarii legitimè erecta non fuerit: eamque Con-
 36 fraternitatem, atque omnes utriusque sexûs Christi fideles in
 37 eadem recipiendos, cum gratiis, & Privilegiis, & Indulgentiis,
 38 sibi à Romanis Pontificibus concessis, prout aliæ consimiles
 39 Confraternitates in Ecclesiis Nostri Ordinis institutæ potiun-
 40 tur, recipimus, & admittimus in vita pariter, & in morte. Ad-
 41 monentes ejusdem Sanctissimi Rosarii festum primâ Domini-
 42 ca mensis Octobris singulis annis in eadem Capella celebrari de-
 43 bere, juxta fel. rec. Gregorii XIII. decretum, & institutum in
 44 gratiarû actionē præteritæ, ac memorandæ victoriæ contra Tur-
 45 cas ejusdē Societatis Confratrû fuis præcibus eadē die (ut piè
 46 credimus) ac auxiliò, & interventu ejusdē B. V. Mariæ Dominæ
 47 nostræ impetratæ, atque obtentæ. Cujus Societatis, & Capellæ
 48 Capellanum deputamus NN. qui nomina & cognomina omni-
 49 um Christi fidelium in eandem Societatem ingredi, & devotè
 50 recipi petentium, in libro ad hoc specialiter deputatò possit
 51 scribere, Psalteria seu Coronas benedicere, Sacri Rosarii Myste-
 52 ria reverenter exponere, ac omnia & singula facere, quæ Fra-
 53 tres Nostri in Ecclesiis nostris ad hoc deputati facere possunt, &
 54 ritè consueverunt; in diem Christi ejusdem conscientiam oner-
 55 antes, ne pro hujusmodi admissione, ingressu, scriptura, &
 56 benedictione aliquid omninò temporalis lucri quomodolibet
 57 exigat, sed gratis hæc omnia præstet, quemadmodum ipsius piæ
 58 Societatis capitula habent, & sanctiones, ut etiam Nos in Dei
 59 cultum, ejusque Sanctissimæ Matris gloriam, & Christi fidelium
 60 salutem & profectum gratis accepimus, & gratis damus, & con-
 61 cedimus. Volumus autem, & omnino observari jubemus, quòd
 62 in Venerabili Jcone dictæ Capellæ quindecim nostræ Redemp-
 63 tionis sacra Mysteria pingantur, nec non pro ejusdem concess-
 64 sionis consentanea recognitione in eadem Jcone S. Patris Do-
 65 minici ejusdem Rosarii primarii Authoris imago veneranda
 66 flexis genibus de manu Deiparæ Virginis coronas oratorias acci-
 67 pien-

„ pientis, similiter pingatur. Notumque facimus Paulum Papam
 „ V. felicitis recordationis per suum Breve datum apud S. Marcum
 „ die 20. Sept. 1608. restituisse Societati SS. Rosarii, confirmâsse-
 „ que omnes Indulgentias concessas eidem à summis Pontifici-
 „ bus Romanis Prædecessoribus suis, quibus hætenus dicta Socie-
 „ tas fruebatur, ac si Litteræ revocationis earundem non ema-
 „ nassent; sicut etiam Innocentium XI. in suo Brevi datò Romæ
 „ apud S. Mariam Majorem sub annulo Piscatoris die 31. Juliâ
 „ annò 1679. gratias & privilegia non auxisse solum, sed etiam
 „ omnium Indulgentiarum Summarium eidem Brevi inseruisse.
 „ Decernimus insuper, & declaramus postremò, quòd quodocun-
 „ que contigerit dictos Fratres Nostros ibidem Ecclesiam obtinere,
 „ ipsò jure, ipsòque factò, ex nunc pro tunc abque alia declara-
 „ tione, sed præsentium tenore dictam Societatem ac omnes In-
 „ dulgentias, & privilegia eidem concessa ablata esse à dicta Ca-
 „ pella, & penitus, atque totaliter ad dictam Nostram Ecclesiam
 „ translata cum omnibus bonis temporalibus, dictæ Societati quo-
 „ modolibet acquisitis. Quam conditionem Superiores, & Offi-
 „ ciales tam Ecclesiæ prædictæ, quàm Confraternitatis admittere,
 „ & manu propriâ subscribere teneantur. Quæ omnia in instru-
 „ mento publico, manu Notarii faciendò, poni debent & explicari.
 „ In Nomine Patris, & Filii, & Spiritûs Sancti. Amen. Quibûs-
 „ cunque contrariis non obstantibus. In quorum fidem hæc patent-
 „ tibus litteris officii Nostri sigillò munitis, manu propriâ sub-
 „ scripsimus gratis ubique, & semper. Datum Romæ.

Fr. Magister Ordinis Thomas Ripoll.

§. III.

De modo erigendi hanc Societatem.

MOdum, quò omnes Confraternitates erigi, & aggregari de-
 beant, certasque regulas omnibus Regularibus præscripse-
 runt Clemens VIII. in Bulla: *Quæcunque à Sede Apostolica* 24.
 Decemb. 1604. & Paulus V. 2. Novemb. 1606. ad has tamen in e-
 rectione Societatis in Ecclesiis nostris Ordo noster non obligatur,
 ut idem Paulus V. ad instantiam Eminent. Cardinalis Asculani P.
 Hieronymi Berneri ex Ordine nostro vivæ vocis oraculo declara-
 vit, ut narrant Jasinski ibidem, & P. Michaël Cavalieri: quare
 nullâ petitâ licentiâ ab Episcopo loci possumus eam in Ecclesiis no-
 stris promulgare. In erectione Confraternitatis in Ecclesiis extra-
 ncis

neis pariter non obligamur ad constitutionem Pauli V. ut idem prædicto Cardinali declaravit; benè tamen ad constitutionem Clementis VIII. quemadmodum etiam ab Innocentio XI. in Bulla: *Nuper* prope finem n. 409. & à Benedicto XIII. in Bulla: *Præciosus* §. 4. n. 414. fuit statutum: quam constitutionem Clementis etiam in erectione Societatis in aliis Ecclesiis debirã reverentiã observamus, nisi quòd Indulgentias, & Privilegia ante erectionem Episcopo loci examinanda non offeramus, cum saltem principaliora aliunde nota sint, nec Episcopi hoc postulent. Bulla Clementis habetur in Bullario Cherubini *tomo 3. fol. 160.* quam multi Aucthores habent in compendio, cum sit valde proluxa, proinde & ego solum medullam ipsius præbeo.

591

Paragraphò igitur 2. & 3. statuit Clemens, ut in uno loco v. g. civitate, vel oppido, aut quòvis aliò locò tantum unica Cõfraternitas, & quidem de consensu, litteris testimonialibus expressò, Ordinarii loci erigatur. §. 4. statuit, quòd Religiosi instituentes Confraternitatem solum possint communicare privilegia, & Indulgentias, quæ ipsi Confraternitati, & Ordini sunt propria, non verò ea, quibus gaudent solum per extensionem, & communicationem cum aliis Religionibus: & quidem hæc privilegia debeant communicare ea dicendò in specie, & non in comuni, & sub aliqua forma generali. §. 5. 6. 7. dicitur hæc privilegia debere esse prius examinata ab Episcopo loci adhibitis duobus de Capitulo suæ Ecclesiæ, qui ea pro ratione loci poterit moderari, approbare, & juxta Concilii Tridentini decretum promulganda decernere. §. 8. præcipitur, ut Confraternitas eleëmofynas excipiat solum juxta modum & formam, quam præscripserit Ordinarius, & quidem remotis mensis, pelvibus, & capsis, quæ in Ecclesiis, ac Oratoriis publicè ad hoc exponi solent. Item inhibetur, ne eleëmofynæ oblatae ad res inutiles, aut comestiones Officialium, sed in bonum Ecclesiæ Confraternitatis aggregantis, aut aggregatæ, aut alios pios usus arbitriò ipsius Ordinarii expendantur. §. 9. declaratur, quòd Sacerdotes, qui gaudent privilegiò absolvendi à casibus reservatis, debeant esse approbati tum à suis Superioribus, tum ab Episcopis, nec omnibus omnino casibus, & censuris absolvere, & omnia vota commutare possint: casus autem exceptos, & vota dedi cap. præced. n. 574. Hæc sunt principaliora illius Bullæ.

592

Circa hanc Constitutionem ob exorta quædam dubia emanavit Decretum à S. Congregatione Indulgentiarum 7. Sept. 1607. in sermone italico, quod adducit noster P. Antoninus Bremond.

tom. 8. Bullarii Ordinis tract. De consensu Bullarum tit. 15. q. 1. & P. Hyacinthus Donatus tom. 3. De rerum Regularium praxi tract. 8. Decretum autem continet sequentes declarationes:

1. Possunt Regulares confirmare Confraternitates sine consensu Ordinarii erectas ante dictam Constitutionem Clementis VIII. ut autem aliqua Confraternitas possit erigi in Ecclesiis secularibus, vel Regularibus post Clementem, requiritur consensus Ordinarii litteris testimonialibus expressus, si in illis Ecclesiis non sunt duodecim Religiosi; si autem totidem ibidem reperiantur, consensus Ordinarii non est necessarius.

2. Possunt Confraternitates erigi, etsi non adfit omnimoda distantia requisita à Brevibus Apostolicis, dummodò inter alia requisita concurrat etiam consensus Ordinarii in scripto obtentus. 593

3. Si in pluribus Ecclesiis Regularium vicinis, ubi morantur duodecim Religiosi, institutæ sunt Confraternitates ante emanationem Constitutionis Clementis VIII. possunt nihilominus confirmari servatâ cæteroquin prædictâ Constitutione: similiter si sunt plures erectæ in eodem loco, vel civitate in Ecclesiis Regularium, possunt confirmari, si cæteroquin servetur dicta Constitutio. Ast in uno loco de novo erigi nequeunt plures, exceptâ Confraternitate Ss. Sacramenti, quæ potest erigi in omni Ecclesia Parochiali. 594

4. Dum conceduntur Indulgentiæ personis Regularibus cum revocatione priorum, non revocantur per hoc priores Indulgentiæ illarum Ecclesiis concessæ. Hæc continet dictum Decretum. 595

Modus jam Sodalitatem instituendi est talis: ante omnia parandum est duplex instrumentum publicum juxta Litteras Reverendissimi Generalis mox positas, in quo statuta suprâ c. 2. posita exprimuntur, & quæ R. D. Præses se servare velle in eodem instrumento testari debet. Exhibeo autem formulam usitatam Instrumenti, quæ potiori ex parte desumpta est ex libro vocato Schaffhammer des H. Rosenkrauz: in hac non ponuntur quidem omnia, sed solum digniora statuta Præsidibus dictata; sunt tamen nihilominus & reliqua observanda. En formulam in Germania quidem usitatam, sed conformiter ad dicta in hoc opere correctam. 596

Formula Instrumenti.

In Nomine SS. Trinitatis Patris, & Filii, & Spiritus Sancti, & ad laudem, & gloriam Beatissimæ Dei Genitricis, & Virginis Mariæ.

Instrumentum hoc sit omnibus in publicum testimonium, quod annò

reparatæ salutis — post longam, & maturam deliberationem Admodum Reverendus, ac Doctissimus Dominus loci N. Zelosissimus Parochus, ac tota simul honorata Communitas ex singulari erga Gloriosissimam Virginem Mariam affectu conceperint mente, ac statuerint ad devotionis erga eandem Deiparam incrementum, ad extirpationem in usum deducendorum criminum, ad virtutum augmentum, ad suarum, suæque posteritatis utilitatem animarum, in solamen denique in piacularibus flammis detentorum, Sodalitatem SS. Rosarii in suam Parochialem Ecclesiam introduci permittere: quapropter præfatus Admodum Reverendus D. Parochus nomine totius sibi commissæ Communitatis Admodum Reverendum Patrem N. N. Ven. Conventus N. Ordinis Prædicatorum Priorem suppliciter convenit, ut ipse tot votis expetitam gratiam exhibere, & Confraternitatem SS. Rosarii in sua Ecclesia erigere dignaretur. Huic tam sanctæ petitioni libenter prædictus P. Prior N. N. ipseque cum R. Patre N. N. p. t. Sodalitatis SS. Rosarii direttore (nisi talem sui locum misisset) in hunc finem huc se contulit. R. P. Director datò ex more campanæ signò bodiernâ die, mense, & annò mane horâ v. g. 9. pulpitum conscendit, habitòque de origine, propagatione, dignitate, Indulgentiis, ac privilegiis Confraternitatis sermone, de novo ex Admodum Reverendo D. Parocho quæsivit, an Ipse cum tota sibi subiecta Parochia institutionem hujus Sodalitatis in sua Ecclesia desideret. Cùm verò D. Parochus ad demonstrandam hanc voluntatem libellum supplicem publicè legerit, tum præfatus P. Præses Ipsi D. Parocho sequentia puncta inviolatè observanda proposuit, & prælegit:

1. Quòd in hac Parochiali Ecclesia Sancti N. ad excitandam devotionem, & fervorem, ac pro hujusce concessionis consentanea recognitione erigatur Altare cum Icone S. Dominici flexis genibus de manu Deiparæ coronas orarias accipientis (addit & Chathamet/ etiam S. Catharinam Senensem ; hoc tamen in Litteris Reverendissimi Generalis supra positis non exigitur) depictis pariter 15. Rosarii Mysteriis, quemadmodum jam Altare Sancti N. ad hoc est destinatum.

2. Quòd omnî Dominicâ primâ mensis, sicut & festis B. M. V. de præcepto, principaliter verò in festo SS. Rosarii Dominicâ primâ Octobris, habitò sermone de Rosario instituatur processio debitis cum cæremoniis, Cruce videlicet, vexillis, & statuâ B. M. Virginis. Quòd pariter debeat festum S. Patriarchæ Dominici

4. Augusti debita, & possibili cum reverentia celebrari.

3. Quòd proximò die non impeditò post festa principaliora B. M. V. nempe Annunciationis, Purificationis, Nativitatis, Al.

» Sumptionis habeatur anniversarium, seu sacrum cantatum pro
» piè defunctis Sodalibus SS. Rosarii.

» 4. Quòd hæc Confraternitas semper S. Ordinem Prædicato-
» rum pro suo capite agnoscat, ita ut non solum Ordo liberam ha-
» beat visitandi potestatem, num omnia statuta secundum pro-
» missa ritè observentur; verum etiam, si quando contingeret eun-
» dem S. Ordinem hîc loci Conventum, vel Ecclesiam acquirere,
» quòd tunc hæc Confraternitas in hac Ecclesia desinat, & cum
» omnibus, quòcunque modò ad eam pertinentibus bonis in Eccle-
» siam Ordinis, tanquam propria hæreditas transferatur, prout
» declaravit Gregorius XIII. in Brevi: *Dudum siquidem* 1. Augu-
» sti 1575.

» 5. Quòd si fortè successu temporis S. Ordo Prædicatorum ad
» augendam devotionem, ac dignitatem hujus Confraternitatis
» novi quid statueret, hoc statutum se acceptaturum, & secun-
» dum vires servaturum promittere debeat: quemadmodum jam
» ab aliquo tempore quidam Generalium ordinavit, ut SS. Ro-
» sarium à Fratribus, & Sororibus omnî die Dominicò, & Festo
» publicè, & choraliter oretur.

» 6. Quòd proximè debeat fieri arcula cum tribus seris, & cla-
» vibus, quarum unam habeat Ipse R. D. Præses, reliquas duo
» Officiales, quorum unus erit Secretarius, ut eleëmofynæ in
» eadem arcula sollicitè reponantur, & à tribus præfatis Dominis
» Officialibus custodiantur.

Præscribit hîc *Schatzämter* Præsidibus, ut infra medium an-
num ab erectione Sodalitatis tum à P. Provinciali, tum à P. Prio-
re confirmationem ejusdem petant: sed, ut dicitur brevî, erecta
Confraternitas nullâ eget ampliùs confirmatione.

» Quòd admodum Reverendus D. Parochus, omnesque suc-
» cessores habeant quidem potestatem Alba Confraternitatis con-
» stituendi, in iis nomina, & cognomina Sodalium inscribendi,
» annò tamen inscriptionis in margine notatò, Rosaria, candelas
» rosasque benedicendi, moribundis Absolutionem Generalem
» impertiendi, in summa omnia Confraternitatem concernentia
» peragendi, quæ munus Zelosi Præsidis exegerit, gratis tamen,
» ne ex devotione turpis quæstus, aut simonia proveniat, nisi
» fortè Officiales Sodalitatis Admodum Reverendo D. Præsidi
» pro recognitione, & qualitate laborum annuatim aliquod mode-
» ratum donativum offerant, quemadmodum in quibusdam lo-
»

» cis 10. vel 12. floreni, aut circiter, secundum quod Confrater-
» nitas eleëmofynis abundat, vel eget, donò dari solet.

» Postremò, quòd immediatè duplex instrumentum, in quo
» omnia prædicta puncta, & alia quæque, quæ in erectione conti-
» gerant, continentur, perfici debeat, quorum unum in Con-
» fraternitatis ærario conservari, alterum verò Admodum Reve-
» rendo Patri Priori tradi debeat.

*His igitur propositis, & acceptatis Confraternitas SS. Rosarii
consuetà formà solemniter est instituta, inscriptioni initium datum, Ro-
saria benedicta, ac primà vice Rosarium publicè in eadem Ecclesia
recitatum fuit. Pro hac igitur maxima gratia S. Ordini Prædicato-
rum pro nobis, nostrisque Successoribus gratias agimus, volumus,
ac promittimus nos omnia anteposita statuta, seu ordinationes hujus
Confraternitatis imposterum semper omnibus viribus servaturos. In
quorum fidem appositis sigillis nostris nos propria manu subscripsimus.*

597

» Perfeòdò duplici instrumentò P. Prior (si solus eam nolit eri-
» gere) unà cum P. Concionatore, à Patribus à consilio electo, ad
» locum erigendæ Sodalitatis se conferet, vel hunc sui locò, pote-
» state tamen litteris concessa, mittet, quarum formulam ex P. Ja-
» finski submitto, quam, ut ait in *Summario Ordinationum* verbò
» *Rosarium*, Capitulum Generale Venetiis 1592. præscripsit.

Forma litterarum institutionis Confraternitatũ SS. Rosarii, & Nominis Jesu.

» Nos Frater N. de N. Prior Conventus S. N. Ordinis Prædica-
» torum dilecto Filio Ven. P. F. N. de N. ejusdem Ord-
» nis in Domino salutem.

» Requisiti instanter fuimus, ut societatem SS. Rosarii (vel
» SS. Nominis Jesu) in Ecclesia Sancti N. Terræ, vel loci N.
» diœcesis N. erigere, plantare, & instituere vellemus: Nos autem
» eorum supplicationibus Nobis porrectis inclinati, & informati,
» quòd dicta Terra, vel Locus N. distet per duo milliaria circiter
» ab alia habente dictã Societatem (vel Societates) jam legitimè
» erectam (vel erectas) devotionem ipsorum commendantes tibi
» Ven. P. F. præfato, his Nostris nomine Reverendiss. Magistri
» Ord. nostri committimus, ut ejusdem authoritate, tibi hãc vice
» tantum specialiter collatã, dictam Sodalitatem SS. Rosarii, à
» BB. P. N. & Patriarcha Dominico adinventam, (vel SS. No-
» minis Dei, juxta Bullam fel. record. Pii Papæ IV. & V. contra
» blas-

„ blasphemos, & perjuros per nostri Ordinis Patres repertam) in
 „ prædicta Ecclesia N. Terræ, vel Loci N. mediâ prædicatione in-
 „ stituas, plantes, & erigas, pium hunc orandi modum explices,
 „ & suadeas, omnes utriusque sexûs personas in eam ingredi de-
 „ votè petentes recipias, & in libro ad hoc deputato scribas, Ro-
 „ saria benedicas, Mysteria exponas, omnia denique & singula
 „ facias (gratis tamen & solò Dei amore) quæ per nostri Ordini-
 „ nis Fratres in nostris Ecclesiis ad id deputatos, fieri debent, &
 „ possunt: poterisque alium idoneum Sacerdotem ad id deputare,
 „ super Societate, vel Societates, à te erecta, vel erectas, cum fa-
 „ cultate scribendi, benedicendi, & recipiendi Confratres. Quos
 „ admonebis, quòd si contigerit aliquando Fratres nostros Eccle-
 „ siam habere in dicta Terra, vel Loco N. aut in ejus districtu cir-
 „ citer duo milliaria, ipsò factò absque alia declaratione, ad no-
 „ stram Ecclesiam ipsa Societas (vel ipsæ Societates, si ambæ insti-
 „ tuantur) cum omnibus bonis suis spiritualibus, & temporali-
 „ bus statim devolvetur (vel devolventur) tenebunturque se rege-
 „ re, & gubernare juxta Capitula, Ordinationes, & statuta Socie-
 „ tatum SS. Rosarii, & Nominis Dei, in nostra Ecclesia S. Ma-
 „ riæ super Minervam Romæ erectarum. Debebunt ulterius,
 „ quàmprimùm poterunt Romam mittere ad Reverendiss. Patrè
 „ Generalem nostrum, vel ejus Vicarium, pro confirmatione
 „ dictæ Societatis ad perpetuam rei memoriam. In Nomine Pa-
 „ tris, & Filii, & Spiritus Sancti, Amen. In quorum fidem his si-
 „ gillò nostri Conventûs S. N. munitis, manu propria subscripsi-
 „ mus. Dat: N. die, mensis, anni.

Adverte hic obiter, formam hanc esse compositam conformi- 598
 ter ad antiqua statuta, jam autem, dum duo milliaria ad distan-
 tiam requiruntur, addendum erit, *italica*, & de petitione Confir-
 mationis nulla debet mentio inferi: item Societas SS. Nominis
 Jesu erigi debet juxta Bullam Pauli V. & non Pii IV. & V. ut di-
 cetur n. 706. & 707.

Hisce vel similibus litteris instructus P. Concionator, habitò 599
 de origine, propagatione, statutis, Indulgentiis, & Privilegiis Con-
 fraternitatis SS. Rosarii sermone, vocatò ad Sodalitatis Altare D.
 Parocho, aut futuro Præsidi, poterit ad erectionis actum hòc mo-
 dò transire.

„ Cùm ergo in Christo Dilectissimi, Almam SS. Rosarii Con-
 „ fraternitatem in hac vestra Ecclesia habere firmiter statueritis,
 „ prudenter pro ejusdem erectione Ordinem nostrum suppliciter

„ convenistis, utpote quæ à Fundatore nostro S. P. Dominico fuit
 „ primum in orbem introducãta, nobisque suis filiis in modum hæ-
 „ reditatis consignata. Huic igitur vestro dignissimo petito Re-
 „ verendiss. noster P. Magister Generalis lubens annuit, ac benig-
 „ nè indulgit, ut ad vestrum solatium dicta Confraternitas in hac
 „ Ecclesia erigeretur, quemadmodum litteræ, quas ad honoratam
 „ hanc Communitatem transmisit, faciunt testatum, in quibus
 „ ordinat, ut aliquis nostrum hanc Sodalitatem ad vestrum vo-
 „ tum hîc loci erigat. *Non esset inconveniens, si etiam litteræ Reve-
 „ rendissimi in vulgare idioma traductæ legerentur.*

„ Quoniam verò Admodum Reverendus P. Prior, ad erigen-
 „ dam Sodalitatem, prout desideraverat, huc concedere non po-
 „ tuerit, sui me locò ablegavit, mihi que potestatem eandem eri-
 „ gendi commisit, quam in hisce litteris expressit. *Et hæc debent
 „ publicè legi.*

600 Secundum Schaffammer/ ut videre est in posito Instrumento,
 Concionator de sincera, & non revocata voluntate Sodalitatem
 habendi quæret, & puncta in Instrumento expressa imposterum
 servanda proponet, & interrogabit, num ista servare, & accepta-
 re velint; præsertim, prout fuit ordinatum in Capitulo Generali
 Vallisoleti 1605. Communitati prædicendum est, Sodalitatem,
 si in hoc, vel vicino loco Ordo successu temporis Ecclesiam acqui-
 siturus esset, in eam Ecclesiam cum omnibus bonis tam spiritualibus,
 quàm temporalibus transferendam, debétque Communitas,
 seu Parochus in vice ipsius appromittere, quod tunc nolint refragari,
 sed potiùs omnia velint tradere. Hæc omnia breviter sic poterunt proponi:

„ Priusquam verò hanc Sodalitatem instituam, constare mi-
 „ hi debet de vestra sincera, & adhuc perseveranti, Sodalitatem in
 „ præsentî Ecclesia habendi, voluntate. Desideratis ergo etiam-
 „ num, quòd erectio hujus Sodalitatis fiat? *Ad contestandam
 „ hanc voluntatem D. Parochus libellum supplicem legat, ut præscribit
 „ Schaffammer vel aliud signum consensus edat.*

„ Scire autem vos convenit, quòd Sodalitas hæc cum onere a-
 „ liqua puncta, & obligationes acceptandi, & servandi institua-
 „ tur, de quibus solùm potiora affero. Hæc ergo Sodalitas pro
 „ suo Superiore agnoscere, & revereri debet Reverendissimum
 „ nostrum M. Generalem, & statuta, seu ordinationes Societatis
 „ SS. Rosarii Romæ in Conventu nostro S. Mariæ super Miner-
 „ vam erectæ servare. Et primò quidem omnî Dominicâ primâ

mensis, sicut & festis B. M. V. Processionem publicam ex hac Ecclesia ab Altari SS. Rosarii instituere oportebit, & 4. Augusti festum S. P. Dominici possibili devotione celebrare.

Secundò, Post 4. festa B. M. V. nempe Annuntiationis, Purificationis, Nativitatis, & Assumptionis die non impediriò quotannis pro piè defunctis Sodalibus anniversarium ad Altare SS. Rosarii erit celebrandum.

Tertiò, si Reverendissimi Generales novi aliquid adhuc statuerent, statutum hoc novum debita cum veneratione acceptandum erit, quemadmodum quidam ordinârunt, ut Dominicis primis mensium, & festis B. M. V. Rosarium publicè, & choraliter recitetur.

Quartò, quoniam Sodalitas hæc Ordini nostro subiacebit, si eidem Ordini eandem visitare, & de observantia statutorum indagare placuerit, eandem visitationem admittere, & ordinationes tunc faciendas acceptare, & observare tenebimini.

Quintò, eleemosynæ sub tribus clavibus servabuntur.

Sextò demum, si quando contingeret, ut Ordo noster hic loci, aut in distantia duorum milliarium Italicorum Conventum, vel Ecclesiã nancisceretur, Sodalitas hæc eò ipsò, absque alia declaratione habet desinere, eadèmq; in Ecclesiam nostram cum omnibus tam spiritualibus, quàm temporalibus bonis transferetur, quæ sine ulla tergiversatione nobis tradenda erunt. Quæ omnia modò oretenus acceptare non sufficit, sed oportet hanc acceptationem in perenne monumentum litteris obligatoriis duplicibûs, propriâ manu subscriptis, consignare, quarum unæ hic loci servabuntur, alteræ verò Conventui nostro tradentur. *Petro rochus signum aliquod acceptationis edet.*

P. Venturini ait, adui institutionis præmittendas esse non nullas preces, nempe Hymnum: *Veni Creator Spiritus*, Antiphonas *Veni S. Spiritus, reple tuorum corda fidelium &c.* item *Sub tuum præsidium &c.* Et *Pie Pater Dominice tuorum memor operum, si a coram Summo Iudice pro tuo cætu pauperum*, cum versiculis, & orationibus respondentibus, & suprâ c. 2. reg. 9 n. 67. notatis, & has easdem preces ante 100. annos orari, vel à musicis decantari in Germania fuisse solitas, constat ex P. Fossæo lib. 1. disc. 5. c. 2. n. 3. jam tamen cæremonia hæc, cum S. Augustinus eam non præscribat, in Germania non servatur, & sic videtur esse solum ad libitum. Quod si quem istæ preces delectarent, dicere posset: *Cum igitur ex parte humana nihil amplius desit, à supremo Numine etiam auxilium, ac lu-*

men imploremus, quò, quæ nobis agenda sunt, agnoscamus: hinc sequentes preces omni devotione dicemus. Sequitur ipsa institutio.

602

Hæc autem institutio Sodalitatis essentialiter consistit in his verbis: *Ego instituo Sodalitatem SS. Rosarii in hac Ecclesia*, nam sine his verbis Sodalitas non institueretur. Reverendissimus enim M. Generalis non erigit Sodalitatem, sed solum in suis litteris concedit licentiam erigendi, ait quippe: *Nos igitur vestris votis, & piis petitionibus inclinati, dictam Confraternitatem, sic ut præfertur, instituendi, auctoritate Apostolicâ nobis concessâ, tenore præsentium licentiam concedimus, & facultatem; accedente tamen assensu Ordinarii loci, ac Prioris vicinioris Conventûs, seu loci Ordinis nostri, ac mediâ prædicatione alicujus Patris ejusdem Ordinis Nostri per suum Superiorem destinandi.* Pater Prior etiam mittendò sui locò P. Concionatorem, ipsum solum ad hunc erectionis actum destinat; solum ergo institutio dictis verbis perficitur. Non tamen nudè & prout jacent, proferuntur, sed quibusdam aliis verbis conjunguntur, & quasi ornantur, ut iis competens quædam erectionis formula constituatur. Formula hæc, quam tradunt P. Venturini, & Fossæus, in substantia coincidit cum ea, quam exhibet Schagstamer/ posterior tamen mihi nihilominus præ altera placet, quam ideo appono:

Formula Institutionis.

» Quapropter ego F. N. N. S. Ordinis Prædicatorum in nomi-
 » ne Reverendissimi Patris SS. Theologiæ Professoris, ac totius
 » Ordinis Prædicatorum Magistri Generalis, factâque mihi po-
 » testate ab Admodùm Reverendo P. N. N. Ordinis Prædicatorum
 » p. t. Priore Conventûs N. ad laudem & gloriam SS. Trinitatis,
 » ad majorem pariter honorem Gloriosissimæ Virginis Mariæ, ac
 » S. Patris, & Patriarchæ Dominici hujus Sodalitatis Auctoris,
 » omniumque Sanctorum, instituo in hac Ecclesia, in Altari N.
 » antiquissimam, ac veram Confraternitatem Jesu, & Mariæ sub
 » titulo SS. Rosarii, vel Psalterii Beatissimæ Virginis Mariæ Do-
 » minæ nostræ, cum omnibus à Sede Apostolica concessis Bullis,
 » in iisque contentis privilegiis, immunitatibus, Indulgentiis, ac
 » gratiis, ita ut, quamdiu mundus steterit, & hæc Parochialis Ec-
 » clesia N. apud veram Religionem permanerit, hæc Confrater-
 » nitas ad singulare solatium Parochiæ hujus, ad emendationem
 » morum, extirpationem vitiorum, & ad æternæ salutis consec-
 » rationem, instituta permaneat. In nomine Patris, & Filii, & spi-
 » ritus Sancti, Amen. *Clausulam hanc: quamdiu Ecclesia hæc apud*
 » veram Religionem permanerit, alii Auctores non apponunt.

Si fuerit electus etiam Protector Sodalitatis, qui solet esse Dominus loci, & talis per totam suam vitam manet, (licet ubique talem instituendi non sit consuetudo) subjungat Prædicator: *Ut autem hæc modò fundata Sodalitas eò amplius accrescat, omniàque ad ipsius incrementum conducentia possibili modò conseruentur, ab omnibus molestiis, & injuriis defendatur, jure optimò in gratiosissimum, ac fervidum Protectorem electus est N. N. cui eandem Sodalitatem impensè commendamus.*

Deputo pariter in forma consueta cum omnibus juribus, & Privilegiis in Patrem spiritualem, & Præsidem hujus Confraternitatis Admodum Reverendum Dominum p. t. hujus Parochialis Ecclesiæ Parochum, ac in futurum quemcunque pro tempore legitime institutum Successorem, seu Parochum, ut ipse hujus tam sancti instituti, quod ipsi committitur, & commendatur, ut par est, curam gerat. Si Sodalitas instituatur in Ecclesia Regularium, parochi locò dicatur Admodum Reverendus P. qui à suis Superioribus fuerit in Præsidem hujus Societatis institutus.

Si tempus admitteret, possent etiam Officiales eligi, & promulgari, inquit Schaffner/ commodius tamen aliò tempore vel antea, vel post hoc ipsum fiet.

Gratulor jam, concludit Concionator, omnibus ad Parochiam hanc spectantibus ad hanc SS. Rosarii Confraternitatem: exopto pariter, ut devoti Confratres, ac Conforores suam aliquando promeritam mercedem, id est æternam beatitudinem consequantur, in qua omnibus cum Regio Psalte canere licebit: *Ecce! quàm bonum, & quàm jucundum habitare fratres in unum! quod nobis æternus Dei Filius per intercessionem suæ SS. Matris, ac Sodalitatis SS. Rosarii Regine concedere dignetur. Amen.*

Benedicuntur deinde Rosaria, & P. Venturini ait, Concionatorum debere permittere dici 3. *Pater*, & *Ave*, primum pro Reverendissimo P. Generali, secundum pro se ipso, tertium pro Confraternitate. Iste tamen mos poterit esse in Italia, in Germania verò recitatur choraliter Rosarium, quod poterit ad positam intentionem orari. Promulgantur postea Indulgentiæ pro die inscriptionis concessæ; sicut & concessæ Processionem associantibus plenariæ, sed inscriptis jam, & S. Communionem refectis: 7. verò annorum non inscriptis, si institutio Sodalitatis, sicut & processio, prout etiam decet, in aliqua Dominica prima mensis peragatur.

Datur initium inscriptioni, & Concionator in Albo scribat sequentia: *Ego Fr. N. N. auctoritate mihi hac in parte à Superioribus*

ribus meis commissâ, hos inscriptos, & impofterum per Præsidentem hujus Fraternalitatis inscribendos recipio, & adscribo in Confratres, & Sorores Rosarii B. M. V. In nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti, Amen. Et inscribat ipse unum vel alterum, quorum nomina secundum ordinationem quorundam Generalium ipse secum accipiat, & in sui Conventûs Albo notet, tali die, mense, & annò erectam esse Sodalitatem SS. Rosarii in loco N. in cujus majorem fidem nomina secum accepta apponet, ut Fraternalitas illa filialis, ut loquitur P. Andreas Coppenstein, qui è Societate Jesu ad ordinem nostrum transiit, lib. 1. c. 2. hoc signò assuescat Matrem, unde descendit, ac dependet, agnoscere.

- 606 Canticum: *Te Deum* laudamus intonari poterit à Concionatore finitò sermone, vel verò finitò Sacro Majori (quod dici poterit de B. M. V. Officiò tamen Divinò illius diei servatò; nullibi enim præscribitur, ut eò die etiam Officium de B. V. dicatur) & Processione, si statim mane ordinatur; quæ tamen etiam transferri potest in aliam horam pomeridianam, præsertim si debeat longius, & per Civitatem duci. Post Canticum: *Te Deum* dicitur sequens versus, & Oratio:

V. Salvos fac servos tuos, & ancillas tuas.

R. Deus meus sperantes in te.

Oremus.

Defende, quæsumus, Domine B. Mariâ semper Virgine intercedente istam ab omni adversitate familiam, & totò corde tibi prostratam ab omnium hostium propitiis tuere clementer insidiis. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

P. Venturini tomo 1. disc. 17. § 2. addit etiam duas Collectas nempe: *Actiones nostras &c.* & : *Agimus tibi gratias &c.* quæ tamen cujusque liberæ devotioni relinquuntur.

- 607 Postremò se Parochus, & Concionator instituens Sodalitatem, aut P. Prior propriâ manu in utroque Instrumento subscribant, sigilla apponant, unumque Instrumentum secum ad Conventum deferant, alterò in Parochia unâ cum litteris institutionis Reverendissimi Generalis relicto.

- 608 Olim secundum diversas Ordinationes novus Præsides debet confirmatione erectionis Sodalitatis intra Italiâ petere ab ipso Reverendissimo Generali, ultra montes à P. Provinciali, à quo fuit illa obtenta. Ordinationes tamen hæ, prout informatus sum, jam sunt sublata, unde erecta Sodalitas nullâ amplius confirmatione eget.

Quæres pro coronide hujus S. quisnam propriè in erectione Sodalitatis instituat in Præsidentem, seu cui conferatur facultas inscribendi, & dandi Absolutionem Generalem? 609

Respondeo, ille solum constituitur Præsides, qui in litteris erectionis Reverendissimi Generalis fuit denominatus: in Parochiis autem denominari solet tantum D. Parochus, in Domibus Regularium unicus Pater, qui nempe à suis Superioribus in Præsidentem fuit institutus.

Dum Sodalitas instituitur in loco, ubi jam erat erecta immediate per Breve Apostolicum, erunt sequentia observanda: primò Indulgentiæ priores desinunt per erectionem Sodalitatis nostræ, in qua communicantur aliæ, ut jam fuit dictum n. 338. Secundò, eo in loco debet formari novum Album Sodalitatis novæ, in quo iterum describi debet, qui novarum Indulgentiarum particeps fieri desiderat, etsi jam fuisset in priori scriptus, prout in simili casu de his novum Præsidentem monere jussus fui. 610

Demum sciendum pro consolatione, & quiete animorum Innocentium XI. in Brevis: *Exponi nobis* 15. Junii 1679. item in fine suæ Bullæ: *Nuper* annò 1679. die 31. Julii omnes defectus, qui ante Bullam hanc fortè in erectionibus Confraternitatum irrepserant, supplèssè. 611

§. IV.

De consequentibus erectione Confraternitatis.

Fundatà Confraternitate non potest aliquis ex Ordine nostro de jure accedere ad electionem Officialium, nec quamcunque functionem ex autoritate eo in loco exercere, ut declaravit S. Congregatio 13. Maii 1629. quam refert P. Cavalieri. 612

Quæres 1. an destructò Altari SS. Rosarii, vel planè destructa Ecclesiâ, & Capellâ cesset Sodalitas? 613

Respondeo mihi videri probabilius, quòd, si manente Ecclesiâ, destruatür solum Altare, aut etiam tota Ecclesiâ destruatür, ita tamen, ut postea iterum in eodem loco, aut vicino reedificentur, non cesset Sodalitas; quòd si verò etiam manente Ecclesiâ amplius Altare SS. Rosarii non ædificaretur, ut casu quò veniret Ecclesiâ in manus hæreticorum, tunc Sodalitas cesset, id est, cessent Indulgentiæ in Ecclesiâ obtinendæ, potestas inscribendi, & benedicendi; Sodales tamen in eadem antè scripti manerent adhuc Sodales, & membra Sodalitatis per mundum propagatæ.

Ratio primæ partis est, quia Ecclesiâ iterum reedificata (idem

est de Altari) moraliter censetur eadem cum priori, & eadem obtinet privilegia, jura, & possessiones, quàmvis de Indulgentiis dubitet *de Lugo*, ut dictum fuit n. 469. Sodalitates autem important jura, & privilegia: ergo illa manebunt, & illarum Indulgentiæ, quia accessorium sequitur principale. Secundæ partis ratio est per se clara, quia confraternitas erigitur in Ecclesia, & in certo Altari, ergo illis destructis, destruitur & Sodalitas: Si ergo Ecclesia iterum ab hæreticis rediret ad Catholicos, deberet de novo Sodalitas in eadē erigi, & præsertim si primitus in illa instituta fuisset cum clausula, ut perseveret: *usque dū Ecclesia in manibus remanserit Catholicorum*. Ratio tertiæ partis est, quia per inscriptionem homo efficitur Confrater, aut Sodalis omnium reliquorum Sodalium per orbem dispersorum: sive ergo ille locus pereat, in quo receptus fuit in membrum hujus Sodalitatis per orbem propagatæ, sive non, manebit nihilominus Confrater reliquorum Sodalium, prout supra c. 6. n. 194. dictum fuit de casu, quo Alba Sodalitatis comburentur.

614 Quæres 2. an possit Sodalitas transferri de uno Altari ad aliud, seu an possit Altare SS. Rosarii destrui in uno Ecclesiæ loco, & aliud in alio loco erigi?

R. affirmativè; quia alterum Altare censetur moraliter idem cum priori, sicut dictum fuit de Ecclesia de novo ædificata, & non videtur magna esse disparitas, aut varietas inter Altare pristinū, & erectum in eodem loco, ac inter Altare pristinum, & erectum in alio loco vicino. 2dò, quia Sodalitas principaliter erigitur in Ecclesia, & est per accidens, quòd hoc numerò Altare pro illa deputetur; ad mutationem autem accidentis non variatur substantia: ex quo etiam manifestè sequitur, quòd Sodalitas non possit propriâ authoritate de una Ecclesia in aliam transferri, prout jam fuit dictum n. 53. Tertiò, in erectione Sodalitatis fuit liberum Parocho determinare Altare pro Capella SS. Rosarii: ergo & liberum erit in eadem Capella Sodalitatem conservare; generatio enim, & conservatio rei habent se æqualiter, & pertinent ad eandem potentiam.

615 Quæres 3. an, si Ordo Prædicatorum desereret Ecclesiam à loco dilcedendò, in eadem desineret Sodalitas?

Affirmo eam desinere, sicut desinerent aliæ Indulgentiæ v. g. Altaris Privilegiati: nam in Conventibus, & Residentiis, vel Vicariatibus nostris Sodalitas non est annexa Ecclesiis, sed Ordini, unde sicut introducendò Ordine in Ecclesiam introducitur Sodalitas, ita

ed amoris amovetur. Quòd si igitur in tali relicta Ecclesia Sodalitas desideraretur, deberet postea erigi ab Ordine, sicut erigi solet in aliis Ecclesiis extraneis.

Tandem notum debet facere Prior Patri Socio, seu Assistenti Reverendissimi M. Generalis, quò annò, mense, die, item in qua Ecclesia, cujus Diœcesis erecta fuerit Sodalitas, ut ipse totum hoc, prout moris est, Romæ possit in deputato libro registrare, seu ad perpetuum monumentum notare.

§. V.

Quomodo erectæ Confraternitates, earumque Rectores & Administratores subjiçiantur locorum Ordinariis?

Quòd Confraternitates erectæ in Ecclesiis sæcularibus sint unà cum suis Rectoribus, Officialibus & bonorum Administratoribus subiectæ Ordinariis, est extra dubium. Quomodo ab iis dependeat electio Officialium, dictum fuit n. 63. Quòd in his Ecclesiis erigi non possint sine eorum consensu, dictum fuit n. 592.

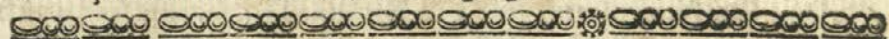
Quoad administrationem bonorum statuit Concilium Tridentinum sess. 22. c. 9. quòd Administratores tam Ecclesiastici, quàm laici cujusvis Confraternitatis singulis annis teneantur reddere rationem administrationis Ordinario: quod de Confraternitate Rosariana specialiter declaravit S. Congregatio apud Joan. Gallemart in dictum Concilii locum, ubi, *Congregatio, inquit, censuit per Administratores Confraternitatis Rosarii rationem singulis annis, statim temporibus reddendam esse ad id deputatis, & cum his etiam Episcopum, seu ejus Vicarium adhibendum esse.*

Possunt etiam Episcopi, tanquàm Sedis Apostolicæ delegati, Confraternitates sæculares in Ecclesiis Regularium exemptorum erectas visitare in casibus à jure expressis, scilicet in Clementinis lib. 3. tit. *De religiosis Domibus cap. Quia contingit*, nempe ob negligentiam, vel dilapidationem bonorum, vel ob hujus verisimilem præsumptionem. Ita Concil. Trident. sess. 22. c. 8. Item possunt illos Regulares, & bonorum administratores ad reddenda computa compellere, etiamsi Confraternitates forent in Regum ditionibus: excipiuntur tamen, quæ expressè reperiuntur sub Regum protectione, ut ait declaratum à S. Congregatione Gallemart ad dictum cap. 8. Concil. Tridentini, & consentiunt Doctores; Donatus tamen noster tomò 3. *De verum Regularium praxi tract. 8. q. 31. n. 3.* docet ex declaratione S. Congregationis Episcopos non posse visitare Altaria Confraternitatum apud Regulares, quia visitarentur

304. *Caput XV. Quænam in erectione Confraternitatis*
tur ipsi Regulares. Videatur Passerinus noster *De statibus* tom. 3.
q. 189. art. 10. n. 1010. Item *De Indulgentiis* q. 103. n. 819. &c.

620 *Generatim autem de Confraternitatibus docet idem Donatus*
ibidem q. 16. n. 4. quod nullum novum statutum possint facere sine
consensu Episcopi; benè tamen, si nova statuta sint solum declarativa præcedentium. Generales tamen nostri possunt condere nova statuta pro Confraternitate Rosarii, ut dictum fuit n. 26. & 72.

621 *Idem ibidem* q. 28. docet ex declaratione S. Congregationis non posse Ordinarios compellere Confraternitates ad Processiones, nisi esset consuetudo compellendi. Debent autem in Processione antecedere Confraternitates Regulares, ut hi subsequantur, ut decidit apud eundem Donatum Congregatio.

CAPUT XV.

Quænam in erectione Confraternitatis
Rosariæ communicentur Indulgentiæ, &
Privilegia.

Hucusque locuti sumus de Indulgentiis, & Privilegiis Confraternitatis, prout est in Ecclesiis nostris: cum autem in erectione ejusdem in alia Ecclesia extranea communicentur Indulgentiæ, & Privilegia, jam, quænam tunc communicentur, explicabimus.

REGULA I.

Omnes Indulgentiæ, & Privilegia directè Confraternitati concessa, non verò Ordini Prædicatorum propria, communicantur Sodalitatibus ab Ordine erectis.

622 **N**otandum, quod Ordo noster Prædicatorum duplicis generis habeat Privilegia, & Indulgentias, alias vñ Confraternitatis, alias vñ Ordinis, ex quibus aliæ iterum sunt propriæ, aliæ aliis Ordinibus communes: quales hæc sint, facillè intelligi potest: si enim Ordo hanc Sodalitatem, velut suam hæreditatem non possideret, adhuc tamen quibusdam privilegiis, gratis, & Indulgentiis gauderet, & hæc sunt Ordini propria, & aliis communicari non possunt, ut declaravit Clemens VIII. prout vidimus n. 591. non enim in erectione Sodalitatis instituitur Ordo, sed ipsa Sodalitas.

Communicantur verò omnia ipsi Sodalitati annexa, quod Magistri Generales in Litteris Patentibus institutionis apertè declarant, dum dicunt: *Eàmque Confraternitatem, atque omnes utriusque sexûs Christi fideles in eadem recipiendos cum gratiis, & Indulgentiis sibi à Romanis Pontificibus concessis, prout aliæ consimiles Confraternitates in Ecclesiis nostri Ordinis institutæ potiuntur, recipimus, & admittimus in vita pariter, & in morte.*

REGULA II.

Sodalitas erecta ab Ordine Prædicatorum habet 623
omnes Indulgentias præter Indulgentias Altaris Privilegiati SS. Rosarii, & Rosariis benedictis annexas.

Totum apertè sequitur ex regula 1. Statuit insuper Innocentius XI. in Bulla: *Nuper* c. 1. omnes Indulgentias in Bulla hac contentas esse omnibus Confraternitatibus in quocunque loco existentibus communes, & quas insuper concessit Benedictus XIII. reddidit eodem modò omnibus communes; excepit tamen Indulgentias Altaris Privilegiati, quas voluit esse tantùm in Ecclesiis nostris, prout dictum fuit n. 547. Voluit præterea idem Pontifex, ut ille, qui apud se gestaverit Rosarium à Sacerdote Ordinis nostri, & non ab alio, benedictum, habeat 200. annorum Indulgentias, item ad quodlibet granum 100. dierum, ut dictum fuit n. 500. & n. 556. igitur Rosaria seu Coronæ benedictæ à Præsidibus Sodalitatis extra Ordinē nostrum nullas habent Indulgentias, benè tamen benedictionis virtutem, supra c. 5. §. 1. explicatam.

REGULA III.

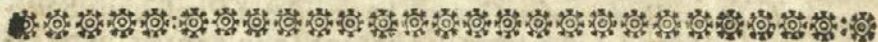
Privilegia omnia, & facultates comunicantur Præ- 624
sidibus, quas habent Patres Ordinis Prædicatorum, excepta solum facultate legendi Missam Votivam SS. Rosarii, absolvendi à casibus reservatis, comutandi vota, & cum certo affectu Rosaria benedicens: nec datur Regularibus Dominicis primis mensium Processionem intra limites Parochiarum duccendi privilegium.

ITa in Litteris Patentibus institutionis loquuntur Generales: *Cujus, inquit, Societatis, & Capellæ Capellanum deputamus NN. qui nomina, & cognomina omnium Christi fidelium in eandem Societatem ingredi, & devotè recipi petentium, in libro ad hoc specialiter deputato possit scribere, Psalteria, seu coronas benedicere, SS. Rosa-*

rui Myſteria reverenter exponere, ac omnia, & ſingula facere, quæ Fratres noſtri in Eccleſijs noſtris ad hoc deputati facere poſſunt, & rectè conſueverunt.

625 De facultate legendi Miſſam Votivam dictum fuit jam ſuprà n. 532. & 533. & de facultate benedicendi Roſaria dictum fuit n. præcedenti: de his, ſed ſpecialiter de facultate abſolvendi, & commutandi vota definiit iterum idem Congregatio Episcop. 13. Maij 1603. apud Gavantum in Manuali Episcop. verbò *Confraternitates verbis ſequentibus, Facultates conſeſſæ Dominicanis pro Societate Roſarii locum non habent in Societatibus ejuſdem extra eorum Eccleſias.* Unde etſi hæc abſolvendi facultas non fuiſſet nobis à Clemente XII. probabiliter ſublata; minimè tamen ſe ad extraneos Præſides extendiſſet; hinc erravit P. Studer, dum 3. p. c. 12. n. 5. ſcripſit, quòd hæc facultas poſſit aliis communicari.

626 Propter hanc eandem declarationem aſſero, Regularibus alijs non communicari privilegium Dominicis primis menſium ducendi proceſſionem intra limites Parochiarum ſine Parochorum licentia, ſed ab eis ſervanda eſt declaratio n. 561. poſitâ. Dominicâ tamen primâ Octobris, ſeu feſto Principali SS. Roſarii, cum per univerſum orbem ex conſuetudine univerſaliter receptâ Proceſſio longius per urbes inſtituatur, ſine ſcandalo, & populi offenſione non prohiberetur intra limites Parochiarum ingreſſus.

CAPUT XVI.

De facultate ſubdelegandi poteſtatem in Præſide.

Uæ in hoc capite afferam, erant mihi in loco debito reſoluta.

627 Supponendum primò, quòd nulla facultas Roſariana poſſit delegari non Sacerdoti, aut non Confeſſario; hinc Sæcularis, Religioſus Converſus, aut Clericus, Sacerdos non Confeſſarius nequit benedicere Roſaria, candelas, roſas, nec impertiri Abſolutionem Generalem. Hoc conforme eſt dictis ſuprà n. 189. & 195. ubi multis, debere nomina Sodalium à Sacerdote Confeſſario habente ad id auctoritatem immediatè

tè in librum scribi, ostendi. Et hoc vel maximè ex facto Reverendissimi Generalis nostri Patris Thomæ Turci, quod se legisse Vir quidam doctissimus mihi affirmavit, concluditur, qui in sua visitatione Religiosos cujusdam Italiæ Conventus gravissimè reprehendit, eò quòd permiserint indebità manu Sodales Albo Confraternitatis inscribi, declarans eos sic inscriptos Indulgentiis, cæterisque gratis minimè potiri. Quando ergo Præses ipse est impeditus, neque alteri Sacerdoti Confessario vices suas committere potest, poterit interim sæcularis Sodalium nomina scribere in charta separata, quæ postea Præses statim eòdem die transferat immediatè in Album, ut novi Sodales Indulgentias, pro die inscriptionis concessas, possint percipere secundum dicta c. 6. reg. 8. n. 212.

Supponendum 2. quòd nulla facultas delegari possit Sacerdoti confessario, si ipse non sit Sodalitatis membrum; inconveniens siquidem est, quòd aliquis alios in Sodalitatem suscipiat, in qua ipse solus nondum existit. Ergo delegatus sit *Sacerdos, confessarius, Sodalis Rosarianus.* 628

Supponendum 3. posse solùm delegari facultatem inscribendi, & absolvendi generaliter moribundos, non verò facultatem Rosaria, Candelas, Rosas benedicendi; nam facultatem benedicendi vix unquam est delegandi necessitas, cum ad hoc solus Præses sufficiat, utpote ad quem res benedicendæ possunt afferri: hinc Reverendissimi Generales in suis litteris patentibus, mox ponendis, dant licentiam solùm præcedentes facultates, non verò postremam, delegandi. Delegatus potest etiam generaliter absolvere moribundum, qui petit in Sodalitatem recipi, prout explicui n. 174. 629

Supponendum 4. Delegatos retinere sibi commissam facultatem, quousque eis necessaria est ad effectum, ad quem erat commissa. 630

Quæres jam primò, an PP. Priores Conventuum Ordinis nostri possint alicui Sacerdoti delegare facultatem, dandi Absolutionem Generalem? 631

Respondeo: hanc solam possunt cuilibet Sacerdoti extraneo delegare, ut ille Absolutionem Generalem impertiatur moribundis in absentia alterius, qui hac autoritate est de jure præditus, ne Sodales sine hoc solatio decedant. Hinc videtur Prior habere autoritatem ordinariam. Alias tamen facultates, puta inscribendi, & benedicendi, aliis extraneis delegare non potest, cum domestici ad hæc peragenda sufficiant. Quinam autem ex aliis inferi-

inferioribus Patribus, & quas facultates habeant sibi delegatas dictum fuit ex mente Reverendissimi P. M. Generalis Antonij de Monroij supra n. 146. & 195.

632 Quæres 2. an Præsides extranei, cùm sæpè ad omnia non sufficiant, possint vices suas aliis Sacerdotibus committere?

R. Se solis non possunt; nam delegatus non potest propriâ authoritate delegare cap. *Cùm causam* 62. de Appell. lib. 1. §. 1. & lib. 3. ff. *De offic. ejus, cui mandata est jurisdictio*. Præsides autem tam Sæculares, quàm Regulares nullam circa Sodalitatem Rosarianam habent facultatem ordinariam, sed solum ab Ordine nostro delegatam: igitur nec ulterius aliquam propriâ authoritate possunt delegare. Cùm tamen sæpè impedimenta occurrant, ut omnia soli Præsides peragere nequeant, hinc Reverendissimi Generales nostri, authoritate Apostolicâ muniti per litteras patentes eis licentiam vices suas quibusdam aliis committendi concedunt, quæ se etiam ad omnem extendit posteritatem, quales ipse jam pro quibusdam à moderno Reverendissimo P. M. Generali impetravi. Ita autem illæ sonabant:

633 *Nos Fr. Thomas Ripoll S. Theologiæ Professor, ac totius Ordinis Prædicatorum humilis Magister Generalis, & Servus. Omnibus præsentibus inspecturis salutem in Domino sempiternam.*

Quandoquidem Ordinarius Capellanus, seu Director Confraternitatis SS. Rosarii in Ecclesia N. loci N. Diocesis N. à nobis legitime instituta ob distantiam locorum, & crescentem numerum Fratrum, & Sororum dictæ Confraternitatis per se ipsum nequit sufficere ad impertiendam Fratribus, & Sororibus decedentibus ex hac vita Absolutionem Generalem, ne hujusmodi Fratres, & Sorores hâc spirituali gratiarum thesaurò priventur; harum serie, & authoritate Apostolicâ Nobis concessâ, damus licentiam, & facultatem illis Sacerdotibus, & Confessariis, quos Ordinarius Director, dum ipse impeditus fuerit, ad id muneris designaverit, ut fideles utriusque sexûs id flagitantes, ad præfatam Confraternitatem recipere, & ad Album Marianum inscribere possint, ipsisque Fratribus, & Sororibus in articulo mortis Indulgentiam plenariam à Summis Pontificibus concessam, mediâ consuetâ formâ Absolutionis Generalis applicare valeant. In Nomine Patris, & Filii, & Spiritûs Sancti. Amen. In quorum fidem has manu propriâ subscriptas, sigillò Officii Nostri roborari jussimus.

Gratis

Gratis ubique, & semper. Datum Romæ in Conventu Nostro S. Mariae super Minervam die, Mense, Annò. Assumptionis nostræ 18.

Fr. Thomas Ripoll

regist. pag.

Fr. N. Socius.

Litteris hîsce conceditur licentia delegandi omnibus Præsi- 634
dibus Rosarianis determinatæ Confraternitatis in perpetuum, cum certa persona in iis non denominetur; & hinc etiam positæ facultates delegari possunt cuicumque Sacerdoti sive Sæculari, sive Regulari, cum ibidem nulla fiat restrictio: quapropter Parochus potest eas delegare non solum suis Capellanis, seu Cooperatoribus, sed etiam vicinis Parochis, & aliis quibuscunque. Idem intelligendum est de Præsidi Regulari, qui easdem & domesticis suis Confratribus, & extraneis valet communicare. Circa quos tamen.

Quæres 3. an in Domibus Religiosis præter Patrem Rosa- 635
rianum etiam Superiores v. g. Abbates, Priores, &c. dictas omnes facultates habeant?

P. And. Roth c. 2. n. 5. affirmat, Superiores habere quandam Præsidentiam eminentialē, & consequenter etiã eadem pollere auctoritate. Oppositã tamen Sententiã tenendam mihi dictum fuit. Nam ille solum dictas facultates possidet, cui à Reverendissimo Generali nostro in litteris erectionis communicantur; communicantur autem illi uni Patri, cui cura Sodalitatis committitur; alii ergo dictas facultates minimè possident. Nec est inconveniens, aut insolitum, quòd subditus aliquã polleat facultate, quã tamen destituitur ejus Superior, præsertim si facultas illa Subdito advenerit ab extrinseco, & non descenderit à suo Superiore. Ita Superior Religiosi Parochi invalidè assistit Matrimonio, si à suo subdito Parochio expressam licentiam non acceperit, ut cum multis docet P. Claudius la Croix lib. 6. parte 3. n. 738. Itaque solus P. Rosarianus de licentia Reverendissimi nostri Generalis delegare potest facultatem inscribendi, & absolvendi generaliter tam sibi æqualibus, quàm suis Superioribus, & hoc pro casu impedi-
menti, & necessitatis tantum.

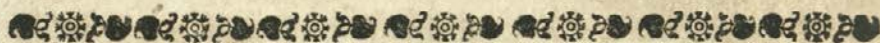
Quæres 4. an Præsides possit permittere, ut aliquis se ipsum 636
inscribat?

R. negativè: nam Sodalium nomina debent inscribi à Sacerdote habente auctoritatem, & jam Sodalitatis membro: ergo nec Sacerdos potest nomen suum Albo inferere. Solent nihilo-

minus Personæ Augustæ ad demonstrandam suam devotionem propriâ manu sua nomina in Albis Confraternitatum exarare, prout idem fecisse Fridericum III. Imperatorem, multosque Episcopos, & Principes in restauratione Sodalitatis facta per Venerab. Patrem Jacobum Sprenger Ordinis nostri narrat P. Fridericus Steill *ad 1. Octobris in vita ejusdem P. Sprenger*, quod tamen contigit ante positas declarationes. Hoc ipsum etiam modò permitti potest iisdem Personis; spectat tamen ad Præsides, & Promotores, ut eas postea iterum inscribant, secus non gaudent Privilegiis, & gratis Confraternitatis.

637 Quæres 5. quid consilii, si per ignorantiam multi fuissent manu indebitâ inscripti?

R. Aliud non superest remedium, quàm ut conditio ad consecutionem Indulgentiarum necessaria ponatur, & illi iterum ab habente potestatem Albo inscribantur. Quòd si quis dubitet, an legitimè fuerit inscriptus: faciat se pro majori securitate de novo inscribi.

CAPUT XVII.

De Rosario perpetuo, seu distributione Horæ perpetuæ.

638 **D**ifferenter de Sodalitate SS. Rosarii oportet etiam Rosarii perpetui meminisse. Caput hoc *de Rosario perpetuo*, non *de Sodalitate Rosarii perpetui* inscripti; multi siquidem sunt, qui Sodalitatem quandam Rosarii, vel Horæ perpetuæ sibi imaginantur, à quibus non multùm distat *Chastaffner* in quo p. 1. c. 16. *resolutione 7. n. 4. fol. mibi 152.* cavetur, ne Absolutio Generalis detur Sodalibus Sodalitatis Horæ perpetuæ: falluntur tamen omnes; nam Rosarium, vel Hora perpetua non est Sodalitas, sed Institutum, vel Sacer quidam Mos ita omnes totius anni horas inter Sodales Rosarianos distribuendi, ut quâvis eorum quidam Rosarium pro moribundis Sodalibus Rosarianis huic Instituto additis recitent: est tamen nihilominus secundum communem sententiam pars, vel devotio annexa Sodalitati Rosarianæ.

Finis hujus devotionis, ut dixi, eſt, ut quilibet horâ per annum integrum pro luſtantibus in agone Sodalibus Roſarianis, hujus Inſtituti membriſ, preces ad Deum à vivis Sodalibus fundantur. Quantum hæc oratio moribundis proſit, pluribus exaggerare ſuperſedeo: hoc unicum dixiſſe ſufficiat, per circumſtantium devotas preces dæmoneſ à pluribus fuiſſe fugatoſ, ipſoſque à tentationibus, & æterno interitu liberatoſ, quemadmodum planè multa exempla confirmant, de quibus aliqua in ſpeculo M. Exempl. reperiuntur: magna autem viſ, & efficacitas ineſt precibus, ſive in præſentia moribundi, ſive in abſentia peragantur. Et hoc ſolati-um in ſuo agone habebunt ii, qui in vita ſua ad regulas hujus Inſtituti orârunt pro aliis, quòd etiam alii tunc temporis pro ipſiſ viciffim ſint precaturi.

Inſtitutum hoc inventum eſt à R. P. Joanne Petronio Ordinis noſtri SS. Theologiæ Doctore, & Priore Conventûſ Bononi-enſiſ annò 1634. qui ad Superoſ, ut piè creditur, avolavit Bononia 1652. Quanti autem meriti, quantæ pietatiſ, & æſtimationiſ fuerit Vir iſte celeberrimus, vel ex eo conjici poteſt, quòd Sodalitas Roſariana Bononi-enſiſ Caſtrum ipſi mortuo doloriſ erigi curaverit, è quo inter alia ſcutum hæc epigraphe pependit: *Inventor perpetui Roſarii*: & dum pro ipſo juſta perſolverentur, funebreſ ipſiſ laudationeſ in idiomate latino unus è S. J. Sacerdoſ dixit, quod ſe à teſte oculato, & Viro fide, & honore digno accepiſſe ſcribit P. Joan. Studer 4. p. p. l. c. l. in fine. Eundem hujus Devotioniſ Authorem adſtruit P. Fridericuſ Staill ad 20. Decemb. & in hujus confirmationem adducit Acta cujuſdam Capituli Generaliſ, & quodaſ libelloſ Roſarianoſ: item P. Venturini tom. 1. diſc. 31. n. 4.

Itaque errant illi, qui honorem hunc à Petronio in P. Joan. de Altamura Ordiniſ noſtri Neapolitanoſ tranſtulerunt: ſed hujus erroriſ occaſio fuit, quòd paulò poſt Petronium Devotionem hanc Altamura mirum in modum per Italiam prædicandò dilataverit. Non eo quidem inficiat, Virum hunc æquè doctri-næ, ac pietatiſ laude longè, latèque per Italiam floruiſſe; ſed Authorem Roſarii perpetui non fuiſſe ex dictiſ, & ex ipſiſ propria & publica faſſione convincor: ita enim in præmio itali-ci ſui libelli, quem de hac devotione annò 1637. luce publicâ donavit, inventionem ejus alteri adſcribens, non ex humilitate, ut quidaſ interpretantur, ſed veritate ait: *Ardenſiſſimò deſideriò Prophetæ Regiſ in ſpiritu optavit, ut tu, ô Sanctiſſima Virgo! ſine intermiſſione laudare-*

ris, cum in uno suorum Psalmorum ita cecinit: Constituite diem solemnem in condensis usque ad cornu Altaris Psal. 117. id est, ut exponit Hugo Cardinalis: constituite diem solemnem, celebrate nempe natiuitatem Christi, passionem ejus, resurrectionem, ascensionem, & alia festa magna devotione; ac si vellet dicere: considerate Myseria SS. Rosarii ad honorem Domini nostri Jesu Christi, & suae SS. Matris: & hoc non perfuntoriè & raro, sed in condensis, id est perenniter, & sine cessatione. Et ecce! hisce felicissimis (licet aliàs luctuosissimis & miserimis) temporibus expletum est votum, & desiderium Prophetæ Regiî, cum per instinctum tuum (ô dulcissima Mater Maria) Sacerdos quidam mei Ordinis modum te ita perenniter honorandi inuenit, ut per totum annum non sit hora tam diu, quàm noctu, in qua non omnî devotione, & affectu tuum S. Nomen, tuique Filii Jesu invocetur. Gaudeo quoque singulariter, quod amorem meum, promptamque voluntatem erga hanc saluberrimam devotionem & exercitium demonstrare valuerim in compilando hoc libello, quem, quantumuscunque sit, tanquàm testem summi mei debiti, & obligationis tibi, ô Sacratissima Virgo Maria! summâ veneratione & submissione, flexis genibus, & totò inflammatò corde dedico, & presento. Hæc Altamura. Statim verò sub initium mirum quantum invaluit ubique terrarum hæc Devotio, ita ut ab infimis etiam summi quique, ut Romæ cum suo Purpurato Collegio Summus Pontifex, Viennæ Imperator cum sua Augusta Coniuge, & Aula, sibi horas fecerint distribui.

642

Solent autem Horæ Sodalibus Rosarianis à Præfide Sodalitatis, vel à delegatis Sacerdotibus in hunc modum distribui: Præses quemlibet diem dividit in 24. horas, & consurgunt 8740. quibus annò bisextili addet adhuc 24. hâsque tam diurnas, quàm nocturnas inter petentes distribuit. Ne autem aliquis de data sibi Hora incommoda v. g. nocturnâ conqueri possit, institutum est, ut homines eam acquirant per sortem; quem in finem scribuntur omnes horæ totius anni in totidem distinctis schedulis, quæ postea in arcula commiscuntur, unde jam extrahuntur per sortem: quam ergo quis fuerit fortitus, eâ horâ ipsi etiam annuatim erit orandum; schedula verò extracta in alium locum seponetur, ut sciatur, quænam Horæ jam sint occupatæ, ne plures eandem habeant, & consequenter ne aliquæ vacuæ remaneant, sed ut quâvis horâ aliquis sit, qui oret. In locis tamen minùs populosis, & ubi homines ob labores noctu, vel diebus ferialibus orationi vacare nequeunt, etiam ipsis, sicut & seruientibus Hora eligenda offertur. Datâ Horâ assignatur Sodali etiam unus è Cælitibus in Patronum, & est plerumque,

rumque, in cujus feſtum diem illa Hora cadit, quem illò die ſpecialiter habebit colere, & invocare, ſicut & illi moribundos commendare. Deinde Præſes devotum hunc, cui horam dederat, deſcribet in proprio libro, ut aliàs fieri amat, in modum alphabeti diſpoſito, & adjunget diem, horam (exprimendò, an diurna ſit, an nocturna; quod ſit apponendo literas D. & N.) & S. Patronum.

Quæres 1. An poſſit Hora dari etiam non Sodali Roſariano, 643
ut affirmat P. Studer *ibidem*.

R. Quàmvis etiam non Sodales benè agerent orandò integrâ horâ pro moribundis Sodalibus; hora tamen ſolet tantùm Sodalibus dari, ut reſponderunt, quos conſului: tum quia hæc Devotio eſt pars Sodalitatis Roſarianæ: tum quia eſt inſtituta propriè pro Sodalibus moribundis, pro quibus non Sodalis nullò titulò orare tenetur: tum denique quia Indulgentia plenaria pro illa hora videtur ſolùm pro Sodalibus conceſſa. Si quis ergo talium horam aliquam peteret, inducendus primùm eſſet, ut nomen ſuum antea det Sodalitati Roſarianæ.

Quæres 2. an inſcriptio ſit neceſſaria?

644

R. Inſcriptio eorum, quibus data eſt hora, in rigore non eſt neceſſaria: hoc enim Inſtitutum, ut dictum eſt n. 638. non eſt nova & diſtincta Sodalitas, ſed horæ Sodalibus Roſarianis jam inſcriptis diſtribuuntur, nec pro die inſcriptionis aliquæ ſunt conceſſæ Indulgentiæ; ſed ideo ſolùm ſit, ut faciliùs dies, & horæ acceptæ ſciantur, & numerus devotorum, hoc Inſtitutum amplectentium, habeatur, unde etiam ſcriptori cuicumque committi, aut etiam omitti poteſt.

Quæres 3. Quomodo hæc hora traducenda?

645

R. Adveniente die, quò horâ aſſignatâ orandum eſt pro moribundis Sodalibus Roſarianis, Sodalis ante eandem horam conſcientiam ſuam diligenter S. Confeſſione mundabit, Sacramque Euchariftiam percipiet, quò faciliùs preces veniam mereantur, & gratiam. Si hora obtingat in nocte, per dicta Sacramenta paret ſe die præcedentî. Quod ſi eò die, nec pridie hæc Sacramenta percipi poſſent, dicit P. Studer, ſufficere communionem feſtò aliquò proximò peractam: ita, qui habent horam die Paraſcèves, aut Sabbathò Sanctò, confiteantur die Jovis Sanctò. Qui verò in itinere eſt, & non habet occaſionem confitendi, eliciat dolorem de peccatis, & oret in via, & poſtea aliâ occaſione confiteatur, & communice. Poſſunt etiam ſuſcipi innocentes, qui nondum audent accedere ad S. Communionem, nam talium Oratio eſt Deo in amori-

moribus: *Sinite parvulos*, inquiebat ipse Christus Matt. 19. v. 14. & nolite eos prohibere ad me venire; talium est enim regnum celorum. Item: *Ex ore infantium, & lactentium perfecisti laudem propter inimicos tuos, ut destruas inimicum, & ultorem.* Psal. 8. v. 4.

646 Currenre horâ integrum oretur Psalterium Marianum, utque eò longiùs protrahatur, ad quamlibet Orationem Dominicam dicatur Symbolum Apostolicum, post quod, dicit Venturini tom. 1. disc. 31. §. 1. n. 6. dicenda sunt 3. *Pater & Ave*, in memoriam passionis, & charitatis Jesu Christi: in Germania tamen præscribuntur hæc tria *Pater & Ave* rudioribus, aliis capacioribus quidam affectus, alicubi sequens: *Per tuam Sanctam desolationem Piissime Jesu! ne me deseras unquam, & præsertim in hora mortis meæ: alibi, & ad præsens melior: O Piissime Jesu! per tuam amarum mortem miserere modò morientium, nec eos deseras in agone.* Varietas tamen hæc non multum importat; imò de rigore nec tria *Pater & Ave*, nec aliquis similis affectus ad quamlibet decadem est necessarius. Finitò hòc Psalteriò dicentur adhuc preces in honorem S. Tutelaris designati. Horâ hâc integrâ debet eò fine & intentione orari, ut Deus per suum amarum agonem, & mortem misereri dignetur eorum Confratrum, qui hâc horâ morituri sunt, usque felicem ex hoc mundo ad æternam gloriam transitum, intercedentibus pro iis quoque Beatissimâ Virgine Mariâ, & S. Patronò, concedat.

647 Qui ob defectum horologii horam nesciverit, oret, prout poterit, saltem circa tempus illius. Dicit præterea Studer, quòd, si quis ita impeditus sit, quòd die suæ/horæ non possit suæ satisfacere obligationi; possit constituere alium, qui sui locò confiteatur, communicet, & oret. Demum potest unus plures horas per annum habere.

648 Horam tamen pro arbitrio mutare non licet, ne horarum ordo turberetur, & finis hujus Instituti, ut scilicet quavis horâ preces fundantur, pereat. Petentibus tamen aliam commodiorem horam non se exhibeat Præses difficilem, sed ipsis libenter gratificetur.

649 Qui horam neglexit, oret horâ aliâ secundum Studer; vel permittat pro defunctis illâ horâ unum Missæ Sacrificium offerri, vel aliquid aliud boni peragat, inquit Venturini.

650 Mortuò Sodali, aut, ut meliùs suadet Venturini, quàm primum fuerit de ipsius vita conclamatum, schedula cum notata hora, quàm à Præsede acceperat, ipsi restituatur, ut novo Sodali dar

dari possit, ne diutiùs vacet, & ut possit moribundus in preces commendari.

Dominicâ post diem Animarum in talibus Ecclesiis, ubi hoc Institutum viget, habetur Sodalium memoria, & funduntur preces pro Sodalibus hujus Instituti defunctis, quæ devotio solet vocari *Communio Generalis*: quòd si Commemoratio omnium Fidelium Defunctorum incidit in Dominicam primam Novembris, *Communio Generalis* celebrabitur Dominicâ sequenti. Ad hanc solemnitatem *Communions Generalis* etiam Sodales hujus Instituti comparebunt; accedent etiam puri ad Mensam Cælestem, quàm unâ cum reliquis precibus, & Indulgentiis defunctis hujus Congregationis applicabunt. Hæc Alumni hujus Instituti, sed sine obligatione ad aliquod peccatum observant, & ea sumpsit ex *Thesauraster p. 1. c. 20. fol. 192. Patre Venturino, Studer &c.*

Dum autem hoc pium Institutum suscipiunt, traditur eis à Præfide schedula, in qua hæc quasi Statuta notata sunt, memoriæ causâ, quòd minùs horæ designatæ obliviscantur.

Formula schedulæ in Germania usitatæ.

Monumentum quotidianum, ne Rosarium perpetuum, seu obligatio orandi pro moribundis in oblivionem deveniat.

Miser ego peccator N. N. propono tibi, velle me die — mensis — ab hora — ante — vel pomeridiana usque ad — comparere ante Jesum Christum, ejusque Virgineam Matrem Mariam, & cum iis tractare fonticum negotiù salutis eorum, qui in agone constituti sunt. Promitto ex corde (sine obligatione tamen ad aliquod peccatum) velle idem me servare, quousque vita supererit, ne moribundi hęc destituantur solatiò, sperans etiam alios idem pietatis officium pro me peracturos, cum ad periculosum mortis articulum devenero. Amen.

Horâ istâ absolvendum erit integrum B. M. V. Psalterium quindecim decadum, & ad finem cujusque decadis dici solet Symbolum Apostolicum, & sequens affectus: O Piissime Jesu! per tuam amarâ mortem miserere modò morientium, nec eos deseras in agone.

Qui ad legendum ignari sunt, hujus affectûs locò dicant 3. Pater & Ave in memoriâ passionis, agonie, & charitatis Christi. Oratio hæc debet trahi paulatim & devotè, ut eadem integra possit hora compleri; de qua si quid superfuerit, dici poterunt Litaniæ Lauretanæ, Omnium Sanctorum, vel aliud quidpiam in honorem S. Patroni, qui erit N.

Die Horæ peragenda est S. Confessio, Panisque Cælestis accipiendus, vel die præcedenti, si nocturna obtigerit hora.

Monendi quoque sunt Parentes, vel amici, ut imminente morte hujus Devoti, Patri Spirituali, seu Præsidi Rosariano significent, ut eandem horam possit alteri tradere, eamque in preces aliorum commendare.

Demum non gravabuntur, si fieri poterit, venire ad Cômunionem Generalem Dominicâ post diem Animarum, quæ celebrabitur pro defunctis, qui dum viverent, huic erant Devotioni addicti. Datum N. annò.

653

Unica tantùm Indulgentia est huic Instituto à Sede Apostolica indulta, quam dedit Alexander VII. in Brevi: *Ad augendam* t. Junii 1656. ad Septennium, quoad Indias verò ad quindecim annos: & hanc lucrantur Sodales eò die, quò confessi, & comunicati orant integrâ horâ sibi datâ, si eâ horâ, inquit Pontifex, sibi assignatâ Rosarium B. Mariæ Virginis recitaverint, & pro Christianorum Principum concordia, hæresum extirpatione, ac S. Matris Ecclesiæ exaltatione pias ad Deum preces effuderint. Addidit Clemens IX. in Brevi: *Ad augendam*, hanc eandem Indulgentiam posse per modum Suffragii Animabus in Purgatorio applicari teste P. Venturino *ibidem*. Elapsò tamen quòlibet septenniò curâ nostrorum Patrum renovatur. En Bullam Alexandri:

ALEXANDER PAPA VII.

Universis Christi fidelibus, præsentibus litteras inspecturis, salutem & Apostolicam benedictionem.

Ad augendam Fidelium Religionem, & animarum salutem cælestibus Ecclesiæ thesauris piâ charitate intenti, omnibus, & singulis utriusque sexûs Christi fidelibus verè pœnitentibus, & confessis, ac sacrâ communionem refectis, qui Horâ sibi assignatâ Rosarium B. M. Virginis devotè recitaverint, & pro Christianorum Principum concordia, hæresum extirpatione, ac Sanctæ Matris Ecclesiæ exaltatione pias ad Deum preces effuderint, plenariam semel in anno duntaxat omnium peccatorum Indulgentiam, & remissionem misericorditer in Domino concedimus; præsentibus ad septennium, quo verò ad Indias ad quindecim annos tantùm valituris. Volumus autem, quòd, si pro impetratione, præsentatione, admissione, seu publicatione præsentium aliquid, vel minimum detur, aut sponte oblatum recipiatur, præsentibus nullæ sint eò ipso; quòdque præsentium transumptis etiam impressis, manu alicujus Notarii publici,

publici subscriptis, ac personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ mun-
 itis sigillò, eadem prorsus fides adhibeatur, quæ adhiberetur præsen-
 tibus, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Datum Romæ &c. die i. Junii,
 anno 1656.

In die *Communions Generalis* nullæ sunt speciales Indulgen- 654
 tiæ, sed, sicut Pragâ mihi à quodam Eximio Doctore scriptum fu-
 it, ad instantiam P. Provincialis Provinciæ Bohemiæ concessit Be-
 nedictus XIII. ut Indulgentiæ, quæ aliàs illò die obtineri possunt,
 per modum Suffragii queant defunctis applicari, si antea nondum
 fuissent applicabiles. Quòd si verò hæc *Comunio Generalis* incidat
 in Dominicam primam Novembris, quod plerumque accidit, tunc
 in illa Dominica est Indulgentia plenaria, sed non ratione *Com-
 munionis Generalis*; sed quòd sit Dominica prima mensis, in qua-
 rum unaquaque secundum dicta n. 514. & 515. habent Sodales
 Mariani Indulgentiam plenariam.

Horas distribuere propriè pertinet ad Præsidentem Rosarianum, 655
 & valde esset indecorum, si distributionem Præses committeret
 sæcularibus: de cujus insuper valore ego valdè dubito: nam Insti-
 tutum hoc est pars Sodalitatis Rosarianæ: sicut ergo facultas in-
 scribendi, benedicendi, & absolvendi generaliter tantùm residet
 apud Præsidentem, ita & apud eum tantùm residebit facultas horas
 distribuendi, accessorium enim sequitur naturam Principalis. Itè
 qui assignat alicui horam, facit illum proximè capacem Indulgenti-
 æ illâ horâ obtinendæ, sicut qui alium inscribit in Album Rosa-
 rianum, reddit eum proximè capacem lucrandi Indulgentias Ro-
 sarianas: dicit enim Alexander, qui *Horâ sibi assignatâ* Rosarium
 recitaverint, habeant Indulgentiam plenariam: sicut ergo nemo
 præter Præsidentem potest inscribere, ita nec horas distribuere.

Tandem cum facultas distribuendi horas annexa sit Sodalita- 656
 ti Rosarianæ, ab Ordine nostro erectæ, eò ipsò, quòd Sodalitas in
 aliquo loco erigatur, etiam hæc facultas communicatur, prout ex-
 pressè edoctus fui.

CAPUT XVIII.

Respondetur ad convicia hæreticorum,
& ad alia, quæ contra hucusque dicta pos-
sunt moveri.

Describens verum Presbiterum Apostolus Paulus inter reliqua requirit, *Ut potens sit exhortari in doctrina sana, & eos, qui contradicunt, arguere* ad Tit. c. i. v. 9. & talem oportet esse Præsidentem Sodalitatis SS. Rosarii. In ea etenim periculosa jam incidimus tempora, quibus non tantum hæretici, sed & ipsi jam orthodoxi, tum ob nimiam cum iis consuetudinem, tum continuam eorundem librorum lectionem, quæque sacra jam fastidiunt, ac contra illa, nescio, quas tandem cavillationes, objectionesque procidunt. Notissimum siquidem est, dæmonibus summè invisum esse Rosarium, quò vires suas frangi experiuntur; hinc heterodoxos mirum in modum adversus illud exagitant, qui hisce Magistis suis, Ducibusque, ut in omnibus, ita & in hoc lubentè animò obsequuntur, integra conviciorum plaustra in illud effundunt, ac communè vocabulò abominabilem vocitant superstitionem. Hos oportet arguere, & ad eorum objectiones respondere.

§. I.

Diluuntur rationes contra Sodalitatem Rosariam, & Rosarii formam.

657 **P**rimò, ergo opponi possunt, contra quamcunque Societatem verba illa Apostoli Pauli 1. Corinth. c. i. v. 9. dicentis: *Fidelis Deus, per quem vocati estis in Societatem Filii ejus Jesu Christi Domini nostri: ex quo inferri potest, omnes reliquas Societates, utpote inferiores, esse superfluas, & è medio tollendas.*

Eadem ratione posset etiam toties commendata specialis bonorum operum inter Sodales communicatio impeti. Nam inter omnes fideles aliunde jam communio bonorum operum habetur, quam in Symbolo Apostolorum art. 9. profiteamur dicentes: *Sanc-torum Communionem; & omnium bonorum, quæ in Ecclesia fiunt, reddi-*

redditur homo particeps per solam charitatem, ut dicitur De Consecrat. dist. 4. c. *Ecclesie charitas* 140.

Respondeo S. Apostolum loqui ibidem de Societate, & communione generali, qua omnes fideles invicem colliguntur, & consistit in communione fidei, gratiae, & gloriae Christi, quae habetur in Ecclesia, seu quae consistit in ipso Christianismo: & haec communio se prorsus habet ad eum modum, quod inter omnes cives, & incolas ejusdem civitatis Societas quaedam, & communio multorum bonorum reperitur. Quemadmodum ergo in civitate praeter hanc generalem Societatem, & bonorum communionem aliae particulares Societates, & bonorum communiones non sunt superfluae, sed saepe necessariae; nec illam generalem infirmant, sed stabiliunt: quis etenim audebit Societatem conjugalem, Societatem affinium, & consanguineorum, Societatem, servientium, & dominantium, ementium, & vendentium, aliasque sexcentas, retenta sola generali, refringere? Ita nec in Ecclesia Dei praeter illam Societatem generalem aliae omnes dicendae erunt superfluae.

Quamquam autem haec societas generalis, & communio in fide, & Sacramentis perfectissima sit, in quantum est fundamentum Societatum particularium; in ea tamen, ratione solius charitatis non participantur omnia Ecclesiae bona actualiter, ut supra n. 302. ostendi: fideles quidem ratione charitatis fiunt actu participes orationum totius Ecclesiae, quae fiunt pro omnibus in communis: sed orationes praeter hanc intentionem generalem possunt adhuc pro aliis offerri intentione speciali; & tunc profunt etiam speciali modo, sed non omnibus fidelibus, sed ipsis tantum, pro quibus specialiter offeruntur, ut ostendi n. 234. & 286. sic ipse S. Paulus, etsi communionis, & societatis generalis inter fideles bene gnarus esset; nihilofecius tamen saepius aliorum singulares preces & Suffragia requisivit, se in particulares preces aliorum enixe commendavit, ut signanter fecit ad Ephes. c. 6. v. 19. scribens: *Orantes pro omnibus Sanctis, & pro me.* Cum ergo in Societate Rosariana orationes specialiter fiant pro Sodalibus, illisque bona spiritualia specialiter communicentur, plus etiam ipsis, quam reliquis fidelibus ista proderunt.

2. Insurgit Calvinus contra hoc, quod nos Catholici per Salutationem Angelicam Virginem Beatam salutare soleamus. *Temere*, inquit in Harm. Evang. *Sibi alienum usurpant officium Papistae, quod Deus non nisi Angelo injunxit.*

Respondeo negando, quod Deus eam salutandi officium non nisi

320 *Caput XVIII. Respondetur ad convicia hæreticorum*
 nisi Angelo injunxerit, & dice, quòd Deus idem etiam injunxerit
 fidelibus : nam secundum Apostolum, *Quæcunque scripta sunt, ad*
nostram doctrinam scripta sunt. Rom. c. 15. v. 4. & non solum ut
 illa sciamus, sed etiam, ut illa faciamus, *Non enim,* inquit idem
 Rom. c. 2. v. 13. *auditores legis justî sunt apud Deum, sed factores*
legis justificabuntur. Cùm ergo S. Lucas singula ex ordine, & ipsa
 planè Salutationis verba tam acuratè descripserit, ad nostram
 doctrinam, & imitationem scripta reliquit. Hoc & aliâ viâ de-
 monstro : si enim Angelus, qui utpote beatus ope Virginis non e-
 guit, ipsam nihilominus tantâ cum modestia, & comitate salutavit;
 nos, qui in mundi hujus fluctibus circumagitamur; nos, qui ope
 & precibus illius ad eum egemus, ipsam salutare verbis Angeli for-
 midabimus? Etsi demum etiam Calvino concedamus quòd Deus
 soli, & unico Angelo injunxerit, ut Virgini annunciet *Mysterium*
Incarnationis in ipsa perficiendum, ipsam Dei Matrem futuram;
 tamen & in hoc licet Angelum imitari, illiusque verba *Paries filiû*
usurpare, illa ad B. Virginem profari, non quidem quasi iterum
futurum Verbi conceptum annunciando, sed illum solum ad maxi-
 mam Virginis gloriam commemorando.

659 3. Subjungit dictis verbis Hæresiarcha : *Bis autem stulta æ-*
mulatio, quòd absentem salutent.

R. Etsi B. Virgo sit absens corpore, scire nihilominus potest,
 à quo, & qualiter salutetur, & invocetur. Si enim Deus Viris
 Sanctis, adhuc in mortali vita constitutis, revelavit, quid alibi lo-
 corum gestum sit, ut apparet in Elisæo, quem scire fecit, servum
 suum à Naaman munera accepisse; Sanctis secum jam regnanti-
 bus talia non revelabit? Videt ergo Virgo Beata secundum S.
 Thomam preces fidelium in Verbo.

660 4. Vanum, & superstitiosum reputant, quòd eandem rem,
 scilicet Orationem Dominicam, & Salutationem Angelicam toties
 repetamus.

Respondeo Adversarios hîc loci planè Ethnicos æmulari,
 qui aliàs solum priscorum hæreticorum argumenta resumunt.
 Refert enim Lactantius Firmianus *lib. 4. Divin. Inst. c. 28.* etiam
 idololatrias hoc in Christianis carpsisse, quòd easdem preces iterum
 atque iterum dicerent : vel enim, arguebant illi, audit Deus, vel
 non? si audit; semel dixisse sufficit: si non audit; & semel, & mul-
 toties dixisse stultum est. Hîc obiter notandum, quòd jam in
 primitiva Ecclesia easdem precatiunculas sæpius repetierint Chri-
 stiani, sequentes scilicet exemplum Angelorum, qui non cessant quoti-

quotidie clamare *Sanctus, Sanctus, Sanctus*, imò Christi Domini, qui in horto oravit tertio eundem sermonem Matth. c. 26. sed audiamus Lactantium: *Quid causæ, inquit, cur precari pro salute filiorum semel, religiosi, & idem decies facere, sit superstitiosi?* Si semel religiosum est, decies erit religiosius, si unicum Sacrificium acceptum est, acceptiora erunt plura; ille servus probator est, qui in servitio etiam prolixiori lubens perseverat; demum si peccaminosum est totum diem orandò, & sacrificandò insumere; & unica oratio, unicum sacrificium malitiâ non carebit.

Non ergo idem sæpius ingeminamus, ut Deus facilius preces nostras percipiat, sed ut diutius oremus, diutius Mysteria, & beneficia Divina expendamus, ut meditando cum Davide fateri possimus: *Concaluit cor meum intra me, & in meditatione mea exardescet ignis* Psal 38. v. 4. & tandem, ut in oratione perseveremus. Quis etenim ista omnia sub unico & solo *Pater, & Ave* revolvat animò? quis exardescet? quis dulcedinem ex oratione provenire solitam persentiet? sed & orationis effectus, scilicet impetratio postulati, est perseverantiæ promissus; quod in illa de Amico parabola videre est, quam Christus statim, ac Orationem Dominicam Discipulos edocuerat, subjunxit Lucæ 11. Amicus hic perseveranter idem repetendo, & pulsando, etiam importundò noctis tempore, desideratos ab altero amico non tam impetravit, quam extorsit panes. Similem quoque inducit Christus cap. 18. de Vidua parabolam, quæ etiam ab iniquo Judice perseverantiâ optatam percepit Sententiam. Dicant autem quâ ratione homines illiterati, qui alias preces memoriæ imprimere nequunt, in oratione diutius perstare poterint, nisi idem *Pater, & Ave*, quod unice nôrunt, sæpius dicant? Perincommodum præterea est in itinere, & sæpe domi ab defectum luminis ex libellis, commodissimum verò semper ex Rosario orare, quod apud Catholicos communis, & laudatissimus usus probat.

5. Ogganiunt: etiam aliàs acceptissima verba ex nimia iteratione redduntur gravia; quis etenim tandem non saturaretur, si sibi sine fine *Salve, Salve, Ave, Ave* diceretur? 661

Respondeo Sanctos non pertædescere, etsi millies iisdem verbis salutentur, neque ipsis aures dolere; quia hæc preces non percipiunt, sed eas in Deo velut in speculo voluntario intuentur.

6. Quare, inquiunt, mixtim dicuntur Orationes Dominicæ, 662 & Salutationes Angelicæ? quare non orantur semper eadem? nam etiam sub iisdem posset institui fidei nostræ Mysteriorum meditatio?

R. Quia Rosarium simul institutum est in honorem Dei, & Virgins Intemeratæ, & ad recolendam vitam tum Christi Domini, tum ejus Virgineæ Matris. Iterum ut sit quædam diversitas, nam semper idem dicere fastidium generat. Tandem ut præscripta à Christo Oratione utamur, cujus vitam, mortem, ac gloriâ suscepimus meditandam, majorémque fiduciam ex hac ipsa Oratione capiamus, cujus nobis efficacia præ reliquis omnibus commendatur.

663 7. Sed quare plures dicuntur Salutationes Angelicæ, ac Orationes Dominicæ? hoc videtur honori Christi derogare. Hic Achilles Hæreticorum est.

R. Plures Salutationes Angelicæ honori Christi nihil detrahunt, cum etiam sub istis vitam Christi contemplerur; inter has quoque Orationi Dominicæ primus locus tribuitur, quæ primùm & ante Salutationem Angelicam dici solet. Multoties autem hæc Salutatio pronuntiatur, cum Rosarium sit in honorem B. Virg. institutum: & tandem in qualibet istarum Salutationum Fructus ventris ipsius benedicitur, honor autem Parentum etiam in filios transit secundum illud Prov. 17. *Gloria filiorum Patres eorum.*

664 8. Cur certò numerò tum Orationes Dominicæ, tum Salutationes Angelicæ comprehenduntur? ut quid ista Deo numerantur, cum adhuc pluribus dignus sit, & absque eo, quantum quisque oraverit, perbene noverit?

R. Hoc in Rosario non fieri, quasi Deus pluribus non esset dignus, aut notare sibi aliàs non posset, quantum quisque oraverit? sed fit ad juvandam memoriam nostram, ut, dum ad certum numerum orationum attendimus, minùs in oratione confundamur. Item ad uniformitatem inter Sodales in orando, quâ nihil pulchrius est, & ob quam etiam hæretici determinatum numerum cantionum, & precum in suis Ecclesiis decantant, & demussant. Observavit quoque sine superstitionis nota David Rex, & certum orationum numerum, & tempus, *Septies*, inquit, *in die laudem dixi tibi Psal. 118. Vespere, mane, & meridie narrabo, & annuntiabo, & exaudiet vocem meam. Psal. 54. v. 18. Mediâ nocte surgebam ad consistendum tibi. Psal. 118. Ipse quoque Deus ordine, & numerò delectatur, qui omnia in mensura, & numero, & pondere disposuit. Sap. 11. v. 21. In pluribus siquidem sit aliquis ordo oportet, & in omni ordine debet certus numerus reperiri, in iis maximè, quæ ad repræsentandum aliquod Mysterium sunt ordinata, quales erant 7. lampades ante Arcam fæderis, quæ aut 7. Eccle-*

Ecclesiæ Sacramenta, aut 7. Spiritus stantes ante thronum Dei denotabant, & 12. Panes propositionis, qui aut 12. menses anni, vel 12. Apostolos, vel 12. tribus Israël figurabant: quemadmodum etiam quod Pontifex veteris Testamenti semel tantum in anno introierit in Sancta Sanctorum, signabat Christum semel tantum moriturum, seque in Sacrificium Æterno Patri oblaturum, ut exponit S. Paulus ad Heb. 9. Cum ergo etiam preces Rosariarum tum ad signanda, tum ad recolenda Mysteria Redemptionis nostræ institutæ sint, eas ordinatas & certò numero definitas esse oportet.

Licet autem talia signa institueret sit Deo proprium, licitum nihilominus est etiam nobis certum numerum precum ad recolenda quæque Mysteria, aut beneficia adinvenire, qua in repræavit Daniel Propheta, qui *Fenestris operatis in cœnaculo suo contra Jerusalem tribus temporibus in die steterat genua, & adorabat.* Daniel 6. v. 10. quia, inquit Pintus apud Cornelium à Lapide hic, orabant Judæi in die ter, scilicet horâ tertiâ, sextâ, & nonâ: tertiâ, quia tunc data est lex in Sina, & eadem horâ orat nunc Ecclesia, quia tunc datus est Spiritus Sanctus in Pentecoste: sextâ, quia tunc erectus fuit serpens æneus in deserto: eadem etiam orat Ecclesia, quia tunc crucifixus est Christus: nonâ, quia tunc petra dedit aquas in Cades, uti & Christi latus eodem tempore perforatum sanguinem dedit, & aquam.

9. Quare ergo non plura nec pauciora, sed solum 15. *Pater noster* dicuntur? 666

℞ Genuinè, quia Rosarium 15. principalia Mysteria vitæ Christi, & Virginis Beatæ Continet, quæ Mysteria per ista 15. *Pater noster* partiuntur, & inchoantur. Moralem rationem assignat B. Alanus de Rupe de *Ortu & prop. Psal. c. 15.* scilicet hoc fieri in honorem omnium vulnerum Christi Servatoris nostri, quæ tempore suæ passionis in suo corpore suscepit, quod ex quadam revelatione S. Bernardi desumptum est. Sanctus quippe iste in extasi conspexit Salvatorem, Crucis pondere humeris suis impositò, pene depressum, ac fatiscentem, talitèrque sibi inclamantem audivit: *Bernarde mi, adjuva me tanta patientem pro te.* Concitatus hîs Bernardus accurrit, ac relevaturus Christum, humeros proprios Cruci submittit, quem autem dulcissimus Servator mox talibus affatur: *Quisquis amat mecum portare crucem, is indies mihi passo recitet 15. Pater & Ave per annum solidum, & complebit numerum vulnerum meorum.* Quare, ut per singulos annos singulis vulneribus suis exhibetur honor, totidem Orationum Dominicarum numerus est Rosario imixtus.

667

10. Quare dicuntur 150. Salutationes Angelicæ?

R. Cum Rosarium institutum sit ad formam Psalterii Davidici, ideo sicut in hoc numerantur 150. Psalmi, sic in illo 150. Salutationes Angelicæ. Jam concludere licet cum B. Alano: *Non cujusquam id superstitionis est, sed imitationis Ecclesiæ, cujus Psalterium totidem constat Psalmis. Quo sanè plebs fidelis in numero hoc Biblico, minimèque vano, piæ conformatur Ecclesiæ.* p. 1. c. 4.

668

11. Quâ ratione integrum Psalterium dividitur in tres partes, & quævis in 5. decades?

R. I. Prudenter integrum Rosarium fuit in tres partes divisum, ita ut quævis pars possit separatim recitari, quia aliàs oratio foret nimis prolixa, & pauci admodum essent, qui illices amore tenerentur. II. genuinè, quia vita Christi, ejusque SS. Matris dividitur in tres classes, primò in vitam gaudiosam à conceptione Christi usque ad ejus passionem, secundò in dolorosam seu vitam doloribus plenam, & in gloriam post mortem utriusque. Quævis pars subdividitur in 5. decades ob tot Mysteria triplici vitæ conditioni respondentia; ad quodvis denique Mysterium recitantur 10. *Ave Maria*, ut integer Salutationum Angelicarum numerus æqualiter in omnia Mysteria distribuatur. III. Ratio moralis primi assignari solet, quòd Rosarium institutum sit in honorem SS. Trinitatis; secundi, quòd per 5. decades habeantur in honore 5. vulnera Christi: tertii, quòd per decem *Ave Maria* moneamur decalogi, quod penes recitationem Rosarii observandum, cum sine ejus observatione Rosarium non multum proficit, conducatur nihilominus ad ejus observationem frequens & fervens ejusdem Rosarii recitatio. Horum omnium numerorum varia exempla è S. Pagine deprompta, atque variæ expositiones morales passim inveniuntur

669 in sermonibus de Rosario, quales videri possunt in Vicira, rerselio & aliis.

669

12. Capere non possunt hæretici, ad quidnam deserviat inscriptio Sodalium? sufficeret enim, si tales solùm oretenus ad Societatem reciperentur, Deus etenim absque eo, quòd scriberentur, adhuc omnium numerum scire posset.

R. Inscriptio hæc ad aliquam solemnitatem est instituta, & in signum, quòd quis ad hanc Sodalitatem, & ad omnia beneficia, gratias, & privilegia, eidem annexa recipiatur. Neque hæc superstitiosa videri debet: si enim in S. Scriptura Deus librum habere dicatur, in quo omnes electi scribuntur, prout inquit David: *Et in libro tuo omnes scribentur.* Psal. 138. v. 16. non erit incongruum,

gruum, si etiam B. Virgini liber tribuatur, in quem ipsius clientes referantur.

Multiplex est autem hujus inscriptionis utilitas. Prima & præcipua est, quod per eam homo fiat membrum hujus Sodalitatis, & fiat particeps omnium Indulgentiarum & gratiarum Sodalitatis; quamvis enim Rosarii recitatio etiam sine hac inscriptione; & extra Sodalitatem facta Deo & B. Virgini sit acceptissima, & suo non careat fructu, attamen extra controversiam est, quod post inscriptionem multas secumferat Indulgentias, quæ sine inscriptione acquiri non possunt, ut ostendi n. 189. reddâtque multorum aliorum bonorum homines participes, quæ per decursum hujus operis affatim descripsi. II. Ut faciliorem notitiam habeamus eorum præsertim defunctorum Confratrum, pro quibus in specie nos preces decet effundere. Ad hoc namque & Aaron scripta gerebat nomina filiorum Israël in pectore, Exodi 28. ut pro quibus sibi orandum esset, frequentius recordaretur. III. Hæc inscriptio ad exemplum, & ædificationem aliorum deservit, qui intuitu tanti inscriptorum numeri facilius se se Sodalium cœtui jungunt. IV. Multum per omnem modum ad securitatem, & animi quietem facit: etenim si modò, dum Sodales inscribuntur libris, adhuc nonnulli, num re verâ jam Sodalitati sint aggregati, dubitant, ac propterea sua nomina de novo in Albo scribi permittunt, aut minimopere in illo perquiri; quid fieret tum, si absque inscriptione per verba solùm, in magno præsertim concursu reciperentur? tum angerentur multi, num Præses eos inter alios stantes aut viderit, aut unâ susceperit? si contingeret Præsidem in alium locum, aut planè ex hac vita migrare, quis alius illos omnes receptos sciret? Ex his plures ejusmodi confusiones & angustia sequerentur.

Tria verò secundum B. Alanum moraliter hæc inscriptio repræsentat. I. Descriptionem filiorum Israël, postquam venerant in Ægyptum; inscribuntur ergo & Sodales in signum, quod tales per intercessionem Reginæ SS. Rosarii post hujus vitæ peregrinationem soleant inveniri descripti in libro viventium, & ad Cælestem Patriam assumi. II. Repræsentat illud *Tau*, quò signati plagas evaserunt *Ezech. 6. 9.* III. Signum illud, quò illa centum quadraginta quatuor millia erant signata, ac propterea à percutiente Angelo non erant attacta, de quibus *Apoc. 7.* ut eodem modò Sodales spem conciperent ratione hujus in Sodalitate descriptionis pœnas inferni evadendi. IV. Quod addo ex *Fossæo*

226. *Caput XVIII. Respondetur ad convicia hæreticorum*
lib. 1. disc. 5. c. 1. Inscriptio hæc est signum specialis benevolentia, & amicitia, in quam Cælorum Regina suos Sodales recipit, sicut olim 1. *Macchab. 10.* Alexander Jonatham. peculiaris amicitia ergo inter amicos scribi fecit.

§. II.

Objecta adversus Institutum Horæ perpetuæ
dissolvuntur.

Objecta quædam contra hanc Devotionem notat. Schaffner. p. 1. c. 12. fol. 107: quæ omnia in id collimant, ut eam superstitione plenam evincant, & hæc in sequentem formam redegi.

670 1. In hoc Instituto noceat, quòd Sodales certis horis orant. Observare, inquit, tempora, & credere, quòd unâ horâ melius sit orare, quàm alia, est supersticiosum; quod planè ita fit inter illos Sodales.

Respondeo, quòd solâ vana, & futilibus rationibus innixa observatio solius temporis sit supersticiosa, non verò observatio prudens & religiosa circumstantiarum temporis: nam eadem est ratio de tempore, ac de loco, & tamen longè melius est orationem fundi in Ecclesia, vel locò à tumultu semoto, quàm aliò. Sed & de ipso tempore ipsis exemplum ante oculos ponamus: nunquid non Deo acceptior est oratio profusa tempore, quò quis serenus est, quàm quò ebrius? Ita pariter licet bonum sit orare sive pro se, sive pro aliis quòcunque tempore, optimum tamen est instantius orare tempore necessitatis, quemadmodum & ipsi hæretici in periculis & necessitatibus magis clamant, ardentius orant, à aliis: nescio autem, quæ major necessitas, aut periculum sit, quàm in ultimo momento hominis, ex quo tota dependet æternitas. Accedit, quòd oratio mortificationi adjuncta longè majoris sit meriti, ac alia: sæpè autem etiam noctu è lectulo se se proripiunt Sodales, ac pro moribundis enixè deprecantur, quòd, cum incommodum sit, non potest non esse optimum, & non potest talis non prodesse magis luctanti in agone, quàm alia mollis oratio. Et ne diutiùs ipsos morer; legant Evangelii Joannis caput quartum, & reperient Regulam sine superstitionis nota observasse horâ, *Interrogabat ergo horâ ab eis, in qua melius habuerit, scilicet filius, & dixerunt ei, quia veri horâ septimâ reliquit eum febris. Cognovit ergo Pater, quia illa hora erat, in qua dixit ei Jesus: filius tuus vivit.* Ubi advertendum, quod eadem horâ, quâ filius incipiebat mori, Pater pro illo oraverit, & meruerit suo filio sanitatem impetrare; quare jam etiam carpi debe-

deberent Sodales nostri, quòd orent eàdem horà, quâ alii incipiunt mori, & quare etiam isti non possent exaudiri, & moribundis aut sanitatem, aut felicem mortem impetrare?

2. Adorum c. i. v. 7. dixit Christus: *Non est vestrum nosse tempora, vel momenta, quæ posuit Pater in sua potestate.* Item Marci 13. v. 32. & 33. *De die autem illo, vel hora nemo scit, neque Angeli in cælo, nec Filius, nisi Pater. Videte, vigilate, & orate; nescitis enim, quando tempus sit.* Ergo gratis oratur pro moribundis, si nescitur, quando homines sunt morituri, & quomodo? 671

Item; quòd est in potestate solius Dei, homo sibi eligere, & de illo ad libitum disponere non potest: ergo male optant Sodales decedere in tali hora, in qua multi sunt pro iis oraturi, malèque hoc Institutum amplectuntur eò fine, ut tali horà moriantur; idem enim hoc videtur, ac velle Deo leges præscribere, ut ipse hominem tali horà debeat è vivis tollere.

R. Hæc loca magis favere nobis, quàm Adversariis: si enim nemo scit diem, & horam ultimam vitæ suæ, vigilandum est, ne nos sicut & alios imparatos occupet illa dies & hora; quòd laudabili studiò præstant Sodales isti, è quibus semper diu, nocturneque quidam vigilant, & orant, ut Divinò adjutoriò se parent ad mortem, qui in illa sunt hora morituri. Quàmvis enim nemo sciat, quâ horà quisque in particulari aliquando habeat decedere; scimus tamen non esse horam, in qua non multi moriantur per orbem; imò verò etiam in singulari tunc instare ultimam vitæ horam cognoscimus, cum signa ejusdem manifesta, qualia sunt in jam jam morituris, advertimus. Ecce ergo quâvis horà pro luctantibus in agone in generali, aut pro persona determinata, apparentibus jam mortis indiciis, non esset orandum?

Ad alterum dico, quòd electio per modum desiderii, aut deprecationis, quâ aliquis sibi optat, & postulat, ut alius sibi potiùs hoc præ alio præstet, nullam importet potestatem vel auctoritatem; sed solum electio per modum imperii, quâ quis ita eligit unum, ut alterum relinquere, aut impedire efficaciter possit. Qui autem huic Instituto aggregatur, desiderat solum, ac petit à Deo, ut tali horà possit obdormire, quò plures per orbem orationi vacant, ac ut possit simul eorum precum fieri particeps, seu ut intuitu devotorum felix sibi è mundo transitus concedatur.

§. III.

Respondetur ad quædam circa Indulgentias.

672 **P**rimò dici posset, quòd non sit credibile, quòd pro tam exiguis operibus tantæ sint Indulgentiæ concessæ, v. g. pro unica Rosarii parte in die Cõmunionis sexaginta millia añorum, de quo supra n. 501. aut pro 5. *Pater & Ave* ad Altare Rosarianum certis festivitatibus dictis post S. Cõmunionẽ Indulgentia plenaria. Ipsum hoc nostro Patri Wigand mirabile videbatur, unde *Tract. 14. exam 3. de Indulg. n. 84.* ait, quosdam negare fuisse unquam tam magnas Indulgentias tot annorum millium à Sede Apostolica concessas, sed solùm esse olim à quæstuariis confectas.

Respondeo. Tot & tantas Indulgentias etiam pro una Rosarii parte esse in veritate concessas, demonstrant tot authenticæ Summorum Pontificum Bullæ, undè videtur aliàs eruditissimus P. Wigand nullam similem legisse. Neque autumandum est tot eruditos, & pios Pontifices errasse: primò, prudenter etenim etiam pro levi opere, si illi adjungi debita Sacramentorum perceptio postulatur, magnæ possunt concedi Indulgentiæ, cùm non leve, sed maximum opus sit, verum de peccatis elicere dolorem, & debitò modò SS. Sacramenta percipere: II. Licet opus præscriptum v. g. recitatio tertiæ partis Rosarii, aut 7. *Pater & Ave* videatur res levis, si quis Sodalitatis, & quævis recitatio sumatur seorsim; tamen hoc leve opus magna bona, quæ per hanc Indulgentiarum concessionem intendunt Pontifices, consequuntur: primò per hoc alliciuntur magni peccatores ad pœnitentiam, qui aliàs timore magnæ pœnæ desperarent; 2. etiam boni frequentius recitant Rosarium, quod absque aliqua Indulgentia intermitterent; 3. orantibus tot per orbem devotissimis Sodalibus Deus facilius inclinatur, & concedit Ecclesiæ pacem, & alia, pro quibus orationes institui Pontifices volebant. Unde opera hæc sunt aliquò modò Indulgentiis commensurata.

673 2. Propter tantam tamen copiam Indulgentiæ venient in contemptum; quòd enim aliquid rarius, eò est pretiosius.

R. Etsi propter ingentem copiam tempore Salomonis viluerit argentum; per hoc tamen non erat contempnendum. Multæ debebant esse Indulgentiæ, quia etiam multæ committuntur crimina, & multæ Animæ in Purgatorio detinentur.

674 3. Posset autem ex tanta Indulgentiarum copia oriri peccatum præsumptionis, possètque contingere, quòd homines spem omnem in Indulgentiis reponerent.

R.

R. Peccatum præsumptionis ex Indulgentiarum multitudine non sequi per se, sed solum per accidens, & ex malicia abutentium; per se verò potius sequitur, quòd, qui student lucrari Indulgentias, spem suam collocent in meritis Christi. Quantum verò Domino placeat studium consequendi Indulgentias, ipse satis S. Mariæ Magdalenzæ de Pazzis demonstravit. Intererat Sancta hæc funeri Sororis cujusdam; & ecce! defunctæ animam in cælum ascendentem conspicit, & tota extra se abrepta exclamat: O Felix Soror! corpusculum tuum nondum sepulturæ traditum est; & anima tua jam transit in paradisum: quò ergo modò istam gratiam merebaris? cui Christus vice illius Animæ respondit: Anima hæc solum 15. horis detenta erat in Purgatorio, quoniam Indulgentias, quæ mea sunt merita, multi fecit. Ita ferè P. Roth c. 5. n. 17.

4. Quomodo debent Indulgentiæ tot mille annorum intelligi, cum homo tot annis vivere nequeat, neque Purgatorium tanto tempore sit permansurum? 675

R. Quia homo sæpè ob multitudinem enormium peccatorum secundum antiquos sacros canones tot annorum pœnitentiam mereretur; an verò jejuniò, aut pœnitentiæ anni unius respondeat etiam Purgatorii ardor unius anni, ita ut qui pœniteret secundum canones unò annò, etiam ipsi de pœnis Purgatorii remitteretur tantùm annus unus, vel plures; & si hoc, quantus añorum numerus? est incertum: si tamen ad finem mundi, quocum terminabitur & Purgatorii, restarent adhuc plures anni suæ pœnæ; tunc Deus prolixitatem pœnæ cum intensione commutabit.

5. Cum tot & tantas Indulgentias lucrentur Sodales Mariae, quæ ergo fit, quòd nihilominus tot sæpè obruantur calamitatibus? quare temporalibus pœnis non liberantur? 676

Respondet P. Roth in *Instruct. pro Indulg. obtinendis* n. 11. per Indulgentias non remitti pœnas temporales, quibus Deus in hoc mundo solet in medelam punire peccatores, pœnæ etenim medicinæ sunt peccatorum; sed tantùm illas pœnas, quas Confessarii olim secundum Canones solebant, & debebant, imponere pœnitentibus; & pœnas in Purgatorio luendas. Ita ille. Hoc ipsius Christi Domini oraculo comprobatur lib. 6. Revel. S. Birgittæ c. 102. Invisibat, prout ibidem refertur, Birgitta Romæ devotissimam fæminam ægrotantem, ac cum illa dulcia verba miscebat, & ad patientiam animabat; sed infirma: dicuntur, inquit, Romæ tantæ esse Indulgentiæ, quibus pœna omnis remittitur; ego verò Romæ multa perpetior. Horum verborum causâ dat se Birgitta orationi,

sub qua apparens Christus eam talibus verbis affatur: Mulier hæc ægra in gratia Dei est, & mihi valde accepta, quod per puram Confessionem teneram conservet conscientiam, suamque filiam in timore Dei ad statum educat religiosum. Quamvis autem venialia sua peccata diligenter Sacerdotibus enarret; minorem tamen dolorem de ipsis concipit, ac fuerit delectatio, quam sensit in peccando. Ad hæc nemo me vel minimò iudicet cogitatu, quam acres ego & diurnos alicui morbos infligam: tantum enim doloris unicuique immitto, quantum animæ ipsius expedire cognosco. Dic quoque ipsi, plus Indulgentiam apud Deum valere, quam sonet, & sibi homines imaginentur. Siquidem qui purâ Confessione, ferventi Communione, ardentioribus precibus, optimaque intentione se ad illam paraverit, non tantum pœnæ remissionem, sed augustiorem in cælis coronam consequetur. Si Indulgentia est plenaria, tunc per eam vel tota pœna, quæ quandoque valde acerba est, & in multos annos durat, remittitur, vel ad minùs acerbitas illius minuitur, & diurnitas abbreviatur.

677 Quod autem per Indulgentias non tantum remittantur pœnitentiæ statuta ab Ecclesia, sed etiam pœnæ luendæ in Purgatorio, egregiè ostendit S. Thomas in Suppl. q. 25. art. 1. c. si enim hoc non esset, tunc Ecclesia huiusmodi Indulgentias faciens magis damnificaret, quàm adjuvaret: quia remitteret ad graviores pœnas, scilicet Purgatorii, absolvendo à pœnitentiis injunctis.

CAPUT XIX.

De Sodalitate SS. Nominis JESU.

Absolutiâ materiâ de SS. Rosario, etiam, secundum quod promisi, de aliis principalioribus Ordinis nostri Sodalitatibus tractare aggredior, initium de Sodalitate SS. Nominis Dei sumendo.

§. I.

De origine & fine hujus Sodalitatis.

678 **M**ulti Authorum scripserunt Sodalitatem hanc primùm invenisse P. Didacum de Victoria Ordinis Prædicatorum circa annum 1553. P. M. Bremond tamen tom. 8. Bullarii Ordinis nostri

nostri tract. De consensu Bullarum tit. 15. q. 6. §. 1. negat Patrem Didacum posse simpliciter primum ejus Authorem dici, cum ea jam ante eum fuerit in diversis locis fundata: in diversa quamvis Hispaniarum loca ipse eam primus invexerit. Ab Ordine nihilominus Prædicatorum hæc Sodalitas processit sæculò XIII. jam adultò occasione Litterarum Gregorii X. quas ad Magistrum Generalem Ordinis dedit 20. Sept. 1274. ut de reverentia speciali, ac veneratione SS. Nominis JESU debita Fratres nostri Concione sacras haberent, & ad id efficacibus rationibus Catholicos omnes inducerent. Finis ergo hujus Almæ Sodalitatis est extirpatio vitiorum, quæ huic SS. Nominis sunt inimica, ut sunt blasphemix, perjuria, ejusdem in vanum assumptio &c: & reverentiæ erga idem SS. Nomen promotio.

Sodalitas hæc à variis Põtificibus fuit confirmata, magnisque gratis insignita, quæ omnia Benedictus XIII. in Bulla: *Pretiosus* §. 2. confirmat verbis sequentibus.

Et primò quidem (subaudi confirmamus) omnes, & singulas Indulgentias Confraternitati SS. Nominis JESU, sive aliàs Nominis Dei, & Juramentorum (quam ab ipso Ordine Prædicatorum originem duxisse. Prædecessor noster S. Pius V. in Litteris — Decet Romanum Pontificem — 21. Junii 1571. animadvertit, ejusque Authorem antea Fratrem Didacum de Victoria Conventus Sancti Pauli Burgensis prædicti Ordinis, eundemque egregium Verbi Dei Prædicatorem dixerat Pius PP. IV. in Constitutione — Salvatoris — Idibus Aprilis 1564.) à prædicto Pio IV. in alia Constitutione incipien. — Injunctum nobis — eisdem die, & an. Gregorio XIII. in Litteris suis — Aliàs per fel. rec. Pium PP. IV. 9. Julii & 5. Septemb. 1580. & 22. Septemb. 1583. ceterisque aliis Romanis Pontificibus deinde concessas; declarantes, eas omnes Indulgentias accipiendas esse ad normam Litterarum Pauli V. — Quùm certas unicuique Confraternitati — 31. Decemb. 1606. — Pias Christi fidelium — 28. Septemb. 1612. — Quùm sicut nuper accepimus — 1. April. 1613. atque Venerabilis record. Innocentii XI. — Quùm dudum — 18. April. an. 1678. declarantes insuper, ac mandantes juxta prelibatas Litteras S. Pii V. Confraternitatem eandem in locis, in quibus Conventus Ordinis præfati existunt, aut quæcunque sunt exituri, in solis ejusdem Ordinis Ecclesiis existere posse, ac in eisdem duntaxat per Fratres prædictos functiones quaslibet, ad dictam Confraternitatem spectantes, esse peragendas, nisi aliàs speciali indultò aliud ab Apostolica Sede fortè concessum reperiat; necnon ad normam prædictarum Pauli V. Litterarum

rarum — Quàm certas — potestatem tales Confraternitates erigendi, & fundandi, ac Indulgentias communicandi, aliàs à S. Pio V. in memoratis Literis Provincialibus, ac etiam Conventuum Prioribus permissam, soli Ordinis Generali Magistro, vel Vicario Generali esse privativè adjudicandam.

§. II.

De statutis Præsidium.

680. **L**oquendò de statutis in genere, S. Pius V. annò 1569. 20. Septemb. declaravit, quòd hæc Sodalitas in nostris Ecclesiis haberi, & ab extraneis participari debeat ad instar Fraternalitatis SS. Rosarii: unde utrique sunt proportionabiliter eadem statuta, ubi manifesta non intercedit differentia; & ideo Capitula nostra Generalia plerumque ambas Fraternalitates conjungunt, & æqualiter de utraque loquuntur, quod in toto hoc opere poterit observari.
681. 2. Hinc sicut in Sodalitate Rosariana, ita & in hac facultatem inscribendi nemo habet in Ordine nostro, nisi Provinciales, Priores, Subpriores, locorum Præsidentes, & Vicarii, actuales Prædicatores etiam quadragesimales, hujus Confraternitatis Promotores, ac Directores, & Sacristæ Majores Confessarii. Idem de officialibus (revideantur n. 58. & sequentes) ac de aliis statutis judicium esto.
682. 3. In specie: In Ecclesiis, ubi hæc Sodalitas erigitur, Altare SS. Nominis Jesu erigatur, vel dedicetur; ita Capitulum Generale celebratum Venetiis 1592. R. videatur n. 577. In hoc Altari imago Jesuli debet venerationi proponi, aut Mysterium Circumcisionis depingi, aut Nativitatis.
683. 4. Festum Principale hujus Sodalitatis est Festum Circumcisionis Domini, quod possibili devotione celebretur: in eo laudes, & Mytheria hujus Nominis populo exponantur, & instituatür solemnis processio, quòd præcepit Benedictus XIII. in Bulla: *Preliosus* §. 19. his verbis: *Pari ratione concedimus, ac volumus, in quolibet primo anni die eosdem Fratres solemnem Sanctissimi Nominis Jesu Processionem liberè, & licitè ubique locorum peragere posse, ac debere.* Missa tamen Confraternitatis, de qua paulò pòst n. 686. etsi non sit pro hoc die præcepta, dici tamen posset ex devotione, & liberà sponte. Hæc omnia possent etiam ad populi ædificationem haberi Dominicâ secundâ Januarii in locis, ubi festum SS. Nominis Jesu solemniter celebratur, licèt de hoc nullum adhuc præceptum

ceptum extet. In partibus hæreditariis Domûs Austriacæ est hæc Dominica Indulgentia plenaria pro omni fideli, qui confessus, & communicatus majori sacro, orans de more pro Ecclesia, interfuerit.

5. Omnis Dominica secunda mensis est devotioni hujus 684
Confraternitatis dicata, & ideo in concione possit aliquid de præstantia, & virtute hujus SS. Nominis proferri; deinde debet Missa Confraternitatis in Altari ejusdem haberi ex mandato Gregorii XIII. in Brevi: *Aliàs fel. rec. annò 1580.* &, qui huic Missæ interfuerint, Sodalibus Indulgentiam 200. dierum concessit Paulus V. ut post dicetur n. 707. Tandem debet ordinari processio.

Circa concionem dixi, ut in ea fiat de SS. Nomine mentio, 685
cum integra concio nullibi præcipiatur. De Concionatoribus tamen nostris sic fuit in Capitulo Generali Romæ 1571. decretum: *Concionatores nostri inter cetera devotioneis exercitia devotionem SS. Rosarii B. V. auribus fidelium sæpissimè ingerant; & idem faciant de Societate SS. Nominis Dei* Item Barcinonæ 1574. *Prædicatores in concionibus, Provinciales in suis Provinciis, ac Priores Conventuales in suis conventibus devotionem Confraternitatis SS. Rosarii, & Nominis JESU promoveant: ut sic Dei, & Genitricis cultus, & reverentia nostrò ministeriò adaugeatur, & hæreditas nostra non vertatur ad alienos.*

Per Missam Confraternitatis non debet in Ordine nostro intel 686
ligi Missa Votiva de SS. Nomine JESU! hæc enim non habet majora privilegia, quàm Missa SS. Rosarii; unde sicut ista, prout dictum est n. 530. dici non potest diebus Dominicis, & festis Duplicibus, ita nec illa. Missa ergo Confraternitatis est Missa quæcunque de festo currente; oblata tamen in honorem SS. Nominis, ut ejus cultus majus, & majus sumat incrementum, & vitia illi injuria extirpentur: quem in finem convenienter adderetur in ea de hoc SS. Nomine collecta: hæc Missa etiam debet pro tota Confraternitate, seu pro omnibus vivis, atque defunctis Sodalibus offerri.

His Dominicis processiones fieri præcepit Gregorius XIII. 687
ibidem, quibus etiam adjunxit plenariam Indulgentiam Paulus V. ut dicetur n. 708. tandem etiam ordinatum fuit in Capitulo Generali nostro Romæ 1589. *Habeant Processionem Rosarii Dominicæ primæ, & similiter Processionem Confraternitatis Nominis Dei Dominicæ secundæ cujuslibet mensis, ne populus privetur debitis Indulgentiis harum Processionum.* In his autem circumfertur Divini statua Pusionis, & Litanix de ejus SS. Nomine cantantur.

Caput XIX. De Sodalitate
L I T A N I Æ.
De SS. Nomine JESU.

Kyrice eleison.
Christe eleison.
Kyrie eleison.
JESU audi nos.
JESU exaudi nos.
Pater de cœlis Deus.
Fili Redemptor mundi Deus.
Spiritus Sancte Deus.
Sancta Trinitas unus Deus.
JESU Fili Dei vivi.
JESU splendor Patris.
JESU candor lucis æternæ.
JESU Rex gloriæ.
JESU sol Justitiæ.
JESU Fili Mariæ Virginis.
JESU admirabilis.
JESU Deus fortis.
JESU Pater futuri sæculi.
JESU magni consilii Angele.
JESU potentissime.
JESU patientissime.
JESU obedientissime.
JESU mitis, & humilis corde.
JESU amator castitatis.
JESU amator noster.
JESU Deus pacis.
JESU auctor vitæ.
JESU exemplar virtutum.
JESU zelator animarum.

JESU Deus noster.
JESU refugium nostrum.
JESU Pater pauperum.
JESU thesaurus fidelium.
JESU bone pastor.
JESU lux vera.
JESU sapientia æterna.
JESU bonitas infinita.
JESU via, & vita nostra.
JESU gaudium Angelorum.
JESU magister Apostolorum.
JESU doctor Evangelistarum.
JESU fortitudo Martyrum.
JESU lumen Confessorum.
JESU puritas Virginum.
JESU corona Sanctorum omnium.)
Agnus Dei, qui tollis peccata
mundi,
Parce nobis JESU.
Agnus Dei, qui tollis peccata
mundi.
Exaudi nos JESU.
Agnus Dei, qui tollis peccata
mundi,
Miserere nobis JESU.
V. Sit Nomen Domini benedictum.
R. Ex hoc nunc & usque in sæcu-
lum.
Dominus vobiscum. Et cum. &c.

Oremus.

Deus, qui gloriosissimum Nomen JESU Christi Filii tui Domini nostri fecisti fidelibus tuis summæ suavitatis affectu amabile, & malignis spiritibus tremendum: concede propitius, ut omnes, qui hoc Nomen JESU devotè venerantur in terris, Sanctæ consolationis dulcedinem in presenti percipiant, & in futuro gaudium interminabilis beatitudinis obtineant in cœlis. Per eundem.

Processio potest ex rationabili causa etiam cum Indulgentiis 688
 transferri ex Dominica secunda in aliam: Paulus V. etenim in
 Brevi: *Quam sicut accepimus* 1. April. an. 1613. concedit, ut; ubi
 Processio SS. Nominis Jesu aliâ Dominicâ, quàm secundâ fieri
 consuevit, interessentes (sic jam Bullæ loquuntur) eandem In-
 dulgentiam consequantur, ac illi, qui eidem Dominicâ secundâ
 interfunt, ut dicitur n. 709. Cùm igitur devotio hujus Confrat-
 ernitatis transferri possit in aliam Dominicam, non malè intule-
 ro, etiam Missam Confraternitatis, cùm illius devotionis sit pars,
 cum Indulgentiis transferri: & ita de Missa etiam censuit P. Joan.
 Studer 4. partis parte 2. c. 10. fol. mihi 250. in qua parte plures
 eruditas de hoc SS. Nomine conciones format.

Idem P. Studer *ibidem* c. 3. prope finem ait, in libello hujus 689
 Confraternitatis, edito idioma latinò Colonia anno 1642. præ-
 scribi etiam anniversarium pro defunctis Sodalibus proximò die
 non impeditò post Festum Circumcisionis habendum.

§. III.

De statutis Sodalium.

Regula Societatis Nominis Dei, seu juramentorum (sic quo- 690
 que illa appellatur) typis prodit Auctoritate Illustrissimi, ac
 Reverendissimi DD. Petri Gonzalez de Mendoza Episcopi Sal-
 manticensis, quam exhibet P. Bremond in Bullario Ordinis tom.
 7. fol. 443. & in substantia coincidit cum regula, quæ in libellis
 hujus Confraternitatis modernò tempore præscribitur. Hujus
 autem illa tenoris est:

Regula Societatis Nominis Dei, seu juramentorum,

& Bulla S. D. N. Pii IV. dictæ Societati concessa.

Adverte, quòd illò tempore hæc Bulla nondum fuerit revocata.

*Hæc sunt præcipua capita Confraternitatis Nominis Dei, seu ju-
 ramentorum, quæ ad cavendam blasphemiarum, & perjuriorum præ-
 vitatem, aliòsque temerè jurantium abusus, à quibusdam Religiosis
 Ordinis Prædicatorum nuper instituta est, cui Sanctissimus D. N. Pius
 Divinâ providentia Papæ IV. multas Indulgentias, aliâque privile-
 gia nunc recens concessit, quorum exemplaria ad veritatem excussa cum
 his traduntur:*

*Primò, unusquisque eorum, qui huic Confraternitati adscribun- 691
 tur, summò studio, omni quæ circumspèctione cavere debet, ne gloriosum
 Dei nomen, aut Sanctorum in vanum assumat, & ut id securiùs asse-
 qua-*

quatur, attendere, ne unquam juret omnino, nisi aut iusta necessitas, aut fraterna charitas, aut Superioris auctoritas exigat, juxta illud: Nolite jurare omnino, & sit sermo vester: est, est, non, non. Quod si aliquando absque hujusmodi causa jurare contingat, à se ipso penas exigat, vel elargiendò eleëmofynam, vel dicendò Orationem Dominicam aut Salutationem Angelicam, ut hòc veluti fròndò in posterum cobibeatur. Si quis verò eorum Sanctum Dei Nomen blasphemaverit, aut Beatissimæ Virginis, aliorumque Sanctorum, solent hujus Regula Confratres Ecclesiam eò die, si commodè possint, adire, & flexis genibus, & procumbentes veniam petere, dicentes ter Dominicam Orationem cum Salutatione Angelica, & inferentes aliquam eleëmofynam in locum ad hoc deputatum.

In regulis hujus temporis etiam Sodales jubentur abstinere, non tantùm à blasphemis, juramentis peccaminosis, sed etiam à vano SS. Nominis usu, omnibusque vitiis quoquò modò huic SS. Nomini injuriis: si quis verò per incautæ linguæ lapsum talium criminum quid commisisset, jubetur quoque pœnã aliquã, sed arbitrariã, non taxatã, se castigare.

692 *Secundò, si aliqui horum Confratrum sunt Patres familias, filiis, atque domesticis, quàm seriò precipiant, ne Nomen Domini indignè ab eis assumatur; & quos intellexerint in hoc deficere, paternè admonent, & corrigant, ut tandem à propriis adibus detestabile hoc vitium eliminetur.*

693 *Teriò, si quando extraneos, aut blasphemantes, aut temerè jurantes audierint, quando secundum prudentiam utile futurum existimabunt, debent modestè, ac benignè eos admonere, quoties ejus rei necessitas fuerit, ut semper inter eos sit, qui pro Dei nomine æmulari videatur.*

694 *Quartò, hujus Societatis Confratres in die Circumcisionis Domini solent & sua peccata confiteri, & Sacram Eucharistiam percipere, & festum gloriosi Nominis Jesu, quantùm possunt solemnitate, celebrare; in qualibet autem prima Dominica cujuslibet mensis solent etiam ad Ecclesiam ab eis electam accedere, & ante Missarum majorum solemniam privatam Missam in còmmuni audire, & privatas eleëmofynas in unum conferre, prout cuique placuerit. At non tantùm Festo Circumcisionis Domini, sed & sæpius per annum Dominicis secundis mensium oporteret Sodales ad consequendas Indulgentias plenarias confiteri, & Sacrà refici Communionem. Laudabilis autem mos Dominicis primis mensium simul audiendi Missam jam exolevit, nec istò tempore, quò Sodalitati huic Dominica secunda mensis*

mensis est consecrata, amplius Sodalibus præscribitur: eleëmofynas tamen pro decore Capellæ non gravabuntur etiamnum contribuere.

1. Quinid, comũni horum Confratrũ, qui in aliqua Civitate conscribuntur, assensu deliguntur duo Viri probati, qui huic Societati præsent, & assignantur eis alii tres, aut quatuor Consiliarii, ut ea, quæ pertinent ad conservatiõnẽ, & promotiõnẽ hujus Societatis in comũni, decernant: 2. Et singulis annis, ab istis, qui præcesserunt, designantur, quorum est officium curare, 3. ut hæ Missæ privatæ singulis mensibũs non omitantur, & festum Dominici Nominis solemnitus peragatur: alter etiam præpositus clavem unam, & unus Consiliariorum, clavem alteram gerit illius capsulæ, in quam ejusmodi eleëmofynæ, 4. & jurantium pœnæ inferuntur. 5. Ut tertio quoque mense in communi oblatam pecuniam effundant, & acceptam scripto referant, & eorum arbitriõ expendantur, & pro stipendiis Sacerdotum celebrantium, & pro aliis necessitatibus sublevandis, maxime eorum, qui huic Regula sunt adscripti.

1. Ordo noster non obligatur ad habendos Officiales, bene tamen Præsides extranei secundum dicta n. 59. 2. Officiales non debere eligere Successores fuit postea declaratum, ut dictum fuit n. 63. 3. Si Missa Confraternitatis Dominicã secundã mensis applicatur directè, primariõ, & principaliter pro Sodalibus, debet Sacerdoti ex ærario Confraternitatis, vel aliunde justum stipendium dari. 4. Jurantium pœnæ jam non sunt in usu, ut dictum est n. 691. 5. In Ordine nostro sufficit rationem reddere semel in anno, ut dictum est n. 59.

Præter hæc autem capita, quæ præcipua sunt, & omnibus videntur posse convenire, pro Regionum diversitate poterunt alia superaddi maxime accedente Reverendissimorum Episcoporum auctoritate, quos hujus Regula Socii, ut singulares Patronos, ac Protectores habere desiderant.

Sequuntur postea Constitutiones duæ Pii Papæ IV. quæ jam sunt revocatæ, deinde sic legitur: *Impressa hæc sunt, habitã prius facultate, & auctoritate Illustrissimi, ac Reverendissimi DD. Petri Gonzalez de Mendoza Episcopi Salmanticensis, qui litteras Apostolicas originales, & vidit & illas probavit.*

Dictis regulis successu temporis adjunctæ sunt adhuc sequentes: Candidati hujus Societatis debent à Sacerdote, habente ad hoc auctoritatem, ad eam recipi, & secundum nomen, & cognomen in Albo describi, aliàs non gaudent hujus Sodalitatis Indulgenti-

gentiis, ut dictum fuit n. 189. qui verò dictam authoritatem habent in Ordine nostro, fuit mox n. 681. dictum, de extraneis verò dicetur n. 705.

698 Publicis, & communibus Confraternitatis devotionibus, ut Processionibus, Missis Confraternitatis, & anniversariis, ubi illa habentur, intererunt, Deoque preces adhibebunt, ut ipse gratiã suam, benedictionemque impertiri dignetur, ut præfata vitia cessent, Nomenque Dei ubique glorificetur. Nec intermittent pro consequendis Indulgentiis ad intentionem S. Matris Ecclesiæ, & suis temporibus pro vivis, & defunctis Sodalibus orare.

699 Quotidie literati litanias de SS. Nomine JESU recitabunt, addit P. Studer parte 2. quarta partis cap. 3. etiam illum devotum Hymnum: *JESU nostra redemptio*; ab aliis tamen Authoribus iste Hymnus non præscribitur: illiterati verò secundum eundem P. Studer ad honorem quinque Christi vulnerum 5. Pater, & Ave cum Symbolo Apostolico recitabunt, quamvis, inquit idem, non improbem introductam in aliquibus locis 7. Pater, & Ave dicendi consuetudinem; quæ meo videri deberent ad honorem SS. Nominis JESU offerri secundum n. 698.

700	Si quem prædictus Hymnus delectaret, ipsum subjicio:	
	<i>JESU nostra redemptio,</i>	<i>Victor Triumphò nobili,</i>
	<i>Amor, & desiderium:</i>	<i>Ad dextram Patris residens.</i>
	<i>Deus Creator omnium,</i>	<i>Ipsa te cogat pietas,</i>
	<i>Homo in fine temporum.</i>	<i>Ut mala nostra superes</i>
	<i>Quæ te vicit clementia,</i>	<i>Parcendo, & voti compotes,</i>
	<i>Ut ferres nostra crimina,</i>	<i>Nos tuò vultu saties.</i>
	<i>Crudelem mortem patiens,</i>	<i>Gloria tibi Domine,</i>
	<i>Ut nos à morte tolleres?</i>	<i>Qui natus es de Virgine,</i>
	<i>Inferni claustra penetrans,</i>	<i>Cum Patre & S. Spiritu,</i>
	<i>Tuos captivos redimens,</i>	<i>In sempiterna secula, Amen.</i>

701 Statuta hæc non obligant in conscientia, sed sub Indulgentiarum privatione.

§. IV.

De Confraternitatis erectione.

702 In primis secundum Bullam Benedicti XIII. positam n. 679. & declarationes Capitulorum Generalium supra n. 577. relatas, Sodalitas hæc intelligitur erecta in omnibus Ecclesiis Fratrum Ordinis nostri, etiam ubi est solùm Residentia, vel Vicariatus; non tamen in Ecclesiis Sororum, seu Monialium, sed in iis debet erigi

erigi à Magistro Generali Ordinis nostri, & illo absente ab ejus Vicario, sicut in aliis Ecclesiis extraneis, & quidem intra earum Claustra tantùm ad modum suprâ n. 578. explicatum.

Potest etiã in aliis Ecclesiis erigi, sed non nisi à Magistro 703 Ordinis, vel ejus Vicario, & à nullo Priore, vel Provinciali extra Indias secundum declarationem Benedicti XIII. n. 679. positam; benè tamen in Indiis, pro quibus longè remotis partibus concessit idem Pontifex in eadem Bulla: *Pretiosus* §. 8. (ut videre est n. 418.) Provincialibus hanc Sodalitatem erigendi facultatem.

Si qui tamen essentialia defectus in erectionibus irrepissent, 704 eos omnes supplevit Innocentius XI. in Brevi: *Exponi nobis* 1679. 15. Junii, & quatenus opus esset, in iis locis de novo instituit Confraternitatem.

Petitur autem hæc Confraternitas ab extraneis, & erigitur 705 à nostris eò modò, quò Rosariana, pro quo videantur Litteræ Reverendissimi Generalis mox ponendæ: similiter potestas inscribendi conceditur soli Præsidi, quam tamen in casu impedimenti de licentia Reverendissimi Generalis nostri, litteris obtentâ, potest communicare alteri Sacerdoti.

§ V. De Indulgentiis.

Litteras unã cum Indulgentiis mittit Reverendissimus no- 706
ster ad locum erectionis sequentes:

„ *In Dei Nomine, Amen.*

„ *Frater Thomas Ripoll Sacræ Theologiæ Professor Ordinis Prædi-*
„ *catorum humilis Magister Generalis, & Servus. Omnibus*
„ *præsentes litteras inspecturis salutem.*

„ *Religio nostra, cùm inter alia Privilegia, quibus à Sede Apo-*
„ *stolica decorata est, facultatem habeat secularium Confraternita-*
„ *tes sub invocatione SS. Nominis Dei erigendi, ejusque spirituales*
„ *gratias, Privilegia, & Indulgentias communicandi in hujusmodi*
„ *Confraternitatibus instituendis, si ad Christi fidelium salutem pro-*
„ *movendam expedire animadvertit, liberalem se præbere consuevit.*
„ *Nos igitur, qui Magistri Generalis dicti Ordinis Officio fungimur,*
„ *sperantes fore, ut ex hac Spiritualium gratiarum participatione*
„ *Christi fideles ad devotionem, & pietatem magis accendantur.*

„ Apostolicâ authoritate Nobis in hac parte concessa tenore presenti-
 „ um, Nostrique authoritate Officii Confraternitatem SS. Nominis
 „ Dei in Ecclesia — instituimus, & ordinamus, cum hoc enixè per
 „ interpositam personam — à Nobis petatum fuerit; accedente
 „ tamen assensu Ordinarii loci, ac Priore viciniore Conventus,
 „ seu Loci Ordinis nostri, ac mediâ prædicatione alicujus Patris
 „ ejusdem Ordinis nostri, per suum Superiorem destinandi, dictæ
 „ que Confraternitati, ac illius pro tempore existentibus utrius-
 „ que sexûs Confratribus Indulgentias, ac spirituales gratias sin-
 „ gillatim inferius descriptas, nostræque Primariæ Confrater-
 „ tati nominatim expressè, ac præcisè per Breve felic. rec. Pauli
 „ PP. V. concessas elargimur, & communicamus, cujus Brevis
 „ tenor de verbo ad verbum sequitur, & talis est:

707

„ Paulus Papa V. ad perpetuam rei memoriam. Cùm certas
 „ unicuique Confraternitati Indulgentias, & gratias spirituales,
 „ quibus de cætero fruantur, duxerimus præscribendas. Idcirco
 „ Nos omnes, & singulas Indulgentias, & peccatorum remissiones,
 „ ac pœnitentiarum relaxationes. Confraternitati SS. No-
 „ minis Dei in Ecclesia S. Mariæ super Minervam de Urbe Ordinis
 „ Frat. Ordinis Prædicatorum canonicè institutæ, & illius
 „ Confratribus, & Confororibus, hætenus per quoscunque Ro-
 „ manos Pontifices Prædecessores nostros concessas, revocantes,
 „ & annullantes, ac nullius roboris, & momenti impostertum
 „ fore declaramus, eandemque specialibus favoribus, & gratiis
 „ prosequi volentes. De Omnipotentis Dei misericordia, ac Bea-
 „ torum Petri, & Pauli Apostolorum ejus authoritate confisi.
 „ Omnibus utriusque sexûs Christi fidelibus, qui dictam Confra-
 „ ternitatem de cætero ingredientur, de primo eorum ingressu,
 „ si verè pœnitentes, & confessi SS. Eucharistiæ Sacramentum
 „ sumpserint, plenariam, ac tam ipsis pro tempore describendis,
 „ quàm jam descriptis in dicta Confraternitate Confratribus, &
 „ Confororibus, etiam verè pœnitentibus, & confessis, & S. Com-
 „ munionem refectis, qui in die festo Circumcisionis Domini, Di-
 „ vinis Officiis in Ecclesia, seu Capella, vel Oratorio dictæ Con-
 „ fraternitatis singulis annis celebrandis in toto, vel in parte de-
 „ votè interfuerint, & ibi pro Christianorum Principum concor-
 „ dia, hæresum extirpatione, ac S. Matris Ecclesiæ exaltatione pi-
 „ as ad Deum preces effuderint, etiam plenariam. In mortis
 „ quoque articulo omnibus utriusque sexûs Christi fidelibus dictæ
 „ Confraternitati adscriptis, qui pœnitentes, & confessi, ac S.

„ Communionem refecti; & si id facere nequiverint, Nomen JE-
 „ su ore, si potuerint, sin autem, corde devotè invocaverint, & a-
 „ nimam suam Deo commendaverint, plenariam similiter omni-
 „ um peccatorum suorum Indulgentiam, & remissionem miseri-
 „ corditer in Domino concedimus: Qui verè pœnitentes, &
 „ confessi, ac S. Communionem refecti Altare Nominis Dei, in præ-
 „ dicta Ecclesia situm, secundâ Dominicâ cujuslibet mensis visi-
 „ taverint, & oraverint, ut præfertur, septem annos, & totidem
 „ quadragenas. Ac iisdem Confratribus, & Confororibus ejus-
 „ dem Confraternitatis SS. Nominis Dei, qui Missæ in dicta se-
 „ cunda Dominica mensis, in prædicto Altari celebrari solitæ,
 „ quive Processionibus, per dictam Confraternitatem pro tem-
 „ pore faciendis, interfuerint, & oraverint, 200. dies; qui verò
 „ aliquos blasphemantes, aut inconsideratè, & temerè objuran-
 „ tes cum charitate monuerint, 100. dies. Quoties verò Missis,
 „ & aliis Divinis Officiis in Ecclesia, vel Altari, seu Oratorio dic-
 „ tæ Confraternitatis pro tempore celebrandis, & recitandis,
 „ seu congregationibus publicis, vel privatis ejusdem Confrater-
 „ nitatis ubivis faciendis interfuerint, dictumque SS. Eucharistiæ
 „ Sacramentum, tam Processionibus, quàm ad Infirmos, aut ali-
 „ ter quomodocunque pro tempore defertur, comitati fuerint, aut
 „ impediti, campanæ ad id signò datò, semel Orationem Domi-
 „ nicam, & toties Salutationem Angelicam pro Infirmo dixerint
 „ aut Processionibus extraordinariis dictæ Confraternitatis, aut
 „ quarumvis aliarum de licentia Vicarii nostri, seu Loci Ordina-
 „ rii faciendis, vel Defunctorum exequiis interfuerint, aut In-
 „ firmos visitaverint, eisque in eorum necessitatibus auxiliati
 „ fuerint, vel Pauperes hospitio susceperint, aut eleëmofynas
 „ illis dederint, & opem tulerint, vel pacem cum inimicis pro-
 „ priis, vel alterius composuerint, vel componi fecerint, seu
 „ procuraverint, aut quinquies Orationem Dominicam, ac toti-
 „ es Salutationem Angelicâ pro animabus Confratrum, & Con-
 „ fororum dictæ Confraternitatis recitaverint, aut impœnitentes
 „ ad viam salutis reduxerint, & ignorantes præcepta Dei, & ea,
 „ quæ ad salutem sunt, docuerint, aut quodcunque aliud pieta-
 „ tis, & charitatis opus exercuerint, quoties pro quolibet prædic-
 „ torum operum id egerint, centum dies de injunctis eis, seu a-
 „ liter quomodolibet debitis pœnitentis in forma Ecclesiæ con-
 „ sueta relaxamus. Nec non dilecto filio Magistro Generali
 „ Ordinis Prædicatorum, & illò absente, ejus Vicario in Urbe

commoranti, ut Confraternitates extra Urbem prædictam ubique locorum erigere, & instituere, illisque omnes supradictas Indulgentias, & gratias spirituales, servatâ formâ traditâ in Constitutione fel. rec. Clementis Papæ VIII. Prædecessoris Nostri super dictarum Confraternitatum, Aggregationibus, & Institutionibus communicare similiter liberè, & licitè possit, & valeat, autoritate Apostolicâ tenore præsentium facultatem concedimus, & impartimur. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, cæterisque contrariis quibuscunque, præsentibus perpetuis futuris temporibus valituris. Datum Romæ apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris die 31. Octob. 1606. Pontificatus nostri annò 2. *Insuper idem Paulus Papa V. concessit plenariam Indulgentiam Confratribus, & Confororibus ejusdem Confraternitatis, interessentibus Processionibus fieri solitis secundâ Dominicâ cujuslibet mensis, prout in ejus Brevis tenoris sequentis videlicet: Paulus Papa V. ad perpetuam rei memoriam. Pias Christi fidelium Confraternitates ad pietatis, & Christianæ charitatis opera exercenda canonicè institutas, ut in eorundem operum exercitio quotidie magis confoveantur, spiritualibus muneribus, Indulgentiis videlicet, & peccatorum remissionibus non prætermittimus invitare, prout in Domino conspiciamus salubriter expedire. Cùm itaque sicut accepimus, dilecti filii, Confratres Confraternitatum in Ecclesiis Fratrum Prædicatorum ubique canonicè sub invocatione Nominis Jesu institutarum ex antiquo ipsarum Confraternitatum instituto, secundâ Dominicâ cujuslibet mensis solemnem Processionem peragere soleant. Nos ipsas Confraternitates, quibus certas Indulgentias, & peccatorum remissiones per alias nostras literas in hujusmodi forma Brevis expeditas olim concessimus, ampliori donò decorare volentes, ac prædictarum literarum tenores præsentibus pro expressis habentes, de Omnipotentis Dei misericordia, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus autoritate confisi omnibus, & singulis utriusque sexûs Christi fidelibus in aliqua ex dictis Confraternitatibus, ubique in Ecclesiis Fratrum Prædicatorum Ordinis hujusmodi canonicè institutis, nunc descriptis, & pro tempore describendis verè penitentibus, & confessis, ac S. Communionem refectis, qui Processioni, secundâ Dominicâ cujuslibet mensis, ut præfertur, per dictos Confratres celebrari solitæ, devotè interfuerint, & pro Sanctæ Matris Ecclesiæ exaltatione,*

ne, hæresum extirpatione, ac Christianorum Principum concordia, pias ad Deum preces effuderint, plenariam omnium peccatorum suorum Indulgentiam, ac remissionem misericorditer in Domino concedimus, & largimur, contrariis non obstantibus quibuscunque. Datum Romæ apud S. Marcum sub Annulo Piscatoris die 28. Septemb. 1612. Pontificatus nostri annò 8. Quibus omnibus Indulgentiis, & Spiritualibus gratiis, supra singillatim descriptis, Confraternitatem supra dictam, ejusque Confratres uti, potiri, & gaudere posse decernimus juxta prædictam Clementis VIII. Constitutionem. Declarantes postremò, quòd quancumque contigerit Fratres nostros intus, vel extra dictum locum in ejus Territorio Ecclesiam obtinere, ipsò jure, ipsòque factò ex nunc protunc, absque alia declaratione, sed præsentium tenore dictam Societatem, ac omnes Indulgentias, & Privilegia eidem concessa, ablata esse à dicta Capella, & penitus, atque totaliter ad dictam nostram Ecclesiam translata cum omnibus bonis temporalibus dictæ Societati quomodolibet acquisitis, ut juxta piam mentem Fidelium inservire possent pro Ornamento, & aliis justis indigentis dictæ Confraternitatis, cui relicta subre. Quam conditionem Parochi, & Officiales tam Ecclesiæ prædictæ, quam Confraternitatis admittere, & manu propria subscribere teneantur. Quæ omnia in Instrumento publico, manu Notarii factò, poni debeant, & explicari. In Nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti. Quibuscunque in contrarium non obstantibus. In quorum fidem has præsententes nostras litteras, Officii nostri sigillò munitas, manu propria subscripsimus gratis ubique, & semper. Datum Romæ in Conventu nostro S. Mariæ super Minervam die mensis Anni Assumptionis nostræ Annò

Fr. Thomas Ripoll

Mag. Ord.

Demum Paulus V. in Brevis: *Quùm sicut nuper accepimus* 1. April. 1613. concedit, ut, ubi Processio SS. Nominis JESU alia Dominicâ, quàm secundâ mensis fieri consuevit, interessentes easdem Indulgentias plenarias lucrentur, ac illi, qui ei interfunt Dominicâ secundâ mensis. An verò etiam Indulgentia plenaria data sit pro Processione in Festo Circumcisionis; item an cum Confraternitatis Missa etiam Indulgentia 200. dierum transferatur? nihil in Bullis reperitur: interessentes nihilominus Processioni illi, & Missæ extra Dominicam secundam mensis, non dubito, quin Indulgentiam 100. dierum, si non 200. ut censui n. 688.

confe-

consequantur, cum Confratribus juxta Bullam n. 707. positam, quodcumque pietatis, aut charitatis opus exercentibus, similis sit Indulgentia indulta.

710

Indulgentiæ ergo aliæ ante Paulum V. concessæ, inter quas erat Jubilæum in festo Circumcisionis, & tribus diebus antea concessum à Pio IV. sunt sublata: Benedictus etenim XIII. in Bulla supra n. 679. posita confirmat Indulgentias priores, sed eas vult accipi secundum Bullas Pauli V. supra positas; id est, quod eas solum velit confirmare, quas confirmavit Paulus V. nam & eadem jam erant prius ab aliis Pontificibus indultæ. Item cum Benedictus de antiquis Bullis solum confirmaverit Indulgentias; sequitur, quod non confirmaverit privilegium illud Sodalium, quod habebant ad instar Sodalium Sodalitatis Rosarianæ, de quo supra n. 571. tempore Interdicti concessum à Pio IV. vi cuius in Festo Circumcisionis Domini in omnibus Ecclesiis, in quibus erat erecta hæc Confraternitas, à primis Vesperis usque ad secundas potuerat dicta Sodalitas omnes ceremonias, Officia Divina, ut Missas, concionem, Vesperas, Processionem &c. publicè obire; quemadmodum etiam diebus Dominicis Processioni, Officiòque Divino interesse: & si quem Sodalium hõc tempore contigerat devivere, talem licebat publicè cum cæremoniis consuetis, & pulsu æris campani, sepulturæ Ecclesiasticæ tradere, ac si Interdictum eò loco non fuisset; si tamen ille eidem Ecclesiasticæ censuræ nullam dederat causam. Hoc privilegium, inquam, debet eò magis dici sublatum, quod Paulus V. in positis Bullis nullam ejus fecerit mentionem.

711

Notat demum Fossæus *lib. 1. de Rosario disc. 7. c. 2.* ab initio, Sodales hujus Sodalitatis, sed in Albo descriptos, esse ab Ordine nostro ad participationem omnium bonorum, & spiritualium beneficiorum receptos.

§. VI.

De Rosariis SS. Nominis JESU.

712

DE hoc SS. Nomine sunt nonnulla Rosaria inventa, illisque erant quædam Indulgentiæ à quibusdam Pontificibus annexæ ante Paulum V. licet autem istæ fuerint à Paulo V. revocatæ; Rosaria tamen in quibusdam locis in usu sunt, & in libellis hujus Confraternitatis reperiuntur, ideo & ego illa breviter describam.

Unum describit Clemens VIII. in Brevi: *Cum sicut accepimus 2. Febr. 1598. dicens: Visitantibus autem quinque Altaria, sive quibus-*

quingies unum, devotè que dicentibus pro Myſteriis gaudioſis decem vicibus: JEſu Fili David miſerere mei, cum verſiculo Gloria Patri uſque in finem; vel alià vice pro Myſteriis Paſſionis Chriſti Domini Noſtri decem vicibus, JEſu Nazarene Rex Judæorum miſerere mei, cum verſiculo Gloria Patri uſque in finem; & altera vice pro Myſteriis Glorioſis decem vicibus, JEſu Chriſte Fili Dei vivi miſerere nobis, cum verſiculo Gloria Patri uſque in finem, adjungendò ſingulis ſemel Orationem Dominicam, & Salutationem Angelicam, ducentos annos de injunctis eis, ſeu aliàs quomodolibet debitis pœnitentiis, miſericorditer in forma Eccleſiæ conſuetæ relaxamus. Hoc dicitur annò 1570. compoſitum à Ven. noſtro P. Joanne Micon diſcipulo S. Ludovici Bertrandi, & poſtea Patre à confeſſionibus S. Franciſco Borgiæ.

Secundum Roſarium eſt in omnibus, exceptis ſolis Myſteriis, 713 ſimile Roſario Mariano, unde conſtat tribùs quinquagenis, gaudioſa nempe, doloroſa, & glorioſa; & dicuntur interjectis 15. Orationibus Dominicis centum quinquaginta Solutationes Angelicæ, in medio quarum

In parte Gaudioſa.

- In I. decade dicitur: *JEſus Chriſtus: Qui cauſa noſtri factus*
 II. *Qui noſtri cauſa natus eſt in ſtabulo.* (es homo
 III. *Qui in Circumciſione JEſus vocatus eſt.*
 IV. *Qui deperditus, poſt tres dies iterum repertus eſt.*
 V. *Qui in flumine Jordanis baptizatus eſt à Joanne.*

In parte Doloroſa.

- In I. decade: *Qui ex humilitate diſcipulis pedes laviſti.*
 II. *Qui ferventer in Monte Olivæ orãſti.*
 III. *Qui crudeliter captus, & ligatus eſt.*
 IV. *Cui prægravis Crux erat impoſita.*
 V. *Qui in limbum ad redimendos Patres deſcendiſti.*

In parte Glorioſa.

- In I. decade: *Qui glorioſè à mortuis reſurrexiſti.*
 II. *Qui triumphator in Cælum aſcendiſti.*
 III. *Qui nobis Conſolatorem Spiritum S. miſiſti.*
 IV. *Qui Mariam Matrem tuam coronãſti.*
 V. *Qui ad judicandum mirabiliter apparebis.*

P. Studer locò proximè citatò ait, Jacobum Archiepiſcopum 714 Mechlinenſem recitantibus hoc Roſarium quòvis die quadraginta dierum Indulgentiam conceſſiſſe 21. Jan. 1639. Alii præcedens Roſarium cum hoc ſecundo conjungunt. Demum de alio adhuc breviori Roſario mentionem fecit P. Foſſæus locò citatò, ſed illius formam plenè non deſcripſit.

CAPUT XX.

De Sodalitate SS. Corporis Christi.

HÆc celeberrima, & per totum orbem dilatata Societas originem suam pariter ab Ordine nostro trahit: sed antequam illam plenius exponamus, dicamus quædam quantum Ordo noster cultui SS. Altaris Sacramenti fuerit à sui institutione additus.

§. I.

Ordo Prædicatorum cum S. Juliana Festum SS. Corporis Christi introduxit.

715 **C**IRCA annum Domini 1230. (ut scribunt Author speculi M. Exempl. verbò *Festum*, Jacobus Marchantius *Candel. Myst. tract. 4. lect. 6. prop. 2.* aliique) S. Juliana Ordinis Cisterciensis sub oratione sæpius in extasim raptâ, vidit lunam quasi in suo splendore, cum aliquanta tamen sui orbicularis corporis fractione: quod mysterium ad ipsius preces Christus exponens dixit, per lunam præsentem Ecclesiam, per fractionem verò defectum festivitatis sui SS. Corporis in ea significari: præcepitque ipsi, ut hanc solemnitatem inchoaret, mundòque celebrandam primâ nunciaret. Verùm ab hujus mandati executione nimia eam demissio, & fœminei sexûs conditio remorata est, donec serio admonita, Canonico cuidam Leodiensi (prope Leodium enim illa degebat) totum exponeret negotium rogans, ut occultatò nomine de eo cum illis ageret, ad quos institutio talis posset Festivitatis pertinere. Canonicus rem totam ad Jacobum de Trevis Archidiaconum Leodiensem detulit, qui eam pertractavit cum duobus magnis Luminaribus, Leodii tunc præfulgentibus (inquit Marchantius) cum Hugone Provinciali Ordinis Prædicatorum postea S. R. E. Cardinali (insigni scilicet illò S. Scripturæ Interprete) & Gujardo, seu Guidone Episcopo Cameracensi, & cum aliis, inter quos nonnulli ex Ordine Prædicatorum erant, celeberrimis Viris; qui in id omnes consenserunt, fore, ut hæc Solemnitas in Dei gloriam vergat, quam etiam se velle celebrare, accedentibus adhuc aliarum Sanctarum Mulierum revelationibus,

bûs, decreverunt. Juliana jam pro hac Festivitate à Joanne Domûs suæ Religioso Officium componi fecit, qui, licet modicæ esset literaturæ, ipsâ pro eo orante componens, tam mirabile tamen perfecit Officium, quod incipit: *Animarum cibus*, quod à dictis Theologis fuerit cum applausu approbatum. Festum ergo hoc primùm Leodii, diûtò eò die præfatò Officiò, fuit celebratum, & inde postea se ad alia quoque vicina loca protendit. Cum verò multi novum hoc devotionis genus improbarent, & calumniarentur; Hugo, qui interim ad dignitatem Cardinalis provectus, & ad Germaniæ partes, tanquam Sedis Apostolicæ Legatus missus erat, Leodium veniens, Festum istud autoritate Apostolicâ approbavit, ac ora contradicentium obstruxit: sermonem insuper hac super re in Ecclesia S. Martini ipse solus peroravit, in quo de multiplici hujus novæ solemnitatis convenientia, & fructu copiosè disseruit, & ut per singulos annos celebraretur, autoritate Apostolicâ præcepit. Præceptum tamen hoc non fuit diu observatum, sed quàm primùm Legatus se iterum Romam receperat, neglectum est, sed non impunè: inobedientes etenim Canonici miserâ interiêrunt morte, ita ut eorum interitus etiam ipsis sæcularibus in communem fabulam verteretur.

Interea Jacobus de Trevis Pontifex Maximus est renunciatus, qui nomen Urbani IV. assumpsit. Eò Urbe Veteri agente, contigit, Sacerdote quòpiam post consecrationis verba de vera Corporis, & Sanguinis Christi sub speciebus panis, & vini præsentia dubitante, vivum sanguinem de S. Hostia promanare, & corporale intingere: cujus, ubi rumor ad Pontificem pervenit, corporale ad se ab Episcopo publicâ Processione deferri præcepit. Visò miraculò reminiscitur Pontifex festi SS. Corporis Christi, quod olim probaverat, in eoque monitum Divinum animadvertens, interveniente consiliò, & consensu Cardinalium, hortante quoque D. Thomâ Aquinate, festum hoc quòvis annò feriâ 5. post festum SS. Trinitatis per universam Ecclesiam instituit celebrandum: eidémque D. Thomæ, qui, secundum Chronicon Magistrorum General. c. 8. oblatus sibi ab eodem Pontifice in præmiû compilatæ Catenæ Aureæ Episcopatus locò, ut hanc solemnitatem inveheret, sibi expetierat, Urbanus injunxit, ut Officium, eò die, & per totam octavam ab universa Ecclesia dicendum poneret; ad quod ille mandatum perfecit Officium, quod etiamnum usu tota retinet Ecclesia, quamvis illud ad ritum modernû nonnihil fuerit immutatum. Hoc quidem Henschenius, & Pa- 716
 X x
 pebro-

pebrochius in Appendice ad diem 5. Aprilis negabant, & Officium hoc Joanni prænominato attribuebant asserentes, nunquam illius fuisse abrogatum: postea tamen à nostro P. Natali Alexandro convicti, modernum Officium D. Thomæ tanquam vero Authori restituere sunt coacti.

717

Insignem hanc in instituenda hac solemnitate Ordinis operam animò reputans S. Pius V. Pontifex Maximus insigne etiam privilegium Ordini indulxit, quò Dominicâ infra Octavam Festi SS. Corporis Christi solemnem Processionem possit instituere. Scio quidem ex Gavanto Man. Episc. verbò *Processio* n. 31. Gregorium XIII. an. 1573. Processionem SS. Sacramenti concessisse omnibus in quacunque die infra Octavam ejusdem; nostro tamen Ordini est dies Dominica reservata, quod confirmavit Benedictus XIII. & nostræ Processioni interessentibus Indulgentiam plenariam indulxit in Bulla: *Pretiosus* §. 16 hîs verbis:

Quoad Processiones autem confirmamus, innovamus, & de novo concedimus Motu, Scientiâ, & Potestate, ut supra, Privilegium Indultum Fratribus prædictis à S. Pio V. in Litteris in forma Brevis datis 20. Junii 1570. quod soli possint peragere Processionem cum Augustissimo Sacramento in Dominica infra Octavam Corporis Christi hora, quâ malierint, & per vias, semel tantummodo per eos eligendas; quod quidem Indultum non obstantibus quibuscunque Constitutionibus Apostolicis, & consequenter derogandò illi Gregorii XIII. quæ incipit — Quum interdum — 11. Martii 1573. non solum confirmavit, & innovavit Clemens VIII. in Constitutione — Dudum fel. rec. Pius PP. V. — 8. Martii 1592. verum etiam illud extendit ad Conventus quoscunque non modò jam erectos, sed quancumque erigendos concessâ Indulgentiâ plenariâ interessentibus eidem Processioni; quæ omnia amplissimè confirmamus, ut prædictum est, quibuscunque, ut infra, plenissimè derogantes: & mandantes prædictis Fratribus, quatenus omni cunctatione seposita prædictam Processionem solemniter instituunt prædicta die, in iis saltem locis, in quibus aliam non elegerint; ac præcipientes Locorum Ordinariis, ut quævis impedimenta, & obstacula efficaciter submoveant: ad hoc, ut, quæ à prædecessoribus Nostri Prædicatorum Ordini, cujus Filius Clarissimus Divus Thomas incomparabilibus, ac propemodum Divinis præconiis, laudibus, & hymnis per sacrum hujusmodi tempus recinendis, gloriam Sanctissimi Sacramenti in Catholica Ecclesia auxit, perennaretque, ac propterea de aucta simul, & propagata veneratione Corporis Christi tantopere benemerenti, beneficia jure maximò collata, restituta in Domino gaudentes videamus.

vius. Hoc ipsum confirmavit etiam Clemens XII. Brevi supra
n. 411. positò.

§. II.

Quantùm præterea Ordo Prædicatorum in promo-
vendo hoc cultu defudârit.

Mirum dictu, quantùm præterea Ordo noster venerationem 718
hujus SS. Sacramenti cordi sibi sumpserit, quantùm pro
illa dilatanda laboraverit, quò fervore hæreses huic inimicas op-
pugnaverit, quantâ alacritate pro contestanda vera Christi in illo
præsentia etiam in ignem, & entes iverit! Hi labores, hæc merita
causa sunt, quòd Sacerdotes nostri rem Divinam peragentes, si-
nistrâ manu Corpus Christi supra calicem elevatum sumant, qui
singularissimus ritus à Sede Apostolica nobis in gloriam est con-
cessus. *Id cæremonia*, inquit Bzovius noster in continuatione Ba-
ronii ad annum 1313. *Sinistrâ communicandi manu, datum etiam à*
Sede Apostolica Ordini Prædicatorum, propter triumphatam à Fra-
tribus Berengarianam Hæresim in contumeliam Sanctissimæ Euchari-
stie in Europa temporibus D. Dominici, & Petri Martyris revivif-
centem, ut tum post Agnus Dei sinistrâ manu super calicem elevatam
hostiam teneant, tunc universò populò adorandum Christum Deum ve-
rum, & hominem sub speciebus panis, & vini præsentem exponerent;
tum ipsi tunsione pectoris interiorem animi latrîam ostenderent in Sacro-
sanctum pignus salutis. Idem asserit alter Ordinis Scriptor Leo-
nardus de Utino, qui floruit circa annum 1444. in suo Quadrage-
simali serm. 42. *In principio, ait, Ordinis nostri insurrexit quædam*
hæresis, asserens non esse verum Corpus Christi in Altari, nisi quam-
diu elevatur, cujus opinionis fuit Joannes Wicleff. Ordo autem noster
prævaluit contra hanc hæresim, miris modis eam confutando. In cu-
jus signum datum est Ordini nostrò, ut in Missa post Agnus Dei ante
communiozem teneret hostiam elevatam super calicem, ut sic adoraretur ab
universo populo, tanquam verum Corpus, & sanguis Christi, & ne de-
poneretur usque ad communionem inclusivè: quia verò cum manu dex-
tra habet Sacerdos tundere pectus suum, tanquam verum Deum ado-
rans hostiam, oportuit, ut cum sinistra teneret, & sic communicaret:
propter hanc causam plures Fratres nostri Martyrio coronati sunt ab
hæreticis. Et dum essem in Concilio Ferrariensi tempore Domini Euge-
nii Papæ IV. relatam est, plures Conventus Ordinis nostri funditus e-
versos ab Hussitis in Bohemia, & Fratres trucidatos ab eisdem prop-
ter hanc hæresim, quam ipsi Hussitæ sequebantur. Tandem hæresi
abjura-

abjuratâ ad gremium Ecclesiæ Catholicæ redierunt. Ordo noster valdè insudavit ad extirpationem hæresum, præcipuè circa Sacramentum Corporis Christi. Ita Leonardus. Moralem demum significationem adjungit noster Marcellus de Cavaleriis in sua Statera: Cùm, inquit, in parte sinistra sit cor, pro frequenti, & cordiali caritate nostra in Christum Dominum, atque indissolubili colligatione cordis nostri cum Salvatore nostro JESU, manu sinistra communicamus.

719

Hæc ipsissima quoque causa est secundum eundem Patrem Marcellum de Cavaleriis, quòd Ordo noster ritum Romanum in celebrando Sacrificio Missæ non assumpserit, sed antiquum à Ven. Humberto V. Ordinis Magistro Generali præscriptum retineat, quàmvis sæpius de conformanda ad ritum Romanum Missa nostra fuerit in Comitiiis Generalibus deliberatum. Hic Ven. Humbertus ritum, & cœremonias pro peragendis Divinis Ordini dictavit, cùm tunc temporis non tantùm quivis Regularis Ordo, sed & singulæ ferè diœceses suos proprios habuerint ritus, donec tandem à S. Pio V. fuerit induceta uniformitas, relicta nihilominus illis Religionibus, inter quas etiam est nostra, facultate suos retinendi ritus, apud quos ultra ducentos annos usus priorum viguit, ut videre est in Brevi: *Quòd primum, positò ad initium Missalis Romani.*

§. III.

De origine, & Indulgentiis Sodalitatis SS. Corporis Christi.

720

EX eodem erga hoc SS. Sacramentum affectu processit, quòd P. Thomas Stella Venetus Ordinis nostri hanc adinvenit Sodalitatem, de qua etiam librum edidit, cui titulus: *Capitoli, Statuti, & Ordinazioni della Venerabile Compagnia del Sacratissimo Corpo di Christo posta nella Chiesa di S. Maria sopra Minerva della Città di Roma*, ut scribit noster P. Bremond Bullarii Ordinis tomo 8. tract. de Consensu Bullarum tit. 15. Igitur omnium in orbe prima erecta est annò 1539. Romæ in Principe Ecclesia nostra, S. Mariæ super Minervam nuncupatâ, à qua velut Matre innumeræ aliæ per orbem universum sunt prognatæ: hæc à Summis Pontificibus fuit illico approbata, & variis Indulgentiis exornata, quod refert, & confirmat Benedictus XIII. in Bulla: *Pretiosus* §. 3. verbis sequentibus.

Indulgentias quoque, (confirmamus) ac gratias omnes Confraternitati SS. Corporis Christi in Ecclesia Domûs B. M. V. super Miner-

Minervam prædicti Ordinis Prædicatorum, ex qua tanquam à prima, & Principe innumera alia in totum, quæ latè patet, Christianum Orbem, in perpetuum tanti Sacramenti cultum prodire, à Prædecessoribus nostris ab ejusdem origine benignè concessas, nimirum à Paulo Papa III. in Constitutione — Dominus Noster Iesus Christus transiturus — Prid. Kal. Decembris 1539. & — Ad providam — Gregorio XIII. — Pastoris æterni — octavo Idus Augusti 1573. Paulo V. in Constitutione — Quùm certas — 3. Novemb. 1606.

Quàmvis autem Sodalitati huic initium dederit Ordo noster, 721 in Ecclesiis tamen nostris non intelligitur instituta, neque eam Ordo in aliis Ecclesiis habet instituere: sed in omnibus Ecclesiis erigitur ad modum aliis Confraternitatibus communem immediatè à Sede Apostolica, & quidem pro utroque sexu; at in Ecclesiis Monialium Ordinis nostri erigi non potest, bene tamen intra claustra in earum Oratoriis, & pro degentibus ibidem tantùm, prout speciale hac super re accipi informationem.

De Indulgentiis si loquamur, non sunt omnibus Sodalitatibus 722 eadem: Sodalitas nostra Romana in Ecclesia S. Mariæ super Minervam gloriatur de pluribus, in aliis verò Confraternitatibus erectis immediatè à Sede Apostolica conceditur Sodalibus per Bullam, à Secretaria Brevium impetratam, Indulgentia plenaria pro die ingressus in Sodalitatem, & pro articulo mortis, item quovis annò in festo Principali: in aliis quatuor festivitibus 7. anni, & pro quibusdam bonis operibus dies Indulgentiarum sexaginta.

Veruntamen, cum Sodalitas in Ecclesia S. Mariæ super Minervam sit Archi-Confraternitas, & ex concessione Pauli V. (ut mox dicetur) possit sibi aggregare alias erectas à Sede Apostolica, iisque suas Indulgentias communicare, possunt aliæ per hanc aggregationem multò plures adipisci. Dum autem Archi-Confraternitas sibi aliquam aggregat, mittit aggregatæ Litteras, in quarum initio Moderatores Archi-Confraternitatis dicunt, se Confraternitatem hanc illi Archi-Confraternitati Romanæ, seu Sodales hinc inscriptos illis Romanis aggregare, & incorporare, illisque Indulgentias Archi-Confraternitatis communicare. Hinc in Litteris illis apponunt duas Bullas, Pauli scilicet V. Quùm certas 3. Novemb. 1606. continentem Indulgentias, & Clementis VIII. Quæcumque à Sede Apostolica 24. Decemb. 1604. præscribentem modum aggregandi: cum verò compendium hujus jam dederim n. 591. ideo solum synopsis alterius, nempe Pauli V. subijcio.

Primò igitur concedit Paulus Sodalibus Archicōfraternitatis SS. Corporis Christi erectæ Romæ in Ecclesia S. Maria super Minervam Ordinis Prædicatorum Indulgentiam plenariam confessis, & communicatis primò die, quò eam fuerint ingressi.

- 724 2. Concedit Indulgentiam plenariã omnibus Confratribus, & Confororibus, qui pariter verè pœnitentes, confessi, & cōmunicati interfuerint Processioni SS. Sacramenti, quæ solet fieri omnì annò in die Oštava Festi Corporis Christi, & comitati fuerint Sanctissimum, & ibidem Divinam Majestatem oraverint pro pace, & concordia inter Christianos Principes, extirpatione hæresum, & exaltatione S. Matris Ecclesiæ.
- 725 3. Concedit Indulgentiam plenariam Sodalibus, qui ob impedimenta non potuerint ad eam Processionem comparere, si verè pœnitentes, confessi, & communicati oraverint, ut suprã.
- 726 4. Concedit Indulgentiam plenariam Sodalibus constitutis in articulo mortis, si confessi, & communicati corde, si non potuerint ore, Nomen Jesu invocaverint.
- 727 5. Concedit Indulgentiam 7. añorum, & totidem quadragenarum Sodalibus, qui in Festo Corporis Christi confessi, & communicati, ut suprã oraverint.
- 728 6. Concedit Indulgentiam 100. dierum Sodalibus, qui ad Officia Divina, & Processiones Sodalitatis venerint.
- 729 7. Concedit eandem Indulgentiam Sodalibus, qui die Veneris cujuscunque septimanæ Ecclesiam, ubi est erecta Sodalitas, visitaverint.
- 730 8. Concedit Indulgentiam 7. annorum, & totidem quadragenarum Sodalibus, qui verè pœnitentes, confessi, & cōmunicati venerint ad Processionem fieri solitam omnì Dominicã tertiã mensis, & Die Jovis Sanctò; iis verò, qui non fuerint scripti in Sodalitate, ducentorum dierum Indulgentiam.
- 731 9. Concedit Indulgentiam centum dierum Sodalibus, si ad minùs contriti, & confessi, Die Jovis Sanctò comitati processionaliter fuerint SS. Sacramentum.
- 732 10. Concedit Indulgentiam quinque annorum, & totidem quadragenarum Sodalibus, qui comitati fuerint processionaliter SS. Sacramentum sive cum, sive sine lumine, quando defertur ad infirmos; iis verò, qui impediti unum *Pater & Ave* oraverint, Indulgentiam centum dierum.

11. Concedit Indulgentiam 5. annorum, & totidem quadragenarum Parochis, & omnibus Sodalibus comitantibus SS. Sacramentum cum lumine, vel sine illo; impeditis verò recitantibus unum *Pater & Ave*, & orantibus pro infirmo centum dierum Indulgentiam. 733

12. Concedit centum dierum Indulgentiam fœminis, quæ si impeditæ non potuerint comitari SS. Sacramentum, quando portatur ad infirmos, dixerint unum *Pater & Ave*, & oraverint pro infirmo. 734

13. Concedit Indulgentiam 100. dierum Sodalibus visitantibus Die Jovis Sanctò locum, ubi asservatur SS. Sacramentum. 735

14. Tandem concedit Archiconfraternitati SS. Corporis Christi, erectæ in Ecclesia S. Mariæ super Minervam, facultatem aggregandi Confraternitates, illisque supra dictas Indulgentias communicandi. 736

15. Clemens quoque X. annò 1673. 24. Januar. concessit Indulgentiam centum dierum Sodalibus pro omni vice, quâ funeris exequias cujusdam defuncti fuerint prosecuti. 737

Bulla verò Altaris privilegiati Confraternitatis petitur ex Secretaria Brevium, & secundum dicta n. 456. facillè impetratur. 738

Dum aliqua Confraternitas SS. Corporis Christi, instituta in aliqua Ecclesia de consensu Ordinarii, petit aggregari, seu incorporari Archiconfraternitati erectæ in Ecclesia S. M. super Minervam Ord. Prædicatorum Romæ, debet primò Romam mitti authentica fides ex Cancellaria Ordinarii, de ejus erectione facta cum consensu Ordinarii. II. Debet fieri Instrumentum ab Officialibus dictæ Confraternitatis subscriptum, quò unanimi consensu petatur talis aggregatio, in quo Instrumento nominetur Procurator, cui committitur procuratio talis aggregationis. Modum hunc petendi Româ accepi. 739

Regulæ Archi Confraternitatis Romanæ, & à Confraternitatibus eidem aggregatis observandæ, videantur in Appendice Operis.

CAPUT XXI.

De Sodalitate Militiæ Angelicæ S. Thomæ Aquinatis.

§. I.

De ejusdem Origine.

740 Notus fatis, perspectusque est insignis ille D. Thomæ de carne triumphus, quem adhuc juvenis de immissa ad se pellice reportavit, dum illam carcere, quò ab ipsa Matre captivus tenebatur, titione ejecit. Adeo verò victoriâ hâc oblectatus est Deus, ut cùm, profligatâ meretrice, coram signo Crucis muro titione impresso, Thomas incumberet, somnòque corripere, duo accedentes Angeli ipsi de victoria fuerint gratulati, ac Dei jussu, ut ipsi fatebantur, candidissimò lumbos ipsius cingulò in signum perpetuæ castitatis præcinxerint. Cingulum hoc, cælo delatum, magnâ adhuc religione Vercellis, insigni Pedemontii Castellò, in Conventu Fratrum Ordinis nostri ad S. Paulum asservatur, bisque singulis annis populo publicè ostentatur, & ad devotum osculum præbetur. Albi coloris est, & admirandæ, quia cælestis, texturæ.

741 Tanta verò in eo virtus adversus carnis stimulos residet, ut etiam in alia cingula per solum attactum diffundatur: quare multa ad Cælestis illius formam cingula conficiuntur, ac illi attacta summâ veneratione ad vivam cutem, lumbis illigata, gestantur. Mirabilem prorsus vim habuit tale cingulum in infami illa Vercellensi lena, quæ licet sæpius admonita, & objurgata, nec hilum tamen se emendavit: tandem precibus, & monitis Patris Cypriani Uberti Ordinis nostri commota, lumbis cingulum circumdedit, & ecce! mox in aliam, & talem quidem conversa est, ut in ipsa speciem redivivæ Mariæ Ægyptiacæ appareret, quam se vidisse testatus est P. Aurelius Corbellinus Ordinis Eremitarum S. Augustini, prout refert libellus germanicus hujus Sodalitatis editus Viennæ 1711.

742 Ex quibus luculenter apparet, S. Thomam Doctorem Angelicum à Deo datum esse in singularem pudicitæ Patronum, & talem

talem expertæ sunt duæ Ordinis nostri Sorores, B. scilicet Stephana de Quinzanis, de qua Authores apud P. Fridericum Steill ad 20. Januarii, & Ven. Columba Rosacani, de qua idem ad 10. Martii, quas D. Thomas, visibiliter comparens, post superatas impudicas tentationes balteò candidò præcinxit, omnémque in eis libidinis ignem extinxit, ut nullas deinceps senserint tentationes. Imò ipse Christus Dominus Thomam in rebus omnibus Patronum declaravit: cùm enim Ven. Domiaicus à Jesu, peculiare illud Ordinis Carmelitarum lumen, ut in ejus vita narrat Joannes Caramuel, diu, multúmque à Salvatore nostro è Sanctis quempiam sibi in Patrem ac Patronum singularem dari petisset, ipse D. Thomam Aquinatem designavit asseverans, velle se, quidquid Dominicus per Thomam petierit, libenter exhibere.

Unde sanctè, prudentérque Typographi Romani añò 1600. 743 unanimi calculò Sanctum hunc sibi in Patronum elegerunt, sub ejúsque patrocinio Sodalitatem erexerunt, quam Clemens VIII. benignè approbans, etiam gratis, & Indulgentiis locupletavit. Paulus V. deinde añò 1608. ad instantiam nostri Eminentissimi S. R. E. Cardinalis P. Hieronymi Berneri, & ex speciali, quem erga S. Thomam gerebat, amore honóri conjuncto, hanc prorsus magnam, & insolitam gratiam huic Sodalitio indulfit, ut quotannis Rector ejusdem 7. Martii, seu Festò S. Thomæ, potuerit Romæ carceres lustrare, sibique aliquem reum capitis deligere, ei pœnam condonare, ac eundem in memoriam biennis illius, quæ Thomas tenebatur, captivitatis manumittere.

Hæc tamen non est, de qua loqui instituimus Sodalitas, sed 744 aliam postea añò 1622. P. Hyacinthus Choquetius Antverpiæ secundum libellum citatum cap. 2. instituit, quam *Militiam Angelicam adversus carnem Præcinctorum Cingulò S. Thomæ Aquinatis* nuncupavit, & bene: nam secundum S. Augustinum fermone 250. de tempore, *Inter omnia Cbristianorum certamina sola duriora sunt prælia castitatis*, & S. Remigium De incontinentia, *Demptis parvulis ex adultis propter carnis vitium pauci salvantur*. Ducem Militiæ hujus elegit D. Thomam, arma verò ejus cingulum, & statuta Sodalitatis; sic nempe ipse Christus jussit lumbos suos Discipulos præcingere; sic ipsa Beatissima Virgo, & Mater Maria dicitur cingulum gestasse ex corio, quod etiamnum in Galliis asservatur; sic S. Thomam Apostolum, aliòsque Viros Sanctos tum antiqui, tum novi Testamenti præcinctos, eorúmque cestos miracula patrassè in historiis passim legimus; sic ipsa Cælorum

Regina balteò Ven. Agatham de Cruce, Sanctus P. Dominicus Franciscam à S. Dominico, S. Thomas paulò ante nominatas Sorores Ordinis nostri præcinxerunt, ac molestitis illecebrosæ carnis liberarunt, ut Author est P. Fridericus Steill in suis Ephemeridibus Dominicanis.

745

Quoniam verò tali gratia Cœlum non quemlibet dignatur, ingeniosa pietas invenit, ut, cum non possimus cœlestibus, benedictis saltem cingulis præcingamur, ac illud cœleste D. Thomæ arte imitemur; piæ Antiquitatis relictis nobis vestigiis insistendò, quæ ad Mappæ illius formam, quæ in ultima cœna Christi Domini mensæ fuit instrata, alias efformavit, parè modò clavos, quibus Salvator noster cruci fuit appensus, aliæque passionis instrumenta fecit prototypa, quibus similia effingebat, atque magnà religione contingebat, prout narrat memorati libelli Author.

Sodalitatem hanc post multos alios Pontifices novissimè etiam confirmavit Benedictus XIII. in Bulla *Pretiosus* §. II.

Ulterius, inquit, subaudi tamen, confirmamus, *Indulgentias omnes & singulas, & gratias Societati Militiæ Angelicæ, aut Cinguli S. Thomæ Aquinatis pro obtinenda sub protectioe ejusdem in arduo tentatæ castitatis certamine victoriâ, ac respectivè propaganda erga S. Doctorem devotione fundatæ, concessas pro diversis Ecclesiis Conventuum nostri Ordinis prædicti ab Apostolica Sede per Innocentium X. Brevi datò ad Lovanienses 21. Martii 1654 Innocentium XI. pro Ecclesia sub nuncupatione Rosarii Conventus Veneti: & præcipuè per Innocentium XII. pro Ecclesia Conventus Mutinen. Sub die 24. Decemb. 1695. ac pro Ecclesia Conventus Cæsaraugustani ad Sanctum Idelphonsum in Constitutione incipien. — Considerantes nostræ mortalitatis — Idibus Septemb. 1693. cui in hærentes præcipuum hujus Societatis Festum declaramus diem 28. Januarii, Translationi Corporis S. Doctores sacrum, eamque Societatem cum prædictis Indulgentiis, & gratiis à Prædecessoribus nostris concessis, ad totum prædictum Ordinem Prædicatorum auctoritate, ut supra, extendimus, & ampliamus; eidemque, quatenus opus sit, unientes, & incorporantes Societatem Academiæ Studentium ejusdem Sancti Thomæ, fundatam in Ecclesia Barchinonen. Fratrum Prædicatorum ad honorem Sanctæ Catharinæ V. & M. erecta, ac cum prædicta ferme convenientem, atque confirmatam, & pluribus Indulgentiis auctam à Xisto V. in Constitutione sua — Salvator Noster — Kal. Junii 1586. Deinde à Paulo V. in Constitutione incipien. — Pietatis, & Christianæ charitatis — 4. Sept. 1617. demum ab Innocentio XI. — Du-*

dum fel. rec. Paulus PP. V. — 16. Junii 1681. concedimus, & communicamus quaslibet Indulgentias à mox dictis Prædecessoribus nostris huic Societati Academicæ concessas, ac illi antea ex aliis prædictis Apostolicis Indultiis non convenientes, ac expressè, & signanter illam LX. dierum pro iis, qui ex eadem Societate, Conclusionibus, & Disputationibus Theologicalibus ejusdem Societatis interfuerint: quò sic Angelicò Sancti Thomæ laicæ pastri, ac nutriti Confratres, & Consores castitatis donum Deo dante feliciter tueantur, aut consequantur amissum; Eadem Auctoritate Apostolicâ præfatas Confraternitates erigendi, & instituendi ubique facultatem, & quidem privativam, concedentes Magistro Ordinis, ac Vicario Generali pro tempore.

Duo in hoc Brevi declarantur. Primò, quòd Sodalitas hæc ⁷⁴⁶ intelligatur in Ecclesiis Fratrum Ordinis nostri erecta, eamque extra Indias possint soli Magister Generalis, & ejus Vicarius Generalis in aliis Ecclesiis extraneis fundare, in Indiis verò etiam Provinciales, prout declaravit Idem in §. 8. Bullæ: *Pretiosus* supra n. 418. positò. Scriptum tamen mihi fuit, totum hoc esse à Clemente XII. revocatum, dum Bullam *Pretiosus* ad terminos juris communis reduxit, unde Sodalitas hæc iterum est ablata Ordini, nec in Ecclesiis nostris intelligitur instituta, neque Generales nostri eam in ulla Ecclesia possunt erigere, sed sicut ante Benedictum, ita & modò instituitur à Sede Apostolica, nempe à Secretaria Brevium, & quidem in Ecclesiis Fratrum pro degentibus etiam extra eorum claustra, in Ecclesiis Sororum verò pro degentibus intra Claustra tantum.

Secundò declaratur ibidem Festum Principale hujus Socie- ⁷⁴⁷ tatis esse Festum Translationis S. Thomæ; sed & hoc reductum est ad jus commune: de jure autem communi, dum à Secretaria Brevium petitur Breve pro erectione alicujus Fraternitatis, ipse petens potest eligere sibi diem pro festo Principali, & si petens diem non elegerit, in Brevi postea datur facultas Ordinario loci denominandi diem pro Festo Principali: hinc alicubi Festum Principale hujus Sodalitatis est in die Translationis S. Thomæ, alibi in Dominica, vel præcedenti, vel subsequenti idem festum, prout ab initio petitum fuit, vel ab Episcopis determinatum.

§. II.

De Statutis.

Statuta sunt sequentia: 1. Etsi nullibi invenerim determinatū, ⁷⁴⁸ autumo tamen, quòd se ex debeat intelligi, in Ecclesia, ubi est Sodalitas, esse erigendum Altare S. Thomæ Aquinatis. 2.

749

2. Qui volunt huic Militiæ adnumerari, dent nomina, & cognomina sua Albo Sodalitatis inscribenda, ut gratiis ejusdem possint gaudere, ad consequendas etiam eò die Indulgentias præmissâ Confessione, S. Eucharistiâ sive ante, sive post inscriptionem reficiantur. Inscribere autem potest tantum Præses.

750

3. Sodales proponant sibi secundum statum suum tam animæ, quam corporis castimoniam servare, unde ad hanc Societatem etiam admittuntur conjugati, qui æquè castitatem conjugalem, licet non continentiam virginealem, servare tenentur.

751

4. Cingulum album cum 15. nodulis benedictum supra, vel infra vestes gestare debent.

Benedictio Cingulorum,

V. Adjutorium nostrum &c.

R. Qui fecit cælum, & terram.

Oremus.

Domine Jesu Christe Fili Dei vivi, puritatis amator, & custos, obsecramus immensam clementiam tuam: ut, sicut ministeriò Angelorum Sanctum Thomam Aquinatem cingulò castitatis cingere, atque à labe corporis, ac animæ præservari fecisti: ita ad honorem, & gloriam ejus beneddicere, & sanctificare digneris cingulum istud, ut quicumque illud circa renes reverenter portaverit, ac tenuerit, ab omni immunditia mentis, & corporis purificetur, atque in exitu suo per manus Sanctorum Angelorum tibi dignè præsentari mereatur. Qui cum Patre, & Spiritu Sancto vivis, & regnas Deus per omnia sæcula, Amen.

Aspergatur cingulum aquâ benedictâ, & petentibus sequenti oratiunculâ distribuatur:

Præcingat te Dominus Jesus Christus cingulò castitatis, & meritâ S. Thomæ Aquinatis extinguat in lumbis tuis omnem humorem libidinis, ut maneat in te virtus continentiæ, & castitatis, Amen.

752

Quæres hîc, an quisvis Sacerdos Ordinis nostri habeat cingula benedicendi facultatem?

Respondeo, prout mihi fuit à pluribus resolutum, quòd in quovis Conventu Sacerdotes nostri non possint cingula benedicere, sed tantum in eo Conventu, ubi est hæc Sodalitas erecta, benedicere possit solus hujus Sodalitatis Præses, Sodalitas enim non est Ordini hæreditaria, sed in quibusdam locis erigitur à Sede Apostolica, in cujus erectione dicta facultas soli Præfidi communicatur: igitur in eo loco talis facultas non datur, ubi Sodalitas non fuit erecta.

5. Quilibet Sodalium pro se, & aliis Confratribus in honorem S. Thomæ pro servanda castitate, & expugnandis vitiis carnalibus ad dictos 15. nodulos, vel aliàs, totidem Salutationes Angelicas quotidie oret. Quindecim quidem ad moderandos 4. Sensus internos, & undecim passiones animæ: etenim sensus interiores D. Thomas cum Aristotele enumerat 1. p. qu. 78. art. 4. o. tantum quatuor, nempe sensum communem, imaginativam, æstigmativam, vel cogitativam, & memoriam sensitivam; passiones etiam idem S. Doctor 1. 2. q. 25. docet esse undecim, & appetitui quidem concupiscibili assignat sex, nempe amorem, odium, desiderium, fugam, gaudium, & tristitiam, irascibili verò quinque, nempe spem, desperationem, timorem, audaciam, & iram, quas passiones, sicut & sensus in homine casto frœndò egere extra controversiam est.

6. Motus carnis, ac inhonestas cogitationes invocatione SS. Nominum JESU, & Mariæ, ac imploratâ ope D. Thomæ reprimere habent.

7. Caveant sibi ab impuris loquelis, obscœnas imagines non tolerant, atque à sœdis cantionibus, ac libris prorsus abstineant.

8. Nullum actum impurum carnis committant, quin potius Angelicæ castitati totis viribus studeant.

9. Alios ad castimoniam hortentur, nec tolerant, quòd alii impura effutiant, aut canant.

10. In festo Principali, & 7. Martii confiteantur, & communent, vel saltem per devotas preces suam, & aliorum castitatem Deo commendent.

11. S. Thomam tanquam singularem castitatis tutelam, & hujus Militiæ Ducem venerentur, & invocent, studeant quoque alios ad hanc Militiam inducere.

Solet etiam quâvis Dominicâ tertiâ mensis in Conventibus nostris Ven. Sacramentum Altaris in publica processione circumgestari, & nonnulla sacra pro piè defunctis Sodalibus celebrari. Hæc tamen Processio propriè pertinet ad Confraternitatem SS. Corporis Christi juxta num. 730. Officiales tamen habere non obligamur: videatur n. 59.

§. III.

De Indulgentiis.

Indulgentiæ huic Sodalitati concedi solent à Summo Pontifice, quæ aliàs conceduntur in erectione aliarum Confraternitatû.

Primo autem concedit Indulgentiam plenariam confessis, & communicatis die inscriptionis.

762 2. Indulgentiam pariter plenariam concedit pro articulo mortis omnibus confessis, & comunicatis, vel si confiteri, & communicare non possint, saltem contritō corde, si ore nequiverint, SS. Nomen Jesu invocantibus.

763 3. Pro Festo Principali hujus Sodalitatis concedit pariter Indulgentiam plenariam Sodalibus, qui confessi, & communicati visitaverint Altare S. Thomæ, seu Capellam Sodalitatis à primis Vesperis Festi usque ad occasum solis alterius diei, ibique pro S. Matre Ecclesia de more oraverint.

764 Quod addit dictus libellus c. 2. n. 3. etiam 7. Martii eodem modo Indulgentiam plenariam acquiri posse, intelligendum est, quod eò die omnes fideles, etiam non Sodales hujus Societatis, in Ecclesiis Ordinis nostri tantum, Indulgentiam plenariam lucrari possint, unde hæc Indulgentia non est huic Sodalitati propria, sed est omnibus fidelibus communis: quare, si hæc Societas in alia Ecclesia extra Ordinem nostrum erigeretur, concederetur Indulgentia plenaria pro festo Principali, & non pro 7. Martii, nisi fortè hæc dies pro Festo Principali eligeretur.

765 4. In 4. festis minùs principalibus, qui post S. Confessionem & Communionem Capellam S. Thomæ visitaverint, & pro S. Ecclesia preces fuderint, 7. annos, & totidem quadragenas Indulgentiarum lucrantur. Festa hæc reliquuntur petentium optioni, unde, quando hoc Breve petitur, festa hæc debent specificari, quòd si non specificentur, reliquuntur arbitrio, ac determinationi Consodalium cum consensu Ordinarii. Viennæ autem, & in nonnullis aliis locis electa sunt Festa sequentia, Festum scilicet Exaltationis S. Crucis, S. Hieronymi, B. Alberti Magni 15. Novembris, & S. Catharinæ Virginis, & Martyris.

766 5. Conceduntur 60. dies Indulgentiarum pro quocunque charitatis, vel pietatis opere, ad qualia opera ab Authoribus etiam reducitur illa quindecim Salutationum Angelicarum ad cinguli nodulos recitatio.

767 6. Potest insuper facilè impetrari Breve Altaris Privilegiati pro defunctis Sodalibus, ut dictum fuit n. 456. quòd non nisi ad septennium concedi solet: & in hoc casu Altare foret Privilegiatum, sive in eo Missam celebraret Sacerdos Regularis, sive secularis etiam in Ecclesiis nostris, ita enim talia Brevia concedi solent.

Demum Sodales ad beneficia Ordinis nostri recipiuntur, ita⁷⁶⁸
ut cum toto Ordine in bonis spiritualibus communicent, secundum Authorem libelli supra citati.

CAPUT XXII.

De aliis Indulgentiis Ordinis.

Ræter hucusque allatas adhuc aliæ multæ sunt in Ordine nostro Indulgentiæ, quas tum Religiosi nostri, tum etiam alii externi valent adipisci, quas sæpè cum Rosarianis perperam commixtas, imò confusas reperi: ut igitur istæ ab illis secernantur, & plena omnium detur informatio, de his breviter differamus.

§. I.

De Indulgentiis omnibus Regularibus communibus.

Plurimæ erant olim diversis Ordinibus, ac Religiosis concessæ⁷⁶⁹ Indulgentiæ, inter quas est Indulgentia magna Stationū SS. Sacramenti olim concessa à Leone X. in qua secundum aliquos includebantur Indulgentiæ omnium Ecclesiarum Romæ, Hierosolymis, Compostellæ, S. Mariæ de Portiuncula, & ferè totius orbis; secundum alios verò, inter quos est P. Claudius La Croix tom. 2. lib. 6. p. 2. n. 1358. solum in illa includuntur Indulgentiæ Urbis Romæ, & illius civitatis, in qua degunt Religiosi, quas omnes illi quotidie in suis Ecclesiis dicendò solum 6. *Pater*, & *Ave* cum *Gloria Patri* in fine possunt lucrari, qua magna Indulgentia amplius inferiùs n. 794. dicitur. Sed quia plurimas has revocavit, novàsque earum locò indulxit Paulus V. in Brevis: *Romanus Pontifex* an. 1606. 23. Maii, quod Breve, cum rarò habeatur, ex P. Eligio Bassæo tom. 2. *Verbo Indulgentia II.* hinc subjungo.

P A U L U S V.

Ad perpetuam rei memoriam.

Romanus Pontifex in Beati Petri Sede constitutus, cui⁷⁷⁰
inter alia cælestis Indulgentiarum thesauri dispensandi cura
incum-

incumbit, sollicitè prospicere debet, ac solerter, ubi hujusmodi Indulgentiarum dispensatio, & usus ad Dei gloriam & animarum salutem præcipuè dirigatur, & ne ex illarum multiplicitate confusio, aut inanis interpretatio exoriatur.

§. 1. Proinde cum ferre Clemens Papa VIII. Prædecessor noster magna cum diligentia & solitudine procuraverit, abusus & corruptelas tum in comunicando Indulgentiarum thesauros, tum in modo illos recipiendi irreptos tollere, propterea suâ quam constitutione formam aggregandi, instituendi, & rectè administrandi Societates, & Confraternitates præscripserit, licèt morte præventus hanc piam ejus voluntatem ad finalem executionem deducere, neque etiam, ut cogitaverat, circa Indulgentias à plerisque Romanis Pontificibus Prædecessoribus, Religionibus, & Ordinibus Monasticis, & Mendicantibus diversis temporibus concessas, aliquid deliberare potuerit.

§. 2. Nos, qui nullis nostris meritis, sed solâ Dei benignitate ad summi Apostolatûs officium vocati sumus, susceptum à tanto Pontifice pium hoc opus, ad optimum finem perducere cupientes, ubi primum Catholicæ Ecclesiæ regimen suscepimus, venerabilibus S. R. E. Cardinalibus ad hoc opus à dicto Clemente Prædecessore deputatis, de quorum numero tempore ipsius Clementis Prædecessoris eramus, injunximus, ut in illo opere ad ulteriora progredierentur, & Indulgentias Regularibus concessas recognoscerent, iisque recognitis rem Nobiscum communicarent.

§. 3. Cum itaque præfati Cardinales privilegia, concessiones, & gratias prædictis Religionibus, & Ordinibus concessas diligenter inspexerint, & examinaverint, ac eorundem Ordinum Superiores, & Officiales plures adjuverint, ac circa easdem Indulgentias varia dubia, & incertitudines, & confusiones adesse compererint, & ex judicio eorundem etiam Regularium, vel aliquorum ex illis Nobis proposuerint, valde expedire, pro eorum majori securitate, & beneficio, ut Indulgentias ipsis Religionibus, & Ordinibus ad instar, vel per communicationem, aut aliò modò hætenus concessas annullaremus & revocaremus, ac alias particulares illis concederemus.

771 §. 4. Nos maturâ super hoc consultatione præhabitâ, cupientes personis Regularibus quibuscunque quorumvis Ordinum tam Monasticorum, quàm Mendicantium, Spirituale solatium, & juvamen asserre, infrâ scriptas Indulgentias, & gratias, quas

„ quas personis Regularibus intra claustra, aut extra, cum licen-
 „ tia tamen suorum Superiorum, legitima de causâ illis concessâ,
 „ degentibus tantummodò suffragari debere declaramus, conce-
 „ dendas duximus.

„ §. 5. Omnibus igitur Christi fidelibus, qui canonicè, & 772
 „ juxta ordines cujuslibet Religionis, & constitutiones Apосто-
 „ licas habitum Regularem à legitimis Superioribus causâ profi-
 „ tendi in illo susceperint, die primò eorum ingressùs in ipsam
 „ Religionem, si verè pœnitentes, & confessi, SS. Eucharistiæ
 „ Sacramentum sumperint, plenariam.

„ §. 6. Ac cuilibet novitio, qui pœnitens, & confessus, ac sa- 773
 „ cra Communionem refectus, post completum probationis annum
 „ professionem emisit, etiam plenariam.

„ §. 7. Nec non cuilibet Religioso intra claustra sui Mona- 774
 „ sterii viventi, qui in Festo Principali sui Ordinis confessus, &
 „ S. Communionem refectus fuerit, aut Missam recitans pro Chri-
 „ stianorum Principum concordia, hæresum extirpatione, Ro-
 „ mani Pontificis salute, ac S. Matris Ecclesiæ exaltatione pias
 „ ad Deum preces effuderit, etiam plenariam.

„ §. 8. In cujuslibet verò mortis articulo, si pariter verè pœ- 775
 „ nitens, & confessus, ac S. Communionem refectus, vel quatenus
 „ id facere nequiverit, saltem contritus nomen Jesu ore, si po-
 „ tuerit, sin autem, corde devotè invocaverit, etiam plenariam.

„ §. 9. Qui verò ad Presbiteratus Ordinem canonicè promo- 776
 „ tus, & confessus primam Missam celebrabit, necnon etiam iis
 „ Religiosis, qui pariter confessi, ac S. Communionem refecti ei-
 „ dem Missæ interfuerint, aut ipsò die Missam similiter celebra-
 „ bunt, etiam plenariam.

„ §. 10. Iis verò, qui de suorum Superiorum licentia à nego- 777
 „ tiis per 10. dies alieni in Cella commorabuntur, aut ab aliorū
 „ conversatione separati, in piorum librorum, & aliarum rerum
 „ Spiritualium animos ad devotionem, & Spiritum inducenti-
 „ um, lectionibus operam suam dederint, addendò sæpe consi-
 „ derationes, & meditationes Mysteriorum fidei Catholicæ, Di-
 „ vinorum beneficiorum, quatuor Novissimorum, Passionis Do-
 „ mini Nostri Jesu Christi, & aliorum exercitiorum, orationū
 „ jaculatoriarum, aut vocalium, saltem per duas horas in diem, &
 „ noctem orationibus mentalibus sese exercendò, faciendò eòdem
 „ tempore confessionem generalem, aut annualem, vel ordina-
 „ riam, SS. Eucharistiæ Sacramentum sumperint, aut Missam cele-

- celebraverint quoties pro quolibet prædictorum exercitiorum
 plenariam similiter omnium peccatorum suorum Indulgentiam,
 & remissionem misericorditer in Domino concedimus.
- 778, §. 11. Præterea iidem Religiosi intra claustra viventes, qui
 suam Ecclesiam devotè visitaverint, & ut præfertur, oraverint,
 consequantur easdem Indulgentias, quas visitantes Ecclesias
 Urbis, & extra eam diebùs Stationum consequuntur, in omni-
 bus diebus perinde, ac si ipsas Urbis Ecclesias personaliter visi-
 tarent.
- 779, §. 12. Omnibus item Religiosis intra claustra, ut supra,
 viventibus, qui quinquies Orationem Dominicalem, & toties
 Salutationem Angelicam ante Altare eorum Ecclesiæ orave-
 rint, in quolibet die quinque annos, & totidem quadragenas.
- 780, §. 13. Iis verò, qui de suorum Superiorum licentia in itine-
 re existentes, aut extra claustra degentes, tanquam Prædicato-
 res, & Lectores, quinquies Orationem Dominicam, & toties
 Salutationem Angelicam ante quodlibet Altare similiter dixe-
 rint, etiam quinque annos, & totidem quadragenas.
- 781, §. 14. Necnon etiam eisdem Religiosis, qui per mensem in-
 tegrum singulis diebùs spatiò mediæ horæ orationem mentalem
 fecerint, ac confessi, & sacrâ communionem ultimâ Dominicâ
 mensis hujusmodi refecti fuerint, sexaginta annos, & totidem
 quadragenas.
- 782, §. 15. Qui verò contritò corde, & pœnitentes eorum culpas
 & peccata, ac imperfectiones in capitulis culparum accusabunt,
 & spiritualiter communicabunt, & exercitium virtutum faci-
 ent, tres annos, & totidem quadragenas.
- 783, §. 16. Quotiescunque autem de licentia Summi Pontificis,
 aut suorum Superiorum in ditiones, & terras infidelium, aut
 hæreticorum ad concionandum, aut Catholicos docendum, vel
 Infideles, & hæreticos ipsos ad fidem Catholicam converten-
 dum, & Ecclesiæ gremio reducendum missi fuerint, si pœniten-
 tes, & confessi, ac Sanctissimâ Communione refecti fuerint, vel
 Missam celebraverint, ut meliùs ad hujusmodi opus sese parare
 valeant, pro duabus vicibus, videlicet quando itineri se accin-
 gent, & quando in Provinciam, ubi prædicta opera eis exercenda
 erunt, ingressi fuerint, Plenariam omnium peccatorum suorum
 Indulgentiam, & remissionem misericorditer in Domino pari-
 ter concedimus, & elargimur.
- 784, §. 17. Et insuper cum Superior in visitationibus generali-
 bus

bus orationes quadraginta horarum pro bono visitationis progressu collocare voluerit, iis Religiosis, qui dictis Orationibus saltem spatiò duarum horarū in diverso tempore interfuerint, & ibi pro Christianorum Principum concordia, hæresum extirpatione, Romani Pontificis, ac S. Matris Ecclesiæ exaltatione, necnon disciplinæ, & observantiæ regularis augmentò, pijs ad Deum preces, ut suprà dictum est, effuderint, si confessi, & sacrâ communionem refecti fuerint, aut Missam celebraverint, plenariam similiter omnium peccatorum Indulgentiam, & remissionem, ut præfertur, concedimus.

§. 18. Volumus autem, ut omnes supradictæ Indulgentiæ, 785
& gratiæ Religiosis Regularibus cujuscvis Ordinis tam Monastici, quam Mendicantis duntaxat, ut præfertur, concessæ, hujusmodi etiam Monialibus cujuscvis regulæ approbatæ, & intra claustra cum tribus votis solemnibus viventibus, & perpetuam clausurâ servantibus tam Ordinariis locorum, quam etiam Regularibus cujuscunque Ordinis, regulæ, & Instituti subjectis suffragentur. Præsentibus perpetuis futuris temporibus duraturis.

§. 19. Cæterum omnes, & singulas Indulgentias quibus 786
cunque Ordinibus, & Institutis regularibus hujusmodi, etiam Mendicantibus, & quibuslibet personis Regularibus tam vigore privilegiorum, & litterarum Apostolicarum, quàm vivæ vocis oraculo, aut aliàs quòvis modò per quoscunque Romanos Pontifices Prædecessores nostros, ac Nos, & Apostolicam Sedem hætenus concessas, & confirmatas, & approbatas & innovatas, autoritate & tenore prædictis perpetuò revocamus, cassamus, annullamus, abrogamus, & ad præsentium nostrarum Litterarum præscriptum reducimus, & moderamur.

§. 20. Non obstantibus quibusvis constitutionibus, & ordina- 787
tionibus Apostolicis, ac eorundem Ordinū, & Institutorū Regulariū, etiam juramētò, confirmatione Apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, etiam Mare magnum, & Bulla aurea nuncupatis, eisdem Ordinibus, & institutis, eorūque Monasteriis, Conventibus, Collegiis, Domibus, Superioribus, & personis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & approbatis. Quibus omnibus & singulis, etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorūque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes,

„ mentio, seu quævis alia expressio habenda foret, tenores hujus-
 „ modi præsentibus pro expressis, & ad verbum insertis habentes,
 „ illis aliàs in suo robore permanfuris, hâc vice duntaxat speciali-
 „ ter, & expressè derogamus, cæterisque contrariis quibuscun-
 „ que.

788 „ §. 21. Volumus autem, ut præsentium transumptis, etiam
 „ impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillò
 „ alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis,
 „ eadem fides habeatur ubique, quæ præsentibus ipsis Originali-
 „ bus Litteris haberetur.

„ Datum Romæ apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris die
 „ 23. Maij 1606. Pontific. nostri annò 2.

§. II.

Quædam observationes circa dictam Bullam.

789 C Irca §. 3. & 19. advertendum 1. quòd hîc solùm revocentur
 Indulgentiæ olim concessæ directè ipsis solis Religiosis, non
 verò concessæ tam Religiosis, quàm aliis fidelibus, quæ acquiri
 poterant in eorum Ecclesijs, Confraternitatibus, aut Bulla Cru-
 ciata. Ita declaravit Cong. Episcop. 21. Augusti 1615. apud Ga-
 vantum in Man. Episc. verbò *Indulgentiâ* n. 25. hîs verbis: *Eccle-
 sijs Regularium aliàs concessæ Indulgentiæ non fuerunt sublata per re-
 vocationem earum, quæ concessæ fuerunt personis ipsis Regularibus
 ante Paulum V.*

790 2. Advertit P. Vidal. noster *De Propos. damn. exam.* 1. n. 37.
 q. 1. n. 2. non fuisse hâc revocatione comprehensas Indulgentias
 concessas Tertiariis, qui substantialia Religionis vota non emit-
 tunt, ut constat ex decreto Innocentii XI. die 10. Octob. 1687. &
 concessas à Paulo V. posse per participationem ab eisdem Tertia-
 riiis obtineri, imò & omnes Indulgentias Ordinis, ac si ipsi Reli-
 giosi essent, ut patet ex alio ejusdem decreto die 15. Maii 1688.
 revocatas autem pro Religiosis nec Tertiarii, nec alii per comu-
 nicationem, aut participationem possunt lucrari, quia in rerum
 natura non sunt; quod autem non est, communicabile non est.
 Ita P. Vidal.

791 3. Idem censet, probabilius fuisse revocatas, quæ concessæ e-
 rant pro articulo mortis, non verò pro defunctis, quia morien-
 tes verè sunt Religiosi, non verò animæ in Purgatorio. Atque
 de Indulgentiis defunctorum, ait Bassæus verbò *Indulg.* II. fer-
 tur ita Paulus V. declarasse Congreg. S. M. Fulien. vivæ vocis o-
 raculò Card. Bandino die 23. Feb. 1609. Circa

Circa §. 7. notat idem Vidal, quòd in Feflo Principali Ordinis etiam extra clauflra (fecundum regulas obedientiæ tamen) degentes poffint eadem Indulgentiâ gaudere, quia tales adhuc cenfentur moraliter in monafterio commorari juxta communem ex cap. *Confuet. De Clericis non residentibus in 6. & Trident. Sefl. 22. c. 2. de Reform.* Ita Vidal.

Circa §. 10. dubitat Idem, in quonam fenfu illa verba, *Pro quolibet prædictorum* fumi debeant; an ita, ut quoties aliquis intra eofdem dies Exercitiorum legit Miffam, aut S. Euchariſtiam fumat, acquirat Indulgentiam Plenariam; vel an folùm, quotiefcunq; fecerit Exercitia, femel? Hoc fecundum videtur probabiliùs, & ufitato fenfui accommodatiùs. Item advertendum, Alexandrum VII. pro Fratribus Minoribus Obfervantibus, & Reformatis hæc Exercitia fpiritualia reduxiſſe ad 8. tantùm dies in Bulla: *Cùm ficat nobis 11. Junii 1659.*

Circa §. 11. & 12. notat P. Baſſæus ibidem, quòd eaſdem Indulgentias etiam infirmi, & decrepiti Religiofi, qui non poffunt adire Eccleſiam, in lectulis quoque ſuis poffint adipiſci, dummodò aliquod opus pium arbitriò Confefſarii peragant, prout, ut ille ait, declaravit ipſe Paulus V. Congregationi S. M. Fulien. annò 1609. Circa §. 11. ultrà notandum, quòd quàmvis in eo concedantur Indulgentiæ Stationum Urbis Romæ, & extra eam diebùs Stationum tantùm, in miſſali assignatis, quemadmodum etiam delaravit Innocent. XI. in Decreto: *Delata fepiùs*, editò 7. Martii 1678.

Nihilominus poffunt Religiofi S. Franc. Seraphici fingulìs diebùs lucrari Indulgentias Portiunculæ, Jerofolymis, & Compoſtellæ acquiſibiles; & proinde quoad hoc etiam nū magna Indulgentia Stationis SS. Sacramenti viget, conceſſa à Leone X. quæ in præſenti revocatoria Pauli V. Bulla non intelligitur annullata, ut poſt Lantufcam probat P. Kazenberger in *Supplemento Theolog. Sacrament. Patris Sporer c. 3. n. 88. & ſeqq.* ubi etiam hanc Indulgentiam confirmat ex particularibus Rubricis noviffimi Breviarii Franciſcani n. 88. quæ Rubricæ ſunt confirmatæ ab Innocentio XII. Jam igitur cùm Leo hanc Indulgentiam conceſſerit pro omnibus Regularibus, ſequitur, quòd eam etiam defactò omnes lucrari poffint.

Notanda eſt demum Propoſitio 37. ab Alexandro VII. dam nata: *Indulgentiæ conceſſæ Regularibus, & revocatæ à Paulo V. ſunt revalidatæ.* Ex cujus Propoſitionis proſcriptione aliqui inferunt,

368 *Caput XXIII. De Indulgentiis Ordinis Prædicat. &c.*
runt, etiam illam magnam Indulgentiam Stationis SS. Sacramen-
ti expirasse; sed alii contrarium sentiunt., ut n. præcedenti vi-
sum est.

CAPUT XXIII.

De Indulgentiis Ordinis Prædicatorum propriis.

§. Unicus.

Indulgentiæ Religiosis Ordinis Nostri tantum
concessæ.

7961. Lemens X. ut habetur in Actis Capituli Generalis
sub Reverendissimo P. Thoma de Rocaberti annò
1670. celebrati denunc. 15. *Toti nostræ Religioni, sin-
gulisque ejus alumnis utriusque sexûs, etiam Tertii Or-
dinis, Pastoralem suam Benedictionem. Et quamquàm à S. Sede
jam pridem Indulgentia plenaria specialiter pro mortis articulo iisdem
concessa fuerit, attamen pro nostra omnium firmitiori consolatione denno
illam favore singularissimò impertivit.*

* 797 2. Idem Beatissimus Pater Ordini universo, & singulis ejus pro-
fessoribus utriusque sexûs indulget pro unica vice particulare Jubila-
um, quò liceat unicuique ex nostris eligere semel idoneum Confessarium,
per quem Apostolicâ auctoritate ab omnibus tum casibus, tum censuris,
quomodocunque reservatis, validè in interiori foro absolvatur. Ibidem.

* 798 3. Pius V. prout denunciatur in Capitulo Generali Barcino-
næ 1574. omnibus Fratribus, & Sororibus Ord. nostri, recitanti-
bus devotè Officium B. Virginis, quando non tenentur, concessit
pro qualibet vice centum dies Indulgentiæ (id refertur etiam in
Constit. nostris Dist. 1. c. 1. C.) dicentibus autem Vigiliis mor-
tuorum, aut Psalmos Pœnitentiales, aut Psalmos Graduales,
quinquaginta dierum Indulgentiam. Jafinski verbò Indulg. lit. C.

799 4. Qui dixerint Coronulam B. V. compositam à Ven. P. Jor-
dano, id est Salutationē Nominis B. Mariæ, quæ incipit ab Hym-
no *Ave Mariæ Stella*, lucrantur Indulgentias centum dierum à
Gregorio XIII. concessas, per Bullam, quæ incipit: *Quæ Christi*
datam

* * Ambæ gratiæ, pro tempore illius Capituli solù concessæ, jam expirârunt.

Caput XXIV. De Indulgentiis Ordinis Prædicatorum 369
datam Romæ 11. Decemb. 1584. Ita Chronicon Magistrorum
Generalium c. 4. in fine; ideoque istæ Indulgentiæ, & præceden-
tes à Paulo V. non sunt revocatæ, cum non sint concessæ omnibus
Religiosis in communi, sed Ordini Prædicatorum tantum.

CAPUT XXIV.

De Indulgentiis Ordinis Prædicatorum
tam ipsis Religiosis, quàm aliis fidelibus
communibus.

§. I.

Indulgentiæ tempore Missionis, & Capituli
Provincialis.

Ro tempore Missionis, Clemens IX. tum ipsis Missio-
nariis Ordinis nostri, tum iis populis, ad quos missi
sunt, Apostolicam Benedictionem, & plenariam In-
dulgentiam pro una vice tantum tempore cujuslibet
Missionis impertitur, si confessi, sacra Communione refecti, pro
S. Romanæ Ecclesiæ exaltatione, Principum Christianorū unione,
Infidelium conversione, & hæresum extirpatione, prout unicuique
suggeret devotio, pias ad Deum preces effuderint. Et hoc quoad
Indias ad 15. annos, quoad alias Regiones ad septennium tantum.
Et Apostolicam Benedictionem non possunt iidem Patres confe-
re, sed tantum intimare. Ita Acta Capit. Gen. Romæ celebrati
sub Thoma Rocaberti an. 1670. Denunciat. 12. Crediderim
autem hanc Indulgentiam elapsò septenniò renovari, cum adhuc
in nonnullis partibus Missiones habeantur.

Pro tempore Capituli Provincialis in iisdem Actis Denunc. 801
14. in memoriam revocatur Breve Bonifacii Papæ IX. incip. *Licet*
is, de cujus munere, sub dat. Romæ 12. Cal. Martii quò omnibus visi-
tantibus Ecclesias Conventuum Ordinis, in quibus contigerit ce-
lebrari Capitulum Provinciale, per totum tempus, quò durat,
concedit easdem Indulgentias, quæ sunt in Ecclesia S. Mariæ de
Portiuncula propè Assisium, easdemque impertitur opem fereu-
tibus

370 *Caput XXIV. De Indulgentiis Ordinis Prædicatorum*
tibus hujusmodi Capitulis, & omnibus Fratribus nostris eisdem
assistentibus: necnon potestatem facit Priori Provinciali eligendi
quatuor ex suis Fratribus pro audientia confessionum per illud
tempus, qui absque consensu Episcopi valeant absolvere à qui-
buscunque casibus quascunque personas, causâ hujusmodi Indul-
gentiæ consequendæ, ut ex sequenti Brevi constabit:

Constitutio Bonifacii IX.

BONIFACIUS EPISCOPUS.

Servus Servorum Dei.

Universis Christi fidelibus præsentis litteras inspecturis salutem, &
Apostolicam Benedictionem.

Licet is, de cujus munere venit, ut sibi à suis fidelibus dignè, &
laudabiliter serviatur, de abundantia suæ pietatis, quæ merita sup-
plicum excedit, & vota, bene servientibus sibi multò majora tribuat
quàm valeant promereri; nihilominus tamen desiderantes Domino popu-
lû reddere acceptabilem bonorû operum sectatorem, fideles ipsos ad
complacendû sibi, quasi quibûsdâ allektivis muneribûs (Indulgentiis
scilicet, & remissionibûs) invitamus, ut exinde reddantur divinæ gra-
tia aptiores. Cupientes igitur, ut Ecclesia, apud quam per dilectos
filios Priores, & Fratres Ordinis Prædicatorum Provinciale Capi-
tulum pro tempore celebrari contigerit, congruè honoribûs frequentetur,
& etiam conservetur, ipsique Priores, & Fratres benignè pertracten-
tur, & congruè sustententur, & ut Christi fideles eò libentiùs causâ de-
voitionis confluant ad eandem Ecclesiam, & ad ejus conservationem,
nec non Priorum, & FF hujusmodi sustentationem manus promptiùs
porrigant adjutrices, quò ex hoc ibidem dono Cælestis gratia uberiùs
conspexerint se refectos, de Omnipotentis Dei misericordia, & Beatorum
Petri, & Pauli Apostolorum ejus auctoritate confisi, omnibus verè
pœnitentibus, & confessis, qui quotiescunque, & ubicunque in perpe-
tuum hujusmodi Capitulum celebrari contigerit, eandem Ecclesiam
tempore, quò Capitulum Provinciale hujusmodi celebrabitis, à pri-
mis vespere diei, quò Capitulum ipsum celebrari inchoabitur, usque
ad octo dies inclusivè immediatè sequentes, devotè visitaverint, & ad
conservationem, & sustentationem hujusmodi manus porrexerint adju-
trices, singulis videlicet octo dierum prædictorum diebûs, quibûs Ec-
clesiam ipsam visitaverint, & adjutrices manus porrexerint (ut præ-
fertur) ac etiam Prioribus, & Fratribus, qui hujusmodi Capitulo in-
terfuerint, illam Indulgentiam, & remissionem peccatorum concedimus
auctorita-

tam i psis Religiosis, quàm aliis fidelibus comunibus. 372
auctoritate Apostolica, quam visitantes Ecclesiam B. Mariæ de
Portiuncula, aliter dictam de Angelis, extra muros Assisinat. pri-
mò, & secundò diebùs Augusti, quomodolibet consequuntur. Et insu-
per ut Christi fideles hujusmodi, ad eandem Ecclesiam tempore cele-
brationis Capituli præfati, per octo dies prædictos (ut præfertur) con-
fluentes, conscientie pacem, & animarum salutem (Deò propitiò) con-
sequantur, Indulgentiæ hujusmodi meliùs participes esse possint, beni-
gniùs agere volentes, Præsidenti hujusmodi Capituli, qui pro tempore
fuerit, ut quatuor Fratres idoneos Presbiteros dicti Ordinis professo-
res, in Confessores eligere possit, ac etiam deputare, (Ordinarii loci li-
centiâ minimè requisitâ, seu obtentâ) qui confessiones quarumcunque
personarum, Ecclesiam prædictam causâ hujusmodi Indulgentiæ con-
sequendæ visitantium, per ipsos octo dies duntaxat audire, & eisdem
confessionibus diligenter auditis, eisdem personis pro commissis absolu-
tionem debitam impendere valeant, & injungere pœnitentiam saluta-
rem, nisi forsã talia fuerint, propter quæ Sedes Apostolica sit meritiò
consulenda, auctoritate prædicta concedimus per præsentés. Nulli
ergo &c. Datum Romæ apud S. Petrum XII. Kal. Martii, Pontifi-
catùs nostri annò XII. seu ann. 1402. & consequenter ante Concilium
Tridentinum.

Cæterùm facultas prædicta concessa Priori provinciæ eli-802
gendi, & deputandi ad Confessiones quatuor ex suis fratribus abs-
que licentia Episcopi, qui possint absolvere &c. revocata est per
Concilium Tridentinum, imò per Breve Urbani VIII. incip. *In
plenitudinem* dat. Romæ annò II. sui Pontificatùs, remanente tam-
en in suo robore prædictò Brevi Bonifacii quoad Indulgentias
S. Mariæ de Portiuncula, nostris Ecclesiis communicatas tem-
pore Capituli Provincialis, necnon quoad absolutionem à refer-
vatis Sedi Apostolicæ, ut suprâ. Hucusque Acta Capituli. Sed fa-
cultas absolvendi à reservatis videtur sublata à Clemente XII. vi-
deantur dicta n. 576. Hujus Indulgentiæ etiam obiter meminit
P. Vidal tract. de Prop. Dam. exam. II. n. 37. q. 1.

Duo hîc observo, unum, quòd hanc Indulgentiam etiam il-803
li acquirant, qui visitant confessi Ecclesiam nostram, etsi nullam
elargiantur eleëmofynam, ita enim intelligunt Acta Capituli
positum Breve verbis immediatè ante illud positis. Alterum,
quòd hæc Indulgentia tantùm semel die placitò, & non toties quo-
ties eodém die possit obtineri, cum juxta dicta n. 466. Indulgentia
plenaria non applicabilis defunctis (qualis est præsens) semel
tantùm in die possit lucrificari; nec etiam potest acquiri singulis
diebùs,

372 *Caput XXIV. De Indulgentiis Ordinis Prædicatorum*
diebûs, hoc enim Breve non dicit, sed concedit solum intra
octo dies posse acquiri *Indulgentiam*, quod denotat tantum unicam.

§. II.

Indulgentiæ pro festis Sanctorum, & Beatorum
Ordinis.

804 **I**N festis Sanctorum Canonizatorum, & festo Omnium Sancto-
rum 9. Novemb. (ut colligitur ex §. 24. Bullæ: *Pretiosus* mox
ponendô) quolibet annô in perpetuum in Ecclesiis nostris sunt
Indulgentiæ plenariæ tam pro Religiosis nostris, quàm pro quo-
cunque fidei, qui confessi, & communicati à primis Vesperis fe-
storum usque ad occasum solis alterius diei Ecclesias nostras visi-
taverint, & pro S. Matre Ecclesia de more oraverint. Ita P. Ja-
finski verbô *Indulgentiæ*. Duodecim autem fastis Sanctorum adscrip-
tos numerat Ordo noster, nempe S. Raymundum de Pennafort,
cujus festum in Ordine celebratur 23. Januarii, S. Thomam A-
quinatam 7. Martii, S. Vincentium Ferrerium 5. Aprilis, S. A-
gnetem de Monte Politiano 20. Aprilis, S. Petrum Martyrem 29.
Aprilis S. Catharinam Senensem 30. Aprilis, S. Pium V. Ponti-
ficem M. 5. Maii, S. Antoninum Archiepiscopum Florentinum
10. Maii, S. P. Dominicum 4. Augusti, S. Hyacinthum 16. Au-
gusti, S. Rosam Limanam 30. Augusti, S. Ludovicum Bertran-
dum Apostolum Indiarum 10. Octobris. Item eadem Indulgenti-
æ pro iisdem concedi solent pro uno die, dum aliquis è nostris
Beatificatur, aut de Beato primâ vice Officium celebratur.

805 Iisdem diebûs sunt etiam Indulgentiæ in Ecclesiis Moniali-
um nostrarum Ordini subjeclarum etiam pro omni fidei; in Ec-
clesiis verò Monialium non subjeclarum Ordini nullæ sunt In-
dulgentiæ, nec pro ipsis Monialibus quidem, prout à Sede Apo-
stolica declaratum, mihi que intimatum fuit. In festo tamen S.
P. Dominici, cum sit Festum Principale Ordinis, ipsæ solum,
non verò Sæculares, habent Indulgentiam plenariam, si tamen
clausuram servant, ut dicitur in Bulla Pauli V. §. 7. & 18. n. 774.
& 785.

806 **Q**uandocunque autem propter aliquod impedimentum fe-
stum Sancti Ordinis nostri, habens Indulgentiam concessam,
transfertur in alium diem, transfertur etiam Indulgentia ad diem
celebrationis illius. Hoc apud Jafinski ibidem concessit Clemens
VIII. & confirmavit Benedictus XIII. in Bulla *Pretiosus* §. 24.
cujus verba digna sunt, quæ audiantur.

tam ipsis Religiosis, quàm aliis fidelibus communibus. 372

Illud indultum (ait Pontifex) Ordini Prædicatorum aliàs impartitum à Leone X. in Const. — Exposuit Nobis — 23. Julii 1518. quòd scilicet quoties Festivitates SS. Dominici, Petri Martyris, Thomæ de Aquino, & Catharinæ Senen. & Octavarum earundeni celebrationes qualibet ex causa, etiam extra tempus interdicti, transferrentur, etiam Indulgentiæ, Ecclesias visitantibus in Festivitatibus hujusmodi, & per earum octavas pro tempore concessæ, ad tempus celebrationis hujusmodi sint, & censeantur translatae, Auctoritate Apostolica approbantes, innovantes, & de novo concedentes, ut supra, pari ratione extendimus ad alias Festivitates aliorum ejusdem Ordinis Sanctorum Fastis adscriptorum, vel in posterum adscribendorum, & ad Festum omnium ipsius Ordinis Sanctorum, quod die 9. Novemb. celebrari solet, atque ad Octavas, & Indulgentias pro eisdem à Prædecessoribus Nostri, vel à Nobis hactenus concessas, ac quandocunque concedendas: ac etiam ad Festum & Octavam Sanctissimi Rosarii, quoties ob occurrentes majores Festivitates, vel alias causas transferri contingat.

In quibusdam locis ex speciali Sedis Apostolicæ Indulto, si 807 festum S. Catharinæ Senensis incidit in diem feriale, transferuntur Indulgentiæ in Dominicam sequentem.

Non possum hîc non notare illos Scriptores, qui ad augen- 808 dum numerum Indulgentiarum Sodalitatis SS. Rosarii, etiam inter easdem rejecerunt Indulgentias Festorum Ordinis nostri, unde factum est, quòd multi credant, eas tantùm à Sodalibus Rosarianis acquiri posse, & non etiam ab aliis; quòdque institutâ Sodalitate Rosarianâ etiam istæ aliis Ecclesiis communicentur, & sicut inauditi, quòd tales in quadam Ecclesia Parochiali, ubi erecta est Confraternitas, soleant promulgari. Sodalitas Rosariana, prout hucusque vidimus, veras, authenticas, easque prope infinitas habet Indulgentias, quare non indiget commentitiis. Sciendum igitur est, quòd Indulgentiæ istæ non sint Sodalitatis, sed Ordinis, unde tantùm sunt in Ecclesiis nostris à quocunque fidei consequibiles, nullòque modò aliis Ecclesiis communicabiles, ut jam superiùs n. 551. monui.

§. III.

Indulgentiæ pro quindecim diebùs Martis ante Festum S. Patriarchæ Dominici.

Dudum jam inventum est illud devotionis genus, quò in honorem S. Patris Dominici pii ipsius clientes quindecim die-

374 *Caput XXIV. De Indulgentiis Ordinis Prædicatorum*
bûs Martis, Festum Ipsiùs præcedentibus, jejunant, confitentur,
& communicant, devotio autem hæc peragitur in diebus Martis
D. Dominico dicatis, cùm sacrum ejus Corpus binâ vice Bono-
niæ, coruscantibus diversis miraculis, fuerit iis diebûs transla-
tum. Devotionem hanc Sancto Patriarchæ acceptam esse, pro-
bant luculenter gratiæ, quas sibi devotis à Deo impetravit, &
gratosè dispensavit. Hinc & eam sancta approbavit Ecclesia, &
nuper Benedictus XIII. specialibus Indulgentiis condecoravit. En
Bullam, & Indulgentias ex P. Venturini tom. 1. fol. mibi 269.

BENEDICTUS PP. XIII.

*Universis Christi fidelibus præsentis litteras inspecturis salutem,
& Apostolicam Benedictionem.*

*Cùm sicut accepimus, in diversis Orbis Christiani partibus pia
erga S. Dominicum Ordinis Fratrum Prædicatorum Fundatorem, &
Rosarii Beatæ Mariæ Auctorem devotio introducta fuerit, prout de
præsenti etiam viget, quâ permulti Christi fideles tertiis feriis quindecim
hebdomadarum in anno peccata sua confiteri, ac Sacrosanctum
Eucharistiæ Sacramentum sumere, necnon ipsâ tertiâ feriâ, aut die,
illam immediatè antecedente, jejunare consueverunt; Nos, ut de cæ-
teropium opus hujusmodi fructuosius peragatur, & ad augendam Fi-
delium Religionem, & Animarum salutem, cælestibus Ecclesiæ thesau-
ris piâ charitate intenti; omnibus, & singulis Christi fidelibus, qui de
cætero verè pœnitentes, & confessi in aliqua dicti Ordinis Ecclesia,
unâ ex prædictis feriis tertiis, per eos ad sui libitum eligendâ, Sacro-
sanctum Eucharistiæ Sacramentum devotè sumpserint, & ibi pro Chri-
stianorum Principum concordia, hæresum extirpatione, ac S. Matris
Ecclesiæ exaltatione, pias ad Deum preces effuderint, plenariam se-
mel in anno omnium peccatorum suorum Indulgentiam, & remissionem
misericorditer in Domino concedimus. In reliquis verò feriis tertiis
hujusmodi, eisdem Christi fidelibus etiam verè pœnitentibus, & con-
fessis, ac S. Communionem refectis, in Ecclesia prædictâ, & ibidem or-
rantibus, ut præfertur, quâ feriâ prædictarum id egerint, centum
dies de injunctis eis, seu aliâs quomodolibet debitis pœnitentiis in for-
ma Ecclesiæ consuetâ relaxamus. Præsentiibus ad septennium, quo-
ad Indias verò ad quindecim annos tantùm valituris. Volumus au-
tem, ut si pro impetratione, præsentatione, admissione, seu publicatio-
ne præsentium aliquid, vel minimum detur, aut sponte oblatum recipi-
atur, præsentis nullæ sint, utque præsentium transumptis, seu exem-
plis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & si-
gillo*

tam ipsis Religiosis, quàm aliis fidelibus communibus. 375
gillò personæ in Ecclesiastica dignitate constitutæ munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quæ adhiberetur ipsis presentibus, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Dat. Romæ apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris die 19. Jan. 1726. Pontificatûs nostri An. II.

Fr. Card. Oliverius.

Requiritur ergo ad has Indulgentias consequendas confessio, 810
communio in aliqua Ecclesia nostra, jejunium die lunæ, aut Martis (ad quod meò videri sufficit unica refectio, licet cum carnibus) Oratio pro Ecclesia, continuatio, & quidem per 15. dies, Festum S. Dominici præcedentes; aliò ergo tempore hæc sancta devotio peracta diâs Indulgentias non haberet. Si tamen Festum S. P. Dominici incidere in diem Martis, posset eò die decimaquinta confessio peragi. Indulgentiæ quoque quòlibet septenniò renovantur.

§. IV.

Indulgentiæ pro 7. diebus Veneris ante Festum
S. Vincentii Ferrerii.

SImilis, sed brevior devotio solet etiam haberi erga S. Vincen- 811
tium Ferrerium Ordinis Prædicatorum ævi nostri Thaumaturgum, quæ ante ejus Festum, quod incidit in 5. Aprilis, per 7. dies Veneris solet institui, per quam etiam magnas ab eodem Sancto gratias impetrari est in comperto. Dies autem Veneris honori ejus dedicatus est, quia tali die ad vitam perrexit immortalẽ. Pro hacigitur devotione concessit Indulgentias Benedictus XIII. sequenti Bulla:

BENEDICTUS PP. XIII.

Universis Christi fidelibus presentes Literas inspecturis salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Cùm sicut accepimus, in Ecclesiis Fratrum Ord. Prædicat. piæ erga S. Vincentium Ferrerium, præsertim in septem Feriis sextis ejusdem Sancti Festum immediatè præcedentibus, devotio introducta fuerit, prout de presenti etiam viget. Nos ad eam conservandam, & augendam fidelium Religionem, ac animarum salutem, celestibus Ecclesiæ thesauris piâ charitate intenti: omnibus, & singulis utriusque sexûs Christi Fidelibus, verè penitentibus, & confessis, ac sacrâ Communionem refectis, qui aliquam ex Ecclesiis dicti Ordinis in una ex prædictis

376 *Caput XXIV. De Indulgentiis Ordinis Prædicatorum dictis feriis sextis per eos ad suum libitum eligendâ, devotè visitaverint, & ibi pro Christianorum Principum concordia, Hæresum extirpatione, ac S. Matris Ecclesiæ exaltatione, pias ad Deum preces effuderint, plenariam semel in anno omnium peccatorum suorum Indulgentiam, & remissionem misericorditer in Domino concedimus. In reliquis verò feriis sextis hujusmodi iisdem Christi Fidelibus, verè pariter pœnitentibus, & confessis, ac S. Communione refectis, aliquam ex prædictis Ecclesiis, ut supra, visitantibus, & ibidem orantibus, qua feriâ prædictarum id egerint, septem annos, & totidem quadragenas de in junctis eis, seu aliâs quomodolibet debitis pœnitentiis in forma Ecclesiæ consuetâ relaxamus: præsentibus ad septennium tantum valentibus. Volumus autem &c. ut supra in Bulla de devotione erga S. Dominicum. Die 6. Febr. 1726.*

§12 Requiritur ergo Confessio, & Communio in Ecclesia Ordinis 7. diebùs Veneris ante Festum S. Vincentii Ferrerii continuè peragenda, adjunctâ oratione pro Ecclesia consuetâ. Inter dies Veneris computari non debet dies Parasceves, cùm in eo non sit licitum communicare sanis. Arbitror pariter, quòd pro Festo S. Vincentii debeat etiam intelligi Festum translatum, sæpè etenim Festum ordinarium 5. Aprilis propter Hebdomadam Sanctam, & Octavam Paschæ impeditur, & transfertur in alium diem post dictam Octavam: tunc ergo confessiones debent peragi 7. diebùs Veneris ante Festum translatum, cùm prout n. 806. dictum est, translato festo Indulgentiæ annexæ transferantur. Quòd si autem ipsum festum evenerit in die Veneris, hæc dies poterit pro septima reputari. Indulgentiæ hæc similiter omni septenniò infallibiliter renovantur.

§13 Hoc Festum extra Ordinem nostrum non est amplius ad libitum, sed ex ordinatione Clementis XI. per universam Ecclesiam de præcepto, & Benedictus XIII. 5. April. 1726. præcepit illud sub ritu Duplici celebrari.

§. V.

Indulgentiæ Antiphonæ *Salve Regina*, in Ecclesiis Prædicatorum solitæ decantari, concessæ.

§14 **P**Aulus V. (prout fuit denunciatum in Capitulo Generali Romæ 1608.) concessit Indulgentiam ducentorum dierum, omnibus Regularibus, & Sæcularibus, qui interfuerint in Ecclesiis nostris, dum cantatur *Salve Regina*. Ita Jafinski verbo *Indulgentiæ*

tiæ, & Declarationes Sac. Constitutionum nostrarum Dist. I. c. I. textu 3. lit. K. Cantatur autem hæc Antiphona singulis diebus publicè in Ecclesiis nostris post Completorium, & devota hæc cantandi consuetudo paulò post fundatum Ordinem introducta fuit à Ven. P. Jordano II. à S. Dominico Ordinis Generali. Cum etenim orcus novum Ordinem mirum in modum florere, ac indies dilatari ferre non posset, totò conamine eum demoliri, ac disperdere aggressus est: hinc præsertim novitios nocturnò tempore spectris, ac terriculamentis infestavit eò fine, ut multi eorum de Ordine resilirent, sicque Ordo tali modò penitus extirparetur. Ita actum est Parisiis præsertim cum Fratre Parisio Regis Navarrae Filio; tam funesta rerum facies erat & inter novitios Bononiæ. Jordanus igitur Ordinis vix incepti ruinam pertimescens, ad B. Virginem singularem Ordinis Protectricem confugit, opus ipsius tum ipse implorat, tum ab universo Ordine implorari præcipit, ordinatque, ut post Completorium devota illa Antiphona *Salve Regina* non jam, ut antea, in choro recitaretur, sed solemniter in Ecclesia decantaretur: quod ut primùm factum est, omnis illa avernalis infestatio evanuit. Adeo verò Virgini Sacratæ hoc obsequii genus arrisit, ut cantui illi interesse non unâ vice dignata sit, ut narrat Ven. P. Gerhardus de Fracheto in libro, quem de vitis Fratrum Prædicatorum scripsit, stylò quidem simplicis, sed tam piò, (inquit Chronicon Magistrorum Gen. Ord. c. 7.) ut librum exornet, qui ornate tentaverit. Ex hoc pio Authore multa excerptit Collector Speculi M. Exemplorum, & quidem de *Salve Regina* sequentia Titulò *B. M. Virgo*, exemplò 24. 25. 26. cujus relationem, ne ego exornare velle videar, ad verbum reddo.

Marfilix, inquit ille, fuit Mulier multùm devota, nomine, 815
& natione Lombarda, quæ dum quâdam die stans in Completorio Fratrum fuisset singulari devotione affecta, in inceptione dulcis Antiphonæ, scilicet *Salve Regina*, fuit rapta in Spiritu, vidit quatuor admiranda, & nobis amanda, & cum multa devotione omnibus colenda. Vidit quippe ipsam Reginam misericordiæ, cum Fratres dicerent: *Spes nostra salve*, ipsos dulciter resalutantem. Et cum dicerent: *Eja ergo advocata nostra*, ipsam ante Filium pro Fratribus procidentem, & orantem. Et cum dicerent: *Illos tuos misericordes oculos ad nos converte*, vidit illam lætò, & columbinò vultu in Fratres respicientem. Post cum cantarent: *Et Jesum benedictum fructum ventris tui nobis post hoc exilium ostende*, vidit

378 *Caput XXIV. De Indulgentiis Ordinis Prædicatorum*
dit ipsam in ætate tenera gestantem Filium, omnibus, & singulis cum multo gaudio protendentem. Hæc autem Mulier omnia dicta suo Confessori maturo, & discreto distinctè, & cum multis lacrimis ennaravit.

816 De alia nobili, devotissima, & Ordini nostro valde affecta Matronâ nomine Maria de Tarascone narrat, quod sequitur: Cùm ad eandem Ecclesiam (sitam pariter in Provincia, ubi corpus S. Marthæ quiescit) audiendi Completorii causâ rediisset, & Fratres illam dulcem Antiphonam *Salve Regina* cantarent, Regina Virginum apparuit visibiliter monens, ut ab ejus pedibus non recederet. Vidit ergo ipsam chori utramque partem lustrantem, singulis inclinare recantantibus, & juxta cæroferarios gradum sistere usque ad finem orationis. Dehinc in cælum rediens, eam affectibus secum duxit: quæ sibi reddita tantæ gustu dulcedinis recreata, gratias humiliter retulit, in corde suo conferens univërfa. Nam & per triduum in singulis Completoriis hanc habuit visionem. Cæterum nec Sorori, nec aliis seriem facti aperiens, tanquam sensata, & tacita, clausa tenuit omnia, quæ vidit, donec ægritudine vehementi confracta mortem, quam diu salvâ Divini consilij dispositione optaverat, imminere præsentit. Tunc verò mihi (id est P. Gerharo) dehinc Sorori, & filio, post Priori nostro Arelatensi, & tribus Fratribus cuncta per Ordinem ennaravit. Eòdem tempore dicta Domina defuncta est, & in cœmeterio Fratrum Arelati sepulta, quia Fratres Conventum in Tarascone nondum habebant

817 Aliud adhuc subjungit: Cùm circa quandam domum Sororū (scilicet Ordinis S. Dominici) grando, & tempestas fata contereret, Sorores perterritæ coruscationibus Ecclesiam intrantes, *Salve Regina* cum multa devotione cantaverunt, Matrem Misericordiæ rogantes, ut eas, & terras suas, quibus sustentabantur, suâ misericordiâ, ac pietate servaret. Mira res, sed ab eo facta, qui imperat ventis, & fulgura in pluviam fecit. Cùm etenim non solum in circuitu, sed ferè ad jactum balistæ omnia fata grandine contrita valde fuissent, vineæque destructæ; omnia, quæ Sororum erant, per Dei gratiam, & B. Mariæ adjutorium salva, & integra remanserunt. Hucusque P. Gerhardus. Multa adhuc possem ex Chronicis adferre, sed proposita Opusculi brevitatis non admittit.

§. VI.

De cæteris Indulgentiis simul.

I. Benedictus XIII. in Brevi: *Pretiosus* §. 12. confirmat omnes 818
 Indulgentias, visitantibus Ecclesias nostras indultas, his
 verbis: *Demum* (confirmamus) *Indulgentias quarumcunque alia-*
rum Societatum, in Ecclesiis quibusvis Ordinis prædicti canonicè erec-
tarum, eisdem à prædicta Sede concessas, sicuti, & quaslibet Indul-
gentias Ordinis Ecclesiis visitantibus à quocunque concessas; iisque
addimus Indulgentiam quinque annorum, totidemque quadragenarum
singulis devotè deosculantibus Religiosum Habitum Ordinis benedicti.

P. Thomas Nicolaus Venturini tomò 1. disc. 37. ex pluribus 819
 quos citat, Authoribus dicit sequentes Indulgentias visitantibus
 Ecclesiam nostram concessas: primâ medietate quadragesimæ sunt
 3857. annorum, & 200. dierum Indulgentiæ, alterâ medietate
 usque ad Octavam Paschæ semper plenariæ *toties quoties*. In omni festo
 1340. añorum, 446. quadr. & 31. dierum. In diebus Do-
 minicis quadragesimæ, Festò Resurrectionis, Ascensionis, Pen-
 tecostes, & Trinitatis Indulgentiæ plenariæ. Ita ille.

Veniâ tamen tanti Doctoris Indulgentiæ istæ videntur mihi 820
 de nullitate suspectæ: si enim juxta Bullam Pauli V. supra n. 779.
 positam nec Religiosi quidem nostri, visitantes Ecclesiam, majore
 quàm 5. annorum Indulgentiam habeant; quò pacto habebunt
 tot millium annorum extranei? Declaratum præterea est
 à S. Congregatione, Indulgentiam plenariam posse tantum semel
 in die lucriferi, ut dictum fuit n. 466. Ergo tales Indulgentiæ,
 si unquam erant concessæ, videntur jam esse revocatæ. Fortè
 P. Venturini per dictas Indulgentias intelligit hîc Indulgentias
 Stationum: sed tomò 3. in suo Catholico Peregrino adducit à
 præsentibus diversas: & dictum præterea est n. 485. eas genuinè
 sciri non posse. Nihilominus si iste numerus Indulgentiarum
 fundatur in communicatione earum inter Regulares, non leve ha-
 bet fundamentum: quàmvis enim supra n. 192. adnotaverim, In-
 dulgentias per *communicationē* esse abrogatas à Paulo V. Bullâ n. 770.
 positâ, ut quidam volunt: multi tamen *tum Theologi, tum Canonis-*
tæ scribentes de communicatione Privilegiorum, & Indulgentiarum
 inter Regulares, tenent etiamnum vigere aliquam Indulgentiarum
 communicationem.

Crediderim igitur Pontificem per Indulgentias, visitantibus 821
 Ecclesias nostras concessas, intelligere eas, quæ acquiruntur in Festis

380 *Caput XXIV. De Indulgentiis Ordinis Prædicatorum*
Sanctorum Ordinis; aut visitantibus Sepulchra Sanctorum, &
Beatorum nostrorum, quæ illis particularibus Ecclesiis sunt
indultæ. Quod si præter dictas adhuc alias confirmat, lubens
me pro hac vice, fateor, eas ignorare

Alias adhuc recenset laudatus Author, apud quem sit fides,
mihi enim eas funditus examinandi non est occasio.

822 2. Qui interest sermonibus sacris in Ecclesiis nostris, tres an-
nos, & centum dies Indulgentiarum habet.

823 3. Qui deferunt, etiam clam, benedictum nostrum habitum
(quod intelligo etiam de solo Scapulari) vel antequam decedant,
talem habitum induunt, vel curant se in tali habitu sepeliri, gau-
dent Indulgentiâ plenariâ. Pariter, qui deferunt habitum bene-
dictum, si quotidie 3. *Pater*, & *Ave*, unum quidem pro remis-
sione priorum delictorum, alterum pro conversione peccato-
rum, tertium pro animabus in Purgatorio oraverint, recipiuntur
ad beneficia Ordinis, & fiunt participes omnium bonorum ope-
rum, quæ in toto Ordine nostro quotidie peraguntur.

824 4. Benedictum nostrum habitum, seu Scapulare, & Caputi-
um devotè osculantibus indulgit Benedictus XIII. pro qualibet vi-
ce 5. annos, & 5. quad. verbis n. 878. relatis. Tantam autem ve-
nerationem inde Habitus noster fuit promeritus, quod ejus for-
ma ab ipsa B. Virgine fuerit Ven. Patri Reginaldo, uni ex primis
S. P. Dominici Sociis, demonstrata.

825 5. Qui audit Missam in Ecclesiis Nostris, lucratur Indulgen-
tiam annorum 18. dierum 222. in quadragesima verò 138. annorū.

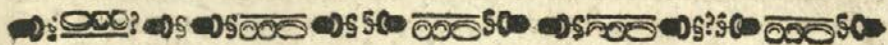
826 6. Qui permittit legi Missam in Ecclesiis nostris, 3084. an-
norum.

827 7. Qui in termino vitæ suæ curant se sepeliri in Ecclesiis no-
stris, ex concessione Leonis X. gaudent Indulgentiâ plenariâ.
Multis præterea tales gaudent suffragiis, tot scilicet tum privatis
tum publicis pro iis institutis orationibus, insuper Anniversariis,
quæ quotannis 12. Julii expressè pro quiescentibus in cœmeterijs
nostris celebrantur.

828 8. Benefactores seu Ecclesiarum, seu Religiosorum nostro-
rum, prout Medici, Advocati, Procuratores, Syndici, Eleëm-
osynarii &c. fruuntur Indulgentiâ plenariâ in vita, & in morte,
& sunt participes omnium totius Ordinis bonorum operum. Ita
Venturini. Hoc tamen intelligendum puto, postquam ad bene-
ficia Ordinis, quæ merentur, fuerint assumpti modò consuetò.

829 9. Tandem qui per Litteras recepti sunt ad beneficia Ord-
inis

nis, præterquam quòd ad participationem bonorum operum assumantur, semel in vita, & semel in morte ex concessione Innocentii VIII. lucrari poterunt Indulgentiam plenariam, sed à Sacerdote, modò, ut reor, supra n. 512. descriptò applicandam. Ac iis totus Ordo singulis annis parentat; sic enim in S. nostris Constitutionibus dist. 1. c. 3. De suffragiis mortuorum statuitur: *A festo S. Dionysii usque ad Adventum Domini pro anniversario Fratrum, Sororum, & Familiarium receptorum per Litteras ad beneficia Ordinis Clericus Psalterium, Sacerdos tres Missas, Laici quinquaginta Pater noster dicant.*

CAPUT XXV.

De Indulgentiis Rosariorum S. Birgittæ, & Jerosolymitanorum.

BAm etiam apponere placet Indulgentias Rosariis Brigittinis, & Crucibus, ut vocant, Caravacensibus, & Rosariis Jerosolymitanis concessas; solent enim & hæc maximi fieri, imò & Rosariis nostris præponi: ut igitur horum omnium valor, & differentia videatur, loquamur de utrisque, & primò quidem de Brigittinis,

§. I.

Indulgentiæ Rosariorum S. Birgittæ.

DEhis P. Kilianus Kazenberger Ord. Min. in suo *Supplemento* 830 *Patris Sporer editò Salisburgi 1724. c. 3. sect. 2. g. 3. §. 3. fol. mibi 113.* ita scribit. Quod attinet Indulgentias Rosariis, seu Coronis, quas B. Birgittæ vocant, à Summis Pontificibus concessas, accepi Româ sequens summarium.

S. Mem. Leo X. Pontifex M. per Litteras incipientes: *Ex Clementi* datas 6. Idus Julii annò 1515. concedit omnibus, & singulis utriusque sexûs Christi fidelibus, qui per, & super Rosaria, seu Coronas S. Birgittæ devotè oraverint, pro qualibet oratione Dominica 100. dies, & totidem pro Salutatione Angelica, & pro quolibet Symbolo, si dixerint, vel recitaverint, etiam 100. dies

Indulgentiarum, nec non pro quolibet Psalterio (id est Rosario, aut Corona quindecim decadum B. M. V.) super illis integrè per eisdem Christi fideles per se ipsos, aut cum socio, vel familiari, qui eandem Indulgentiam consequatur, dictò vel recitatò, 7. annos, & totidem quadragenas.

831

SS. D. N. Clemens XI. Pontifex M. in suo Brevi incipiente: *De salute gregis* dato 22. Sept. 1714. concedit omnibus, & singulis utriusque sexûs Christi fidelibus confessis, & communicatis, ac pro Christianorum Principum concordia, hæresum extirpatione, ac S. Matris Ecclesiæ exaltatione orantibus, qui quotidie per integrum annum Coronam S. Birgittæ, dummodo sit saltem 5. decadum, recitaverint, semel in anno, die per unumquemque Christi fidelem eligendâ, plenariam Indulgentiam omnium peccatorum, cum facultate etiam eandem plenariam Indulgentiam applicandi animabus in Purgatorio existentibus. Ad lucrandum hujusmodi Indulgentias requiritur, ut coronæ à Patribus Superioribus Monasteriorum, aut ab aliis Religiosis Ordinis Sanctissimi Salvatoris, seu S. Birgittæ ad id specialiter deputatis, sint benedictæ.

832

S. Congregatio Indulgentiis, & sacris Reliquiis præposita die 26. Novemb. 1714. censuit, permitti posse impressionem præsentis summarii Indulgentiarum concessarum coronis, quas vocant S. Birgittæ additâ declaratione, quòd omnes aliæ Indulgentiæ, quæ in præsentis Summario non continentur expressè, sint aut apocryphæ, aut nullæ, aut à SS. D. N. Clemente XI. revocatæ per supradictum Breve datum 22. Sept. 1714.

833

Prohibet insuper eadem S. Congregatio, ne hujusmodi coronæ vendantur, aut alteri commodentur, & si secus fiat, declarat supradictas Indulgentias cessare, & nullius esse roboris, vel momenti. *Datum 4. Decemb. 1714.* Hucusque P. Kazenberger.

834

Similes Indulgentias concessit Benedictus XIII. in Bulla supra n. 420. posita Rosariis nostris, seu Dominicanis, & quidem à nostris Sacerdotibus benedictis, nempe ad quodlibet granum 100. dierum Indulgentias; sed declaravit, quòd tantùm orantes Rosarium pro quolibet *Pater, & Ave* eas lucrentur, non verò orantes aliquid aliud; ut fideles eò magis ad recitationem Rosarii alliceret, quâ restrictione Rosaria Birgittina non sunt affecta. Cæterum Indulgentia 7. annorum jam dudum erat concessa Sodalibus Rosarianis recitantibus tertiam Rosarii partem etiam absque
Rosa-

Rosariobenedicto, ita tamen, ut in hebdomada integrum compleant Psalterium, ut dictum fuit n. 501. Hoc totum ideo fecit Benedictus, quod nempe adverterit homines novitate ductos pluris Rosaria Birgittina, quam Dominicana æstimare ob prædictas Indulgentias, ut refertur in Bullario Ordinis tom. 6. fol. 586.

§. II.

Indulgentiæ Crucibus, & Rosariis Jerosolymitanis concessæ.

DE his idem Author in eodem Opere c. 3. sect. 2. q. 2. assert. 835
2. §. 11. loquens ait, ab Innocentio XI. in Brevi: *Unigeniti Dei Filii* 28. Jan. 1688. sequentes esse concessas.

Primò, quicumque apud se habuerit talem Crucem, vel Coronam, vel Rosarium, & saltem semel per septimanam Coronam Domini (*id est*, 33. *Pater, & Ave ad numerum Annorum ætatis Christi*) vel B. Virginis (*id est* 72. *Ave Maria ad numerum Annorum ætatis B. Virginis, in honorem 7. gaudiorum Ejus persolutis*) aut Rosarium, aut ejus tertiam partem, aut Officium Defunctorum, vel 7. Psalmos Pœnitentiales, vel Graduales recitare, vel ignorantibus erudire in fide Christiana, vel captivos in carcere, aut infirmos in hospitalibus visitare, vel pauperibus eleëmofynâ, aut aliò misericordiæ opere subvenire, vel Missam audire, vel si Sacerdos Missam celebrare consueverit, si verè pœnitens, confessus, & communicatus, & sequentibus diebus (videlicet Nativitatis Domini, Epiphaniæ, Ascensionis, & Pentecostes, SS. Trinitatis, Corporis Christi, Purificationis, Añunciationis, Assumptionis & Nativitatis B. M. V. S. Joannis Baptistæ, SS. Petri & Pauli Apostolorum, Andreæ, Jacobi, Joannis, Thomæ, Philippi, & Jacobi, Bartholomæi, Matthæi, Simonis, & Judæ, Matthiæ, & omnium Sanctorum) Deum pro extirpatione hæresum, schismatum, augmentò fidei Catholicæ, pace, & concordia Principum Christianorum, ac pro cæteris necessitatibus S. Romanæ Ecclesiæ devotè oraverit, consequitur in singulis prædictis diebus plenariam Indulgentiam.

2. Qui in articulo mortis suam animam Deo commendaverit, & dulcissimum Nomen JESU, si ore non potuerit, saltem corde devotè invocaverit, & confessus, ac communicatus, vel si hoc fieri nequeat, totò corde de suis peccatis contritus fuerit, lucratur Indulgentiam plenariam.

§37

3. Qui opera suprâ n. 1. specificata aliis diebûs festiuis (ibi non specificatis) Christi Domini, vel B. Virginis perfecerit, consequitur quôlibet die 7. annos Indulgentiarum, & totidem quadrag. Si autem die Dominicâ, vel aliò anni festo perfecerit, lucratur 5. annos Indulgentiarum, & totidem quadragenar. aliis autem omnibûs diebûs totius anni, si perfecerit, lucratur 100. dies Indulgentiarum.

§38

4. Qui ad pulsam campanæ in Ecclesia mane, meridie, vel vesperi consuetam Antiphonam *Angelus Domini* &c. cum tribus *Ave Maria*, vel si hanc nesciat, unum *Pater*, & *Ave* recitaverit, lucratur 100. dies Indulgentiarum. Item qui datò signò orandi pro defunctis, Psalmum *De profundis*, aut, si hunc nesciat, Orationem Dominicam, & Salutationem Angelicam devotè recitaverit, lucratur 100. dies Indulgentiarum.

§39

5. Qui pro agonizantibus in hora mortis ad minimum unum *Pater*, & *Ave* oraverit, lucratur 50. dies Indulgentiarum. Item qui captivos in carcere, vel infirmos in hospitalibus visitaverit, & ipsis aliquo misericordiæ opere subvenerit, vel ignorantes in Mysteriis fidei erudièrit, consequitur 200. dies Indulgentiarum.

§40

Has Indulgentias quilibet pro se lucrari potest, vel per modum Suffragii fidelibus defunctis applicare.

§41

Præter has Indulgentias Innocentius XIII. omnes alias annullavit, & strictè prohibuit, ne imposterum prædictæ Cruces, Coronæ, & Rosaria, aut publicè, aut secretò vendantur, vel quomodocunque commutentur, additâ declaratione, ne transeant personam illorum, quibus primâ vice distribuuntur, & quòd neque commodari, aut precariò dari possint, & quòd aliquâ re ex prædictis deperditâ, pro ea subrogari altera non valeat. Quòd si secus fiat, prædictæ Cruces, & Coronæ careant Indulgentiis jam concessis. Hucusque P. Kazenberger. Puto tamen, quòd, licèt amittant Indulgentias, benedictionem tamen retineant, usque dum destruantur.

§42

Hæ autem Cruces, Coronæ, ac Rosaria (scribit præterea dictus Author) debuerunt attigisse sacratissima Terræ Sanctæ Loca, & sacras ibidem Reliquias existentes.

CAPUT XXVI.

De Benedictione S. Petri Martyris
Ordinis Prædicatorum.

Uamvis de Benedictione S. Petri Martyris agere sit extra scopum nostri Manualis; cum tamen virtus ejus, & origo, licet celebris sit, paucis admodum sit plenè nota, de ista breviter pro coronide differemus.

Originem Benedictionis hujus reducit P. Ambrosius Capello 843 in fine Vitæ S. Petri Martyris, à se annò 1694. Græcii descriptæ, in solam præcellentem erga Sanctum istum Italicæ Gentis devotionem. Cum à gloriosa S. Martyris morte digitus ipsius Placentiæ intingeretur in puteum, quem vivens adhuc fieri curaverat, aqua per contactum virtutem sanandi febres recepit, & pota multos ab hoc morbo liberavit: similem virtutem in aqua asterius putei Novocomi, ejusdem Sancti jussu effossi, febres sanandi etiam sine Sacrorum Lipsanorum contactu multi experti sunt. Arbor præterea, quam Sanctus Novocomi plantaverat, virtute sanandi prædita reperta est; tempore item, quò Petrus ab hæreticis sicariis cædebatur, in adjacentibus agris è gramine, vitibus, & arboribus, quæ tum præcidebant coloni, recens sanguis stillatim prodiit: & cum attoniti illud, quod portentum hoc significaret, inquirerent, gloriosum Martyrem sanguine profusò exanimem repperunt. Cum verò nec aqua ex illis puteis, neque arbor illa ubique locorum haberi possit, benedictio tam aquæ, quàm ramorum adinventæ est, quâ à Deo gratia postulatur, ut eandem morbos sanandi, & quæque mala avertendi virtutem iis per intercessionem, & merita S. Petri Martyris tribuat: qui novus ista benedicendi usus ab Ecclesia non fuit reprobatus, sed potiùs ob tantas virtute aquæ benedictæ, & ramorum obtentas gratias, usu approbatus.

Aqua igitur Benedictione hac vim quascunque infirmitates 844 sanandi recipit, sicut & vermes, & alia nociva animalia, ab agris, hortis, & vineis, ubi fuerit aspersa, fugandi, prout homines fide dignissimi non semel ad S. Martyris gloriam sunt confessi, virtutè hujus aquæ agros suos à devastantibus vermibus liberatos: ac prop-

propterea ingruentibus istis insectis certatim sibi aquam benedici à Conventu Neoclaustali exposcunt. In formula verò Benedictionis ramorum petitur, ut ubicunque fuerint collocati, discedant dæmones cum suis ministris, & locus iste à nocumento tempestatum, intercedente eodem Sancto præservetur.

845 Hinc in Provincia Hungariæ solent etiam fieri cruces è ligno, & eodem modo benedici: in uno latere scribuntur litteræ S. P. M. O. P. N. (quæ de

P
O
M

 notant, Sancte Petre Martyr ora pro nobis) tali formâ

S
O
M

 & in altero latere scribi-

tur in modum Crucis Credo

P
O
N

r
e
o

 & hoc in memoriâ, quòd etiam Sanctus iste, cùm ex in-

c
e
o

d

 flicto capiti suo lethali vulnere eum vox defecisset, neque posset amplius fidem linguâ profiteri, indicem suum in sanguinem è capite scaturientem intinxerit, eoque hoc verbum Credo in terra depinxerit. Quòd autem nonnulli dicta verba per modum sigilli cerâ hispanicâ crucibus imprimant, solùm fit ad adstruendam fidem, & ad parcendum labori, ne scilicet dicta verba calamò habeant depingere. In re autem dictæ litteræ nullò modo sunt necessaria, cùm nullibi præscribantur.

846 In nostris partibus cruces hæc plerumque fiunt ex salice, sicut & rami salicis solent ad benedictionem afferri; sed hoc pariter non est necessarium, sed possunt benedici cujuscunque demum arboris frondes, sicut, prout ex formula Benedictionis ramorum positæ in Breviario nostro, & Missali patet, alibi rami olivarum benedicuntur.

847 Monet etiam benè P. Capello, quòd licet in festo Sancti hujus, nempe 29. Aprilis, ista soleant solemniter benedici; nihil tamen prohibet, quòd minùs etiam aliis per annum diebus benedicantur, & ita ad repellendos vermes per æstatem homines aquam benedici permittunt.

Benedictio Aquæ.

848 Cum Reliquiis Sancti Petri Martyris ex Missali

Ord. Præd. novo.

℣. Adjutorium nostrum &c. ℞. Qui fecit calum, & terram.

℣. Domine exaudi. ℞. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiscum. ℞. & cum Spiritu tuo.

Oremus.

Deus, qui ad salutem humani generis maxima queque Sacra-
menta

menta in aquarum substantia condidisti, adesto propitius invocationibus nostris, & elemento huic aquæ, quod Beati Petri Martyris tui virtute consignamus, virtutem tuæ benedictionis infunde: ut per interventum ejusdem Martyris tui sit fidelibus tuis in remedium salutare, dæmones ab eis ejiciens, morbos, ac infirmitates corporis, & animæ repellens: & præsta, ut quicumque eam sumpserint, vel eâ aspersi fuerint, ab omni adversitate animæ, & corporis liberentur, & utriusque hominis recipiant sanitatem. Per Christum Dominum. R. Amen.

Oremus.

Immensam clementiam tuam, Omnipotens æterne Deus! humiliter imploramus: ut hos fideles tuos, ad Reliquias Beati Petri Martyris devotè accedentes, & ejus suffragia postulantes, tuâ ineffabili virtute beneddicere digneris: ut per interventum ejusdem Martyris tui, ab omni ægrotudine mentis, & corporis liberati, tuâque hinc, & ubique misericordiâ custoditi, & gratiâ salvati, post hujus quoque viæ, ac vitæ cursum, ad æterna mereantur gaudia pervenire. Per Christum Dominum. Amen.

Benedictio Aquæ.

Ex libello Patris Capello.

V. Adjutorium nostrum. ut supra.

Oremus.

Dominus JESUS Christus, qui per suum sanctum Baptismum aquas Jordanis, necnon per suum sanctum Angelum moveri, & sanctificari jussit aquas piscine, ut, quicumque prius post motionem aquæ in eam descenderet, sanaretur de quacunque infirmitate, quâ teneretur; per suam ineffabilem misericordiam, atque per merita S. Petri Martyris sui beneddicere, & sanctificare dignetur aquam istam: ut quicumque de ea biberit, de quacunque infirmitate, quâ tenetur, recipiat tam animæ, quàm corporis sanitatem. Qui cum Deo Patre, & Spiritu Sancto vivit, & regnat per omnia sæcula sæculorum, Amen. Aspergatur aquâ benedictâ.

Benedictio Olivarum.

849

Ex Missali Ordinis.

V. Adjutorium nostrum &c.

V. Dominus vobiscum &c.

Oremus.

Domine JESU Christe, Fili Dei vivi, beneddic Olivas istas supplicationibus nostris: & infunde eis, Domine, per virtutem San-

diæ † Crucis, & per intercessionem Beati Petri Martyris benedictionem celestem, qui eas ad repellendas tenebras humano generi tribuisti: talémque benedictionem signaculò Sanctæ † Crucis accipiant, ut quibuscunque locis positi fuerint, discedant principes tenebrarum, & contremiscant, & fugiant pavidum cum omnibus ministris suis de locis, vel habitationibus illis: Non ibi noceant fulmina, & tempestates, non fructus terræ consumat, aut deperdat ulla intemperies elementi, nihilque inquietet, aut molestet servientes tibi Omnipotenti Deo. Qui vivis. Aspergantur aquâ benedictâ.

Benedictio Palmarum, vel aliorum Ramorum.

Ex eodem Missali.

V. Adjutorium nostrum, ut suprâ.

Oremus.

Domine Jesu Christe, Fili Dei vivi, benedice hos arborum ramos supplicationibus nostris: & infunde eis, Domine, per virtutem Sanctæ † Crucis, & per intercessionem B. Petri Martyris benedictionem celestem, qui triumphaturus de hoste generis humani, per manus puerorum palmas, & arborum ramos in honorem tuum adhiberi voluisti: talémque benedictionem signaculò Sanctæ † Crucis accipiant, ut in quibuscunque locis aliquid ex eis positum fuerit, discedant principes tenebrarum, & contremiscant, ac fugiant pavidum cum omnibus ministris suis, de locis, vel habitationibus illis: Non ibi noceant fulmina, & tempestates, non fructus terræ consumat, aut deperdat ulla intemperies elementi, nihilque inquietet, aut molestet servientes tibi Omnipotenti Deo. Qui vivis, & regnas &c. Aspergantur aquâ benedictâ.

Benedictio Ramorum, & Crucum.

Ex Patre Capello.

V. Adjutorium nostrum, ut suprâ.

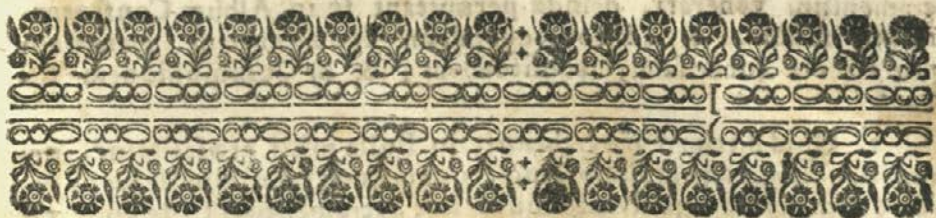
Oremus.

Exaudi preces tuorum fidelium, Omnipotens Deus, ut, sicut Moyse famulo tuo in Helim monte, ubi erant septuaginta palmæ, & duodecim fontes aquarum, propitius adfuisi; ita in solemnitate (sive commemoratione) Sanctissimi Petri Martyris tui, quam hodie colimus, adstanti devoto populo tuo adesse tuâ immensâ pietate digneris, & hos arborum ramos (seu cruces) quos in honorem tui præfati Martyris suscipere anhelat, beneddicere digneris: ut, in quibuscunque locis, domibus, hortis, vineis, campis, vel agris fuerint collocati, tuam

annò 1488. ad hanc Sodalitatē dati, *Quia Matrem apud Filiū habemus ostendentem pectus, & ubera, Filiū ante Patrem ostendentem latus, & vulnera; Filius non denegabit Matri intercedenti, nec Pater Filio interpellanti. Igitur si Regina Angelorum interpellat assidue pro nobis apud cœlestis Curie Regem, eò ferventiùs ipsam salutare decet, ut apud Deum, quem genuit, ac sacrīs suis uberibùs lactavit, intercedat, ut tandem per ejus merita in æterna celorum regna conscribi mereamur, & Confratres ejusdem Filii esse dicamur.*

Omnia ad majorem Dei gloriam, Beatissimæ Virginis Mariæ SS. Rosarii Reginae, & S. Dominici Patris nostri.

APPENDIX.

Confectis, & in numeros distributis præsentis Manuali, adverti à Præsilibus Sodalitatis SS. Corporis Christi desiderari posse regulas Archiconfraternitatis ejusdem nominis, erectæ Romæ in Ecclesia nostra S. Mariæ super Minervam, si fortè vellent suas Confraternitates eidem esse aggregatas, & consequenter ejusdem regulis gubernari. Hinc ne pio eorum desiderio aliquid desit, scripsi Romam, indéque mihi libellum aliquem de hac Archiconfraternitate, aut ad minus regulas ejusdem mittere postulavi: sed responsum rediit, isthòc tempore libellum talem non haberi, nec Archiconfraternitatem aliis Statutis regi, nisi quæ ex Bulla Pauli V. supra n. 723. in synopsis posita, possint excerpti.

Possunt verò duæ regulæ universales statui. Una pro Præsilibus. Si actioni in Bulla repertæ, cujus positio dependet à Præside, annexa est Indulgentia, Præsides eandem actionem exercere tenentur, ne Sodales dictâ Indulgentiâ defraudent. Pro Sodalibus verò: Licet Sodales omnes huic sacræ peractioni interesse non obligentur; obligantur tamen quidam, quia aliàs frustra institueretur.

Præsides ergo debent petentes ad Sodalitatem recipere, & in speciale Album eorum nomina, & cognomina referre, prout Romæ in dictâ Ecclesia usu servatur.

2. In die octava Festivitatibus Corporis Christi, in qua videtur esse Principale Festum hujus Sodalitatis, instituat publicam, & solemnem Processionem, cum eandem comitantes consequantur Indulgentiam plenariam, ut dictum est n. 724.

3. Dominica tertia in mense instituat Processionem cum SS. Sacramento secundum n. 730.

Sodales quod concernit: Qui petunt tales fieri, primò habeant propositum specialiter, & per actiones in Bulla expressas hoc SS. Sacra-

gramentum venerari, deinde permittant se in Album Confraternitatis scribi, & ad consequendam Indulgentiam plenariam pro eo die concessam, confiteantur, & S. Communionem sumant.

2. Quid dietim orare habeant, in Bulla nihil præscribitur, neque inde obligationem aliam eruo, quàm quod specialem debeant devotionem gerere erga divinissimum hoc Sacramentum (iste enim est hujus Sodalitatis finis) quæ principaliter in actibus bonis, in hac Bulla recensitis, consistit. Et licet ad eos, sicut & ad peractiones sacras sub aliquo peccato non obligentur; obligantur tamen ex aliqua honestate, & proposito in ingressu Sodalitatis factò, & ut eò libentiùs illa peragant, per Indulgentias invitantur.

3. Conveniret itaque, ut Festò Principali peractà confessione S. Synaxim recipere, & Processioni interessent secundum n. 724. Aut si eidem interesse nequeant, confessi, & communicati domi aliquid pro consequendis Indulgentiis orent.

4. Ad consequendas Indulgentias peccata sua expient confessione, & reficiantur Ss. Sacramentò Festò Ss. Corporis Christi secundum n. 727.

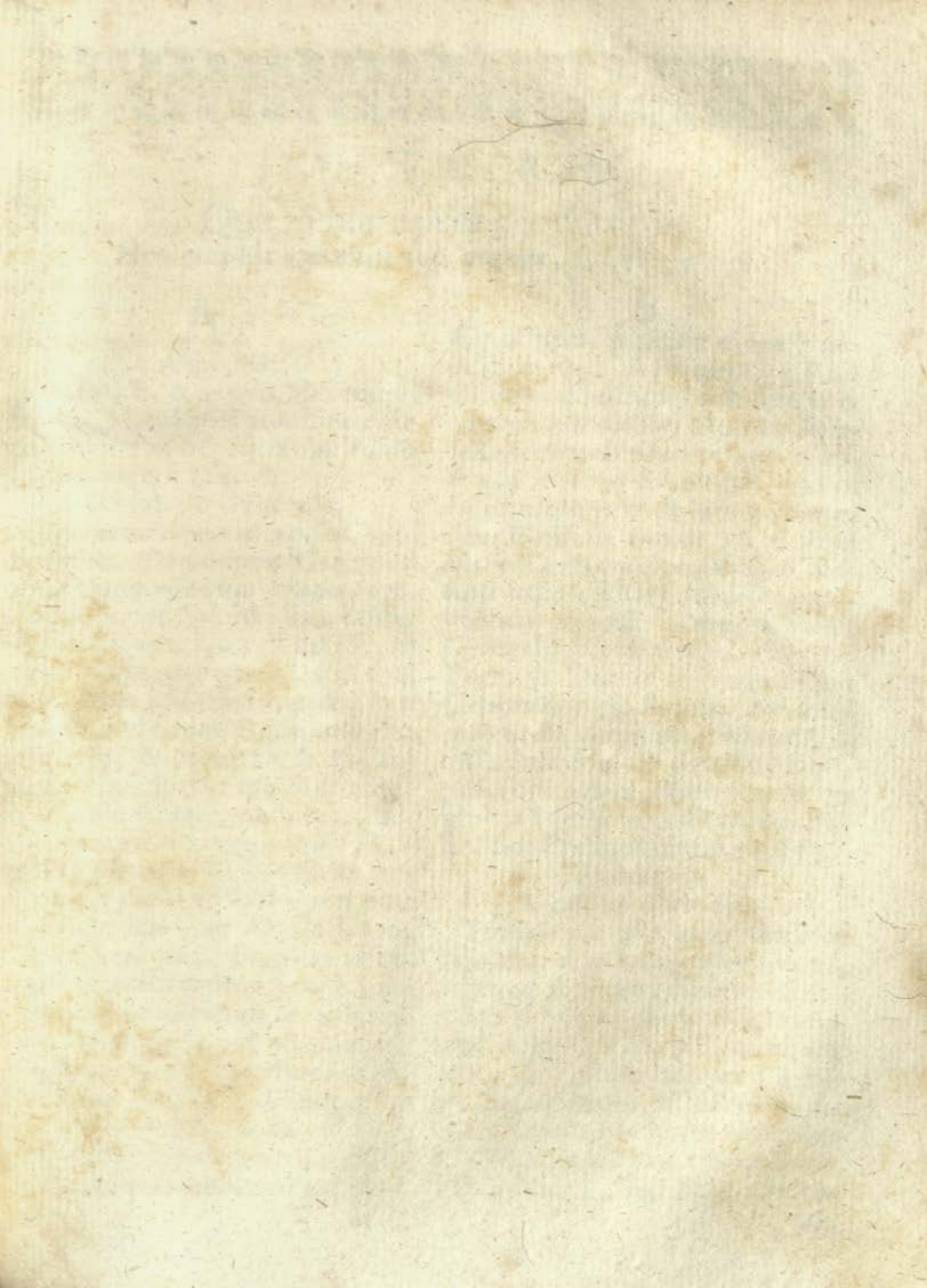
5. Officiis Divinis, & Processionibus Confraternitatis intersint saltem quidam secundum n. 728.

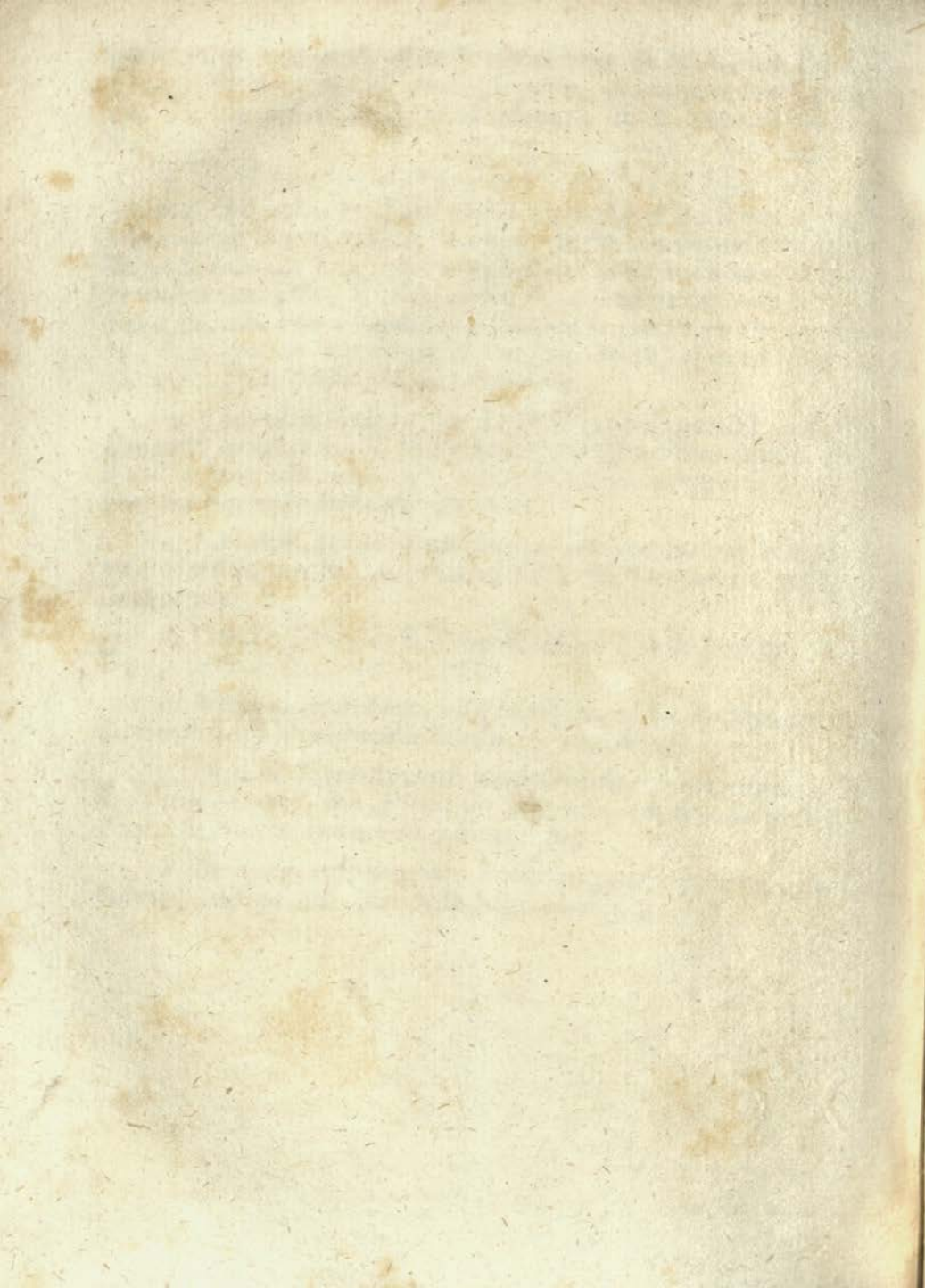
6. Visitent Ecclesiam, in qua asservatur Ss. Sacramentum, præsertim feriâ s. Hebdomadæ Sanctæ. n. 729. & 735.

7. Dum Ss. Sacramentum processionaliter portatur ad infirmos, illud comitentur, aut, si fuerint impediti, pro infirmo orent unum Pater, & Ave secundum n. 732. 733. 734.

8. Si funera defunctorum Sodalium profecuti fuerint ad sepulturam, habent 100. dierum Indulgentiam. 737.

INDEX RERUM,

Quæ in hoc opere continentur.

Numerus hic appositus non paginæ, sed marginis est.

A.

Abbatissa.

Abbatissa, & quævis Moderatrix suarum Monialium potest extraneos recipere ad beneficia spiritualia sui Monasterii 324.

Absolutio Generalis.

Qui eam impertiri possint. 146. Formula Absolutionis Generalis. 169. Quem effectum habeat. 170. Quò apparatu Sacerdos eam debeat impertiri. 171. Non est necesse, ut moribundus confiteatur antea 172. Non debet esse jam in agone. 173. Potest dari Sodali Rosariano jam inscripto; & petenti inscribi, antequam inscribatur 174. Si data fuit in articulo mortis præsumpto, debet iterum dari in vero. 175. Indulgentia plenaria semel in vita applicabilis ab aliquo Sacerdote, non debet applicari per Absolutionem Generalem. 512. Facultas absolvendi generaliter non potest subdelegari Sacerdoti non confessario. 627. Item nec ei, qui nondum est Albo Sodalitatis inscriptus. 628. Potest hæc facultas subdelegari in casu impedimenti, & necessitatis tantùm. 629. Subdelegatus retinet commissam sibi facultatem dandi Ab-

A

solutionem, quamdiu ei fuerit necessaria. 630. P. Priores Ord. Prædicatorum possunt hanc facultatē committere cuilibet Sacerdoti confessario, exercendam tamen in absentia alterius Sacerdotis, cui ea facultas competit de jure. 631. Præfides Confraternitatis SS. Rosarii extra Ordinem Prædicatorū possunt hanc facultatē subdelegare de licentia expressa Reverendissimi Generalis ejusdem Ordinis. 632. Formula licentiæ Reverendissimi Generalis. 633. Facultas hæc conceditur in perpetuum etiam Successoribus 634. In domibus Religiosorum dictam facultatem non habent Superiores, sed tantùm Pater, seu Præses Rosarianus. 635.

Absolutio.

A casibus reservatis.

Probabilius est, Patres Ordinis Prædicat. non habere ampliùs facultatem absolvendi Sodales Rosarianos à casibus reservatis, commutandi vota, & relaxandi juramenta 522. 576. Eisdem facultates habebat Ordo idem pro festo Circumcisionis Domini respectu Sodalium SS. Nominis Jesu ante Concilium Tridentinum, sed sunt revoca-

A

tz. 710. Item tempore Capituli Provincialis quidam Patres ejusdē Ordinis habebant easdem facultates; sed etiam sunt probabilius antiquatæ. 802. Præsides Confraternitatis Rosarianæ extra Ordinem Prædic. neminem possunt absolvere à Sedi Apostolicæ reservatis. 625.

Affectus.

Qui sub meditatione Mysteriorum sint affectus excitandi. 118.

Aggregare.

Quæ Confraternitas possit sibi aggregare alias, & quid sit aggregatio. *Vide Archiconfraternitas.*

B. Alanus de Rupe.

B.V.M. monet Alanum de Rupe, & P. Jacobum Sprenger de restauranda collapsa Confraternitate Rosarii, & quānam Viri isti fuerint. 5.

B. Albertus M.

Illi quidam perniciosi, & superstitiosi libri perperam adscribuntur. 20.

Album Confraternitatis.

Nomina, & cognomina Sodalium SS. Rosarii debent scribi in speciali libro, ad hoc deputatō 66. 180. Et quidem gratis. 228. Si Album destruat, vel pereat, Sodales remanent in Confraternitate, & non est opus eos de novo inscribi. 194. Quid initio Albi sit scribendum. 605. In loco, ubi prius erat erecta Sodalitas Rosariana per Breve Apostolicum, si postea erigatur ab Ordine Prædicatorum, debet formari novum Album. 610.

A

P. Altamura (de) Joannes. Non est inventor Horæ perpetuæ. 641.

Altare.

Confraternitatum.

Quid in Altari Confraternitatis Rosarianæ representari debeat. 27. & sequent. *Vide S. Catharina Sen.*

Quid in Altari Confraternitatis SS. Nominis JESU sit representandum. 682.

Confraternitas Militiæ Angelicæ S. Thomæ Aquinatis debet habere Altare dicatum eidem Sancto. 748. *Vide Visitatio.*

Altare

Privilegiatum.

Altaris Privilegium consistit in Indulgentia plenaria, applicanda per Missam defuncto. 451. Si Papa exprimit, debere Missam esse de Requiem, per aliam non liberatur anima. 452. Si conceditur in Missa, quæ non est de Requiem, liberari animam, dicunt aliqui, debere addi Collectam pro defuncto: at in Bulla Clementis IX. qua id concedit, hæc obligatio non exprimitur. 453. Si privilegium datum sit pro certis diebus, & pro certa anima; nec in aliis diebus, nec alia anima liberatur. 454. Dum in Brevis dicitur, debere ad Altare privilegiatum quotidie dici 7. Missas, id non est pro omni die sine ulla exceptione intelligendum, prout respondit S. Congregatio. 455. Si ad unum Altare quavis die dicantur 9. vel 10. Missæ, potest privilegium

gisi obtineri pro duobus diebus in hebdomada. Ubi verò est erecta Confraternitas, sufficit per hebdomadam dici ad Altare unâ Missâ. 456. Septennium, ad quod concedi solet privilegium, incipit à die dati Brevis. 457. Si Ecclesia destruitur, non verò Altare, perit privilegium. 458. Dum expirat Indulgentiæ in aliqua Ecclesia, non expirat eò ipsò privilegium. 459. Tempore Jubilæi non suspenditur privilegium, nec Indulgentiæ concessæ pro solis defunctis. 460.

Altare SS. Rosarii in nulla Ecclesia extra Ordinem Prædicatorum esse privilegiatum, est definitum à Benedicto XIII. 545. 547. 623. In Ordine tamen Prædicatorum sunt omnia Altaria quotidie, & pro quocunque privilegiata. 412. 545. 547. In Ecclesiis Monialium Ordinis S. Dominici, plenè eidem Ordini subjectarum, sunt omnia Altaria pro Sacerdotibus Ordinis privilegiata, si tamen intra claustra Altare SS. Rosarii habeant; non in Ecclesiis Monialium Episcopis subjectarum. 548. Si revocaretur Indultum Benedicti XIII. ita ut omnia Altaria in Ecclesiis FF. Prædicatorum non essent privilegiata, adhuc Altaria SS. Rosarii in aliis Ecclesiis non haberent privilegium. 549. In aliis Ecclesiis facilè hoc privilegium pro Sodalibus defunctis impetratur. 456. 550. Si pro Altari Confraternitatis Militiæ Angelicæ S. Tho.

mæ Aquinatis impetratur in Ecclesiis Ordinis privilegium, Altare est privilegiatum pro quocunque Sacerdote extraneo ibidem celebrante. 767.

Angelica Militia.

Vide *Confraternitas Militiæ &c.* Anniversarium.

Præses Sodalitatis SS. Rosarii habeat annuatim 4. anniversaria pro defunctis Sodalibus. 54. 55. Ad hæc habent comparere Sodales. 215. 218. Præses Confraternitatis SS. Nominis Jesu alicubi habet anniversarium pro Sodalibus feriâ vacante post festum Circumcisionis Domini. 689. In anniversariis meliùs est orare pro pluribus simul. 294.

Antiphona Salve Regina.

Vide *Salve Regina.*

Aqua.

Aqua benedicitur in honorem S. Petri M.; origo hujus benedictionis. 843. Aqua hæc quam habet virtutem. 844. Potest benedici omnî die. 847. Benedictio aquæ. 848. Priores Conventuum Ordinis Prædicat. possunt facultatem benedicendi hanc aquam extraneis Sacerdotibus dare. 851.

Archiconfraternitas.

Confraternitas Ss. Rosarii non est Archiconfraternitas. Archiconfraternitas est ea, quæ alias Confraternitates, erectas per Breve Apostolicum, sibi aggregat. 24. Modus aggregandi. 591. 723. 736. Modus petendi aggregationem.

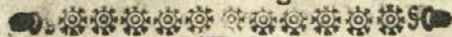
739.

A B**Articulus mortis.**

Quomodo debeat sumi pro dan-
da Absolutione generali. 173. *Vi-
de moribundus.*

Ave Maria.

Vide *Salutatio Angelica.*

B.**Beati.**

Beati in cœlo nemini possunt
applicare suas satisfactions. 238.
Hinc eas non comunicant Sodalibus
Rosarianis. 335. Pro iis tamen
Deo sua merita præsentant. 336.
Sed non pro omnibus æqualiter:
ad hoc tamen ut Sodalibus hæc
præsentatio meritorum profit,
sufficit receptio ad Sodalitatem
Rosarianam sine inscriptione: ut
autem eis profit perfecte, requiri-
tur, ut leges Sodalitatis servant, &
sua opera bona offerant in hono-
rem omnium Sanctorum. 337.

Dum Persona quædam ex Or-
dine Prædicatorum beatificatur:
itẽ dum de Beato primã vice dici-
tur Officium, est in Ecclesiis Fratrum
ad unum diem Indulgentia plena-
ria. 804. Etiam in Ecclesiis Mo-
nialium Ordini, non verò Episco-
pis subjectarum. 805.

Benedictio.

Consultitur, Statuam B. V. quæ
in Processionibus circumferri so-
let, esse benedicendam. 48.

In Sodalitate Rosariana tria be-
nedicuntur, nempe Rosaria, can-
delæ, & rosæ: item qui ista bene-
dicendi habeat facultatem. 146.

B.

Quò apparatu debeant hæc bene-
dici. 147. Benedictio Rosariorum.
148. *Reliqua de Rosariis quære tit.
Rosarium Materiale.* Res benedi-
cta amittit benedictionem, dum a-
mittit formam, & usum. 158. Be-
nedictio candelarum. 162. *Vide
candela.* Benedictio Rosarum. 166.
Vide Rosa. Benedicendi facultas à
nemine potest subdelegari. 629.
Benedictio cinguli S. Thomæ A-
quinatis. 751. *Vide Cingulum.*

Possunt in honorem S. Petri
Martyris Ord. Prædicat. benedici
rami arborum, & aqua: origo hu-
jus benedictionis. 843. *De ramis,
Crucibus, & aqua vide suis locis.*
Benedictio aquæ S. Petri M. 848.
Benedictio ramorum, & crucum.
849. 850. Priores Conventuũ Ord.
Prædicat. possunt dare extraneis
Sacerdotibus facultatem ista bene-
dicendi. 851.

S. Benedictus, & Beda.

Neuter est author Rosarii. 2.

Benefactor.

Dum Regulares communicant
sua bona opera benefactoribus, ip-
sis profunt pro rata: possunt eti-
am pro iis legere Missam, quæ eos
liberet è Purgatorio. 326. Benefi-
cia Ordinis Prædicatorum suis be-
nefactoribus plus profunt, quàm
Sodalibus Rosarianis: & ideo So-
dales, licet jam sint ad ea recepti,
adhuc possunt ob beneficia de no-
vo ad ea suscipi. 331.

Beneficia spiritualia.

Ordinis Prædicatorum.

Ad beneficia, seu participatio-
nem

B.

nem omnium bonorum operum Ordinis Prædicatorum sunt Sodales Rosariani recepti. 21.

Superiores Regularium, etiam Abbatissæ, possunt extraneos recipere ad beneficia sui Ordinis. 324. Sodales Sodalitatis Ss. Nominis Jesu sunt etiam ad beneficia Ordinis Prædicatorum recepti. 711. Item Sodales Militiæ Angelicæ S. Thomæ Aquinatis. 768 Recepti ad beneficia Ordinis Prædicatorum gaudent specialibus suffragiis. 829. Berengarius hæreticus.

Patres Ordinis Prædicatorum ob triumphatam hæresim Berengarii habent privilegium speciali ritu sumendi in Missa Ss. Eucharistiæ. 718.

S. Birgitta.

Indulgentiæ Rosariorum S. Birgittæ. 830. Rosaria hæc nequeunt alienari sine Indulgentiarum amissione. 833. Indulgentiæ istæ sunt etiam datæ Rosariis Dominicanis. 420 556. & 834.

Bonum opus.

Vide *Opus bonum*.

Breviarium.

Breviarium est præstantius Rosariò. 16. Rosarii locò recitans Breviarium satisfacit Sodalitati secundum quid, non simpliciter, & perfectè, nec acquirit Indulgentias Rosarianas. 222. Talis nec fit perfectè particeps bonorum operum aliorum Sodalium. 315.

Bulla, Breve.

Bullæ Indulgentiarum sunt largè interpretandæ. 421.

B.

Bulla: *Pretiosus* Benedicti XIII. non est revocata quoad privilegia antiqua Ordinis Prædicatorum, & quæ non præjudicant auctoritati Episcoporum. 410. Nec quoad Indulgentias. 412. Bulla Clementis XII. explicans revocatoriam: *Romanus Pontifex*, in qua Ordini Prædicatorum confirmatur privilegium instituendi publicam processionem in festo Ss. Rosarii, & Dominicæ infra octavam Corporis Christi. 411 Epitome Bullæ Pauli V. continentis Indulgentias Confraternitatis Ss. Corporis Christi. 723. & sequ. Bulla Benedicti XIII. confirmans Confraternitatem Militiæ Angelicæ D. Thomæ Aquinatis. 745. Bullæ Pauli V. continentis Indulgentias Confraternitatis Ss. Nominis Jesu. 707. 708. 709.

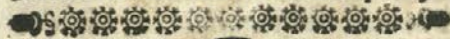
Bullæ Confraternitatis Ss. Rosarii: Bulla Innocentii XI. *Nuper* continens Sumarium Indulgentiarum ejusdem, est authentica. 340. Incipit ista Bulla. 347. Aliqui paragraphi ex Bulla: *Pretiosus*. 413. & seq. Circa Indulgentias Stationum excerpta quædam ex Bulla Clementis VII. *Et si temporarium*. 476. Item Pauli III. *Rationi congruit*. 477. Confraternitas Rosariana majoris momenti gratiam, & Bullam habet Alexandri VI. quàm sit Bulla Sabbathina Ss. Scapularis. 323. Bulla Benedicti XIII. dans Indulgentias Rosariis benedictis ab Ordine Prædic. 420.

Bulla Indulgentiæ pro tempo-

B. C.

re Capituli Provincialis Ord. Prædic. 801. Bulla pro devotione per 15. dies Martis erga S. Dominicum m. 809. Item pro devotione per 7. dies Veneris erga S. Vincentium Ferrerium. 811.

Bullæ Clementis VIII. *Quæcunque à Sede Apostolica* epitome, in qua præscribit modum instituendi, & aggregandi Confraternitates. 591. Bulla Pauli V. continens Indulgentias Regularium: *Romans Pontifex*. 770. Bulla Gregorii XIII. *Exposcit Pastoralis Officii munus* de præcedentia inter Religiosos Mendicantes, & Confraternitates. 564. Bullæ concernentes privilegia Confraternitatis Rosarianæ cap. 13.

CA

Cæremonia.

Vide *Ritus*.

Candela.

Candelas Ss. Rosarii tantum aliqui benedicere possunt etiam in Ordine Prædic. 146. Benedictio candelarum. 162. Ratio, cur candelæ in hac Sodalitate benedicantur. 163. Benedictio hæc habet triplicem virtutem. Suadet earum usus puerperis. 164. In articulo mortis acquirit Sodalitatis Rosarianus Indulgentiam plenariam tenendo candelam benedictam. 541. Hanc potest etiam probabiliter acquirere moribundus petens Sodalitati adscribi. 165. Ad hanc Indulgentiam sufficit propositum confitendi; item sufficit, si homo

C.

in vita sua unam Rosarii partem dixit: debet tamen esse benedicta benedictione Rosarianâ. 543.

Capella.

Vide *Altare. Visitatio*.

Capitulum Provinciale Ord. Prædic.

Tempore Capituli Provincialis in Ecclesiis Ord. Prædic. est Indulgentia plenaria. 801.

S. Catharina Senensis.

In Altari Rosariano solet quidem cum S. P. Dominico etiam depingi S. Catharina Sen. hoc tamen non est præceptum: nec enim invenit, nec dilavit Rosarii devotionem. 29. Non instituit, nec prima suscepit Ordinem secundum S. Dominici, seu Monialium. 30. Nec etiam tertium, ubi de eius origine. 31. Quæ in eo fuerit prima Soror. 32. Ratio, cur soleat S. Catharina S. Dominico appingi. 33.

Chorus.

Præses Rosarianus debet certis diebus Rosarium publice præorare, & populus illud choraliter profequatur. 41. 42. Rosarium choraliter dicitur ad modum Breviarii, ex quo diversi casus solvuntur. 99. 100.

Christus.

An in medio Salutationis Angelicæ debeat hoc Ss. Nomen addi. Qui addiderit, habet quasdam Indulgentias. 101. Pulchra hujus Nominis expositio, quod competeat Salvatori in primo Incarnationis instanti. 102. Christus triduo

sui

C.

sui amissionis viditavit Jerosoly-
mis mendicandò. 114. Quantum
dolorem per vitæ totius, maximè
suz passionis, tempus senserit. 87.
Quot vulnera in sua passione acce-
perit. 666. Vita Christi, vide *My-
sterium*

Cingulum.

Cingulum, quò fuit ab Angelis
præcinctus post carnis victoriam
S. Thomas Aquinas, asseratur
Vercellis. 740. Hoc cingulum, &
alia eidem attacta magnâ habent
adversus luxuriam virtutem. 741.
Quàm rectè Confratres Militiæ
Angelicæ S. Thomæ utantur cin-
gulis benedictis. 744. Cingulorum
benedictio. 751. Illa nequit quilibet
Sacerdos Ordinis Prædic. be-
nedicere. 752.

Circumcisionis festum.

In hoc festo non est ampliùs ju-
bilæum pro Sodalibus Ss. Nominis
Jesu. 710.

Cõmunicatio bonorũ operum.

Sodales Rosariani tenentur in-
vicem communicare sua bona ope-
ra. 303. 196. Potuisset statui lex, ut
invicem communicent satisfactio-
nes. 304. 305. 306. Non datur talis
lex in Sodalitate, ideo non tenen-
tur invicem communicare satisfac-
tiones. 307. 308. Tenentur tamẽ
invicem communicare bona opera,
in quantum meritoria de congruo.
309. Hæc cõmunio se non exten-
dit ad defunctos. 310. Sufficit in
ingressu Sodalitatis habere volun-
tatem, etiam implicitam hæc com-
municandi, quàmvis conandum

C.

fit ad explicitam. 311. Actus obla-
tionis bonorum operum pro aliis.
312. Ad perfectè participandam
hanc communionem requiritur 1.
ut quis sit receptus ad Sodalita-
tem, etsi non sit inscriptus, 2. ut
ipse sua bona opera communicet
aliis, 3. ut statuta Sodalitatis ser-
vet. 313. Qui regulas non servat,
communicat tamen alia bona ope-
ra aliis, non habet fructum ex ope-
ribus Sodalitatis aliorum; benè
tamen ex aliis operibus bonis. 314.
Qui non potest observare leges So-
dalitatis, permittat dici annuatim
unum sacrum, & participabit bo-
na opera non tantum Sodalitatis,
sed etiam totius Ecclesiæ. 315.
Qui omisit aliquò tempore recita-
re Rosarium, & non habuit in-
tentionem supplendi, nihil pro
tempore omissionis eum aliorum
Rosaria juvant; benè tamen, si
talem intentionem habuit. 316.
Si quis non habuit intentionem
supplendi, supplet tamen postea,
nihil habet de Rosariis aliorum,
per solutis tempore suæ omissionis
317. Recitantes Rosarium extra
Societatem quòdam largò modò
Sodales dici possunt, usque Rosa-
ria Sodalium aliquò modò pro-
sunt. 318. Vide *Oratio, Satisfac-
tio, Suffragium*.

Beati quomodo sua merita com-
municent Sodalibus Rosarianis,
vide: *Beati*. Quò verò modò illis
eadem communicet Ordo Prædic.
vide *S. Dominici Ordo*.

Com-

C.

Communicatio privilegiorum in
erectione Confraternitatis
Rosarii.

Vide *Privilegium*.

Communio

Seu Sumptio Ss. Eucharistiæ.

Licet communicare pro defun-
ctis ita, ut Ss. Eucharistiæ Sacra-
mentum etiam ex opere operato,
sed indirectè, profit defunctis, &
opposita opinio Raynaudi est dam-
nata. 298. Dum ad Indulgentias
consequendas certis festis præscri-
bitur communio, debet illa peragi
in loco præscripto. 433. Probabi-
lius est non sufficere, esse commu-
nicatum paucis diebus ante festum,
sed oportet sumere communionem
festis præscriptis. 434. Preces ad
Indulgentias præscriptæ benè di-
cuntur post S. Communionem. 441.
Ratio, cur Patres Dominicani
communicent in Missa sinistra ma-
nu. 718.

Communio Generalis.

In die Communionis Generalis
petit anima purgans sibi applicari
S. Communionem. 298. Membra
devotionis Rosarii perpetui orent
pro defunctis in die Communionis
Generalis, & in quo hæc consi-
stat, & quando incidat. 651. In die
Communionis Generalis nullæ
sunt speciales Indulgentiæ, sed
omnes sunt applicabiles defunc-
tis. 654.

Communio Sanctorum.

In quo genuinè consistat com-
munio Sanctorum. 302. Commu-
nio bonorum operum particularis,

C.

& directa sub modò juvat plùs,
quàm illa universalis Sanctorum.
657.

Concio.

Concionem de Rosario habeat
hujus Societatis Præses certis die-
bus. 38. 39. Quid circa concionem
de Ss. Nomine Jesu notandum.
685.

Confessio.

Die inscriptionis, vel aliò post
est confitendum, & communican-
dum Sodalibus Rosarianis. 211.
Ad consequendam tamen Indul-
gentiam plenariam die inscriptio-
nis, & non aliò est confitendum &
communicandum. 212. Sodales sæ-
piùs per annum confiteantur, &
communicent. 214. Dum ad con-
sequendas Indulgentias præscri-
bitur confessio, & communio, pro-
babilius est, præsertim in Confra-
ternitate Rosariana, non sufficere
statum gratiæ, sed requiri omnino
confessionem. 432. Confessio po-
test fieri ubique, sed communio
in loco præscripto. 433. Dum dan-
tur Indulgentiæ *confessis*, & *con-
tritis* aliqui dicunt, non sufficere
attritionem. 435. Confessi, & com-
municati Sodales Rosariani ha-
bent certis diebus Indulgentiam
plenariam. 514.

Confraternitas in genere.

Quò tempore diversæ Confra-
ternitates cœperint. 4. Non est
suadendum, ut homo nimis multis
inscribatur Confraternitatibus,
sed paucis, quas fervidè observet.
227. Non est simonia, aliquid an-
nuæ-

nuatim dandum Sodalitati, exigere. 228. Quamdiu aliquis maneat in Sodalitate. 229. Per Rosarium potest quibusdam Sodalitatibus satisfieri, non tamen earum Indulgentiæ acquiri. 226. Vide: *Processio. Erectio. Episcopus.*

Confraternitas

Ss. Corporis Christi.

P. Thomas stella Ord. Præd. invenit hanc confraternitatem, & prima in orbe erecta est Romæ in Ecclesia Ord. Præd. S. Mariæ super Minervã. 720. Non tamen intelligitur erecta in Ecclesiis Ordinis ejusdem, sed erigitur à Sede Apostolica, etiam intra claustra Monialium Ordinis. 721. Sodalitas hæc, si erigitur à Sede Apostolica, paucas habet Indulgentias. 722. Nostra tamen erecta Romæ in Ecclesia S. Mariæ super Minervam habet plures, & cum sit Archiconfraternitas, potest sibi aggregare alias, erectas per Breve Apostolicum, illisque suas Indulgentias communicare. 723. Incipiunt Indulgentiæ. 723. *Et sequent.* Potest erigi in omnibus Parochiis, etiam sibi vicinis, & in eodem loco existentibus. 594.

Confraternitas

Militiæ Angelicæ S. Thomæ Aquinatis.

Confraternitatem in ejus honorem erexerunt Typographi Romani, cujus Rector poterat quotannis unum ex reis capitibus

è carcere dimittere in Festo S. Thomæ. 743. Aliam tamen adhuc invenit Pater quidam Ordinis Præd. quam Militiæ Angelicæ sub Duce D. Thoma nuncupavit. 744. Est à pluribus Pontificibus approbata, & novissimè à Benedicto XIII. cujus Bulla apponitur. 745. Hæc Bulla est revocata in hoc, quòd Ordo Præd. eam possit alicubi instituere: unde instituitur per Breve Apostolicum. 746. Quod festum Principale habeat. 747.

Vide: *Cingulum. Indulg. Conf. Milit. Reg.*

Confraternitas

Ss. Nominis Jesu.

Non fuit inventa à P. Didaco de Victoria, bene tamen ab Ordine Præd. sæculò XIII. n. 678. Eò modò haberi, & participari ab extraneis debet, quòd Rosariana. 680. Vide: *Concio Festum. Missa. Processio Regula. Erectio.*

Confraternitas

Ss. Rosarii.

Hujus origo, & quo tempore cœperit. 3. Progressus ejus. 5. Finis ejusdem. 6. Quomodo vocari debeat. 178. Ut aliquis fiat ejus Sodalis, debet ad eam suscipi. 183. Probabilius est, quòd hæc susceptio fieri possit verbò, aut signò, & non requiratur inscriptio personarum in Album. 184. In hanc Confraternitatem recipi possunt infantes, & defuncti. 203. Pro ingressu in Confraternitatem nihil potest exigi. 228. Confrater-

nitas

C.

nititas ad quasvis Processiones, & funera, nullâ requisitâ licentiâ alicujus, potest cum vexillis suis, & Insignibus comparere. 563. Confraternitas Rosariana non est ex objecto suo aliis Confraternitatibus inferior. 566. Sodalitas Rosariana potest habere bona, & recipere pia legata. 569. Sodalitas Rosariana in Processionibus alias præcedit, nisi aliæ prius fuissent in eo loco, aut in possessione præcedentiæ. 564. 565. Confraternitas Rosarii non est Archiconfraternitas. 24.

Confraternitas Rosarii erecta per Breve Apostolicum.

Confraternitas, erecta per Breve Apostolicum, quas habeat Indulgentias, & istæ introductæ ab Ordine Prædic. Confraternitate expirant. 338. In loco, ubi Confraternitas erat erecta per Breve Apostolicum, si postea erigatur ab Ordine, debet erigi novum Album. 610.

Corona B. M. V.

Quomodo oretur. 78. 835. Non est conjungenda Rosario, imò de conjungente est dubium, an acquirat Indulgentias Rosarii. 78. Rosario integro conceduntur Indulgentiæ Coronæ. 364. 303.

Corona spinea Christi Domini.

Ex quo spinarum genere fuerit contexta. 114.

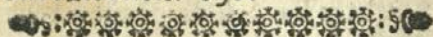
C. D.**Coronula Nominis****B. M. V.**

Religiosi Ordinis Prædic. pro Coronula in honorem Ss. Nominis B. M. V. compositâ, habent 100. dierum Indulgentiam. 799.

Cruces Caravacenses, & Jerosolymitanæ

Quas habeat Indulgentias. 835. Cruces S. Petri M. Ord. Præd.

In crucibus his quòd aliquid scribatur, non est de essentia. 845 Formari possunt ex quocunque ligno 846. Possunt benedici omnî die. 847. Earundem benedictiones. 849. 850. Priores Conventuum Ord. Præd. possunt facultatē has benedicendi dare Sacerdotibus extraneis. 851.

D.**Defuncti.**

Præses Rosarianus nominat defunctorum aſuatim publicè legit. 68. 69. In Confraternitatem Rosarii recipi possunt etiam defuncti. 203. 204. 205. Pro defunctis inscriptis post mortem debet alius recitare Rosarium 207. Secundum se melius est orare pro defunctis, quàm vivis; per hoc tamen non sunt negligēdi vivi. 291. Vide *Suffragium* Indulgentiæ defunctis debet applicari expressè. 445. Homo in peccato mortali constitutus probabilius nō lucratur Indulgentias pro defunctis. 446. Una Indulgentia non potest appli-

D.

applicari pluribus, sed uni defuncto. 447. Ille defunctus debet denominari in genere, vel in specie, nec debet committi totum Deo, ut ille tribuat Indulgentiam, cui velit. 448. Hæc intentio debet formari ante finem operis, cui annexa est Indulgentia. 449. Praxis talis intentionis: mane sufficit sibi aliquam vagè reservare. 450. Tempore Jubilæi non suspenditur privilegium Altaris, nec Indulgentiæ concessæ pro solis defunctis. 460. Deus oblatas Indulgèntias pro defunctis nõ semper acceptat. 461. Pro Processione funebri in Ordine Præd. hebdomadatim instituta dati sunt 8 anni Indulg. 526.

Omnes Indulgentiæ Rosarianæ sunt defunctis applicabiles. 403. 406. 407. Sed Sodalibus tantum, non aliis. 546. Sodales Rosariani debent pro defunctis recitare unum *Pater*, & *Ave*. Itẽ compare read anniversaria pro defunctis. 215. Indulgentiæ pro defunctis Regularibus olim concessæ, non sunt revocatæ à Paulo V. 791.

Delegatio. Vide *Subdelegatio*.
Devotio.

Per quas cogitationes in oratione turbetur devotio. 106. Sub nimia celeritate non potest haberi devotio. 108. Varia media procurandi, & conservandi, & offerendi devotionem. 119. Juvat ad excitandam devotionem in meditando sæpius easdem meditationes relere, etsi earum substantia memoriter teneatur. 145. Omnes de-

D.

votiones, & functiones publicæ Rosarianæ possunt ab Ord. Præd. liberè exerceri, etsi per hoc homines ex Ecclesiis Parochialibus ad earum Ecclesias abstrahantur. 560.

P. Didacus de Victoria
Ord. Prædic.

Non est Author Confraternitatis Ss. Nominis Jesu 678.
Dominica dies.

Præses Rosarianus Dominicis primis mensium habeat sermonẽ de Rosario 38. 39. Dominica prima mensis non est accipienda pro proxima Novilunio, sed Kalendis. 40. Hïs Dominicis Præses instituat Processionem. 43. 44. Sodales Dominicis hïs per annum sæpius confiteantur. 214. Sodales confessi, & communicati Dominicis primis mensium habent Indulgentiam plenariam. 393. 395. Interessentes Processioni Dominicæ primæ mensis habent 7. annorum Indulg. 372. 515. 520. Nulla alia Confraternitas potest Dominicæ primæ mensis instituire Processionem. 567.

Dominica secunda mensis est dicata devotioni Ss. Nominis Jesu, in qua debet dici Missa Confraternitatis, & in concione de Ss. Nominis aliqua mentio fieri. 684. Eisdem Dominicis debet institui Processio. 687. Sodales Confraternitatis Ss. Nominis Dominicis secundis mensium per annum sæpius confiteantur 694. Dominicæ 2. post Epiph. est Indulg. plenaria. 683.

Dominicâ tertiâ mensis solet Confraternitas Ss. Corporis instituere Processionem. 730. Eâdem Dominicâ etiâ alicubi solet Confraternitas Militiæ Angelicæ S. Thomæ instituere Processionem cum Ss. Sacramento. 760. Dominicâ 3. April. est Indulgentia plenaria pro Sodalibus Rosarianis. 380.

Dominicâ infra Octavam Corporis Christi possunt Patres Ord. Prædic. instituere Processionem, qui illi intersunt acquirunt Indulgentiam plenariam. 717. Dominicâ infra Octavam Nativitatis B.M. V. est Indulgentia plenaria pro omnibus. 394. 514.

S. P. Dominicus.

Est author Rosarii. 2. Indulgentiæ pro devotione erga S.P. Dominicum per 15. dies Martis. 809. Requisita ad has Indulgentias. 810. In ejus festo in extraneis Ecclesiis nullæ sunt Indulgentiæ. 551.

S. P. Dominici Ordo.

Ordo florebit, quamdiu in eo florebit devotio Rosariana. 17. Possunt Patres ejus Ordinis certis festis transferre Processionem Rosarianam cum Indulgentiis in alium diem. 52. Officiales Confraternitatum suarum habere non obligantur: si tamen habeant, quid circa illos observandum. 59. Potest Ordo visitare Confraternitates à se institutas. 72. In Ordine Prædicatorum tantum aliqui Patres possunt candelas, rosas, Rosaria bene-

dicere, & dare Absolutionem generalē. 146. Non omnes Patres habent facultatem in Sodalitatem recipiendi, & inscribendi. 195. Generales Ordinis bona spiritualia Religionis suæ communicarunt, Sodalibus Confraternitatum suarum, quod non obstante adhuc specialius possunt ad beneficia ab eadem recipi. 331. 21. Literæ, quibus Rosariani sunt ad eadem recepti. 332. His litteris non communicantur Sodalibus satisfactiones Ordinis, sed merita, non tamen æqualiter, sicut Religiosis Ordinis. 333. Ut Sodales gaudeant hac communicatione, requiritur, ut sint albo inscripti, merita sua Ordini communicent, & pro illo specialiter orent. Ut verò gaudeant his inscripti post mortem, debet illorum loco ab uno vivente Rosarium dici. 334. In eorum Ecclesiis sunt omnia Altaria pro quocunque, & omni die privilegiata. 412. Rosaria ab eis benedicta quas habeant Indulgentias, vide: *Rosarium benedictum*. Indulgentiæ eorum, qui intersunt Antiphonæ: *Salve Regina*, in eo Ordine solitæ quotidie decantari: vide *Salve*. Missam votivam de Ss. Rosario legere possunt etiam Tertiarii Ordinis. 531. Festis Sanctorum Ordinis non sunt Indulgentiæ plenariæ in aliis Ecclesiis pro Sodalibus Rosarianis. 551. Decretum S. Congregationis, quod diversa Ordini Prædicatorum conceduntur. 560. Possunt Patres omni Dominicâ primâ mensis instituere

stituire Processionem Rosarianā, ingrediendō fines parochiarum. 562. Ordini competit præcedentia inter omnes Ordines Mendicantes. 565. Patres Ordinis probabilius non possunt ampliùs certis diebùs Sodales Rosarios absolvere à casibus reservatis. 576. Confraternitates Ss. Rosarii, & Nominis Dei intelliguntur erectæ in Ecclesiis Ordinis. 577. Si in loco erectæ Confraternitatis ab Ordine, contingat eundem obtinere Ecclesiam, Confraternitas cum omnibus bonis transfertur in Ecclesiam Ordinis. 581. Quanta requiratur distantia inter Conventum, & locum Confraternitatis, ut in hoc nõ cesset Confraternitas. 582. Solus Ordo Prædicatorum cum expositis Indulgētis potest erigere Confraternitatem Rosarianam. 583. Extra Indias eam erigere potest solus Generalis Ordinis, & eò à Curia Romana absente ejus Vicarius, in Indiis verò certā lege etiam Provinciales. 584. Quomodo extranei, & Priores Ordinis petere debeant à Generali hanc Sodalitatem. 587. 588. Litteræ institutionis, quas mittit Generalis. 589. Actū eam erigere possunt soli Priores, vel Patres deputati à Consilio. 586. In erectione Confraternitatis tenetur Ordo servare modū præscriptum à Clemente VIII. non tamen in Ecclesiis propriis. 590. Erectā Sodalitate nemo ex Ordine ibidem exercere potest aliquem actum ex autoritate. 612.

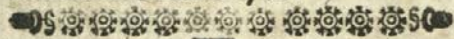
Si Ordo desereret suam Ecclesiā, cessaret in ea Sodalitas. 615. Notificare debet Prior Socio Reverendissimi Generalis, quò die, & locò fuerit erecta Sodalitas. 616. Priores Conventum possunt delegare facultatem dandi Absolutionem Generalem cuicumque Sacerdoti extraneo, non verò alias facultates. 631. Vide *Prior*.

Confraternitas SS. Nominis sumpsit originem ab Ordine Præd. 678. Hæc Sodalitas intelligitur erecta in Ecclesiis Ordinis. 702. In aliis Ecclesiis potest erigi licentiâ solius Generalis Ord. vel ejus Vicarii extra Indias. 703. Petitur hæc Confraternitas ab Ordine, sicut Rosariana. 705. Sodales hujus Confraternitatis sunt recepti ad beneficia Ordinis 711.

Ordo Præd. S. Julianam in institutione Festi Ss. Corporis Christi adjuvit. 715. Tempore Urbani IV. iterū Ordo, præsertim S. Thomas, componendō Officium pro tota Octava ejusdē festi, multum ad institutionem ejus festi contulit. 716. Intuitu hujus operæ concessum est Ordini privilegium, quòd possit Dominicā infra Octavam festi Corporis Christi solemnem Processionem instituere, viam semel eligendō, cui Processioni qui se adjunxerit, lucratur Indulgentiam plenariam. 717. Ordo idem contra hæreses, præsentia Christi impugnantes in eodem Sacramento, gloriosè decertavit, pro quo concessum est ei privilegium,

ut Sacerdotes in Missa ante cõnunionē sinistrā manu supra calicē S. Hostiā elevatā teneant, & sumant. 718. Cū hæccæremonia Ordini cedat in gloriam, Ritum Romanum in celebranda Missa non acceptat: ubi & de Rituum Ordinis origine. 719. Ordo præterea Sodalitatem Ss. Corporis Christi invenit: & prima est in Ecclesia S. Mariæ super Minervam Romæ erecta. 720. Non tamen intelligitur erecta in Ecclesiis Ordinis, sed erigitur à Sede Apostolica. 721. Archiconfraternitas Ss. Corporis Christi erecta Romæ in Ecclesia Ordinis S. Mariæ super Minervam potest aggregare sibi alias Confraternitates. 736.

Ordo Præd. non potest instituire Confraternitatem Militiæ Angelicæ S. Thomæ Aquinatis, nec ea intelligitur erecta in Ecclesiis Ordinis. 746. In Ecclesiis Ordinis privilegiõ obtentõ à Sede Apostolica pro Altari S. Thomæ, illud foret privilegiatum pro Sacerdotibus etiam extraneis. 767. Sodales Militiæ Angelicæ recipiuntur ad beneficia Ordinis. 768.

E

Ecclesia.

Functiones Rosarianæ non possunt transferri de una Ecclesia in aliam. 53. Si Ecclesia Sodalitatis destruat, non est opus Sodales de novo inscribere. 194. Si Ecclesia destruitur, non verò Altare,

perit Altaris privilegium. 458. Putant quidam ita destructā Ecclesiā, ut de novo debeat consecrari, perisse ejus Indulgentias. 469. Apud Regulares tamen, etsi de novo ædificetur Ecclesia, in ea intelliguntur Indulgentiæ iis concessæ, sicut & Confraternitates. 470. Indulgentiæ Stationum possunt etiam à Sodalibus Rosarianis obtineri in omni Ecclesia, imò Oratorio, etiam ubi non est Sodalitas. 494. Eadem obtineri possunt à constituto extra Ecclesiam, si in eam non datur ingressus. 495.

Confraternitas Ss. Rosarii, & Nominis Jesu intelligitur erecta in Ecclesiis Ord. Præd. in quibus officia, & Missas ordinariè celebrat. 577. Si destructa Ecclesia non ædificetur alia, cessat Sodalitas: Sodales tamen ibidem inscripti tales manēt. 613. Regulares visitantes suam Ecclesiam habent Indulgentias Stationum certis diebûs. 778. Aliis diebûs 5. annorum. 779. Confirmantur Indulgentiæ pro visitantibus Ecclesias Ord. Præd. 818.

Eleëmofynæ.

Eleëmofynæ Confraternitatû non expendantur ad res inutiles. 62. 591. Qualiter Religiosi Ord. Præd. possint extradiocefes petere eleëmofynas. 560. Tempore Capituli Provincialis Ordinis Præd. est Indulgentia plenaria pro dantibus eleëmofynas Fratribus, & eorum Ecclesiis visitantibus. 801.

Episcopus.

In Ecclesiis secularibus non possunt

E.

sunt erigi Confraternitates sine consensu Episcopi 591. In Ecclesiis Regularium, ubi sunt 12. Religiosi, non requiritur consensus Episcopi ad hoc, ut possit institui aliqua Confraternitas; bene tamen ubi non sunt duodecim Religiosi. 592. In distantia locorum pro erectione Confraternitatum possunt dispensare Episcopi. 593. Confraternitates in Ecclesiis secularibus sunt plenò jure subjectæ Episcopis. 617. Etiam electio Officialium, & ipsi Officiales. 63. 64. Administratores bonorum in Ecclesiis secularibus quotannis tenentur reddere rationem administrationis Ordinariis. 618. Episcopi, ut Legati Sedis Apostolicæ, possunt in certis casibus visitare Confraternitates in Ecclesiis Regularium. 619. Confraternitates sine consensu Episcopi non possunt facere nova statuta. 620. Episcopi non possunt compellere Confraternitates ad Processiones, & hæ debent anteire Regulares. 621.

Erectio

Confraternitatum in genere.

In Ecclesiis Monialium erigi non possunt Confraternitates, bene tamen intra earum claustra. 578. In instituendis Confraternitatibus tenentur Regulares servare modum præscriptum à Clemente VIII. 590. Epitome Bullæ hujus Clementis. 591. Plures Confraternitates ejusdem nominis in eodem loco erigi nequeunt, exceptâ Confraternitate Ss. Corporis

E.

Christi. 594. Dum in erectione Confraternitatis in Ecclesia Regulari Indulgentiæ revocantur, non revocantur Indulgentiæ priores eidem Ecclesiæ concessæ. 595.

Vide: *Episcopus.*

Erectio.

Confraternitatis Ss. Corporis Christi.

Prima Confraternitas in Orbe erecta est in Ecclesia Ordinis Prædicatorum Romæ, dictâ S. Mariæ super Minervam. 720. Non tamen intelligitur erecta in Ecclesiis Ord. Præd. sed erigitur à Sede Apostolica, etiam intra claustra Monialium. 721.

Erectio.

Confraternitatis Militiæ Anglicæ S. Thomæ Aquinatis.

Hæc Confraternitas non intelligitur erecta in Ecclesiis Ordinis Prædic. nec Ordo eam potest alibi instituere, unde instituitur à Sede Apostolica. 746.

Erectio.

Confraternitatis Ss. Nominis Jesu.

Sodalitas hæc in Ecclesiis FF. Prædicatorum intelligitur erecta, non tamen in Ecclesiis Sororum; potest tamen intra earum claustra erigi. 702. In aliis Ecclesiis potest quoque erigi à Generali Ord. Prædic. vel ejus Vicario extra Indias. 703. Eò modò debet alibi erigi, quò erigitur Confraternitas Rosariana. 680. Si qui defectus in erectione irreperant, suppleti sunt ab Innocentio XI. an. 1679. 15.

Junii. 704. Petitur ab Ordine, sicut Rosariana 705. Litteræ institutionis. 706.

Ereætio.

Confraternitatis Ss. Rosarii.

Societas Ss. Rosarii, & Nominis Jesu erecta intelligitur in Ecclesiis Fratrum Prædicatorum, in quibus Officia, & Missas ordinariè celebrant. 577. In Ecclesiis Monialium erigi non potest, benè tamè intra earum claustra. 578. Nec in Oratoriis, in quibus fideles utriusque sexus liberè interesse nequeunt. 579. In uno loco unica tantùm erigi potest Sodalitas, & inter duas quanta requiratur distantia. 580. Si in loco erectæ Confraternitatis autoritate Generalis Ord. Præd. contingat erigi Conventum Ordinis, Sodalitas transfertur cum omnibus bonis in Ecclesiam Ordinis. Item, si Sodalitas sine spe restorationis interiret, omnia bona ejus pertinent ad Conventum, à quo fuit erecta 581. Quanta requiratur distantia à Conventu ad locum Sodalitatis, ut in hoc non cesset Sodalitas. 582. Solus Ordo Præd. cum expositis Indulgentiis, & privilegiis potest erigere Sodalitatem. 583. Extra Indias solus Generalis Ordinis, & eò absente à Curia Romana ejus Vicarius, in Indiis verò Provinciales certâ lege. 584. Errores in erectione commissi suppleti sunt die 15. Junii 1679. si ab hinc iterum quidam contigerunt, sunt adhuc suppleendi, 585. Actu eam erigere possunt

soli Priores, vel Patres deputati à Consilio. 586. Quomodo extranei & Priores nostri petere debeant à Reverendissimo Generali hanc Sodalitatem. 587. Priores scribant ad Socium Reverendissimi Generalis, & petant ab eo duo. 588. Litteræ Institutionis, quas mittit Generalis. 589. In erectione Confraternitatis tenetur Ordo Præd. servare modum præscriptum à Clemente VIII. non tamen in Ecclesiis propriis. 590. Epitome Bullæ Clementis VIII. 591. Vide: *Episcopus*. Ante erectionem formetur duplex Instrumentum, continens Regulas Præsidis, & ejus obligationes. 596. Formula Instrumenti *ibidem*. Prior se conferat ad locum erectionis, vel alium sui locum mittat, instructum licentiâ erigendi. Formula talis licentiæ. 597. Quædam in hac formula debent corrigi. 598. Formula actu erigendi Sodalitatem. 599. Concionator quædam publicè proponat, novo Præsidi observanda imposturum. 600. Alicubi præmittitur aliquæ preces. 601. In quibus verbis essentialiter consistat erectio. 602. Solet subinde eligi, & promulgari à Concionatore Protector Sodalitatis. 603. Benedicuntur deinde Rosaria, promulgantur quædam Indulgentiæ, & una pars Rosarii recitatur. 604. Initiò Albi Concionator scribat quædam, & inscribat aliquos. 605. Preces post erectionem Sodalitatis. 606. Subscribant se Instrumentis quidam

607. Erecta Sodalitas nulla opus habet confirmatione. 608. In erectione ille solus instituitur in Præsidiū cum facultate benedicendi, & inscribēdi, qui in litteris Reverendissimi Generalis denominatur: & in Parochiis est Parochus, in Monasteriis unicus Pater. 609. In loco, ubi prius erat Sodalitas erecta per Breve Apostolicum, formandum est novum Album, & priores Indulgentiæ cessant. 610. Erecta Sodalitate nemo ex Ordine Præd. ibidem exercere potest aliquem actum ex autoritate. 612. Si destructa Ecclesiā non ædificetur alia, vel deveniat ad hæreticos, cessat Sodalitas: Sodales tamen ibidem descripti tales manēt. 613. Potest Sodalitas transferri intra eandem Ecclesiam de uno Altari ad aliud. 614. Si Ordo Præd. deferret suam Ecclesiam, cessaret in ea Sodalitas. 615. Notificare debet Prior Socio Reverendissimi Generalis, quō die, & locō fuerit erecta Sodalitas. 616. Vide *Privilegium*.

Error.

Si qui errores commissi sunt in erectione Confraternitatis SS. Nominis Jesu, suppleti sunt 15. Junii. 1679. ab Innocentio XI. 704. Eodem annō, & die suppleti sunt etiam errores fortè commissi in erectione Confraternitatis Rosarianæ 611. Si quis per errorem non fuisset debitā manu in Sodalitates Ss. Rosarii, aut Nominis Jesu inscriptus, inscribatur denuo,

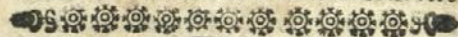
secus non gaudet earum Indulgentiis. 637.

Eucharistia.

Confraternitates non possunt instituere Processiones cum Ss. Sacramento. 45. B. M. V. de ultima Cœna Christi in alio cubiculo Ss. Eucharistiam, sibi à D. Petro allatam, sumpsit. 126. Scribunt aliqui in B. Maria Virgine, velut crystallō, Ss. Eucharistiam in cœlo videri. 144. Patres Ord. Præd. possunt exponere Ss. Eucharistiam sine licentia Episcopi, 560.

Exercitia spiritualia.

Religiosi habent Indulgentiam plenariam tempore Exercitiorum 10. dierum. 777. Et potest obtineri unicā vice. 793. Alexander VII. hæc Exercitia pro Fratrib. Minorib. Observantibus, & Reformatis reduxit ad 8. dies. *ibid.*

F.

Facultas.

Facultatem qui habeant benedicendi, absolutionem Generalem dandi, inscribendi, videantur hæc propriis locis.

Festum

Festa Rosarii

Festum Principale Rosarii celebratur Dominicā primā Octobris in Ecclesia Sodalitatis. Hoc festum ex rationabili causa cum Indulgentiis per totam Octavam potest transferri in Ordine Prædicatorū. 34. Præses Rosarianus debet aliqua festa celebrare. 35. Quomodo

do celebranda sunt festa ex devotione. 36. Quænam sunt festa Ss. Rosarii Mysteriorum. 37. In festis Mysteriorum non solet Processio Rosariana institui, nec in his diebus indulta est Indulgentia plenaria pro interessentibus Processioni. 46. Pro tertia parte Rosarii in quibusdam festis B. M. V. sunt Indulgentiæ 100. dierum. 365. Pro integro Rosario certis festis B. M. V. sunt Indulgentiæ 7. annorum 367. Communicatus recitans Rosarium in die Annuntiationis B. V. habet Indulgentiam plenariam: in quibusdam festis 10. annorum. 368. Communicatus certis festis pro tertiâ parte 10. annorum. 370. Pro tertia parte festis Mysteriorum 7. annorum. 371. Indulgentia plenaria pro Processione est Festis B. M. V. 375. Confessi, vel intendentes confiteri visitandô Capellam Festis B. V. habent Indulg. plenariam 377. 379. 385. Item plenariam festis Mysteriorum. 382. Visitans communicatus certis festis. 7. annorum. 385. Item 384. Visitans communicatus in festo S. Jacobi Majoris, & festo Ss. Corporis Christi Capellam, Indulgentiam plenariam. 391. 555. Indulgentia plenaria est pro tota Octava festi Rosarii. 415. 519. Ad acquirendâ Indulgentiam plenariam festis B. V. & Mysteriorum non sufficit communicatio Capellæ 520. Probabilius omnibus tribus diebus Festi Pen-

tecostes sunt Indulgentiæ. 521. Regulares quicumque possunt in festo Rosarii Processionem ducere intra limites Parochiarum, non tamen in Dominicis primis mensium. 626.

Alia festa.

Festum Principale Confraternitatis Ss. Nominis Jesu est Festum Circumcisionis. 683. Sodales festo Principali, & aliis Dominicis primis, & secundis mensium sæpius confiteantur, & communitent. 694. Festum Ss. Corporis Christi instituere adjuvit S. Julianam Ordo Præd. 715. 716. Jubilæum pro festo Circumcisionis, & alia privilegia sunt revocata. 710. Confraternitas Militiæ Angelicæ S. Thomæ Aquin. quod Festum Principale habeat. 747. Regulares habent Indulgentiam plenariam in festo Principali Ordinis. 774. Hanc possunt lucrari etiam claustra 792.

Festis Sanctorum Ordinis Præd. est pro omnibus Indulgentia plenaria in Ecclesiis Ordinis tantum. Item dum aliquis beatificatur, aut primâ vice de eo Officium celebratur. 804. Translati juxta rubricas festis transferuntur etiam Indulgentiæ in Ordine Præd. 806.

Filium.

Si rumpatur in Rosario. & post colligari, non amittitur benedictio, secus si debeat novum assumi probabiliter loquendo. 160.

Forma.

Forma Rosarii materialis. 153.

154. Forma Absolutionis Generalis. 169. Forma Instrumenti, quod in erectione Confraternitatis Rosarianæ formari debet. 596. Forma Litterarum, quibus Priores Ord. Præd. dant Cōcionatoribus licentiam erigendi Confraternitates. 597. Hæc formula debet in quibusdam corrigi. 598. Formula adu erigendi Sodalitatem Rosarianā. 599. Formula schedulæ tradi solitæ membris devotionis Horæ perpetuæ. 652.

Functiones.

Functiones Rosarianæ nō possunt transferri de una Ecclesia in aliam 53. Omnes functiones, & devotiones publicæ Rosarianæ possunt liberè peragi in Ecclesiis Ordinis Præd. etsi populus ex Ecclesiis Parochialibus ad illos trahatur. 560.

Fusus.

Funera defunctorum Sodalium non tenentur Sodales vivi profequi absolutè, sed solùm ad hoc per Indulgentias invitantur. 215.

G

Generalis Ord. Præd.

Plures Generales receperunt Sodales Rosarianos ad beneficia Ordinis. 21. Præsides Rosariani extra Ordinem Præd. parere debent Reverendissimis Generalibus, eorum ordinationes recipere. imò & visitationem Provincialiū admittere. 72. Generales prudenter specialiùs bona Religionis suæ communicarunt Sodalibus Rosa-

rianis, quæ ipsis tamen minus profunt, quàm benefactoribus Ordinis. 331. Confraternitates Rosarianam, & Nominis Jesu soli erigere possunt Generales, & eorum Vicarii. 418. 584. 703.

S. Gertrudis.

Vide *Historia*.

Granum.

Grana Rosarii absque filobenedici nequeunt. 157. Probabilius est amittere Rosarium benedictionē, si vel unum granum deperdatur. 159.

Gratiæ

promissæ Psaltis Marianis.

Variæ, insolitæ gratiæ, quas B. V. suis Psaltis promisit. 17. Has non omnes æqualiter sperare possunt, cum non omnibus sint æqualiter promissæ. 18. Pro certo autem has nemini promisit, sed solum spem magnam ad illas fecit: ubi explicatur assertum Ss. Patrū, quòd impossibile sit, verum B. Virginis cultorem damnari. 19.

Gratiæ per Rosarium impetratæ, vide *Historia*.

H

Habitus Ordinis Præd.

Habitum Ordinis, ab ipsa B. V. præscriptum, osculantes consequuntur 5. annorum, & quadragenarum Indulgentiam. 824.

Hæreticus.

Si Ecclesia Confraternitatis deveniat ad hæreticos, cessat in ea Sodalitas; Sodales tamen ibidem

descripti tales manent. 613. Ordo Præd. contra hæreses, præsentiam Christi in Ss. Sacramento Eucharistiæ impugnantes, gloriosè decertavit, pro quo concessum est ei privilegium, ut Sacerdotes in Missa ante communionem sinistra manu supra calicem Ss. Hostiam elevatam teneant, & sumant. 718.

Objectiones Hæreticorum contra Rosarium vide cap. 18. Item in ordine alphabetico: *Rosarium in genere. Hora perpetua.*

Historia.

Ob neglectum Rosarium populus peste castigatur: item Rosarium insertum rosarum convertitur. 1. Vide Alanus Virgo infirma factò votò de recitâdo Rosario conspectâ statuâ B. Virginis in Processione sana efficitur. 8. Devotus Rosario non potest in furca enecari. 9. B. V. reprehêdit Juvenè lascivû Rosario devotum. 18. Duo concionatores, Rosarium impugnare volentes, cælitùs puniuntur. 25. Catharinæ pœnitenti, oranti Rosarium Christus apparet diversimodè 87 Alia Christi eidem apparitio. 90. 91. 92. Orans præcipitanter socili inflammat. 107. Dæmon saccum syllabarum, omissarum in oratione, plenum portare visus. 110. Monialis festinanter Rosarium orans à B. V. reprehenditur. 111. Christus S. Gertrudem docet, preces suo cordi emendandas committere. 119. Quàm placeat Christo, si sibi grates agantur pro distensione sui in cruce: Religiosus suum finè Christo in cruce pendenti cõmendans,

sine Purgatorio cælum conscendit. 135. Puella moritur horâ ascensionis Christi in cælum. 137. Dæmon narrabat se in cruce, moriente Christo, sedisse. 136. Duæ historiæ de Rosariis benedictis. 150. Quædam historia de candelis benedictis. 164. Quædam historia de virtute rosarum benedictarû. 168. Eremita in se suscipiendò peccata infirmi desperabundi eum convertit. Alius pœnitentiam alterius in se suscipiens, & non persolvens luit in Purgatorio. 246. S. Gertrudis laudatur à Christo, quòd omnes satisfactiones totius vitæ applicaverit defunctis. S. Theresia donans Animæ, quidquid boni egerat, eam è Purgatorio liberat. 261. B. Virgo Religiosum docet, subinde defunctis applicare satisfactiones. 271. Religiosus pro peccatoribus vivis, & non pro defunctis celebrare solens à defuncto corripitur. 291. Pater conqueritur coram filio, quòd preces ejus, in peccato mortali peractæ, se in Purgatorio non juverint. 296. Anima purgans petit sibi applicari S. communionem. 298. Defuncto non profunt suffragia in pœnam, quòd vivens non oraverit pro defunctis. 301. Recitatio Rosarii Sodalium prodest etiam non Sodalibus, id tamen recitantibus. 318. Quidam Sancti Viri erant in Purgatorio. 422. Quidam hoc luit in Purgatorio, quòd specialem devotionem ad Ss. Trinitatem non habuerit. Quidam erant in Purgatorio deside.

derii. 428. Religiosus, prout petiit, sustinuit Purgatorium suum in hoc mundo. 462. Monialis, idem petens, perferre non potuit sibi immixtos dolores. 463. S. Bernardus in extasi vidit Christum crucem bajulantem. 666. Anima citò liberatur è Purgatorio, quòd magni fecerit Indulgētias. 674. Christus B. Birgittam edocet, cur per Indulgēntias non remittantur pœnæ temporales. 676. Christus jubet S. Julianam pro erectioe Festi Corporis sui laborare. 715. Tempore Urbani IV. occasione cujusdam miraculi fuit per totam Ecclesiam idem festum institutū, & S. Thomas Officium pro illo festo composuit. 716. S. Thomas Aquinas præcingitur ab Angelis triumphatā meretrice: hoc cingulū servatur Vercellis. 740. Virtute Cinguli benedicti conversa fuit meretrix. 741. S. Thomas à Christo Patronus in rebus omnibus declaratus. 742. Novitii in Ordine Præd. infestantur à dæmonibus, propterea in eodem quotidie cantatur Antiphona: *Salve Regina*. 814. B. V. declarat, quantum sibi hæc devotio placeat. 815. 816. 817. Moriente S. Petro Martyre gramen, & arbores sanguinem stilant: aqua ab eo benedicta infirmitates sanavit. 843.

Hora perpetua.

Non datur Sodalitas Rosarii perpetui, sed solum institutum, aut pius mos horas anni distribuendi, qui mos, vel devotio est pars

annexa Sodalitatis Rosarianæ. 638. Finis hujus Instituti est, ut quavis horæ oretur pro moribundis Sodalibus Rosarianis hujus Instituti membris. 639. Inventum est à Ven. P. Joanne Petronio Ordinis Præd. ubi quantus Vir iste fuerit. 640. Non fuit inventum à Patre Joanne Altamura Ord. Præd. 641. Modus distribuendi horas. 642. Hora non debet dari non Sodali Rosariano. 643. Inscriptio eorum, qui accipiunt horam, non est necessaria. 644. Ante Horam est confitendum, & comunicandum. 645. Quid sub Hora orandum. 646. In defectu horologii oretur circa tempus assignatum. 647. Non licet propriâ autoritate mutare horâ. 648. Quid faciendum illi, qui neglexit Horam. 649. Mortuò Sodali restituenda Præsidi schedula. 650. Membra hujus Instituti comparent ad Communionem Generalem, & quando hæc incidat. 651. Formula schedulæ tradi solitæ Sodalibus. 652. Unicam Indulgēntiam in anno, nempe die horæ, habet hoc Institutum. 653. In die Communionis Generalis nullæ sunt Indulgēntiæ speciales, sed omnes defunctis applicabiles. 654. Horas distribuere non potest sæcularis, sed solus Præses Rosarianus. 655. Facultas distribuendi Horas eò ipsò intelligitur data, quòd erigitur Sodalitas Rosarii. 656. Sodales, orandò certis horis pro moribundis, nullam committunt superstitionem. 670. Quomodo sine

teme;

tiæ concessæ sunt ad Deum placandum, probabilius est, omnia præscripta opera debere poni in statu gratiæ: aliàs verò sufficit ponere ultimum opus in gratia, imò secundum aliquos in quibuscunque Indulgentiis. 423. Si opera omnia posita sunt in peccato mortali, Indulgentia non acquiritur ablatò obice. 424. Si verò ponantur in peccato veniali, tunc quidem non obtinetur plenaria, benè tamen limitata. 425. 426. Si homo, vel de uno peccato veniali levissimo, & occultissimo non dolet, non consequitur plenariam. 427. Dolor, quem quidam videntur elicere de omnibus omnino peccatis, rarò se re vera ad omnia peccata extendit: & ideo pauci sine Purgatorio avolant in cœlû. Datur Purgatorium desiderii, in quo est sola pena damni. 428. Omnia requisita à Bullis debent impleri 429. Non licet opera præscripta propriâ autoritate commutare. 430. Si homo non potest opus per alium, velut instrumentum implere, tenetur implere solus. 431.

De Confessione, & Communionem vide *ibidem*: Quid circa preces notandum, vide: *Preces*.

Dum Indulgentiæ incipiunt à primis Vesperis, sensus est, à tempore, quò solent in Ecclesia primæ Vesperæ dici, ideo in Quadragesima Indulgentiæ jam incipiunt ante meridiem. 443.

Quò modò Indulgentiæ debeant

applicari defunctis, vide: *Defunctus*.

Per idem opus iterabile non acquiruntur plures Indulgentiæ diversis titulis concessæ 465. Per idem opus, sæpius repetitum in die, non acquiritur Indulgentia plenaria, benè tamen limitata. 466. Possunt tamen eò die plures Indulgentiæ acquiri diversis titulis. 467. Maximè in morte sunt plures Indulgentiæ plenariæ quærendæ. 468.

Vide quoque: *Altare privilegiatum. Ecclesia. Jubilæum. Statio.*

Indulgentiæ Confraternitatis

SS. Corporis Christi.

Confraternitas hæc, si erigitur per Breve Apostolicum, paucas habet Indulgentias. 722. Archiconfraternitas tamen erecta Romæ in Ecclesia Ord. Præd. dicta S. Mariæ super Minervam habet plures, easque potest communicare sibi aggregatæ. 723. Incipit Bulla continens Indulgentias. *Ibidem usque* 738.

Indulgentiæ Confraternitatis Militiæ Angelicæ S. Thomæ Aq.

Indulgentiæ huic Sodalitati dantur secundum stilum communem. Plenaria pro die inscriptionis. 761. Eadem pro articulo mortis. 762. Eadem pro festo Principali. 763. Eadem 7. Martii, sed pro omnibus etiam non Sodalibus in Ecclesiis Ord. Præd. tantum. 764. In aliis 4. festis minùs principalibus 7. annorum. 765. Pro quovis bono opere 60. dierum. 766. Privilegium Altaris facilè impetratur

tur, quod in Ecclesiis Ord. Præd. adhuc esset privilegiatū pro quocunque Sacerdote, etiam extraneo ibidem celebrante. 767.

Indulgentiæ Confraternitatis
Ss. Nominis JESU.

Bulla continens Indulgentias. 707. 708. Si Processio transferetur ex Dominica secunda in aliam, transferuntur unā Indulgentiæ. 709. Indulgentiæ concessæ ante Paulum V. sunt revocatæ. 710. Indulgentiæ 40. dierum pro certo Rosario de hoc Ss. Nominis. 714.

Indulgentiæ Confraternitatis
Ss. Rosarii in genere.

Confratres S. Corigiæ Ss. Augustini, & Monicæ gaudent Indulgentiis aliarum Confraternitatum, & quomodo hoc intelligatur. 191. Sodales Rosariani non gaudent Indulgentiis aliarū Confraternitatum. 192. Confratres S. Corigiæ non gaudent Indulgentiis Rosarianis, quin Albo Rosariano, ut Sodales inscribantur. 193. Ad acquirendas Indulgentias Rosarianas simpliciter est necessaria inscriptio hominis in Album. 188. 189. Moribundi tamen recepti ad Sodalitatem, antequam inscribantur, gaudent Indulgentiis pro articulo mortis ex speciali privilegio. 190. Indulgentiæ Confraternitatis Ss. Rosarii erectæ per Breve Apostolicum sunt paucæ, & hæc introductæ Confraternitate ab Ordine Præd. cessant. 338. Indulgentiæ Rosarianæ erant à quibusdam Pontificibus revocatæ, sed

modò sunt iterum revalidatæ: & major earum pars continetur in Bulla: *Nuper* Innocentii XI. 339. Hæc Bulla, & in ea contentum Summarium Indulgentiarū sunt authentica. 340. Cæteras Indulgentias adjecit Benedictus XIII. in Bulla: *Pretiosus*. 341. Ab his Pontificibus sunt confirmatæ Indulgentiæ à quocunque, & quomodocunque concessæ. 342. Indulgentiæ, concessæ cuidam particulari Sodalitati, sunt communes omnibus Sodalitatibus. 343. Licet in Summario Innocentii videantur quædam Indulgentiæ invicem oppositæ; sunt tamen omnes confirmatæ. 344. Prudenter concedi poterant Indulgentiæ limitatæ super plenariam pro eodẽ opere. 345. Si unus Pontifex apponit unam conditionem ad aliquā Indulgentiam consequendam, alius verò eam non apponit, potest Indulgentia obtineri, etsi illa conditio omittatur. 346. Incipit Bulla Innocentii XI. *Nuper*. In ea contentum Summarium Indulgentiarum approbatum fuit à S. Congregatione Indulgentiis præposita. 347. Incipit Summarium ipsum. Indulgentiæ revocatæ olim revalidantur. 348. S. Congregatio declaravit, per Clementem XII. non esse revocatas Indulgentias concessas à Benedicto XIII. in Bulla: *Pretiosus*. 412. Probabilius est, ad consequendas alias Indulgentias Sodalitatis Rosarianæ necessariū esse, ut per hebdomadam dicatur

Rosarium. 509. Aliæ Indulgentiæ inter se non sunt connexæ, sed una obtineri potest sine alia. 510. Omnes Indulgentiæ, directè Sodalitati Rosarianæ concessæ, communicantur Sodalitatibus ab Ordine Prædicarorum erectis. 622. Sodalitas Rosarii, erecta ab Ordine Præd. habet omnes Indulgentias præter Indulgentias Altaris privilegiati Ss. Rosarii, & Rosariis benedictis annexas. 623. Indulgentiæ Rosarianæ, etsi subinde pro exiguis operibus concedantur, nõ sunt propterea indiscretæ. 672.

Indulgentiæ Rosarianæ
in Particulari.

Pro die inscriptionis. 499.

Pro portantibus Rosarium benedictum *Vide Rosarium benedictum.*

Pro recitantibus Rosarium. *Vide: Rosarium recitantes.*

Pro pronunciantibus Ss. Nomina *Jesus Christus, Maria.* *Vide: Nomen.*

Pro confessis, & communicatis. *Vide: Confessio. Communio.*

Pro interessentibus Processioni. *Vide: Processio.*

Pro visitantibus Capellam. *Vide Visitatio.*

Pro quovis opere bono. *Vide: Opus bonum.*

Pro interessentibus cantui *Salve Regina.* *Vide Salve.*

Pro legentibus Missam Ss. Rosarii. *Vide: Missa.*

Pro Impeditis. *Vide: Impeditus.*

Pro articulo mortis. *Vide: Moribundus.*

Pro defunctis. *Vide: Defunctus. Altare privilegiatum.*

Indulgentiæ etiam non Sodalibus
Communes.

Non Sodales etiam, si intersunt Processioni Rosarianæ habent Indulgentiam 7. annorum. 552. Idem pro tertia parte Rosarii 5. annorum. 553. Idem Dominica prima Octobris, & per totam Octavam, si communicati visitaverint Capellam, plenariam. 554. Idem pro eodem plenariam in festo S. Jacobi Majoris, & Ss. Corporis Christi. 555. Idem recitantes Rosarium ex Rosario benedicto ab Ordine Præd. habent ad quodvis granum 100. dierum Indulgentias & si quotidie per annum recitaverint tertiam partem Psalterii, habent mediâ communionem eodem annò die placidè plenariam. Quæ Indulgentiæ sunt etiam Rosariorum S. Birgittæ. 556. Indulgentia hæc plenaria potest acquiri annò nondum elapsò. 557.

Indulgentiæ

Ordini Præd. propriæ.

Religiosis omnibus hujus Ordinis concessum est Jubilæum semel in vita ita, ut possint à Confessario electo ab omnibus casibus absolvi. 797. Quas Indulgentias habeat pro Officio B. M. V. Officio defunct. & 7. Psalmis pœnitent. dum ea dicunt ex devotione. 798. Habent 100. dierum Indulgentiam pro coronula in honorem Ss. Nominis B. M. V. 799.

**Indulgentiæ Ordinis alii
communes.**

**Tempore Missionis eorum est
Indulgentia plenaria. 800.**

**tempore Capituli Provincialis.
801.** Hoc tamen tempore non habent facultatem absolvendi à reſervatis. 802. Indulgentiam plenariam eodem tempore obtinere poſſunt homines, etſi nullam tribuant eleëmofynam, dummodo viſitent: non tamen toties, quoties. 803. Feſtis Sanctorum Ordinis eſt Indulgentia plenaria, item dum aliquis ex ordine beatificatur, aut de Beato prima vice Officium celebratur. 804. Tranſlatis juxta rubricas feſtis Ordinis tranſferuntur Indulgentiæ. 806. Hæ Indulgentiæ obtinentur tantum in Eccleſiis Ordinis. 808.

Indulgentiæ eorum, qui interſunt cantui quotidiano: *Salve Regina.* 814. Deoſculantibus habitum Ordinis dantur Indulgentiæ 5. annorum. 824.

Vide etiam: *S. Dominicus. S. Vincentius Ferrerius.*

Infans.

In Confraternitatem Roſarianam recipi poſſunt infantes, & defuncti 203. 204. 205. Infantes in quibusdam Italiæ locis certo ritu Albo inſcribuntur, & quid circa eos notandum. 206. Pro infantibus, & defunctis dici debet hebdomadatim integrum Pſalterium. 207.

Infirmus.

Probabile eſt, infirmos domi

poſſe etiam Stationum Indulgentias lucrari. 487. Vide *Impeditus. Regularium Indulg.*

Inſcriptio in Album Confraternitatis Ss. Roſarii.

Suſcipiendi in Confraternitatem debent Albo ab habente poteſtatem inſcribi. 180. Poſſunt inſcribi ubique, ſed convenientius in templo. 181. In die inſcriptionis non eſt de eſſentia confeſſio, & communio. 182. Ut aliquis fiat Sodalis, ſufficit eum eſſe receptum ad eam, & non eſt de eſſentia, ut ſit Albo inſcriptus. 184. Ad participanda tamen bona ſpiritualia Sodalitatis communia, ad quædam abſolutè requiritur inſcriptio, ad alia ſolum ſuſceptio ad Sodalitatem per verba. 185. Iſta inſcriptio in Album eſt ſignum optimum ſuſceptionis, penes quam conſulitur homines ſuſcipiendos eſſe per verba. 187. Ad acquirendas Indulgentias Roſarianas neceſſaria abſolutè eſt inſcriptio, & non ſufficit ſuſceptio. 189. Moribundi tamen recepti ad Sodalitatem, antequam inſcribantur, gaudent Indulgentiis pro articulo mortis ex ſpeciali privilegio 190. Non omnes Sacerdotes in Ordine Præd. habent facultatem inſcribendi. 195. Pro inſcriptione nihil poteſt exigi. 198. Die inſcriptionis, vel aliò die poſtea eſt conſitendū. 211. Ad conſequendam tamen Indulgentiam plenariam die inſcriptionis, & non aliò eſt communicandum: ſed nullæ preces pro eo die præ-

præscribuntur. 212. Ad perfectè participandam communionem bonorum operum, in Sodalitate Rosariana sufficit, ut sit aliquis receptus ad Sodalitatem, etsi non sit inscriptus. 313. Similiter ad participandam bonorum communionem cum Beatis sufficit receptio, & non est necessaria inscriptio. 337. Pro die Inscriptionis est Indulgentia plenaria. 499. In loco, ubi priuserat Sodalitas erecta per Breve Apostolicum, si eripatur ab Ordine, Sodales prius inscripti debent de novo inscribi. 610. Inscribere Sæcularis non potest, sed solus Sacerdos Confessarius. 627. Hic insuper jam debet esse membrum Sodalitatis. 628. Sola facultas inscribendi potest subdelegari. 629. Præsides extra Ordinem Præd. ex se non possunt subdelegare facultatem inscribendi, sed de licentia Reverendissimi Generalis scriptò obtentâ. 632. Litteræ, seu talis licentia. 633. Nemo potest se ipsum inscribere, Personis tamen Augustis id concedendum est, sed postea iterum à Præside inscribantur. 636. Si quis debetâ manu non fuit inscriptus, inscribatur denuo, secus non gaudet Indulgentiis. 637. Ad quid deserviat inscriptio, & commoda ejus. 669.

Inscriptio in alias
Confraternitates.

Inscriptio eorum, qui accipiunt
Horam, non est necessaria. 644.
Qui in Confraternitate Ss. No-

minis Jesu habeant licentiam inscribendi. 681. Sodales hujus necessariò debent esse inscripti, secus non gaudent Indulgentiis. 697. In Sodalitate Militiæ Angelicæ similiter Sodales debent esse inscripti, & quis habeat licentiam inscribendi. 749.

Institutio.

Vide: *Erectio.*

Instrumentum.

Ante erectionem Confraternitatis Ss. Rosarii formetur duplex Instrumentum, continens Regulas Præsidis, & ejus obligationes. Formula talis Instrumenti. 596. Erectâ Confraternitate subscribat se Parochus, & Prior erigens. 607. Item fiat in erectione Confraternitatis Ss. Nominis Jesu. 708.

Intentio.

Rosarium recitatur duplici intentione, ut Deus benedicatur, & ut aliquid ab eo petatur. 80. Formula intentionis ante Rosarium. 96. Rosarium debet certâ intentione Deo offerri. 202. 508. Intentio, pro quo orandum, fieri debet ante orationem. 290. Preces pro consequendis Indulgentiis quâ intentione debeant dici. Possunt dici ad plures intentiones. 404. Ad consequendas Indulgentias non requiritur intentio expressa eas lucrândi, sed sufficit interpretativa. 444. Intentio applicandi Indulgentiam defuncto debet fieri ante finem operis, cui annexa est Indulgentia. 449. Praxis talis intentionis. Mane sufficit sibi
ali-

I.

aliquam Indulgentiam reservare indeterminatè. 450. Vide: *Oblatio Rosarii.*

Interdictum.

Privilegia pro tempore Interdicti concessa Sodalibus Rosarianis, sunt probabilius revocata. 571. 572. Idem dicendum de Sodalitate Ss. Nominis Jesu. 710.

P. Joannes de Altamura.

Non est author Rosarii perpetui. 641.

P. Joannes Petronius.

Est author Rosarii perpetui. 640.

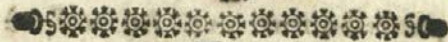
Jubilæum.

Tempore Jubilæi non suspenditur privilegium Altaris, nec Indulgentiæ concessæ pro solis defunctis. 460. Tempore Jubilæi Anni Sancti suspenduntur Indulgentiæ, non in aliis extra ordinariis Jubilæis: & tunc suspenduntur etiam Indulgentiæ limitatæ, concessæ à Papis, non tamen ab Episcopis, nec concessæ pro solis defunctis. 471. In festo Assumptionis B. V. probabilius non est amplius Jubilæum pro Sodalibus Rosarianis. 522. 576. Sicut & Jubilæum in festo Circumcisionis pro Sodalibus Ss. Nominis Jesu est revocatum. 710. Religiosis omnibus Ord. Præd. non conceditur semel in vita Jubilæum 797.

S. Juliana.

Monitu Dei pro institutione festi Ss. Corporis Christi prima multum egit, quam egregiè adjovit Ordo Præd. 715.

L.

L.

Leges. Vide: *Regulæ.*

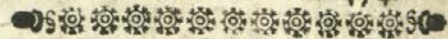
Liber. Vide: *Album.*

Litaniaz.

De SS. Nomine Jesu. 687.

Litteræ.

Litteræ, quibus Sodales Rosariani recepti sunt ad beneficia Ordinis Præd. 332. Litteræ institutionis Confraternitatis Rosarii, quas mittit Reverendissimus Generalis Ord. Præd. 589. Formula Litterarum, quibus Priores Ord. Præd. dant concionatoribus facultatem erigendi Confraternitates. 597. 598. Litteræ, Reverendissimi Generalis Ord. Præd. quibus Præsidiibus Rosarianis dat licentiam, aliquas facultates subdelegandi. 633. Litteræ institutionis Confraternitatis Ss. Nominis Jesu à Reverendissimo Generali Ord. Præd. missæ. 706. Litteræ circa Indulgentias Stationum Reverendissimi Gen. Garziæ. 474.

M.

B. Maria Virgo.

Ipsa laudavit Rosarium. 10. 11. &c. Varias, & insolitas gratias promisit B. V. suis Psaltis. 17. Regulas Sodalibus Rosarianis ipsa B. V. præscripsit, quæ tamen sunt nonnihil immutatæ. 177. Beata mors B. V. describitur. 140. Gloria animæ B. Virginis 141. Gloria corporis, à mortuis resuscita-

M.

citati. 142. Quicumque præcella gaudia sensit B. V. in cælum unâ cum corpore introducta. 143 Scribunt aliqui in ea, velut crystallò, Ss. Eucharistiam in cælo videri. 144. Rosarium è genibus recitantibus promissit, se adhuc plures Indulgentias à suo Filio impetraturam. 558. Sodales Rosariani optimè agunt imitandò Angelū Gabrielem in salutanda B. Virgine. 658. Videt in verbo se ab hoc, vel illo salutari. 659. Quòd toties iisdem verbis salutetur, nullum inde accipit fastidium. 661. Indulgentia pro Officio majori B. M. V. 798. Pro coronula in honorem ejus Ss. Nominis composita. 799.

Meditatio.

Ad recitationem Rosarii requiritur meditatio Mysteriorum 505. 202. Quomodo meditatio cujuslibet Mysterii instituenda. 113. Non oportet se immittere in materias controversas. 114. Quales affectus sub meditatione excitandi. 118. Juvat ad excitandam devotionem sæpius easdem meditationes relegere. 145. Sub Rosario non sufficit alia pia meditari. 506. Meliùs est sub Rosario meditari Mysteria quàm attendere ad sensum verborum. 507. Religiosi, qui quotidie per mediam horam meditantur, in mense possunt lucrari. 60. annorum Indulgentiam. 781.

Miraculum,

Vide: *Historia.*

M.

Militiæ Angelicæ S. Thomæ Aquin. Confraternitas.

Vide: *Cingulum Confraternitas Militiæ Indulgentiæ Confrat. Milit. Regulæ Conf.*

Missa.

Sodales Rosariani legentes, & audientes Missam Votivam de Ss. Rosario habent Indulgentiam plenariam. 527. Missa Votiva, quæ in antiquioribus Missalibus habetur, est antiquata. 528. Missa hæc potest ubique legi. 529. Non tamè in festo duplici. 530. Hanc legere possunt Tertiarii Ordinis Præd. qui etsi non sint Sodales, eam tamen audiendò gaudent Indulgentiâ plenariâ. 531. Eam non possunt legere Regulares alii, etsi habeant Sodalitatem Rosarianam. 532. Nec Præsides alii Sodalitatis, nec Confessarii Monialium ejus Ord. extranei. 533. Ipsa Missa Votiva Ss. Rosarii. 534.

Dominicâ 2. mensis debet in loco Confraternitatis Ss. Nominis Jesu dici Missa Confraternitatis. 684. Quid per hanc Missam Confraternitatis intelligatur. 686. Cur Patres Ord. Præd. in Missa sinistra se manu communicent. 718. Cur Ordo idem Ritus Romanum in celebranda Missa non acceptet. 719. Religiosi legentes primam Missam, & illi intereffentes lucrantur Indulgentiam plenariam. 776.

Missio.

Religiosi Missionarii habent Indulgentiam plenariam pro die,

quo

M.

quo se accingunt itineri, & quò in suas Provincias pervenerint. 783. Tempore Missionis Patrum Ord. Præd. est Indulgentia plenaria. 800.

Monialis.

S. Catharina Senensis non instituit secundum Ordinem Monialium S. Dominici. 30. Nec tertii, ubi de ejus origine. 31. Confessarii Monialium Ord. Præd. si non sint ex Ordine, non possunt legere Missam Votivam de Ss. Rosario. 533. In Ecclesiis Monialium, Ordini subjectarum, sunt etiam omnia Altaria pro Sacerdotibus Ordinis illius privilegiata, si tamen intra claustra Altare Ss. Rosarii habeant, non verò in Ecclesiis Monialium, Episcopis subjectarum. 548. In Ecclesiis Monialium cujuscunque Ordinis erigi non possunt Confraternitates, benè tamè intra earum claustra. 578.

Confraternitas Ss. Nominis Jesu non intelligitur erecta in Ecclesiis Monialium Ordinis Præd. potest tamen erigi intra earum claustra. 702. Confraternitas Ss. Corporis Christi potest erigi intra claustra Monialium. 721. Festis Ordinis Præd. sunt etiam Indulgentiæ in Ecclesiis Monialium, Ordini subjectarum, non in Ecclesiis subjectarum Episcopis. In festo tamen S. P. Dominici sunt etiam pro subjectis Ordinariis, sed servantibus clausuram. 805.

Moribundus. Mors.

Candela benedicta potest in ma-

M.

nus tradi moribundo, petenti in Sodalitatem recipi. 165. Vide: *Absolutio Gen. Moribundi*, antequam inscribantur, dumodo sint ad Societatem recepti, gaudent Indulgentiis Rosarianis concessis pro articulo mortis. 190. Sodales Rosariani in morte acquirunt Indulgentiam plenariam per Confessionem, & Communionem. 538. Post S. Communionem invocandò Ss. Nomen Jesu. Etiam plenariam. 539. Eandem post Ss. Sacramenta, profitendò fidem, & dicendò Antiphonam: *Salve Regina*. 540. Eandem saltem firmum propositum habens confitendi, tenendò cereum benedictum. 541. Eandem per Absolutionem Generalem. 542. Religiosi habent pro articulo mortis plenariam. 775. Ante Paulum V. Indulgentiæ pro articulo mortis concessæ Religiosi sunt revocatæ. 791.

Mysteria Ss. Rosarii.

Quænam sint festa Mysteriorum Ss. Rosarii. 37. Ad Rosarium requiritur meditatio Mysteriorum. 75. Quomodo meditatio cujuslibet Mysterii instituenda. 113. Expenditur Mysterium primum partis gaudiosæ. 120. Secundum. 121. Tertium. 122. Quartum. 123. 124. Quintum. 125. 126. Partis dolorosæ primum. 127. 128. 129. Secundum. 130. Tertium. 131. 132. Quartum. 133. 134. Quintum. 135. Partis gloriosæ primum. 136. Secundum. 137. Tertium. 138. 139. Quartum. 140. 141. Quintum. 142. 143. 144.

N.

Nomen.

An in medio Salutationis Angelicæ ambo Ss. Nōmina: *JESUS Christus*, an solū alterutrū proferri debeat. 101. Ambo hæc Nomina cōpetebant Salvatori in primo Incarnationis instanti. 102. Quomodo Cōfraternitas Rosariana propriè nominari debeat. 178. Pronunciantes Ss. Nomina *JESUS*, & *MARIA*, quas habeant Indulgentias. 513. In festo Ss. Nominis *JESU* Dominica 2. post Epiphaniam est Indulgentia plenaria pro omnibus. 683. Itē in festo Ss. Nominis *MARIE* Dominica infra Octavam Nativitatis B. V. 514. Vide: *Confraternitas Ss. Nominis JESU. JESUS Christus. Coronula.*

O.

Oblatio Rosarii.

Rosarium offertur principaliter in honorem Ss. Trinitatis, deinde etiam in honorem Sanctorum 83. Per Rosarium sunt aliqua determinatè pētenda, & quæ. 84. Offerri etiam potest in gratiarum actionem pro acceptis beneficiis. 85. Rosarium offerri potest in honorem vitæ Christi, membrorum corporis, & animæ potentiarum. 86. Item in honorem vitæ B. M. V. membrorum corporis ejus. & animæ potentiarum. 88. 89. In honore Christi passionis mentalis, rea-

lis, & Divinitatis. 87. Potest offerri pro peccatoribus. 90. Pro animabus in Purgatorio. 91. In gloriam Beatorum in cælo. 92. Per partem gaudiosam peti potest, ut nobis Deus det sanctè vivere: per dolorosam, sanctè mori: per gloriosam Ss. Sacramentis benè uti, qui recitandi modus multum commendatur. 93. Non est opus prædicta semper ruminari, & simplices possunt facere intentionem dicendi Rosarium eò modò, quò solent devotissimi. 94.

Officiales Confraternitatum.

Ordo Præd. eos habere non tenetur: si tamen habeat, quid circa eos observandum. 59. Quædam privilegia, quæ idem Ordo habebat circa Officiales, & bona suarū Confraternitatum ex concessione Benedicti XIII. in Bulla: *Præfatus* §. 13. 14. 15. sunt revocata. 60. Præsides extra Ordinem nostrum Confraternitatis Rosarii eos habere tenentur. 61. Officialium munus. 62. Declarationes circa Officialium electionem. 63. Ad has non obligantur Regulares exempti, Præsides tamen sæculares etiam in viculis. 64. Modus eligendi, & preces in electione fieri solitæ. 65. Officiales si bona administrant, tenentur reddere Episcopis quotannis rationem suæ administrationis. 618.

Officium majus B. M. V.

Indulgentiæ pro hoc Officio datæ Ordini Præd. 798.

O.

Officium Defunctorum.

Indulgentiæ pro hoc Officio datæ Ordini Præd 798.

Opus bonum.

Sodalis Rosarianus quilibet fit particeps bonorum operum totius Sodalitatis, Ordinis Præd totius Ecclesiæ, & omnium Beatorum. 21. 315. Omne opus bonum est simul meritorium, & satisfactorium. 230. Opus bonum, inquantum meritorium *de condigno*, non potest communicari alteri, sed inquantum meritorium *de congruo*: & in quo hoc consistat. 231. Hæc possunt comunicari directè, & indirectè. 232. Fructus hujus communicationis. 233. Communicatio directâ magis prodest, ad indirectâ, sed in illa sunt aliqui gradus, & mensuræ. 234. Opus bonum, ut meritorium *de congruo*, potest communicari pluribus, absque eo, quod propter multiplicationem personarum fructus hujus communicationis alicui decreseat. 235. Fructus hujus communicationis non est infallibilis. 236. Communicare opus bonum, ut satisfactorium, est pro alio agere pœnitentiam. 237. Quomodo cum Communionem Sanctorum, seu bonorum operum in Ecclesia stent Confraternitates. 657. Sodales Rosariani pro quibusdâ bonis operibus habent Indulgentiâ 100. dierum. 387. 524. 389. Pro aliis 60. dierum. 388. Item pro quocunque seu charitatis, seu pietatis opere 60. dierum. 390. Sodales Con-

O.

fraternitatis Ss. Nominis Jesu pro omni opere bono lucrantur Indulgentiam 60. dierum. 707. Idem est de Confratribus Militiæ Angelicæ 766.

Oratio in genere.

Exceptis aliquibus, reliquas omnes orationes antecellit Rosariû. 16. Partes orationis sunt 4. nempe *obsecratio, oratio, postulatio, & gratiarum actio*, & hæc explicantur. 82. Non debet oratio peragi præcipitanter: *vide: Præcipitantia*. Quàm variæ, veniant, & unde cogitationes sub oratione. 106. Vide: *Devotio*. Oratio comunicari alteri potest, inquantum meritoria, satisfactoria, impetratoria. 285. Duplex oratio interpretativa, & expressa, fructus utriusque, & gradus. 186. Dubium est, an Deus ad solas preces gratuito alicui pœnam remittat. 287. Oratio potest pluribus prodesse æquè, ac si fuisset oblata pro uno: oblata tamen pro aliquibus distinctè, plus iis prodest, quàm oblata in communi, & confusè. 288. Quid melius, an orare pro se, an pro alio. 289. Intentio, pro quo orandum, fieri debet ante orationem. 290. Vide: *Suffragium. Preces*. Cur Judæi in antiquo testamento ter in die oraverint. 665.

Oratio Dominica.

Cur in Rosario mixtim dicantur Salutationes Angelicæ, & Orationes Dominicæ? 662. Cur plures Salutationes Angelicæ, quàm Dominicæ? 663. Cur tertio

O. P.
numerò ambas comprehendimus?
664. Quare rectè 15. Pater noster
dicantur? 666.

Oratio Rosarii.

Quantimeriti sit recitatio Ro-
sarii, & ideo Rosarium, etsi nul-
las haberet Indulgentias, præ-
stantius adhuc esset, quàm aliæ
preces etiam Indulgentiis dotatae.
20. Complectitur *obsecrationem*,
orationem postulationem, & *gratia-
rum actionem*. 82. Rosarium è ge-
nibus recitantibus B. V. promisit
se adhuc plures Indulgentias à Fi-
lio suo impetraturam. 558. Vide:
Rosarium.

Ordo Prædicatorum.

Vide: *S. Dominici Ordo*.

P.

Pater noster

Vide: *Oratio Dominica*.

Pentecoste.

Probabiliter omnibus tribus die-
bus Pentecostes sunt Indulgentiæ
plenariæ pro Sodalibus Rosaria-
nis. 521.

P. Petronius.

Vide: *Joan Petron*.

S. Petrus Mart. Ord. Præd.

Benedicuntur in ejus honorem
rami, & aqua: origo hujus benedi-
ctionis.

Vide: *Aqua. Benedictio. Crux. Ra-
mi*. Pœnitentia.

Vide: *Satisfactio*.

Portiunculæ Indulgentia.

Vide: *Capitulum Provin. Indul-
gentia Ordinis Præd.*

P.

Potestas.

Vide: *Facultas*.

Præcedentia.

Sodalitas Rosariana in Proces-
sionibus alias Sodalitates præce-
dit, nisi alia prius fuisset in eo lo-
co, aut in possessione præcedentiæ.
Idem quoque statutum fuit de Or-
dinibus Mendicantibus. 564. Inter
Religiosos tamen Mendicantes
primus locus dandus est Ordini
Præd. etsi in eo loco alius Ordo
habuerit jam Conventum, in quo
casu Sodalitas Rosarii aliis anti-
quioribus cedit. 565.

Preces.

Preces ante, & post Processio-
nem Rosarianam dicendæ. 50.
Preces ante, & post electionem Offi-
cialium. 65. Preces ante, & post
Rosarium dici solitæ non sunt de
essentia Rosarii. Precatiuncula
ante quamlibet decadem Rosarii.
104. Preces seu gratiarum actio
post Rosarium. 105. Preces ante
erectionem Sodalitatis. 601. Preces
post erectionem. 606.

Per preces injunctas pro pœni-
tentia possunt acquiri Indulgen-
tiæ. 436. debent esse vocales, non
mentales. 437. Si Bulla preces non
determinat, probabilius, & secu-
rius est orare ad minus 5. *Pater*, &
Ave. 438. Qui unum *Pater* omit-
tit, probabilius non obtinet In-
dulgentiam, ideo in Indulgentiis
non datur parvitas materiæ. 439.
Quâ intentione debeant pro In-
dulgentiis dici preces: possunt di-
ci ad plures intentiones. 440. Pre-
ces

ces debent dici post S. Comunio-
nem. 441. Quid circa preces notan-
dum. 442. Vide: *Oratio*.

Præcipitantia.

Rosarium non debet dici præci-
pitanter, & quàm turpe sit hoc vi-
tium. 107. Sub nimia celeritate
non potest haberi vera devotio.
108. Præcipitantiam non esse vir-
tutem, sed vitium, demonstra-
tur. 109. Ss. Patres, & Ascetæ acri-
ter in hoc vitium invehuntur. 110.
Non licet nimis properare propter
occupationes. 111. Superiores in-
vigilare debent, ne subditi huic
vitio assuescant, & quomodo emē-
detur. 112.

Præses Confraternitatis.

Præses Rosarianus debet ali-
qua festa celebrare. 35. Certis die-
bùs habeat sermonem de Rosario.
38. Certis diebùs post sermonem
publicè præoret Rosarium, & po-
pulus illud choraliter prosequa-
tur. 41. 42. Certis diebùs constitu-
at Processionem. 43. 44. Præses
non potest Processionem de uno
die transferre in alium. 51. Præses
pro defunctis 4. annuatim habeat
anniversaria. 54. 55. Præses ter in
hebdomada cum populo Rosariū
publicè oret. 56. 57. Præses Offici-
ales instituat. 58. Præsides extra
Ordinem Præd. Officiales habere
obligantur. 61. Declarationes cir-
ca Officialium electionem. 63. Ad
has declarationes non obligantur
Regulares exempti: Præsides tam-
en Sæculares etiam in viculis.
64. Præses Sodales in Albo Maria-

no gratis secundum nomina, & co-
gnomina describat. 66. Præses de-
functorum nomina publicè legat.
68. 69. Præsides extranei parere de-
bent Reverendissimis Generali-
bus Ord. Præd. ipsorum ordina-
tiones recipere, imò & visitatio-
nem admittere Provincialium 72.
Qui non est inscriptus Albo Sodalitatis,
non potest agere Præsidem.
73. Præsides extra Ordinem
Præd. legere non possunt Missam
votivam de Rosario. 533. In erec-
tione Confraternitatis solus insti-
tuitur in Præsidem cum facultate
benedicendi, & inscribendi, qui
in litteris Reverendissimi Gene-
ralis denominatur, & in Parochiis
est Parochus, in Monasteriis uni-
cus Pater. 609. Omnes facultates
Rosarianæ communicantur Præ-
sidibus extraneis, quas habent Pa-
tres Ordinis Præd. 624. Extranei
Præsides possunt de expressa li-
centia Reverendissimi Generalis
Ord. Præd. subdelegare facultatē
inscribendi, & dandi Absolutio-
nem Generalem 632. In domibus
Regularium Superiores ex se nul-
lam facultatem Sodalitatis possi-
dent, nisi solus Pater Rosarianus,
& cui ille aliquam subdelegavit.
635. Horas distribuere non potest
sæcularis, sed solus Præses Rosa-
rianus. 655.

Prior Conventus Ord. Præd.

Confraternitatem Rosarianam
actu erigere possunt soli Priores,
vel Patres deputati à Consilio.
586. Quid circa erectionem habe-
ant

ant agere. 588. 597. 616. Priores possunt delegare facultatem absolventi generaliter cuicumque Sacerdoti extraneo, non verò alias facultates. 631. Possunt etiam extraneis dare facultatem benedicendi aquam, & ramos S. Petri Martytis. 851.

Privilegium Altaris.

Vide: *Altare Privilegiatum.*

Privilegia

Confraternitatis Ss. Rosarii.

In Ecclesia, in qua Sodalitas erigitur, potest, imò debet erigi Altare Ss. Rosarii. 559. Omnes functiones, & devotiones publicæ possunt liberè peragi, etsi populus ab aliis Ecclesiis abstrahatur. 560. Confraternitas ad quasvis Processiones, & funera, nullâ requisitâ licentiâ, alicujus potest cum vexillis suis, & Insignibus comparere. 563. Sodalitas Rosariana in Processionibus alias præcedit, nisi aliæ prius fuissent in eo loco, aut possessione præcedentiæ. 564. Nulla alia Confraternitas potest Dominicâ primâ mensis instituere processionem. 567. Omnia reliqua Rosaria inventa, & invenienda sine licentiâ Sedis Apostolicæ sunt prohibita. 568. Sodalitas Rosariana potest habere bona, & recipere pia legata. 569. Privilegia Sodalium pro tempore Interdicti sunt probabilius revocata. 571. Probabilius non possunt amplius absolvi à reservatis certis festis. 576. Sodales, qui contra hæc privilegia apud personas sæculares aliquid ege-

rint, è Sodalitate expellantur, & expulsi denuncientur. 570.

Privilegia,

quæ in erectione Sodalitatis Rosarii communicantur.

Privilegia directè Sodalitati concessa communicantur Sodalitibus ab Ordine Præd. erectis. 622. Privilegium legendi Missam votivam Ss. Rosarii, & absolvendi à reservatis non potest communicari extraneis. 625. Regulares Ordinibus Præd. non possunt Dominicis primis mensium ingredi processionaliter fines Parochiarum, benè tamen in festo Ss. Rosarii. 626. In extraneis Ecclesiis Altaria Ss. Rosarii non sunt privilegiata, & Rosaria benedicta à Præsidibus extra Ordinem Præd. nullas habent Indulgentias. 623.

Privilegia revocata Confraternitatis Ss. Nominis Jesu. 710.

Processio.

Præses Rosarianus certis diebus instituat Processionem Rosarianam. 43. Confraternitates non possunt instituere Processiones cum Ss Sacramento. 45. In festis Mysteriorum Ss. Rosarii non solet Processio institui. 46. Preces ante, & post Processionem Rosarianam. 50. Præses non potest Processionem Rosarianam transferre de Dominica prima mensis in aliam. 51. Potest tamen Ordo Præd. certis festis, & etiam extranei Dominicâ primâ Octobris. 52. Interessentes Processioni diebus Dominicis primis mensium Sodales sine confessione

sione habent 7. an. Indulg. confessi verò, intereffentes omni Processioni Rosariana plenariâ. 515. Festis B. V. ad hanc Indulgentiam sufficit propositum confitendi, non tamen diebus Dominicis. 516. Qui sub Processione remanent in templo, non lucrantur Indulgentias. 517. Pro Processione funebri in Ordine Præd. hebdomadatim instituta concessa sunt 8. annorū Indulgentiæ. 526. Non Sodalis, qui interest Processioni Rosarianæ, habet Indulgentiam 7. annorum. 552. Religiosi possunt per aliquot passus extra suos Conventus producere Processiones. 561. Ordo Præd. potest sine licentia Episcopi, & assistentia Parochi in festo Ss. Rosarii & qualibet Dominicâ prima mensis instituire Processionem ingrediendò fines Parochiarum. 562. Confraternitas Rosariana potest ad quasvis Processiones, & funera Sodalium comparere cum vexillis suis, & Insignibus, nullius licentiâ requisitâ. 563. Sodalitas Rosariana quando in Processionibus alias præcedit. 564. Nulla Confraternitas potest Dominicâ primâ mensis instituire Processionem. 567. Ordinarii non possunt compellere Confraternitates ad Processiones, hæ ante Regulares incedant. 621. Regulares, apud quos est instituta Confraternitas Rosariana, non possunt Dominicis primis mensium ingredi processionaliter fines Parochiarum, benè tamen in festo Rosarii. 626.

Processio Ss. Nominis Jesu potest transferri in alium diem. 688. Dominicis secundis mensium debet à Confraternitate Ss. Nominis institui Processio. 687. Si transfertur Processio, transferuntur unâ Indulgentiæ. 709.

Patres Dominicani possunt Dominicâ infra Octavam Corporis Christi instituire solemnem Processionem, viam tamen semel eligendò: cui si quis se adjunxerit, habet Indulgentiam plenariam. 717. A Confraternitate Militiæ Angelicæ in quibusdam locis Dominicâ 3. mensis Processio cum Ss. Sacramento instituitur. 760.

Professio.

Regulares in die professionis suæ habent Indulgentiam plenariam. 773.

Promissio.

Magnas gratias promisit B. V. devotis Rosarianis. 17. Vide: *Gratia*.

Protektor.

In Confraternitate Ss. Rosarii solet subinde eligi Protektor: & quæ ejus obligatio. 603.

Psalmi Pœnit. & Grad.

Religiosi Ord. Præd. pro Psalmis pœnitentialibus habent certas Indulgentias. Item pro Gradualibus. 798.

Psalterium.

Rosarium fuit ab initio dictum Psalterium, & quare. 1.

Purgatorium.

Datur Purgatorium desiderii, in quo est sola pœna damni. 428.

Secun-

Secundum se est licitum petere à Deo Purgatorium in hoc mundo, magna tamen cautela hic opus est, nec magnis peccatoribus consulendum. 462. 463. 464. Per Indulgentias remittuntur poenæ purgatorii. 677.

R.

Rami.

Rami benedicuntur in honorē S. Petri Martyris. Ord. Præd. Vide: *S. Petrus*.

Regulæ.

Confraternitatis Militiæ Angelicæ S. Thomæ Aquin.

In Capella Confraternitatis erigendum est Altare S. Thomæ Aquinatis. 748. Sodales debent proprio Albo inscribi, quod potest solus Præses. 749. Servent castitatem secundum suum statum. 750. Cingulum benedictum gestent. 751. Vide: *Cingulum*. Sodalisor et quotidie 15. Ave: hujus moralis significatio. 753. Motus, & cogitationes inhonestas supprimant. 754. Caveant ab immundis loquelis, libris, imaginibus &c. 755. Nullum actum impurum committant. 756. Alios ad castimoniã hortentur. 757. In festo principali, & 7. Martii communicent. 758. S. Thomã invocent, & alios ad hanc militiam invitent. 759. In quibusdam locis Dominicã 3. mensis processio cum Ss. Sacramento instituitur. 760.

Regulæ

Confraternitatis Ss. Nominis JESU.

Sodales debent abstinere à vitiis, huic Ss. Nomini injuriis. 691. Superiores talia vitia in suis inferioribus corrigant. 692. Etiam admonendi sunt extranei. 693. Sodales Festo Principali, & aliis Dominicis 2. mensium sæpius per annum confiteantur, & comunicent. 694. Sodales scribantur in libro deputato. 697. Publicis devotionibus Sodalitatis intersint. 698. Litterati quotidie Litanias de hoc Ss. Nominis dicant, alii verò 5. *Pater*, & *Ave*. 699. Statuta non obligant sub culpa. 701.

Regulæ.

Confraternitatis Ss. Rosarii.

Regulæ Præsidum. Vide: *Præses*.

Regulas Sodalibus ipsa B. V. præscripsit, quæ sunt modò non nihil immutata. 177. Suscipiendã habeant animũ in Sodalitate perseverandi. 179. Suscipiendi debent Albo Confraternitatis inscribi. 180. Sodales debent sua opera bona aliis Confratribus communicare, & actum communicationis eliciant in ingressu Sodalitatis. 196. Regulæ non obligant sub culpa, quas si quis per longum tempus non servaverit, nullã opus est renovatione. 197. Sodalisper septimanam integrum dicat *Psalteriũ Marianum*. 199. 200. Illud potest permitti dici ab alio. 201. Rosarium debet dici meditandũ *Mysteria*

ria, & certâ intentione Deo offerri. 202. In hanc Confraternitatem recipi possunt infantes, & defuncti. 203. 204. 205. Vide: *Infans Defunctus*. Pro infantibus, & defunctis dici debet ab alio hebdomadatim Psalterium Marianum. 207. Sodalis pro se, & alio non satisfacit unicò Psalteriò. 209. Si substitutus oret in peccato mortali, prodest nihilominus aliquid pro quo oratur. 210. Die inscriptionis, vel alio postea est constituendum, & communicandum. 211. Vide: *Inscriptio*. Sodales ad publicas devotiones Rosarianas compareant. 213. Sodales sæpius per annũ confiteantur. 214. Compareant ad anniversaria, & dicant pro defuncto Sodali unum Pater, & Ave. 215. Statuta B. V. non sunt temerè, sed prudenter immutata. 217. Omnes regulæ debent servari à Sodalibus in communi. 218. Quanam regulæ Sodalium sint essentielles. 219. Quid suadendum illis, qui dicunt, se hebdomadatim non posse persolvere Rosarium. 224. An, & quomodo peccet, qui hebdomadatim non orat Rosarium? 225.

Regulares.

Ad declarationes circa electionẽ Officialium Confraternitatũ non obligantur Regulares. 64. Regulares ad invicem non tenentur communicare suas satisfactiones. 308. Superiores Regulariũ, etiam Abbatissæ, possunt communicare extraneis opera bona suæ Religionis, vel monasterii, non tamen In-

dulgentias. 324. Possunt hæc communicare, in quantum meritoria de congruo, & impetratoria. 325. Fructus hujus communicationis explicatur, & gradus, nam benefactoribus prodest pro rata: & pro benefactoribus possunt Regulares legere Missam, quæ ipsos liberet à purgatorio. 326. Superiores non possunt satisfactiones Subditorum applicare sibi, vel aliis ipsis invitis. 327. 328. Possunt tamen præcipere subditis, ut illi applicent alteri satisfactiones superabundantes, imò etiam in casu extraordinario necessarias, sed solum aliquas, non verò totius vitæ. 329. Prælati communicandò opera bona subditorũ non communicant eò ipsò satisfactiones. 330. Vide: *S. Dominici Ordo*. Apud Regulares, si destructa Ecclesia ædificetur nova, in ea reviviscunt omnes eorum Indulgentiæ, & Confraternitates. 470. Missam Votivam de Ss. Rosario non possunt legere Regulares, etsi habeant Sodalitatem Rosarianam. 532. Regulares possunt per aliquot passus extra suos Conventus producere Processiones. 561. Qui inter Regulares procedant. 564. 565. Poterant Regulares quotidie absolvere quoscunque à casibus reservatis extra Bullam Cœnæ: hæc tamen facultas fuit revocata. 574. 575. 576. In domibus Regularium, apud quos est Sodalitas Rosariana erecta, Superiores ex se nullam facultatem Sodalitatis possident, nisi solus Præses, seu

R.

seu Pater Rosarianus, & cui ille aliquam subdelegavit. 635. In Ecclesiis Regularium, ubi sunt 12. Religiosi, non requiritur consensus Episcopi ad institutionem aliqujus Confraternitatis: requiritur verò, si non sint 12. 592. Dum in erectione Confraternitatis in Ecclesia Regulari revocantur Indulgentiæ, non revocantur Indulgentiæ priores eidem Ecclesiæ concessæ. 595. Episcopi, ut Sedis Apostolicæ Legati, possunt in certis casibus visitare Confraternitates Regularium. 619.

Regularium Indulgentiæ.

Plures Indulgentias revocavit Paulus V. & alias Regularibus concessit. 769. Incipit Bulla Pauli V. 770. Datur Indulgentia plenaria die ingressûs in Religionem. 772. Die professionis. 773. Confessis, & comunicatis Festo Principali Ordinis. 774. Hanc lucrari possunt Religiosi etiam degentes extra claustra. 792. Item plenaria datur pro articulo mortis. 775. Eadē pro prima Missa. 776 Eadē tempore Exercitiôrũ 10. dierũ. 777. vel etiam octo dierum juxta restrictionem Alexandri VII. pro PP. Frâciscanis. 793. Hoc tempore tantũ unicâ vice Indulgentia acquiritur. ibidem. Visitantibus suam Ecclesiam certis diebûs dantur Indulgentiæ Stationum. 778. Quinque annorum visitantibus Ecclesiam aliis diebûs. 779. Indulgentias, visitantibus Ecclesiam concessas, lucrari possunt etiam in suis

R.

cellis infirmi. 794. Item morantes extra claustra. 780. Sexaginta añorum in mense quotidie meditantibus per mediam horam datur. 781. Trium añorum pro quocunque bono opere. 782. Missionariis plenaria pro die, quò se accingunt itineri, & quò in suas pervenerint terras. 783. Plenaria iis conceditur tempore visitationis Regularis, & institutis orationibus 40. horarum. 784. Hæ Indulgentiæ dantur omnibus Regularibus servantibus clausuram. 785. Per hanc Bullam revocantur Indulgentiæ concessæ ante Paulum V. solis Regularibus, non verò illæ, quæ erant cõmunes etiam Sæcularibus. 786. Nec Indulgentiæ Stationis Ss. Sacramenti. 794. Nec sunt revocatæ Indulgentiæ concessæ Tertiariis, qui gaudent Indulgentiis Ordinum, ad quos pertinent. 790. Revocatæ sunt secundum aliquos concessæ pro articulo mortis, non verò concessæ defunctis. 791. Propositio damnata, asserens Indulgentias revocatas esse revalidatas. 795.

Revelatio.

Revelationes Sanctarum Mulierum non sunt universaliter reje-manum. 719.

Ritus Ord. Præd.

Ob impugnatas hæreses Ordo Præd. in Missa se communicat sinistra manu. 718. Rituum Ordinis origo, & cur non acceptet Rosciendæ. 115.

Rosa

R.

Rosa.

Benedictio Rosarum. 166. Cur rosa in Confraternitate Rosariana benedicantur. 197. Virtus, usus, & exempla rosarum benedictarum. 168. Rosarium transformatum fuit in sertum rosarum. 1.

Rosarium S. Birgittæ.

Vide: *S. Birgitta.*

Rosarium S. Dominici in genere.

Cur dictum fuerit Psalterium.

1. Rosarii author non est S. Benedictus, sed S. P. Dominicus. 2. Multa miracula sunt intuitu devotionis Rosarianæ patrata. 7. Vide: *Historia.* Varia encomia, quibus ipsa B. V. laudavit Rosarium. 10. & sequen. Exceptis aliquibus precibus, reliquas antecellit Rosarium. 16. Quanti meriti sit Rosarii recitatio, & ideo etsi nullas haberet Indulgentias, præstantius adhuc esset, quàm aliæ preces, etiam Indulgentis dotata. 20. Cur tantæ Indulgentiæ non sint concessæ meditationi Mysteriorum sine oratione, nec orationi sine meditatione, bene tamen conjunctis, seu Rosario 22. Rosarium ex nullo capite potest contemni. 23. Contemptores Rosarii à Deo puniuntur. 25. Præsides illud certis diebus prærent, & populus choraliter prosequatur. 41. 42. Præsenter in hebdomada cum populo Rosarium oret. 56. 57. Omnia reliqua inventa, & invenienda sine Sedis Apostolicæ licentia, Rosaria sunt prohibita. 568. Cur toties in

R.

Rosario eadem preces repetantur. 660. Cur Rosarium dividatur in tres partes, & quævis in 5. decades. 668. Vide: *Oratio Dominica, & Salutatio Angelica.* Per recitationem mentalem Rosarii satisfacit Sodalitati, non tamen voto, & probabilis Indulgentiæ non acquiruntur. 220. Licet interrompere ex causa Rosarium. 221. Rosarii locò recitans Breviarium satisfacit Sodalitati secundum quid, non simpliciter, & perfectè, nec acquirit Indulgentias Rosarianas. 222. Idem dicendum est de eo, qui Rosarii locò offert B. Virgini aliquem virtutis actum. 223. Quid suadendum illis, qui dicunt, se hebdomadatim non posse integrum persolvere Psalterium. 224. An, & quomodo peccet, qui hebdomadatim non orat Rosarium. 225. Per Rosarium potest quibusdam Sodalitatibus satisfieri, non tamen earum Indulgentiæ acquiri. 226.

Rosarii

recitandi modus.

Ad Rosarium genuinè requiritur Symbolum Apostolorum, 15. Pater noster, & 150. Salutationes Angelicæ, & meditatio Mysteriorum. 74. Tria summatim ad recitationem Rosarii requiruntur, 1. certus Orationum numerus, 2. certus ordo, 3. meditatio Mysteriorum, nec est necesse, ut Mysteria in medio cujuscvis Salutationis Angelicæ repetantur. 75. Vide: *Meditatio.* Qui omisit unū

Pa-

R.

Pater, vel *Ave*, satisfacit quidem Sodalitati, sed probabilius non lucratur Indulgētijs. 76. Qui plura *Pater*, & *Ave* dicit, si intendit inducere novam Rosarii formam, non conficit Rosarium, secus si faciat ad supplendum aliquem defectum. 77. Non est cum Rosario conjungenda Corona B.M.V. imò qui recitant 64. *Ave*, non acquirunt Indulgentias Rosarii secundum quosdam. 78. Qui invertit ordinem in Rosario ex contemptu, non conficit Rosarium, secus si fiat ex inadvertentia, vel anxietate. 79. Vide: *Intentio. Obligatio.* Rosarium recitandū devotè. 106. Non præcipitanter, sed debita cum mora. 107. Vide: *Præcipiantia.*

Rosarii

publicè recitandi modus.

Preces ante, & post Rosarium dici solitæ, non sunt de essentia Rosarii. 95. Intentionis ante Rosarium formula. 96. Modus recitandi publicè Rosarium. 97. Vide: *Chorus.* An in medio Salutationis Angelicæ ambo Salvatoris nostri Nomina *Jesus Christus*, an solùm alterutrum proferri debeat? 101. Vide: *Nomen.* Formula dicendi Rosarium cum quibusdam prosis, continentibus breviter quodvis Mysterium. 103. Aliæ precatiunculæ ante quamlibet decadem in quibusdam locis dici solitæ. 104. Preces, seu gratiarum actio post Rosarium. 105.

R.

Rosarium recitantes quas habeant Indulgentias.

Recitantes Rosarium diebſ ordinariis non præmissâ confessione. 501. Recitantes tertiam partem præmissâ confessione. 502. Recitantes integrum Rosarium habent plenariam. 503. Hæc obtinetur, etsi Rosarium per plures dies absolvatur. 511. Qui per hebdomadam integrum recitaverit Rosarium, habet plenariam semel in vita, & semel in morte. 504. Quomodo debeat hæc Indulgentia semel in vita, & in morte à Confessario applicari. 512. Vide: *Abolutio Gener.* Ad consequendas has Indulgentias necesse est, ut sub Rosario considerentur Myſteria; rudes tamen non tenentur meditari. 505. Non sufficit sub Rosario alia pia meditari. 506. Vide: *Meditatio. Intentio.* Recitantes ex Rosario benedicto. Vide: *Rosarium benedictum.*

Rosarium

materiale benedictum.

Quinam habeant facultatem illa benedicendi. 146. Quò apparatu debeant benedici. 147. Benedictio Rosariorum. 148. Hæc benedictio habet triplicem effectum. 149. Dux historiæ de Rosariis benedictis. 150. Rosarium recitatum sine Rosario materiali benedicto est ejusdem meriti, sed si è benedicto dicatur, habet insuper aliquas Indulgentias. 151. Rosaria possunt confici ex quacunque materia, caveatur tamen vanitas, & ostentatio.

R.

offentatio. 152. Quam formam debeant habere Rosaria materialia. 153. Rosaria non debent constare sex decadis, & dubium est, an talia possint benedici. 154. Rosaria Jerosolym. 7. decadum benedicinequeunt. 155. 156. Grana absque filo benedici nequeunt. 157. Rosaria amittunt benedictionem, dum amittunt formam, & usum. 158. Probabilius est amitti benedictionem, si vel unum granum deperdatur. 159. Si rumpitur Rosarii filum, & potest colligari, non amittitur benedictio, secus si debeat novum assumi: sed & in hoc casu alii negant. 160. Possunt alienari non amissa benedictione. 161.

Rosarium benedictum
quas habeat Indulgentias.

Portantes apud se Rosarium benedictum à Sacerdote Ord. Præd. quovis die habent 200. annorum Indulgentiam. 500. Recitans etiam non Sodalitatis, Rosarium ex Rosario benedicto à Sacerdote Ord. Præd. habet ad quodvis granum 100. dierum Indulgentiam, & si quotidie per annum recitaverit 3. partem, habet mediâ communionem eodem annò die placitò plenariam, quæ Indulgentiæ sunt etiam Rosariorum S. Birgittæ. 556. Rosaria benedicta à Præsidente Confraternitatis extraneo nullas habent Indulgentias. 623.

Rosaria

Jerosolymitana.

Quas habeant Indulgentias. Vide Cap. 25. §. 2. Hæc sine Indul-

R. S.

gentiarum amissione nequeunt alienari. 841. Et si deperdatur unum granum, nequit substitui aliud. 842.

Rosarium

Ss. Nominis Jesu.

Unum Rosarii genus. 712. Alterum. 713. Huic annexa est Indulgentia. 714.

Rosarium perpetuum.

Vide: *Hora perpetua.*

S.

Ss. Sacramentum Altaris

Vide: *Eucharistia. Communio.*

Salve Regina. Antiphona.

Cur in Ordine Præd. quotidie cantetur Antiphona: *Salve Regina*: & Indulgentiæ pro iis, qui illi interfunt. 525. & 814. Quantum B. Virgini placeat hæc devotio, ipsa sola ostendit. 815. Altera historia ejusdem argumenti. 816. Tertia historia. 817.

Salutatio Angelica.

Secunda pars Salutationis Angelicæ à quo, & quando fuerit adjuncta, quando usus ejus invaluit. An in medio sint ambo Ss. Nomina *Jesus Christus* proferenda? 101. B. V. quòd toties in Rosario iisdem verbis salutetur, nullum inde accipit fastidium. 661. Cur mixtim dicantur Salutationes Angelicæ, & Orationes Dominicæ in Rosario. 662. Quòd in Rosario sint plures Salutationes Angelicæ, nihil honori Dei præjudicat. 663. Cur certò numerò ambas comprehen-

hendimus. 664. Cur Rosariū 150. Salutationibūs constet. 667.

Satisfactio.

Communicare alteri opus bonum, ut satisfactorium, est pro alio agere pœnitentiam. 237. Deus acceptat pœnitentiam pro altero peccatam. Et quid requiratur ex parte satisfaciētis, & pro quo satisfit. 238. Hôc ipsô, quod homo satisficiat pro peccatis alterius, non satisficit pro suis. 239. Dum opus satisfactorium applicatur alteri, satisfactio hujus applicationis etiam unâ applicatur. 240. Satisfactio una potest pluribus applicari cum sui diminutione. 241. consultum est satisfactiones superabundantes alteri applicare. 242. Est licitum, & meritorium alteri applicare satisfactionem sibi necessariâ. 243. Si homo applicandô alteri satisfactionem sibi necessariam ageret prodigaliter, Deus tamē hanc applicationem acceptaret. 244. Licitum est pro alio vivo agere pœnitentiam, si alter eam nolit, vel non possit peragere solus, secus non est permittendum. 245. Licitum est aliena peccata in se suscipere cum obligatione pro iis satisfaciendi: hoc tamen est solùm homini pio, & actibus pœnitentiæ assueto consulendum. 246. Hôc ipsô, quod homo offerat pro defuncto opus satisfactorium, offert etiam satisfactionem, non verò si offerat pro vivo. 247. Satisfactionem pro altero vivo oblatam Deus non semper, & infallibiliter ac-

ceptat. 248. Si ille, cui satisfactio applicatur, eâ non indiget, quô illa deveniat. 249. Licitum esse satisfactiones omnes totius vitæ alteri donare, docent communiūs Patres Societatis Jesu. 250. Probatur hoc rationibūs tredecim. 251. usque ad 264. Homo justus, & innocens potest securè omnes satisfactiones defuncto applicare. 266. Homo innocens potest aequè bene, & meritorie agere, si sibi aliquas reservet, ac homo, qui omnes satisfactiones defunctis donat. Probatur hoc variis rationibūs. 267. usque ad 272. Gravioribus peccatoribus non est suadendum, ut omnes satisfactiones donent defunctis. 272. Probatur variis rationibūs. 273. usque ad 276.

Potuisset in Confraternitate Rosariana statui lex, ut etiam invicem communicent Sodales suas satisfactiones. 304. 305. 306. Non datur in Sodalitate talis lex, & ideo Sodales non tenentur invicem communicare satisfactiones. 307. 308.

Superiores Regularium invitis subditis non possunt eorum satisfactiones applicare sibi, vel aliis. 327. 328. Possunt tamen præcipere subditis, ut illi applicent alteri satisfactiones superabundantes: imò etiam in casu extraordinario necessarias, sed solùm aliquas, non totius vitæ. 329. Prælati communicandô opera bona subditorum non comunicant eò ipsô satisfactiones. 330. Sodalibus Rosarianis

non communicantur satisfactiones Religiosorum Ord. Præd. sed merita; non tamen omnino æqualiter, sicut Religiosis Ordinis. 333. Beati non communicant Sodalibus Rosarianis suas satisfactiones, sed merita. 335.

Scribere.

Vide: *Inscriptio.*

Sermo.

Vide: *Concio.*

Sodalis.

Vide: *Regula Sodalium.*

Sodalitas.

Vide: *Confraternitas.*

Spiritus Sanctus.

Cur super Apostolos apparuerit solus Spiritus Sanctus in die Pentecostes; cum tamen & Pater, & Filius illos gratis repleverit. 139.

Stationis Indulgentiæ.

Quid sit Statio. 472. Indulgentias Stationum Societati Rosarianæ primus indulgit Leo X. 474. Indulgentiæ hæ concessæ sunt solum pro diebus Stationum, in Missali notatis. 479. &c. Qui quotidie ad lucrandas Indulgentias Stationum visitant Altaria, non sunt ab hac devotione impediendi. 483. Enumerantur dies Stationum ex Missali. 484. Quantæ istæ Indulgentiæ sint genuinè, non scitur. 485. Ad eas lucrandas non requiritur Confessio, & Communio. 486. Probabile est, infirmos domi posse quoque has Indulgentias lucrari. 487. Debent visitari 5. Altaria, vel si tot in Ecclesia non fuerint, unum quinquies. 488. 489. Si in

Ecclesia plura, quàm quinque sint, debent ex iis quinque à Superiore loci pro Stationibus deputari. 490. Ad quodvis Altare debent orari 5. *Pater, & Ave,* & univèrsim 25.; Religiosi tamen has Indulgentias obtinere possunt dicendò solum 5. *Pater, & Ave;* sed tunc acquirunt Indulgentias, defunctis non applicabiles. 491. Sufficit de uno Altari ad aliud procedere mente. 492. Si possunt, debent Altaria videri. 493. Hæ Indulgentiæ obtineri possunt in omni Ecclesia, imò & Oratorio, etiam ubi non est Sodalitas. 494. Etiam obtineri possunt à constituto extra Ecclesiam, si in eam non datur ingressus. 495. Non est consulendum sub Missa in die festo visitare Altaria. 496. Non est necesse, ut visitatio Altarium sit continua. 497. Nescitur genuinè, quò tempore incipiant, & desinant hæ Indulgentiæ. 498. Indulgentiæ Stationis Ss. Sacramenti etiamnum vigent. 794. Quid ad eas requiratur. 769.

Statua B. M. V.

Statuam B. M. Virginis, quæ in Processione circumfertur, esse benedicendam consulitur. 48. Non debet lascivè ornari. 49.

Statutum.

Vide: *Regula.*

Subdelegatio.

Inscribere secularis non potest Sodales in Album, nec alius, nisi solus Sacerdos, & Confessarius. 627. Hic debet insuper jam esse mem.

membrum Sodalitatis. 628. Sola facultas inscribendi, & dandi Absolutionem Generalem, non verò aliquid benedicendi, potest subdelegari. 629. Subdelegatus retinet potestatem, quousque ei est necessaria ad effectum, ad quem est data. 630. Priores Conventuum Ord. Præd. possunt delegare facultatem absolvendi generaliter cuicumque Sacerdoti extraneo, non verò alias. 631. Extranei Præsides possunt de expressa licentia Reverendissimi Generalis Ordin. Præd. subdelegare facultatem inscribendi, & dandi Absolutionem. 632. Litteræ Reverendissimi, quibus concedit facultatem subdelegandi. 633. His litteris conceditur hæc facultas, etiam Præsibus successoribus. 634. In domibus Regularium Superiores ex se nullam facultatem Sodalitatis possident, nisi solus Pater Rosarianus, & cui ille aliquam subdelegavit. 635. Nemo potest se ipsum inscribere; Personis tamen Augustis id concedendum est, sed postea iterum à Præsidente inscribantur. 636. Si quis debitâ manu non fuit inscriptus, inscribatur denuo, secus non gaudet Indulgentiis. 637.

Suffragium.

Secundum se melius est Suffragia offerre pro mortuis, quàm vivis, per hoc tamen non sunt negligendi vivi. 291. Suffragia oblata pro una anima determinata, non delent pœnam aliis. 292. Dum pro una offeruntur, denominen-

tur plures sub conditione, si primæ non prodesse. 293. Pro quibusdam tenemur in particulari, & specialiter orare: in anniversariis tamen melius est orare pro omnibus simul, quorum eò die fit commemoratio. 294. Suffragia pro me offerenda post meam mortem probabilius in vita non possum transcribere aliis animabus. 295. Suffragia peracta in peccato mortali, nisi fiant nomine Ecclesiæ, parùm profunt defunctis. 296. Omne opus bonum, sed præprimis Sacrificium Missæ prodest defunctis. 297. Licet communicare pro defunctis, ita ut Ss. Sacramentum Eucharistiæ etiam ex opere operato, sed indirectè, profit defunctis. 298. Licet possunt omnes Indulgentiæ defunctis applicabiles iis applicari, cum supersint non applicabiles. 299. Suffragia mortuos non juvant infallibiliter. 300. 301. Suffragia Sodalitatis, & totius Ecclesiæ juvant defunctos receptos ante mortem etiam in agone, licet nemo eorum locò persolvat hebdomadatim Rosarium; si tamen isti petierint inscribi. 319. Etiam iisdem suffragiis gaudent inscripti post mortem, si alius eorum locò recitat Rosarium. 320. Etsi pro his aliquis dicere non possit Rosarium; si tamen permittat legi Missam aëuatim, aut pro iiseleëmofynam det, iis gaudebunt suffragiis. 321. Hæc gratia est major, quàm Bullæ Sabbathinæ. 322. Si nemo talium locò persolvat Rosari-

farium, si tamen in particulariis aliquod bonum opus applicetur, illò gaudent: Rosaria tamen pro Sodalibus in communi oblata ipsis non profunt, bene verò alia bona opera. 323.

Sepulti in cœmeteriis nostris, quibus gaudeant Suffragiis. 827. Recepti ad beneficia Ordinis, quibus gaudeant Suffragiis. 829.

Summarium Indulgentiarum
Ss. Rosarii.

Confirmatum ab Innocentio
XI. 344.

Susceptio
ad Confraternitatem.

Vide: *Inscriptio.*

T.

Tertius Ordo Sororum S. Dominici non sumpsit originem à S. Catharina Senensi, sed à S. Patre Dominico 30. Tertiarii Ord. S. Dominici possunt legere Missam Votivam de Rosario, qui etsi non essent Sodales Rosariani; eam tamen audiendò gaudent Indulgentiâ plenariâ. 531. Per Paulum V. non sunt revocatae Indulgentiæ concessæ Tertiariis, qui gaudent Indulgentiis Ordinum, ad quos pertinent. 790.

S. Thomas Aquinas.

Composuit Officium pro festo, & Octava Ss. Corporis Christi. 716. Ab Angelis cingulò præcingitur. 740. Specialis Patronus, & tutelaris castimoniz, imò in rebus om-

nibus est ab ipso Christo datus Ven. Patri Dominico à Jesu Carmelitæ. 742. Confraternitatem in ejus honorem erexerunt Typographi Romani, cujus Rector poterat quotannis unum è reis capitibus è carcere dimittere in festo S. Thomæ. 743. Est tamen adhuc alia Confraternitas Militiæ Angelicæ sub protectione S. Thomæ. 744. Vide: *Confraternitas Militiæ.*

Translatio.

Vide: *Festa. Functio.*

Ss. Trinitas.

Rosarium est specialiter in honorem Ss. Trinitatis institutum. 83. Religiosus fuit ideo in Purgatorio punitus, quòd ergo Ss. Trinitatem non habuerit specialem devotionem. 428.

V.

Vexillum.

Quid circa vexilla Confraternitatis Rosarianæ notandum. 47.

S. Vincentius Ferrerius.

Conciones, quæ sub ipsius nomine circumferuntur, ipse solus non scripsit, sed ejus auditores. 123. Indulgentiæ pro devotione erga S. Vincentium per 7. dies Venetis. 811. Requisita ad istas Indulgentias. 812. Festum S. Vincentii non est ampliùs ad libitum, sed de præcepto sub ritu duplici. 813.

Visitatio.

Ordo Præd. habet jus visitandi
Con-

V.

Confraternitates à se erectas. 72. Visitatio Altarium pro Indulgentiis Stationum, vide: *Statio*. Sodalitates Rosariani, visitantes Capellam Rosarii, quas habeant Indulgentias. 518. Per Capellam intelligi debet ipsum Altare Sodalitatis, non alia Statua: Item per totam Octavam festi Ss. Rosarii habent, visitantes Capellam, plenariam. 519. Ad Indulgentiam plenariam Dominicis primis mensium non requiritur visitatio Capellæ, sed sufficit Communio, requiritur autem in festis B. V. & Mysteriorum. 520 Regulares visi-

V.

tantes suam Ecclesiam certis diebus lucrantur Indulgentias Stationum. 778. Aliis diebus Indulgentiam 5. annorum. 779. Etiam infirmi in suis cellis. 794. Regulares tempore visitationis Regularis, & institutis orationibus 40. horarum, adipisci possunt Indulgentiam plenariam. 784.

Urbanus Papa IV.

Instituit festum Ss. Corporis Christi per universam Ecclesiam, suadentibus præcipuè PP. Dominicanis. 716.

F I N I S.

F I M I 2

fol.	lin.	Errata.	Sic emenda.
2	ultim.	in facultate P. M. Provincial. à Magistro Reverendo.	à Multum Reverendo peractione
9	25	precatione	Sap. 8. 1.
	32	Sap. 1. 8.	
10	antep.	in tota terrarum	in toto terrarum
14	15	Regina SS. Rosarii	Reginæ SS. Rosarii
16	30	spem omnem liberatis	spem omnem libertatis
20	20	Philip. 1. v. 12.	Philip. 2. v. 12.
	31	in Suppl. 9.	in Suppl. q.
21	7	in Suppl. 9.	in Suppl. q.
22	4	in fol. 1.	in fol.
23	9	disc. 4. c. 4.	disc. 4. c. 2.
24	32	<i>α' πρωτ</i>	<i>α' πρωτ</i>
25	3	competit acceptis	competit acceptæ
32	29	tract. 8. 9. 19.	tract. 8. q. 19.
46	10	quippiam	quidpiam
49	37	aliorumque	aliarumque virium
51	5	cum eadem conversationis	cum eodem conversationis
52	28	deleatur	Modus recitandi Rosarium
53	5	pomanat	promanat
56	7	in dignum	indignum
57	2	vosè	nervosè
60	36	locis sit	locis sint
62	15	reliquis precibus	reliquis precibus
	26 &	<i>deprimit terrena inhabi-</i>	<i>terrena inhabitatio depri-</i>
	27	<i>tatio</i>	<i>mit</i>
65	25	collo thuris	colle thuris
67	22	S. Thomas 22. 9.	S. Thomas 22. 9.
68	15	Eccles. 9. 4.	Eccli. 19. v. 4.
	antep.	nomiatenus	nominetenus
69	8	art. 8. c. 1.	art. 8. c.
	27	renitebant	renidebant
71	33	<i>Ecce veniam</i>	<i>Ecce venio</i>
79	27	ferm. 14. lit. 4.	ferm. 14. lit. H
82	antep.	123.	132
	in mar		
83	18	obdute	obducta

		Errata.	Sic emenda.
fol.	linea.		
85	32	B. Birgitta lib. I. c. 10.	(B. Birgitta lib. I. c. 10.)
88	16	Christo	Christi
90	19	<i>benedixit eis, & ferebatur</i>	<i>benedixit eis, — & ferebatur</i>
92	2	Apostolicis	Apostolis
94	15	indicit	induit
95	10	suo quoque cubito	suo quæque cubito
101	23	consultam	consuetam
104	29	n. 1385.	n. 1383.
106	33		162
109	20		dele videatur n. 146. & 629.
112	3 & 4		dele reliqua videantur n. 146. & 512.
124	17	repuiri	requiri
126	19	Christi cum 150. Ave	Christi cum 150. Pater
130	15	lib. §. 6.	lib. I. §. 6.
135	7	<i>secundum proprium laborem</i>	<i>secundum suum laborem</i>
138	30	I. Petri 4 v. 11.	I. Petri 4 v. 8.
139	8	<i>tract. 3. §. cave</i>	<i>tract. 3. c. 2. §. cave</i>
140	20	consuetum	consultum
143	9	Raymundo	Raynaudo
144	22	<i>uni ex fratribus meis minimis mibi fecistis. Matib. 25. v. 37.</i>	<i>uni ex his fratribus meis minimis mibi fecistis. Matib. 25. v. 40.</i>
145	6	<i>Per quæ quis peccat</i>	<i>Per quæ peccat quis</i>
151	36	n. 338.	n. 238.
153	35	<i>Quidquid orantes petitis, credite, quia accipietis, & fiet vobis.</i>	<i>Quæcunque orâtes petitis, credite, quia accipietis, & evenient vobis.</i>
154	37	unis numero	unicus numero
155	8	omittere suum effectum	amittere suum effectum
160	pen.	ibidem q. 79. art. 5.	3. p. q. 79. art. 5. c.
165	5	n. 172.	n. 272.
167	20	afficit	officit
168	32	partæ	parte
181	35	n. 309.	n. 310.
185	7		dele prout jam sæpius indicavi
	antep.	et si secus	& si secus
200	28		399.
		adde in margine	

		Errata.	Sic emenda.
fol.	linea.		
	34		
	in mar.	399.	340.
213	11	cum P. Mart. Wigand adde	tract. 14. exam. 3. n. 92.
216	1	ad executionem	ad consecutionem
218	19	an sufficiet	an sufficiat
	33	consultissimum dico	consultissimum duco
220	26	consuetum	consultum
221	17	loco citato n. 55.	locò citatò n. 95.
	35	n. 1345.	n. 1354.
222	27	exam. 3. n. 21.	exam. 3. n. 2.
237	n. 485		
	6	quæstione 2.	quæstiuncula 2.
266	15	<i>favis</i>	<i>faccis</i>
297	35	reg. 9. n. 67.	reg. 9. n. 65.
305	30	certo affectu	certo effectu
306	3	<i>& recte</i>	<i>& rite</i>
323	13	in reprævit	in re prævit
	14	<i>fenestris operis</i>	<i>fenestris apertis</i>
324	13	illices amore	illius amore
	17	& in gloriam	& in gloriosam
327	16	è vivis tallere	è vivis tollere
329	25	& purgatorii	& purgatorium
330	5	educat religiosum	educet religiosum
331	9	Ss. Nominis Jesu—concione	Ss. Nomini Jesu—conciones
333	16	devotioneis	devotionis
348	22	hora, quâ malierint	hora qua maluerint
257	pen.	quod se ex	quod ex se
372	2	sed sed	sed
277	15	opus	opem

		Errata in Indice.	Sic emenda.
Titulus.	linea.		
<i>Alia</i>	<i>festæ</i>		
	pen.	etiam claustra	etiam extra claustra
<i>Historia</i>	64.	n. 422.	427.

Errata in Indice.

Sic emenda,

Titulus. linea.

Indulgentia Ordini Præd. propriæ.

2. concessum est

concessum non est amplius

Intentio.

12. 404.

440

Opus bonum.

15. ad indirecta

ac indirecta.

Revelatio.

3. manum. 719.

ciendæ 115.

Ritus.

5. ciendæ. 115.

manum 719.

Rosa.

3. benedicantur 197.

benedicantur 167.

Summarium.

2. 344.

340.

